Ц - 93

2004

1658-ԱԿ

1826

ՆՈՐ

ԿՏԱԿԱՐԱՆ ՍՐԲՈՑ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻ

ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՑ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ։

Ի Հայրապետութե Սրբ Աթոռոյն Միածնաիջնի
Տն Եփրեմայ Սրբազնագոյնիս Կաթո-
ղիկոսի ամենայն Հայոց։

Ի յԱշխարհս Ռուսաստանեայ Ի ժամանակս Ռուսաստանեայ
Տն Յօհաննու Ազատչելաշնիկ Ազգ Նախիջեւանցւոյ։

Տպագրեալ Ջանիւք և արդեամբք Ի Գաւազա-
նութենէն Ռուսաց Աթոռոյն Ժողովոյն։

Ներկայիս տպագրութիւն Ի Հնդկաստան։

Բարձրագոյն Հրամանաւ Հատուցեալ Տպա-
րանիս, որ Ի

ԱՍՏԱՒԱՏՊԵՏՐՈՒԻՐԳ։

Ի Տպարանի Գ. Ամենայնեանի Յաժդէրխանայս։
Յամի Տն, 1826։ Իսկ ըստ Հռ. Ամի։

Ա. Մշալանեանցի Անվան

225

45

Կարգ և Թիւ Նորոց Կտակարանաց. Հանդերձ գլխովք։

		Գլուխ։
1	Սրբոյ Աւետարանի Մատթէոսի։	28
2	Սրբոյ Աւետարանի Մարկոսի։	16
3	Սրբոյ Աւետարանի Ղուկասու։	24
4	Սրբոյ Աւետարանի Յովհաննու։	25

Երկրորդ Գիրք Սրբոյն Ղուկասու

5	Գործք Առաքելոց։	28
	Թուղթք Պօղոսի Առաքելոյն։	
6	Թուղթ առ Հռովմայեցիս։	16
7	Թուղթ առ Կորնթացիս. 1։	16
8	Թուղթ առ Կորնթացիս. 2։	13
9	Թուղթ առ Գաղատացիս։	6
10	Թուղթ առ Եփեսացիս։	6
11	Թուղթ առ Փիլիպպեցիս։	4
12	Թուղթ առ Կողոսացիս։	4
13	Թուղթ առ Թեսաղոնիկեցիս. 1։	5
14	Թուղթ առ Թեսաղոնիկեցիս. 2։	4
15	Թուղթ առ Տիմոթէոս. 1։	6
16	Թուղթ առ Տիմոթէոս. 2։	4
17	Թուղթ առ Տիտոս։	3
18	Թուղթ առ Փիլիմոն։	1
19	Թուղթ առ Եբրայեցիս։	13

10024-57

Թուղթ Կաթուղիկեայց։

Գլուխ։

20 Յակոբոս։ 5
21 Պետրոսի. 1։ 5
22 Պետրոսի. 2։ 3
23 Յովհաննու. 1։ 5
24 Յովհաննու. 2։ 1
25 Յովհաննու. 3։ 1
26 Յուդայի։ 1
27 Տեսլեանն Յովհաննու։ 22

Նոր Հաւկաղանաւս ըռվլանպահչ էն գէղչ ԼԷ։ 27։

ՍՐԲՈՑ
ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՍ
ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ՝
ԸՍՏ ՄԱՏԹԷՈՍԻ՝

Գլուխ Ա.-ոջ Ընդդէմ.

Գիրք ծննդեան Յի- 1
սուսի Քրիստոսի որդւոյ Դաւիթի՝
որդւոյ Աբրահամու։ * Աբրահամ ծնաւ զի- 2
սահակ։ Իսահակ ծնաւ զյակոբ։ Յակոբ
ծնաւ զյուդայ և զեղբարս նորա։ * Յուդա 3
ծնաւ զփարէս և զզարայ ի Թամարայ։
Փարէս ծնաւ զեզրոն։ Եզրոն ծնաւ զա
րամ։ * Արամ ծնաւ զամինադաբ։ Ամի- 4
նադաբ ծնաւ զնաասոն։ Նաասոն ծնաւ
զսաղմոն։ * Սաղմոն ծնաւ զԲոոս ի Հռա- 5
քեբայ։ Բոոս ծնաւ զՅովբէդ ի Հռու
թայ։ Յովբէդ ծնաւ զԵսսէ։ Եսսէ ծը 6
նաւ զԴաւիթ արքայ։ * Դաւիթ արքայ
ծնաւ զսողոմոն ի կնոջէն Ուրիայ։ * Սո- 7
ղոմոն ծնաւ զՌոբոամ։ Ռոբոամ ծնաւ
զաբիայ։ Աբիա ծնաւ զասափ։ * Ասափ 8
ծնաւ զՅոսափաթ։ Յոսափաթ ծնաւ զՅո
րամ։ Յորամ ծնաւ զոզիայ։ * Ոզիա ծը 9
նաւ զՅովաթամ։ Յովաթամ ծնաւ զա
քազ։ Աքազ ծնաւ զեզեկիայ։ * Եզեկիա 10
ծնաւ զՄանասէ։ Մանասէ ծնաւ զամոն։
Ամոն ծնաւ զՅոսիա։ * Յոսիա ծնաւ զյե 11
քոնիա՝ և զեղբարս նորա առ գերութիւն
բաբելացւոց։ * Յետ գերութեան բաբելա- 12

ցուոյ ծնաւ Յեքոնիա զսաղաթիէլ ։ Սաղա
13 թիէլ ծնաւ զզոբաբաբէլ ։ * Զոբաբա
բէլ ծնաւ Զաբիուդ։ Աբիուդ ծնաւ Ել
14 իակիմ։ Եղիակիմ ծնաւ զազոր ։ * Ազոր
ծնաւ զՍադոկ։ Սադոկ ծնաւ զԱքին։ Ա
15 քին ծնաւ զԵղիուդ ։ * Եղիուդ ծնաւ զԵ
ղիազար ։ Եղիազար ծնաւ զՄատթան ։
16 Մատթան ծնաւ զյակոբ ։ * Յակոբ ծը
նաւ զյոսէփ պօղն Մարիամու՝ որում խո
սեցեալ զՄարիամէ յոյն՝ յորմէ ծնաւ Յի
17 որ անուանեալ Քն ։ * Արդ՝ ամ ազգք
յԱբրահամ մինչև ՚ի Դաւիթ՝ ազգք չո
րեքտասանք ։ և ՚ի Դաւթէ մինչև ՚ի գե
րութիւնն բաբելացւոց՝ ազգք չորեքտաս
անք ։ և ՚ի գերութենէն բաբելացւոյ մինչև
18 ՚ի Քն՝ ազգք չորեքտասանք ։ * Եւ Յի
Քի ծնունդն էր այսպէս ։ խոստեալ զմայր
նորա Մարիամ Յոսէփու՝ մինչ չեն եկեալ
առ միմեանս՝ գտաւ յղացեալ ՚ի յոգւոյն
19 Սրբոյ ։ * Եւ յոսէփ այր նր՝ քանզի ար
դար էր ։ և ոչ կամեցաւ առաջել զնա ։
20 խորհեցաւ լռելեայն արձակել զնա ։ * Եւ
մինչդեռ նա զայս ածէր զմտաւ՝ ահա հր
եշտակ Տն ՚ի տեսլեան երևեցաւ նմա և
ասէ ։ յոսէփ որդի Դաւթի ։ մի երկնչ որ
առնուլ առ քեզ զՄարիամ կին քո ։ քան
զի որ ՚ի նմայն ծնեալ է, ՚ի յոգւոյն Սրբ
21 բոյ է ։ * Ծնցէ որդի ։ և կոչեսցես զա
նուն նորա Յի ։ զի նա փրկեսցէ զժողո
22 վուրդ իւր ՚ի մեղաց նոցին ։ * Այլ այս
ամ եղև ։ զի լցցի՝ որ ասացաւն ՚ի Տէ ՚է
23 ձեռն մարգարէին ։ * Ահա կոյս
յղասցի ։ և ծնցի որդի ։ և կոչեսցեն զա
նուն նորա Էմմանուէլ ։ որ թարգմանի՝
24 ընդ մեզ Աստ ։ * Եւ զարթուցեալ յոսէփ
՚ի քնոյ անտի, արար ոպ Տրամայեաց նմա
հրեշտակն Տն ։ և էառ զկինն զիւր ։

* Եւ

*Եւ ոչ դիտէր զնա. մինչև ծնաւ զորդին իւր զանդրանիկ։ Եւ կոչեաց զանուն նորա Յի։ 25

ԳԼ. Բ։

Եւ ի ծնանիլն Յի ի Բեթղհեմ հրէաստանի, յաւուրս Հերովդէի արքային։ Ահա մոգք յարևելից եկին Երուսաղէմ։ *Եւ ասեն՝ Ո՞ր է որ ծնաւ արքայն հրէից. զի տեսաք զաստղ նորա յարևելս. և եկաք երկիրպագանել նմա։ *Եւ լուեալ Հերովդէս՝ խռովեցաւ՝ և ամ[ենայն] ընդ նմա։ *Եւ ժողովեալ զամ[ենայն] գերապատս՝ և զգպիսս ժողովրդեանն. հարց ցանէսն ի նոցանէ. Ուր ոմն ծնանիցի Քրս։ *Եւ նոքա ասեն ցնա. Ի Բեթղհեմ հրէաստանի։ զի այսպէս գրեալ է ի ձեռն մարգարէին։ *Եւ դու Բեթղհեմ երկիր յուդայ՝ ոչ ինչ կրտսեր ես յիշխանս յուդայ։ Ի քէն ելցէ ինձ իշխան. որ հովուիցէ զժո զովուրդ իմ զիսր։ *Յայնժամ Հերովդէս գաղտ կոչեաց զմոգսն՝ և ստուգեաց ի նոցանէ զժամանակ աստեղն երևելոյ։ *Եւ արձակեալ զնս ի Բեթղհեմ, ասէ։ Գնացէք և ստուգեցէք վասն մանկանն. և յորժամ գտանիցէք՝ ազդ արասջիք ինձ։ զի և ես եկեալ երկրիպագից նմա։ *Եւ նոքա լուեալ ի թագաւորէն, գնացին. և ահա աստղն զոր տեսին յարևելս՝ առաջնորդեաց նոցա՝ մինչև եկեալ եկաց ի վերայ՝ ուր էր մանուկն։ *Իսկ տեսին զաստղն, ի[ն]դացին յոյժ յուրախութիւն մեծ։ *Եւ իսկ մտեալ ի տունն՝ տեսին զմանուկն հանդերձ մարիամայ մօրբն իւրոյ. և անկեալ երկիրպագանէին նմա. և բացեալ գգանձս իւրեանց՝ մատուցին նմա պատարագս ոսկի՝ և կնդրուկ՝ և զմուռս։

*1 *Եւ

12 * Եւ Հրաման առեալ ՚ի տեսլեան չդառ-
նալ անդրէն առ Հերովդէս, ընդ այլ ճանա
պարհ գնացին յաշխարհն իւրեանց։
13 * Եւ երբեք գնացին նոքա անտի. ահա հրեշ
տակ Տ՚ն երևեաւ ՚ի տեսլեանն Յովսէփու՝ և
ասէր. արի, առ զմանուկդ և զմայր իւր՝
և փախիր յեգիպտոս. և անդ լինիջիր՝ մին
ժամ ասացից քեզ։ քանզի ՚ի կամիլ է Հե-
րովդէս կորուսանել զմանուկդ։
14 * Եւ նա յարուցեալ էառ զմանուկն և
զմայր իւր գիշերի. և գնաց յեգիպտոս։ և
անդ էր մինչև յայտնեան Հերովդէի։
15 * Զի լցցի ասացեալն ՚ի Տ՚ն ՚ի ձեռն մար-
գարէին՝ որ ասէ։ յեգիպտոսէ կոչեցի զորդի
16 դի իմ։ * Ցայնժամ երբեք տես Հերովդէս
թէ խաբեալ ՚ի մոգուց անտի, բարկացաւ
յոյժ։ և առաքեալ կոտորեաց զամենայն մանկունսն՝ որք էին ՚ի Բեթղեհէմ և յամենայն սահմանս նը՝ յերկամենից և ՚ի խոնարհ. ըստ ժամանակին զոր ստուգեաց ՚ի մոգուցն։
17 * Ցայնժամ կատարեցաւ ասացեալն ՚ի ձեռն
երեմիայի մարգարէի. որ ասէ։
18 * Ձայն գուժեաց ՚ի հառամայ. ողբումն՝ և
լալումն՝ և աշխարումն յոյժ։ Հռաքէլ լայր
զորդիս իւր՝ և ոչ կամէր միխիթարել՝ զի
19 ոչ էին։ * Եւ ՚ի վախճանիլն Հերովդէի
ահա հրեշ տակ Տ՚ն ՚ի տեսլեան երևեաւ յո-
20 սեփայ յեգիպտոս։ * Եւ ասէր՝ արի, առ
զմանուկդ և զմայր իւր՝ և գնա յերկիրն
Իսրայէլի. զի մեռան՝ որք խնդրէին զանձն ման-
21 կանդ։ * Եւ նա յարուցեալ էառ զմա-
նուկն և զմայր նորա. և եկն յերկիրն Իսրայէլի։
22 * Եւ երբեք լուաւ եթէ արքեղայոս թա-
գաւորեաց Հրէաստանի փոխանակ Հերովդէի
հօրն իւրոյ՝ երկեաւ երթալ անդր։ և հրա-
ման առեալ ՚ի տեսլեան, գնաց ՚ի կողմանս
23 գալիլեացւոց։ * Եւ եկեալ բնակեցաւ ՚ի
քա-

քաղաքին՝ որ կոչի Նազարէթ։ զի լցցի
բան մարգարէիցն. Թէ Նազովրեցի կոչեսցի։

ԳԼ. Գ։

Յաւուրսն յայնոսիկ գայ Յովհաննէս 1
Մկրտիչ քարոզել յանապատին Հրէ- 2
աստանի։ * Եւ ասել։ ապաշխարեցէք՝ զի
մերձեալ է արքայութիւն երկնից։ * Զի սա 3
է՝ վասն որոյ ասացաւ ՚ի ձեռն Եսայեայ մար-
գարէի, որ ասէ. Ձայն բարբառոյ յանապա-
տի. պատրաստա արարէք զՃանապարհն Տ-ն.
և ուղիղ արարէք զշաւիղս նորա։
* Եւ ինքն Յովհաննէս ունէր զհանդերձ ՚ի 4
ստեայ ուղտոյ. և գօտի մաշկեղէն ըստ մէջ
իւր։ և կերակուր նորա էր մարախ և մեղր
վայրենի։ * Յայնժամ երանէին առ նա ամե- 5
նայն եկեմայիք՝ և ամ հրէաստանի. և ամ
կողմն յորդանանու։ * Եւ մկրտեին ՚ի նմա- 7
նէ ՚ի յորդանան՝ և խոստովան լինէին զմե-
ղսս իւրեանց։ * Եւ տեսեալ զբազումս ՚ի
սադուկեցւոցն և ՚ի փարիսեցւոց եկեալս
՚ի մկրտութիւն նր՝ ասէ ցնոսա։ Ծնունդք
իժից՝ ո եցոյց ձեզ փախչել ՚ի բարկութենէն՝ 8
որ գայոցն է։ * Արարէք այսուհետև պտուղ 9
արժանի ապաշխարութեան։ * Եւ մի համա-
րիցիք ասել յանձինս՝ Թէ ունիմք մեք Հայր
զաբրահամ։ ասեմ ձեզ։ զի կարող է Աս-
ՙի քարանցս յայսցանէ յարուցանել որդիս
աբրահամու։ * Զի և ասսիկ տապար առ 10
արմն ծառոց դնի. ամ ծառ որ ոչ առնէ
պտուղ բարի, Հատանի և ՚ի հուր արկանի։
* Ես մկրտեմ զձեզ ջրով յապաշխարու- 11
թիւն. բայց որ գինի իմ գայ՝ հզօրագոյն է
քան զիս։ և ես չեմ բաւական բառնալ զկօ-
շիկս նորա։ նա մկրտեսցէ զձեզ ՚ի Հոգին
սուրբ՝ և ՚ի հուր։ * Որոյ հեծանոցն ՚ի ձե- 12
ռին իւրում. և սրբեսցէ զկալիւր. և ժողո-
վեսց-

վեսցէ զցորեանն ՚ի շտեմարանս իւր ։ և
13 զյարդն այրեսցէ անշէջ հրով ։ * Յայնժամ
գայ Յս ՚ի գալիլէէ ՚ի յորդանան առ Յո-
14 հաննէս՝ մկրտիլ ՚ի նմանէ ։ * Եւ Յոհան-
նէս արգելու զնա՝ և ասէ։ Ինձ պիտոյ է ՚ի
քէն մկրտիլ՝ և դու առ իս գաս ։
15 * Պատասխանի ետ Յս՝ և ասէ ցնա. Թոյլ
տուր այժմ. զի այսպէս վայել է մեզ լնուլ
զամ արդարութիւն։ և ապա թոյլ ետ
16 նմա ։ * Եւ իբրև մկրտեցաւ Յս, ել վաղ
վաղակի ՚ի ջուր անտի ։ և ահա բացան նմա
երկինք։ և եահս զՀոգին ԱՀ՝ զի իջանէր
իբրև գաղաւնի. և գայր ՚ի վերայ նորա ։
17 * Եւ ահա ձայն յերկնից՝ որ ասէր. դա է
Որդի իմ սիրելի. ընդ որ հաճեայ ։

ԳԼ. Դ։

1 Յայնժամ վարեցաւ Յս յանապատ ՚ի
2 Հոգւոյն փորձիլ ՚ի սատանայէ։ * Եւ
պահեալ զքառասուն տիւ և զքառասուն
3 գիշեր՝ ապայ քաղցեաւ ։ * Եւ մատու-
ցեալ փորձիչն՝ ասէ ցնա. եթէ Որդի ես
ԱՀ՝ ասա, զի քարինքս այսոքիկ հայց լի-
4 նիցին ։ * Նա պատասխանի ետ՝ և ասէ ։
գրեալ է՝ թէ ոչ հայիւք միայն կեցցէ
մարդ. այլ ամ բանիւք որ ելանէ ՚ի բե-
5 րանոյ ԱՀ ։ * Յայնժամ առեալ սատ-
սատանայ ՚ի քաղաքն սբ. և կայուցանէ
6 զնա ՚ի վրէ աշտարակի տաճարին ։ * Եւ ա
ասէ ցնա. եթէ Որդի ես ԱՀ՝ սրկ զքեզ
աստ ՚ի վայր ։ զի գրեալ է. Թէ հրեշտա-
կաց իւրոց պատուիրեսցէ վմ քո և ՚ի
վրէ ձեռաց բարձցեն զքեզ՝ զի մի երբէք
7 հարցես զքարի զոտն քո ։ * Ասէ ցնա
դարձեալ Յս՝ գրեալ է՝ Թէ՝ ոչ փոր-
8 ձեսցես զՏՐ Ա՛ն քո ։ * Դարձեալ առեալ
սատ զնա սատանայ ՚ի լեառն մի բարձր
յոյժ

յոյժ։ և յուզանէ նմա զամ թաղաւորու-
թիւնս աշխարհի. և զփառս նոցա։ * Եւ 9
ասէ ցնա. զայս ամ. քեզ տայ՝ եթէ ան-
կեալ երկիր պագանիցես ինձ։ * Ցայնժամ 10
ասէ ցնա Յս. երթ յետս իմ սատանայ.
զի գրեալ է. Տն Աստ քումն երկիրպագցես՝
և զնա միայն պաշտեսցես։ * Ապայ եթող 11
զնա սատանայ՝ և ահա հրեշտակք մատ-
եան՝ և պաշտէին զնա։ * Եւ երբեք յոճաս 12
Յս՝ եթէ յօհաննէս մատնեցաւ՝ մեկնեցաւ
և գնաց ի գալիլեա։ * Եւ լծողեալ զնա- 13
զարէթ, եկն և բնակեցաւ ի կափառնայ-
ում՝ ի ծովեզերին. ի սահմանս զաբուղո-
նի. և նեփթաղիմայ։ * Զի լցցի բանն՝ 14
որ ասացաւ ի ձեռն եսայեայ մարգարէին։
* Երկիր զաբուղոնի՝ և երկիր նեփթա- 15
ղիմ՝ ճանապարհ ծովու՝ յայնկոյս յորդա-
նանու. գալիլեայ հեթանոսաց։ * Ժողո- 16
վուրդ որ նստէր ի խաւարի՝ եհան զլոյս
մեծ։ և որոց նստէին յաշխարհին և ի ըստ
ուերս մահու՝ լոյս ծագեցաւ նոցա։ * Ցայնմ 17
հետէ սկսաւ քարոզել Յս՝ և ասել. ա-
պաշխարեցէ՛ք. զի մերձեալ է արքայու-
թիւն երկնից։ * Մինչդեռ զնացեր Յս ընդ եզը 18
ծովուն գալիլեացւոց՝ եհան երկուս եղբա-
յրս. զսիմոն զկոչեցեալն պետրոս. և զանդ-
րէաս եղբայր նորին արկեալ զուրկան ի ծով
(քանզի ձկնորսք էին)։ * Եւ ասէ ցնոսա։ 19
Ակայք զկնի իմ. և արարից զձեզ որսորդս
մարդկան։ * Եւ նոցա լծողեալ վաղ- 20
վաղակի զդործին՝ գնացին զկնի նորա։
* Եւ մատուցեալ անտի յառաջ՝ եհան այլ 21
երկուս եղբարս. զյակոբոս զբեդեդեայ՝ և
զյօհաննէս զեղբայր նորին ի նաւի զբեդեդեաւ
հանդերձ հարբն իւրեանց, մինչ կազմէին
զուրկանս իւրեանց. և կոչեաց զնոսա։
* Նոցա լծողեալ կազվազակի զնաւն և 22

գՀայրն իւրեանոյ՝ գնապին գՀետ նորա ։
23 * Եւ ընդ ամ կողմն գայիցեայ-
ւոյ· ուսուցանէր ՚ի ժողովուրդս նոցա՝ և
քարոզէր զաւետարանն սրբայուլեան՝ և
բժշկէր զամ հիւանդութիւնս, և զամ ախ-
24 տս ՚ի ժողովրդեանն։ * Եւ եղ լուր նորա
ընդ ամ երկիրն ասորւոց ։ և մատուցին առ
նա զամ հիւանդս՝ որք նեղեալք էին ՚ի
պէսպէս ցաւս և ՚ի տանջանս ։ և զդիւա-
հարս՝ և զլուսնոտս· և զանդամալոյծս և
25 բժշկեաց զնա ։ * Եւ երթային զհետ նորա
ժողովուրդք բազումք· ՚ի գայիլեէ· և ՚ի
դեկապօլիայ· և յԵրեմ· և ՚ի հրէաստանէ·
և յայնկոյս յորդանանայ։ և բժշկեաց զնա։

ԳԼ· Ե ։

1 Եւ տեսեալ զժողովուրդսն՝ ել ՚ի լեա-
ռնն· և երբեք նստաւ անդ՝ մատեան
2 առ նա աշակերտք նորա ։ * Եւ բացեալ
զբերան իւր՝ ուսուցանէր զնոսա՝ և ասէր։
3 * Երանի աղքատացդ հոգւով՝ զի նոցա է
4 արքայուլեի երկնից ։ * Երանի սգաւորացդ՝
զի նոքա մխիթարեսցին ։
5 * Երանի հեզոց՝ զի նոքա ժառանգեսցեն
6 զերկիր ։ * Երանի՝ որք քաղցեալք և ծա-
րաւիք իցեն արդարուլեի՝ զի նոքա յագե-
7 ցին ։ * Երանի ողորմածացդ՝ զի նոքա զո-
8 ղորմուլեի գտցեն ։ * Երանի անոցիկ՝ որք
սուրբք են սրտիւք· զի նոքա զԱՀ տեսցեն։
9 * Երանի խաղաղարարացդ՝ զի նոքա որդիք
10 ԱՀ կոչեսցին ։ * Երանի որք հալածեալք
իցեն վասն արդարուլեի՝ զի նոցա է ար-
11 քայուլեի երկնից ։ * Երանի է ձեզ՝ յոր-
ժամ նախատիցեն զձեզ՝ և հալածեսցեն·
և ասիցեն զամ բան չար զձենջ սուտ վա-
12 իմ ։ * Ցնծացէք և ուրախ լերուք· զի
վարձք ձեր բազումք են յերկինս· զի այս-
պէս

պէս հալածեցին զմարգարէսն, որք յառաջ
քան զձեզ էին։ *Դուք էք աղ երկրի. 13
ապա թէ աղն անհամի՝ ընդ
ամէնայնի՞ աղասցի. ոչ
իսկ ազդեցէ այնուհետեւ. բայց եթէ ընկ-
կենուլ արտաքս՝ և կոխան լինիլ՝ ի մարդ-
կանէ։ *Դուք էք լոյս աշխարհի. ոչ կարէ 14
քաղաք թաքչիլ՝ որ՝ ի վերայ լերինն կայցէ։
*Եւ ոչ լուսաւորեն զճրագ՝ և դնեն ընդ 15
դրուճանաւ. այլ՝ ի վերայ աշտանակի՝ և լոյս
տայ ամենեցուն՝ որք՝ ի տանն իցեն։
*Այնպէս լուսաւորեսցէ լոյս ձեր առաջի 16
մարդկան. որպէս զի տեսցեն զգործս ձեր
քաջիս՝ և փառաւորեսցեն զՀայր ձեր՝ որ
յերկինս է։ *Մի համարիք եթէ եկի լու 17
ծանել զօրէնս կամ զմարգարէս. ոչ եկի
լուծանել՝ այլ լնուլ։ *Ամէն ամէն ասեմ 18
ձեզ՝ մինչեւ անցցեն երկինք և երկիր՝ յոտ
մի, որ նշանախեզ մի է, ոչ անցցէ յօրէ-
նէն և՝ ի մարգարէիցն՝ մինչեւ ամ եղիցի։
*Որոք լուծցէ մի ինչ՝ ի պատուիրանացս 19
այսցանէ՝ և փոքունց, և ուսուսցէ այնպէս
զմարդիկ, փոքր կոչեսցի յարքայութեն երկ
նից. իսկ որ արասցէ, և ուսուսցէ՝ նա մեծ
կոչեսցի յարքայութեն երկնից։
*Հայց ասեմ ձեզ. զի եթէ ոչ առաւ- 20
ելցի արդարութիւն ձեր աւելի քան զդպրացն
և զփարիսեցւոց, ոչ մտանիցէք յարքայու-
թիւն երկնից։ *Լուարուք՝ զի ասացաւ 21
առաջնոցն. թէ մի սպանանիցես. զի որ սպա
նանիցէ՝ պարտական լինի դատաստանի։
*Այլ ես ասեմ ձեզ. եթէ ամ որ բար- 22
կանայ եղբօր իւրում՝ տարապարտուց՝ պար
տաւոր լինի դատաստանի. և որ ասիցէ
ցեղբայր իւր յիմար, պարտաւոր լինի ատե
նի. և որ ասիցէ ցեղբայր իւր մոլոս,
պարտաւոր լինի գհնէն հրոյն։
*Եթէ մատուցանիցես զպատարագ քո՝ ի 23

վ[ր] սեղանոյ. և անդ յիշեսցես, եթէ եղ-
բայր քո ունի ինչ վնտրի զքէն ։
24 * Թո՛ղ զպատարագն քո առաջի սեղանոյն.
և երթ նախ հաշտեսայ ընդ եղբօր քում. և
ապայ եկեալ մատուսջիր զպատարագն քո ։
25 * Լ՚ երբ երթասիս ընդ ոսոխ քում վաղա-
գայն. մինչդեռ իցես ընդ նմա ի ճանապար-
հի. գուցէ մատնիցէ զքեզ ոսոխն դատաւո-
րի. և դատաւորն դահճի. և արկանիցես ի
26 բանտ ։ * Ամէն ասեմ քեզ. ո՛չ երանիցես
անտի, մինչև հատուցանիցես զկտրէն նուա-
27 րակիսն ։ * Լ՚ ոո՛ւսուբ՚ զի ասացաւ մի ընաը ։
28 * Ես այլ ես ասեմ ձեզ. թէ ամ որ հայի
ի կին մարդ առ ի ցանկանալոյ նմա՝ անդէն
շնացաւ ընդ նմա ի սրտի իւրում ։
29 * Եթէ ակն քո աջ գայթագղեցուցանէ
զքեզ՝ խլեա զնա. և ընկեա ի քէն. զի լաւ
է քեզ՝ եթէ մի յանդամոց քոց կորիցէ.
և մի ամ մարմինդ քո անկանիցէ ի գեհենն ։
30 * Եւ եթէ աջ ձեռն քո գայթագղեցու-
ցանէ զքեզ, հատ զնա՝ և ընկեա ի քէն.
զի լաւ է քեզ՝ եթէ մի յանդամոց քոց կո-
րիցէ. և մի ամենայն մարմինդ քո արկա-
31 նիցի ի գեհենն ։ * Ասացաւ՝ եթէ
որ արձակիցէ զկին իւր՝ տացէ նմա զարձակ
32 մանն ։ * Ես այլ ես ասեմ ձեզ ։ եթէ ամե-
նայն որ արձակէ զկին իւր առանց բանի
պոռնկութեա՛ն՝ նա տայ նմա շնալ. և որ զար-
33 ձակեալն առնէ՝ շնայ ։ * Դարձեալ լո՛ւա-
բուք. զի ասացաւ առաջնոցն՝ մի երդնուս-
ցուս սուտ. բայց հատուսցես Տ՚ն զերդ-
34 մունս քո ։ * Ա՚յլ ես ասեմ ձեզ՝ ամենևին
մի երդնուլ. մի յերկինս՝ զի աթոռ է Աստ-
35 ուծոյ ։ * Եւ մի յերկիր՝ զի պատուանդան է ոտից
նո՛ր. և մի յեհեմ. զի քաղաք է մեծի արքայի ։
36 * Եւ մի ի գլուխ քո երդնուցուս՝ զի ո՛չ
կարես մազ մի սպիտակ առնել կամ թո՛ւխ ։

* Ա՚յլ

* Այլ եղիցի ձեր բան՝ այո, այո, և ոչն՝ ոչ. զի աւելին քան զայն՝ ի չարէն է։ 37
* Լուարուք՝ զի ասացաւ. ակն ընդ ական. ևատամն ընդ ատաման։ * Այլ ես ա- 38 39
սեմ ձեզ՝ մի կալ հակառակ չարի. այլ ե- թէ որ ածիցէ ապտակ յաջ ծնօտ քո՝ դարձ ձո նմա և զմիւսն։ * Եւ որ կամիցի ընդ դա- 40
տել և առնուլ զշապիկն քո, լծոյ՝ ի նմա և զբաճկոն քո։ * Եւ որ տարապարտիակ 41
վարիցէ զքեզ մղոն մի, երթ ընդ նմա և երկուս։ * Ըր որ խնդրէ՝ ի քէն՝ տուր։ և 42
որ կամի փոխ առնուլ՝ ի քէն՝ մի դարձուցաներ զերեսս։ * Լուարուք՝ ասացաւ 43
զի ասացաւ. սիրեսցես զընկեր քո՝ և ատես զթշնամին քո։ * Այլ ես ասեմ ձեզ 44
սիրեցէք զթշնամիս ձեր. բարի արարէք ատելեաց ձերոց։ և աղօթս արարէք՝ ի վե- ճասոցիկ որք լլկեն զձեզ և հալածեն։
* Զի եղիջիք որդիք հօր ձերոյ՝ որ յեր- 45
կինս է։ զի զարեգակն իւր ծագէ՝ ի վերայ չարաց և բարեաց. և անձրև՝ ի վերայ արդարոց և մեղաւորաց։ * Զի եթէ սի- 46
բիցէք զսիրելիսն, որք սիրեն զձեզ, զի՞նչ վարձ իցեն. ոչ ապաքէն և մաքսաւորք զնոյն գործեն։ * Եւ եթէ տացէք միայն 47
ողջոյն բարեկամաց ձերոց՝ զի՞նչ աւելի առնէք. ոչ ապաքէն մաքսաւորք և մեղաւորք զնոյն գործեն։ * Արդ՝ եղերուք 48
դուք կատարեալք. որպէս և Հայրն ձեր երկնաւոր կատարեալ է։

ԳԼ. Զ։

Ո դիւշ լերուք ողորմութիւն ձերում մի 1
առնել առաջի մարդկան. ոչ թէ՝ ի ցոյց նոցա. գուցէ և վարձս ոչ ընդունիցիք՝ ի Հօրէն ձերմէ՝ որ յերկինս է։
* Այլ յորժամ առնիցես ողորմութիւն, 2
մի

մի՛ հարկանեը փող առաջի քո՝ որպէս կեղ
ծաւորքն առնեն ՚ի ժողովուրդս և ՚ի հրա
պարակս, որպէս զի փառաւորեսցին ՚ի մարդ
կանէ. ամէն ասեմ ձեզ՝ այն իսկ են վարձք
3 նոցա։ * Այլ դու յորժամ ողորմութիւն
առնիցես, մի գիտասցէ ձախ քո՝ զինչ գոր
4 ծէ աջ քո։ * Որպէս զի եղիցի ողորմու
թիւն քո ՚ի ծածուկ. և Հայրն քո՝ որ տես
սանէ ՚ի ծածուկ, հատուսցէ քեզ յայտնա
5 պէս։ * Եւ յորժամ յաղօթս կայցէք, մի՛
լինիցիք որպէս կեղծաւորքն՝ զի սիրեն ՚ի
ժողովուրդս և յանկիւնս հրապարակաց
կալ յաղօթս. որպէսզի երևեսցին մարդ
կանե. ամէն ասեմ ձեզ՝ այն իսկ են վարձք
6 նոցա։ * Այլ դու յորժամ կայցես յա
ղօթս, մտա՛ ՚ի սենեակ քո։ և փակեա՛ զդ
դուրս քո. և կաց յաղօթս առ Հայր քո
՚ի ծածուկ. և Հայրն քո, որ տեսանէ ՚ի
ծածուկ՝ հատուսցէ քեզ յայտնապէս։
7 * Եւ յորժամ կայցէք յաղօթս, մի՛ շատա
խօսք լինիք իբրև զհեթանոսան. զի համա
րին եթէ ՚ի բազում խօսից իւրեանց լսե
8 լի լինիցին։ * Արդ՝ մի՛ նմանիցիք նոցա. զի
գիտէ Հայր ձեր. զինչ պիտոյ է ձեզ՝ մինչ
չև ձեր խնդրեալ ինչ իցէ ՚ի նմանէ։
9 * Եւ արդ՝ այսպէս կացէք դուք յաղօթս.
Հայր մեր՝ որ յերկինս ես. սուրբ եղիցի ա
10 նուն քո։ * Եկեսցէ արքայութիւն քո. եղի
ցին կամք քո՝ որպէս յերկինս և յերկրի։
11 * Զհաց մեր հանապազորդ տուր մեզ այ
12 սօր։ * Եւ լո՛ղ մեզ զպարտիս մեր՝ որ
պէս և մեք լաւդումք մերոց պարտապանաց։
13 * Եւ մի՛ տանիր զմեզ ՚ի փորձութիւն. այլ
փրկեա զմեզ ՚ի չարէ։ զի քո է արքայու
թիւն և զօրութիւն և փառք յաւիտեանս։
14 * Զի եթէ լաւդուցուք մարդկան զյանցա
նս նոցա՝ լաւդեսցէ և ձեզ Հայրն ձեր երկ
նա

նաւար դյանցանս ձեր։ * Ապա թէ ոչ թո
դուցուք մարդկան դյանցանս նոցա. և ոչ 15
Հայրն ձեր երկնաւոր թողցէ ձեզ դյանցս
նոր ձեր։ * Եւ յորժամ պահիցէք՝ մի լի_ 16
նէք իբրև վիշտաւորքն տրտմեալք. ոյք
ապականեն զերեսս իւրեանց. որպէսզի ե_
րևեսցին մարդկան ժէ պահիցեն. ամէն
ասեմ ձեզ՝ այն իսկ են վարձք նոցա։
* Այլ դու յորժամ պահիցես՝ օծ զգլուխ 17
քո՝ և լուա զերեսս քո։ * Զի մի երև_ 18
եսցիս մարդկան իբրև զպահօղ։ այլ Հօրն
քումմ՝ ի ծածուկ. և Հայրն քո՝ որ տեսա_
նէ ի ծածուկ՝ Հատուսցէ քեզ։ * Մի գան 19
ձէք ձեզ գանձս յերկրի. ուր ցեց և ու_
տիճ ապականեն. և ուր գողք ական Հա_
տանեն. և գողանան։ * Այլ գանձեցէք 20
ձեզ գանձս յերկինս. ուր ոչ ցեց՝ և ոչ
ուտիճ ապականեն՝ և ոչ գողք ական Հա_
տանեն և գողանան։ * Զի ուր գանձք ձեր 21
են՝ անդ և սիրտք ձեր եղիցին։ * Ճրագ 22
մարմնոյ ակն է. եթէ ակն քո առատ է.
ամ մարմինդ լուսաւոր եղիցի։ * Ապա ե_ 23
թէ ակն քո չար է՝ ամ մարմինդ խաւա_
րին եղիցի։ իսկ արդ՝ եթէ լոյսդ որ ի
քեզ է՝ խաւար է՝ խաւարն որչափ։
* Ոչք կարէ երկուց տերանց ծառայել. 24
կամ զմին ատիցէ, և զմիւսն սիրիցէ. կամ
զմին մեծարիցէ, և զմիւսն արհամարհիցէ.
ոչ կարէք Աստ ծառայել և մամոնայի։
* Վասն այդորիկ ասեմ ձեզ՝ մի Հոգայք 25
վասն ոգւոց ձերոց, զինչ ուտիցէք. և մի
վասն մարմնոյ ձերոց թէ զինչ ապանիցիք.
ոչ ապաքէն ոգի առաւել է քան զկերա_
կուր և մարմին քան զՀանդերձ։ * Հայե_ 26
ցարուք ի թռչունս երկնից՝ զի ոչ վարեն.
և ոչ Հնձեն. և ոչ ժողովեն ի շտեմա_
րանս. և Հայրն ձեր երկնաւոր կերակրէ
զնո

զնա. ոչ ապաքէն դուք առաւել էք քան
27 զնոսա։ * Իսկ ո՞րդ՝ ի ձէնջ առ հոգալ
իւրում յաւելուլ կարիցէ ՚ի հասակ իւր
28 կանգնոյն մի։ * Եւ վասն հանդերձի զի՞ հո
գայք. հայեցարուք ՚ի շուշանն վայրենի՝ ո՛ր
29 ոչ ջանայ՝ և ոչ նիւթէ։ * Ասեմ
ձեզ՝ զի և ոչ սողոմոն յամենայն փառս ի՛ւ
30 րում զգեցաւ իբրև զմի ՚ի նոցանէ։ * Իսկ
եթէ զխոտն ՚ի վայրի՝ որ այսօր է. և վա
ղիւն ՚ի հնոց արկանի Աստ այնպէս զգեցու
ցանէ։ Ո՛րչափ եւս, առաւել զձեզ հաւա
31 տաւորս։ * Մի այսուհետեւ հոգայցէք, և
ասիցէք. զի՛նչ կերիցուք՝ կամ զի՛նչ արբ
32 ցուք. կամ զինչ զգեցցուք։ * Զի զայդ
ամենայնսդ հեթանոսք խնդրեն. քանզի գիտէ
հայրն ձեր երկնաւոր՝ եթէ պիտոյ ձեզ այդ
33 ամենայն։ * Խնդրեցէք նախ զարքայութիւն Աստ
ուծոյ՝ և զարդարութիւն նորա՝ և այդ ամենայն յաւելցի
34 ձեզ։ * Մի այսուհետեւ հոգայցէք վասն
վաղուընէն, զի վաղուընն վասն իւր հոգասցէ.
շատ է առաւրն չար իւր։

ԳԼ. Լ։

1 Մի դատէք՝ զի մի դատիցիք։ * Զի
2 որով դատաստանաւ դատէք դա
տելոց էք. և որով չափով չափէք, չա
3 փեսցի ձեզ։ * Զի՞ տեսանես զշիւղ յա
կան եղբօր քոյ. և ՚ի քում ականդ զգե
4 րանդ ոչ տեսանես։ * Կամ զիա՞րդ ասես
ցեղբայր քո՝ թո՛ղ՝ հանիցեմ զշիւղդ յականէ
քումմէ՝. և ահաւադիկ ՚ի քում ականդ գե
5 րան կայ։ * Կեղծաւոր. հան նախ զգերանդ
յականէ քումմէ՝ և ապա հայեսցիս հա
6 նել զշիւղն յականէ եղբօր քոյ։ * Մի տայք
զսրբութիւն շանց՝ և մի արկանէք զմարգա
րիտս ձեր առաջի խոզից. զի մի առ ոտն
հարևսցեն զնոսա՝ և դարձեալ ելցին ուցա
նիցեն

նիցեն զձեզ: * Խնդրեցէ՛ք, և տացի ձեզ. 7
հայեցէ՛ք և գտջիք. բախեցէ՛ք, և բաց-
ցի ձեզ: * Ամէն ոք որ խնդրէ, առնու. և 8
որ հայեցի, գտանէ. և որ բախի, բացցի
նմա: * Ով իցէ՞ ի ձէնջ մարդ՝ զոր խնդ- 9
րիցէ որդի իւր հաց, միթէ քար տացէ
նմա: * Կամ խնդրիցէ ձուկն, միթէ օձ 10
տացէ նմա: * Արդ եթէ դուք՝ որք չարքդ 11
էք՝ գիտէք պարգեւս բարիս տալ որդւոց
ձերոց. որչափ եւս առաւել Հայրն ձեր՝ որ
յերկինս է՝ տացէ բարիս այնոցիկ՝ որք
խնդրեն զնա: * Ամէն զոր միանգամ կամիք 12
ջիք՝ թէ արասցեն ձեզ մարդիկ՝ այնպէս
արարէ՛ք և դուք նոցա. զի այն իսկ են օ-
րէնքն և մարգարէք: * Մտէ՛ք ընդ նեղ 13
դուռն՝ քանզի ընդարձակ է դուռն՝ և հա-
մարձակ ճանապարհն՝ որ տանի՝ ի կորուստ.
և բազումք են՝ որք մտանեն ընդ նա:
* Քանզի անձուկ է դուռն. և նեղ ճանա- 14
պարհն՝ որ տանի՝ ի կեանսն. և սակաւք են՝
որք գտանեն զնա: * Ամէն դիմէ՛ երուք՝ ի սուտ 15
մարգարէիցն՝ որք գան առ ձեզ հանդեր-
ձիւք ոչխարաց՝ և ի ներքոյ են գայլք յափ-
շտակօղք: * Ի պտղոց նոցա ծանիջիք զնոսա. 16
միթէ քաղիցեն՝ ի փշոյ խաղող՝ կամ ի տա-
տասկէ լծուց: * Այսպէս ամէն ծառ բարի՝ 17
պտուղ բարի առնէ. և ծառ չար՝ պտուղ
չար առնէ: * Ոչ կարէ ծառ բարի զպըտ- 18
ուղ չար առնել. և ոչ ծառ չար զպտուղ
բարի առնել: * Ամենայն ծառ՝ որ ոչ առ- 19
նէ զպտուղ բարի. հատանի և ի հուր արկանի: * Ապա ի պտղոց նոցա ծանիջիք զնոսա: 20
* Ոչ ամենայն որ ասէ ցիս՝ Տէր՝ Տէր. մտցէ 21
յարքայութիւն երկնից. այլ որ առնէ զկամս
Հօր իմոյ՝ որ յերկինս է: * Բազումք ասիցեն 22
ցիս յայնմ յաւուր՝ Տէր՝ Տէր. ո՞չ
յանուն քո մարգարէացաք. և յանուն քո

դևս հանապ. և յանուն քո զօրութիւնս բա-
23 զումս արարաք ։ * Եւ յայնժամ առայիցս
ցնոսա՝ եթէ ոչ երբեք գիտէի զձեզ. ’ի
բաց կացէք յինէն ամենեքեան՝ որք գոր-
24 ծէք զանօրէնութիւն։ * Ամենայն որ լսէ բըզ
բանս իմ զայսոսիկ, և առնէ զոսա՝ նմա-
նեսցի առն իմաստնոյ. որ շինեաց զտուն
25 իւր ’ի վէր վիմի։ * Իջին անձրևք՝ և խաղա-
ցին գետք՝ շնչեցին հողմք՝ և բաղխեցին
զտունն՝ և ոչ կործանեցաւ՝ քանզի ’ի վէր
26 վիմի հաստատեալ էր ։ * Եւ ամ որ լսէ
զբանս իմ զայսոսիկ՝ և ոչ առնէ զոսա՝
նմանեսցի առն յիմարի՝ որ շինեաց զտուն
27 իւր ’ի վէր աւազոյ։ * Իջին անձրևք՝ յար-
հան գետք՝ շնչեցին հողմք՝ հարին զտունն՝
և անկաւ. և էր կործանումն նո՛ր մեծ յոյժ ։
28 * Եւ եղև իբրև կատարեաց Ցս զամենայն
զբանս զայսոսիկ՝ զարմանային ժողովուրդքն
29 ընդ վարդապետութիւն նորա։ * Զի իբրև
իշխանութիւն ուսուցանէր՝ և ոչ որպէս դը-
պիրքն և փարիսեցիքն ։

ԳԼ. Ը ։

1 Այլ իբրև էջ ’ի լեռնէ անտի, գնացին
զինք ՚նորա ժողովուրդք բազումք ։
2 * Եւ ահա մատուցեալ բորոտ մի, երկիր
պագանէր նմա՝ և ասէր. Տ՛ե, եթէ կամիս՝
3 կարող ես զիս սրբել ։ * Ձգեաց զձեռն
իւր՝ և հասոյց ’ի նա Ցհսուս՝ և ասէ. կա-
միմ, սրբեա՛ց, և վաղվաղակի սրբեցաւ
4 ’ի նմանէ բորոտութիւնն ։ * Եւ ասէ ցնա
Ցս՝ ղգո՛յշ լեր՝ մի ումեք ասիցես. այլ երթ
ցո՛յց զանձն քո քահանային. և մատո՛ զպա-
տարագն. զոր հրամայեաց մովսէս ’ի վկայու-
5 թե՛ նոցա ։ * Եւ մտեալ ’ի կափառնաւում,
մատեաւ առ նա հարիւրապետ մի, աղաչէր
6 զնա ։ * Եւ ասէր. Տ՛ե՝ մանուկ իմ անկեալ

կայ

կայ ՚ի տան անդամոցդ՝ չարաչար տան-
ջեալ ։ * Ասէ ցնա Յի՛ս եա եկեալ՝ և բժշկե 7
ցից զնա։ * Պատասխանի ետ հարիւրապետն՝ 8
և ասէ . Տէր՝ չեմ բաւական՝ եթէ ընդ
տարկաւ իմով մտցես . այլ ասա բանիւ՛, և
բժշկեսցի մանուկն իմ ։ * Քանզի և ես 9
այր մի եմ ընդ իշխանութիւ . ունիմ ընդ
ինև զինուորս՝ ասեմ սմա երթ , և եր-
թայ . և այլում՝ եկ, և գայ . և ծա-
ռայի իմում՝ արա զայս . և առնէ ։
* Իբրև լուաւ Յի՛ս զայմանացաւ՝ և ասէ 10
տայնոսիկ՝ ամէն ազգէն Իսրայէլի տես-
ա՛ս ձեզ՝ և ո՛չ գիտացիւք այսպիսի հա-
ւատս գտի երբեք ։ * Բայց ասեմ ձեզ ։ 11
զի բազումք յարևելից և յարևմտից եկես-
ցեն՝ և բազմեսցին ընդ աբրահամու՝ և
ընդ իսահակայ՝ և ընդ յակոբու յարքայու- 12
թիւն երկնից ։ * Իսկ որդիքն արքայու՛թի՛ն
ելցեն ՚ի խաւարն արտաքին . անդ եղիցի
լալ և կրճել ատամանց ։ * Իսկ ասէ Յի՛ս 13
տարիւրապետին՝ երթ . և որպ հաւատա-
ցեր դ , եղիցի քեզ . և ողջացաւ մանուկն
նո՛ր յաւուր յայնմիկ ։ * Իսկ եկեալ Յի՛ս ՚ի 14
տունն պետրոսի. եահս՝ զի զգաքանչ նորա
անկեալ դնիւր տապացեալ ։ * Կալաւ զձե- 15
ռանէ նո՛ր՝ և երթող զնա ջերմն. յոտն եկաց՝
և պաշտեր զնա ։ * Իբրև երեկոյ եղև՝ մա- 16
տուցին առ նա դիւահարս բազումս . և
հան զգայսն բանիւ . և զամ հիւանդսն
բժշկեաց ։ * Ջի լցցի բանն՝ որ ասացաւ ՚ի 17
ձեռն եսայեայ մարգարէի. նա զհիւանդու-
թիւնս մեր վերացոյց՝ և զցաւս մեր եբարձ։
* Տեսեալ Յիսուսի զժողովուրդս բազումս 18
զինւրև՝ հրամայեաց երթալ յայնկոյս ։
* Իւ մատուցեալ դպիր մի ասէ ցնա. վա՛ր 19
դասես՝ եկից և ես զքո՝ յոր վայր և
երթիցես։ * Ասէ ցնա Յի՛ս. աղուէսունս որջք 20
գոն

գոն՝ և թռչնոց երկնից բոյնք. այլ որդի մարդոյ ոչ ունի, ուր դիցէ զգլուխ իւր ։
21 * Եւ միոյն յաշակերտաց նորա ասէ. Տէր՝ տուր ինձ հրաման՝ զի երթայց նախ թա-
22 ղուցից զհայր իմ ։ * Ասէ ցնա Յս՝ եկ զկնի իմ. և թող զմեռեալսն թաղել զմե-
23 ռեալս իւրեանց ։ * Եւ իբրև եմուտ ի նաւն. գնացին զկնի նմ աշակերտքն նորա ։
24 * Եւ ահա շարժումն մեծ եղև ի ծովուն. մինչև նաւքն ծածկիլ յալեաց անտի. և
25 ինքն ննջէր ։ * Եւ մատուցեալ աշակերտքն յարուցին զնա՝ և ասեն. Տէր՝ փրկեա զմեզ՝
26 զի կորնչիմք ։ * Եւ ասէ ցնոսա՝ ընդէ՞ր վատասիրտք էք՝ սակաւահաւատք. յայնժամ յարուցեալ սաստեաց հողմոյն և
27 ծովուն. և եղև խաղաղութիւն մեծ ։ * Եւ մարդիքն զարմացան՝ և ասէին. որպիսի՞ ոք իցէ սա՝ զի և հողմք և ծով հնազանդին
28 նմա ։ * Եւ իբրև հասանէ յայնկոյս լերկիրն դերգեսացւոց՝ պատահեցան նմա դիմահարք երկու ելեալք ի գերեզմանացն չարաչարք յոյժ. որպէս զի չէր հնար անցանել ումեք ընդ այն ճանապարհ ։
29 * Եւ ահա աղաղակեցին՝ և ասեն. զի՞ կայ մեր և քո Ցս որդի Աստ. եկիր ատեաժամ
30 տանջել զմեզ ։ * Եւ էր հեռացոյն ի նոցանէ երամակ մի խոզից արօտական ։
31 * Եւ դիւքն աղաչէին զնա՝ և ասէին. եթէ հանես զմեզ ասա, հրամայն տուր մեզ երթալ երամակ խոզից ։ * Եւ ասէ ցնոսա՝ երթայք. և նոքա ելեալ գնացին յերամակն խոզից։ և դիմեաց ամ երամակն ի դարէ անտի ի ծով՝ և մեռան ի ջուրսն ։
33 * Եւ խոզարածքն փախեան. և երթեալ ի քաղաքն պատմեցին զամ, և զերս դիւահարացն ։ * Եւ ահա ամ քաղաքն ել

ընդ

ընդ առաջ Յի։ Իբրև տեսին զնա, աղա-
չէին, զի գնասցէ ի սահմանսն նոցա։

ԳԼ։ Թ։

Եւ մտեալ ի նաւ էանց յայնկոյս՝ և 1
եկն ի քաղաք իւր։ * Եւ ահա մատու- 2
ցին առ նա անդամալոյծ մի, որ դնիւր ի
մահիճս։ և տեսեալ Յի զհաւատս նոցա՝
ասէ ցանդամալոյծն՝ Քաջալեր լեր, որդեակ
մեղք քո։ * Եւ ահա ոմանք ի դպրացն 3
ասեն ի միտս՝ Հայհոյէ դա։ * Եւ ծանու- 4
ցեալ Յի զխորհուրդս նոցա՝ ասէ ցնոսա.
ընդէ՞ր խորհիք դուք չարս ի սիրտս ձեր։
* Զի՞նչ դիւրինն ասել. Թողեալ լիցին 5
քեզ մեղք քո, թէ ասել՝ արի և շրջեաց։
* Այլ զի դիտասջիք՝ եթէ իշխանութիւն 6
ունի որդի մարդոյ յերկրի Թողուլ զմեղս.
յայնժամ ասէ ցանդամալոյծն՝ արի, առ
զմահիճս քո՝ և երթ ի տուն քո։
* Եւ յարուցեալ գնաց ի տուն իւր։ 7
* Իբրև տեսին ժողովուրդքն, զարմացան. 8
և փառաւորէ առնէին զԱստուած զտուիչ այն-
պիսի իշխանութեան մարդկան։ * Եւ անց- 9
եալ ընդ այն Յի՝ եառնս զայր մի. զի նըս
տեր ի մաքսատուրութեանն՝ մատթէոս անուն.
և ասէ ցնա՝ Եկ զկնի իմ։ և յարուցեալ
գնաց զկնի նորա։ * Եւ իբրև բազմեալ 10
էր նա ի տան. և ահա բազումք մաքսա-
ւորք և մեղաւորք եկեալ և բազմեալ էին
ընդ Յի և ընդ աշակերտս նորա։ * Իբրև 11
տեսին փարիսեցիքն՝ ասեն ցաշակերտս
նորա. ընդէ՞ր ընդ մաքսաւորս և ընդ մե-
ղաւորս ուտէ վարդապետն ձեր։
* Իսկ Յի իբրև լուաւ՝ ասէ ցնա. ոչ պի- 12
տոյ է բժիշկ կարօտեալ՝ այլ հիւանդեալ։
* Երթայք, ուսարուք զինչ է. զողորմու- 13
թիւն կամիմ, և ոչ զզոհս։ զի ոչ եկի կո-
չել

չեր զարդարտ՝ այլ զմեղաւորս։
14 * Յայնժամ մատեան առ նա աշակերտքն
Յովհաննու և ասեն. ընդէ՞ր մեք և փարիսեցիքն պահեմք յաճախ՝ և քո աշակերտքդ
15 ոչ պահեն։ * Ասէ ցնոսա Յս, միթէ մարթի
ինչ իսկ մանկանց առագաստի սուգ առնուլ՝
մինչ փեսայն ընդ նոսա իսկ. այլ եկեսցեն
աւուրք՝ յորժամ բարձցի ի նոցանէ փեսայն, և ապա պահեսցեն։
16 * Ոչ ոք արկանէ կապեր նոր ի վերայ
հնոցեալ ձորձոյ. զի առնու եթանէ զլրութիւնն նր ի հանդերձէն. և աւելի չար պա-
17 տառումն լինի։ * Եւ ոչ ոք արկանէ զինի
նոր ի տիկս հինս. ապաթէ ոչ՝ տիկքն պատառին՝ և զինին հեղցի. և տիկքն կորչին։ այլ արկանեն զգինի նոր ի տիկս նորս՝
18 և երկոքեան պահին։ * Մինչդեռ նա զայս
խօսէր ընդ նոսա՝ ահա իշխան մի մատուցեալ երկիր պագանէր նմա՝ և ասէր՝ դուստր իմ արդ և վախճանեցաւ. այլ
եկեալ դիցես զձն ի քո ի վերայ նր՝ և
19 կեցցէ։ * Յարեաւ Յս՝ և գնայր զինր նր
20 աշակերտօքն հանդերձ։ * Եւ ահա կին մի
տեառասոս երկոտասանամեայ՝ մատուցեալ
յետոյ մերձեցաւ ի դրօշակ հանդերձի նր։
21 * Քանզի ասէր ի մտի իւրում. լիցի միայն մերձենամ ի հանդերձս նորա՝ փրկիմ։
22 * Իսկ Յս իրրև դարձաւ՝ և եհաս զնա՝
ասէ. քաջալերեսցի դուստր՝ հաւատոք քո
կեցուցին զքեզ. և փրկեցաւ կինն ի ժա-
23 մէն յայնմանէ։ * Իրրև եկն Յս ի տունն
իշխանին. և եհաս զնուագահարսն և զամբոխ յայժ. ասէ ցնոսա. ի բաց գնայէք։
24 * Զի ոչ եղեւ մեռեալ է աղջիկդ՝ այլ
25 ննջէ։ * Եւ ծաղր առնէին զնա. և իրրև
եղ ամբոխն ի բաց, եմուտ, կալաւ զձեռանէ նորա. և յարեաւ աղջիկն։

* Եւ

* Ու եւ համբաւս այս ընդ ամենայն եր- 26
կիրն ընդ այն։ * Ու մինչդեռ անցանէր 27
ընդ այն Յի. դիմեաց եղեն նմա կոյրք եր-
կու՝ ազաղակէին՝ և ասէին. ողորմեա մեզ
մեզ որդի դաւթի։ * Ու երբեմն եկն ՚ի 28
տուն, մատեան առ նա կոյրքն. և ասէ ցնո
սա Յի. հաւատայք, եթէ կարօղ եմ առ-
նել ձեզ զայդ։ ասեն ցնա՝ այո Տէր։
* Յայնժամ մերձեցաւ յետս նոցա՝ և ա- 29
սէ. ըստ հաւատոց ձերոց եղիցի ձեզ։
* Ու բացան աչք նոցա. և սաստեաց նոցա 30
Յի՝ և ասէ. զգոյշ կացէք՝ մի ոք գիտասցէ։ * Ու նորա ելեալ համբաւեցին զնա 31
ընդ ամ՝ երկիրն ընդ այն։
* Ու երանելն նոցա արտաքս՝ ահա մատու- 32
ցին առ նա զայր մի՝ համր դիւահար։
* Ու յերանել դիւին՝ խօսեցաւ համրն. 33
և զարմացան ժողովուրդքն՝ և ասեն. երբէք
և ոչ երբեք երեւեցաւ այսպիսի ինչ յիսրայէլ։
* Իսկ փարիսեցիքն ասէին. լիէ իշխանաւն 34
դիւոց հանէ դա զդեւս։
* Ու շրջէր Յի ընդ ամ քաղաքս, և ընդ 35
գիւղս. ուսուցանէր ՚ի ժողովուրդս նոցա.
և քարոզէր զաւետարանն արքայութեան. և
բժշկէր զամ ախտս. և զամ հիւանդութիւնս
՚ի ժողովրդեանն։ * Ու տեսեալ զժող- 36
վուրդն՝ գիշացաւ ՚ի նոսա. զի էին աշխա-
տեալք երբեմն զչխարս, որոց ոչ էին հովիւք։
* Յայնժամ ասէ ցաշակերտսն իւր. հունձք 37
բազումք են՝ և մշակք սակաւք։
* Արդ՝ աղաչեցէք զՏէր հնձոյ՝ զի հան- 38
ցէ մշակս ՚ի հունձս իւր։

ԳԼ. Ժ։

Ու կոչեալ առ զնոսա զերկոտասան ա- 1
շակերտսն իւր. ետ նոցա իշխանութիւն
ապտոց ոգւոց հանել զնոսա՝ և բժշկել
զամ

զամ ախաս՝ և զամ հիւանդութիւնս ։
2 * Եւ առաքելոյն երկոտասանից էին ան-
ուանք այսորիկ ։ առաջին Սիմոն անուանեալն Պետրոս ։ և Անդրէաս եղբայր նո-
3 * Յակոբոս որ Հադէայ՝ և Յովհաննէս եղ-
բայր նորա ։ Փիլիպպոս՝ և Բարթուղիմէ-
ոս ։ Թովմաս՝ և Մատթէոս մաքսաւոր ։
Յակոբոս այլփեայ՝ և Դ Էդէոս , որ անուանեալ Թադէոս ։ * Շիմոն կանանացի
4 և Յուդա Իսկարիովտացի՝ որև մատնեաց
5 զնա ։ * Զսոսա երկոտասանեսեան առա-
քեալս Յի՝ պատուիրեաց նոցա , և ասէ ։ Ի
ճանապարհս հեթանոսաց մի երթայցէք ։
և ի քաղաքս սամարացւոց մի մտանիցէք
6 * Այլ երթայք առաւել առ ոչխարս կո-
7 րուսեալս տանն Իսի ։ * Եւ երբև երթայ-
ցէք՝ քարոզեցէք և ասացէք՝ թէ մերձ
8 ձեալ է արքայութիւն երկնից ։ * Զհի-
ւանդս բժշկեցէք ։ զբորոտս սրբեցէք ։
զմեռս հանէք ։ զդիւս առէք՝ և զիւր տուք ։
9 * Մի տոանայք ոսկի՝ և մի արծաթ՝ և մի
10 պղինձ ի գօտիս ձեր ։ * Մի պարկ ի ճան-
ապարհի ։ և մի երկուս հանդերձս ։ մի կո-
շիկս ։ մի ցուպս ։ զի արժանի է մշակն կե-
11 րակրոյ իւրոյ ։ * Ցոր քաղաք մտանիցէք
կամ ի գեօղ , հարցանիցէք թէ ո՞ է ի նմա
արժանի ։ և անդ լինիջիք՝ մինչև ելանի-
12 ցէք անտի ։ * Եւ երբև մտանիցէք ի
տունն , ողջոյն տացջիք նմա՝ և ասացջիք
13 ողջոյն տանս այսմիկ ։ * Եթէ իցէ տունն
արժանի , եկեսցէ ողջոյնն ձեր ի վերայ նո-
ա՛պաթէ ոչ իցէ արժանի , ողջոյնն ձեր առ
14 ձեզ դարձցի ։ * Եւ որ ոչ ընկալցի զձեզ
և ոչ լսիցէ բանից ձերոց՝ երբև ելանի-
ցէք ի տունէն կամ ի քաղաքէն յայնմա-
նէ, թօթափեսջիք զփոշին ոտից ձերոց ։
15 * Ամէն ասեմ ձեզ՝ դիւրագոյն լցի երկրին

ասդո-

ողոմացուց և զօմօրացուց յաւուրն դա-
տաստանի՝ քան քաղաքին այնմիկ ։
* Ահա՛ասիկ ես առաքեմ զձեզ իբրև զոչ 16
խարս ի մէջ գայլոց։ եղերուք այսուհանդերձ
խորագէտք իբրև զօձս. և պիտիութ իբրև
զաղաւնիս ։ * Զգոյշ լինիջիք ի մարդկա- 17
նէ ։ զի մատնեսցեն զձեզ յատեանս. և ի
ժողովուրդս խրատուց սանջեսցին զձեզ ։
* Եւ առաջի դատաւորաց և թագաւորաց 18
տանիցին զձեզ վասն իմ ի վկայութիւն նոցա և հե-
թանոսաց ։ * Այլ յորժամ մատնեսցեն 19
զձեզ, մի հոգայցէք՝ թէ ո՞ւք կամ զինչ
խօսիցիք * Զի ոչ եղիցէ դուք խօսիք՝ այլ 20
խօսիցիքն. այլ Հոգին Հօր ձերոյ՝ որ խո-
սիցի ի ձեզ ։ * Մատնեսցէ եղբայր զեղ- 21
բայր ի մահ՝ և Հայր զորդի։ և յառնիցեն
որդիք ի վերայ Հարց՝ և սպանանիցեն զնո՛ա ։
* Եւ եղիջիք ատելեաւք յամենայնմանէ վա՛ 22
անուանն իմոյ։ իսկ որ Համբերեսցէ խոտա-
նի կեցցէ ։ * Եւ յորժամ Հալածեսցեն 23
զձեզ ի քաղաքիս յայսմիկ՝ փախիջիք յայլ։
և եթէ յայնմանէ Հալածիցեն զձեզ, փա-
խիջիք ի միւս ։ ամէն ասեմ ձեզ՝ ոչ սպա-
ռեսջիք զքաղաքս իսրայէլի՝ մինչև եկեսցէ որ-
դի մարդոյ ։ * Ոչ է աշակերտ առաւել քան 24
զվարդապետ. և ոչ ծառայ քան զՏէր իւր։
* Ընդ իսկ աշակերտին՝ եթէ եղիցի իբ- 25
րև զվարդապետ իւր. և ծառային՝ իբրև
զՏէր իւր ։ եթէ զտանուտէրն բէեղզեբուղ
կոչեցին. որչափ ևս առաւել զընտանիսն նո՛ր։
* Մի այսուհետև ծրկնչիջիք ի նոցանէ ։ 26
զի ոչինչ է ի ծածուկ՝ որ ոչ յայտնեսցի.
և գաղտնի, որ ոչ ծանիցի ։ * Զոր ա- 27
սեմ ձեզ ի խաւարի՝ ասացէք ի լոյս ։ և
զոր լսէք յունկանէ, քարոզեցէք ի վերայ
տանեաց ։ * Եւ մի երկնչիջիք յայնոցանէ՝ որք 28
սպանանեն զմարմին, և զոգի ոչ կարեն

սպա-

սպանանել ։ այլ երկերիւք դուք առա
յայնմանէ՝ որ կարօղ է զոգի և զմարմ
29 կորուսանել ՚ի գեհենի ։ * Ո՞չ ապա
երկու հնդկաձիւք դանկի միոջ վաճառի
և մի ՚ի նոցանէ յերկիր ոչ անկցի առա
30 հօր ձերոյ ։ * Այլ ձեր և ամենայն հ
31 հեր գլխոյ թիւեալ է ։ * Եւ արդ՝ մի եր
կընչիցէք՝ զի լաւ եք քան զբազում հնդ
32 ղուկս ։ * Ամենայն որ խոստովանեսցի յ
առաջի մարդկան, խոստովանեցայց և ե
գիմանէ առաջի հօր իմոյ՝ որ յերկինս է
33 * Եւ որ ուրասցի զիս առաջի մարդկան
ուրասցայց և ես զնա առաջի հօր իմոյ՝ ո
34 յերկինս է ։ * Մի համարիք եթէ եկի ա
կոնել զհաղորդութիւն յերկիր ։ ոչ եկ
արկանել զհաղորդութիւն, այլ զսուր ։
35 * Ի՛անգիր եկի բաժակել զայր ՚ի հօրէ իւր
մէ ։ և զդուստր ՚ի մօրէ իւրմէ ։ և զհարս
36 ՚ի սկեսրէ իւրմէ ։ * Եւ թշնամիք առն՝ ըն
37 տանիք իւր ։ * Որ սիրէ զհայր կամ զմայ
առաւել քան զիս՝ ոչ է ինձ արժանի ։
և որ սիրէ զդուստր կամ զդուստր առա
38 ւել քան զիս՝ չէ ինձ արժանի ։ * Եւ որ
ոչ առնու զխաչ իւր՝ և գայ զկնի իմ, չէ
39 ինձ արժանի ։ * Որ գտանէ զանձն իւր, կո
րուսցէ զնա ։ և որ կորոյս զանձն իւր վա
40 սըն իմ, գտցէ զնա ։ * Որ ընդունի զձե
զիս ընդունի. և որ զիս ընդունի, ընդունի
41 զառաքիչն իմ ։ * Որ ընդունի զմարգարէ
յանուն մարգարէի, վարձս մարգարէի առ
ցէ ։ և որ ընդունի զարդար յանուն արդա
42 րոյ՝ վարձս արդարոյ առցէ ։ * Եւ որ ար
բուսցէ միում ՚ի փոքրկանցս յայսցանէ բա
ժակ ի ջուր յուրտ միայն յանուն աշա
կերտի. ամէն ասեմ ձեզ՝ ոչ կորուսցէ զը
վարձս իւր ։

ԳԼ. ԺԱ :

1 Եւ եղեւ իբրեւ կատարեաց Յ̄ս զպատ-
ուիրեն երկոտասանիսկ աշակերտացն իւ-
րոց, գնաց անտի քարոզել և ուսուցանել
2 ի քաղաքս նոցա : * Իսկ Յովհաննէս իբրեւ լը-
սաւ ի բանտին զգործս Քրի, առաքեաց
3 ի ձեռն աշակերտացն իւրոց : * Եւ ասէ
ցնա : դո՞ւ ես՝ որ գալոյն ես, եթէ այլում
4 ակնկալցուք : * Պատասխանի ետ Յ̄ս՝ և
ասէ ցնոսա : գնացէ՛ք և պատմեցէ՛ք Յովհան
5 նու, զոր լսէք և տեսէք : * Կոյրք տես-
սանեն : կաղք գնան : բորոտք սրբին : և
խուլք լսեն : և մեռեալք յառնեն : և աղ-
6 քատք աւետարանին : * Եւ երանեալ է՝ որ
7 ոչ գայթագղիցի ի կիս : * Եւ իբրեւ նոքա
գնացին, սկսաւ Յ̄ս ասել ցժողովուրդն
ցՅովհաննէս զի՞նչ ելիք տեսանել յանա-
8 պատին. եղէգն շարժուն ի հողմոյ : * Այլ
զի՞նչ ելիք տեսանել, մարդ ի նրբազգեաց
փափկութեան զարդարեալ : արդ՝ որք
փափուկսն զգեստեալք են՝ ի տունս թա-
9 գաւորաց են : * Այլ զի՞նչ ելիք տեսանել.
մարգարէ : այո՛ ասեմ ձեզ՝ և առաւելս
10 քան զմարգարէ : * Զի սա է՝ վասն որոյ
գրեալն է՝ ահա ես առաքեցից զհրեշտակ
իմ առաջի երեսաց քոց՝ որ պատրաստես
11 ցճանապարհս քո առաջի քո : * Ամէն
ասեմ ձեզ՝ չէ յարուցեալ ի ծնունդս կա
նանց մեծ քան զՅովհաննէս Մկրտիչ : բայց
փոքրիկն յարքայութեան երկնից մեծ է
12 քան զնա : * Ի այդ յաւուրսն Յովհաննու
Մկրտչէ մինչև ցայժմ՝ արքայութիւն երկ-
նից բռնադատի՝ և բռնաւորք յափշտակեն
13 զնա : * Զամենայն ամ օրէնք և մարգարէք
14 մինչև ցՅովհաննէս մարգարէացան : * Եւ
եթէ կամիք ընդունել, նա է Եղիա՝ որ գա-

15 լոյն է։ * Որ ունիցի ականջս լսելոյ, լսէ-
16 ցէ։ * Ո՞ւմ նմանեցուցից զազգս զայս։
նման է մանկտւոյ՝ որք նստիցին ի հրապա-
17 րակս՝ կարդայցեն զընկերս իւրեանց։ * Եւ
ասիցեն. փող հարաք ձեզ՝ և ոչ կատա-
ցիք. ողբացաք ձեզ՝ և ոչ կոծեցիք։
18 * Եկն Յովհաննէս, ոչ ուտէր՝ և ոչ ըմ-
19 պէր. և ասեն՝ դեւ ունի ի նմա։ * Եկն որ-
դի մարդոյ՝ ուտէ և ըմպէ. և ասեն. ահա
այր կերօղ և արբեցօղ՝ բարեկամ մաքսա-
ւորաց և մեղաւորաց։ և արդարացաւ իմաս-
20 տութիւն յորդւոց իւրոց։ * Յայնժամ սկ-
սաւ նախատել զքաղաքսն՝ յորս եղեն բա-
զում զօրութիւնք նորա՝ և ոչ ապաշխա-
21 րեցին։ * Վա՛յ քեզ քորազին։ վա՛յ քեզ
բեթսայիդայ։ զի եթէ ի տիւրոս և ի սի-
դովն եղեալ էին զօրութիւնքն՝ որք ի ձեզ
եղեն, վաղուցս արդեօք խորտով և մոխ-
22 րով ապաշխարեալ էր։ * Բայց ասեմ ձեզ՝
դիւրագոյն լինի երկրին տիւրոսի և սիդօնի
23 յաւուրն դատաստանի քան ձեզ։ * Եւ դու
կափառնաւում. մի մինչև յերկինս բարձ-
րասցիս՝ այլ մինչև ի դժոխս իջցես։ զի
եթէ ի սոդոմ եղեալ էին զօրութիւնքն՝
որք ի քեզ եղեն, ապաքէն կայցին ևս մին-
24 չև ցայսօր։ * Բայց ասեմ ձեզ՝ եթէ երկ-
րին սոդոմացւոց դիւրագոյն լինի յաւուրն
25 դատաստանի՝ քան ձեզ։ * Յայնմ ժամա-
նակի պատասխանի եւս Յի՛ և ասէ։ գոհա-
նամ զքեզ Հայր՝ Տէր երկնի և երկրի. զի
ծածկեցեր զայս յիմաստնոց և ի պետնոց՝
26 և յայտնեցեր սոցայոց։ * Այո՛ Հայր։ զի
27 այսպէս հաճոյ եղև առաջի քո։ * Ամենայն
ինչ տուաւ ինձ ի Հօրէ իմմէ։ և ոչինք ճա-
նաչէ զորդի՝ եթէ ոչ Հայր։ և ոչ Հայր
ոք ճանաչէ՝ եթէ ոչ որդի։ և ում որդին
28 կամիցի յայտնել։ * Եկայք առ իս ամե՛ն ո-
մա-

29 տակառք և բեռնատորք՝ և ես հանգուցից
ձեզ։ * Առէք զլուծ իմ՝ ի ձեզ։ և ուսա
ցէք ինձ՝ զի հեզ եմ. և խոնարհ սրտիւ
իմ է. և գտջիք հանգիստ անձանց ձերոց։
30 * Զի լուծ իմ քաղցր է. և բեռն իմ
թեթեւ է։

ԳԼ. ԺԲ։

1 Յայնժամ գնաց Յս ընդ արտորայսն՝ ի
շաբաթու։ և աշակերտքն նորա քաղ
ցեան և սկսան հասկ կոտրել և ուտել։
2 * Փարիսեցիքն իբրև տեսին՝ ասեն ցնա։
ահաւասիկ աշակերտքն քո գործեն զոր ոչ
3 է օրէն՝ ի շաբաթու։ * Իւ նա ասէ ցնո՝
ոչ իսկ ընթերցեալ ձեր՝ զոր արար դաւ
իթ. յորժամ քաղցեաւն. և որք ընդ նը
4 մայն էին։ * Զի՞նդ եմուտ՝ ի տունն Ա՛
և եկեր զհացն առաջաւորութիւն։ զոր ոչ
էր օրէն նմա ուտել. և ոչ՝ որոց ընդ նո
5 մայն էին. բայց միայն քահանայիցն։ * Կամ
ընթերցեալ՝ յօրէնսն՝ զի՝ ի շա
բաթին քահանայքն՝ ի տաճարին պղծեն զշ
6 շաբաթն՝ և անվեղք են։ * Ասեմ
7 ձեզ՝ զի մեծ քան զտաճարն է աստ։ * Իւ
եթէ գիտէիք զինչ է՝ զողորմութիւն կամիմ,
և ոչ զզոհ։ ապա ոչ դատապարտեիք դուք
8 զանպարտսն։ * Զի Տէր է շաբաթու որ
9 դի մարդդ։ * Իւ գնացեալ անտի Յս՝ ե
10 կեղն՝ ի ժողովուրդն նոցա։ * Իւ անդ էր
այր մի. որոյ ձեռն գօսացեալ էր։ հարցին
ցնա՝ և ասեն։ եթէ սրբոյ իսկ՝ ի շաբա
թու բժշկել. զի չարաբասեսցեն զնմանէ։
11 * Իւ նա ասէ ցնոսա. ով՞ է ի ձէնջ մարդ.
որոյ իսկ ոչխար մի. և անկանիցի այն՝ ի
խոխոբատ՝ ի շաբաթու. միթէ ոչ ունի
12 յն՝ և յարուցանիցէ զնա։ * Իսկ արդ որ
չափ ևս առաւել է մարդ քան զոչխար։

ապստութեան պարտ է ՚ի շաբաթու բարիս
13 գործել ։ * Յայնժամ ասէ ցայրն . Ձգեա
զձեռն քո . և նա ձգեաց . և եղև ողջ իբ
14 րև զմիւսն ։ * Իսկ փարիսեցիքն ելեալ ար
տաքս՝ խորհուրդ առին զնմանէ . թէ որ
15 պէս կորուսցեն զնա ։ * Եւ Յի՛ իբրև գի
տաց , մեկնեցաւ անտի ։ և գնացին զհետ
նորա ժողովուրդքն՝ և բժշկեաց զամենե
16 սեան ։ * Եւ սաստեաց նոցի՛ զի մի յայտ
17 նեսցեն զնմանէ զամբ ։ * Զի լցցի , որ ա
սացաւն ՚ի ձեռն Եսայեայ մարգարէի ։
18 * Ահա մանուկ իմ՝ զոր ընտրեցի . և սի
րելի իմ՝ ընդ որ հաճեցաւ անձն իմ ։ ե
դից զոգի իմ ՚ի վ՚ր նորա՝ և իրաւունս հե
19 թանոսաց պատմեսցէ ։ * Ոչ հակառակե
սցի՝ և ոչ ազաղակեսցէ . և ոչ՛ք լսիցէ ՚ի
20 հրապարակս զբարբառ նորա ։ * Զի զեղէգն
ջախջախեալ ոչ փշրեսցէ՝ և զլայտրոյկն
առկայծեալ ոչ շիջուսցէ . մինչև հանցէ ՚ի
21 յաղթութիւն զդատաստան ։ * Եւ յանուն
22 նորա հեթանոսք յուսասցին ։ * Յայնժամ
մատուցաւ առ նա դիւահար մի կոյր՝ և հա
մր . և բժշկեաց զնա . ոպ զի համան՝ և
23 կոյրն խօսիցէ և տեսանիցէ ։ * Զ արմսցան
ամ ժողովուրդքն՝ և ասեն . միթէ սա իցէ
24 Քրիստոս որդի Դաւթի ։ * Եայց փարիսեցիքն
իբրև լսեան՝ ասեն ։ ոչ իւիք հանի դա
դեւս՝ եթէ ոչ բէեէլզեբուղաւ իշխանաւն
25 դիւաց ։ * Իբրև գիտաց Յիսուս զխորհուրդս նոցա՝ ասէ ցնոսա . ամ թագաւորութիւն բաժանեալ յանձն իւր՝ աւերի. և ամ քաղաք, կամ տուն բաժանեալ յան
26 ձն իւր՝ ոչ կացցէ ։ * Եւ եթէ սատանայ զսատանայ հանէ՝ յանձն իւր բաժանեցաւ. արդ զիա՞րդ կացցէ թագաւորութիւն նորա ։
27 * Եւ եթէ ես բէեէլզեբուղաւ հանեմ զդեւս՝ որդիքն ձեր ո՞ւմ հանիցեն. վա՛ այնո

րիկ .

րիկ նոքա եղիցին ձեր դատաւորք։
28 * Ապաթէ Հոգւով Աստուծոյ զդեւս՝ ու-
րեմն հասեալ է ի վերայ ձեր արքայութիւն
29 Աստուծոյ։ * Կամ ընդէրդ կարէ ոք մտանել ի
տունն հզօրի՝ և զգործիս նորա յափշտակել.
եթէ ոչ նախ կապիցէ զհզօրն՝ և ապա
30 զտունն նորա յափշտակիցէ։ * Որ ոչ ընդ-
ի՛ հակառակ իմ է։ և որ ոչ ժողովէ ընդ-
31 իս, ցրուէ։ * Վասն այդորիկ ասեմ ձեզ.
ամենայն մեղք և հայհոյութիւնք թողցին մարդ-
կան։ բայց Հոգւոյն հայհոյութիւն մի թող-
32 ցին։ * Եւ որոք ասիցէ բան ընդդէմ մարդ-
դոյ՝ թողցի նմա. բայց որ ընդ Հոգւոյն սրբոյ
ասիցէ՝ մի թողցի նմա. մի յայսմ աշխար-
33 հի։ և մի՛ ի հանդերձեալումն։ * Կամ արա
բիք զծառն բարի և զպտուղ նորա բա-
րի. կամ արարիք զծառն չար՝ և զպտուղ
նորա չար։ քանզի ի պտղոյ անտի ծառն ճա-
34 նաչի։ * Ծնունդք իժից՝ զիա՞րդ կարիցէք
բարիս խօսիլ՝ ոլիք չարքդ եք։ քանզի ի
35 յառատութենէ սրտի խօսի բերան։ * Մարդ
բարի՝ ի բարի գանձուց սրտի իւրոյ հանէ
զբարիս։ և մարդ չար՝ ի չար գանձուց
36 սրտի իւրոյ հանէ զչարիս։ * Հայց ասեմ
ձեզ. թէ ընդ ամ դատաստիկ բանի՝ զոր խո-
սիցին մարդիկ՝ տացեն համար յաւուրն դա-
37 տաստանի։ * Զի՛ ի բանից քոց արդա-
րասցիս։ և ի բանից քոց պարտաւորեսց-
38 ցիս։ * Յայնժամ պատասխանի ետուն նո-
ա՛ ոմանք ի դպրացն և ի փարիսեցւոց՝ և
ասեն։ վարդապետ՝ կամիմք նշան ինչ տես-
39 սանել ի քէն։ * Նա պատասխանի ետ՝
և ասէ ցնոսա։ ազգ չար և շնացօղ նշան
խնդրէ. և նշան մի տացի նմա. բայց նո-
40 շանն Յովնանու մարգարէի։ * Զի՛ ոպ էր
Յովնան ի փոր կիտին գերիս տիւս և գերիս
գիշերս։ այսպէս եղիցի և որդի մարդոյ ի
սիրտ

սիրտ երկրի զերկիս տիւս և զերկիս դիշերս։
41 *Արք Նինուէացիք յարիցեն ՚ի դատաստանի ընդ ազգիս ընդ այսմիկ՝ և դատապարտեսցեն զնոսա՝ զի զՂաւսայեան ՚ի քարոզութիւնն Յովնանու։ և արդ՝ աւասիկ մեծ քան զՅո-
42 նան է աստ։ *Թագուհի Հարաւոյ յարիցէ ՚ի դատաստանի ընդ ազգիս ընդ այսմիկ՝ և դատապարտեսցէ զնա։ զի եկն ՚ի ծագաց երկրի լսել զիմաստութիւն Սողոմոնի։ և
43 ահա մեծ քան զՍողոմոն է աստ։ *Այլ յորժամ այն ոգիդ ելանէ ՚ի մարդոյ՝ շրջի ընդ անջրդին տեղիս՝ խնդրէ հանգիստ՝
44 և ոչ գտանէ։ *Ցայնժամ ասէ՝ դարձայց ՚ի տունն իմ՝ ուստի եկի։ և եկեալ գտանէ զնա պարապորդ մաքրեալ և յարդարեալ։
45 *Ցայնժամ երթայ՝ և առնու ընդ իւր եօթն այլ ոգիս չարագոյնս քան զինքն՝ և մտեալ բնակի անդ։ և լինի մարդոյն այնո րիկ յետինն չար քան զառաջինն։ այնպէս
46 եղիցի և ազգիս այսմիկ չարի։ *Մինչդեռ նա ընդ ժողովուրդսն խօսէր։ ահա մայր նր եղբարք նորա կային արտաքոյ՝ և խնդ-
47 րէին խօսիլ ընդ նմա։ *Ւ՚ր ասէ ոմն ցնա։ ահա մայր քո՝ և եղբարք քո կան արտաքոյ՝ և խնդրեն խօսիլ ընդ քեզ։
48 *Նա պատասխանի եւս այսմիկ՝ որ ասացն
49 ցնա։ և ասէ։ ՚ի՞ն են իմ եղբարք։ *Ւ՚ր ձգեալ զձեռն իւր յաշակերտսն ասէ՝ ահա
50 մայր իմ՝ և եղբարք իմ։ *Զի որ առնի զկամս Հօր իմոյ՝ որ յերկինսն է, նա է իմ եղբայր և քոյր՝ և մայր։

ԳԼ։ ԺԳ։

1 Յաւուր յայնմիկ եղեալ Ցի ՚ի տանէն՝
2 նստաւ առ ծովեզերն։ *Ւ՚ր ժողովեցան առ նա ժողովուրդք բազումք։ մին չէ մտանել նմա ՚ի նաւ և նստիլ։ և ամ
ժողո-

3 ժողովուրդն կայր առ ծովեզերբն։ * Եւ
խօսեր ընդ նոսա բազումս առակօք՝ և ա-
4 սէր։ * Ահա ել սերմանահան սերմանել։
և ՚ի սերմանելն իւրում, էր որ անկաւ առ
ճանապարհաւ՝ և եկն թռչունն երկնից՝ և
5 էկեր զնա։ * Եւ այլն անկաւ յապառաժի.
ուր ոչ դոյր հող բազում. և վաղվաղակի
բուսաւ՝ առ ՚ի չդոյն հիւթոյ երկրին։
6 * ՚Ի ծագել արևուս տապացաւ. և զի ոչ
7 դոյին արմատ, չորացաւ։ * Եւ այլն ան-
կաւ ՚ի մէջ փշոց. և ելին փուշքն և հեղ
8 ձուկն զնա։ * Եւ այլն անկաւ յերկիրն բա
րի. և տայր պտուղ։ էր որ հարիւրապատիկ։
և էր որ վաթսնապատիկ։ և էր որ երեսնա-
9 տիկ։ * Որ ունիցի ականջս լսելոյ, լսիցէ։
10 * Եւ մատուցեալ աշակերտքն ասեն ցնա.
11 ընդէ՞ր առակօք խօսիս ընդ նոսա։ * Նա
պատասխանի եւս և ասէ ցնոսա։ քանզի
ձեզ տուեալ է գիտել զխորհուրդս արքայ-
12 ութեան երկնից։ և նոցա չէ տուեալ։ * Զի
որ զուգէ՝ տացի նմա և յաւելցի։ և որ
ոչն գուգէ, և զոր ունիցին, բարձցի ՚ի նը
13 մանէ։ * Վասն այդորիկ առակօք խօսիմ ընդ
նոսա. զի տեսանեն՝ և ոչ տեսանեն։ և
լսեն՝ և ոչ լսեն՝ և ոչ առնուն ՚ի միտ։
14 * Եւ կատարի առ նոսա մարգարէութիւնն
Եսայեայ՝ որ ասէ։ լսելով լսիջիք՝ և մի
իմասջիք։ և տեսանելով տեսջիք՝ և մի
15 տեսջիք։ * Զի լիանձրացաւ սիրտ ժողովրդ
դեանս այսորիկ՝ և ականջօք իւրեանց ծա-
նուցին լուան։ և զաչս իւրեանց կափուցին.
զի մի երբեք տեսցեն աչօք՝ և ականջօք
լուիցեն. և սրտիւք իմասցին. և դարձցին,
16 և բժշկեցից զնոսա։ * Ձայց ձեր երանի է
աչաց՝ զի տեսանեն. և ականջաց ձերոց,
17 զի լսեն։ * Ամէն ասեմ ձեզ. զի բազում
մարգարէք և արդարք ցանկացան տես-
նել

նել՝ զոր տեսանէք զդ՝ և ոչ տեսին. և լը-
18 սել՝ զոր լուայք զդ՝ և ոչ լուան։ * Այ-
սրդ՝ լուարուք դուք զառակ սերմանողա-
19 նին։ * Ամենայն որ լսէ զբան սրբոյն՝ և
և ոչ առնու ՚ի միտ. գայ չարն՝ և յափշտա-
կէ զսերմանեալն ՚ի սիրտ նորա. այն է՝ որ
20 առ ճանապարհաւն սերմանեցաւ։ * Այ-
որ յապառաժին սերմանեցաւ, այն է՝ որ
երբեմն լսէ զբանն, և վաղվաղակի խնդութիւ-
21 ընդունի զնա։ * Բայց քանզի ոչ ունի
արմատս յինքեան. այլ առ ժամանակ մի
է. ՚ի լինել նեղութեան և հալածանաց վա-
22 բանին՝ վաղվաղակի դայթագղի։ * Իսկ որ
՚ի մէջ փշոյն սերմանեցաւ՝ այն է՝ որ եր-
բեմն լսէ զբանն, և հոգք աշխարհիս, և
պատրանք մեծութեան հեղձուցանեն զբանն.
23 և լինի անպտուղ։ * Իսկ որ յերկիրն բա-
րի սերմանեցաւ՝ այն է, որ երբեմն լսէ
զբանն, և ՚ի միտ առնու. և տայ պտուղ.
է՝ որ հարիւր. և է՝ որ վաթսուն. և է՝
որ երեսուն։ * Այլ առակ հարց առնոսա՝
24 և ասէ։ Նմանեցաւ արքայութիւն երկնից
առն. որ սերմանիցէ զսերմն բարի յագրո-
25 յսակի իւրում։ * Այլ ՚ի քուն լինել մարդ-
կան. եկն թշնամին նր. և յանեաց ՚ի վր
26 զորոմն ՚ի մէջ ցորենոյն և գնաց։ * Այլ երբ
բեմն բուսաւ խոտն՝ և արար պտուղ, ապա
27 երեւեցաւ և որոմն։ * Մատուցեալ ծա-
ռայք տանուտեառնն ասեն ցնա։ Տէր, ո՞չ
սերմն բարի սերմանեցեր յագարակին քում։
28 արդ՝ ուստի՞ ունիցի զորոմն։ * Այլ նա ա-
սէ ցնոսա՝ այր թշնամի արար զայն։ ասեն
ցնա ծառայքն. կամի՞ս, գնասցուք՝ քա
29 զեսցուք զայն ՚ի բաց։ * Այլ նա ասէ ցը-
նոսա՝ մի. գուցէ մինչ քաղիցէք զորոմն,
և զցորեանն ընդ նմին ՚ի բաց խլիցէք։
30 * Թոյլ առաք երկոցունցն աճել ՚ի միա-
սին

սին մինչև ՚ի հունձս։ և ՚ի ժամանակի
հնձողն ասացից ցհնձողսն. քաղեցէ՛ք նախ
զոլոմն, և կապեցէ՛ք զայդ խրձունս առ ՚ի
յայրել. և զցորեանն ժողովեցէ՛ք ՚ի շտե-
31 մարան իմ։ * Այլ առակ էարկ առ նոսա՝
և ասէ։ նման է արքայութիւն երկնից հատոյ
մանանխոյ. զոր առեալ մարդոյ՝ սերմա-
32 նեաց յագարակի իւրում։ * Որ փոքր է
քան զամ սերմանիս։ և յորժամ աճիցէ,
մեծ է քան զամ բանջարս։ և լինի ծառ՝
մինչև գալ թռչնոց երկնից՝ և հանգչիլ
33 յոստս նորա։ * Այլ առակ խօսեցաւ ընդ
նոսա և ասէ։ նման է արքայութիւն երկնից
խմորոյ. զոր առեալ կնոջ թաքուցեալ ՚ի գրւխս
երից սրեր՝ մինչև ամ խմորեցաւ։
34 * Զայս ամ խօսեցաւ Յն առակօք ընդ
ժողովուրդսն. և առանց առակի ոչինչ խո-
35 սէր ընդ նոսա։ * Զի լցցի ասացեալն ՚ի
մարգարէէն. բացից առակօք զբերան իմ.
բղխեցից զծածկեալսն ՚ի սկզբանէ աշխար-
36 հի։ * Յայնժամ թողեալ Յն զժողո-
վուրդսն, եկն ՚ի տունն։ մատեան առ նա
աշակերտքն նր՝ և ասեն. մեկնեա մեզ զա-
37 ռակ որոմանցն ագարակի։ * Նա պատաս-
խանի ետ՝ և ասէ ցնոսա. որ սերմանէ զբ-
38 սերմն բարի՝ է որդի մարդոյ։ * Իւ ագա-
րակն աշխարհս է։ սերմն բարի նոքա են,
որք որդիքն արքայութեան են. իսկ որոմն
39 որդիք չարին են։ * Իւ թշնամին որ վա-
րեաց զայն, սատանայ է։ և հունձն կատա-
րած աշխարհիս է. և հնձողքն հրեշտակք
40 են։ * Որպէս ժողովի որոմն և ՚ի հուր
այրի. այնպէս եղիցի ՚ի կատարած աշխար
41 հիս։ * Առաքեսցէ որդի մարդոյ զհրեշ-
տակս իւր. և ժողովեսցեն յարքայութենէ
նորա զամ գայթագղութիւնս՝ և զայնոսիկ
42 որք գործեն զանօրէնութիւն։ * Իւ արկցեն
զնս

գնոսա ՚ի հնոց հրոյ. անդ եղիցի լալ
43 կրճել ատամանց։ * Յայնժամ արդարք
ծագեսցին իբրև զարեգակն յարքայութի
երկնից. որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լսի
44 * Դարձեալ՝ նման է արքայութիւն երկ
գանձի ծածկելոյ յագարակի՝ զոր գտա
մարդոյ թաղեցոյ՝ և ՚ի խնդութենէ ան
երթայ վաճառէ զամ ինչ՝ զոր ունի. և
45 նէ զագարակն գայն։ * Դարձեալ՝ նման
արքայութիւն երկնից առն վաճառականի
46 խնդրելոյ մարգարիտս գեղեցիկս ։ * Ո
տեալ մի պատուական մարգարիտ՝ երթ
եալ վաճառեաց զամ զոր ինչ ունէր
47 գնեաց զայն մարգարիտ ։ * Դարձեալ՝ նմ
ման է արքայութիւն երկնից ուռկանի արկ
լոյ ՚ի ծով՝ և յամ ազգաց ժողովելոյ ։
48 * Որ երբեմն լցաւ, հանեալ ՚ի ցամաք՝
նստեալ ժողովեցին զբարի բաղձին յամ
նըս՝ և զնոտանն ՚ի բաց ընկեցին ։
49 * Այսպէս եղիցի ՚ի կատարած աշխար
հիս. ելցեն հրեշտակք՝ և մեկնեսցեն զչար
50 ՚ի միջոյ արդարոց։ * Ու արկցեն զնոսա ՚ի
հնոց հրոյ. անդ եղիցի լալ և կրճել ա
51 տամանց։ * Ասէ ցնոսա Ցե՝ իմացա՞ք զայ
52 ամ. ասեն ցնա. այո Տէր ։ * Ու նա ասէ
ցնոսա՝ վասն այսորիկ՝ ամ դպիր աշակեր
տեալ արքայութեան երկնից՝ նման է առն
տանուտեառն, որ հանէ ՚ի գանձէ իւրմ
53 գնոր և զհին։ * Ու եղև երբեմն կատարեաց
Ցե զառակս զայսոսիկ՝ փոխեցաւ անտի ։
54 * Ու եկեալ ՚ի գաւառ իւր՝ ուսուցանէր
գնոս ։ մինչև զարմանալ նոցա և ասել ։ սմա
ուստի՞ էրէ այս իմաստութիւն և զօրութիւնք
55 * Ո՞չ սա է հիւսնին որդի՝ ո՞չ մայր սորա
կոչի Մարիամ. և եղբարք սորա Յակո
բոս. և Յոսէս, և սիմոն՝ և Յուդաս ։
56 * Ու քոյրք սորա ամենեքեան առ մեզ են
արդ

57 արդ ուստի՞ է սմա այս ամ. * Եւ գայթագ
ղէին ՚ի նա : և Յս ասէ ցնոսա՝ չի՛ք մար-
գարէ անարգ՝ եթէ ոչ ՚ի հայրենի գաւառի
58 և ՚ի հայրենի տան : * Եւ ոչ արար անդ զո
րութիւնս բազումս վասն անհաւատութեան
նոցա :

ԳԼ. ԺԴ:

1 Յայնմ ժամանակի լուաւ Հերովդէս չոր
2 րորդապետ զլուր Յի : * Եւ ասէ ցծա-
ռայս իւր . նա է Յովհաննէս Մկրտիչ՝ նա
յարեաւ ՚ի մեռելոց . և վասն այնորիկ զո-
3 րութիւնք լինին նովաւ : * Քանզի Հերովդէս
կալաւ զՅովհաննէս՝ կապեաց զնա և եդ ՚ի
բանտի վասն Հերովդիադայ կնոջ փիլիպպո
4 սի եղբօր նորա : * Զի ասէր ցնա Յովհաննէս՝
5 չէ արժան քեզ ունել զնա : * Եւ կամէր
զնա սպանանել՝ բայց երկնչէր ՚ի ժողովր-
դենէ անտի՝ զանազի նոքօրեայ զմարգարէ ունէ
6 ին զնա : * Եւ երբեմն եղեն ծնունդք Հերո-
դի՝ կաքաւեաց դուստրն Հերովդիադայ ՚ի
մէջ բազմականացն . և հաճոյ լծուեցաւ
7 Հերովդի : * Ընդ որ և երդմամբ խոստացաւ
8 տալ նմա զինչ և խնդրեսցէ : * Եւ նա
յառաջադոյն խրատեալ ՚ի մօրէ իւրմէ .
տուր ինձ ասէ այսր ՚ի վերջ սկտեղ զգլու-
9 խն Յովհաննու Մկրտչի : * Եւ տրտմեցաւ
թագաւորն. բայց վասն երդմանցն և բարձակ
10 եացն հրամայեաց տալ նմա : * Եւ առա-
քեաց գլխատեաց զՅովհաննէս ՚ի բանտի :
11 * Եւ բերաւ գլուխն նորա սկտեղ՝ և տուաւ
12 աղջկանն . և տարաւ առ մայր իւր : * Եւ
մատուցեալ աշակերտքն նորա՝ բարձին զմարմ
նին և թաղեցին . և եկեալ պատմեցին
13 Յի : * Եւ երբեմն լուաւ Յս՝ գնաց անտի
նաւու յանապատ տեղի առաձինն : Եւ երբեմն
լուան ժողովուրդքն , գնացին ՚ի հետ նորա
հետի

14 հետէ ՚ի քաղաքայ անտի : * Եւ երբեմն ել
եառնս ժողովուրդ բազում. և գիշացաւ ՚ի
նոսա : և բժշկեաց զհիւանդս նոցա :
15 * Իբրեւ ընդ երեկս եղեւ մատեան առ նա
աշակերտքն՝ և ասեն, տեղիս անապատ՝
և օրս տարաժամեալ. արձակեա զժողո-
վուրդսդ՝ զի երթիցեն շուրջ ՚ի շէնսն՝ զի
16 նեսցեն իւրեանց կերակուրս : * Եւ ասէ
Ցե. ոչինչ պիտոյ դոցա երթալ՝ դուք
տուք դոցա ուտել : * Եւ նոքա ասեն ցնա՝
17 ոչինչ ունիմք աստ. բայց հինգ նկանակ
18 և երկուս ձկունս : * Եւ ասէ ցնոսա՝ բե-
19 րէք այսր ցայն : * Եւ հրամայեաց բազմե-
ցուսանել զժողովուրդն, ՚ի վ ր խոտոյ. և
առեալ զհինգ նկանսկան և զերկուս ձկունս
սրն, հայեցաւ յերկինս : օրհնեաց՝ և ե-
բեկ, և ետ ցաշակերտսն զնկանսկան. և
20 աշակերտքն ժողովրդոյն: * Կերին ամենե-
քեան և յագեցան. և բարձին զնշխարս կո
21 տորոյն երկոտասան սակառի լի : * Եւ որք
կերինն, էին արք իբրև հինգ հազարք.
22 Թծղ զկանայս և զմանկտիս : * Եւ ստիպ-
եաց վաղվաղակի զաշակերտսն մտանել ՚ի
նաւ՝ և յառաջել յայնկոյս. մինչ ինքն
23 զժողովուրդսն արձակիցէ : * Եւ իբրև ար
ձակեաց զժողովուրդսն, ել ՚ի լեառն առ-
անձինն կալ յաղօթս : և իբրև ընդ երե-
24 կոս եղև, անդ էր միայն : * Եւ նաւն մեկ
նեալ էր ՚ի յամաքէն բազում ասպարիսօք
ծփեալ յայեացն. քանզի ընդդէմ էր հող
25 մէն : * Եւ ՚ի չորրորդ պահու պիշերոյն եկն
առ նոսա Ցե գնալով ՚ի վերայ ծովուն :
26 * Իբրև տեսին զնա աշակերտքն, զի գնայր
՚ի վերայ ծովուն, խռովեցան. և առ ա-
27 հին աղաղակեցին : * Եւ վաղվաղակի խո-
սեցաւ ընդ նոսա Ցե և ասէ. քաջալե-
րայարուք՝ ես եմ, մի երկնչիք :

* Պա-

28 * Պատասխանի եւ նմա պետրոս՝ եւ ասէ՝
Տ֊ե, եթէ դու ես, հրամայեա ինձ գալ
29 առ քեզ ՚ի վերայ ջրոցն։ * Եւ նա ասէ՝
Եկ։ եւ էջեալ ՚ի նաւէն պետրոս՝ գնաց ՚ի
30 վերայ ջրոցն՝ եւ եկն առ Յ֊ս։ * Եւ տես
սեալ զհողմն սաստիկ՝ երկեաւ. եւ երբեք
սկսաւ ընկղմիլ՝ աղաղակեաց, եւ ասէ. Տ֊ե՝
31 փրկեա զիս։ * Եւ վաղվաղակի Յ֊ս ձգեալ
զձեռն իւր՝ կալաւ զնա եւ ասէ. Թերահաւա՝
32 սա՝ ընդէ՞ր երկմտեցեր։ * Եւ երբեւ եկ
33 ՚ի նաւն՝ հանդարտեաց հողմն։ * Եւ որք
՚ի նաւին էին՝ մատեան եւ երկիրպագին ՚ի
մա։ եւ ասեն՝ արդարեւ որդի Ա֊ւ ես դու։
34 * Եւ անցեալ ՚ի յայմանէ, եկին ՚ի գեննե֊
35 սարեթ։ * Եւ երբեւ ծանեան զնա արք տե֊
ւոյն այնորիկ, առաքեցին ընդ ամ֊ի գաւառն՝
եւ ածին առ նա զամենայն հիւանդս։
36 * Եւ աղաչէին զնա. զի գոնէ միայն ՚ի քո֊
ղանցս հանդերձի նը֊ի մերձենայցեն։ եւ որք
միանգամ մերձեցան՝ փրկեցան։

ԳԼ. ԺԵ։

1 Յայնժամ մատեան առ Յ֊ս՝ որք ՚ի Եր֊ի
փարիսեցւոցն եւ դպրից. եւ ասեն։
2 * Ընդէ՞ր աշակերտքն քո անցանեն զա֊
ւանդութիւն ծերոցն. զի ոչ լուծանան ըզ
3 ձեռս՝ յորժամ զհաց ուտեն։ * Նա պա֊
տասխանի եւ ասէ ցնոսա. Իսկ դուք ընդ
է՞ր անցանէք զպատուիրանսն Ա֊ւ վասն
4 ձերոց աւանդութեա֊ն։ * Զի Աստ ասաց.
5 պատուեա զհայր քո եւ զմայր։ * Եւ որ
բամբասէ զհայր՝ կամ զմայր՝ մահու վախ
6 ճանեսցի։ * Եւ դուք ասէք՝ որ ասիցէ
հայր իւր՝ կամ յմայր իւր. թէ պատա֊
րագ է՝ զոր կինէն օգտիցես։ Եւ ոչ պատ
ուհիցէ զհայր իւր եւ զմայր։ եւ խոտեք զբ
զանն Ա֊ւ վասն ձերոց աւանդութեա֊ն։

* Եկեղ֊

7 * կեղծաւորք՝ բարւոք մարգարէացաւ ՚ի
8 վ՚ր ձեր եսայի՝ և ասէ ։ * ժողովուրդս
այս շրթամբք պատուէ զիս՝ և սիրտ իւր
եռանդ հեռացեալ մեկուսի է ՚ինէն ։
9 * զուր պաշտեն զիս ։ ուսուցանեն վար-
դապետութիւնս՝ զմարդկան պատուիրանս ։
10 * Եւ կոչեալ առ ինքն զժողովուրդն՝ ա-
սէ ցնոսա ։ լուարուք , և ՚ի միտ առէք ։
11 * Ո՛չ որինչ մտանէ ընդ բերան , պղծէ
զմարդ ։ այլ որինչ ելանէ ՚ի բերանոյ՝ այն
12 պղծէ զմարդ ։ * Յայնժամ մատուցեալ
ամենեք յաշակերտացն նորա ասեն ։ գիտես՞
դի փարիսեցիքն լսեալ լուան զբանն՝ գայ-
13 ֆապղեցան ։ * Եւ պատասխանի ետ նոցա
և ասէ ։ ամ տունկ զոր ոչ տնկեաց Հայր
14 իմ երկնաւոր , խլեսցի ։ * թո՛ղ զնոսա
կոյրք են՝ կուրացն առաջնորդք ։
կոյր կուրի յորժամ առաջնորդէ՝ սխալի՝
և երկոքեան ՚ի խորխորատ անկանին ։
15 * Պատասխանի եւ նմա պետրոս և ասէ ։
16 մեկնեա մեզ զառակս զայս ։ * Ասէ Ցս՝ տա
17 կաբէն և դուք անխիտք էք ։ * Եւ ոչ իմա
նայք, եթէ ամ որ մտանէ ՚ի բերան , յո-
18 րովայն երթայ՝ և արտաքս ելանէ ։ * Իսկ
որ ելանէ ՚ի բերանոյ՝ ՚ի սրտէ անտի գայ ։
19 և այն պղծէ զմարդն ։ * Զի ՚ի սրտէ ելա
նեն խորհուրդք չարք ։ սպանութիւնք ։ շնու
թիւնք ։ պոռնկութիւնք ։ գողութիւնք ։ սուտ
20 վկայութիւնք ։ հայհոյութիւնք ։ * Այս ամե՛ն
որ պղծէ զմարդն ։ այլ անլուայ ձեռօք ու
21 տել՝ ոչ պղծէ զմարդ ։ * Եւ ելեալ ան-
տի Ցն գնայ ՚ի կողմանս տիւրոսի և սիդո
22 նի ։ * Եւ ահա կին մի քանանացի ՚ի սահ-
մանացն անտի նոցա ։ ելեալ աղաղակէր և
ասէր ։ ողորմեա՛յ ինձ Տ՛ր որդի դաւթի ։
23 դուստր իմ չարաչար այսահարի ։ * Եւ նա
ոչ ետ նմա պատասխանի ։ և մատուցեալ
աշա-

աշակերտքն նր՝ ազաչէին զնա և ասէին.
ապաձակեա զնա՝ զի ազաղակէ զհետ մեր։
24 * Նա պատասխանի ետ և ասէ. ոչ ուղարկ
առաքեցայ՝ եթէ ոչ առ ոչխարս կորու-
25 սեալս տանն Իսրայէլի։ * Նա ընդունայր էր
կնդակապանէր նմա և ասէր. Տէր՝ օգնեա
26 ինձ։ * Պատասխանի ետ նմա և ասէ. ոչ
է բարւոք՝ առնուլ զհաց մանկանց և արկ
27 կանել շանց։ * Նա նա ասէ՝ այո՝ Տէր։
քանզի և շունք կերակրին ի փշրանաց ան
կելոց ի սեղանոյ տեառն իւրեանց։
28 * Յայնժամ պատասխանի ետ Նմա Յս և
ասէ. ով կին դու. մեծ են հաւատք քո։
եղիցի քեզ՝ որպէս և կամիս։ և բժշկեցաւ
29 դուստր նր ի նմին ժամու։ * Նա գնա-
ցեալ անտի Յի, եկն ի ծովեզերն գալիլ-
եացւոց։ և ելեալ ի լեառն՝ նստէր անդ։
30 * Մատեան առ նա ժողովուրդք բազումք՝
ունք ունէին ընդ իւրեանս, կաղս՝ կուրս՝
համրս՝ միակողմանիս. և այլս բազումս։
և ընկեցին զնոսա առ ոտս նորա՝ և բժշ-
31 կեաց զնս։ * Մինչև զարմանալ ժողով-
դոցն՝ ունք տեսանէին։ զի համրքն խօսէին։
կաղք գնային։ միակողմանիք բժշկեին։
կուրք տեսանէին. և փառաւոր առնէին
32 զԱստուծ Իսրայէլ։ * Նա կոչեալ առ ինքն Յի զա
շակերտսն ասէ։ գթամ ի ժողովուրդդ զի
արդ երեք աւուրք են՝ զի կան առ իս.
և ոչ ունին զինչ ուտիցեն. և արձակել
զդոսա նոքին՝ չկամիմ. զուցէ նքլթիցեն
33 ճանապարհայն։ * Ասեն ցնա աշակերտքն։
արդ մեզ յանապատի տուր ուստի եկէ այն
չափ հաց՝ մինչև յագեցուցանել զայսչափ
34 ժողովուրդ։ * Նա ասէ ցնոսա Յս. քանի՞
նկանակ ունիք։ և նոքա ասեն. եօթն. և
35 սակաւ ձկունս։ * Նա հրամայեաց ժողովր-
36 դեանն բազմիլ ի վրայ գետնոյ։ * Նա առ
եաւ

եալ զեօթն նկանակն և զձկունսն՝ գոհա-
ցաւ՝ և եբեկ՝ և եւս ցաշակերտսն . և նո-
37 քա ժողովրդեանն ։ * Կերին ամենեքեան
և յագեցան ։ և բարձին մնձխարս կոտորա-
38 ցըն՝ եօթն զամբիւղս լի ։ * Եւ որք կերին՝
էին արք իբրև չորք հազարք՝ լծող զկա-
39 նայս և զմնոկսիս ։ * Իբրև արձակեաց զՂ
ժողովուրդսն , եմ՝ ի նաւ՝ և եկն ի սահ-
մանս մագդաղիայ ։

ԳԼ. ԺԲ։

1 Եւ մատուցեալ փարիսեցիքն՝ և սա-
դուկեցիքն փորձելով խնդրեին ի նը-
մանէ նշան յերկնից ցուցանել նոցա ։
2 * Նա պատասխանի եւ՝ և ասէ ցնոսա .
յորժամ երեկոյ լինի՝ ասէք , պարզ լինի-
3 ցի . զի կարմրացեալ է երկին ։ * Եւ առա-
ւօտու՝ այսօր մրրիկ . զի շառագունի տրտ-
մուլիք երկին . արդ զերեսս երկնի կարէք
քննել . իսկ զնշան ժամ՝ սակիս ոչ կա-
4 րէք գիտել ։ * Ազգ չար և շնացօղ նշան
խնդրէ՝ և նշան մի տացի նմա՝ բայց նշանն
յովնանու մարգարէի ։ և եթող զնոսա և
5 գնաց ։ * Գնացեալն և աշակերտքն յայնկոյս-
6 և մոռացան առնուլ գհաց ։ * Ասէ ցնո-
սա Յ՚ տեսէք և զգոյշ լերուք ի խմորոյ
7 սադուկեցւոցն և փարիսեցւոցն ։ * Նոքա
խորհէին ընդ միմեանս՝ և ասէին թէ ըզ
8 հաց ոչ բարձաք ։ * Գիտաց Յ՚ և ասէ .
զի՞ խորհիք ի միտս ձեր թերահաւատք՝
9 եթէ հաց ոչ ունիմք ։ * Ոչ ակաւին չիմա-
նայք՝ և ոչ յիշէք զհինգ նկանակն ի
հինգհազարսն . և քանի սակաւի բարձիք ։
10 * Եւ ոչ զեօթն նկանակն ի չորս հազար
11 սին . և քանի զամբիւղս բարձիք ։ * Արդ՝
զիա՞րդ ոչ իմանայք՝ եթէ ոչ վասն հացի
ասացի ձեզ՝ զգոյշ լինել ի խմորոյ սադու-
կեց-

12 կեցուց և փարիսեցւոյն ։ * Յայնժամ ՚ի
միա առնն . լեր ոչ ասաց զդուշանալ ՚ի
13 խմորոյ՝ այլ յուղանդից փարիսեցւոյն և
սադուկեցւոց ։ * Ու եղեալ Յի ՚ի կողմանս
վիճիպպեայ կեսարեացն , հարցանէր զաշա
կերտսն . և ասէր ։ զի ոք ասեն զնէն մար
14 դիկն՝ լեր եմք որդի մարդոյ ։ * Ու նոքա
ասեն . ոմն զյովհաննէս մկրտիչ ։ և այլք
զեղիայ՝ և կեսք զերեմիայ . կամ զմիոք ՚ի
15 մարգարէից ։ * Ասէ ցնոսա . իսկ դուք զի
16 ասէք զնէն լեր իմեմ ։ * Պատասխանեալ
ես սիմոն պետրոս՝ և ասէ ցնա . դու ես
17 Քրիստոս որդի Աւր կենդանւոյ ։ * Պա տասխա
նի ես Յի՝ և ասէ ցնա . երանի քեզ սի
մոն որդի յովնանու . զի մարմին և արիւն
ոչ յայտնեաց քեզ այլ Հայրն իմ որ յեր
18 կինս ։ * Ու ես քեզ ասեմ . զի դու ես
պետ . և ՚ի վերայ այդր վիմի շինեցից զեկե
ղեցի իմ . և դրունք դժոխոց չիսա մի յաղ
19 թահարեսցեն ։ * Ու ասց քեզ փականս
արքայութեան երկնից ։ և զոր միանգամ կա
պեսցես յերկրի, եղիցի կապեալ յերկինս ։
և զոր արձակեսցես յերկրի , եղիցի արձա
20 կեալ յերկինս ։ * Յայնժամ սաստեաց ա
շակերտացն . զի մի ումեք ասիցեն՝ լեր նա
21 է Քրիստոս ։ * Յայնմհետէ սկսաւ Յի յուցա
նել աշակերտացն իւրոց՝ լեր պարտ է նմա
երթալ յեղեմ ։ և բազում չարչարանս չար
չարել ՚ի քահանայապետէն և ՚ի դպրաց՝
և ՚ի ծերոց ժողովրդեանն՝ և սպանանել .
և յերիր աւուր յառնել ։ * Ու առեալ
22 զնա մեկուսի պետրոս . սկսաւ կապել ընդ
նմա և ասել ։ քաւ լիցի քեզ Տր . մի եղիցի
23 քեզ այդ ։ * Ու նա դարձեալ ՚ի պետրոս՝
ասէ ։ երթ յետս իմ սատանայ . գայթագ
ղութիւն իմ ես ։ զի ոչ խորհիս դու զԱստո.
24 այլ զմարդկանն ։ * Յայնժամ Յի ասէ ցա
շա-

շակերտան իւր։ եթէ ոք կամի զկնի իմ գալ
ուրասցի զանձն. և առցէ զխաչ իւր. և
25 եկեսցէ զկնի իմ։ * Ձի որ կամիցի զանձն
իւր կեցուցանել՝ կորուսցէ զնա ։ և որ կո-
րուսցէ զանձն իւր վասն իմ, գտցէ զնա։
26 * Ձինչ օգտիցի մարդ՝ թէ զաշխարհս
ամ շահեսցի. և զանձն իւր տուժեսցի։
կամ զինչ տացէ մարդ փրկանս ընդ անձին
27 իւրոյ ։ * Ձի գալոց է որդի մարդոյ ի փա-
ռաց հօր իւրոյ՝ հանդերձ հրեշտակօք ի-
րովք ։ և յայնժամ հատուսցէ իւրաքան-
28 չիւր ըստ գործոց իւր ։ * Ամէն ասեմ ձեզ՝
զի կան ոմանք ի դոցանէ՝ որք աստ կան.
որք ոչ ճաշակեսցեն զմահ՝ մինչև տեսցեն
զորդի մարդոյ եկեալ արքայութեամբ իւրով։

ԳԼ. ԺԱ։

1 Եւ յետ վեց աւուր առնու Յ զՊետ-
րոս՝ և զյակոբոս՝ և զՅովհաննէս զեղ-
բայր նորա. և հանէ զնոսա ի լեառն մի
2 բարձր առանձինն։ * Եւ պայծառացաւ
առաջի նոցա. և լուսաւորեցան երեսք նո-
ւքբև պարեգակն. և հանդերձք նորա եղեն
3 սպիտակք իբրև զլոյս։ * Եւ ահա երևեցան
նոցա Մովսէս և Եղիա՝ որք խօսէին ընդ նը
4 մա ։ * Պատասխանի Պետրոս և ասէ
ՅՅ. Տէր՝ բարւոք է մեզ աստ լինել. եթէ
կամիս՝ արասցուք երես առաւաւրս՝ մի
5 քեզ. և մի Մովսէսի. և մի Եղիայի։ * Եւ
մինչդեռ նա խօսէր. ահա ամպ լուսաւոր
հովանի եղև ի վերայ նոցա։ ձայն եղև յամ
պոյն՝ և ասէ. դա է որդի իմ սիրելի՝ ընդ
6 որ հաճեցայ. դմա լուարուք ։ * Իբրև լը
սան աշակերտքն, անկան ի վէր երեսաց
7 իւրեանց. և երկեան յոյժ ։ * Եւ մատու-
ցեալ Յ՝ բռնեն ձեռն վնոցանէ՝ և ասէ.
8 յոտն կացէք՝ և մի երկնչիք ։ * Ամբարձին

զաչս

զաչս նորեանց՝ և ոչ տեսին՝ բայց մի
9 այն զՅ։ * Եւ մինչդեռ իջանէին ՚ի լեռ-
նէ անտի, պատուիրեաց նոցա Յ՝ և ասէ.
մի ումեք ասիցէք զտեսիլ՝ մինչև որդի
10 մարդոյ ՚ի մեռելոց յարիցէ։ * Հարցին զը
նա աշակերտքն և ասեն։ ընդէ՞ր դպիրքն
ասեն, թէ եղիայի նախ պարտէ գալ։
11 * Պատասխանի ետ Յ։ և ասէ ցնոսա.
եղիա գայ՝ և հաստատեսցէ զամենայն։
12 * Այլ ասեմ ձեզ՝ զի եղիա եկեալ իսկ է.
և ոչ ճանեան զնա՝ այլ արարին ընդ նմա
զոր ինչ կամեցան. նոյնպէս և որդի մար-
13 դոյ չարչարելոց է ՚ի նոցանէ։ * Յայնժամ
՚ի միտ առին աշակերտքն. թէ վասն յո-
14 հաննու մկրտչի ասաց ցնոսա։ * Եւ երբեմն
եկին ՚ի ժողովուրդն, մատեաւ այր մի՝ ՚ի
ծունր իջանէր և ասէր. Տէր ողորմեաց որդ
ւոյ իմում. զի լուսնոտի՝ և չարաչար հի-
Հանդամանայ. բազում անգամ անկանի ՚ի
15 հուր՝ և երբեմն ՚ի ջուր։ * Եւ մատուցի
զնա աշակերտացն քոց՝ և ոչ կարացին
16 բժշկել։ * Պատասխանի ետ Յ՝ և ասէ.
ով ազգ անհաւատ և խիւր։ մինչև երբ
իցեմ ընդ ձեզ. մինչև յերբ անասցեմ
ձեզ։ ած զնա առ ես. և ածին զնա առ
17 Յ։ * Եւ տեսեալ ՚ի նա Յ՝ և եր ՚ի
նմանէ դևն. և բժշկեցաւ մանուկն ՚ի ժա
18 մէն յայնմանէ։ * Յանժամ մատեան աշա
կերտքն առանձինն, և ասեն ցՅ. մեք
ընդէ՞ր ոչ կարացաք հանել զնա։
19 * Եւ նա ասէ ցնոսա՝ վասն խիտրահաւա-
տութեանդ ձերոյ. ամէն ասեմ ձեզ՝ եթէ ու-
նիցէք հաւատս քան զհատն մանանեխոյ. ա-
սասջիք լերինս այսմիկ՝ փոխեսջի ասէ ան-
դրր. և փոխեսցի. և ոչինչ անհնարին լի-
20 նիցի ձեզ։ * Այսպ այս ազգ՝ ոչ ելանէ՝
21 եթէ ոչ աղօթիւք և պահօք։ * Եւ մինչ

դեռ

դեռ շրջէին նոքա ՚ի դաւիթեայ՝ ասէ ցնո
սա Յ՚ս ։ մատնիլոյ է որդի մարդոյ ՚ի ձե
22 ռըս մարդկան ։ * Եւ սպանցին զնա՝ և յ
րիր աւուր յարիցէ ։ և տրտմեցան յոյժ ։
23 * Իբրև եկին նոքա ՚ի կափառնայում, մա
տեան, որք զերկդրամեանն պահանջէին ա
պետրոս՝ և ասեն ։ վարդապետան ձեր ո
24 սայ զերկդրամեանն ։ և ասէ, այո ։ * Ե
իբրև եմուտ ՚ի տունն՝ յառաջեսց քան զնա
Յ՚ս՝ և ասէ ։ զի արդ ԼԹՒՒ՞ք կարծէ
լեռագաւոյք երկրի յումմէ առնուն գհար
կըս՝ կամ զհասն՝ յորդւոց իւրեանց, լե
25 յոռւրայց ։ * Եւ իբրև ասաց լե՛ն յոռա
րայց։ ասէ ցնա Յ՚ս՝ ապաւրեմն ազատ են
26 որդիքն։ * Բայց զի մի գայլեցուցանեմք
զնոսա ։ երթ ՚ի ծով՝ և ընկեա գկարթ։ և
զառաջինն ձուկն որ ելանիցէ, առ և բաց
զբերան նորա ։ և գտանիցես գաստեր ։ և
զայն առեալ տացես ընդ իմ և ընդ քո։

ԳԼ։ ԺՒ։

1 Յայնմ աւուր մատեան աշակերտքն առ
Յ՚ս՝ և ասեն ։ ո՞վ իցէ մեծ
2 յարքայութեան երկնից ։ * Եւ կոչեաց առ
ինքն Յ՚ս գմանուկ մի ։ կացոյց զնա ՚ի մէջ
3 նոցա ։ * Եւ ասէ՝ ամէն ասեմ ձեզ ։ եթէ
ոչ դարձջիք, և եղիջիք երբեմն գմանկտի,
ոչ մտանիցէք յարքայութիւն երկնից ։
4 * Արդ՝ որ խոնարհեցուցանէ զանձն իբրև
գմանուկս զայս՝ նա է մեծ յարքայութեան
5 երկնից ։ * Եւ որք ընկալցի գմանուկ մի
այսպիսի յանուն իմ, զիս ընդունի ։
6 * Եւ որք գայլեցուցանիցէ զմի ՚ի փոքր
կանոց յայսցանէ հաւատացելոց՝ լաւ
նմա եթէ կախիցի երկան իշոյ ընդ պարա
նոց նըր՝ և ընկղմիցի ՚ի խորս ծովու ։
7 * Վա՜յ աշխարհի ՚ի գայլեցուածոց ։ Հար

կէ գալ գայթագղուիլիդ. բայց վայ մարդոյն այնպիսի՝ որով գայթագղուիլը գայ։
8 * Եթէ ձեռն քո կամ ոտն գայթագղեցուցանէ զքեզ՝ կտրեա զնա՝ և ընկեա ի քէն. լաւ է քեզ մտանել ի կեանս կաղ կամ կաղ մատնել ի կեանս. քան երկու ձեռս և երկու ոտս ունել, և անկանիլ ի հուրն յաւիտենական։
9 * Եւ եթէ աչք քո գայթագղեցուցանէ զքեզ, խլեա զնա և ընկեա ի քէն. լաւ է քեզ միականի մտանել ի կեանս. քան երկու աչս ունել՝ և անկանիլ ի գեհեն հրոյն։
10 * Զգոյշ լերուք՝ մի արհամարհիցէք զմի ի փոքրկանցս յայսցանէ. ասեմ ձեզ. զի հրեշտակք նոցա յերկինս հանապազ տեսանեն զերեսս Հօր իմոյ որ յերկինս է։
11 * Զի եկն որդի մարդոյ կեցուցանել զկորուսեալսն։
12 * Զիարդ լծոի ձեզ. եթէ լինիցի մարդոյ հարիւր ոչխար՝ և մոլորիցի մի ի նոցանէ, ձգէ զիննսունսն ու զնա ոչխարան ի լերինս. և երթիցէ խնդրիցէ զմոլորեալն։
13 * Եւ եթէ լինիցի գտանել զնա, ամէն ասեմ ձեզ. զի ուրախ լինի ի վերայ նը առաւել՝ քան ի վ ր ինսունսն և իննսնից, որք չկորեան մոլորեալք։
14 * Այսպէս ոչ են կամք առաջի Հօր իմոյ՝ որ յերկինս է՝ եթէ կորիցէ մի ի փոքրկանցս յայսցանէ։
15 * Եթէ մեղիցէ քեզ եղբայր քո՝ երթ յանդիմանեա զնա՝ յորժամ դու և նա միայն իցէք. եթէ լսիցէ քեզ, շահեցար զեղբայր քո։
16 * Ապաթէ ոչ լսիցէ քեզ, առ ընդ քեզ միւս ևս՝ կամ երկուս. զի ի բերանոյ երկուց և երից վկայից հաստատեսցի ամ բան։
17 * Իսկ եթէ նոցա ոչ լսիցէ՝ ասասջիր յե կեղեցւոջ. ապա եթէ և եկեղեցւոյն ոչ լսիցէ, եղիցի քեզ երբեմն պնեմանան և

վաճք

18 զմաքսաւորը։ *Ամէն ասեմ ձեզ. զոր կա-
պիցէք երկրի՝ եղիցի կապեալ երկինս.
և զոր արձակիցէք երկրի՝ եղիցի արձա-
19 կեալ երկինս։ *Կրկնեալ ասեմ ձեզ.
եթէ երկու ՚ի ձէնջ միաբանիցին երկրի
վասն ամ իրոց. զինչ և խնդրեսցեն՝ ե-
ղիցի նոցա ՚ի հօրէ իմմէ՝ որ երկինս է։
20 *Զի ուր իցեն երկու կամ երիք ժողո-
վեալ յանուն իմ, անդ եմ ես ՚ի մէջ նո-
21 ցա։ *Յայնժամ մատեաւ առ նա պետրոս՝ և
ասէ. Տէր՝ քանի՞ցս անգամ եթէ մեղիցէ
ինձ եղբայր իմ, և թողից նմա. մինչև
22 յե՞օթն անգամ։ *Ասէ ցնա Յս. ոչ ա-
սեմ քեզ՝ եթէ մինչև յեօթն անգամ. այլ
23 մինչև յեօթանասնեկին եօթն։ *Վասն
այսորիկ նմանեցաւ արքայութիւն երկնից
առն թագաւորի. որ կամեցաւ համար առ-
24 նուլ ՚ի մէջ ծառայից իւրոց։ *Եւ իբրև
սկսաւ առնուլ մատուցին առ նա պարտա-
25 պան մի բիւր քանքարոց։ *Իբրև ոչ ու-
նէր հատուցանել՝ հրամայեաց վաճառել
զնա տէրն նէ. և զկին նէ՝ և զորդիս՝ և
զամ որ զինչ և ունիցի՝ և հատուցանել։
26 *Եւ անկեալ ծառայն երկիրպագանէր նը
մա և ասէր. երկայնամիտ լեր առ իս՝ և
27 զամ հատուցից քեզ։ *Գթացեալ տէր
ծառային այնորիկ արձակեաց զնա. և զթո
28 ղեաց նմա։ *Եւ ելեալ ծառայն այն
եգիտ զմի ՚ի ծառայակիցս իւրոց. որ պար
տիւր նմա հարիւր դահեկան։ և կալեալ
զնա խեղդէր՝ և ասէր. հատո՛ ինձ, զոր
29 պարտիս։ *Արդ՝ անկեալ ծառայակիցն
առ ոտս նորա՝ աղաչէր զնա և ասէր՝ եր-
կայնամիտ լեր առ իս՝ և հատուցից քեզ։
30 *Եւ նա ոչ կամէր. այլ երթեալ էարկ զնա
՚ի բանտ՝ մինչև հատուցէ զպարտսն։
31 *Իբրև տեսին ծառայակիցքն նորա, որ ինչ
եղեւն

եղեն՝ տրամեցան յոյժ։ և եկեալ յուզին տեառն իւրեանց զնմա որինչ եղեն ։
32 Յայնժամ կոչեաց զնա տէրն իւր և ասէ ։
Ծառայ չար զնմա զպարտսն լծողն քեզ՝
33 վասնզի ողորմեցեր զնա ։ * Իսկ՝ արդ ոչ էր պարտ և քեզ ողորմիլ ծառայակցին քումմ.
34 ոյզ և ես քեզ ողորմեցայ ։ * Եւ բարկացեալ տէրն նորա՝ մատնեաց զնա դահճացս մինչև հատուսցէ զնմա զպարտսն ։
35 * Նոյնպէս և Հայր իմ որ յերկինս է՝ առնասցէ ձեզ. եթէ ոչ թողուցուք իւրաքանչիւր եղբօր իւրում ՚ի սրտից ձերոց զյանցանսն նոցա ։

ԳԼ. ԺԹ։

1 Եւ եղեւ՝ իբրև կատարեաց Յի զբանսդս զայսոսիկ, փոխեցաւ ՚ի գալիլեէ՝ և եկն ՚ի սահմանս Հրէաստանի յայնկոյս
2 Յորդանանու ։ * Եւ գնացին զհետ նորա ժողովուրդք բազումք՝ և բժշկեաց զնոսա
3 անդ ։ * Եւ մատուցեալ առ նա փարիսեցիքն, փորձէին զնա. եթէ արժան իցէ ումեք արձակել զկին իւր ըստ ամենայն վնա
4 սու ։ * Պատասխանի եւ նոցա և ասէ. չէ՞ ընթերցեալ ձեր՝ թէ որ Հաստատեացն ՚ի սկզբանէ՝ արու և էգ արար զնո
5 սա, և ասէ ։ * Վասն այսորիկ թողցէ այր զհայր և զմայր՝ և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ՝ և եղիցին երկոքեանն ՚ի մարմին մի ։
6 * Ապա ուրեմն ոչ՝ են երկու՝ այլ մի մարմին. արդ զոր Աստուած զուգեաց՝ մարդ մի մեկ
7 նեասցէ ։ * Ասեն ցնա՝ իսկ մովսէս ընդէ՞ր պատուիրեաց մեզ տալ թուղթ մերկութեան՝
8 և արձակել ։ * Ասէ ցնոսա. մովսէս վասն խստասրտութեան ձերոյ հրամայեաց ձեզ՝ արձակել զկանայս ձեր. այլ իսկզբանէ ոչ ե
9 ղև այնպէս ։ * Բայց ասեմ ձեզ զի ամ,

որ

որ արձակեսցէ զկին իւր և ոչ վասն պոր-
նկութեան, և առնիցէ այլ՝ շնայ. և որ զ-
10 ձակեալն առնիցէ՝ շնայ։ * Ասէն ցնա ա-
շակերտքն իւր. եթէ այդպէս վնաս իր-
ընդ այր և ընդ կին, լաւ է չառնուլ առ-
11 * Իւ նա ասէ ցնոս՝ ոչ ամենեքեան բա-
կանք են այդմ բանի, այլ որոց տուեալ է։
12 * Զի են ներքինիք՝ որք յորովայնէ մ-
իւրեանց ծնան այնպէս։ և են ներքինիք
որք՝ ի մարդկանէ եղեն ներքինիք. և են
ներքինիք՝ որք զանձինս իւրեանց արար-
ներքինիս վասն արքայութեան երկնից. ո-
13 կարօղ է առնուլ՝ առցէ։ * Յայնժամ մ-
տուցին առ նա մանկտի զի ձեռն դիցէ
վերայ նոցա՝ և աղօթս արասցէ։ և աշա-
14 կերտքն նորա սաստէին նոց։ * Ասէ Յ-
լծոյլ տուք մանկտւոյդ՝ և մի արգելուք
գնոսա գալ առ իս։ զի այդպիսեացդ է ա-
15 քայութիւն երկնից։ * Իւ եդեալ ձեռն
16 վերայ նոցա՝ գնաց անտի։ * Իւ աշա մ-
տուցեալ ոմն ասէ։ վարդապետ բարի
դի՛նչ բարի գործեցից. զի ընդունիցիմ ը-
17 կեանն յաւիտենական։ * Իւ նա ասէ
ցնա. զի՞ հարցանես զիս զբարւոյ. մի է բ-
րի. եթէ կամիս ՚ի կեանն յաւիտենական
18 մտանել՝ պահեա զպատուիրանսն։ * Ասէ
ցնա՝ զորս. ասէ ցնա Յս. զմի սպանանի
ըգն՝ և մի շնար՝ և մի սուտ վկայեր։
19 * Պատուեա զհայր քո և զմայր. և սիրես
20 ընկեր քո իբրև զանձն քո։ * Ասէ
ցնա պատանին, զայդ ամենայն պահեցի ՚ի
մանկութենէ իմմէ։ արդ ի՛նչ իւիք պակաս
21 իցեմ։ * Ասէ ցնա Յս. եթէ կամիս կա-
տարեալ լինել, երթ՝ վաճառեա զինո-
քո՝ և տուր աղքատաց. և ունիցիս գան-
22 ձս յերկինս. և եկ զկնի իմ։ * Իբրև լ-
ած պատանին զբանն, գնաց տրտմեալ։
զի

23 զի ունէր ստացուածս բազումս։ * Ասէ
Յի՛ տյաշակերտան. ամէն ասեմ ձեզ։ զի
դժուարաւ մտցէ մեծատուն յարքայութի՛ն
24 երկնից։ * Դարձեալ ասեմ ձեզ. դիւրին
է մտանել ընդ ծակ ասղան քան
մեծատան յարքայութի՛ն ԱՅ մտանել։
25 * Իբրև լուան աշակերտքն՝ զարմացան
յոյժ. և ասեն, իսկ ո՞ կարէ՞ ապրել։
26 * Հայեցաւ՝ի նոսա Յի՛, և ասէ։ առ՝ի
մարդկանէ այդ անկար է. այլ առ ԱՅ
27 ամենայն ինչ կարաւոր։ * Յայնժամ պա-
տասխանի Պետրոս և ասէ ցնա. ահա
մեք թողաք զամենայն և եկաք զկնի
28 քո. արդ զի՞նչ լինիցի մեզ։ * Ասէ ցնոսա
Յի՛. ամէն ասեմ ձեզ. զի դուք՝ որք եկիք
զկնի իմ, ՚ի միւսանգամ ծնանելն. յոր-
ժամ նստցի որդի մարդոյ յաթոռ փառա-
. հրոյ, նստջիք և դուք յերկոտասան ա-
թոռ՝ դատել զերկոտասան ազգս Լ՚ի։
29 * Եւ ամ՛ որք եթող զտուն. կամ զեղ-
բարս՝ կամ զքոյր՝ կամ զՊՀայր՝ կամ զըլ
մայր՝ կամ զկին՝ կամ զորդիս՝ կամ զագա
րակս վասն անուանն իմոյ. Տարիւրապատիկ
առցէ՝ և զկեանսն յաւիտենականսն ժա-
30 ռանգեսցէ։ * Բազումք եղիցին առաջինք
յետինք՝ և յետինք առաջինք։

ԳԼ. Ի։

1 Զանալն նմանէ արքայութի՛ն երկնից ա-
րամն տանուտեառն. որ ել ընդ ա-
ռաւօտս՝ի վարձու առնել մշակս յայգին իւր։
2 * Եւ էարկ վարձս մշակացն աւուրն դահե
կան. և առաքեաց զնոսա յայգին իւր։
3 * Եւ ելեալ զկերրորդ ժամուն՝ եառես այլս՝
զի կային դատարկք՝ի հրապարակի։
4 * Ասէ և ցնոսա։ երթայք և դուք յայգի
իմ. և որ ինչ արժան իցէ՝ տայց ձեզ։

5 * Գնացին և նոքա ։ և դարձեալ ելե
ղեալ ժամու՝ և ղինն ժամու՝ արար նոյ
6 պէս ։ * Եւ զհետասաներորդ ժամու ել
եալ այլս . գտ կացին դատարկք . ասէ
ցնոսա՝ ընդէ՞ր կայք աստ զօրս ցերեկ զ
7 տարկք ։ * Ասեն ցնա՝ զի ոչ ոք կարա ը
մեզ՝ ի վարձու . ասէ ցնոսա՝ երթայք
դուք յայգին . և որչիչ արժան է՝ առնու
8 ցուք ։ * Եւ իբրև երեկոյ եղև՝ ասէ Տ
այգւոյն տղաւատապետ իւր . կոչեա զվշ
սըն՝ և տուր նոցա զվարձս՝ սկսեալ ՚ի վ
9 նոյն մինչև ցառաջինսն ։ * Իբրև եկին զ
զհետասաներորդ ժամուն . առին մէն
10 դահեկան ։ * Եկեալ և առաջինքն համ
բնէին լեալ առնուցուն . և առին մ
11 մի դահեկան և նոքա ։ * Իբրև առին, ա
տնջէին զտանուտեառնէն՝ և ասէին ։
12 * Թէ դոքա յետինքդ մի ժամ գործեցի
և հաւասարակորդս մեզ արարեր զբռաս զ
գծանրուլեի աւուրն բարձաք և գտօղ ։
13 * Նա պատասխանի ետ միում ՚ի նոցան
և ասէ՝ ընկեր չզրկեմ զքեզ . ոչ դահ
14 կանի միոջ սակ արկեր ընդիս ։ * Առ զ
քոյդ՝ և երթ . ելէք կամիցիմ յետինս
15 տալ՝ որպէս և քեզ ։ * Եղէ չիցէ ինձ
իանուլեիւն յիմն առնել զինչ և կամ
կամիցէ ակն քո չար է . զի ես առատ եմ
16 * Այսպէս եղիցին յետինքդ առաջինք և
առաջինքդ յետինք . զի բազումք են կոչ
17 եալք . և սակաւք են ընտրեալք ։ * Իբր
երթանէր Յ՚ Լեռն . հաւ զերկոտասանսն
ուանձինն . և ՚ի ճանապարհին ասէ ցնոս
18 * Ահաւասիկ երթանեմք Լեռն . և որդի մ
դոյ մատնեսցի քահանայապետին՝ և դա
տայ . և դատապարտեսցեն զնա ՚ի մահ ։
19 * Եւ մատնեսցեն զնա Հեթանոսաց՝ պա

նել՝ և հարկանել՝ և ՚ի խաչ հանել. և այ-
20 րիր աւուր յարիցէ։ * Յայնժամ՝ մատեաւ
առ նա մայր որդւոցն Զեբեդեայ որդւով-
քըն իւրովք հանդերձ. երկիր պագանէր՝ և
21 խնդրէր ի նմանէ։ * Եւ նա ասէ ցնա.
Ի՞նչ կամիս. ասէ ցնա. ասա, զի նստցին
սորա երկու որդիքս իմ. մի ընդ աջմէ քումմ
մ՝ և մի ընդ ահեկ յարքայութեան քումմ։
22 * Պատասխանի ետ Յի և ասէ. ոչ գի-
տէք զինչ խնդրէք. կարո՞ղ ըմպել գաւա
ժակն, զոր ես ըմպելոյ եմ. կամ մկրտ-
ութեամբն զոր ես մկրտիմ մկրտիլ. ա-
23 սեն ցնա՝ կարօղ եմք։ * Ասէ ցնոսա Յի.
զաւժակն իմ ըմպիցէք. և մկրտութեամբն
զոր ես մկրտիմ, մկրտիցիք՝ բայց նո-
ստուցանել ընդ աջմէ և ընդ ահեկ իմմէ՝
ոչ է իմ տալ. այլ որոց տուեալ է ՚ի Հօ-
24 րէ իմմէ։ * Եւ լուեալ տասանցն՝ բար-
25 կացան ՚ի վերայ երկուցն եղբարց։ * Յի
կոչեաց զնոսա առ ինքն և ասէ, գիտէք,
զի իշխանք ազգաց տիրեն նոցա. և մեծա-
26 մեծքն իշխեն նոցա։ * Ոչ այսպէս իցէ և ՚ի
ձերում միջի. այլ որ կամիցի ՚ի ձէնջ մեծ
27 լինել՝ եղիցի ձեր պաշտօնեայ։ * Եւ որ կա
միցի ՚ի ձէնջ առաջին լինել՝ եղիցի ձեր
28 ծառայ։ * Իպէս որպէս մարդոյ ոչ եկն պաշ-
տօն առնուլ՝ այլ պաշտել. և տալ զանձն
29 իւր փրկանս փոխանակ բազմաց։ * Եւ ել
լանել նոցա յԵրիքովէ՝ գնացին զհետ նո
30 ցա ժողովուրդք բազումք։ * Եւ ահա կոյրք
երկու նստեալ առ ճանապարհաւն. իբրև
լուան թէ Յիսուս անցանէ՝ աղաղակեցին
և ասեն, ողորմեա մեզ Յի որդի դաւիթ։
31 * Եւ ամբոխն սաստեաց նոցա՝ զի լռեսցեն.
և նոքա ևս առաւել աղաղակէին և ասէին,
Տէր ողորմեա մեզ որդի դաւիթ։
32 * Զատեալ հաւ Յի՝ կոչեաց զնոսա և ա-

 ասէ

ով՝ զի՞նչ կամիք՝ զի արարիցէ ձեզ:
55 * Ասեն ցնա. Տ՛ր՝ զի բացցին աչք մեր:
54 * Եւ գիտացեալ Յս՝ մերձեցաւ յաչս նոցա
և վաղվաղակի տեսին. և գնացին զկե
նոցա:

ԳԼ. ԻԱ:

1 Իբրև մօտ եղեն յԵրէմ. և եկին ՚ի բեր
փագէ մերձ ՚ի լեառն ձիթենեաց: յայ
ժամ Յս արձակեաց երկուս յաշակերտաց
2 իւրոց: * Եւ ասէ ցնոսա. երթայք ՚ի գիւղ
որ առաջի ձեր է: և անդէն գտանէք զէշ
կապեալ՝ և յաւանակ ընդ նմին. լուծէք և
3 ածէք ինձ: * Եւ եթէ ոք ասիցէ ինչ ձեզ
ասացէք, եթէ Տ՛ն իւրեանց պիտոյ են
և վաղվաղակի առաքեսցէ զնոսա:
4 * Այլ այս ամ եղև՝ զի լցցի բան մարգա
5 բին՝ որ ասէ: * Ասացէք դստեր սիօնի
տես թագաւոր քո գայ քեզ հեզ. հե
6 ծեալ էշ և յաւանակի լծոյ: * Գնացին
աշակերտքն. և արարին ոյն Յսուսի որպէս
7 Յս: * Եւ ածին զէշն և զյաւանակն: և
արկին զնոքօք ձորձս՝ և նստաւ ՚ի վերայ
8 նոցա: * Եւ բազում ժողովուրդք տարա
ծեցին զհանդերձս իւրեանց ՚ի ճանապարհ
էին: և այլք հատանէին ոստս ՚ի ծառոց
9 և տարածանէին ՚ի ճանապարհին: * Եւ
ժողովուրդքն՝ որք առաջի և զհետ երթային
աղաղակէին և ասէին: Օրհնութիւն որդ
դաւթի. օրհնեալ որ գայ յանուն Տ՛ն
10 օրհնութիւն ՚ի բարձունս: * Եւ ՚ի մտանել
նմա յԵրէմ՝ դղրդեցաւ քաղաքն ամ. և ասէ
11 ին՝ ով իցէ սա: * Եւ ժողովուրդքն ասէին
ասէ մարգարէն Յս՝ որ ՚ի նազարեթէ գա
12 ղիլեացւոյ: * Եւ եմուտ Յս ՚ի տաճարն
և հան արտաքս զամենեսին, որք վաճա
առնէին

ակին և գնէին ՚ի տաճարն անդ : և գտա-
նին հատուածսն կործանեալ : և ա-
13 ղաւս աղաւնեվաճառսն : * Եւ ասէ ցնո-
սա. գրեալ է՝ տունն իմ տունն աղօթից կո-
չեսցի : և դուք արարիք զդա այրս աւա-
14 զակաց : * Եւ մատեան առ նա կոյրք և
կաղք ՚ի տաճարին . և բժշկեաց զնոսա:
15 * Իբրև տեսին քահանայապետքն և գրիչքն
զսքանչելիսն՝ զորս արար. և զմանկունսն՝ որք
աղաղակէին ՚ի տաճարին . և ասէին : ով-
սաննայ՝ օրհնութիւն որդւոյ դաւթի՝ բարկա-
16 յան : * Եւ ասեն ցնա: լսե՞ս, զինչ ասեն
դոքա : ասէ ցնոսա Յ՚ այո : չէիք ընթերց-
եալ ձեր՝ թէ ՚ի բերանոյ տղայոց և ծծն
17 դեռից կատարեցեր գօրհնութիւն: * Եւ թո-
ղեալ զնոսա՝ ել արտաքոյ քաղաքին ՚ի բեթ-
18 ղեհէմ, և անդ ոգաւ : * Եւ այգուցն
իբրև դարձաւ անդրէն ՚ի քաղաքն՝ քաղ-
19 եաւ : * Եւ տեսեալ զթզենի մի ՚ի վերայ
ճանապարհին՝ եկն ՚ի նա՝ և ոչ եգիտ ՚ի նմա,
բայց միայն տերև : և ասէ ցնա, մի այսու-
հետեւ ՚ի քէն պտուղ եղիցի ՚ի յաւիտեան:
և առժամայն չորացաւ թզենին :
20 * Իբրև տեսին աշակերտքն՝ զարմացան և
ասեն. թէ զնորդ վազվազակի ցամաքեաւ
21 թզենին : * Պատասխանի ետ Յ՚ և ասէ
ցնոսա. ամէն ասեմ ձեզ : եթէ ունիցիք հա-
ւատս՝ և ոչ երկմտիցիք՝ ոչ միայն թզեն-
ւոյդ առնիցէք. այլ թէ պատ և լերինդ ա-
սիցէք՝ բարձիր, և անկիր ՚ի ծով՝ եղիցի :
22 * Եւ զամենայն ինչ՝ զոր և խնդրիցէք՝ յա-
ղօթս հաւատով՝ առնուցուք :
23 * Եւ իբրև եկն ՚ի տաճարն, մատեան առ-
նա՝ մինչեւ ուսուցանէր , քահանայա-
պետքն և ծերք ժողովրդեանն՝ և ասեն :
որո՞վ իշխանութիւնդ առնես զայդ: և ո՞վ է տ
24 քեզ զիշխանութիւնդ զայդ : * Պատաս-

խանի

խանի ետ Յե և ասէ ցնոսա։ Հարցէք և ե
զձեզ բան մի։ զոր եթէ ասիցէք ինձ, և
ես ձեզ ասացից որով իշխանութիւն առնեմ
25 զայս։ * Մկրտութիւնն Յովհաննու ուստի
էր։ յերկնից, թէ ի մարդկանէ։ և նոքա
26 խորհէին ընդ միտս՝ և ասէին։ * Եթէ ա
սեմք յերկնից՝ ասէ ցմեզ. իսկ ընդէր ո՞չ
հաւատացիք նմա։ և եթէ ասեմք ի մարդ
կանէ՝ երկնչիմք ի ժողովրդենէն։ զի ամե
նեքին զՅովհաննէս իբրև զմարգարէ ունէին
27 * Պատասխանի ետուն Յի և ասեն. ո՛չ
դիտեմք։ ասէ ցնոսա և Նա. և ո՛չ ես ա
սեմ ձեզ՝ որով իշխանութեամբ առնեմ
28 զայս։ * Բայց զկնի զոր թուի ձեզ՝ առն միոջ
էին երկու որդիք։ և մատուցեալ առ առա
ջինն ասէ՝ երթ այսօր գործեա յայգւոջ։
29 * Նա պատասխանի ետ և ասէ։ երթամ
30 տէր՝ և ո՛չ գոհաւ։ * Մատեաւ և ա
միւսն և ասէ նոյնպէս։ Նա պատասխանի
ետ և ասէ՝ ո՛չ կամիմ։ բայց յետոյ գղջա
31 ցաւ՝ և գոհաւ յայգին. * Արդ՝ ո՞ յերկո
ցունց արար զկամս Հօրն։ ասեն՝ յետինն
ասէ ցնոսա Յե։ ամէն ասեմ ձեզ։ զի
մաքսաւորք և պոռնիկք յառաջանային քա
32 զձեզ յարքայութիւն երկնից։ * Զի եկն
Յովհաննէս ճանապարհաւ արդարութեան՝ և
ո՛չ հաւատացիք նմա։ և մաքսաւորք և պոռ
նիկք հաւատացին նմա։ և դուք տեսիք՝ և
ո՛չ գղջացաք յետոյ հաւատալ նմա։
33 * Այլ առակ լուարուք. այր մի էր տանու
տէր՝ որ տնկեաց այգի. և ցանգով պա
տեաց զնա՝ և փորեաց ի նմա հնձան։ և
շինեաց աշտարակ։ և ետ զնա գյմշակս, և
34 գնաց ի տար աշխարհ։ * Իբրև մերձեցաւ
ժամանակ պտղոյ՝ առաքեաց զծառայս իւր
առ մշակսն՝ առնուլ զպտուղս նորա։
35 * Եւ կալեալ մշակքն զծառայս նորա,

զոմն

գոմն ասանջեցին։ գոմն սպանին։ գոմն քար-
36 կոծեցին։ *Դարձեալ առաքեաց այլ ծա-
ռայս քառատմս քան զառաջինսն. և արա-
37 րին նոցա նոյնպէս։ *Ցետոյ առաքեաց
առ նոսա զորդի իւր և ասէ։ Թերևս ա-
մաչեսցին յորդւոյ ասաի իմմէ։
38 *Իսկ մշակքն երբեմն տեսին զորդին, ասեն
ընդ միմս՝ սա է ժառանգն։ եկայք սպան-
ցուք զսա. և կալցուք զժառանգութիւն սորա։
39 *Եւ առեալ Հանին զնա արտաքոյ քան
40 զայգին՝ և սպանին։ *Արդ՝ յորժամ եկեսց
տէր այգւոյն՝ զինչ արասցէ մշակացն
41 այնոցիկ։ *Ասեն ցնա։ զչարսն չարաւ կո-
րուսցէ. և զայգին տացէ այլոց մշակաց. որք
տացեն նմա զպտուղս ի ժամու իւրեանց։
42 *Ասէ ցնոսա Յի. ընդէր երբեմն ընթեր-
ցեալ ձեր ի գիրս։ զվէմն՝ զոր անարգեցին
շինօղք, նա եղև գլուխ անկեան։ ի Տէ եղև
43 այս. և է սքանչելի յաչս մեր։ *Վասն
այսորիկ ասեմ ձեզ՝ զի բարձցի ի ձէնջ
արքայութիւն Աւ. և տացի ազգի, որ առ-
44 նիցէ զպտուղս նորա։ *Եւ որ անկցի ի վէ-
րայ վիմիս այսորիկ, փշրեսցի։ և յորո վէ-
45 րայ անկցի, հոսեսցէ զնա։ *Իբրև լուան
քահանայապետքն՝ և դպիրքն՝ և փարիսեցիքն
զառակս զայս, գիտացին թէ վասն նոցա
46 ասաց։ *Եւ խնդրէին զնա ունել։ բայց
երկեան ի ժողովրդոցն։ քանզի իբրև զմար-
գարէ ունէին զնա։

ԳԼ. ԻՌ։

1 Դարձեալ պատասխանի ետ Յի՝ և ասէ
2 ցնոսա առակիւք։ *Նմանեցաւ արքա-
յութիւն երկնից առն թագաւորի. որ ա-
3 րար հարսանիս որդւոյ իւրում։ *Եւ առա-
քեաց զծառայս իւր կոչել զհրաւիրեալսն
ի հարսանիս։ և ոչ կամեցան գալ։

*Դար-

4 * Դարձեալ առաքեաց այլ ծառայս՝ ասէ ։ ասայէք հրաւիրելոցն . ահաւասիկ զճաշ իմ պատրաստեցի ։ զջարդք իմ և պարարտիք սենեակք են ։ և ամ[ենայն] պատրաստ է ։ եկայք ՚ի հարսանիս ։
5 * Եւ նոքա յուսացեալ գնացին. ոմն յա[րդ]
6 րակ իւր . և ոմն ՚ի վաճառ իւր ։ * Ե[ւ]
այլք կալան զծառայս նորա ի շինամանեցին
7 և սպանին ։ * Իսկ թագաւորն իբրև լսա[ց]
բարկացաւ ։ և առաքեաց զօրս իւր. և սա[տ]
ակեաց զսպանօղսն զայնոսիկ, և զքաղաք
8 նոցա այրեաց ։ * Յայնժամ ասէ ցծառայս
իւր ։ Հարսանիքս պատրաստ են . և հրա[ւ]
9 էիրեալքն չէին արժանի ։ * Արդ՝ երթայք
յանցս ճանապարհաց . և զորս միանգամ
գտանիցէք՝ կոչեցէք ՚ի հարսանիս։
10 * Եւ երեալ ծառայքն ՚ի ճանապարհս
ժողովեցին զամենեսեան. զորս և գտին չ[ա]
էսս և զբարիս . և լցան հարսանիքն բա[զ]
11 մակնոջ ։ * Եւ մտեալ թագաւորն հայի
զբազմականացն. եւ ոչ անդ զգեր մի՝ որ չ[ու]
էր զգեցեալ հանդերձ հարսանեաց ։
12 * Եւ ասէ ցնա . ընկեր՝ զիա՞րդ մտեր այս[ր]
դի ոչ ունիցիր հանդերձ հարսանեաց։ Եւ նա
13 պապանձեցաւ։ * Յայնժամ ասէ ցսպասա[ւ]
որսն . կապեցէք զոտս և զձեռս
և հանէք զնա ՚ի խաւարն արտաքին ։ անդ
14 եղիցի լալ և կրճել ատամանց։ * Զի բա[զ]
մութիւ են կոչեցեալք՝ և սակաւք են ընտ[ր]
15 եալք ։ * Յայնժամ գնացեալ փարիսե[ա]
նքն , առին խորհուրդ զնմանէ՝ լծել զպրպ
նեցն նմա զոտոգայթ բանիւք ։
16 * Եւ առաքեն առ նա զաշակերտան իւր
եանց հերովդիանոսեցն հանդերձ՝ և ասեն
վարդապետ՝ գիտեմք զի ճշմարիտ ես ։ և
զճանապարհն Աստուծոյ ճշմարտութեա՛ ուսուց
նես ։ և ոչ է քեզ վտիտ զուսիք է ։ և ոչ
Հայիս

17 Հայիս յերեսս մարդոյ : * Արդ՝ ասա մեզ՝
դիտիդ լծոճի քեզ : պատասխան տայ
18 կայսեր՝ լծել ոչ : * Գիտաց Յս զկեղծա-
մանկութիւն նոցա . և ասէ՝ զի փորձէք զիս
19 կեղծաւորք : * Ցուցէք ինձ զդահեկան
Տարկին : և նոքա մատուցին նմա զդահե-
20 կան մի : * Եւ ասէ նոցա Յս. որ է պատ-
21 կեր սա՝ կամ գիր : * Ասեն՝ կայսերս : Յայն-
ժամ ասէ նոցա՝ երիայք՝ տուք զկայսերն,
22 կայսեր . և զԱստ՝ Աստ : * Իբրև լուան՝
զարմացան . և լծողքն զնա և գնացին :
23 * Յայնմ աւուր մատեան առ նա սադու-
կեցիքն . որք ասէին լծել չիք յարուածիլ,
24 Հարցին զնա : * Եւ ասեն, վարդապետ՝ մո-
սէս ասաց՝ եթէ ոք մեռցի անորդի, արասցէ
ցէ զկին նր եղբայր իւր : և յարուսցէ զա-
25 սակ եղբօր իւրում : * Էին առ մեզ եղ-
բարք եօթն : առաջինն առաւ կին՝ և մե-
ռաւ : և զի ոչ ունէր զաւակ, եթող զկինն
26 իւր եղբօր իւրում : * Նոյնպէս և երկրորդն.
և երրորդն . մինչև ցեօթներորդն :
27 * Յետ ամենեցուն մեռաւ և կինն :
28 * Արդ՝ ի յարուածեան՝ որի յեօթանցն ե-
ղիցի նա կին . զի ամենեքին կալան զնա կին :
29 * Պատասխանի ետ Յս և ասէ. մո-
լորեայք՝ ոչ գիտէք զգիրս՝ և ոչ զզօրու-
30 թիւն Աստ : * Զի ի յարուածիւն ոչ կանայս
առնեն՝ և ոչ արանց լինին . այլ են իբրև
31 զհրեշտակս յերկինս : * Իսկ վասն յա-
րուածիւն մեռելոց չեգիք ընթերցեալ զիր ա-
32 սացեալն ձեզ Աստ : * Ես եմ Ած աբ-
րահամու՝ Ած իսահակայ՝ և Ած յակոբայ :
և չէ Ած՝ Ած մեռելոց՝ այլ կենդանեաց :
33 * Իբրև լուան ժողովուրդքն , զարմանային
34 ընդ վարդապետութիւն նորա : * Իսկ փարի-
սեցիքն իբրև լուան եթէ պատասխան ետ
զսադուկեցիսն, ժողովեցան ի միասին :

* Եւ

35 * Եւ էհարց միոճն ՚ի նոցանէ զնա փորձե-
36 լով և ասէ ։ * Ո՛վ ուրդապետ՝ որ պատուիր
37 բան է մեծ յօրէնս ։ * Եւ Յ՚ ասէ ցնա
սիրեսցես զՏէր Աստ քո յամենայն սրտէ քում
մէ՛ և յամենայն անձնէ քումմէ՛ և յամենայն մտաւ
38 քոյ ։ * Այս է մեծն և առաջին պատուիր
39 բան ։ * Երկրորդն նմանն սմին ։ սիրեսցես
40 զընկեր քո իբրև զանձն քո ։ * Յայս երկու
պատուիրանս ամենայն օրէնք և մարգարէք
41 կախեալ կան ։ * Եւ ՚ի ժողովել փարիսե-
ացոյն՝ էհարց ցնոսա Յ՚ և ասէ ։
42 * Զի՞արդ ինձ ձեզ վասն Քրի՞ստոսի որ ո-
43 դի է ։ ասեն ցնա՝ դաւթի ։ * Ասէ ցնոսա
Յ՚ ։ իսկ զիա՞րդ դաւիթ Հոգւովն կոչէ
44 զնա Տ՚ և ասէ ։ * Ասաց Տէր ցՏ՚ իմ
նիստ ընդաջմէ իմմէ՝ մինչև եդից զթշնա-
միս քո պատուհանդան ոտից քոց ։
45 * Իսկ եթէ դաւիթ զնա Տ՚ կոչէ՝ զի՞արդ
46 որդի նորա ինչ ։ * Եւ ոչ՚ք կարէր տալ
նմա պատասխանի բան մի ։ և ոչ՚ իշխէր
ոք յայնմ օրէ հարցանել զնա և ոչինչ ։

ԳԼ· ԻԳ ։

1 Յայնժամ խօսեցաւ Յ՚ ընդ ժողո-
վուրդսն՝ և ընդ աշակերտսն իւր ։ և
2 ասէ ։ * Յաթոռն մովսէսի նստան դպիրքն
3 և փարիսեցիք ։ * Զի՞ինչ՝ զոր ասիցեն
ձեզ՝ արարէ՛ք, և պահեցէ՛ք ։ բայց ըստ
գործոցն նո՛ր մի՛ առնէ՛ք ։ զի ասեն և ոչ առ-
4 նեն ։ * Կապեն մարդիկան բեռինս ծանունս
և դժոբարակիրս ։ և դնեն ՚ի վերայ ուսոց
մարդկան ։ և մատամբ իւրեանց ոչ կամին
5 շարժել զնոսա ։ * Եւ զամ զգործս իւր-
եանց առնեն ՚ի տեսս մարդկան ։ լայնեն զդ-
գրապանակս իւրեանց՝ և երկայնեն զքղան-
ցըս հանդերձից իւրեանց ։ * Սիրեն զսահա
6 ճագահս յընթերցս ։ և զնախաթոռս ՚ի ժո-

ղո-

զովուրդս՝ և զոզջոյնս ՚ի հրապարակս։
7 * Եւ կոչել ՚ի մարդկանէ ռաբբի ռաբբի։
8 * Բայց դուք մի զոր կոչէք վարդապետ.
զի մի է ձեր ուսուցիչ։ և ամենեքեան դուք
9 եղբարք էք։ * Եւ հայր մի կոչէք ձեզ
երկրի. զի ձեր մի է հայր՝ որ յերկինս է։
10 * Եւ մի կոչիցիք ուսուցիչք՝ զի ուսուցիչ
11 ձեր Քս է։ * Եւ մեծն ՚ի ձէնջ եղիցի ձեր
12 սպասաւոր։ * Որ բարձրացուցանէ զանձն՝
խոնարհեսցի։ և որ խոնարհեցուցանէ զան
13 ձն՝ բարձրասցի։ * Ա՛ւ ձեզ դպրաց և
փարիսեցւոց կեղծաւորայ։ զի փակէք զար
քայութիւն երկնից առաջի մարդկան։ դուք
ոչ մտանէք. և որոց մտանելն՝ չտայք
14 թոյլ մտանել։ * Ա՛ւ ձեզ դպրաց և փա
րիսեցւոց կեղծաւորայ։ զի ուտէք զտուն
նըս այրեաց՝ պատճառանօք երկարէք զա
ղօթս՝ վասնզի առնլի դատաստան ընդունի
15 ջիք։ * Ա՛ւ ձեզ դպրաց և փարիսեցւոց
կեղծաւորայ։ զի յամէք ընդ ծով և ընդ
ցամաք առնել եկամուտ մի՝ և յորժամ լի
նիցի, առնէք զնա որդի գեհենի կրկին և
16 քան զձեզ։ * Ա՛ւ ձեզ առաջնորդք կոյրք։
զի ասէք՝ որ երդնու ՚ի տաճարն՝ չէ ինչ։
բայց որ երդնու յոսկին որ ՚ի տաճարին է՝
17 արժան է։ * Լո՛ղք՝ և կոյրք՝ զի՞նչ մեծ
է. ոսկին, եթէ տաճարն, որ սրբէ զոսկին։
18 * Եւ որ երդնու ՚ի սեղանն՝ չէ ինչ։ բայց
որ երդնու ՚ի պատարագն որ ՚ի վերայ նը
19 է՝ արժան է։ * Ջի՛մոլք, և կոյրք. զի՞նչ
մեծ է. պատարագն, եթէ սեղանն որ սրբ
20 է զպատարագն։ * Իսկ արդ՝ որ երդնու
՚ի սեղանն, երդնու ՚ի նա՝ և յամ որ ՚ի
21 վերայ նորա է։ * Եւ որ երդնու ՚ի տա
ճարն, երդնու ՚ի նա՝ և ՚ի բնակիչ նը։
22 * Եւ որ երդնու յերկինս՝ երդնու յա
թոռն Ա՛. և յայն որ նստի ՚ի վերայ նո

յա

23 բա: * Ով ձայ ձեզ դալարայ և փարիսեցւոց կղզաւորայ: զի առանդրդէք զանանուխ և զառվիլ՝ և զչամանն. և լքայղիք զառաւ ծանըր օրէնացն՝ զդատաստան՝ և զողորմութիւն՝ և զհաւատս: զայս արժան էր առնել 24 և զայն չլքայղել: * Առաջնարդք կոյրք որք զմժղուկս քամէք՝ և զուտս կանէք: 25 * Ով ձայ ձեզ դալարայ և փարիսեցւոց կղզաւորայ. զի սրբէք զարտաքին զաման և զկէն և սկաւառակին. և ի ներքոյ լի են յափշտակութիւն և անմաքրութիւն: 26 * Փարիսեցի կոյր: սրբեա նախ զներքին զաման և սկաւառակին. զի լինիցի և զարտաքինն նոցա սուրբ: 27 * Ով ձայ ձեզ դալարայ և փարիսեցւոց կղզաւորայ: զի նման էք գերեզմանաց բուելոյ: որք արտաքոյ երևին գեղեցիկք. և ի ներքոյ լի են ոսկերօք մեռելոյ՝ և ամենայն պղծութիւն: 28 * Նոյնպէս և դուք արտաքոյ երևիք մարդկան արդարք. և ի ներքոյ լի էք կղզաւորութիւն և անօրէնութիւն: 29 * Ով ձայ ձեզ դալարայ և փարիսեցւոց կղզաւորայ: զի շինէք զշիրիմս մարգարէից՝ և զարդարէք զդերեզմանս արդարոց 30 և ասէք: * Եւ ասէք՝ եթէ էաք յաւուրս հարցն մերոյ՝ ոչ հաղորդէաք արեան մարգարէից 31 հանդերձ: * Ապաւորեն վկայէք դուք ձեզ. եթէ որդիք էք այնոցիկ՝ որք կոտորէին 32 զմարգարէսն: * Եւ դուք լցէք զչափ հարցն 33 ձերոց: * Օ՛ք՝ ծնունդք իժից: զի՞ փախիցուք ի դատաստանէ գեհենի 34 նոյն: * Ով ահա այդորիկ առաքեմ առ ձեզ մարգարէս՝ և իմաստունս՝ և դպիրս՝ և ի նոցանէ սպանանիցէք, և խաչ հանիցէք. և ի նոցանէ՝ տանջիցէք ի ժողովուրդս ձեր՝ և հալածիցէք ի քա-
35 ղաքէ ի քաղաք: * Ոպ զի եկեսցէ ի վերայ ձեր ամենայն արիւն արդար հեղեալ երկրի

բի։ Յարենէն աբխլի արդարոյ՝ մինչև ցա-
բիւնն զաքարիայ որդւոյ բարաքիայ՝ զոր
սպանիք ընդ միջ տաճարին և սեղանոյն։
36 * Ամէն ասեմ ձեզ՝ եկեսցէ այն ամ՛ ի
37 վերայ ազգիս այսորիկ։ * Երեմ, երեմ. որ
կատարես զմարգարէս՝ և քարկոծ առնես
զառաքեալսն առ քեզ։ քանիցս անգամ կա-
մեայ ժողովել զմանկունս քո՝ զոր օրինակ
ժողովէ հաւ զձագս իւր ընդ թևս իւր։ և ոչ
38 կամեցայք։ * Ահա թողեալ լիցի ձեզ տունդ
39 ձեր աւերակ։ * Բայց ասեմ ձեզ։ թէ
ոչ ևս տեսանիցէք զիս յայսմհետէ, մինչև
ասիցէք, օրհնեալ եկեալ յանուն Տ՚ն։

ԳԼՈՒԽ ԻԴ։

1 Եւ ելեալ արտաքս Յ՚ի՝ ՛ի տաճարէն
գնայր՝ և մօտեցան աշակերտքն յու-
դանել նմա զշինուածս տաճարին։
2 * Եւ նա պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա։
տեսանէք զայդ ամ՛։ ամէն ասեմ ձեզ։ ոչ
Ճառայէ այդր քար ՛ի քարի վերայ որ ոչ
3 քակտեսցի։ * Եւ մինչդեռ նստէր ՛ի լերինն
ձիթենեաց։ մօտեցան առ նա աշակերտքն
առանձինն և ասեն։ ասա մեզ՝ ե՞րբ լինիցի
այդ. և կամ ի՞նչ նշան իցէ քոյդ գալս-
ուստին, և վախճանի աշխարհիս։
4 * Պատասխանի ետ Յ՚ և ասէ ցնոսա։
զգոյշ լերուք՝ գուցէ ոք զձեզ խաբիցէ։
5 * Զի բազումք գայցեն յանուն իմ, և ա-
սիցեն՝ ես ևս եմ Քրիստոս. և զբազումս մո-
6 լորեցուսանիցեն։ * Լսիցէք պատերազ-
մունս և զխռովութիւնս պատերազմաց։ զգոյշ
լերուք, մի խռովեսջիք։ զի պարտ է լինել
7 այնմ ամէնի՝ այլ չէ կատարած։ * Յարիցէ
ազգ յազգի վերայ։ և թագաւորութիւն ՛ի
թագաւորութիւն։ և եղիցին սովք՝ և պա-
ծուխք՝ և սաստանուխք ՛ի տեղիս տեղիս։

* Սա-

8 * Սակայն և այն ամ սկիզբն է երկանց։
9 * Յայնժամ մատնեսցին զձեզ ՚ի նեղու-
լթիւն. և սպանանիցեն զձեզ։ և եւիջիք
առեւելք յամ ազգաց վասն անուանն իմոյ։
10 * Եւ յայնժամ գայթագղեսցին բազումք
և զմիմեանս մատնեսցեն. և ատեսցեն զմի-
11 մեանս։ * Եւ բազումք սուտ մարգարէք
յարիցեն։ և զբազումս մոլորեցուսցեն։
12 * Եւ վասն բազմանալոյ անօրէնութեանն յա-
13 մբեսցի սէրբ բազմաց։ * Բայց որ համբե-
14 րեսցէ հասցէ՝ նա կեսցէ։ * Եւ քարո-
զեսցի աւետարանս արքայութեանդ ընդ ամ
տիեզերս. ՚ի վկայութիւն ամ հեթանոսաց։
15 և ապա եկեսցէ կատարած։ * Արդ՝ յոր-
ժամ տեսանիցէք զպղծութիւն աւերածոյն,
որ ասացեալն է ՚ի Դանիէլի մարգա-
րէէ. զի կայցէ ՚ի տեղւոջն սրբութեան. որ ըն-
16 թերցուն ՚ի միտ առցէ։ * Յայնժամ որք
՚ի Հրէաստանի իցեն՝ փախիցեն ՚ի լերինս։
17 * Եւ որ ՚ի տանիս կայցէ՝ մի իջցէ առնու
18 զինչ ՚ի տանէ իւրմէ։ * Եւ որ յանդի իցէ՝
մի դարձցի յետս առնուլ զհանդերձ իւր։
19 * Բայց վայ իցէ յղեալ և ստնդռուզոյ յա-
20 ւուրսն յայնոսիկ։ * Յաղօթս կացէք՝ զի մի
լինի փախուստն ձեր ձմերանի։
21 * Եւ մի ՚ի շաբաթուս. զի եղիցի յայնժամ
նեղութիւն մեծ. որպիսի ոչ եղեւ ՚ի սկզբա-
նէ արարածոյ աշխարհի, մինչև ցայժմ, և
22 ոչ այլ լինիցի։ * Եւ եթէ ոչ կարճեին
աւուրքն այնոքիկ՝ ոչ ապրիւր ամենայն մար-
մին. բայց վասն ընտրելոցն կարճեսցին աւ-
23 ուրքն այնոքիկ։ * Յայնժամ եթէ ոք ասիցէ
ցձեզ. ահաւասիկ աստ է Քրիստոս, կամ անդ՝
24 մի հաւատայցէք։ * Զի յարիցեն սուտ
քրիստոսք և սուտ մարգարէք. և տացեն
նշանս մեծամեծս և արուեստս. մինչև մո-
լորեցուցանել՝ եթէ հնար ինչ իցէ և զընտ-
րեալսն

25 բեռան։ * Ինձ յառաջագոյն ասացի ձեզ։
26 * Ապա եթէ ասիցեն ձեզ։ ահաւանիկ յա-
նապատի՝ մի՛ ելանիցէք. և եթէ ահա չտես
27 մատանս՝ մի՛ հաւատայցէք։ * Զի որպէս
փայլակն՝ որ ելանէ յարևելից՝ և երևի մին-
չև յարևմուտս, այնպէս եղիցի գալուստն
28 որդւոյ մարդոյ։ * Զի ուր դիշն լիցի, անդր
29 ժողովեսցին արծուիք։ * Իսկ յետ
նեղութեան աւուրցն այնոցիկ՝ արեգակն խա-
ւարեսցի. և լուսին ոչ տացէ, զլոյս իւր.
և աստեղք անկցին յերկինից. և զօրութիք
30 երկնից շարժեսցին։ * Եւ ապա երևեսցի
նշան որդւոյ մարդոյ յերկինս. և յայնժամ
կոծեսցին ամ ազգք երկրի։ և տեսցեն
զորդի մարդոյ եկեալ՝ ի վերայ ամպոց երկ-
նից զօրութիւ և փառաւք բազմաւք։
31 * Եւ առաքեսցէ զհրեշտակս իւր փողով
մեծաւ. և ժողովեսցեն զընտրեալս նր՝ ի
չորից հողմոց՝ ի ծագաց երկնից մինչև ի
32 ծագս նոցա։ * Ի թզենւոյ առակս ուսարուք
զառաւն. զի յորժամ նր ոստքն կակղաս-
ցին, և տերևն ցցուիցի, գիտէք թէ մերձ
33 է ամառն։ * Նոյնպէս և դուք յորժամ
տեսանիցէք զայս ամ՝ գիտասջիք թէ մերձ
34 է՝ ի դուրս։ * Ամէն ասեմ ձեզ՝ եթէ ոչ
անցցէ ազգս այս՝ մինչև այս ամ եղիցի։
35 * Երկինք և երկիր անցցեն. և բանքիմ մի
36 անցցեն։ * Իսկ զօրն աւուրն այնորիկ
և ժամուն. ոչ ոք գիտէ՝ ոչ հրեշտակք երկ-
նից՝ և ոչ որդի՝ բայց միայն Հայր։
37 * Այլ որպէս աւուրքն Նոյի. նոյնպէս եղի-
38 ցի գալուստն որդւոյ մարդոյ։ * Զի ոչ
էին յաւուրսն՝ որք յառաջքան զջրհեղեղն.
ուտէին և ըմպէին. կանայս առնէին՝ և ա-
նդրանց լինէին. մինչև յօրն յորում եմուտ
39 Նոյ՝ ի տապանն։ * Եւ ոչ գիտացին՝ մինչև
եկն ջրհեղեղն՝ և եբարձ զամենեսեան. այնպէս
եղի-

եղեսկի և գայուսան որդւոյ մարդոյ։
40 * Յայնժամ լեր երկու հոգւով մարդ
41 մին առցի, և միւսն լծցի։ * Երկու եր
երկու ալեացն ի մի երկանս. մին առ
42 և միւսն լծցի։ * Արիծն կայիր.
ոչ գիտէք յորում ժամու տէրն ձեր գ
43 * Զայն գիտասջիք եթէ գիտէր տան
տէրն. յորում պահու գող գայ, հսկէ
և ոչ տայր ական հատանել զտան իւրոյ
44 * Վասն այսորիկ և դուք եղերուք պատ
բանաւք՝ զի յորում ժամու ոչ ակնա
45 ցիք՝ գայ որդի մարդոյ։ * Իսկ ո՞վ էիր հ
ւատարիմ ծառայ և իմաստուն. զոր կայց
Տէր իւր ի վերայ ծառայից իւրոց՝ տալ
46 զկերակուր ի ժամու։ * Երանի է ծա
ռային այնմիկ՝ զոր եկեալ տէրն գտանիցէ
47 արարեալ այնպէս։ * Ամէն ասեմ ձեզ՝ զ
ի վերայ ամենայն ընչից իւրոց կայցուց
48 զնա։ * Ապա եթէ ասիցէ ծառայն չար ի
սրտի իւրում. տէր իմ յամէ ղգալ։
49 * Եւ սկսանիցի հարկանել զծառայակից
իւր. ուտիցէ և ըմպիցէ ընդ արբեցօղս։
50 * Գայցէ տէր ծառային այնորիկ՝ յաւուր
յորում ոչ ակն ունիցի. և ի ժամու յո
51 րում ոչ գիտիցէ։ * Եւ կտրեսցէ զնա
մէջ. և զբաժին նորա ընդ կեղծաւորս դի
ցէ։ անդ եղիցի լալ և կրճել ատամանց

ԳԼ. ԻԵ։

1 Յայնժամ նմանեսցի արքայութիւն երկ
նից տասն կուսանաց. որոց առեալ
զլապտերս իւրեանց ելին ընդառաջ փե
2 սային և հարսին։ * Էնդունդ ի նոցանէ յի
մարս էին. և հինդն իմաստունք։
3 * Զիմարքն առին զլապտերսն. և ոչ էին
4 ընդ իւրեանս ոչ բարձին։ * Իսկ իմաս
տունքն առին ձեռք ամանօք ընդ լապտերս
իւ-

5 իրեանց։ * Եւ ՚ի յաճել փիլիպոսի՝ նիր-
հեցին ամենեքեան՝ և ՚ի քուն մտին։
6 * Եւ ՚ի մէջ գիշերին եղև բարբաո՝ ահա՝
փիլոս գայ՝ ասէր ընդ առաջ նորա։
7 * Յայնժամ յարեան ամ կուսանքն՝ և կազ-
8 մեցին զլապտերս իւրեանց։ * Ասին ցի-
մարդն ցիմաստունսն. տուք մեզ ցիւղոյդ
ձերմէ. զի ահա շիջանին լապտերք մեր։
9 * Պատասխանի ետուն իմաստունքն, և ա-
սեն. գուցէ, ոչ լիցէ մեզ և ձեզ բաւական.
այլ երթայք ՚ի վաճառականսն՝ և գնեցջիք
10 ձեզ։ * Իբրև գնային նորա գնել՝ եկն փե-
սայն՝ և պատրաստքն մտին ընդ նմա ՚ի
հարսանիսն՝ և փակեցաւ դուռն։
11 * Յետոյ գան և այլ կուսանքն՝ և ասեն.
12 Տ՛ Տ՛ բաց մեզ։ * Նա պատասխանի
13 եւ ասէ. ամէն ասեմ ձեզ՝ ի՛ոչ գի-
տեմ զձեզ։ * Արթնն կայք՝ զի ոչ գի-
14 տէք զօրն՝ և ոչ զժամ։ * Որ այր մի գնա
ցեալ ՚ի տուր աշխարհ. կոչեաց զծառայս
15 իւր. և եւ նոցա զինչս իւր։ * Ումեմն եւ
հինգ քանքար՝ և ումեմն երկուս, ումեմն
մի։ իւրաքանչիւր ըստ իւրում կարի՝ և
16 գնաց։ * Ձոգաւ վաղվաղակի՝ որ էառ զհինգ
դրն՝ գործեաց նոքօք. և շահեցաւ այլս
17 հինգ։ * Նոյնպէս և որ զերկուսն, շահե-
18 ցաւ այլս երկուս։ * Եւ որ զմին էառ՝
գնաց, փորեաց զերկիր. և ծածկեաց զարծաթ
19 Տ՚ն իւրոյ։ * Յետ բազում ժամանակի գայ
Տ՛ ծառայիցն այնոցիկ՝ և առնէ համարս
20 ՚ի մէջ նոցա։ * Եւ մատուցեալ՝ որ զհինգ
քանքարն էառ՝ մատոյց այլս հինգ քան-
քար՝ և ասէ. Տ՛ հինգ քանքար եւուր
ցիս. արդ՝ ահաւասիկ հինգ այլ ևս քանքար
21 ՚ի վերայ շահեցայ։ * Ասէ ցնա տէրն իւր.
ամենեւին ծառայ՝ բարի և հաւատարիմ. որով
հետև ՚ի սակաւուց հաւատարիմ եւս, ՚ի

վերայ

վը բալմայ կայուցիդ զքեզ . մնա յ
22 բախուլիճ Տ՚ն քոյ : * Մատուցեալ և ո
զերկուս քանքարսն առեալ էր՝ և ասէ
տէր՝ երկուս քանքարս եառուր ցիս . ա
ասսիկ երկուս ևս այլ քանքարս՝ զոր
23 վերայ շահեցայ : * Ասէ ցնա տէր իւ
ազնիւ ծառայ՝ բարի և հաւատարիմ . որ
հետև ՚ի սակաւուդ հաւատարիմ եա՝ ՚ի վ
րայ բազմայ կացուցիդ զքեզ . մնա յ
24 բախուլիճ Տ՚ն քոյ : * Մատուցեալ և ո
զմի քանքարն առեալ էր, և ասէ . Տէր՝ գ
տէր, զի այր մի խիստ ես . հնձես, զոր ոչ ա
մանեցեր : և ժողովես , ուստի ոչ սփռ
25 ցեր : * Եւ ասէ ցնա, գնայի, և թաղուցի զ
քարն քո ՚ի հիւղի . տուր՝ առասիկ քոյդ
26 քեզ : * Պատասխանի եառ տէրն՝ և ա
ցնա . ծառայ չար և վատ . գիտէիր եթ
հնձեմ . ուստի ոչ սերմանեցի . և ժո
27 վեմ՝ ուստի ոչ սփռեցի : * Պարտ էր զ
արկանել զարծաթդ իմ ՚ի սեղանաւոր
և եկեալ ես տոկոսաւք պահանջէի զիմ
28 * Արդ՝ առէք ՚ի դմանէ զքանքարդ՝ և
տուք այնմ, որ ունիցի զտասն քանքարն
29 * Զի ամի, որ ունիցի, տացի և յաւելցի
և որ ոչն ունիցի, և զոր ունիցին, բար
30 ՚ի նմանէ : * Եւ զծառայդ անպիտան հանէ
՚ի խաւարն արտաքին . անդ եղիցի լա
31 կրձել առամանց : * Եւ յորժամ եկեսցէ
որդի մարդոյ փառաւք իւրովք և ամ հր
տակք ընդ նմա . յայնժամ նստցի յաթո
32 փառաց իւրոց : * Եւ ժողովեսցին առաջ
նորա ամ ազգք . և մեկնեսցէ զնոսա ՚ի մի
մեանց՝ ոպ հովիւ զի մեկնեսցէ զոզիս յա
33 ծեաց : * Եւ կացուսցէ զոզիսն ընդ աջմ
իւրմէ՝ և զայծեան ՚ի ձախմէ իւրմէ :
34 * Յայնժամ ասասցէ թագաւորն ցայնոսիկ
որք ընդ աջմէն իւրմէ . եկայք օրհնեալք հ
իմոյ

լմայ՝ ժառանգեսջիք զպատրաստեալ ձեզ
35 արքայութիւն ի հիմնէ աշխարհի : * Զի
քաղցայ՝ և ետուք ինձ ուտել : Ծարաւեցայ՝
և արբուցիք ինձ. օտար էի՝ և ժողովիցիք
36 զիս : * Ի՛րկ՝ և զգեցուցիք զիս . հիւանդ
էի՝ և տեսիք զիս . ի բանտի էի՝ և եկիք
37 առ իս : * Յայնժամ պատասխանի տացեն
նմա արդարքն և ասասցեն . Տէր՝ ո՛րբ տե-
սաք զքեզ քաղցեալ՝ և կերակրեցաք .
38 կամ ծարաւի, և արբուցաք : * Ո՛րբ տե-
սաք զքեզ օտար, և ժողովեցաք . կամ
39 մերկ, և զգեցուցաք : * Ո՛րբ տեսաք զՔ-
քեզ՝ հիւանդ կամ ի բանտի՝ և եկաք առ
40 քեզ : * Պատասխանի տացէ թագաւորն՝
և ասասցէ ցնոսա. ամէն ասեմ ձեզ՝ որով
հետև արարիք միում յեղբարցս այսոցիկ
41 փոքրկանց՝ ինձ արարիք : * Յայնժամ ա-
սասցէ և ցայնոսիկ՝ որք ընդ ահեկին լինեն.
երթայք յինէն անիծեալք՝ ի հուրն յաւի-
տենական . որ պատրաստեալ է սատանայի
42 և հրեշտակաց նորա : * Զի քաղցայ, և
ոչ ետուք ինձ ուտել . ծարաւեցայ, և ոչ
43 արբուցիք զիս : * Օտար էի, և ոչ ժողո-
վեցիք զիս. մերկ էի, և ոչ զգեցուցիք զիս:
հիւանդ էի՝ և ի բանտի՝ և ոչ տեսիք զիս:
44 * Յայնժամ պատասխանի տացեն և նոքա՝
և ասասցեն՝ Տէր ո՛րբ տեսաք զքեզ քաղ-
ցեալ՝ կամ ծարաւի, կամ օտար՝ կամ մերկ՝
կամ հիւանդ՝ կամ ի բանտի՝ և ոչ պաշ-
45 տեցաք զքեզ : * Յայնժամ պատասխանի
տացէ նոցա և ասասցէ . ամէն ասեմ ձեզ՝
որովհետև ոչ արարիք միում ի փոքրկան
ցըս յայսցանէ՝ և ոչ ինձ արարիք :
46 * Եւ երթիցեն նոքա ի տանջանսն յաւի-
տենական . և արդարքն ի կեանսն յաւի-
տենական :

ԳԼ· ԻԶ ։

1 Եւ եղև երբև կատարեաց Յ՚ զամ
բանս զայսոսիկ՝ ասէ ցաշակեր
2 իւր ։ * Գիտէք, զի յետ երկուց աւուր
պատիկ լինի. և որդի մարդոյ մատնի՛ ի խա
3 ելանել ։ * Յայնժամ ժողովեցան քահ
նապետքն՝ և դպիրք՝ և ծերք ժողով
դեանն ՚ի սրահ քահանայապետին՝ որում
4 նուն էր կայիափա ։ * Եւ արարին խոր
հուրդ՝ զի նենգութիւ կալցեն զՅ՚ և ս
5 պանցեն ։ * Բայց ասէին, Ո՛չ մի ՚ի տո
ատ՝ զի մի խռովութիւն լինիցի ՚ի ժող
6 դեանն ։ * Իսկ երբ եկն Յ՚ ի բեթանիա
7 տուն սիմոնի բորոտի ։ * Մատեաւ առ
կին մի. որ ունէր շիշ իւղոյ ճանրագն
և լծափեայ ՚ի գլուխ նո՛ ՚ի բազմականի
8 * Իսկ երբ տեսին աշակերտքն՝ բարկացա
և ասեն. ընդէ՞ր է կորուստ այդ իւղոյ
9 * Զի մարթի էր վաճառել զնա մեծագ
10 և տալ աղքատաց ։ * Գիտաց Յ՚ և ա
ցուց. զի՞ աշխատ առնէք զկինդ ։ գործ
11 բարի գործեաց դա ՚ի իս ։ * Յ՚ամէն
պաղքատս ընդ ձեզ ունիք ։ բայց զիս՝
12 Հանապազ ընդ ձեզ ունիք ։ * Արկանե
դորա զնարդ ՚ի մարմին իմ. առ ՚ի լծագ
13 լոյ զիս նշանակեաց ։ * Բայց ամէն ասե
ձեզ. զի ուր քարոզեսցի աւետարանս ա
ընդ ամ աշխարհ, խօսեսցի, և զոր արա
14 դա ՚ի յիշատակի դորա ։ * Յայնժամ գնա
մի յերկոտասանեցից անուանեալ յուդաս ը
կարիովտացի առ քահանայապետսն, և ասէ
15 * Զի՞նչ կամիք տալ ինձ. և ես մատնե
ցից զնա ձեզ ։ և նոքա կշռեցին նմա եր
16 սուն արծաթի ։ * Եւ յայնմհետէ խնդրէ
17 պարապ՝ զի մատնեսցէ զնա նո՛ ։ * Եւ յ
առաջնում աւուր բաղարջակերացն մատեա
աշա-

աշակերտքն առ Յիսուս՝ և ասեն ։ Թէր կա
միս՝ զի պատրաստեսցուք քեզ ուտել զզ-
18 զատիկն ։ * Եւ նա ասէ ցնոսա ։ երթայք
՚ի քաղաքն՝ առ այս մնասն ։ և ասացէք
ցնա ։ վարդապետն ասէ՝ ժամանակ իմ մեր
ձեռն է ։ առ քեզ առնեմ զզատիկս աշա-
19 կերտաց հանդերձ ։ * Եւ արարին աշա-
կերտքն որպէս հրամայեաց նոցա Յի ։ և պատ-
20 րաստեցին զզատիկն ։ * Եւ իբրև երեկոյ
եղև՝ կայր բազմեալ ընդ երկոտասան ա-
21 շակերտան ։ * Եւ մինչդեռ ուտէին նոքա՝
ասէ ։ ամէն ասեմ ձեզ ։ զի միոմն ՚ի ձէնջ
22 մատնելոց է զիս ։ * Եւ տրտմեցան յոյժ ։
սկսան ասել ցնա իւրաքանչիւրոք ՚ի նոցա-
23 նէ՝ միթէ ե՞ս իցեմ Տէր ։ * Նա պատաս-
խանի ետ և ասէ ։ որ միեւոյն ընդիս գձեռն
իւր ՚ի սկահաւակդ՝ նա մատնելոց է զիս ։
24 * Որդի մարդոյ երթայ ոպէս և գրեալ է վա՛
նորա ։ բայց վայ մարդոյն այնմիկ՝ որով ձե-
ռամբն որդի մարդոյ մատնեսցի ։ լաւ էր նմա
25 թէ չէր ծնեալ մարդն այն ։ * Պատաս-
խանի ետ Յուդաս՝ որ մատնելոյն էր զնա՝
և ասէ ։ միթէ ե՞ս իցեմ վարդապետ ։ ա-
26 ւ ն ցնա գու ասացեր ։ * Եւ մինչդեռ ու-
տէին նոքա , էառ Յի հաց ։ օրհնեաց՝ և
երեկ ։ և ետ աշակերտացն և ասէ ։ Առէք՝
27 կերայք՝ այս է մարմին իմ ։ * Եւ առեալ
բաժակ գոհացաւ՝ ետ նոցա՝ և ասէ ։ Ա՛ր-
28 բէք ՚ի դմանէ ամենեքին ։ * Զի այդ է
արիւն իմ նորոյ ուխտի ։ որ ՚ի վերայ բազ
մաց հեղանի ՚ի թողութիւն մեղաց ։
29 * Բայց ասեմ ձեզ ։ ոչնա արբից յայսմ
հետէ ՚ի բերոյ որթոյ՝ մինչև յօրն յայն՝
յորժամ արբից զնա ընդ ձեզ նոր յար-
30 քայութեան Տեր իմոյ ։ * Եւ օրհնեցին , և
31 ելին ՚ի լեառն ձիթենեաց ։ * Յայնժամ ա-
ս ցնոսա Յի ։ ամենեքին դուք գայթագ-
ղելոց

ղելոց էք յինէն յայսմ գիշերի։ զի գրեա
Ե՝ լիթ Հարիչ վհովիմն՝ և յրուեսցին ոչ
32 խաղք հօտին։ * Եւ յետ յառնելոյն իմ
յառաջեցից զձեզ ՚ի գալիլեա ։
33 * Պատասխանեաւ ետ պետրոս և ասէ ցնա
լթէպէտ և ամենեքեան դայթապղեսցին ՚ի
քէն. սակայն ես ոչ դայթապղեայց ։
34 * Ասէ ցնա Յս՝ ամէն ասեմ քեզ՝ զի յ
սրմ գիշերի մինչև հաւս խօսեալ երի
35 երիցս ուրասցիս զիս ։ * Ասէ ցնա պետ
րոս ։ լթէ և մեռանիլ հասանիցի ընդ քէզ
զքեզ ոչ ուրասցայց ։ նոյնպէս և ամենե
36 աշակերտքն ասէին ։ * Ցայնժամ դայ Յ
ընդ նոսա ՚ի գիւղ մի՝ որում անուն է
գեթսեմանի ։ և ասէ ցնոսա ։ նստարուք
այդր. մինչև երթայց կացից յաղօթս։
37 * Եւ առեալ ընդ իւր զպետրոս՝ և զեր
կուս որդիսն զեբեդեայ՝ սկսաւ տրտմիլ
38 հոգալ ։ * Ցայնժամ ասէ ցնոսա։ տրտում
է ոգի իմ մինչև ՚ի մահ. կացէք աստ՝ և
39 հսկեցէք ընդիս ։ * Եւ մատուցեալ յա
ռաջ սակաւիկ մի՝ անկաւ ՚ի վերայ երե
սաց իւրոց՝ եկաց յաղօթս և ասէ ։ հայր
իմ. եթէ հնար է՝ անցցէ բաժակս այս յի
նէն ։ բայց ոչ որպէս ես կամիմ, այլ դո
40 դու ։ * Գայ առ աշակերտսն՝ և գտա
նէ նոսա ՚ի քուն ։ և ասէ պետրոս ։ այդպէս
ոչ կարացիք մի ժամ արթուն կալ ընդիս
41 * Արթուն կացէք. և աղօթս արարէք
զի մի անկանիցիք ՚ի փորձութիւն ։ հոգին յո
42 ժարք է՝ բայց մարմինս տկար ։ * Դար
ձեալ երկրորդ անգամ՝ չորաւ՝ եկաց յա
ղօթս Յս՝ և ասէ. հայր իմ. եթէ հնար
իցէ անցանել յինէն բաժակս այսմիկ
ապաթէ ոչ՝ արբից զսա։ եղիցին կամք քո
43 * Եւ եկեալ միւսանգամ եգիտ զնոսա ՚ի
քուն։ զի էին աչք նոցա ծանրացեալք

* Եղեալ

44 * Լեռող վնե՝ և գնայ. եկայ յաղօթս եր
բորդ անգամ։ և դարձեալ վնոյն բան ա-
45 սայ։ * Յայնժամ գայ առ աշակերտան՝ և
ասէ ցնոսա։ Ննջեցէք այսուհետև՝ և հան
գերջիք։ զի ահա հասեալ է ժամ. և որ-
դի մարդոյ մատնի՛ ի ձեռս մեղաւորաց։
46 * Արիք երթիցուք աստի. զի ահաւասիկ
47 էհան՝ որ մատնեցոյց է զիս։ * Եւ մինչդեռ
նա գայն խօսէր՝ ահա յուդաս մի ի տասն
սանիցն եկն. և ընդ նմա ամբոխ բազում
սրօք՝ և բրօք, ի քահանայապետիցն և ի
48 ծերոց ժողովրդեանն։ * Եւ որ մատնեցոյ
ցեն էր զնա՝ ետ նոցա նշան և ասէ։ ընդ
որում ես համբուրեցից՝ նա է, զնա ու-
49 նիցիք։ * Եւ վաղվաղակի մատուցեալ առ
Յի՛ ասէ։ ողջ եր վարդապետ. և համ-
50 բուրեաց ընդ նմա։ * Եւ Յի՛ ասէ ցնա.
ընկեր, վասն որոյ եկիբդ։ Յայնժամ մա-
տուցեալ արկին ձեռս ի Յի՛. և կալան
51 զնա։ * Եւ ահա միոմն յայնցանէ՝ որք էին
ընդ Յի՛, ձգեաց զձեռն, և էհան զսուր
իւր՝ և էհար զծառայ քահանայապետին՝ և
52 ի բաց էհան զունկն նորա։ * Յայնժամ ա
սէ զնա Յիսուս. դարձո՛ զսուր քո ի տե-
ղի իւր։ զի ամենեքեան՝ որք զսուր առնու
53 ցուն՝ սրով անկանիցին։ * Թէ համարիս
ցես՝ թէ ոչ կարեմ աղաչել զհայր իմ.
և հատուցանիցէ ինձ այր՝ աւելի քան զերբ
54 կոտասան գունդս հրեշտակաց։ * Այլ զի-
արդ լցանիցին գիրք՝ թէ այսպէս պարտ է
55 լինել։ * Յայնժամ ասաց Յի՛ ցամբոխն.
իբրև ի վերայ աւազակի ելիք սուսերօք՝ և
բրօք ունել զիս։ Հանապազ առ ձեզ ի
տաճարին նստէի և ուսուցանէի, և ոչ կա
56 լաք զիս։ * Այլ այս ամ եղև՝ զի լցցին
գիրք մարգարէիցն։ Յայնժամ աշակերտքն
ամենեքին լթողին զնա և փախեան։

* Իսկ

57 * Իսկ նոցա կալեալ զՅս տանին առ կայ
փայ քահանայապետ՝ ուր դպիրք և ծե
58 ժողովեալ էին։ * Եւ պետրոս զհետ ն
երիցայր բակպտին մինչև ՚ի սրահ քահ
նայապետին։ և մտեալ ՚ինքեանս նստ
ընդ սպասաւորսն տեսանել զկատարած
59 * Իսկ քահանայապետն՝ և ամ տանէ
խնդրէին սուտ վկայութիւն զՅն. զի սպան
60 յեն զնա։ * Եւ ոչ գտանէին ՚ի բազմ
սուտ վկայիցն մատուցելոցն։ Յետոյ մատու
61 յեալ երկու սուտ վկայք։ * Ասէին [illegible]
սա ասէր՝ կարող եմ քակել զտաճար
Այ. և զերիս աւուրս շինել։
62 * Եւ յարուցեալ քահանայապետն ա
յնա։ Ոչինչ պատասխանի. զի՞նչ դ
63 քա ամբաստանեն զքէն։ * Եւ Յս լռ
կայր։ պատասխանի եւս քահանայապե
և ասէ ցնա։ երդմնեցուցանեմ զքեզ զԱ
կենդանի. զի ասասցես մեզ՝ [illegible]
64 ՔՆն որդի Այ։ * Ասէ ցնա Յս. դ
ասացեր։ բայց ասեմ ձեզ։ Յայսմհետ
տեսանիցէք զորդի մարդոյ նստեալ ընդ
աջմէ զօրութեանն՝ և եկեալ ընդ ամ
65 երկինս։ * Յայնժամ քահանայապետն պա
տառեաց զհանդերձս նոր, և ասէ։ Հայդ
եաց. զի՞ևս պիտոյ են մեզ վկայք։ ա
որդ լուայք զհայհոյութիւնն նորա։
66 * Զի՞նչ հաճոյ է ձեզ։ Նոքա պատաս
խանի եւսն և ասեն. մահապարտ է։
67 * Յայնժամ լթքէն ընդ երեսս նորա. և
կռփեցին զնա։ և այնոքք ապտակեցին,
68 ասեն։ * Մարգարէանա մեզ ՔՆդ՝ ով է
69 որ էհարն զքեզ։ * Իսկ պետրոս նստէր ա
տաքոյ ՚ի դահլիճն։ մատեաւ առ նա ա
զախին մի, և ասէ։ և դու ընդ Յի գալի
70 զէաոյայ էիր։ * Եւ ուրացաւ առաջի ամ
նեցուն և ասէ՝ [illegible]
սէաղ

71 խօսիցի: * Եւ երբեմն եւ նա արուեստս քան
զուռնն. եւ տես զնա այլ կին մի. եւ ասէ տայ
նոսիկ՝ որք անդն կային: եւ սաղնդ ՅԻ նա-
72 զորեցոյց էր: * Եւ դարձեալ ուրացաւ
երդմամբ. թէ ոչ գիտեմ զայրն:
73 * Եւ յետ սակաւ միոյ մատուցեալ որք
կային անդ՝ ասեն ցպետրոս՝ արդարեւ և
դու ՚ի նոցանէ ես. քանզի և խոսք քո յայտ
74 առնեն զքեզ: * Յայնժամ սկսաւ նզովել
և երդնուլ. թէ ոչ գիտեմ զայրն: և խս-
75 կոյն հաւ խօսեցաւ: * Եւ յիշեաց պետրոս
զբանն ՅԻ՝ զոր ասաց՝ թէ մինչ և հաւս
խօսեսցի երիցս ուրասցիս զիս: և ե-
լեալ արտաքս՝ եկաց դառնապէս:

ԳԼ. ԻՆ:

1 Իբրև այգ եղև՝ խորհուրդ արարին ամ
քահանայապետք և ծերք ժողովր-
դեանն վասն ՅԻ սպանանել զնա:
2 * Կապեցին զնա. և առին գնացին: և ե-
տուն ՚ի ձեռս պոնտացի պիղատոսի դա-
տաւորի: * Յայնժամ տեսեալ յուդայի որ
մատնեաց զնա՝ թէ պարտաւորեցաւ՝ զղջ-
ացաւ: և դարձոյց զարծաթին առ քահա-
նայապետսն և ծերս ժողովրդեանն:
4 * Եւ ասէ՝ մեղայ, զի մատնեցի զարիւն ար-
դար: և նոքա ասեն. մեզ ընդէ՞ փոյթ. դու
5 գիտես: * Եւ ընկէց զարծաթին ՚ի տաճարն՝
և գնաց. և չոգաւ խեղդեցաւ:
6 * Իսկ քահանայապետքն առեալ զարծա-
թին՝ ասեն: ոչ է արժան ընդունել զայդ
՚ի կորբանն՝ քանզի գնիք արեան են:
7 * Խորհուրդ առեալ՝ գնեցին անտու զագա-
րակն բրտի ՚ի գերեզման օտարաց:
8 * Վասն այնորիկ կոչեցաւ ագարակն այն,
ագարակ արեան՝ մինչև յայսօր:
9 * Յայնժամ լցաւ՝ որ ասացաւ ՚ի ձեռն

երեմիայի մարգարէին՝ առին զերեսուն
ծաթին զգինս վաճառելոյն. զոր առին յո
10 սոյն նկնի։ * Եւ եղեւն գնա յագարա
բրտի. որպէս հրամայեաց ինձ Տ։
11 * Եւ Ցա եկայ առաջի դատաւորին։
Տարբ գնա դատաւորն՝ և ասէ։ դու
թ ապաւորն հրէից։ և Ցա ասէ։ դու ասա
12 * Եւ ’ի չարախօսին նր ’ի քահանայապե
տէն և ’ի ծերոց, ոչինչ ետ պատասխան
13 * Ցայնժամ ասէ գնա պիղատոս։ ոչ լս
որչափ դոքա հակառակ քո վկայեն։
14 * Եւ ոչ ետ նմա պատասխանի՝ և ոչ բ
մի, մինչև զարմանալ դատաւորին յոյժ։
15 * Բայց ըստ սովի էր դատաւ
արձակել ժողովրդեանն կապեալ մի՝ զ
16 կամէին։ * Ունէին յայնժամ կապեալ
նշանաւոր՝ որում անուն էր Յեսու բարա
17 բայ։ * Իբրև ժողովեցան՝ ասէ գնոսա պ
դատաս։ զո կամիք ձերկուց ասեմ՝ զի արձ
կեցից ձեզ։ զՅեսու բարաբբայ, եթէ զի
18 զանօճանեաւն Քս։ * Գիտէր՝ թ
առ նախանձու մատնեցին գնա։
19 * Եւ մինչդեռ նստէր յատեանին, առաքե
առ նա կինն իւր՝ և ասէ։ չկայ ինչ քո
արդարոյն այնորիկ։ զի բազում անց
սին ընդիս այսօր յանուրջս վասն նր։
20 * Իսկ քահանայապետքն և ծերք՝ հա
նեցուցին զժողովուրդն՝ զի խնդրեսցի
զբարաբբայն՝ և զՑա կորուսցեն։
21 * Պատասխանի ետ դատաւորն՝ և ա
գնոսա։ զո կամիք։ զի արձակեցից ձեզ
կուց այսի։ և նոքա ասեն՝ զբարաբբայ։
22 * Ասէ գնոսա պիղատոս։ իսկ զի արա
23 զՑա զանօճանեայն Քս։ * Ասէն ամե
քեան, խաչեսցի։ և նա ասէ՝ զի՞նչ չ
արար։ և նոքա առաւել ևս աղաղակէին
24 ասելով. խաչեսցի։ * Եւ տեսեալ պիղ
տոսի

տոսն՝ թէ ոչ ինչ օգնէ • այլ առաւել
խռովութիւն լինի • առեալ ջուր՝ լուայ
դնեաս առաջի ժողովրդեանն՝ և ասէ։ քա-
հեալ եմ ես յարենէ արդարոյդ այդորիկ ։
25 դուք դիտացջիք։ * Պատասխանի ետ ամե-
նայն ժողովուրդն՝ և ասէ։ արիւն դորա ՚ի
վերայ մեր և ՚ի վերջ որդւոց մերոց ։
26 * Յայնժամ արձակեաց նոցա զբարաբբայն •
և զՅ՚ն գան հարեալ՝ ետ ՚ի ձեռս՝ զի խա-
27 չեսցի ։ * Յայնժամ զինուորք դատաւո-
րին առին զՅ՚ն յատարանս • և ժողովեցին
՚ի վերայ նորա զամենայն զգունդն ։
28 * Մերկացուցին զնա • և արկին զնովաս
29 բոյամիդ կարմիր ։ * Եւ բոլորեալ պսակ
՚ի փշոյ՝ եդին ՚ի գլուխ նր։ և եդին յաջոյ
ձեռին նր։ ՚ի ծունր իջեալ առաջի նորա՝
կատակէին և ասէին • ողջ եր թագաւոր
30 հրէից։ * Եւ թքեալ ՚ի նա՝ առնուին զե-
ղէգն՝ և ծեծէին զգլուխ նորա ։
31 * Եւ յորժամ ձաղեցին զնա՝ մերկացուցին
՚ի նմանէ զքղամիդն • և ածուցին նմա զիւր
հանդերձն։ և տարան զնա ՚ի խաչ հանել ։
32 * Եւ ելեալ արտաքս՝ գտին զայր մի կիւ-
րենացի անուն սիմոն ։ զնա կալան պահակ՝
33 զի բարձցէ զխաչն նր։ * Եւ եկեալ ՚ի տե-
ղին անուանեալ գողգոթայ որ է տեղի կա-
34 ռափերոյ ։ * Տուին նմա գինի ընդ գիպս
խառնեալ ։ և երբեք ճաշակեալ՝ ոչ կամեցե
35 ըմպել ։ * Եւ հանեալ զնա ՚ի խաչ՝ բա-
ժանեցին զհանդերձս նորա վիճակաւ • զի
լցցի բանն՝ որ ասացաւ ՚ի մարգարէէն ։
բաժանեցին զհանդերձս իմ ՚ի միմեանս՝ և
՚ի վերջ պատմուճանի իմոյ վիճակ արկանէին։
36 * Եւ նստեալ պահէին զնա ։
37 * Եւ եդին ՚ի վերայ գլխոյ նր՝ դրեալ զիւ-
րում նորա ։ թէ Այս է Յ՚ն թագաւորն հր
38 րէից ։ * Յայնժամ հանին ք նմա ՚ի խաչ

 երկուս

երկուս աւազակս. մի յաջմէ նը՝ և մի
39 հնկէ։ * Եւ որք անցանէին, հայհոյէ
զնա. շարժէին զգլուխս իւրեանց։ * Եւ
40 սէին։ վա՛հ՝ որ քակէիր զտաճարն և զ
րիս աւուրս շինէիր զնա՝ ապրեցո զքե
եթէ որդի ես Աստ՝ էջ ՚ի խաչէդ։
41 * Նոյնպէս և քահանայապետքն ձաղ
հանդերձ գպրօքն և ծերօք՝ և ասէին։
42 * Զայլս ապրեցոյց՝ զինքն ոչ կարէ ա
րեցուցանել։ եթէ թագաւոր է Իսրայ
այժմ ՚ի խաչէդ՝ և հաւատասցուք դմ
43 * Եթէ յուսացաւ Աստ, փրկեսցէ այ
դմա՝ եթէ կամի զդա. քանզի ասաց, թ
44 Աստ որդի եմ։ * Զնոյն և աւազակ
որք խաչեալ էին ընդ նմա նախատէին զ
45 * Եւ ՚ի վեց ժամէ աւուրն խաւար եղե
վերայ ամենայն երկրի մինչև ցիւն ժամ
46 * Եւ զիւն ժամուն գոչեաց Յս ՚ի ձ
մեծ՝ և ասէ։ Եղի Եղի՝ գամասաբաք
նի։ այս ինքն է։ Աստ իմ, Աստ իմ. ընդ
47 Թողեր զիս։ * Ոմանք յայնցանէ որք
դըն կային, իբրև լուան՝ ասէին։ զէ
48 կարդայ։ * Եւ վազվազակի ընթացաւ
ոմն ՚ի նոցանէ՝ եառ սպունգ լի քացախ
և հարեալ յեղեգան՝ ետ ըմպել նմա
49 * Եւ կեաքն ասէին. Թո՛ղ՝ տեսցուք թ
50 գայ եղիա փրկել զդա։ * Եւ Յս դար
աղաղակեաց ՚ի ձայն մեծ՝ և արձակեաց
51 զիւն։ * Եւ ահա վարագոյր տաճարին
լաւ յերկուս՝ ՚ի վերուստ մինչև ՚ի վ
երկիր շարժեցաւ։ և վէմք պատառե
52 * Եւ գերեզմանք բացան։ և բազում
մինք ննջեցելոց սրբոց յարեան։
53 * Եւ ելեալք ՚ի գերեզմանացն՝ յետ յա
Թեանն նորա, մտին ՚ի քաղաքն սուրբ
54 երևեցան բազմաց։ * Իսկ Հարիւրապե
և որք ընդ նմա պահէին զՅս՝ իբրև
սին

սին զշարժուցին և զեզեալն՝ երկեան յոյժ՝
և ասեն։ արդարև Աստուած որդի էր սա։
55 * Էին անդ կանայք բազումք։ կային ՚ի հե
ռատեսել՝ և հայէին։ որք եկին ընդ Յի
56 սուսէ ՚ի գալիլեացն պաշտել զնա։ * Յորս էր Մա
րիամ Մագդաղենացի՝ և Մարիամ յակո
բայ՝ և յովսեայ մայր։ և մայր որդւոցն զե
57 բեդեայ։ * Եւ իբրև երեկոյ եղև՝ եկն
այր մի մեծատուն յարիմաթեայ՝ որում ա
նուն էր յովսէփ. որ աշակերտեալ եւս
58 Յի։ * Սա մատուցեալ առ պիղատոս՝
խնդրեաց զմարմինն Յի, յայնժամ պիղա
59 տոս հրամայեաց տալ զմարմինն։ * Եւ ա
ռեալ զմարմինն յովսէփ՝ պատեաց սուրբ
60 կտաւոք։ * Եւ եդ ՚ի նոր դերեզմանի՝ որ
փորեալ ՚ի վիմի։ և լծատախտակեալ կա
փարիչ դրան դերեզմանին վէմ մի մեծ՝ և
61 գնաց։ * Էին անդ Մարիամ Մագդաղենացի՝
և միւս Մարիամն, նստէին հանդէպ գե
62 րեզմանին։ * Եւ ՚ի վաղիւ անդր՝ որ է
յետ ուրբաթին. ժողովեցան քահանայա
պետքն և փարիսեցիք առ պիղատոս։
63 * Եւ ասեն։ տէր, յիշեցաք զի մոլորեցու
ցիչն այն ասէր, մինչ կենդանին էր։ յե՛տ
64 յետ երից աւուրց յառնեմ։ * Արդ՝ հրա
մայեա զգուշանալ դերեզմանին մինչև ե՛
րիս աւուրս։ գուցէ եկեալ աշակերտքն զե
շեալ՝ գողանայցեն զնա՝ և ասիցեն ժողովր
դեանն՝ յե՛ն յարեաւ ՚ի մեռելոց։ և լինիցի
յետինն մոլորութիւնն չար քան զառաջինն։
65 * Ասէ ցնոսա պիղատոս։ ունիք զղօրականս.
երթա՛յք զգուշայարո՛ւք՝ որպէս և գիտէք։
66 * Եւ նոքա երթեալ զգուշայան դերեզ
մանին։ և կնքեցին զվէմն հանդերձ զօրա
կանօքն։

ԳԼ· ԻՀ :

1 Եւ յերեկոյի շաբաթուն յորում լու-
անայր միաշաբաթին . եկն Մարիամ
Մագդաղենացի, և միւս Մարիամն տեսանել
2 գերեզմանն : * Եւ ահա շարժումն մեծ
եղև: զի հրեշտակ Տ՚ն իջեալ յերկնից՝ մո-
տուցեալ՝ ի բաց թաւալեցոյց վէմն՝ ի
դրանց անտի : և նստէր՝ ի վերայ նը :
3 * Եւ էր տեսիլ նորա իբրև զփայլակն : և
հանդերձ նը սպիտակ իբրև զձիւն :
4 * Եւ յահէ անտի նորա խռովեցան պահա-
պանքն. և եղեն իբրև զմեռեալս :
5 * Պատասխանի ետ հրեշտակն և ասէ կա-
նայսն . մի երկնչիք դուք . գիտեմ զի զ
6 զնաչելեալն խնդրէք : * Չէ աստ. քան-
յարեաւ, որպէս ասացն: եկայք և տեսէ
7 զտեղին՝ ուր կայր : * Եւ վաղվաղակի եր-
թայք ասացէք աշակերտացն նորա թէ
յարեաւ՝ և ահա յառաջանայ քան զձե
ի գալիլեայ: անդ տեսանիցէք զնա : ահ
8 ասացի ձեզ : * Եւ եղեալ վաղվաղակի՝
գերեզմանէ անտի ահիւ և խնդութիւն բազ
մաւ՝ ընթանային պատմել աշակերտացն :
9 * Եւ ահա պատահեցաւ նոցա Ց՚ և ասէ
ողջ էք : և նոքա մատուցեալ կալան զոտ
10 նորա՝ և երկիրպագին նմա : * Ցայնմ ա
ասէ ցնոսա Ց՚ մի երկնչիք : երթայք ա
ացէք եղբարցն իմոյ՝ զի երթիցեն՝ ի գ
11 գիլեայ՝ և անդ տեսցեն զնս : * Իբրև նո
քա գնացին , ահա ոմանք՝ ի զօրականացն
եկին՝ ի քաղաքն՝ և պատմեցին քահանայա
պետին զամ որ ինչ եղեն :
12 * Եւ նոքա ժողովեալ հանդերձ ծերոցն
խորհուրդ առեալ՝ արծաթի յոյժ ետուն զո
13 րսկանացն : * Եւ ասեն. ասացէք՝ եթէ
աշակերտքն նորա եկեալ գիշերի, գողացա
զնս՝

14 վնա՝ մինչ մեք ՚ի քուն էաք : * Եւ եթէ
լուր լիցի այդ առ դատաւորն, մեք համբես-
ցուք զնա՝ և զձեզ անհոգս արասցուք :
15 * Եւ նոցա առեալ զարծաթն՝ արարին որ-
պէս ուսանին : և եղև համբաւս այս ՚ի հրէ-
16 ից մինչև ցայսօր : * Իսկ մետասան աշա-
կերտքն գնացին ՚ի գաղիղեայ, ՚ի լեառնն ուր
17 ժամադիր եղև նոցա Յն : * Իբրև տեսին
զնա՝ երկիրպագին նմա . և ոմանք երկո-
18 ՚ծայան : * Եւ մատուցեալ Յն խօսեցաւ
ընդ նոսա և ասէ: տրտւաւ ինձ ամենայն իշ-
խանութիւն յերկինս և յերկրի : որպէս ա-
ռաքեաց զիս Հայր , և ես առաքեմ զձեզ :
19 * Գնացէք այսուհետև՝ աշակերտեցէք
զամ հեթանոսս: մկրտեցէք զնոսա յանուն
Հօր՝ և Որդւոյ՝ և Հոգւոյն սրբոյ :
20 * Ուսուցէք նոցա պահել զամենայն՝ զոր
ինչ պատուիրեցի ձեզ : և ահաւասիկ ես
ընդ ձեզ եմ զամենայն աւուրս , մինչև ՚ի
կատարած աշխարհի :

ՍՐԲՈՑ
ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՍ
ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ
ԸՍՏ ՄԱՐԿՈՍԻ։

Գլուխ Ա. Յովհ. Ա. Մատթ. Գ. Ղուկ. Գ.

1 Սկիզբն աւետարանի յի-
2 սուսի քրիստոսի որդւոյ Աստ։ * Որպէս և գրեալ է եսայի
մարգարէ։ ահաւասիկ ես առաքեմ զհրեշ-
տակ իմ առաջի քո. որ հանդերձեսցէ զճ-
3 նապարհս քո առաջի քո։ * Ձայն բար-
բառոյ յանապատի՝ պատրաստս արարէք զ-
ճանապարհ Տ՚ն. և ուղիս արարէք զշ-
4 աւիղս նորա։ * Լիւ եղև՝ ոմն յովհաննէս մկր-
տէր յանապատի։ և քարոզէր զմկրտութիւն
ապաշխարութեան ՚ի թողութիւն մեղաց։
5 * Լիւ երթայր առ նա ամ աշխարհն հրէ-
աստանի. և երուսաղէմ ամենեքեան։ և մկր-
տեին ՚ի նմանէ ՚ի յորդանան գետ խոստո-
6 վանեալ զմեղս իւրեանց։ * Լիւ էր յովհան-
նէս զգեցեալ ատև ուղտոյ։ և գօտի մաշ
կեղէն ընդ մէջ իւր։ և կերակուր նորա
7 մարախ և մեղր վայրենի։ * Քարոզէր և
ասէր. գայ զօրագոյն քան զիս ՚ի ինէ իմ.
որում չեմ բաւական խոնարհիլ լուծանել
8 զկօշկաց կօշկաց նորա։ * Լիւ մկրտեցի զձեզ
ջրով։ և նա մկրտեսցէ զձեզ Հոգւով սրբ
9 բով։ * Լիւ եղև՝ յաւուրսն յայնմիսիկ եկն
Յս ՚ի նազարեթէ գաւիլեացւոյ. և մկրտե-
ցաւ ՚ի յովհաննէ ՚ի յորդանան։
10 * Լիւ նոյնժամայն ընդ վերանալ ՚ի ջրոյն

եռես ցերեկալ զերկինս՝ և գՀոգին Աստ եբ-
բև զաղաւնի. զի ի նմանէր ՚ի վերայ նր։
11 * Ձայն եղև յերկնից՝ և ասէ. դու ես
Որդի իմ սիրելի. ընդ քեզ հաճեայ։
12 * Եւ նոյնժամայն Հոգին հանէ զնա յանա
13 պատ։ * Եւ էր նա անդ զաւուրս քառա-
սուն փորձեալ ՚ի սատանայէ։ և էր ընդ
գազանս. և հրեշտակք պաշտէին զնա։
14 * Եւ յետ մատնելոյն Յովհաննու՝ եկն Յս
՚ի գաւիլեա՝ քարոզէր զաւետարանն Ա-
15 ստուծոյ։ * Թէ կատարեալ է ժամանակ. և
հասեալ է արքայութիւնն Ա-
յգք, և հաւատայէք յաւետարանն։
16 * Իբրև անցանէր առ ծովեզերբն գալիլ-
եացւոց՝ եռես զսիմոն, և զանդրէաս եղ-
բայր սիմանի. զի արկեալ էր նոցա ուռկանս
17 ՚ի ծով. քանզի ձկնորք էին։ * Եւ ասէ
ցնս Յս՝ եկայք զկնի իմ, և արարից զձեզ
18 լինել որսորդս մարդկան։ * Եւ վաղվա-
ղակի լծողեալ զուռկանն՝ գնացին զկնի
19 նորա։ * Եւ մատուցեալ անտի սակաւիկ
մի յառաջ՝ եռես զյակոբոս զբեդեդեայ՝ և
զյովհաննէս զեղբայր նր։ և զնոսա ՚ի նաւին
միջ կազմէին ուռկանս, և կոչեաց զնս։
20 * Եւ վաղվաղակի լծողեալ զնայրն իւր-
եանց զզեբեդեոս ՚ի նաւին վարձկանօքն
21 հանդերձ՝ գնացին զկնի նորա։ * Եւ մտա-
նեն ՚ի կափառնայում։ և իսկ և իսկ ՚ի շա-
բաթուն մտեալ ՚ի ժողովուրդն՝ ուսուցա-
22 նէր զնս։ * Եւ զարմանային ընդ վարդա-
պետութիւնն նր։ զի ուսուցանէր զնոսա իբրև
իշխանութիւնս ունելոյ՝ և ոչ որպէս դպիրքն։
23 * Եւ էր ՚ի ժողովրդեանն նց այր մի, յո-
րում այս պիղծ գոյր։ որ աղաղակեաց և
24 ասէ։ * Թողյ տուր. զի՞ կայ մեր և քո՝
Յս Նազովրեցի։ եկիր կորուսանել զմեզ։
գիտեմ զքեզ, ով ես Սբդ Աստ։

* Սաս

25 * Սատեայ ՚ի նա Յն և ասէ : կարկա
26 և եղ ՚ի դմանէ : * Եւ զարկոյց վնա
պիղծ . և ագաղակեաց ՚ի ձայն մեծ . և ե
27 ՚ի նմանէ : * Եւ զարմացան ամենեքեան, մի
չև հնձել ընդ միմեանս և ասել : զինչ է
այս նոր վարդապետութիւն . զի իշխանու
թեամբ՝ և այսոց պիղծոց սատակ՝ և հնա
28 զանգին սմա : * Եւ ել լուր նորա ընդ
29 ամ կողմն գաւիզիայեցւոց : * Եւ ելեալ
կի եկեալ ՚ի ժողովարանէն՝ եկն ՚ի տուն սի
մանի և անդրէաս՝ յակոբաւ և յովհաննու
30 հանդերձ : * Եւ զրօսնչ սիմանի դնեալ չե
մնայէ . և վաղվաղակի ասեն ցնա վասն նո
31 * Եւ մատուցեալ յարոյց զնա՝ կալեալ
զձեռանէ նորա : և եթող զնա տենդն՝
32 պաշտեր զնոսա : * Եւ երբև երեկոյ եղ
՚ի մատանել արեգականն, բերէին առ
զամ հիւանդս՝ և զդիւահարս :
33 * Եւ էր ամենայն քաղաքն ժողովեալ ա
34 դրան : * Եւ բժշկեաց զբազումս հիւան
դս ՚ի պեսպես ախտից : և դեւս բազում
եհան : և ոչ տայր խօսել դիւացն . զի գ
35 սէին զնա լեհ Քն է : * Եւ ընդ այգ
ընդ առաւօտն յարուցեալ՝ եել, և գնա
յանապատ տեղի . և անդ կայր յաղօթս :
36 * Եւ գնացի զհետ նորա սիմոն՝ և որք ընդ
37 նմայն էին : * Եւ երբև գտին զնա. ասե
զնա՝ լեհ ամենեքին խնդրեն զքեզ :
38 * Եւ ասէ ցնոսա . եկայք , երթիցուք և
յայլ մօտաւոր գիւղաքաղաքան՝ զի և անդ
քարոզեցից՝ զի յայս իսկ եկեալ եմ :
39 * Եւ քարոզէր ՚ի ժողովուրդս նոցա ընդ
ամ գաւիլեայսն. և դեւս հանէր :
40 * Գայ առ նա բորոտ մի. աղաչէր, ՚ի ծունր
իջանէր , և ասէր : Տ՛ե՛ եթէ կամիս, կա
41 լոզ ես զիս սրբել : * Իսկ Յն զիժայեալ
ձգեաց զձեռն. մերձեցաւ ՚ի նա՝ և ասէ ցնա
կա-

42 կամիր, սրբեանց։ * Եւ իբրև ասաց ցնա,
վաղվաղակի գնաց ՚ի նմանէ բորոտութիւնն՝
43 և սրբեցաւ։ * Եւ սաստեալ նմա՝ եհան
44 արտաքս վաղվաղակի՝ և ասէ։ * Զգոյշ
լեր. մի ումեք ասիցես։ այլ երթի՝ ցոյց
զքեզ քահանային. և մատո վասն սրբութեան
քոյ պատարագ՝ զոր հրամայեաց Մովսէս ՚ի
45 վկայութիւն նոցա։ * Եւ նա ելեալ սկսաւ
քարոզել յոյժ՝ և հռչակ հարկանել բա-
նին. մինչ ոչ ևս կարող լինել նմա յայտ
նապէս ՚ի քաղաք մտանել։ այլ արտաքոյ
յանապատ տեղիս էր. և գային առ նա յամ
կողմանէ։

ԳԼ. Բ։

1 Եւ մտեալ դարձեալ ՚ի կափառնաում
2 յետ աւուրց։ * Լուր եղև եթէ ՚ի
տան է։ և ժողովեցան բազումք՝ մինչև տեղի
ևս ոչ լինել՝ և ոչ առ դրանն։ և խօսէր
3 նոցա զբանն։ * Եւ գային առ նա՝ բերելին
անդամալոյծ մի բարձեալ ՚ի չորից։
4 * Եւ իբրև ոչ կարէին մերձենալ առ նա
յամբոխէ անտի, քակեցին զտարկն՝ ուր էր
Յս. և բացեալ զառաստաղն՝ իջուցին զմա
հիճնն՝ յորում կայր անդամալոյծն։
5 * Եւ տեսեալ Յի զհաւատս նոցա՝ ասէ
յանդամալոյծն. որդեակ՝ թողեալ լիցին
6 քեզ մեղք քո։ * Եւ էին ոմանք ՚ի դպրաց
անտի. որք անդ նստէին։ և խորհէին ՚ի
սիրտս իւրեանց։ * Զի՛նչ է այս՝ որ խօսի
սա զհայհոյութիւնս։ ո՞վ կարէ թողուլ
8 զմեղս՝ եթէ ոչ մի Աստ։ * Եւ գիտաց Յս
յոգի իւր՝ թէ այսպէս խորհէին ՚ի սիրտս
իւրեանց։ և ասէ՝ ընդ խորհիք զայդ ՚ի սիր
9 տս ձեր։ * Զի՛նչ դիւրին է ասել ցան-
դամալոյծն. թողեալ լիցին քեզ մեղք քո.
եթէ ասել՝ արի, առ զմահիճս քո՝ և երթ
՚ի

10 ’ի տուն քո ։ * Այլ զի գիտասջիք եթէ
իշխանութիւն ունի որդի մարդոյ ’ի վերս
երկրի թողուլ զմեղս ։ (ասէ յանդիման
11 լսողն ։) * Կեաց ասեմ ։ առի սո զմահիճ
12 քո՝ և երթ ’ի տուն քո ։ * Եւ յարեաւ
վաղվաղակի առեալ զմահիճսն՝ եւ առաջ
ամենեցուն ։ մինչև զարմանալ ամենեցուն
և փառաւորել զԱստուած ։ և ասել ։ թէ
այսպիսի բնաւ երբեք ոչ տեսաք ։
13 * Եւ ել դարձեալ ’ի ծովեզերն ։ և ամ ժո
ղովուրդն գայր առ նա ։ և ուսուցանէր զնո
14 * Եւ մինչդեռ անցանէր ։ տեսս զԼեւի զա
փեայ՝ զի նստէր ’ի մաքսաւորութեան ։ և ասէ
ցնա ։ Եկ զկնի իմ ։ և յարուցեալ գնաց
15 զկնի նորա ։ * Եւ եղև ’ի բազմիլն նորա ’ի
տան նորա ։ և բազում մաքսաւորք բազ
մեալ էին ընդ Յի՝ և ընդ աշակերտս
նորա ։ քանզի էին բազումք՝ որք երթային
16 զկնի նր ։ * Իսկ դպիրքն՝ և փարիսեցիք
երբև տեսին լծէ ուտէ ընդ մաքսաւորս
ընդ մեղաւորս ։ ասեն ցաշակերտսն նորա
զի՝ զի ընդ մեղաւորս և ընդ մաքսաւոր
17 ուտէ և ըմպէ ։ * Իբրև լուաւ Յի՝ ասէ
ցնա ։ ոչինչ է պիտոյ բժիշկ ողջոյ՝ այլ հի
ւանդաց ։ և ոչ եկի կոչել զարդարս՝ այ
18 լ զմեղաւորս ։ * Եւ էին աշակերտքն Յհան
նու և փարիսեցիքն ’ի պահս ։ գան և ասեն
ցնա ։ ընդէ՞ր աշակերտքն Յհաննու՝ և փա
րիսեցիքն պահեն ։ և քո աշակերտքդ ոչ
19 պահեն ։ * Եւ ասէ ցնա Յի ։ միթէ մարդ
կինչ կարէ որդւոց առագաստի մինչ ընդ
նոսա կայ փեսայն՝ պահել ։ յորքան ընդ
նմանս ունիցին զփեսայն , ոչ է մարդ
20 պահել ։ * Այլ եկեսցեն աւուրք՝ յորժամ
վերասցի ’ի նոցանէ փեսայն ։ և ապա պա
21 հեսցեն յաւուրն յայնմիկ ։ * Ոչ
նոր անթափ արկանէ ’ի վերայ հնոցեալ
ձոր-

ձորձոյ. ապաքէն ոչ՝ առնու լրութիւն իւ-
րով նորին ի հնոյ անտի. և չարիւս պատա-
22 ուեաց լինիր։ * Եւ ոչ ոք արկանէ գինի նոր
ի սրիկս հինս։ ապաքէն ոչ՝ պայթուցանէ
գինին զսրիկսն։ գինին հեղանի. և սրիկքն կորն
չինիւ. այլ գինի նոր ի սրիկս նորս արկանել
23 է։ * Եւ եղև նմա ի շաբաթու անցանել
ընդ արտորայս. և աշակերտքն ի գնացն իւր-
եանց սկսան հասկ կոտրել և ուտել։
24 * Եւ փարիսեցիքն ասեն ցնա. աւա՛ գինչ
գործեն աշակերտքն քո ի շաբաթու՝ զոր
25 չէ արժան։ * Եւ ասէ ցնոսա Յս. ո՞չ երբ
բնաւ ինչ ընթերցեալ ձեր զոր արարն դա
ւիւիթ, յորժամ սիրտն եկն՝ և քաղցեաւ
26 նա՝ և որք ընդ նմայն էին։ * Զի՛նչպէս ե-
մուտ ի տունն Աբ առ արխիաբարէ քա-
հանայապետիւ. և զհացն առաջաւորու-
թեան էկեր. և ետ այնոցիկ որք ընդ նմայն
էին. զորս ոչ էր օրէն ուտել՝ բայց միայն
27 քահանայիցն։ * Եւ ասէ ցնս։ շաբաթի
վասն մարդոյ եղև. և ոչ եղէ մարդ վա
28 շաբաթու։ * Ապաւասն Տր է որդի մար
դոյ և շաբաթու։

ԳԼ. Գ։

1 Եւ եմուտ միւսանգամ ի ժողովուրդն.
և էր անդ այր մի՝ որոյ ձեռն դաւա-
2 կեալ էր։ * Եւ սպասէին նմա՝ եթէ բր-
ժշկիցէ զնա ի շաբաթու՝ զի չարաբանեսցեն
3 զնն զնմանէ։ * Եւ ասէ ցայրն՝ որոյ ձեռն
4 գաւակեալ էր. արի, անց ի մէջ։ * Եւ
ասէ զնոսա. զի՞նչ արժան է ի շաբաթու.
բարի ինչ գործել՝ եթէ չար առնել. օգի
մի ապրեցուցանել՝ եթէ կորուսանել. և նո-
5 քա լռէցին։ * Եւ հայեցեալ Ցն զնոքօք
լի յամմամբ. արամեալ վասն կուրութեան
սրտից նոցա. ասէ ցայրն՝ ձգեա զձեռն քո։

և

և նա ձգեաց. և ողջացաւ ձեռն նը։
6 * Եւ եկեալ արտաքս վազվազակի փարի
սեդիկն Հերոդիանոսօքն Հանդերձ, խոր
Հուրդ առնէին վասն նը, թէ զիարդ կո
7 րուսցեն զնա։ * Իսկ Յս աշակերտօքն ի
րովք գնաց 'ի ծովեզերն. և բազում ժո
ղուրդ 'ի գալիլեացւոց երթացին զետե
8 'ի հրէաստանէ։ * Եւ յԵրեմէ՝ և յայնկ
յորդանանու. և որք 'ի տիւրոսէ և 'ի սի
դովնէ. բազում ժողովուրդ՝ երբ լսէի
որչափ ինչ առնէր՝ գային առնա։
9 * Եւ ասէ աշակերտան իւր՝ զի նաւակ
պատրաստական կացէ նմա վասն ամբ
10 խնն՝ զի մի նեղեսցեն զնա։ * Քանզի զո
ղումն բժշկեաց. մինչ գալ և խառնել զ
ւա, զի մերձենային առ նա. որք ունէ
11 ախտս ինչ։ * Եւ այսք պիղծք յորժա
տեսանէին զնա՝ անկանէին առաջի նորա
12 ազաղակէին և ասէին։ * Թէ դու ես որ
դին Այ. և նա յոյժ սաստէր նոցա. զի
13 յայտնի առնիցեն զնա։ * Երանէ 'ի լեռ
և կոչէ առ ինքն զորս ինքն կամէցաւ.
14 չորան առ նա։ * Եւ արար երկոտասան
զի էին զնովաւ. և զի առաքեսցէ զնո
15 քարոզել։ * Եւ ունել իշխանութիւն բժ
16 կելոյ ցաւս՝ և հանելոյ զդեւս։ * Եւ
17 դառնն Սիմոնի՝ Պետրոս։ * Եւ յակո
Զ եբեդեայ, և Յօհաննու եղբօրն Յա
բայ. եդ նը անուանս Բոանէրգէս. որ
18 որդիք որոտման։ * Եւ զԱնդրէաս. և
փիլիպպոս. և զ Բարթուղիմէոս. զՄ
թէոս զմաքսաւորն. և զ Թովմաս. և զ
կոբոս այփեայ. և զ Թադէոս՝ և զՍի
19 կանանայն։ * Եւ զՅուդայ Իսկարիոտացի
20 որ և մատնեաց զնա։ * Գան 'ի տուն, և
դայ միւսանգամ ընդ նոսա ժողովուրդ
մինչ զի և ձկայ և ս չ ժամանել ուտե
նոցա։

21 նոցա։ * Եւ երբեմն լուծան՝ որք հարքն էին՝
եկին առնել զնա. զի համարէին թէ մոլեգ-
22 նեալ իցէ։ * Եւ որք յերկմի դպիրքն՝ ի-
ջեալ էին, ասէին թէ բզեղզեբուղ գոյ՝ ի
դմա. և իշխանաւն դիւացն հանել դա զլիւս։
23 * Եւ կոչեալ զնոսա առ ինքն՝ առակօք լա-
սէր ընդ նոսա. զիարդ կարէ սատանայ զսա-
24 տանայ հանել։ * Եւ արդ՝ եթէ լինիցի տո-
ւրուածէն յանձն իւր բաժանեսցի, ոչ կա-
25 րէ կալ թագաւորութիւնն այն։ * Եւ եթէ
տունն յանձն իւր բաժանեսցի, ոչ կարէ
26 կալ տունն։ * Եւթէ սատանայ՝ ի վերայ ան-
ձին իւրոյ յարեաւ. և բաժանեալ իցէ, ոչ
27 կարէ կալ. այլ վախճանեալ է։ * Ալլ
ոչնձ կարէ զկարասի հզօրի մտեալ՝ ի տունն
նորա առաջի հարկանել՝ եթէ ոչ նախ զհզօրն
կապիցէ՝ և ապայ զտունն նորա առաջի հար-
28 կանիցէ։ * Ամէն ասեմ ձեզ. զի ամենայն
թողցի որդւոց մարդկան, մեղք և հայհոյ-
29 ութիւնք, որչափ և հայհոյեցեն։ * Իսայց
որ հայհոյեսցէ զհոգին սուրբ, ոչ ունիցի
զթողութիւն յաւիտեան. այլ պարտապան
30 լինի յաւիտենից մեղաց։ * Զի ասէին,
31 թէ այս պիղծ ոգի՝ ի նմա։ Գան եղբարք
և մայր նորա՝ և արտաքոյ կացեալ յղե-
32 կին, և կոչէին զնա։ * Եւ անդ ժողովուր
դքն շուրջ զնովաւ նստէր. և ըսէին ցնա,
ահաւասիկ մայր քո և եղբարք քո՝
33 կան արտաքոյ՝ և խնդրեն զքեզ։ * Պատաս
խանի ետ նոցա և ասէ. ո՞վ է իմ մայր՝ կամ
34 եղբարք։ * Հայեցաւ շուրջ զիւրեւ յաշա-
կերտսն զնստեալսն. և ասէ՝ ահաւասիկ
35 մայր իմ, և եղբարք իմ։ * Զի որ առ-
նիցէ զկամս Աստուծոյ՝ նա է եղբայր իմ. և քոյր՝
և մայր։

Գլ. Դ.

1 Պարձեալ սկսաւ ուսուցանել առ ծ
վակերբն. և խռնեցան վնովա ժ
ղովուրդք բազումք. մինչև ՚ի նաւ մտան
նալ՝ և նստիլ ՚ի ծովուն. և ամենայն ժ
ղովուրդն ցծովի կերբն զցամաքն ունէին
2 * Եւ ուսուցանէր վնոսա առակօք բազու
ինչ. և ասէր նոցա ՚ի վարդապետութեա
3 իւրում. լսեարուք: * Ահաւասիկ ել սե
4 մանօղ ՚ի սերմանել: * Եւ եղև ՚ի սերմա
նելն. ոմն անկաւ առ ճանապարհաւ՝ և եկ
5 թռչունն՝ և եկեր զնա: * Եւ այլն անկ
յապառաժի. ուր ոչ գոյր հող բազում
և վարվազակի բուսաւ՝ քանզի ոչ գոյր հի
6 երկրին: * Եւ յորժամ ծագեցաւ արե
ջնեաւ. և զի ոչ գոյին արմատք, չա
7 քեցաւ: * Եւ այլն անկաւ ՚ի մէջ փշոյ
ելին փուշքն՝ և հնձեցին զնա. և պտուղ
8 ոչ ետու: * Եւ այլն անկաւ յերկիրն բարւո
և ելեալ աճեցեալ տային զպտուղ. և բե
րէր ընդ միոյ երեսուն. և ընդ միոյ վաթ
սուն. և ընդ միոյ հարիւր:
9 * Եւ ասէր՝ որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լ
10 ուիցէ: * Եւ երբեմն եղև առանձինն. հար
ցին զնա՝ որք վնովաւն էին աշակերտ
11 հանդերձ զառակն: * Եւ ասէ ցնոսա
ձեզ տուեալ է գիտել զխորհուրդ արքա
ւթեն Աստ. բայց նոցա որք արտաքինքն ե
12 ամ ինչ առակօք լինի: * Զի տեսանելո
տեսցեն. և մի տեսցեն. և լսելով լսիցեն
և մի իմասցեն. գի մի երբեք դարձցին՝ և
13 թողցի նոցա: * Եւ ասէ ցնա. ոչ գիտէ
զառակս գայս. և զկնդրուկ զամ առակսն կո
14 տեսէք: * Որ սերմանէն, զբանն սերմանէ
15 * Եւ նոքա են՝ որք առ ճանապարհաւն, ո
բանն սերմանի. և յորժամ լսեն զնա՝ գ
սատա-

սատանայ՝ և հանէ զսերմանեաւն ՚ի սիրտս
16 նոցա։ * Եւ նոքա են՝ որք յայսպառաժին
սերմանեցան. որք յորժամ լսիցեն զբանն,
վաղվաղակի խնդութեամբ ընդունին։
17 * Եւ զի ոչ ունին արմատս յանձինս. այլ
առ ժամանակ մի են. ապա ՚ի հասանիլ նե-
դութեան կամ հալածման վասն բանին, վաղ
18 վաղակի գայթագղին։ * Իսկ որ ՚ի մէջ փո-
շոյն սերմանեցաւ՝ նոքա են. որք լսեն
19 զբանն լսեն։ * Եւ հոգք աշխարհին. և
պատրանք մեծութեան մտանեն, և հեղձու-
20 ցանեն զբանն՝ և անպտուղ լինի։ * Եւ նո-
քա են՝ որք յերկիրն բարւոք սերմանե-
ցան. որք լսեն զբանն՝ և ընդունին՝ և
տան պտուղ. ընդ միոյ երեսուն՝ և ընդ
միոյ վաթսուն՝ և ընդ միոյ հարիւր։
21 * Եւ ասէ ցնոսա. միթէ գայ ճրագ՝ դնի ո՞
զրաճանաչ դնիցի. կամ ընդ մահճօք. ո՞չ
22 ապաքէն ՚ի վերայ աշտանակի դնիցի։ * Զի
չէ ինչ ՚ի ծածուկ՝ որ լծել ոչ յայտնեսցի.
և ոչ եղև ինչ գաղտնի, եթէ ոչ ՚ի յայտ
23 գայցէ։ * Եթէ որ ունիցի ականջս լսելոյ՝
24 լուիցէ։ * Եւ ասէ ցնոսա. տեսէք զինչ
լսէքդ. և յորում չափով չափէք՝ նովին չափեսցի ձեզ։
25 * Որք ունիցի, տայի նմա. և որ ոչն ու-
նիցի՝ և զոր ունին՝ բարձցի ՚ի նմանէ։
26 * Եւ ասէր՝ այսպէս է արքայութիւն Աս-
ուած զի այր մի արկանիցէ զսերմանիս ՚ի եր-
27 կիր։ * Եւ ննջիցէ, և յառնիցէ զցայգ և
զցերեկ. և սերմանիքն բուսանիցին և աճի
28 ցին։ և նա ոչ գիտէ։ * Թէ երկիրն ինք-
նին բերէ պտուղն. նախ զխոտն՝ և ապա
զհասկն՝ ապա զցորեան ատեր ՚ի հասկին։
29 * Եւ յորժամ տացէ զպտուղն, վաղվա-
ղակի առաքէ մանգաղ՝ զի հասեալ են
30 հունձք։ * Եւ ասէր. զիա՞նմանեսցուք զքեզ

զարքայութիւն Աստ. կամ որում առակաւ ա-
31 ռակեսցուք զնա ։ * Որպէս հատն մանան-
խոյ՝ որ յորժամ սերմանիցի յերկրի՝ փո-
քոգոյն է քան զամենայն սերմանիս՝ որք են
32 յերկրի ։ * Եւ յորժամ սերմանիցի, բու-
սանի, և լինի մեծ քան զամ բանջար. և
արձակէ ոստս մեծամեծս մինչեւ բուսակա-
լինիլ ընդ հովանեաւ նորա թռչունոց երկ-
33 նից բնակիլ ։ * Եւ այնպիսի առակօք խո-
սէր ընդ նոսա զբանն, որպէս կարող էի-
34 նէին լսել ։ * Եւ առանց առակի ոչինչ
սէր ընդ նոսա. բայց առանձինն աշակե-
35 տացն իւրոց մեկնէր զամենայն ։ * Եւ ա-
ւուրն յայնմիկ, երբեւ ընդ երեկո
լինիւր ։ ասէ՝ անցցուք յայն կողմն ։
36 * Թողուն զժողովուրդն. և առնուն զ-
նաւակն. և այլեւս նաւքն՝ որ
37 էին ընդ նմա ։ * Եւ լինիւր մրրիկ մեծ հո-
վի. և պատին զալեացն ի նաւն. մինչ դր-
38 թէ՝ լի լեալ լինիլ ։ * Եւ ինքն նստէր
ի ետեւն նաւուն ի վերայ բարձի. զարթուցանեն
զնա և ասեն. վարդապետ՝ ոչինչ է քեզ
39 մեզի. զի կորնչիմք աւասիկ ։ * Եւ զար-
թուցեալ սաստեաց հողմոյն. և ծովուն ա-
սէ. դադարեա, կարկեաց. և դադարեաց
40 հողմն. և եղև խաղաղութիւն մեծ ։ * Եւ ա-
սէ ցնոսա. ընդէր այդպէս վհատասիրտ
էք. չեւ ունիք հաւատս ։ և երկեան յոյ-
կիւղ մեծ. և ասէին ցմիմեանս. ո՞ր արդ
եօք իցէ սա. զի և հողմ և ծով հնազան-
դին նմա ։

ԳԼ. Ե ։

1 Եւ եկն յայնկոյս ծովուն յաշխարհն գե-
2 դեսացւոց ։ * Եւ ընդ ելանելն նորա
ի նաւէ անտի, պատահեցաւ նմա այր ի
ի դերեզմանացն զոր ունէր ոգի պիղծ ։

* Ոյդ

3 * Ոչ բնակուելէ եւս ’ի գերեզմանս էր.
եւ ոչ ոք կրնար կապել զինա-
4 * ւ՝ բայց եւ անգամ մը շղթայիւք եւ շղթ-
այիւք կապուած՝ եւ խզեալ ’ի նմանէ զշղ-
թայսն. եւ զմանակասպն խորտակեալ. եւ ոչ
5 ոք կարէր սպառել զինա։ * Քանզի հա-
ւանապէս զցայգ եւ զցերեկ ’ի գերեզմանս եւ
’ի լերինս աղաղակէր. եւ կոծէր զանձն իւր
6 քարամբք։ * Իբրեւ ետես զՅի ’ի հեռաս
ատենէ, ընթացաւ եւ երկիրգեալ նմա։
7 * Աղաղակեաց ’ի ձայն մեծ եւ ասէ, զինչ
կայ իմ եւ քո Յի որդի Աստուծոյ բարձրելոյ.
երդմնեցուցանեմ զքեզ ԱՍՏ, մի տանջէր
8 զիս։ * Քանզի ասէր ցնա՝ ել այսօր ակիզ
9 ’ի մարդոյ այսմ։ * Եւ հարցանէր ցնա՝
ի՞նչ անուն է քո. եւ ասէ ցնա, զէ-
գէօն անուն է իմ. քանզի բազումք եմք։
10 * Եւ աղաչէին զնա յոյժ. զի մի առաքեսցէ
11 զնոսա արտաքս քան զաշխարհն։ * Եւ անդ
էր առ լերամբն երամակ մի խոզից արօտա-
12 կան մեծ։ * Աղաչեցին զնա ամենեքեան եւ
ասեն. առաքեա զմեզ ’ի խոզսն, զի մըտ-
13 ցուք ’ի նոսա։ * Եւ հրամայեաց նոցա. եւ
իբրեւ ելին այսր սկիզբ՝ մտին ’ի խոզսն.
եւ զբիւրեայ երամակն ’ի դարձ անտի ’ի ծո-
վեան. էին իբրեւ երկու հազարք՝ եւ հեղձ-
14 նուին ’ի ծովուն։ * Եւ խոզարածքն փախ
եան. եւ պատմեցին ’ի քաղաքին եւ ’ի գիւ-
ղսն. եւ ելին տեսանել զինչ էր՝ որ եղե-
15 ծեալն։ * Գան առ Յի՝ եւ տեսանեն զդ-
դիմահարն՝ զի նստեր զգեցեալ եւ զդաս-
տուրեալ՝ որ ունէր զլեգէոնն. եւ զահի հա-
16 րան։ * Եւ պատմեցին նոցա՝ որոց տեսեալն
էր. թէ զինչ եղեւ դիմահարին. եւ զինչ
17 վասն խոզիցն։ * Եւ սկսան աղաչել զնա
18 դնալ ’ի սահմանսն նոցա։ * Եւ իբրեւ ե-
մուտ նա ’ի նաւն՝ աղաչէր զնա դիմահարն՝
զի

19 զի ընդ նմա էին։ * Եւ Յ՚ն ո՛չ եհա նմա
թողլ. այլ ասէ ցնա՝ երթ ՚ի տուն քո՝ առ
ընտանիս քո. և պատմեա նոցա. զորինչ
միանգամ Տ՚ն արար քեզ՝ և ողորմեցաւ
20 քեզ։ * Եւ չոգաւ՝ և սկսաւ քարոզել ՚ի
դեկապօլիս՝ զորինչ արար նմա Յ՚ն. և ա
21 մենեքեան զարմանային։ * Եւ երբեք էհա
Յ՚ն միւսանգամ յայնկոյսն, ժողովեցաւ
22 առ նա ժողովուրդ բազում. և էր առ ծո
վեզերբն։ * Եւ ահա մի ՚ի ժողովրդապե
տացն դպր՝ որում անուն էր Յայրոս.
երբեւ հասեալ տնա՝ անկաւ առ ոտս նորա։
23 * Աղաչէր զնա յոյժ և ասէր. Թէ դու
արբ նորա մերձ է ՚ի մահ. դի եկեալ դն
ես նմա ձեռն. որպէսզի ապրեսցի, և կ
24 ես։ * Եւ գնաց ընդ նմա. երկայր և
ղովուրդ բազում պչեռ նորա. և նեղ
25 զնա։ * Եւ կին մի էր ՚ի տեառատեառ
26 արեան. զերկոտասան ամ։ * Եւ յոյժ զ
տապեալ ՚ի բազում բժշկաց. և ծախե
զինչս իւր զամ. և չէր ինչ օգտեալ. ա
27 ևս առաւել զայրացեալ։ * Երբեւ լս
զՅ՚ն՝ եկն ՚ի մէջ ամբոխին կոտց՝ և բ
28 ոըն էհար պՀանդերձն նորա։ * Վա
ասէր ՚ի մտի, Թէ միայն մերձեցայց ՚ի
29 դերձան նորա, փրկեցայց։ * Եւ վաղվաղ
կի ցամաքեաւ աղբիւր արեան նորա.
գիտաց ՚ի մարմնին իւր՝ Թէ բժշկեցաւ
30 տանջանացն։ * Եւ անդէն վաղվաղակի
տաց Յ՚ն յանձն իւր զզօրութիւնն՝ որ ել
նմանէ. դարձեալ յամբոխն և ասէ։ Ո՞վ
31 ձեցաւ ՚ի հանդերձս իմ։ * Եւ ասեն ցնա
աշակերտքն. տեսանես, զի ամբոխդ նե
ղեալ. և ասես, Թէ ո՞վ մերձեցաւ ՚ի ի
32 դերձան իմ։ * Եւ շուրջ հայէր տեսանել
33 Թէ ո՞վ զայն արար։ * Եւ կինն զարհու
րեալ և դողալեալ վասն որոյ գաղտն ե

բար

բար. քանզի գիտէր՝ զինչ եղև նմա. եկն,
34 անկաւ առաջի նորա. և ասաց զամ իբրև
տապուլճէ ։ * Եւ Ցե ասէ ցնա. դուստր՝
հաւատք քո կեցուցին զքեզ. երթ ՚ի խա-
ղաղութիւն. և եղիջիր ողջ ՚ի տանջանաց
35 քոյ ։ * Մինչդեռ նա զայն խօսէր՝ գան ո-
մանք ՚ի ժողովրդապետէն և ասեն. Թէ
դուստրն քո մեռաւ՝ զի՛ և զչխտատ առնես
36 վարդապետդ ։ * Իսկ Ցե իբրև լուաւ զբ-
բանն ասացեալ. ասէ ցժողովրդապետն.
Մի երկնչիր՝ բայց միայն հաւատա ։
37 * Եւ ոչ զոք եթող ընդ իւր երթալ. բայց
միայն զՊետրոս՝ և զՅակոբոս՝ և զՅովհան-
38 նէս զեղբայրն Յակոբայ ։ * Գայ ՚ի տունն
ժողովրդապետին՝ և տեսանէ ամբոխ լայժ.
39 և լալականս՝ և ազաղակ լայժ ։ * Եւ մը-
տեալ ՚ի ներքս՝ ասէ ցնոսա. զի՞ խռով-
եալ էք և լայք. մանուկդ ոչ է մեռեալ՝
40 այլ ննջէ ։ * Եւ ծաղր առնէին զնա. և
նորա հանեալ արտաքս զամենեսեան, առ-
նու ընդ իւր զհայր մանկանն և զմայրն. և
զնոսա, որք ընդ նմայն էին. և մտանէ ուր
41 դնիւր մանուկն ։ * Եւ կալեալ զձեռանէ
մանկանն՝ ասէ ցնա. տալիթա կում՛. որ
Թարգմանի՝ աղջիկ դու (քեզ ասեմ) արի ։
42 * Եւ վաղվաղակի յարեաւ աղջկն, և գը
նայր. քանզի էր ամաց՝ երբեք երկոտասա-
նից. և զարմացան մեծաւ զարմանալեաւ ։
43 * Եւ պատուիրէր տայր նոցա յայժ, զի մի ոք
գիտասցէ զայն. և ասաց տալ նմա ուտել ։

ԳԼ. Զ։

1 Ել անտի, եկն ՚ի գաւառ իւր. և
երթային զհետ նորա աշակերտքն իւր ։
2 * Եւ եղև ՚ի շաբաթուն սկսաւ ուսուցա-
նել ՚ի ժողովրդեանն. և բազումք երբեք
լսէին, զարմանային ընդ վարդապետութիւնն
նորա՝

նորա՝ և ասէին. ուստի՞ ի՛կէ սմա այս-
կամ զի՛նչ ի՛կէ իմաստութիւն՝ որ տուեալ
է սմա. զի զօրութիւնք այսպիսիք ի ձեռաց
3 սորա լինին։ *Ո՞չ սա է մանուկ հիւսանն,
և որդին մարիամայ՝ եղբայր յակոբայ՝ և
յովսեայ՝ և յուդայի՝ և սիմոնի, և չիկո՞ն
քոյրք դորա աստ առ մեզ. և պայթեցուցին
4 ի նա։ *Եւ ասէ ցնոսա. ոչ է մարգարէ
անարգ՝ բայց եթէ ի գաւառի հարազատ և
յազգատոհմի, և ի տան հարազատ։
5 *Եւ ոչ կարէր անդ և ոչ մի ինչ զօրու-
թիւն առնել. բայց սակաւ ինչ հիւանդաց
6 ձեռն եդեալ բժշկէր զնոսա։ *Եւ զար-
մանայր վասն անհաւատութեանց նոցա։
Եւ շրջեալ շուրջ զգաւառաւքն. և ուսու-
7 նէր։ *Եւ կոչեաց առ ինքն զերկոտասան-
սընն՝ և սկսաւ առաքել զնոսա երկուս եր-
կուս. և տայր նոցա իշխանութիւն ի վերայ
8 այսոց պղծոց։ *Եւ պատուիրեաց նոցա
զի մի ինչ բարձցեն ի ճանապարհի. բայց
միայն գաւազան. մի պարկ՝ մի հաց. մի
9 պղինձ ի գօտիս։ *Այլ ապանել հողմա-
փըս. և մի զգենուցուք՝ ասէ, երկուս պա-
10 տեզաւս։ *Եւ ասէր ցնոսա. յորժամ
մտանիցէք՝ անդէն օթեւանս կալջիք, մի-
11 չև ելանիցէք անտի։ *Եւ որք ոչ ընկա-
ցին զձեզ՝ և ոչ լսիցեն ձեզ, յորժամ ե-
լանիցէք անտի՝ թօթափեցէք զփոշի ո-
12 տից ձերոց ի վկայութիւն նոցա։ *Եւ ել-
եալ քարոզէին՝ զի ապաշխարեսցեն։
13 *Եւ դեւս բազումս հանէին. և օծանէին
իւղով զբազումս հիւանդս. և բժշկէին զն-
14 նոսա։ *Եւ լուաւ արքայ Հերովդէս (քա-
զի յայտնի եղեւ անուն նորա.) և ասէր թէ
յովհաննէս մկրտիչ յարեաւ ի մեռելոց. և
վասն այնորիկ զօրութիւնք լինին նմանա։
15 *Այլք ասէին թէ նա է. իսկ այլք թէ
մար-

մարգարէ է. կամ թէ իբրև զմի ի մարգա
16 րէից։ * Իբրև լուաւ Հերովդէս՝ ասէ. զո-
րոյ ես զգլուխն հատի զյովհաննու՝ նա է
17 նա՝ յարեաւ ի մեռելոց։ * Զի ինքն Հե-
րովդէս առաքեալ՝ կալաւ զյովհաննէս՝ և կա
պեաց զնա՝ և եդ ի բանտի վասն Հերովդի
ադայ կնոջ փիլիպպոսի եղբօր նորա. զի
18 նա կին արար զնա։ * Ասէր յովհան
նէս ցՀերովդէս. թէ ոչ է օրէն քեզ ունել
19 զկին եղբօր քոյ։ * Իւ Հերովդիա սպասի-
էր ընդ նմա՝ և կամէր սպանանել զնա. և
20 ոչ կարէր։ * Զի Հերովդէս երկնչէր ի
յովհաննէ. քանզի գիտէր զնա այր արդար,
և սուրբ. և սպասէր նմա. և լուեալ ի
նմանէ՝ բազում ինչ առնէր՝ և քաղցրու-
21 թեամբ լսէր նմա։ * Իբրև օր մի լինելոյ
պարապոյ՝ յորժամ ընծայիցս տայր Հերո-
դէս յաւուր ծննդոց իւրոց՝ նախարարաց
իւրոց և հազարապետաց. և մեծամեծաց
22 գալիլեացւոց։ * Իւ ի մտանել դստերն
Հերովդիայ և ի կաքաւել, հաճոյ եղև Հե-
րովդի՝ և բազմականացն. ասէ թագաւորն
ցաղջկն. խնդրեա զինչն զորինչ կամիս.
23 և տայց քեզ։ * Իւ երդումն նմա բազում
անգամ, թէ զորինչ և խնդրեսցես դու
զինչն՝ տայց քեզ. մինչև ցկէս թագաւու-
24 թեանս իմոյ։ * Եա երեալ ասէ ցմայր իւր.
զի՞նչ խնդրեցից։ և նա ասէ, գլուխն յո
25 հաննու մկրտչի։ * Իւ մտեալ անդրէն փու
թանակի առ թագաւորն՝ ասէ, կամիմ, զի
տացես ինձ վաղվաղակի ի վերջ սփռեղ զգ
26 լուխն յովհաննու մկրտչի։ * Իւ տրտմե-
ցաւ յոյժ թագաւորն. այլ վասն երդման-
ցըն և ընչականացն ոչ կամեցաւ անարգել
27 զնա։ * Իւ առաքեալ վաղվաղակի թագա
ւորն դահիճ. և հրամայեաց բերել զգլուխն
նորա. և չոգաւ դիահարեալ զնա ի բան-

տին

28 սին։ * Եւ երբեր զգլուխ նորա սկսեր
29 և ետ ցաղջիկն. և աղջիկն տարաւ և ե
մօր իւրում։ * Իբրև լուան աշակերտքն ն
րա, եկին և բարձին զմարմին նորա. և ե
30 դին ՚ի գերեզմանի։ * Ժողովեցան առաք
եալքն առ Յս՝ և պատմեցին նմա զամե
31 զոր արարին, և զոր ուսուցին։ * Եւ ա
ցնոսա Յս. եկայք դուք առանձինն յանա
պատ տեղի. և հանգիջիք սակաւ մի զի էի
բազումք՝ որք երթային և գային. և չ
32 անգամ չժամանէին ուտել։ * Եւ գնացի
նաւով յանապատ տեղի առանձինն։
33 * Եւ տեսին զնոսա՝ զի երթային. և զգ
ցին բազումք. և հետի յամենայն քաղաքաց հա
ուրն ընթանային անդր և կանխեցին ա
34 նս։ * Եւ ելեալ ետես ամբոխ բազում
և գթացաւ ՚ի նոսա. զի էին իբրև ոչխարք
որոց ոչ էր հով հիւրէ. և սկսաւ ուսուց
35 նել զնոսա յոյժ։ * Եւ իբրև բազում
ժամ եղև, մնաուցեալ աշակերտքն ա
ւին. տեղիս անապատ է. մինչ օր կայ։
36 * Արձակեա զժողովուրդսդ. զի երթեալ
շուրջ յագարակս և ՚ի գեօղս՝ գնեսցեն ի
բեանց զինչ ուտիցեն. զի սուտ ուտել չ
37 ունին։ * Նա պատասխանի ետ՝ և ա
ն՞ զնոսա. դուք տուք դոցա ուտել. ասե
ցին. երթիցուք, գնեսցուք երկերիւր դ
հեհանի հաց՝ և տացուք դոցա ուտել։
38 * Ասէ զնոսա. քանի՞ նկատակ ունիք՝ ե
թա՛յք, և տեսէ՛ք. իբրև գիտացին, ա
39 ցնա՝ հինգ, և երկուս ձկունս։ * Եւ հր
մայեաց նոցա բազմիլ երախանս երախ
40 նըս ՚ի վե՛ր դալար խոտոյ։ * Եւ բազմ
ցան՝ դարձ՝ դարձ՝ ուր հարիւր՝ և ուր
41 տասն։ * Եւ առեալ զհինգ նկատակն և զ
կուս ձկունս՝ հայեցաւ յերկինս. օրհնե
մանրեաց զնկատակսն. և ետ ցաշակերտ
զի

ալ արկանեն նոցա. և զերկուս ձկունսն բաշ
42 խեաց ամենեցուն։ * Կերին ամենեքեան,
43 և յագեցան։ * Եւ բարձին զնշխարսն եր-
կոտասան սակաւիկ լի։ և ՚ի ձկանց անտի։
44 * Եւ էին, որք կերեալն՝ երկու արք հինգ
45 հազար։ * Եւ նոյն ժամայն ձեռնադիր գա-
շակերտսն մտանել ՚ի նաւ՝ և յառաջագոյն
քան զնա երթալ յայնկոյս ՚ի բեթսայիդա,
մինչ ինքն զժողովուրդսն արձակիցէ։
46 * Եւ հրաժարեալ ՚ի նոցանէ՝ եւ ՚ի լեառն
47 կայ յաղօթս։ * Եւ իբրև երեկոյ եղեւ՝ էր
նաւն ՚ի մէջ ծովուն. և ինքն ՚ի ցամաքի։
48 * Եւ տեսեալ զնոսա հոգմնակոծեալս ՚ի վա-
րելն. (զի էր հողմն ընդդէմ նոցա.) և
պ՚ասլուրդ պահու դիշերւոյն գայ առ նոսա
գնալով ՚ի վերայ ծովուն. և կամէր զանց
49 առնել առ նոքօք։ * Եւ նոքա իբրև տեսին՝
զի գնայր ՚ի վէր ծովուն, համարեցան թէ
առաչօք ինչ լինիցի. և գոչեցին։
50 * Վասն զի ամենեքեան տեսին զնա՝ և խըռ-
վեցան. և նա անդէն վարդապետեալ խօսե
ցաւ ընդ նոսա՝ և ասէ. քաջալերեցարուք՝
51 ես եմ, մի երկնչիք։ * Եւ եր ՚ի նաւն առ
նոսա. և դադարեաց հողմն։ Եւ առաւել
եւս յիմանալիս էին ՚ի միտս իւրեանց՝ և զար
52 մանային յոյժ։ * Վասն զի և ՚ի վերայ հա-
ցին ոչ իմացան. զի էր սիրտ նոցա խըռ
53 փիչ։ * Եւ իբրև անցին յայնկոյս, եկին ՚ի
54 կիւրն գեննեսարեթի։ * Եւ իբրև ելին ՚ի
նաւէ անտի, իսկ և իսկ ծանեան զնա արք
55 տեղւոյն այնորիկ։ * Եւ ընթացեալ այսր
անդր ընդ ամ գաւառն, սկսան մահճօք
բերել զամ հիւանդս՝ ուր լսէին՝ թէ անդ
56 իցէ։ * Եւ ուրև մտանէր ՚ի գիւղս՝ կամ ՚ի
քաղաքս՝ կամ յագարակս, ՚ի հրապարակն
դնէին զախտաժէտս. և աղաչէին զնա՝ զի

գոնէ ՚ի քրանցս հանդերձիցն մերձենայցէ
և ողք միանգամ մերձենայն , փրկեցան ։

ԳԼ. Ի ։

1 Եւ ժողովեցան առ նա փարիսեցիքն
և ոմանք ՚ի դպրացն , որք եկեալ
2 յԵրեմ ։ * Եւ տեսեալ զոմանս յաշակեր-
տաց անտի , զի խառնակ ձեռօք՝ այսինքն
անլուայ ուտէին զհաց , բամբասեցին ։
3 * Զի փարիսեացիքն՝ և ամ հրէայք՝ եթէ
ոչ բռնասիր լուանան զձեռս՝ զհաց ոչ ու-
տեն ։ քանզի ունին զաւանդութիւն ծերոց
4 * Եւ ՚ի հրապարակէ մուտ՝ եթէ ոչ նա-
մկրտիցին , ոչ ուտեն ։ և այլինչ բազում
են , զոր ընկալան ունել ։ մկրտութիւնս բա-
ժակաց՝ և սափնաց՝ և պղնձեայ՝ և
5 ճաց ։ * Ապա հարցանեն զնա փարիսեցիքն
և դպիրքն , թէ ընդէ՞ր աշակերտքն քո
զնան բան աւանդութիւն ծերոյն , այլ խա-
6 նակ ձեռօք զհաց ուտեն ։ * Նա պատաս-
խանի ետ և ասէ զնոսա ։ թէ բարւոք մար-
գարէացաւ Եսայի վասն ձեր կեղծաւորաց
որպէս գրեալ է ։ ժողովուրդս այս շրթամբ
մեծարէ զիս ։ և սիրտ նոցա հեռացեալ
7 բացեայ են ինէն ։ * Զուր պաշտեն զիս
ուսուցանեն վարդապետութիւնս զպատ-
8 պատուիրեալս ։ * Թողեալ զպատուիրան
Աստ՝ ունիք զմարդկան աւանդութիւն ։ մկր-
տութիւնս սափնաց և բաժակաց ։ և այլ
նմանեայ սոցին առնէք բազումս ։
9 * Եւ ասէ նոցա ։ բարւոք խոտէք զպատուի-
րանն Աստ ։ զի զձեր աւանդութիւնն հա-
10 տուիցէք ։ * Զի մովսէս ասէ պատուի-
գայր զհայր և զմայր ։ և որ չարաբանեսցէ
գՏօրէն , կամ զմօրէն , մահու վախճանեսցի
11 * Եւ դուք ասէք՝ եթէ ասիցէ որ ցհայր
կամ ցմայր՝ կորբան ։ (որ է պատարագ
զոր

12 զոր կինէն օծուիցին։ * Եւ ոչևս տայք
թոյլ նմա առնել ինչ՝ հօրն, կամ մօր։
13 * Եւ անաբիծք զանձն Աւ ձերում առան-
դնեմբն, զոր առանդեցիք։ և բազում
ինչ՝ որ այսմ նմանէ՝ առնէք։
14 * Եւ կոչեալ առ ինքն զամ ժողովուրդն՝
ասէ ցնոսա։ լուարուք ինձ ամենեքեան՝ և
15 ’ի միտ առէք։ * Ոչինչ արտաքուստ ’ի
մարդ մտեալ՝ եթէ կարիցէ պղծել զնա.
այլ որ ելանէ ’ի նմանէ, այն է՝ որ պղծէ
16 զմարդն։ * Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լը-
17 սիցէ։ * Եւ երբեւ եմուտ ’ի տուն յամ-
բոխէ անտի, հարցանէին ցնա աշակերտքն
18 վասն առակին։ * Եւ ասէ ցնոսա։ այդ-
պէս և դուք անմիտք էք. ոչ իմանայք,
եթէ ամենայն որ արտաքուստ ’ի ներքս
մտանէ ’ի մարդ, ոչ կարէ զնա պղծել։
19 * Զի ոչ ելեւ ’ի սիրտ նորա մտանէ, այլ
յորովայն՝ և արտաքս երանէ. և սրբէ զամ
20 կերակուրն։ * Եւ ասէր՝ թէ որ ինչ ’ի
մարդոյն երանէ՝ այն պղծէ զմարդ։
21 * Զի ’ի ներքուստ ’ի սրտէ մարդկան խոր-
հուրդք չարութեան ելանեն։ շնութիւնք։
22 պոռնկութիւնք։ * գողութիւնք սպանութիւնք։
* այահութիւնք։ չարութիւնք։ նենգութիւնք։
գիջութիւն։ չարակամութիւն։ հայհոյութիւն։
ամբարտաւանութիւն։ անզգամութիւն։
23 * Այս ամ չարիք ’ի ներքուստ ելանեն. և
24 պղծեն զմարդ։ * Եւ անտի յարուցեալ՝
եկն ’ի սահմանս տիւրոսի և սիդովնի։ և մը-
ռեալ ’ի տուն՝ ոչ կամէր յայտնել։ և ոչ
25 կարաց ծածկել։ * Լուաւ կին մի զնմանէ,
որոյ դուստրն ներգեալ էր յայսոյ պղծոյ։
26 եկն անկաւ առաջի նորա։ * Եւ կինն էր
հեթանոս՝ փիւնիկ ազգի յասորեստան։ և աղա-
չէր զնա՝ զի զդեւն հանցէ ’ի դստերէ նորէ։
27 * Եւ Յս ասէ ցնա. թոյլ տուր՝ զի նախ՝

յոգեսցին մանկունքն։ զի ոչ է բարւոք առնուլ զհայր մանկանց և արկանել շանց։
28 * Եա պատասխանի եւս և ասէ։ Տ՛ր՝ և շունք՝ ի փշրանաց սեղանոյ մանկանցն կերակրին։ * Եւ ասէ ցնա։ վասն այդր բանիդ երթ. եել դևն՝ ի դասերէ քումմէ։
30 * Գնաց՝ ի տուն իւր՝ և եգիտ եղեալ զդևն. և զդուստրն, զի անկեալ դնիւր՝ ի
31 մահիճս։ * Եւ եղեալ միւսանգամ՝ ի սահմանսն տիւրոսի և սիդովնի. և եկն՝ ի ծով վերայն գաղիլեացւոյ՝ ի մէջ սահմանացն՝
32 դեկապօղիս։ * Եւ բերին առաջի նորա խուլ մի և համր. և աղաչէին, զի ձեռն
33 դնիցէ՝ ի վերայ նորա։ * Եւ առեալ զնա ի մեկուսի յամբոխէ անտի, էարկ զմատունս իւր ընդ ականջս նորա՝ և եղծուբ անդր։
34 և կալաւ զլեզուէ նորա։ * Հայեցաւ յերկինս՝ յոգւոյ հեծան՝ և ասէ ցնա։ Եփփաթա՝
35 լծայ՝ որ է բացիր։ * Եւ նայնժամայն բացան լսելիք նորա. և լուծան կապանք լեզուի
36 նր. և խօսէր ուղիղ։ * Եւ պատուիրեաց նոցա՝ զի մի ումեք ասիցեն։ և որչափ նա պատուիրէր նց՝ նոքա եւս առաւել քարոզ
37 էին։ * Եւ ևս քան զևս զարմանային և ասէին. զամ ինչ բարւոք դործեաց առ՝ զի խլոյց լսել տայ՝ և համբոյ խօսել։

ԳԼ. Ը։

1 Յաւուրսն յայնոսիկ դարձեալ ժողովուրդ բազում էր. և ինչ ոչ ունէին ուտել։ կոչեաց պաշակերտսն իւր՝ և
2 ասէ ցնոսա։ * Գլխամ ես՝ ի վերայ ժողովրդեանդ. զի արդ երեք աւուրք են՝ զի առ
3 իս կան. և ոչ ունին զինչ ուտիցեն։ * Եւ եթէ արձակեմ զդոսա նօթիս՝ ի տունս իւրեանց՝ նքթիցին՝ ի ճանապարհի. զի ոմանք՝ ի դոցանէ՝ ի հեռաստանէ եկեալ

4 եալ են։ *Պատահանի եւուն նմա աշա-
կերտացն նորա։ ուստի կարես յայգեցուցա-
նել զբոստա հասիւք յանապատի աստ։
5 *Եւ հարցանէր զնոսա. քանի՞ նկանակ
հաց ունիք։ և նոքա ասեն եօթն։
6 *Եւ հրամայեաց ժողովրդեանն բազմել
՚ի վե՛ր երկրի, և առեալ զեօթն նկանակսն
գոհացաւ՝ եբեկ. և տայր ցաշակերտսն՝
զի արկցեն։ և արկին առաջի ժողովրդեանն։
7 *Եւ ձկունս սակաւս ունէին։ և զայն եւս
օրհնեաց. և հրամայեաց արկանել։
8 *Կերին՝ և յագեցան՝ և բարձին զնշխարս
9 կտորոցն եօթն զամբիւղ։ *Եւ էին՝ որք
կերին՝ իբրեւ չորք հազարք։ և արձակեաց
10 զնոսա։ *Եւ նոյնժամայն մտեալ ՚ի նաւ
հանդերձ աշակերտօքն՝ եկն ՚ի տահմանս
11 դաղմանտանեայ։ *Եկին փարիսեցիքն՝ և
սկսան վիճել ընդ նմա։ և խնդրէին ՚ի
նմանէ նշան յերկինից փորձելով զնա։
12 *Եւ գայրացաւ յոգի իւր՝ և ասէ։ զի՞ է,
զի ազգս այս նշան խնդրէ։ ամէն ասեմ
ձեզ, թէ ոչ տացի նշան ազգիս այսմիկ։
13 *Եւթող զնոսա՝ և դարձեալ եմուտ ՚ի
14 նաւ՝ և գնաց յայնկոյս։ *Եւ մոռացան
գնալ բառնալ. բայց միայն զի նկանակ
15 ունէին ընդ իւրեանս ՚ի նաւին։ *Եւ պատ-
ուիրէր նոցա և ասէր՝ զգուշ եղերուք ՚ի
խմորոյ անտի փարիսեցւոց՝ և ՚ի խմորոյ
16 հերովդիանոսի։ *Եւ խորհէին ընդ մի-
մեանս և ասէին. թէ զի հաց ոչ ունիմք։
17 *Գիտաց Յի՛ և ասէ ցնոսա։ զի՞ խորհիք
՚ի սիրտս ձեր՝ թէ հաց ոչ
ունիք. տակաւին ոչ խմանայք՝ և ոչ յի-
շէք։ ապշութիւն ունի զսիրտս ձեր։
18 *Աչք գոն՝ և ոչ տեսանէք։ ականջք են՝
և ոչ լսէք։ և ոչ խմանայք տակաւին։ և
19 ոչ յիշէք։ *Յորժամ զհինգ նկանակն
՚ի հինգ

’ի հինդ հազարսն ։ և քանի՞ սակաւ ի
բարձիք զկտորսդն ։ և ասեն երկոտասան
20 * Եւ յորժամ զեօթն նկանակն ’ի չոր
հազարսն. քանի՞ զամբիւղ լի բարձիք զկո
21 տորսդն ։ և նոքա ասեն՝ եօթն ։ * Եւ ա
սէ ցնոսա. իսկ զիա՞րդ ոչ իմանայք ։
22 * Գան ’ի բեթսայիդա. և ածեն առա
նր կոյր մի . և աղաչէին զնա՝ զի մերձե
23 ցի ’ի նա ։ * Եւ առեալ զձեռանէ կուրի
եհան արտաքոյ շինին. եթքուք յաչս նորա
և ձեռն եդ ’ի վր նորա. և հարցանէր զնա
24 թէ տեսանիցէ ինչ ։ * Բացաւ՝ և ասէր
տեսանեմ զմարդիկս՝ զի շրջին իբրև զծա
25 ռըս ։ * Դարձեալ եդ զձեռն ’ի վր աչ
նորա . եբաց, և տեսանէր ։ ողջացաւ,
26 տեսանէր համարձակ զամ ։ * Արձակեա
զնա ’ի տուն իւր, և ասէ՝ ’ի շէնդ մի մո
նիցես ։ այլ երթ ’ի տուն քո։ և յորժամ
շինն մտանիցես՝ մի ումեք ասիցես ’ի շինի
27 * Եւ ել Յի աշակերտօքն հանդերձ ’ի շ
նրս կեսարեայ փիլիպպեայ։ և ’ի ճանապ
հինն հարցանէր զաշակերտսն և ասէր ։
ումանք ասեն զինէն մարդիկ՝ թէ իմ
28 * Նոքա ետուն պատասխանի և ասեն՝ զ
Յհաննէս մկրտիչ . և այլք զեղիայ . և այ
29 զմիոք ’ի մարգարէիցն անտի ։ * Ասէ զնո
իսկ դուք զի՞ ումանք ասէք զինէն թէ
յեմ ։ պատասխանի ետ պետրոս , և ա
30 զնա. դու ես Քն ։ * Եւ սաստեայ ’ի
31 զի մի ումեք ասիցեն զնմանէ ։ * Եւ սկս
ուսուցանել զնոսա , թէ պարտ է որդ
մարդոյ բազում չարչարանս ընդունել՝
անարգել յերիցանց և ’ի քահանայապետի
և ’ի գպրաց ։ և մեռանիլ . և յերիր ա
32 ուր յառնել ։ * Եւ համարձակ զբանն ի
սեցաւ ։ և առեալ զնա պետրոս
33 սկսաւ սաստել նմա ։ * Եւ նա դարձա
եւ տես

եւես պաշակերտան, սատանայ պեռլուսի եւ
ասէ։ Երթի յետս իմ սատանայ։ զի ոչ խոր
34 հիս դու զիշոյն՝ այլ զմարդկանս։ * Եւ կո
չեալ առ ինքն զժողովուրդն աշակերտօքն
հանդերձ՝ ասէ ցնոսա։ Եթէ ոք կամի պատ
կինի իմ, ուրասցի զանձն իւր. եւ բարձցէ
35 զխաչ իւր՝ եւ եկեսցէ կինի իմ։ * Ջի որ
կամիցէ ապրեցուցանել զանձն իւր՝ կորուս
ցէ զնա։ եւ որ կորուսցէ զանձն իւր վասն
36 աւետարանին՝ ապրեցուսցէ զնա։ * Ջի՞նչ
օգուտ է մարդոյ, եթէ զաշխարհ ամ շա
հեսցի. եւ զանձն իւր տուժեսցէ։
37 * Կամ զի՞նչ տայցէ մարդ փոխանակ ան
38 ձին իւրոյ։ * Ջի որոք ամօթի հանարեսցի
զիս եւ զբանս իմ՝ ի հետաքրքող եւ ի մեղաւոր
ազգիս յայսմիկ, եւ որդի մարդոյ յամօթի
արասցէ զնա՝ յորժամ եկեսցէ փառաւք հօր
39 իւրոյ՝ եւ հրեշտակաց սրբոց։ * Եւ ասէ
ցնա։ ամէն ասեմ ձեզ. զի են ոմանք ի սո
ցանէ որք աստ կան, որք մի՛ ճաշակեսցեն
զմահ. մինչեւ տեսցեն զարքայութի՛ն Աւ ե
կեալ զօրութիւ։

Գ.Լ. Թ։

1 Եւ կէտ վեց աւուր առնու ընդ իւր Յս
զՊետրոս՝ եւ զՅակոբոս՝ եւ զՅովհան
նէս. եւ հանէ զնա ի լեառն մի բարձր ա
ռանձինն։ եւ կայլակերպ եղեւ առաջի նոց։
2 * Եւ ձորձք նորա եղեն վայրկեան սպիտակ
կոյժ, որպէս լծափիչք երկրի՝ ոչ կարեն
3 այնպէս սպիտակացուցանել։ * Եւ երեւե
ցաւ նոց Եղիա մօսէսիւ հանդերձ. որք խօ
4 սէին ընդ Յի։ * Պատասխանի եւ պետ
րոս՝ եւ ասէ ցՅս։ ռաբբի, բարւոք է մեզ
աստ լինել։ եւ արասցուք երիս տաղաւարս։
մի քեզ։ եւ մի մօսէսի։ եւ մի եղիայի։
5 * Կամ ոչ գիտէր զինչ խօսէր։ զի զար
հուր-

6 Հուրհատ էին։ * Իբ եղև առել մի հովանի
'ի վ ը նց։ Ձայն եղև յառնոյց առաք և առ
դա ե որդի իմ սիրելի՝ դմին լսեարուք։
7 * Իբ յանկարծակի հայելեալ այսր անդր
ոչ և ոք ուրեք տեսին։ բայց միայն ղ
8 ընդ խլեանս։ * Իբ մինչև ելջանեին 'ի
լեռնե անտի, պատուհիրեալ նոցա՝ զի մի ո
մ ք պատմեսցեն, զոր տեսին։ բայց յոր
ժամ որդի մարդոյ 'ի մեռելոց յարիցէ։
9 * Իբ նոքա զբանն 'ի մտի ունէին։ և խոր
ըէին ընդ միմեանս, ԹԷ զինչ իցէ 'ի մեռ
10 լոյն յառնել։ * Հարցին ցնա և առն
զիրնչ է այն՝ զոր դասիրքն առնն, եԹէ նախ
11 եղիայն պարտ է գալ։ * Նա պատասխանի
ետ նոցա և ասէ։ եղիա նախ եկեալ յոր
դարեացե զամ։ իսկ զինարդ գրեալ է զորդ
ւոյ մարդոյ։ զի բազում ինչ չարչարեսցի
12 և անպատուեսցի։ * Այլ ես առեմ ձեզ, ե
ԹԷ եղիա եկն, (և արարին ընդ նմա զինչ
և կամեցան։) ոպէ և գրեալ է վասն նորա։
13 * Իբ եկեալ առ աշակերտան, տեսին ամ
բոխ շուրջ զնոքօք։ և դպիրսն, զի վիճ
14 ին ընդ նոսա։ * Իբ վաղվաղակի ամ ժո
ղովուրդն երբև տեսին զնա, զարմացան և
ընդ առաջ ընԹանալ՝ աղէկն ասային նմա
15 * Իբ հարց ցնոսա, ԹԷ զի՞նչ վիճիք
16 ընդ նոսա։ * Պատասխանի ետ միոմն 'ի
ժողովրդենէն և ասէ։ վարդապետ, ած
զորդի իմ առ քեզ։ զոր ունի այս համ
17 * Իբ ուր հասանի՝ զարկուցանէ զնա և
փրփրէ։ և կրճտէ զատամունս իւր և չո
մաքի։ և ասացի զաշակերտան քո՝ զի հա
18 յնէն, և ոչ կարացին հանել զնա։ * Պա
տասխանի ետ նոցա և ասէ։ ով ազգ ան
հաւատ՝ մինչև յե՞րբ եսեմ առ ձեզ։ մին
չև յե՞րբ անասցեմ ձեզ։ ածէք զնա առ
19 ին։ * Իբ ածին զնա առ նա։ երբև եւ

զնա

ինա այն՝ վաղվաղակի շարժեաց զնա ։ և
անկեալ յերկիր խաւարեաւ՝ և փրփրայր ։
20 * Եհարց զհայր նորա և ասէ ։ քանի ժա
մանակք են յորմէհետէ այդ եղև դմա ։ և
21 նա ասէ . ՚ի մանկութենէ ։ * Բազում ան
գամ ՚ի հուր արկանէ զնա և ՚ի ջուր , զի
կորուսցէ . արդ՝ թէ կարօղ ինչ ես , օգ
նեա մեզ Տէր գթացեալ ՚ի վերայ մեր ։
22 * Եւ Յի ասէ ցնա . ասացեր՝ թէ կարօղ
ես . ամէն ինչ հնարաւոր է այնմ , որ հաւա
23 տայն ։ * Եւ վաղվաղակի աղաղակեաց Հայր
մանկանն և ասէ ։ հաւատամ Տէր . օգնեա
24 անհաւատութեան իմում ։ * Իբրև եահ զ
Յի եթէ կուտէ ժողովուրդն ՚ի վեր , սաս
տեաց այսպէս պղծոյ և ասէ . Համրդ և խուլ
այս՝ ես տամ քեզ հրամայեմ՝ ել ՚ի դմանէ .
և այլ ևս մի մտանիցես ՚ի դա ։
25 * Եւ ազաղակեաց՝ և յայժ լլկեաց զնա՝ և
ել ։ և եղև սատանեաւն իբրև զմեռեալ .
մինչև բազմայ խօսել թէ մեռաւ ։
26 * Եւ Յի կալաւ զձեռանէ նորա , յարոյց
27 զնա . և կանգնեցաւ ։ * Եւ իբրև եմուտ
նա ՚ի տուն , աշակերտքն առանձինն հարցին
զնա ։ մեք ընդէ՞ր ոչ կարացաք հանել զնա ։
28 * Եւ ասէ ցնոսա . այդ ազգ ոչ իւիք ելա
նել , եթէ ոչ պահօք և աղօթիւք ։
29 * Եւ անտի ելեալ անցանէին առ գալիլ
եացս զնա ։ և ոչ կամէր եթէ ոք գիտասցէ ։
30 * Քանզի ուսուցանէր զաշակերտսն իւր՝
և ասէր ցնոսա , թէ որդի մարդոյ մատնե
լոյ է ՚ի ձեռս մարդկան . և սպանցեն զնա .
և իբրև սպանցի՝ յերից աւուր յարիցէ ։
31 * Եւ նոքա ոչ գիտէին զբանն . և երկնչէին
32 հարցանել զնա ։ * Եկին ՚ի կափառնաում ։
և իբրև եմուտ ՚ի տուն՝ հարցանէր զնոսա .
զի՞նչ վիճէիք ընդ միմեանս ճանապարհին
33 եանս ։ * Եւ նոքա լուռ լինէին . քանզի ընդ
միմեանս

միմեանս վիճէին ՚ի ձանապարհին թէ ո
34 մեծ իցէ: * Եւ իբրև նստաւ՝ կոչեաց զ
կոտասանսն և ասէ ցնոսա: եթէ ոք կա
առաջին լինիլ՝ եղիցի ամենեցուն կրտա
35 և ամենեցուն սպասաւոր: * Եւ առեա
մանուկ մի՝ կայցոյց ՚ի մէջ նոցա. և ընդ
լեալ զնա ՚ի գիրկս իւր, ասէ ցնոսա:
36 * Որ միանգամ յայսպիսեաց մանկտւց ըն
կալցի յանուն իմ, զիս ընդունի: և որ զիս
ընդունիցի, ոչ զիս ընդունի, այլ զայն ո
37 առաքեացն զիս: * Պատասխանի ետ նմ
Յովհաննէս և ասէ: վարդապետ՝ տեսա
զոմն. որ յանուն քո դևս հանէր՝ և զմ
կինի ոչ շրջէր՝ և արգելաք զնա:
38 * Եւ նա ասէ՝ մի արգելուք զնա: զի ոչ
է, որ առնէ զօրութիւն յանուն իմ. և կա
39 բիւր հայհոյել զիս: * Զի որ ոչն է ըն
40 մեզ հակառակ, ՚ի մեր կոյս է: * Եւ որ
արբուսցէ ձեզ ջուր բաժակաւ յանուն յոյ
Ի՛ք դուք Քրի՛ստոսի է՛ք, ամէն ասեմ ձեզ՝ զ
41 կորուսցէ զվարձս իւր: * Եւ որոք զոյ
Ի՛մ զգեցուսցէ զմի ՚ի փոքրկանցս՝ ոչք ն
ատան չիս, լաւ էր նմա առաւել՝ եթէ
արկեալ էր ընդ պարանոց նորա երկան իշ
42 և ընկեցեալ ՚ի ծով: * Եւ եթէ գայթագ
ղեցուսցէ զքեզ ձեռն քո՝ հատ՝ ընկեա ՚ի
քէն: լաւ իցէ քեզ խեղ մտանել ՚ի
կեանսն յաւիտենից՝ քան երկուս ձեռս ու
նել, և երթալ ՚ի գեհեն ՚ի հուրն անշէջ
43 * Որ որդն նոցա ոչ մեռանի՝ և հուր
44 ոչ շիջանի: * Եւ եթէ ոտն քո գայթագ
ղեցուսցէ զքեզ, հատ՝ և ընկեա զնա ՚ի
քէն. լաւ իցէ քեզ կաղ մտանել ՚ի կեան
սըն յաւիտենից, քան երկուս ոտս ունել
և արկանիլ ՚ի գեհեն ՚ի հուրն անշէջ:
45 * Որ որդն նոցա ոչ մեռանի՝ և հուր
46 ոչ շիջանի: * Եւ եթէ ակն քո գայթագ
ղեցու-

ղեկուցանէ զքեզ ։ Հայն ցնա ՚ի քաց ։ լաւ
էր քեզ միով ակամբ մտանել կաղքացու-
թիւն այլ, քան երկուս աչս ունել և ան-
47 կանիլ ՚ի գեհենն։ * Ուր որդն նոցա ոչ մե-
48 ռանի և հուրն ոչ շիջանի ։ * Զի ամե՛ն
ոք հրով կարեսցի և ամ ողջակէզ աղուի
49 կաղեսցի ։ * Բարւոք է աղ ։ և եթէ աղն
անհամանայցէ, ընդ համեմեսցի ։ արդ՝ կայա-
ցուք յանձինս ձեր զաղն՝ և խաղաղութիւն
արարէք ընդ միմեանս ։

ԳԼ· Ժ ։

1 Եւ անտի յարուցեալ գայ ՚ի սահմա
հրէաստանի յայնկոյս յորդանանու ։ և
երթայր դարձեալ խռնեալ ժողովուրդն
առ նա ։ և որ սովոր էր՝ միւսանգամ ու-
2 սուցանէր զնա ։ * Իսկ փարիսեցիքն մատու-
ցեալ փորձելով հարցանէին զնա՝ և ասէ
ցին ։ եթէ արժան իցէ առն կնին թո ար-
3 ձակել ։ * Նա պատասխանի ետ նոցա և
ասէ ։ զի՛նչ պատուիրեաց ձեզ մովսէս ։
4 * Իւ նորա ասեն. մովսէս հրաման ետ զգիր
5 մկնելոյ գրել , և արձակել ։ * Պատաս-
խանի ետ Յի՛ և ասէ ցնոսա։ վասն խստա-
սրտութիւն ձերոյ գրեաց զպատուիրանն զայն։
6 * Այլ ՚ի սկզբանէ արարածոց, արու և էգ
7 արար զնոսա Աւ՝ և ասէ ։ * Վասն այսո-
րիկ թողուցէ այր զհայր թո և զմայր ։ և եր
8 կիցէ զկնոջ կնոջ թոյոյ ։ * Իւ երկուքեան եր-
կուքն ՚ի մարմին մի ։ և այնուհետև ոչ են
9 երկու՝ այլ մարմին մի ։ * Արդ՝ զոր Աւ
10 զուգեաց՝ մարդ մի մեկնեսցէ ։ * Իւ ՚ի տան
դարձեալ աշակերտքն զնոյն հարցին ցնա ։
11 * Իւ ասէ ցնոսա ։ եթէ այր արձակեսցէ
12 զկին թո՝ և արասցէ այլ՝ շնայ ։ * Իւ կինն
եթէ ելցէ յառնէ թոմէ, և եղիցի առն
13 այլում, շնայ ։ * Իւ մատուցանէին առ նա
մանկ-

մանկտի, զի ձեռն դիպէ նոցա։ Եւ աշա-
կերտքն սաստկէին այնոցիկ՝ որք մատուցա-
14 նէին։ * Իրև եաես Յս, բարկացաւ
սաստեաց նոցա և ասէ։ Թոյլ տուք ման-
տուդք գալ առ ես. և մի արգելուք զնոսա
զի այդպիսեացդ է արքայութիւն Աւ։
15 * Ամէն ասեմ ձեզ։ որ ոչ ընկալցի զար-
քայութիւն Աւ իբրև զմանուկ՝ ոչ մտցէ ի
16 նա։ * Եւ առեալ զնոսա ի գիրկս՝ ձեռ-
17 նդ ի վր՝ և օրհնեաց զնոսա։ * Եւ ել-
ելանել նորա անտի ի ճանապարհ, ա-
սաիւկ ոմն ծնդաւղն ընթացեալ ի ծուն-
կս նմա. հարցանէր զնա և ասէր։ վարդա-
պետ բարի. զի՞նչ արարիցեմ՝ զի կեցից
18 յաւիտենականս ժառանգեցից։ * Եւ Յս
ասէ ցնա. զի՞ ասես զիս բարի. չկայ ոք
19 բարի, բայց միայն Ած։ * Զպատուիրանս գի-
տե՞ս։ մի շնար։ մի սպանաներ։ մի գողա-
նար։ մի սուտ վկայեր։ պատուեա զհայր և
20 զմայր։ * Նա պատասխանի եաե և ա-
ցնա։ վարդապետ՝ զայդ ամ արարի ի մա-
կուընէ իմմէ. արդ՝ զի՞նչ եւս պակաս է
21 ցիս։ * Եւ Յս հայեցեալ ի նա՝ սիրեա-
ցնա. և ասէ ցնա. մի բնչ պակաս է ի քէն
եթէ կամիս կատարեալ լինել, երթ՝ զոր
ինչ ունիս վաճառեա, և տուր աղքատաց
և ունիցիս գանձս յերկինս. և առ զխաչ
22 և եկ զկնի իմ։ * Եւ նա խոժռեաց ըս-
բանն՝ գնաց տրտում. զի ունէր բնչս բա-
23 զումս։ * Եւ հայեցեալ Յս կոյս կոյս՝ ասէ
Յս. ասէ ցաշակերտսն։ զիարդ դժուարիւ
է, որք զինչսդ ունիցին, մտանել յարքայու-
24 թիւն Աւ։ * Եւ աշակերտքն զարմացան
ի բնն ի վր բանիցն նորա։ Եւ Յս դար-
ձեալ պատասխանի եաե նոցա և ասէ։ որ-
դեակք՝ որչափ դժուարին է յուսացեալս
ի բնս՝ մտանել յարքայութիւնն Աւ։

* Դա-

25 *Դիւրին է մալլոյ ընդ ծակ ասղան անցանել՝ քան մեծատան յարքայութիւնն Աստ-
26 ուծոյ մտանել։ * Եւ նոքա առաւել և զարմացեալ ասէին ընդ միմեանս. Իսկ ո՞վ կա-
27 րասցէ ապրիլ։ * Նայեցաւ ընդ նոսա Յի՛սուս և ասէ. առ՝ ի մարդկանէ այդ անհնարին է։ այլ ոչ առ Աստուծոյ։ զի ամենեքեան կարե-
28 լի են առ Աստուծոյ։ * Սկսաւ ասել Պետրոս. ահա մեք թողաք զամենայն և եկաք
29 զի՞նի քո։ * Պատասխանի ետ Յի՛սուս և ասէ. ամէն ասեմ ձեզ. ոչինչ է՝ որ եթող զտուն՝ կամ զեղբարս՝ կամ զքոյր՝ կամ զհայր՝ կամ զմայր՝ կամ զորդիս՝ կամ զագարակս վասն իմ՝ կամ վասն աւետարանին։
30 *Եւ ոչ առնուցու հարիւրապատիկ այժմ յայսմ ժամանակի զտուն՝ և եղբարս՝ և քոյր՝ և զմայր՝ և որդիս՝ և ագարակս՝ հալածանօք հանդերձ. և յաշխարհին որ գալոցն է՝ զկեանսն յաւիտենական։
31 *Զի բազումք եղիցին առաջինք յետինք՝
32 և յետինք առաջինք։ * Եւ էին ի ճանապարհի մինչդեռ երանէին յԵրուսաղէմ. և երթայր Յի՛սուս քան զնոսա։ և զարմանային՝ որք զհետն երթային՝ և երկնչէին։ Եւ առեալ միւսանգամ զերկոտասանսն առանձինն, սկսաւ ասել նոցա որ-
33 ինչ անցք անցանելոյ էին ընդ նա։ *Թէ ահաւասիկ երթանեմք յԵրուսաղէմ։ և որդի մարդոյ մատնեսցի քահանայապետին և դպրացս։ և դատապարտեսցեն զնա ի մահ. և մատնեսցեն զնա հեթանոսաց։
34 *Եւ կատակեսցեն զնովաւ՝ և հարկանեսցեն զնա՝ և թքանիցեն ի նա՝ և սպանցեն.
35 և յերրորդ աւուր յարիցէ։ * Եւ երթային առ նովաւ Յակոբոս և Յովհաննէս՝ որդիքն Զեբեդեայ. և ասեն նմա. վարդապետ, կամիմք զի զորինչ խնդրեսցուք մեք ի քէն՝
ա՛րասցես

36 արասցես մեզ ։ * Յե նա ասէ ցնոսա
զի՞նչ կամիք յինէն՝ զի արարիչ ձեզ ։
37 * Յե նոքա ասեն ցնա. տուր մեզ՝ զի նոս-
ցուք մի յաջմէ քումմէ, և մի յահեկէ՝ ի
38 փառան քում ։ * Պատասխանեաւ Ցիսուս
և ասէ ցնոսա ։ ո՛չ գիտէ՛ք զինչ խնդրէ՛ք
կարէ՞ք ըմպել զբաժակն՝ զոր ես ըմպե-
լոց եմ, կամ զմկրտութիւնն մկրտիլ՝ զոր ես
39 մկրտելոց եմ ։ * Յե նոքա ասեն ցնա՝ կա-
րեմք ։ և Ցի ասէ ցնոսա ։ զբաժակն՝ զոր
ես ըմպելոց եմ, ըմպեցէ՛ք ։ և մկրտու-
թիւնն՝ զոր ես մկրտելոց եմ, մկրտեցէք ։
40 * Այլ նստուցանել ընդ աջմէ իմմէ և ընդ
ահեկէ՝ ո՛չ է իմ տալ ։ այլ որոց պատ-
41 րաստեալ է ։ * Յե լուեալ զայն տա-
սանցն՝ սկսան բարկանալ յակոբայ և յո-
42 հաննու ։ * Յե Ցի կոչեաց զնոսա առ ինքն
և ասէ ցնոսա ։ Գիտէ՛ք, զի որք յազգա-
իշխանացն են համարեալ՝ տիրեն նոցա ։ և
43 մեծամեծք նոցա իշխեն նոք ։ * Ո՛չ նոյնպէս
է՛ սկ և ՚ի ձերում միջի ։ այլ որ կամիցի ՚ի
ձեզ մեծ լինել՝ եղիցի ձեր պաշտօնեայ ։
44 * Յե որ կամիցի ՚ի ձեզ առաջին լինել՝
45 եղիցի ամենեցուն ծառայ ։ * Քանզի և որ-
դի մարդոյ՝ ո՛չ եկն առնուլ պաշտօն՝ այլ
պաշտել ։ և տալ զանձն իւր փրկանս փո-
46 խանակ բազմաց ։ * Յե գան յԵրիքով ։ և
ընդ ելանելն նորա յԵրիքովէ՝ աշակերտօքն
և բազում ժողովրդով, որդի տիմէի բար-
տիմէոս կոյր՝ նստէր մուրացկի յանցս ճա-
47 նապարհի ։ * Լուաւ լսեաւ թէ Ցի նազո-
րեցի է՝ սկսաւ աղաղակել և ասել ։ որդի
դաւթի Ցի, ողորմեայ ինձ ։
48 * Յե սաստէին նմա բազումք՝ զի լռեսցէ ։
և նա առաւել ևս աղաղակէր ։ որդի դաւ-
49 թի, ողորմեայ ինձ ։ * Յե տեղի կաց Ցի,
և հրամայեաց կոչել զնա ։ կոչեն զկոյրն՝
և

և ասեն ցնա ։ քաջալերեաց՝ արի , կոչէ
50 զքեզ ։ * Եւ նորա ընկիցեալ զձորձս իւր ,
51 յարեաւ և եկն առ Յս ։ * Պատասխանեաւ
եւ ասէ Յս , և ասէ ։ զի՞նչ կամիս՝ լեմ
արարիցէ քեզ ։ ասէ ցնա կոյրն ։ ռաբբունի ,
52 զի բացցի ։ * Եւ Յս ասէ ցնա ։ երթ՝ հա-
ւատք քո կեցուցին զքեզ ։ և վաղվաղակի
բացաւ ։ և երթայր զհետ նորա ի ճանա-
պարհին ։

ԳԼ· ԺԱ։

1 Եւ յորժամ մերձ եղեն յԵրէմ , ի բեթ
փագէ և ի բեթանիայ ժամ ի լեառն
ձիթենեաց , առաքէ երկուս յաշակերտաց
2 անտի ։ * Եւ ասէ ցնոսա ։ երթայք դուք
ի գիւղն՝ որ ընդդէմ ձեր կայ ։ և նոյնժա-
մայն երբև մտանէք ի նա , գտանիցէք յա-
ւանակ մի կապեալ ։ յորոյ վերայ ոչոք
մարդիկանէ նստաւ ։ լուծէք զնա՝ և ածէք ։
3 * Եւ եթէ ոք ասասցէ ցձեզ՝ եթէ զի՞ լու-
ծանէք գյաւանակդ , ասացէք եթէ Տն
իւրում պիտոյ է ։ և վաղվաղակի առաքեսցէ
4 զնա այսր ։ * Ազան , և գտին գյաւանակն
կապեալ առ դուրս արտաքոյ ի վաղոյն
5 անդ , և լուծին զնա ։ * Եւ ոմանք յորոյ
անդն կային՝ ասեն ցնոսա ։ զի՞ գործէք ,
6 զի՞ լուծանէք գյաւանակդ ։ * Եւ նոքա ա
սեն ցնոսա՝ որպէս ասացն Յս ։ և լծայ է
7 տուն նոցա ։ * Ածին գյաւանակն առ Յս ։
և արկանեն ի վերայ նմ հանդերձս ։ և նըս
8 տաւ ի վերայ նորա ։ * Եւ բազումք զհան
գերձս իւրեանց առածանէին ի վերայ ճա
նապարհին ։ և այլք ոստս ի ծառոց հատա
նէին՝ և արկանէին զճանապարհն ։
9 * Եւ որք առաջի և զկնի երթային , աղա
ղակէին , և ասէին ։ ովսաննայ բարձեալն ։
10 * Օրհնեալ որ գայդ յանուն Տն ։ օրհ-
նեալ

նեալ թափառութիւնդ հօր մերում դա-
լեմ ։ խաղողութիւնն յերկինս՝ և փառք ի
11 բարձունս ։ * Յն եմուտս Յն յեմ ի տա
ճարն ։ և հայեցաւ շուրջ զամենեքումբք ։
և զի էր երեկոյացեալ ժամն . ել ի Բե-
թանիայ երկոտասանիքն հանդերձ ։
12 * Յն ի վաղիւ անդր մինչդեռ ելանէին ի
13 բեթանիայ՝ քաղցեաւ ։ * Յն եւտես զթզի
նի մի ի բացուստ տերևասից . և եկն ի
գտանիցէ ինչ ի նմա ։ և երբեւ եկն ի նա՝
ոչինչ եգիտ , բայց միայն տերև . զի ոչ էր
14 իսկ ժամանակ թզից ։ * Պատասխանի եւ
և ասէ ցնա ։ մի ևս ոք յաւիտեան ի քէն
պտուղ կերիցէ ։ և լսէին աշակերտքն նո ։
15 * Գան կեմ ։ և մտեալ ի տաճարն՝ սկ
սաւ հանել զվաճառականսն և զգնօղս՝ որք
էին ի տաճարին ։ և զսեղանս հատուճա
ւացն գրուճեայ ։ և զաթոռս ապրանքվաճա
16 ւացն կործանեաց ։ * Յն ոչ թողոյր ելիչ
ոք տանիլ ինչ անցուցանիցէ ընդ տաճարն ։
17 * Ուսուցանէր և ասէր ցնա ։ մի գրեալ է
տուն իմ տուն աղօթից կոչեսցի ամ հեթա
նոսաց ։ և դուք արարիք զնա այրս ա
18 գռիոց ։ * Լուան քահանայապետքն և դի
պիրք . և խնդրէին մի որպէս կորուսցեն
զնա ։ բայց երկնչէին ի նմանէ ։ զի ամ ժո
ղովուրդն զարմացեալ էր ընդ ուսուցն նո
19 * Յն երբեւ երեկոյ լինէր՝ արտաքոյ քա
20 քաղաքն ելանէին ։ * Յն մինչդեռ այդու
ցրն առ նովաւ անցանէին , տեսին զխզ
21 նէն յամոքեալ յարմատոյ ։ * Յն յիշեաց
պետրոս՝ և ասէ ցնա ։ ռաբբի՝ ահաւա
սիկ խզեցաւն՝ զոր անիծեր՝ յամոքեցաւ ։
22 * Պատասխանի եւս Յն և ասէ ցնա ։ ունիջիք
23 ունիցիք զՏաւտոն Այ ։ * Ամէն ասեմ
ձեզ . որք ասիցէք լերինս այսմիկ՝ բարձիր ,
և անկիր ի ծով . և ոչ երկմտիցի ի սրտի

խրատ, այլ հաւատայցէ՝ թէ զոր ասէն,
լինի. եղիցի նմա. զորինչ և ասիցէ :
24 * Վասն այսորիկ ասեմ ձեզ՝ ամենայն վե-
րոյ ասելոյս աղաչեսք՝ խնդրիցէք և հա-
ւատայցէք թէ ունիցիք, եղիցի ձեզ :
25 * Եւ յորժամ յաղօթս կայնիք, թողուա-
ցէք, եթէ ունիցիք ինչ զոմանէ : զի և
Հայրն ձեր՝ որ յերկինս է, թողցէ ձեզ
26 զյանցանս ձեր : * Զի եթէ դուք ոչ թո-
ղուցուք, և ոչ Հայրն ձեր որ յերկինս է՝
թողցէ ձեզ զյանցանս ձեր :
27 * Գան միւսանգամ յԵրու. և մինչդեռ ՚ի
սրահսն անդ զընայր, գան առ նա քահա-
28 նայապետքն և դպիրքն և ծերքն : * Եւ ա-
սեն ցնա : որով իշխանութիւն առնես զայդ-
և ով եւ քեզ զիշխանութիւնդ զայդ :
29 * Պատասխանի եւս Յի և ասէ ցնոսա.
Հարցից և ես զձեզ բան մի՝ տուք ինձ պա-
տասխանի. և ես ասացից ձեզ՝ որով իշխա-
30 նութիւն առնեմ զայս : * Մկրտութիւնն Յո
Հաննու յերկնէ՞ր էր, եթէ ՚ի մարդկանէ :
31 տուք ինձ պատասխանի : * Խորհէին ընդ
միմեանս և ասէին՝ եթէ ասեմք, եթէ յեր
կնից, ասէ ցմեզ՝ ընդէ՞ր ոչ հաւատա-
32 ցիք նմա : * Այլ եթէ ասեմք ՚ի մարդկա-
նէ, երկնչիմք ՚ի ժողովրդենէն : զի ամենն
քին զիսէին զյովհաննէս, թէ մարգարէ էր :
33 * Պատասխանի եւս ասեն ցնա՝ չգի-
տեմք : և Յի ետ նոցա պատասխանի և ա
սէ : և ոչ ես ասեմ ձեզ, որով իշխանու
թեամբ առնեմ զայս :

ԳԼ. ԺՒ :

1 Եւ սկսաւ խօսել ընդ նոսա առակօք և
ասել. այր մի տնկեաց զայգի. և ետն
շուրջ պատեաւ ցանդ. և գուբ հնձան փո-
րեաց. և շինեաց աշտարակ. և ետ պնա
յիշա-

դմշակս . և գնաց ՚ի տար աշխարհ :
2 * Եւ առաքեաց առ մշակսն ՚ի ժամանակ
ծառայ մի, զի ՚ի մշակաց առցէ ՚ի
3 պտղոյ այգւոյն : * Եւ նոցա կալեալ զ
Տարին զնա՝ և արձակեցին ունայն :
4 * Դարձեալ առաքեաց առ նոսա այլ ծա
ռայ . և զնա կատակեսցեին՝ և արձակ
5 ցին անարգեալ : * Եւ դարձեալ այլ առա
քեաց . և զնա սպանին : և զբազումս այլս
զոմանս Տալկանէին . և զոմանս սպանանէ
6 ին : * Ապա որդի մի էր սիրելի, զնա առա
քեաց առ նոսա յետոյ . և ասէ, Թերևս
7 ամաչեսցեն յորդւոյ տեառ իմմէ : * Իսկ մշ
շակքն իբրև տեսին զնա Թէ դայ, ասե
ցին միմեանս՝ սա է ժառանգն . եկայք սպան
ցուք զսա . և մեր լիցի ժառանգութիւնն :
8 * Եւ կալեալ զնա : սպանին՝ և Տանին ար
9 տաքոյ այգւոյն : * Արդ՝ զի՞նչ արասցէ Տ
այգւոյն . եկեսցէ և կորուսցէ զմշակսն և
10 տացէ զայգին ՚ի ձեռս այլոց : * Եւ ոչ ըն
դիրն զայն ընթերցեալ էիք ձեր . Թէ զվի
մեղն , զոր անարգեցին շինօղքն , նա եղև
11 գլուխ անկեան : * ՚Ի Տէ եղև այս . և է ր
12 քանչելի յաչս մեր : * Եւ խնդրէին զնա ա
նել . և երկեան ՚ի ժողովրդենէ անտի . զի
գիտացին Թէ առ նոսա ասաց զառակ
13 և Թողին զնա՝ և գնացին : * Եւ առաքի
առ նա զոմանս ՚ի փարիսեցւոց անտի և
՚ի հերովդիանոսաց . զի զնա որսացին բա
նիւ . և նորա եկեալ Տարցանէին զնա նե
գուիծ և ասէին :
14 * Ո՛ վարդապետ , գիտեմք զի ճշմարիտ ես
և ոչինչ փոյթ է քեզ զմարդէ . զի ոչ Տես
կաս երեսս մարդկան . այլ ճշմարտութիւ
զճանապարհն Աստուծոյ ուսուցանես . արդ՝ ասա
մեզ՝ արժան է Տարկս տալ կայսեր , Թէ ոչ
15 տացուք , եթէ ոչ տացուք : * Եւ Ցն զի
տաց

ասց պիղծաւորութիւն նոցա՝ ասե ցնոսա.
պի փորձէք պնս կիղծաւորք. բերէք ինձ դա
16 հեկան մի՝ պի տեսից: * Եւ նոքա բերին:
Եւ ասէ ցնոսա. ոյր է պատկերս այս, կամ
պիր: և նոքա ասեն ցնա՝ կայսեր:
17 * Պատասխանի եաս Յս, և ասէ ցնոսա. եր
թայք, առք պկայսերն կայսեր. և զԱյ՝ն,
18 Այ: և զարմացան ընդ նա: * Գան առ
նա սադուկեցիքն, որք ասեն՝ թէ չիք յա
րութիւն հարցանէին ցնա և ասէին:
19 * Վ՝արդապետ, մովսէս գրեաց մեզ: եթէ
ուրուք եղբայր մեռանիցի և թողուցու կին.
և զորդի ոչ թողուցու, առցէ եղբայր նր
պիւն նորա. և յարուսցէ զաւակ եղբօր ի
20 րում: * Արդ եղբարք եօթն էին առ մեզ.
առաջինն էառ կին՝ և մեռաւ. և ոչ եթող
21 զաւակ: * Եւ երկրորդն էառ զնոյն, և մե
ռաւ. և ոչ նա եթող զաւակ. նոյնպէս և
22 երրորդն էառ զնոյն: * Եւ եօթանեքեան
իսկ. և ոչ թողին զաւակ. յետ ամենեցուն
23 մեռաւ և կինն: * Արդ՝ ի յարուԹիւն, յոր
ժամ յառնիցեն, ոյր ի նոցանէ լինիցի
կինն՝ պի եօթանեքեան կարսն զնա կին:
24 * Պատասխանի եաս Յս և ասէ ցնոսա. ոչ
վասն այդորիկ իսկ մոլորեայ էք. զի ոչ գի
25 տ՝ք գիրս՝ և ոչ զզօրուԹիւն Այ: * Զի
յորժամ ի մեռելոց յարիցին, ոչ արք կա
նայս առնեն, և ոչ կանայք արանց լինին.
այլ երբև պհրեշտակս իցեն՝ որք յերկինս
26 են: * Այլ վասն յարուԹիւն մեռելոց զի
յառնեն, ոչ իցէ ընԹերցեալ ձեր ի կիր
սրն մովսէսի՝ ի մորենւոջն. որպէս ասաց ցնա
ԱՃ. ես եմ, ասէ՝ ԱՃ Աբրահամու. ԱՃ
27 Իսահակայ: և ԱՃ յակոբայ: * Եւ ոչ է
ԱՃ մեռելոց՝ այլ կենդանեաց. և արդ՝
28 դուք յոյժ մոլորեալ էք: * Եւ մատու
ցեալ միոմն ի գրագէն՝ լսեր նոցա միմեանս
վիճեցեալս,

վիճեինն. իբրև եառես եթէ բարւոք եհ
ցյա պատասխանին, եհարց ցնա և ասէ
29 ո՞ր պատուիրան է առաջին։ * Եւ Յս ա
ցնա. առաջին քան զամենայն. լուր Իսր
30 Աստ մեր՝ Տ մի է։ * Եւ սիրեսցես զՏ
Աստ քո յամ սրտե քումմէ՝ և յամ ա
նէ քումմէ. և յամենայն զօրութենէ քումմ
31 այս է առաջին պատուիրան։ * Եւ երկրոր
նման սմին. սիրեսցես զընկեր քո իբր
զանձն քո. մեծ քան զամա այլ պատո
32 բան ոչ գոյ։ * Եւ ասէ ցնա դպիրն, բա
ւուք է վարդապետ. ճշմարտութեբ ասացե
եթէ մի է Աստ՝ և ոչ գոյ այլ բայց ՚ի նմա
33 նէ։ * Եւ սիրելն զնա յամենայն սրտէ՝ և
յամ զօրութենէ՝ և յամ մտաց. և սիրել
զընկերն իբրև զանձն, առաւել է քան զա
34 ջակեզս և զզոհս։ * Եւ տեսեալ Յս եթէ
իմաստութբ եհ պատասխանին, ասէ ցնա
չես հեռի յարքայութենէ Ա. և ոչևս ո
35 իշխէր ինչ հարցանել ցնա։ * Պատասխա
նի եհ Յս և ասէ, մինչ ուսուցանէր ՚ի
տաճարին, զիարդ ասեն դպիրքն, եթէ
36 Քն որդի Դաւթի է։ * Եւ ինքն Դաւիթ
Հոգւովն սրբով ասէ. ասաց Տ ցՏ իմ
նիստ ընդ աջմէ իմմէ, մինչև եդից զթշնա
37 միս քո պատուհանդան ոտից քոց։ * Ապա
եթէ ինքն իսկ Դաւիթ զնա Տ կոչէ, զի
ՈՐԴ ինչ որդի նորա։ և բազում ժողովուրդ
38 լսէր նմա քաղցրութեամբ։ * Եւ ասէր ցու
սեալսն ՚ի վարդապետութենէ իւրում.
դիմիջ ՚ի դպրաց սոցա. որք կամին
՚ի տանդերձս երևելիս շրջիլ. զնախատինսն
39 ինդրել ՚ի հրապարակս։ * Եւ զնախաձոո
՚ի ժողովուրդս. և զդահապետութիս յընթեր
40 * Որք ուտեն զտունս այրեաց. պատճառա
նօք յերկարեն զաղօթս. սի առեալ ևս դա
41 տաստանս ընկալցին։ * Կայր Յս ընդդէմ
դան-

պանձանակին. տեսանէր թէ զիարդ ժողո-
վուրդն արկանէր զղինձ ՚ի գանձանակն. և
բազում մեծատուներք արկին բազում ինչ։
42 * Եկն այրի մի, և էարկ երկուս լումայս.
43 որ է նուաստագոյնս մի։ * Եւ կոչեալ առ
ինքն զաշակերտան, ասէ ցնոսա. ամէն
ձեզ. զի այրին այն տառապեալ՝ շատ էարկ
քան զամենեսեան ՚ի գանձանակն։
44 * Քանզի ամենեքին յաւելորդացս իւրեանց
արկին. այլ նա ՚ի չքաւորութենէ իւրմէ՝ զա-
մենայն ինչ զոր ունէր՝ էարկ զկենդ չափ
զկենսոս իւր։

ԳԼ. ԺԳ։

1 Եւ յելանելն նորա ՚ի տաճարէ ասէ
ցնա մի յաշակերտացն նորա. վար-
դապետ։ տես՝ որպիսիք են քարինքս և
2 որպիսիք շինուածք։ * Պատասխանի եւ ասէ
Ցն և ասէ. տեսանես զայդ ամենայն շի-
ուածս. ամէն ասեմ ձեզ՝ եթէ ոչ թողցի
քար ՚ի քարի վերայ՝ որ ոչ քակտեսցի։
3 * Եւ մինչ նստէր նա ՚ի լերինն ձիթենեաց
յանդիման տաճարին, Հարցանէին զնա ա-
ռանձինն, պետրոս՝ և յակոբոս՝ և յովհան-
4 նէս՝ և անդրէասս։ * Ասա մեզ, երբ լինիցի
այդ. և զի՛նչ նշան է՝ յորժամ կատարելոց
5 իցէ այդ ամենայն։ * Պատասխանի եւ Ցն
և ասէ ցնոսա. զգոյշ կացէք. մի ոք զձեզ
6 խաբեսցէ։ * Զի բազումք եկեսցեն յա-
նուն իմ. և ասիցեն՝ եթէ ես եմ Քն.
7 և զբազումս մոլորեցուսցեն։ * Այլ յոր-
ժամ լսիցէք պատերազմս՝ և համբաւս
պատերազմաց, մի խռովիցիք. զի պարտ է
լինել. բայց չէ է կատարած։
8 * Զի յարիցէ ազգ յազգի վերայ. և թա-
գաւորութիւն ՚ի թագաւորութիւն վրդ. և եղի-
ցին շարժմունք ՚ի տեղիս տեղիս. սովք՝ և
սրա-

սրաճուլեն.ք՝ և խռովուլեն.ք. այլ այն ո
9 մեռայն՝ սկիզբն է երկանց։ * Ւրւ գնող ի
մառնեսցեն յառեսոս՝ և ’ի ժողովուր
տանջիցիք. և առաջի դատաստան և ի
դատաստ կայցէ.ք վասն իմ ’ի վկայութի
10 նոցա։ * Ւրւ առնայն հնեթանոսաց. բայ
նախ պարտ է առնսարանիս քարոզել։
11 * Այլ յորժամ տանիցեն զձեզ մատնել
մի յառաջագոյն հոգայցէ.ք. և մի գմա
ածիցէ.ք, լեզ գինչ խօսիցիք. այլ որին
տացի ձեզ ’ի ժամուն յայնմիկ՝ զայն խօս
ցիք. զի ոչ դուք է.ք՝ որք խօսիցիք՝ այ
12 Հոգին սուրբ։ * Ա՝ատանեսցէ եղբայր զե
բայր ’ի մահ՝ և հայր զորդի. և յառնիցեն
որդիք ’ի վերայ հարց՝ և սպանանիցեն զն
13 սա։ * Ւրւ եղիջիք ատելեաւք յամենեցուն
վասն անուան իմոյ. այլ որ Համբերեսցէ
14 խոպառ՝ նա կեսցէ։ * Ւրւ յորժամ տես
նիցէ.ք զպղծուլեն աւերածին. զի կացցէ ’ի
տեղւոջ, ուր չիցէ արժան. որ ընթեռնու
’ի միտ առցէ. յայնժամ որք ’ի Հրէաստա
15 նի իցեն՝ փախիցեն ’ի լերինս։ * Ւրւ որ
վ ըն տանեացն իցէ՝ մի իջցէ ’ի տունն. և
մացէ բառնալ ինչ ’ի տանէ նորմէ։
16 * Ւրւ որ յագարակին իցէ, մի դարձցէ յետ
17 առնուլ զձորձս նր։ * Խայց վայ իցէ յղ
եաց և տանաւոց, յաւուրն յայնոսիկ։
18 * Ցաղթիս կացէ.ք՝ զի մի ձմերան լինիցի
19 * Ւրւ գիշերն աւուրքն այնոքիկ նեղուլեան
որպէս ոչ եղեն երբէ.ք այնպիսիք ’ի սկզբ
նէ արարածոց մինչև ցայժմ, և մի այլ
20 ցի։ * Ւրւ եթէ ոչ էր կարճեալ ցայ զա
ւուրսն զայնոսիկ վասն ընտրելոց նո
ապրիւր ամ մարմին. այլ վասն ընտրելոց
զորս ընտրեաց՝ կարճեալ զաւուրսն զայ
21 սիկ։ * Ցայնժամ եթէ ոք ասիցէ ձեզ. ն
լեզ ահաւասիկ է Քն, կամ աւանիկ
հա

22 հաւատայք։ * Ձի յարիցեն սուտ քրիս
տոսք. և սուտ մարգարէք. և տայեն նշա-
նս և արուեստս՝ առ՝ ի մոլորեցուցանել
եթէ հնար ինչ իցէ և զընտրեալսն։
23 * Բայց դուք զգոյշ եղերուք. ահաւասիկ
յառաջագոյն ասացի ձեզ զամ։
24 * Այլ յաւուրսն յայնոսիկ յետ նեղութեանն
այնորիկ արեգակն խաւարեսցի. և լուսին
25 ոչ տացէ զլոյս իւր։ * Եւ աստեղք երկ-
նից իջանիցեն. և զօրութիք յերկինս
26 շարժեսցին։ * Եւ յայնժամ տեսցեն զոր-
դի մարդոյ եկեալ ամպօք՝ զօրութեամբ և
27 փառաւ բազմաւ։ * Եւ յայնժամ առա-
քեսցէ զհրեշտակս իւր. և ժողովեսցէ զընտ
րեալս իւր՝ ի չորից հողմոյ. ՚ի ծագաց երկ
28 րի մինչև ՚ի ծագս երկնից։ * Բայց դուք
՚ի թզենւոյ առակ ուսջիք զառնէք, յորժամ
տակաւ ոստքն նորա կակղանայցին. և տերև
արձակիցի ՚ի նմա՝ գիտէք թէ մերձ է ա-
29 մառն։ * Նոյնպէս և դուք՝ յորժամ տե-
սանիցէք զայս ամենայն եղեալ՝ գիտասջիք
30 թէ մերձ է առ դուրս։ * Ամէն ասեմ ձեզ.
թէ ոչ անցցէ ազգս այս՝ մինչև այս ամե-
31 նայն եղիցի։ * Երկինք և երկիր անցցեն.
32 և բանք իմ ոչ անցանիցեն։ * Այլ վասն
աւուրն այնորիկ և ժամու՝ ոչոք գիտէ. ոչ
հրեշտակք յերկինս՝ և ոչ որդի. բայց
33 հայր միայն։ * Զգոյշ եղերուք։ սկեցէք
և կացէք յաղօթս. զի ոչ գիտէք երբ
34 ժամանակն իցէ։ * Որպէս այր մի գնա-
ցեալ ՚ի տուր աշխարհ՝ թողոյր զտունն
իւր. և տացէ ծառայից իւրոց իշխանու-
թիւն. և իւրաքանչիւր զգործս իւր. և դրա-
նապանին պատուիրէր տացէ, զի արթուն
35 լինիցի։ * Արդ՝ արթուն կացէք. (զի ոչ
գիտէք երբ Տէր տանն գայցէ՝ յերեկուրեայ,
եթէ ՚ի մէջ գիշերի՝ եթէ ՚ի հաւախօսի՝
եթէ

36 եթէ ընդ առաւօտս։) *Գուցէ եկեալ
յանկարծակի՝ գտանիցէ զձեզ ի քուն։
37 *Եւայց զոր ձեզի ասեմ, ամենեցուն
ասեմ, արթնուն կացէք։

ԳԼ. ԺԴ։

1 Եւ էր զատիկ և բաղարջակերք, յե
երկուց աւուրց. խնդրէին քահանա
պետքն, և դպիրք՝ եթէ ընդիւրզ զնո նե
գաղթ կալեալ սպանանիցեն։
2 *Եայց ասէին, թէ մի՛ ի տօնի տա
մի խռովութիւն լինիցի ի ժողովրդեանն։
3 *Եւ մինչ էր ի Բեթանիա ի տան սի
բորսոի բորսոեայ, եկն կին մի, որ ու
շիշ ևղոյ նարդեան ապառիճ մեծագնոյ։
բեկեալ զշիշն՝ եհեղ ի վերայ գլխոյ նո
4 *Եւ աշակերտքն զչարեցին և ասէին։
դիջը եղև կորուստս ևղոյդ այդորիկ։
5 *Կարէր էր զայդ ևղ վաճառել աս
քան զերեքհարիւր դահեկանի. և տա
աղքատաց։ և զայրանային նմա յոյժ։
6 *Եւ Յս ասէ ցնոսա։ Թոյլ տուք զմ
զի՞ աշխատ առնէք զի գործ մի բարի գո
7 ձեայ գործ կիս։ *Զամ ժամ զաղքատ
ընդ ձեզ ունիք։ և յորժամ կամիք կա
ըօղ էք առնել նոցա բարիս. այլ զիս ո
8 զամ ժամ ընդ ձեզ ունիք։ *Գործ զոր ա
նէր, արար։ յառաջագոյն խնկեաց զմարմ
9 իմ՝ ի նշան պատանաց։ *Ամէն ասեմ ձե
ուրև քարոզեսցի աւետարանս այս ընդ ա
աշխարհ, և զոր արար դա՝ խօսեսցի ի վ
10 տակի զորա։ *Եւ Յուդա Իսկարիովտաց
մի յերկոտասանից անտի, գնաց առ քահ
նապետսն՝ զի մատնեսցէ զնա նոցա։
11 *Նոքա երբեմն լուան՝ ևղեցան։ և խոս
տացան տալ նմա արծաթ։ և խնդրէր ի
զիարդ զամանաւոր մատնեսցէ զնա։

*Եւ

12 * Եւ յառաջնում աւուր բաղարջակերացն.
յորում զատիկն պէտուէին. ասեն ցնա ա-
շակերտքն։ ուր կամիս՝ երթիցուք՝ պատ-
րաստեսցուք՝ զի կերիցես զատիկն։
13 * Եւ առաքէ երկուս յաշակերտաց անտի՝
և ասէ ցնոսա. երթայք ՚ի քաղաք. և իբ-
րև մտանիցէք ՚ի քաղաքն՝ պատահեսցի ձեզ
այր մի, որ սափոր ջրոյ յուսն ունիցի։ եր-
14 թայք զետ նը։ * Եւ յոր տունն մտանիցէ,
ասացէք տանուտէրն. վարդապետն
ասէ՝ ուր են իջեւանքն իմ, ուր աշակերտ-
15 ացս ուտիցեմ զատիկն։ * Եւ նա ցուցցէ
ձեզ վերնատունն մի մեծ զարդարեալ. անդ
16 պատրաստեսջիք մեզ։ * Եւ գնացին պատ-
րաստել աշակերտքն նորա։ եկին ՚ի քա-
ղաքն՝ և գտին որպէս ասացն նոցա։ և
17 պատրաստեցին զատիկն։ * Եւ իբրև երե-
կոյ եղև՝ դայ երկոտասանիւքն հանդերձ։
18 * Եւ իբրև բազմեցան, և ուտէին, ասէ
Յս։ ամէն ասեմ ձեզ՝ զի միոքն ՚ի ձէնջ
մատնելոց է զիս։ որ ուտէ ինձ ընդ ես։
19 * Եւ նորա սկսան տրտմիլ՝ և ասել մի ըստ
միոջէ՝ միթէ ե՞ս իցեմ. և միւսն, միթէ ե՞ս
20 իցեմ։ * Նա պատասխանի ետ և ասէ ցնո
սա։ մի յերկոտասանից այսր, որ միաց
21 ընդես ՚ի սկաւառակդ։ * Այլ որդի մար-
դոյ երթայ՝ որպէս գրեալ է վասն նորա։
բայց վայ իցէ մարդոյն այնմիկ՝ որով ձեռն
որդի մարդոյ մատնեսցի։ լաւ էր նմա՝ թէ
22 չէր ինչ ծնեալ մարդն այն։ * Եւ մինչդեռ
ուտէին, առեալ Յս հաց. օրհնեաց և
եբեկ՝ ետ նոցա, և ասէ. առէք՝ այդ է
23 մարմին իմ։ * Եւ առեալ բաժակ՝ գոհա-
ցաւ և ետ նոցա. և արբին ՚ի նմանէ ամե-
24 նեքեան։ * Եւ ասէ ցնոս։ այս է արիւն իմ
նորոյ ուխտի. որ վասն շատից բազմանայ հեղու-
25 նի։ * Ամէն ասեմ ձեզ. ևս ոչ եմ այեւելոյ

ըմպել՝ ի բերոյ որթոյ մինչև ցօրն ցայն յոր
ժամ արքիւ զնա նոր յարքայութեն Աւ։
26 * Եւ գոհացեալ՝ ելին ի լեառն ձիթենեաց։
27 * Եւ ասէ ցնոսա Յս. ամենեքեան դայ
թագղելոց էք զնինէն յայսմ գիշերի. զի
գրեալ է, թէ Հարիւ զհովիւն, և ոչխարքն
28 ցրուեսցին։ * Այլ յետ յարուիցն իմոյ
յառաջագոյն երթայց քան զձեզ ի գալի-
29 լեայ։ * Պատասխանի եառ պետրոս և ասէ
ցնա։ Թէպէտ և ամենեքին գայթագղեսցին,
30 այլ ես ոչ։ * Եւ ասէ ցնա Յս. ամէն ա-
սեմ քեզ. թէ դու իսկ յայսմ գիշերի մինչ
չև հաւուս իսսեալ երկոց՝ երիցս ուրասցիս
31 զիս։ * Իսկ պետրոս առաւել ևս պնդէր
և ասէր։ եթէ մեռանիլ ևս հասանիցի ընդ
քեզ, զքեզ ոչ ուրասցայց։ նոյնպէս և ա-
32 մենեքեան ասէին։ * Գան ի տեղի՝ ո-
րում անուն էր գեթսեմանի։ և ասէ ցաշա-
կերտսն։ նստարուք աստ՝ մինչ ես յաղօթ-
33 կացից։ * Եւ առնու ընդ իւր զպետրոս և
զյակոբոս՝ և զյովհաննէս. և սկսաւ տրտ-
34 միլ և հոգալ։ * Ցայնժամ ասէ ցնոսա
տրտում է անձն իմ մինչև ի մահ. մնայք
35 աստ՝ և արթուն կայէք։ * Եւ մատու-
ցեալ սակաւիկ մի յառաջ, անկաւ ի վե-
րայ երեսաց իւրոց յերկիր. և կայր յաղօթ-
զի եթէ հնար ինչ է՝ անցցէ ի նմանէ
36 ժամն։ * Եւ ասէ. աբբայ հայր. ամ ինչ
քեզ հնարաւոր է. անցո զբաժակս զայս
ինէն։ բայց ոչ որպէս ես կամիմ՝ այլ
37 որպէս դու կամիս։ * Եւ գայ՝ գտանէ զնո-
սա՝ զի նընջէին։ և ասէ ցպետրոս։ սիմոն
նընջես։ ոչ կարացեր ժամ մի արթուն
38 կալ։ * Արթուն կայէք՝ և յաղօթս կա-
յէք։ զի մի մտջիք ի փորձուիլ. ոգիս յօ-
ժարն է՝ բայց մարմինս տկար։
39 * Եւ դարձեալ երթալ՝ եկաց յաղօթս. և

40 զնոյն բան ասաց։ *Դարձաւ միւսանգամ
անդրէն. և եգիտ զնոսա՝ ի քուն։ քանզի
էին աչք նոցա ծանրացեալք։ և ոչ գիտէ-
ին զինչ պատասխանի տացեն նմա։
41 *Գայ երրորդ անգամ, և ասէ ցնոսա։
Ննջեցէք այսուհետև, և հանգերուք. զի
հասեալ է վախճան։ եկն ժամ. և ահա որ-
դի մարդոյ մատնի՝ ի ձեռս մեղաւորաց։
42 *Ո՛ն արիք, զնասցուք. զի ահաւասիկ մերձ
43 եղեալ՝ որ մատնելոց է զիս։ *Եւ մինչ-
դեռ նա զայն խօսէր՝ գայ Յուդա Իսկարիո-
տացի՝ մի յիւրեկտասանիցն անտի. և ընդ
նմա ամբոխ սուսերօք և բրօք՝ ի քահա-
նայապետէն՝ և ի դպրոցէ՝ և ի ծերոց։
44 *Տուեալ էր նշան մատնչի՝ և ասէր. ընդ
որում ես համբուրեցից՝ նա է. կալջիք
զնա՝ և տարջիք զուշադրեալ։
45 *Եւ մատուցեալ վաղվաղակի՝ ասէ ցնա։
ռաբբի, ռաբբի. և համբուրեաց զնա։
46 *Եւ նորա արկին՝ ի նա ձեռս՝ և կալան
47 զնա։ *Եւ միոմն յայնոցանէ՝ որք զկողման
կային՝ ձգեալ զսուր. և եհար զծառայ քա-
հանայապետին. և՝ի բաց եհան զականջն նորա։
48 *Պատասխանի ետ Յի և ասէ ցնոսա։ իբ-
րև՝ ի վերայ աւազակի ելիք սուսերօք և
49 բրօք ունել զիս։ *Ընդապատ առ ձեզ
էի՝ և ուսուցանէի՝ ի տաճարին. և ոչ կա-
լայք զիս։ այլ զի լցցին գիրք մարգարէիցն։
50 *Յայնժամ թողին զնա աշակերտքն ամե-
51 նեքին՝ և փախեան։ *Եւ ոմն երիտասարդ
գկնա երթայր նորա՝ արկեալ զնրբև զկաս-
մի՝ ի մերկուց. ունէին զնա երիտասարդքն։
52 *Եւ նորա թողեալ զկտաւանն՝ փախեաւ
53 մերկ՝ ի նոցանէ։ *Եւ տարան զՅի առ
քահանայապետն կայիափայ։ և գային ընդ-
նմա ամ քահանայքն՝ և դպիրք և ծերք։
54 *Եւ պետրոս երթայր զկնա նորա մինչև

’ի ներքս իսկ ’ի դաւիթ քահանայապետին
և նստէր ընդ սպասաւորսն . և ջեռնու
55 առ լուսովն ։ * Իսկ քահանայապետքն՝
ամ առեանն խնդրէին հակառակ Յի վկայ
ութիւն ինչ ։ ոչ էարասոտեսցեն զնա. և ո
56 գոանէին ։ * Զի բազումք սուտ վկայէ
վկայէին զնմանէ . և նման միմեանց ոչ էի
57 վկայութիւնքն ։ * Այլք յարուցեալ վկայէ
58 սուտ զնմանէ, և ասէին ։ * Թէ մեք լուա
’ի դմանէ զի ասէր ։ ես քակեցից զտաճար
զայդ ձեռագործ. և զերիս աւուրս շինեց
59 զայլ՝ առանց ձեռագործի ։ * Սակայն և այ
պէս չէր նման վկայութիւն նոցա ։
60 * Ապա յարուցեալ քահանայապետն ’ի
մէջ՝ հարցանէր զՅ, և ասէր. ոչինչ պա
պատասխանի . զի՞նչ դրգռեն զքէն վկայեն
61 * Եւ Յ լուռ եւեալ կայր , և ոչ այր ինչ
պատասխանի ։ դարձեալ քահանայապետ
հարցանէր զնա և ասէր ։ դո
ես Քս որդի Աւ օրհնելոյն ։
62 * Պատասխանի ետ Յ և ասէ ցնա ։ ես
ասացեր՝ զի ես եմ ։ բայց տեսանիցէ
զորդի մարդոյ նստեալ ընդաջմէ զօրութե
Աւ . և եկեալ ընդ ամպս երկնից ։
63 * Եւ քահանայապետն պատառեաց զվար
զաւակի զպատմուճան իւր և ասէ ։ զի՞նչ
64 պիտոյ են մեզ վկայք ։ * Ահա լուայք զա
նէքեան զհայհոյութիւնն ’ի բերանոյ զորա
զիա՞րդ լիցի ձեզ ։ և ամենեքեան դատե
պարտեալ զնա՝ լի՛ մահապարտ է ։
65 * Եւ սկսանք ոմանք ական լի՛քանել ընդ երե
նորա ։ ձորձ զգլխով արկանել՝ կռփել և
ասել ։ մարգարէացդ մեզ Քս ։ ով է այ
որ էհարն զքեզ ։ և սպասաւորքն ապտակ
66 հանէին նմա ։ * Եւ պետրոս մինչդեռ էր
’ի խոնարհ ’ի դաւիթն , գայ աղախին մի
67 քահանայապետին ։ * Եւ տեսանէ զնա
զի

պի ջեռնոյը. Հայեցաւ ընդ նա և ասէ. և դու ընդ Ցե նազովրեցւոյ էիր։
68 * Նա ուրացաւ և ասէ. ոչ ճանաչեմ. և ոչ գիտեմ զինչ դուդ ասես։ և ելբև եղ յարտաքին գաւիթն, և հաւ խօսեցաւ։
69 * Կարձեալ եահս զնա աղախինն. և բա- կաւ ասել ցայնոսիկ՝ որք շուրջն կային, թէ և սա ՚ի նոցանէ է։
70 * Նա դարձեալ ուրացաւ։ և յետ սա- կաւ միոյ՝ դարձեալ որք շուրջն կային, ա- սեն ցպետրոս. արդարև և դու ՚ի նոցանէ ես. քանզի գաղիլեացի ես՝ և խօսքդ իսկ
71 քո նման են։ * Նա սկսաւ նզովել՝ երդ-
72 նուլ և ասել, թէ ոչ գիտեմ զորմէ դու- քըդ ասէք։ * Նա նոյնժամայն կրկին հաւ խօսեցաւ. և յիշեաց պետրոս զբանն՝ զոր ասաց ցնա Ցս, թէ յն լոյէ հաւուս երկիցս խօսեալ. զնդ դու երիցս ուրասցիս զնս։ և սկսաւ լալ։

ԳԼ. ԺԵ։

1 Եւ վաղվաղակի ընդ առաւօտն, խորհուրդ արարեալ քահանայապետքն հանդերձ ծերօքն և դպրօք, և ամենայն ա տեանն. կապեցին զՅս և տարան մատնե
2 ցին պիղատոսի։ * Նա հարց զնա պիղատոս և ասէ. դու ես թագաւորն հրէից։ նա պա տասխանի ետ նմա և ասէ. դու ասես։
3 * Եւ էարախօսէին զնմանէ յայժ քահանայա պետքն. և նա ոչինչ տայր պատասխանի։
4 * Իսկ պիղատոս դարձեալ հարցանէր զնս. ոչինչ տաս պատասխանի. տես՝ քանի՞ մեղ
5 բառանեն զքեզ։ * Նա Ցս այնուհետև ոչինչ ետ պատասխանի. մինչև զարմանալ
6 յայժ պիղատոսի։ * Բայց ըստ ժողովարա- ձակէրն նոցա զմիոք կապեալ. զոր ինքեանք
7 խնդրէին։ * Եւ էր՝ որում անուն էր բա-

բաք-

բաբբաս՝ կոչեալ ընդ խառնիչն, որոյ
ընդ խառնիչն՝ զայր մի սպանեալ էր։
8 * Ի ձայն բարձր սկսաւ աղաղակել ամ-
բոխն և խնդրել՝ որպէս սովորէր. վն ա-
9 ձակեսցէ նոցա զբարբաջայն։ * Պատաս-
խանի ետ պիղատոս և ասէ ցնոսա. կամիք
զի արձակեցից ձեզ զարքայն հրէից։
10 * Քանզի գիտէր թէ առ նախանձու մատ-
11 նեցին զնա քահանայապետքն։ * Որք և
զամբոխն հաւանեցուցին՝ զի արձակեսցէ
12 նոցա զբարաբբայն։ * Դարձեալ պատաս-
խանի ետ պիղատոս և ասէ ցնա. իսկ զինչ
կամիք թէ արարից զարքայն հրէից։
13 * Եւ նորա դարձեալ աղաղակէին յուզեալք
ի քահանայապետէն, ի խաչ հան զնա։
14 * Ասէ ցնոսա պիղատոս զինչ չար արա-
րեալ է նէ դորա. և նորա առաւելեալս աղ-
աղակէին և ասէին. ի խաչ հան զնա։
15 * Իսկ պիղատոս իբրև զմիտս կամեցաւ հա-
ճել ամբոխին, արձակեաց նոցա զբարաբ-
բայն. և զՅի պատ հարեալ ետ ի ձեռս
16 զի ի խաչ ելանիցէ։ * Եւ զինուորքն տա-
րան զնա ի նեղբս ի պալատէն՝ ուր հրաս-
բակն էր. և կոչեն զամենայն զօրանայն
17 գունդն։ * Եւ զգեցուցանեն նմա քղա-
միդ կարմիր, և ծիրանիս. և եդին ի գլուխ
18 նորա պսակ արարեալ ի փշոյ։ * Եւ սկ-
սան ողջոյն տալ նմա և ասել՝ ողջ եր ա-
19 րքայդ հրէից։ * Եւ ծեծէին զգլուխն եր-
դամբ. և թքանէին ընդ երեսս. և ի ծն-
նրբ իջեալ երկրպագանէին նմա։
20 * Եւ իբրև կատակեցին զնա, մերկացուցի
զքղամիդն և զծիրանիս. և զգեցուցին նմա
զիւր հանդերձն. և ածին արտաքս. զի ի
21 խաչ հանիցեն զնա։ * Եւ ունէին պահ-
պիմոն կիւրենացի՝ որ ընդ այն անցանէր
եկեալ յագարակէ. զհայրն ալէքսանդրի և
ռու-

ռուփայ. ի բարձոյէ զնաչափայսն նորա։
22 * Եւ աճեն զնա ի դոզդոլթայ՝ տեղի մի.
23 որ թարգմանի՝ տեղի կառափելոյ։ * Եւ
տային նմա գինի զմռսեալ. և նա ոչ էառ.
24 և տանին զնա ի խաչ։ * Եւ խըզե-
ցին զնա՝ բաժանեցին զհանդերձս նորա.
արկեալ վիճակս ի վերայ՝ թէ ո՞ զինչ առ-
25 նուցու։ * Էր ժամ երրորդ՝ և տանին զնա
26 ի խաչ։ * Եւ էր գիր վնասուն նո՛ր գրեալ
27 թէ թագաւոր հրէից։ * Եւ ընդ նմա հա-
նին ի խաչ երկուս աւազակս. մի ընդ աջմէ
28 նորա՝ և մի ընդ ահեկէ։ * Եւ լցաւ գիրն
որ ասէ, թէ ընդ անօրէնս համարեցաւ։
29 * Եւ որք անցանէին, հայհոյէին զնա, շար-
ժեալ գլուխս իւրեանց՝ և ասէին. վա՛հ՝
որ քակէիր զաւաձարն՝ և վերըս աւուրս շի-
30 նէիր։ * Ապրեցո՛ զանձն քո՝ և էջ ի խա-
31 չէդ։ * Նոյնպէս և քահանայապետից այն
արարեալ ընդ միմեանս հանդերձ դպրօքն՝
ասէին. զայլս ապրեցոյց՝ զանձն ոչ կարէ
32 ապրեցուցանել։ * Քրիստո՛ս իսկ թա-
գաւոր Իսրայէլի. իջցէ այժմ ի խաչէ այսր. զի տեսցուք և
հաւատասցուք դմա. և որք ընդ նմա՝ ի
խաչն եղեալ էին՝ նախատէին զնա։
33 * Եւ իբրև վեց ժամ եղև՝ խաւար կալաւ
34 զամենայն երկիրս մինչև ցինն ժամ։ * Եւ յին
ներորդ ժամուն աղաղակեաց Յս՝ ի ձայն
մեծ և ասէ. Էլի՝ Էլի՝ զաւմասաբաքթանի.
որ թարգմանի. Աստ իմ, Աստ իմ, ընդէ՞ր
35 թողեր զիս։ * Եւ ոմանք՝ ի նոցանէ՝ որք
շուրջ կային զնովաւ՝ իբրև լուան, ասէին
36 թէ զեղիա կարդայ։ * Եւ ընթացեալ մի-
ոմն՝ եդից սպունգ մի քացախով. և հար-
եալ յեղեգան՝ տայր ըմպել նմա. և ասէ՝
թո՛ղ տուք՝ տեսցուք, գայ եղիա իջուցա-
37 նել զնա։ * Եւ Յս արձակեաց ձայն մեծ՝
38 և էհան զոգի։ * Եւ վարագոյր տաճարին
պատռ-

պատառեցաւ յերկուս, 'ի վերուստ մինչ
39 'ի խոնարհ: * Եւ տեսեալ Հարիւրապետին
որ կայր անդ՝ եթէ աղաղակեաց և էհ
պգի, ասէ. արդարև այրս այս՝ որդի Ա
40 էր: * Էին և կանայք՝ որք հայէին 'ի հե
ռաստանէ. յորս էր Մարիամ Մագդալենա
ցի. և Մարիամ յակոբայ փոքրկան. և յ
41 սեայ մօրն. և սաղովմէ: * Որք յորժամ
էին 'ի գաղիլեայ, զհետ ըզՋէն նորա, և
պաշտէին զնա. և այլք բազումք կանայք
որք ընդ նմա իսկ եկեալ էին յերուսաղէմ:
42 * Եւ իբրև երեկոյ եղև՝ (քանզի ուրբաթ
43 էր՝ որ 'ի շաբաթին մոտանէր:) * Եկեալ յ
սէփ՝ որ յարիմաթեայն էր. այր պարկեշ
նախարար, որ և ինքն իսկ ակնուռնէր զ
քագաւորն Աւ. համարձակեցաւ՝ եմուտ առ
պղատոս. և խնդրեաց զմարմինն Յի:
44 * Եւ պղատոս զարմացաւ, իթէ այնքան
վաղ մեռաւ. և կոչեալ առ ինքն զհարիւ
րապետն, հարց զնա, և ասէ՝ իթէ ար
45 դարև այնքան վաղ մեռաւ: * Եւ իբրև
ստուգեաց 'ի հարիւրապետէ անտի, շնոր
46 հեաց զմարմինն յոսէփայ: * Եւ յոսէփ
գնեաց կտաւ՝ և իջուցեալ զնա՝ պատեաց
կտաւովն. և եդ 'ի գերեզմանի. որ էր փո
րեալ 'ի վիմի. և լծաւ գլուխ վիմի մի
դուռն գերեզմանին: * Իսկ Մարիամ Մագ
47 դաղենացի. և Մարիամ յակոբայ՝ և յո
սեայ, տեսին զտեղին՝ ուր եդաւ:

ԳԼ. ԺԶ:

1 Եւ իբրև էանց շաբաթին՝ Մարիամ Մա
դաղենացի՝ և Մարիամ յակոբայ և
սաղովմէ, չուքան պատրաստեցին խունկս, զ
2 եկեսցեն և օծցեն զնա: * Եւ ընդ առա
ւօտս միաշաբաթիոն, գան 'ի գերեզման
3 ընդ արևադալն: * Եւ ասէին ցմիմեանս

ձի թաւալեցուսցէ մեզ զվէմն ՚ի դրանց
4 դերեզմանին։ * Եւ հայեցեալ տեսին զի
թաւալեցուցեալ էր վէմն ՚ի դերեզմանէն.
5 քանզի էր մեծ յոյժ։ * Եւ մտեալ ՚ի նոր
քըս ՚ի դերեզմանն՝ տեսին զերիտասարդ
մի, զի նստէր ընդ աջմէ կողմանէ, զգե-
ցեալ պատմուճան սպիտակ. և զարհուրե
6 ցան։ * Եւ նա ասէ ցնոսա. մի երկնչիք՝
զՅ՚ս խնդրէք զնազովրեցի զխաչելեալն, յա
րեաւ. չէ աստ. տեսէք տեղին, ուր
7 եդին զնա։ * Այլ երթայք, ասացէք յա-
շակերտս նորա, և ցպետրոս, թէ տայ
առաջագոյն երթայ քան զձեզ ՚ի գալիլեայ.
անդ տեսանիցէք զնա, որպէս ասացն ձեզ։
8 * Եւ ելեալ լուծան, եկին և փախեան ՚ի գե
րեզմանէն, քանզի պահէր զնոսա երկիւղ. և
ոչ ումեք էին ասացին. զի երկնչէին։
9 * Յարուցեալ Ցս առաւօտուն, առաջին
միաշաբաթիւն, երևեցաւ մարիամու մագ-
դաղինացւոյ, յորմէ հանեալէր զեօթն
10 դևսն։ * Եւ նա երթեալ պատմեալ այնո
ցիկ՝ որք ընդ նմայն էին, մինչդեռ լային և
11 սգային։ * Եւքա ելեալ լուան թէ կեն-
դանի է, և երևեցաւ նմա՝ ոչ հաւատա-
12 ցին։ * Յետոյ երևեցաւ այլով կերպարա-
13 նաւ որք երթային յանդաստան։ * Եւքա
ետքան պատմեցին այլոց. և ոչ նոցա հաւա
14 ացին։ * Յետոյ մինչդեռ բազմեալէին մե
ատամբն, երևեցաւ նոցա. և թշնամանե-
աց զանհաւատութիւն նոցա, և վհատասրտ
տութիւն. զի որ երևեցաւ նոցա յարուցեալ
15 ՚ի մեռելոց՝ և ոչ հաւատացին։ * Եւ ասէ
ցնոսա. երթայք յաշխարհ ամ. և քարո
զեցէք զաւետարանն ամենայն արար
16 ածոց։ * Որ հաւատացէ և մկրտեցի,
կեցցէ. և որ ոչն հաւատացէ՝ դատապարտ
17 տեսցի։ * Նշանք այնոցիկ՝ որք հաւատան,
երթիւ-

երթիցեն գնետ այնոցիկ։ Յանուն իմ դեւս
18 հանցեն. լեզուս խօսեսցին։ *Ի ձեռս իւ
րեանց օձս բարձցեն. և եթէ զմահացու
ինչ դեղ արբցեն, նոցա ինչ ոչ վնասես
ցէ. Ի վերայ հիւանդաց ձեռս դիցեն և
19 բժշկեսցեն։ *Եւ ինքն Տէր Յի յետ խո
սելոյն ընդ նոսա՝ համբարձաւ յերկինս և
20 նստաւ ընդ աջմէ Հօր։ *Եւ նոքա ելեալ
քարոզեցին ընդ ամ երկիր՝ Տէն գործակ
ցութիւն. և զբանն հաստատէին ամ նշա
նօք՝ որք երթային գնետ նոցա։

ՍՐՌՈՑ
ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՍ
ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ։
ԸՍՏ ՂՈՒԿԱՍՈՒ։

Գլուխ Ա։

1 *ՔԱՆԶԻ ՌԱԶՈՒՄ ֆ
յոժարեցան վերստին կարգել զպատ
մութիւն վասն երկայն հաստատուն ի մեզ
2 *Որպէս աւանդեցին մեզ որք ի սկզբան
ականատեսք և սպասաւորք եղեն բանին
3 *Կամ եղև և ինձ. որ ի սկզբանէ գնի
երթեալ էի ամ՝ ճշմարտութիւն՝ կարգ
4 գրել քեզ՝ քաջդ Թէոփիլ։ *Զի ծա
նես զբանին, որով աշակերտեալ, վճռ
5 մարտութիւն։ *Եւ եղև յաւուրս Հերո
արքայի Հրէաստանի, քահանայ ոմն անու
ղաքարիա ի դասակարգէ աբիայ. և կի
նէր

նորա ՚ի դատերայ ահարծնի. և անուն նո՛ր
6 եղիսաբեթի։ * Եւ էին արդարք երկոքին առաջի Ա՟Յ. գնային յամենայն պատուիրանս՝
և յիրաւունս Տ՚Ն անարատաք։
7 * Եւ ո՛չ զոյր նոցա որդեակ. քանզի եղիսաբեթ ամուլ էր. և երկոքեան անցեալք
8 էին զաւուրսք իւրեանց։ * Եւ եղև ՚ի քահանայանալն նորա ըստ կարգի աւուրսն նա-
9 սանելոյ առաջի Ա՟Յ։ * Ըստ օրինի քահանայութեանն էհաս նմա խունկ արկանել՝ մտ-
10 եալ ՚ի տաճարն Տ՚Ն։ * Եւ ամենայն բազմութիւն ժողովրդեանն կայքն յաղօթս ար-
11 տաքոյ ՚ի ժամ խնկոյն։ * Եւ երեւեցաւ նմա հրեշտակ Տ՚Ն. կայր ընդ աջմէ սե-
12 ղանոյ խնկոյն։ * Եւ խռովեցաւ զաքարիա երբեւ տես. և անկաւ ահ ՚ի վերայ նորա։
13 * Ասէ ցնա հրեշտակն Տ՚Ն. մի՛ երկնչիր զա-քարիա. զի լսելի եղեն աղօթք քո. և կինն
քո եղիսաբեթ ծնցի քեզ որդի. և կոչես
14 ցանուն նորա յովհաննէս։ * Եւ եղիցի քեզ ուրախութիւն և ցնծութիւն. և բա-
զումք ՚ի ծննդեան նորա խնդասցին։
15 * Զի եղիցի մեծ առաջի Տ՚Ն. և գինի և օղի մի՛ արբցէ. և Հոգւով սրբով լցցի
անդստին յորովայնէ մօր իւրոյ։
16 * Եւ զբազումս յորդւոցն Իսրայէլի դարձուսցէ
17 ՚ի Տէր Աստուած իւրեանց։ * Եւ ինքն եկեսցէ առաջի նորա Հոգւով և զօրութիւն եղիայի.
դարձուցանել զսիրտս հարց յորդիս. և
ապստամբս ՚ի միաստուածութիւն արդարոց. պատրաստել Տ՚Ն ժողովուրդ կազմեալ։
18 * Եւ ասէ զաքարիա ցհրեշտակն. և ո՞ր գիտասցէ զայդ. զի ես ծեր եմ. և կինն իմ
անցեալ զաւուրսք իւրովք։
19 * Պատասխանի եւս հրեշտակն և ասէ ցնա. ես եմ գաբրիէլ, որ կամ առաջի Ա՟Յ. և
առաքեցայ խօսել ընդ քեզ՝ և աւետարա-
նել

20 նեւ քեզ պայդ։ * Եւ ահա եղևցիս համր,
և մի կարասցես խօսիլ մինչև յօրն՝ յորում
այդ լինիցի. փոխանակ որի ոչ հաւատացիր
բանիս իմոյ՝ որք լցցին ի ժամանակի իւր-
21 եանց։ * Եւ ժողովուրդն ակն ունէր զ-
քարիայ. և զարմանային ընդ յամենն նորա
22 ի տաճարին։ * Եւ երբև ել ոչ կարէր
խօսիլ ընդ նոսա. և իմացան թէ տեսիլ
եւս ի տաճարին. և նա նշանացն խօսէր
ընդ նոսա. և կայր պատահանեալ։
23 * Եւ եղև երբև լցան աւուրք պաշտամն
24 նորա, գնաց ի տուն իւր։ * Եւ յետ աւ-
ուրցն այնոցիկ յղացաւ Եղիսաբէթ կին նո
և թաքուցանէր զանձն ամիսս հինգ, և ա
25 սէր։ * Զի՛նչ գործ գործեաց ընդիս Տէր
յաւուրս՝ յորս հայեցաւ յիս բառնալ զնա
26 խատինս իմ ի մարդկանէ։ * Եւ յամենն
ի վեցերորդի առաքեցաւ գաբրիէլ հրեշտա
ԱԱՀ ի քաղաք մի գալիլեացւոց. որում
27 անուն էր Նազարէթ։ * Առ կոյս, խոս
ցեալ առն. որում անուն էր Յոսէփ,
տանէ դաւթի. և անուն կուսին մարիամ
28 * Եւ եկեալ առ նա հրեշտակն ասէ. ու
րախ լեր բերկրեալդ՝ Տէր ընդ քեզ։
29 * Եւ նա ընդ բանին խռովեցաւ. և խոր
հէր ընդ միտս, թէ ո՞րպիսի՛ ինչ էիցէ ող
30 ջոյնս այս։ * Եւ ասէ ցնա հրեշտակն. մի
երկնչիր Մարիամ. զի գտեր շնորհս ԱԱՀ
31 * Եւ ահա յղասջիր՝ և ծնցիս որդի. և
32 կոչեսցես զանուն նորա Յի։ * Նա եղիցի
մեծ. և որդի բարձրելոյ կոչեսցի. և տացէ
նմա Տէր Աստ զաթոռն դաւթի հօր նորա.
և թագաւորեսցէ՝ ի վերայ տանն յակոբայ
33 ի յաւիտեան։ * Եւ թագաւորութիւն նոր
34 ւանձան մի լինի։ * Եւ ասէ մարիամ ցհ
հրեշտակն. զիարդ լինիցի ինձ այդ. քանզի
35 զայր ոչ գիտեմ։ * Պատասխանեաւ նա հրէշ
տակն

ասին և ասէ ցնա. Հոգին սուրբ եկեսցէ
'ի քեզ. և զօրութիւն բարձրելոյն հովանի
լեսցէ 'ի վերայ քո։ քանզի և որ ծնանելոցն
է 'ի քէն, սուրբ է. և որդի ԱՅ կոչեսցի։
36 * Եւ ահա եղիսաբեթ ազգական քո՝ և նա
յղի է 'ի ծերութիւնի իւրում. և այս վեցե-
րորդ ամիս է նորա՝ որ ամուլն կոչեցեալ է։
37 * Զի ոչ ակարասցի առ ԱՍՏ ամենայն
38 բան։ * Եւ ասէ Մարիամ՝ ահաւասիկ կամ
աղախին Տ՚ն. եղիցի ինձ ըստ բանի քում. և
39 գնաց 'ի նմանէ հրեշտակն։ * Յարուցեալ
Մարիամ յաւուրսն յայնոսիկ, գնաց 'ի լեռ-
նակողմն փութապէս 'ի քաղաքն Յուդայ։
40 * Եւ եմուտ 'ի տունն զաքարիայ. և ետ ող-
41 ջոյն եղիսաբեթի։ * Եւ եղև իբրև լուաւ
զողջոյնն Մարիամու եղիսաբեթ, խաղաց
մանուկն յորովայնի նը. և լցաւ եղիսաբեթ
42 Հոգւով սրբով։ * Եւ 'ի ձայն բարձր աղա-
ղակեաց և ասէ։ Օրհնեա՛լ ես դու 'ի կա-
նանս. և օրհնեա՛լ է պտուղ որովայնիդ քոյ։
43 * Եւ ուստի է ինձ այս. զի եկեսցէ մայր
44 Տ՚ն իմոյ առ իս։ * Զի ահաւասիկ իբրև
եղև ձայն ողջոյնի քոյ յականջս իմ, խա-
ղաց յուժգնութիւն մանուկն յորովայնի իմում։
45 * Եւ երանի՛, որ հաւատացեալ է եղիցի
կատարումն ասացելոյ նմա 'ի Տ՚է։
46 * Եւ ասէ Մարիամ. մեծացուսցէ անձն իմ
47 զՏ՚ն։ * Եւ ցնծացաւ հոգի իմ՝ ԱՍՏ փրկ-
48 չիւ իմ։ * Զի հայեցաւ 'ի խոնարհութիւն
աղախնոյ իւրոյ. զի ահա յայսմհետէ երա-
49 նելոցեն ինձ ամենայն ազգք։ * Զի արար
ինձ մեծամեծս հզօրն. և սուրբ է անուն
50 նորա։ * Եւ ողորմութիւն նորա յազգաց
յազգս երկիւղածաց իւրոց։
51 * Արար զօրութիւն բազկաւ իւրով. ցրուե-
ցոյց զամբարտաւանս մտօք սրտից իւրեանց։
52 * Եւ քակեաց զՀզօրս յաթոռոց. և բարձ-

բայց

53 բացոյց զնոսանարհս ։ * Զ.քաղցեալս լցոյ
բարութիւ ։ և զմեծատունս արձակեաց ու
54 նայնս ։ * Պաշտպանեաց զիր ծառայի իւրոյ
55 յիշեալ զողորմութիւն իւր ։ * Որպէս խո
սեցաւ առ Տէրս մեր . սրբոյ Աբրահամու և զ
56 սակի նորա յաւիտեան ։ * Կեաց մարիամ
առ նմա իբրև ամիսս երիս , և դարձաւ
57 ի տուն իւր ։ * Իւ եղեալ ելի լցան ժա
մանակք ծնանելոյ. և ծնաւ զորդի ։
58 * Իւ լուան որք շուրջ գնոսա էին . և
ազգատոհմք նորա ։ զի մեծ արար Տէր զո
ղորմութիւն իւր ընդ նմա և խնդային ընդ
59 նմա ։ * Իւ եղև յաւուրն ութերորդի՝ եկին
թլփատել զմանուկն. և կոչէին զնա յանուն
60 հօր իւրոյ զաքարիա ։ * Պատասխանի եա
մայր նորա և ասէ . ոչ՝ այլ կոչեսցի յովհան
61 նէս ։ * Իւ ասեն ցնա՝ .քանզի ոչինչ է յազգի
քումմ , որոյ կոչի անուն յովհաննէս ։
62 * Ակնարկէին հօրն նորա լծէ զի՛նչ կամիցի
63 կոչել զնա ։ * Իւ խնդրեալ տախտակի՝
գրեաց և ասէ. յովհաննէս է անուն նորա ։
64 և զարմացան ամենեքեան ։ * Իւ բացաւ բե
րան նորա վայրագակի , և լեզու նորա. և
65 խօսէր՝ և օրհնէր զԱստ ։ * Իւ եղև ահ՛ի
վերայ ամենեցուն՝ որք յսէին զայս . և որք
շուրջ բնակեալք էին զնոքօք . և ընդ ամ
լեռնակս զգին հրէաստանի պատմէին ամենայն
66 բանքս այսորիկ ։ * Իւ եդին ամենեքեան՝
որք լսէինն՝ ՛ի սիրտս իւրեանց՝ և ասէին.
զի՛նչ լինիցի մանուկս այս։ և ձեռն Տեառն
67 էր ընդ նմա ։ * Իւ զաքարիա հայր նորա
լցաւ Հոգւով սրբով՝ մարգարէացաւ և ա
68 սէ։ * Օրհնեալ Տէր Աստ իսրայէլի. զի այցել
եզ . և արար զնորհուրդ ժողովրդեան իւ
69 րոյ ։ * Իւ յարոյց զեղջիւր փրկութեան մեզ
՛ի տանն դաւթի ծառայի իւրոյ ։
70 * Որպէս խօսեցաւ բերանով սրբոցն՝ որք
յաւի-

յաւիտենից մարդարէք նորա էին։
71 * փրկութենէ ի թշնամեաց մերոց. և ի ձե-
72 ռաց ամենայն մերոց։ * Առնել զո-
զորմութիւն ընդ հարս մեր. և յիշել զսուր-
73 բն իւր սուրբ։ * Զերդումն, զոր երդ-
ուաւ աբրահամու հօր մերում, տալ մեզ։
74 * Առանց երկիւղի, ի ձեռաց թշնամեաց
մերոց փրկեալս, պաշտել զնա։
75 * Սրբութեամբ և արդարութեամբ առաջի նորա,
76 զամ աւուրս կենաց մերոց։ * Եւ դու
մանուկ, մարգարէ բարձրելոյն կոչեսջիս.
զի երթիցես առաջի երեսաց Տն. պատ-
77 րաստել զճանապարհս նր։ * Տալ գիտու-
թիւն փրկութեան ժողովրդեան նր. ի թո-
78 ղութիւն մեղաց նոցա։ * Ի սուն գթութեան
ողորմութենէ նց մերոց. որովք այց արար մեզ
79 արեգակն ի բարձանց։ * Երեւիլ որոց ի
խաւարի և ի ստուերս մահու նստեալն.
ուղղել զոտս մեր ի ճանապարհս խաղաղ-
80 ութեան։ * Եւ մանուկն աճէր՝ և զօրանայր
հոգւով. և էր յանապատս մինչև յօր երե-
ելից նր ցԻսր։

ԳԼ. Բ։

1 Եւ եղեւ ընդ աւուրսն ընդ այնոսիկ.
ել հրաման յօգոստոս կայսերէ՝ աշ-
խարհագիր առնել ընդ ամ տիեզերս։
2 * Այս առաջին աշխարհագիրն եղեւ ի դառա-
3 տարութեան մասանել յաշխարհագիրն յԻս-
4 րաէլ քաղաքի։ * Երթ և յօսէփ ի
գալիլեէ ի քաղաքէ նազարեթէ ի Հրէաս
տան, ի քաղաք դաւթի, որ կոչի բեթղէհ
հեմ՝ վասն լինելոյ նր ի տանէ՝ և յազգէ
5 դաւթի։ * Մատանել յաշխարհագիրն ընդ
ամենս հանդերձ, որ խոստացեալն էր նմա.
6 և էր յղի։ * Եւ եղեւ ի հասանել նոցա
անդր։

անդր, լցան աւուրք ծննդելոյ նորա։
7 * Եւ ծնաւ զորդին իւր զանդրանիկ՝ և պա-
եաց զնա ՚ի խանձարուրս՝ և եդ զնա ՚ի մ-
սուր. զի ոչ դայր նոցա տեղի ՚ի տեղեանի։
8 * Եւ հովիւքն էին ՚ի տեղւոջն յայնմիկ բ-
յօթեայք՝ որք պահէին զպահպանութիւն
դիշերոյ հօտից իւրեանց։ * Եւ հրեշտա-
9 Տ՚ն երևեցաւ նոցա. և փառք Տ՚ն ծագ-
ցան առ նոսա. և երկեան յերկիւղ մե-
10 * Եւ ասէ ցնոսա հրեշտակն. մի երկնչի-
զի ահաւասիկ աւետարանեմ ձեզ զուար-
խալիի մեծ. որ եղիցի ամենայն ժողով-
11 դեսին։ * Զի ծնաւ ձեզ այսօր փրկիչ
որ է օծեալ Տ՚ն ՚ի քաղաքի դաւթի։
12 * Եւ այս նշանակ ձեզ. գտանիցէք մանու-
պատեալ ՚ի խանձարուրս. և եդեալ ՚ի մ-
13 սուր։ * Եւ յանկարծակի եղև ընդ հրեշ-
տակին ընդ այնմիկ բազմութիւնն զօրաց երկ-
նաւորաց. որք օրհնէին զԱ՚ծ և ասէին։
14 * Փառք ՚ի բարձունս Ա՚յ. և յերկիր խա-
15 ղաղութիւն, ՚ի մարդիկ հաճութիւն։ * Եւ
եղև երբեմն վերացան ՚ի նոցանէ հրեշտակք
երկինս, ասեն հովիւքն ցմիմեանս հովիւքն.
եկայք, երթիցուք մինչև գտցեմք, և տեսցուք, զի՞նչ է բանս այս՝ որ եղև. զոր
16 Տ՚ն եցոյց մեզ։ * Եւ եկին փութանակի. և
գտին զմարիամ և զյովսէփ. և զմանուկն
17 եդեալ ՚ի մսուր։ * Եւ ծանեան վասն բա-
նին՝ որ ասացաւ նոցա զմանկանէն։
18 * Եւ ամենեքեան որք լսէին, զարմանային
վասն բանիցն՝ զոր խօսեցան ընդ նոսա հո-
19 վիւքն։ * Եւ մարիամ զամենայն զայս
սիկ պահէր. և խորհուրդ լինէր ՚ի սրտի
20 իւրում։ * Եւ դարձան հովիւքն, փառա-
ւոր առնէին՝ և օրհնէին զԱ՚ծ, վասն ամե-
զոր լսեան, և տեսին. որպէս պատմեալ
21 նոցա։ * Եւ երբեմն լցան աւուրք ութ թլ-
փաթել

փառել զնա. և կոչեցաւ անուն նորա Ցո՛
որ կոչեցեալն էր ՚ի Հրեշտակէն, մինչեւ
22 յղացեալ էր զնա յորովայնի։ * Եւ երբեք
լցան աւուրք սրբուելոյն ՚ըստ օրինացն
Մովսէսի, առին զնա ՚ի Յերուսաղէմ առ-
23 նել Տեառն։ * (Որպէս և գրեալ է յօրէնս
Տեառն. Թէ ամ արու, որ բանայ զարգանա-
24 սուրք Տեառն կոչեսցի։ * Եւ ասել պատարա-
գս ըստ ասացելոյն յօրէնս Տեառն. զոյգս տատ
րակաց. կամ երկուս ձագս աղաւնեաց։
25 * Եւ ահա այր մի էր ՚ի Յերուսաղէմ. որոյ անուն
էր Սիմէոն. և էր այրն այն արդար և եր-
կիւղած. և ակն ունէր միխիթարութեան
26 Իսրայէլի. և Հոգի սուրբ էր ՚ի նմա։ * Եւ էր
նորա հրաման առեալ ՚ի Հոգւոյն սրբոյ՝ մի
տեսանել զմահ մինչեւ տեսցէ զօծեալն Տեառն։
27 * Եւ եկն Հոգւովն ՚ի տաճարն։ և երբեք
առին ծնօղքն զմանուկն Յի՛ առնել նոցա
ըստ սովորութեան օրինացն ՚ի վերայ նորա։
28 * Եւ նա առնկալաւ զնա ՚ի գիրկս իւր. և
29 օրհնեաց զԱ՛ և ասէ։ * Արդ արձակես
զծառայ քո Տէր ըստ բանի քում ՚ի խա-
30 ղաղութիւն։ * Զի տեսին աչք իմ զփրկիչ
31 կուսին քո։ * Զոր պատրաստեցեր առա-
32 ջի ամենայն ժողովրդոց։ * Լոյս ՚ի յայտնութիւն
հեթանոսաց. և փառս ժողովրդեան քում
33 Իսրայէլի։ * Եւ էին հայր և մայր նո՛ր զար-
մանալով ՚ի վե՛ր բանիցն, որք խոսէին ՚ըզ-
34 նմանէ։ * Եւ օրհնեաց զնոսա Սիմէոն. և
ասէ ցմայրեամ մայր նորա. ահա սա կայ ՚ի
դորուեան և ՚ի կանգնուեան բազումաց ՚ի Իս-
35 րայէլ. և ՚ի նշան հակառակութեան։ * Եւ
ընդ քո իսկ անձն անցցէ սուր. զի յայտ-
նեսցին ՚ի բազմաց սրտից խորհուրդք։
36 * Եւ անդ էր անանա մարգարէ, դուստր
փանուելի յազգէ ասերայ։ սա հինէն ան-
ցեալ էր զաւուրըք բազմօք՝ կեցեալ ընդ

ամն

առն սոյն եօթին ՚ի կուսութենէ իւրմէ։
37 * Եւ եր այրն սոյն իբրև ուրացուն-
րից . որ ոչ մեկնեալ ՚ի տաճարէն . այլ պա-
հօք և աղօթիւք պաշտէր զցայգ և զցերեկ
38 * Եւ սա ՚ի նմին ժամու յարուցեալ կո-
նայր պՏէ . և խօսէր զնմանէ ընդ ամե-
սին՝ որք սպն ունէին փրկութեն եՏի։
39 * Եւ իբրև կատարեցին զամ ըստ օրինա-
ցըն Տէ , դարձան անդրէն ՚ի գալիլեա
40 քաղաքն իւրեանց Նազարէթ ։ * Եւ մա-
նուկն աճէր և զօրանայր լի իմաստութե
և շնորհք ԱՂ էին ՚ի վերայ նորա ։
41 * Եւ երթային ծնօղք նորա ամ ամի յԵ
42 ՚ի տօնսն զատկին ։ * Եւ իբրև եղեն նո
ամք երկոտասան՝ յերանել նոցա յԵ
43 սովորութե տօնին ։ * Եւ կատարել զ
ուրան . և դառնալ անդրէն, Յիսս Ք մ
նուկն յԵՏ. և ոչ գիտացին ծնօղք նո
44 * Այլ կարծէին զնմանէ լթէ ընդ ուղեկից
նէ . եկին իբրև աւուր միոյ Ճանապարհ. և
խնդրէին զնա ընդ զրայիսն և ընդ ծա
45 թըս ։ * Եւ իբրև ոչ գտին, դարձան անդ
46 րէն յԵՏ խնդրել զնա ։ * Եւ եղև յե
երից աւուրց՝ գտին զնա ՚ի տաճարին. զ
նստեր ընդ վարդապետան, լսեր ՚ի նոցանէ
47 և հարցաներ զնոսա ։ * Զարմանային ա
նէքեան՝ որք լսէին ՚ի նմանէ ընդ իմա
տութենն և ընդ պատասխանիս նորա ։
48 * Եւ իբրև տեսին զնա՝ զարհուրեցան . և
ասէ ցնա մայրն իւր . որդեակ՝ զի՞նչ գոր
գործեցեր դու ընդ մեզ . ահաւասիկ հայր
քո և ես տագնապեալք՝ և խնդրեաք զքե
49 * Եւ ասէ ցնոսա. զի՞ խնդրէիք զնա. ոչ գի
տէիք եթէ ՚ի տան հօր իմոյ պարտ է ին
50 լինել ։ * Եւ նոքա ոչ իմացան զբանն զոր
51 խօսեցաւ ընդ նոսա ։ * Եւ էջ ընդ նոսա
և գնաց ՚ի Նազարէթ՝ և էր ն՚ի հնազանդ

և մայր նորա պահէր զամ զբանն ՚ի սրտի
52 իւրում։ * Եւ Յիսուս զարգանայր իմաստու-
թեամբ. և հասակաւ. և շնորհօք ԱՒՏ և
՚ի մարդկանէ։

ԳԼ. Գ։

1 ՚Ի հնգետասաներորդի ամի տէրութեանն
տիբերեայ կայսեր. ՚ի դատաւորութիւնն
Պղատոսի պիղատոսի պոնտացւոյ. և ՚ի
չորրորդ պետութեան գաղիլեացւոյ հերո-
դի. և ՚ի փիլիպպոսի եղբօր նորա չորրորդ
պետութեան, իտուրացւոյ և տրաքոնացւոյ
աշխարհին. և ՚ի չորրորդպետութեն՝ լիւսա
2 նեայ աբիլինացւոյ։ * Էր ՚ի քահանայապե-
տութեան աննայի և կայափայ. եղև բան
ԱՏՈՒ ՚ի վերայ յովհաննու որդւոյ զաքարիայ՝
3 յանապատի անդ։ * Եւ եկն յամենայն կողմն յոր
դանաւտ. քարոզել մկրտութիւն ապաշխա-
4 րութեան ՚ի թողութիւն մեղացն։ * Որպէս և
գրեալ է ՚ի գիրս պատգամացն եսայեայ մար-
գարէին. ձայն բարբառոյ յանապատի. պատ
րաստ արարէք զճանապարհ Տեառն. և ուղիղ
5 արարէք զշաւիղս նորա։ * Ամենայն ձորք լցց
ցին. և ամէն լերինք և բլուրք խոնարհեսցին.
և եղիցին դժուարինքն ՚ի դիւրինս. և տա
6 պալքն ՚ի հարթս ճանապարհս։ * Եւ տես
ցէ ամենայն մարմին զփրկութիւն ոյ։
7 * Եւ ասէ ցժողովուրդսն եկեալս մկրտել
՚ի նմանէ։ Ծնունդք իժից՝ ո՞ եցոյց ձեզ
փախչել ՚ի բարկութենէն՝ որ գալոյ է։
8 * Արարէք պտուղս հնազանդ ապաշա-
պաշխարութեան. և մի սկսանիցիք ասել՝ ե-
ղբէ ունիմք հայր զաբրահամ. զայս ասեմ
ձեզ. եթէ կարող է Աստ ՚ի քարանցս յայս
յանէ յարուցանել որդիս աբրահամու։
9 * Եւայց ահաւասիկ տապար առ արմատ ծա
ռոյ կայ։ Ամենայն ծառ՝ որ ոչ առնէ ըզ
պտուղ

պտուղ բարւոք՝ հատանի և ՚ի հուր արկա-
10 նի։ * Հարցանէին զնա և ժողովուրդքն և
ասէին. իսկ արդ՝ զի՞նչ գործեսցուք։
11 * Պատասխանի եւս և ասէ ցնոսա. որ ի
ցեղն երկու հանդերձ՝ տայցէ զմին այնմ,
որ ոչն գոյ։ և որ կայցէ կերակուր՝ նոյ-
12 պէս արասցէ։ * Հրկին և մաքսաւորք մկր-
տիլ. և ասեն ցնա. վարդապետ զի՞նչ գոր-
13 ծեսցուք։ * Եւ նա ասէ ցնոսա. մի՛ ինչ
առնէք քան զկրամայեան ձեզ առնիցէք։
14 * Հարցանէին զնա և զինուորքն և ասէին
և մեք զի՞նչ գործեսցուք. ասէ ցնոսա՝ մի՛
զոք խռովիցէք՝ և մի՛ զոք զրպարտիցէք. լի-
15 ցին ձեզ ռոճկաւքն ձեր։ * Մինչ ակն-
նէր ժողովուրդն՝ և խորհէին ամենեքեան
՚ի սիրտս իւրեանց վասն Յովհաննու, միթէ
16 սա իցէ Քրիստոս։ * Պատասխանի եւս ամե-
նեցուն և ասէ. ես մկրտեմ զձեզ ջրով. բայ-
գայ զօրագոյն քան զիս. զորոյ չեմ բաւա-
կան բառնալ զկօշկիս. նա մկրտեսցէ զձեզ
17 Հոգւով սրբով և հրով։ * Որոյ հեծանո-
ցըն ՚ի ձեռին իւրում սրբել զկալ իւր՝ և
ժողովել զցորեանն ՚ի շտեմարանս իւր. և
զյարդն այրեսցէ անշէջ հրով։
18 * Բազում և այլ ինչ միւիթարուելով ա-
19 ւետարանէր ժողովրդեանն։ * Հայր Հերոդէս
չորրորդապետ յանդիմանեալ ՚ի նմանէ վ
Հերոդիադայ կնոջ եղբօր իւրոյ՝ և վասն
ամենայն չարեաց զոր գործեաց Հերոդէս։
20 * Յաւել և զայն ևս ՚ի վերայ ամե-
21 նից՝ ՚ի բանտի զյովհաննէս։ * Եւ եղև ՚ի մկր-
տիլ ամ Ժողովրդեանն՝ և ընդ Յի մկր-
տին և կալ Յսուսէս, բանալ երկինս։
22 * Եւ իջանել Հոգւոյն սրբոյ մարմնաւո-
տեսլեամբ իբրև պաղատնի ՚ի վերայ նո՛.
դայ ձայն յերկնից՝ որ ասէր. Դո՛ւ ես որ
դի իմ սիրելի՝ ընդ քեզ հաճեցայ։

* Եւ

23 *Եւ ինքն Յ՚ եր ամաց էբրև երեսնից՝
սկսեալ՝ որոյ որպէս կարծիւր որդի Յոսե-
փայ։ (որ Յակոբայն։) որ Հեղեայն։ որ Մա
24 տաթեայն։ *Որ Ղևեայն։ որ Մելքեայն։
25 որ Յաննեայն։ որ Յոսեփայն։ *Որ Մատա
թեայն։ որ Ամոսայն։ որ Նաւմայն։ որ
26 Եսղեայն։ որ Նագգեայն։ *Որ Մահաթեայն։
որ Մատաթեայն։ որ Սեմեայն։ որ Յոսեք-
27 եայն։ որ Յովդեայն։ *Որ Յովանայն։ որ
Ռեսայն։ որ Զորաբաբելին։ որ Սաղա-
28 թիէլ։ որ Ներեայն։ *Որ Մելքեայն։ որ Ադ-
դեայն։ որ Կոսամայն։ որ Եղմոդադայն։ որ
29 Երայն։ *Որ Յեսուէյն։ որ Եղիազարայն։
Որ Յորդամայն։ որ Մատաթեայն, որ Ղևեայն։
30 *Որ Սիմէոնին։ որ Յուդայեն։ որ Յոսե-
31 փայն։ որ Յովնամայն։ որ Եղիակիմայն։ *Որ
Մելիայն։ որ Մեննեայն։ որ Մատաթեայն։ որ
32 Նաթանայն։ որ Դաւիթին։ *Որ Յեսսեայն։
որ Օբեդայն։ որ Բոոսայն։ որ Սաղմոնայն։
33 որ Նաասոնին։ *Որ Ամինադաբայն։ որ Ա-
րամայն։ (որ Արմեայն։ որ Առնեայն։) որ
Եսրոմայն։ որ Փարէսին։ որ Յուդայեն։
34 *Որ Յակոբայն։ որ Իսահակայն։ որ Աբրա
համեան։ որ Թարայեն։ որ Նաքորայն։
35 *Որ Սերուքայն։ որ Ռագաւայն։ որ Փալէ
36 կայն։ որ Եբերայն։ որ Սաղայեն։ *Որ Կայ
նանայն։ որ Արբաքսադայն։ որ Սեմայն։ որ
37 Նոյեան։ որ Ղամեքայն։ *Որ Մաթուսաղայեն։
որ Ենոքայն։ որ Յարեդին։ որ Մաղաղիէ-
38 լին։ որ Կայնանայն։ *Որ Ենոսայն։ որ Սե
թայն։ որ Ադամայն։ որ Աստ
ուծոյ։

ԳԼ. Դ։

1 Եւ Յ՚ ի Հոգւով Սրբով դարձաւ ՚ի
յորդանանէ. և վարեաւր Հոգւովն յա-
2 նապատ։ *Քառասուն փորձեալ
՚ի սատանայէ։ և ոչ եկեր՝ և ոչ էարբ յա
ւուրս

տուբս յայնոսիկ . և ՚ի կատարիլն նո՚ք քա
ցեաւ ։ * Եւ ասէ ցնա սատանայ. եթէ Ո
դի ես Աստ՚ ասա՛ քարիդ այդմիկ՝ զի դ
4 լինի ։ * Պատասխանի եւ նմա Յս և ասէ
դրեալ է . եթէ ոչ հացիւ միայն կեցցէ
5 մարդ՝ այլ ամ բանիւ Աստ ։ * Եւ հանեա
զնա ՚ի լեառն մի բարձր՝ ետես նմա զամ
նայն թագաւորութիւնս աշխարհի ՚ի վայրկե
6 ժամանակի ։ * Եւ ասէ ցնա սատանայ
քեզ տայց զայս ամ իշխանութիւնս և զ
ուրս սոցա . զի ինձ տուեալ է՝ և ումիւ
7 տամ զսա ։ * Արդ՝ դու եթէ անկեայ ա
կիր պագանիցես առաջի իմ , քեզ եղի
8 ամ ։ * Պատասխանի եւ նմա Յս և ասէ
դրեալ է . երկիրպագցես Տնէ Աստ քում և
9 զնա միայն պաշտեսցես ։ * Եւ էած զնա
Երեմ. և կայցոյց զնա ՚ի վերայ աշտարակի
տաճարին . և ասէ ցնա . եթէ որդի ես
10 արկ զքեզ աստի ՚ի վայր ։ * Զի դրեալ
եթէ հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալ է
11 քո՝ պահել զքեզ ։ * Զի ՚ի վերս ձեռ
բարձցեն զքեզ՝ մի երբէք հարցես զքո
12 զոտն քո ։ * Պատասխանի եւ նմա Յս
ասէ . ասացեալ է . թէ ոչ փորձեսցես զ
13 Աստ քո ։ * Եւ կատարեալ զամենայն փո
ձուածինն սատանայի , ՚ի բաց եկաց ՚ի նմ
14 նէ ուր ժամանակ մի ։ * Եւ դարձաւ Յս
զօրութիւք Հոգւոյն ՚ի գալիլեա . և եղ հ
բաւ զնմանէ ընդ ամենայն կողմանս զաւ
15 ռին ։ * Եւ նա ուսուցանէր ՚ի ժողովա
դրս նոցա փառաւորեալ յամենեցունց ։
16 * Եւ եկն ՚ի նազարէթ՝ ուր սնեալ էր.
եմուտ ըստ սովորութեան իւրում յաւուր շ
17 բաթու ՚ի ժողովուրդն ։ * Եւ եառն նե
մա գիրս զեսայեայ մարգարէի . և յորժա
ընդհատնուլ . և եբրև եբաց զդիրսն՝ գտ
18 զայն տեղի, յորում գրեալն էր ։ * Տ

Տ

Տն՝ ի վէր եմ, վասն որոյ և էօծ խսկ զնս·
աւետարանել աղքատաց առաքեաց զնս ։
19 * Քարոզել գերելոց զմոռլթիւն· և կուրաց տեսանել· արձակել զվիրաւորս ի մոռլթիւն· քարոզել զտարեկան Տն ընդու-
20 նելի· և զօր հատուցման ։ * Եւ լսփեալ զիրսն՝ ետ սպասաւորին և նստաւ· և ա-
մենեցունց՝ որք ի ժողովրդեանն էին աչք՝
21 ի նա հայէին ։ * Եւ սկսաւ ասել ցնոսա· այսօր լցան գիրքս այս յականջս ձեր ։
22 * Եւ ամենեքին վկայէին նմա· և զարմա-
նային ընդ բանս շնորհաց՝ որք ելանէին ի բերանոյ նորա· և ասէին, ոչ սա է որդին
23 յօսեփայ ։ * Եւ ասէ ցնոսա· ապաքէն ա-
սիցէք առ իս զառակս զայս· բժիշկ՝ բժըշ-
կեա զանձն քո· որչափ լուաք, զոր արա-
րեր ի կափառնաում, արա և աստ ի քում
24 գաւառի ։ * Եւ ասէ, ամէն ասեմ ձեզ· թէ չէ մարգարէ ընդունելի ի քաղաքի ի-
25 րում ։ * Արդարև ասեմ ձեզ· զի բազումք այրիք էին յաւուրս եղիայի ի մէջ իսրայէլի, յոր ժամ փակեցան երկինք վերից ամս և վեց ամիս· և եղև սով մեծ ընդ ամենայն երկիր ։
26 * Եւ ոչ առ մի ի նոցանէ առաքեցաւ ե-
ղիա, բայց միայն ի սարեփթայ սիդովնացւոյ
27 առ կին մի այրի ։ * Եւ բազումք բորոտք էին յիսրայէլ ի մէջ ելիսէի մարգարէիւ· և ոչ
ոք ի նոցանէ սրբեցաւ, բայց միայն նեհե-
28 ման ասորի ։ * Եւ լսին ամենեքին բար-
կութիւնք ի ժողովրդեանն, երբ լսէին զայս ։
29 * Եւ յարուցեալ հանին զնա արտաքոյ քաղաքին, և ածին զնա մինչև յարտեան լերինն՝ յորոյ վերայ քաղաքն նոցա շինեալ
30 էր՝ գոհալիժ առնել զնա ։ * Եւ նա ան-
31 ցեալ ընդ մէջ նոցա՝ գնայր ։ * Եւ էջ ի կա-
փառնաում՝ ի քաղաքն գալիլեացւոց՝ և
32 ուսուցանէր զնոսա ի շաբաթին ։ * Եւ

զար-

զարմանային ընդ վարդապետութիւնն նորա։
33 զի իշխանութիւն էր բան նորա։ * Եւ էր
Ժողովրդեանն այր մի, զոր ունէր այս դիւ
պղծոյ. և աղաղակեաց ՚ի ձայն մեծ։
34 * Ասէ, Թուլայո՛ւ։ զի՞ կայ մեր և քո՛ Յ
նազովրեցի. եկիր կորուսանել զմեզ. գիտեմ
35 զքեզ՝ ով ես սուրբդ Աստ։ * Սաստեաց
՚ի նա Յս և ասէ՝ պապանձեա՛ց և ել
դմանէ. զգետանեաց զնա դևն ՚ի միջի ան
և ել ՚ի նմանէ. և ինչ ոչ վնասեաց նմ
36 * Եւ եղեն զարմանալիք ՚ի վե՛ր ամենեցուն
խօսէին ընդ միմեանս և ասէին, զի՞ն
բանս այս. զի իշխանութիւն և զօրութեամ
սաստէ ոգւոց պղծոց՝ և ելանեն։
37 * Եւ երթայր հռչակ զնմանէ ընդ ամ
38 զիս շուրջ զգաւառսն։ * Եւ յարուցեա
՚ի Ժողովրդենէ անտի՝ եմուտ ՚ի տունն Սի
նի։ զքարնէ սեմնի տատնապիւր ջերմա
մեծաւ. և աղաչեցին զնա վասն նորա։
39 * Եկաց առ նմա. սաստեաց ջերմանն, և
եթող զնա. և վաղվաղակի յարեաւ, և
40 պաշտէր զնոսա։ * Եւ ընդ արևուն մտ
նել՝ ամենեքեան, որոց էին հիւանդք
պեսպէս ցաւս, բերէին զնոսա առ նա
Եւ նա իւրաքանչիւր ումեք ՚ի նոցանէ դ
41 նէր ձեռս՝ և բժշկէր զնոսա։ * Ելանէ
դևք ՚ի բազմաց՝ աղաղակէին և ասէին.
Թէ դու ես որդի Աստ. և նա սաստէր
ոչ տայր թոյլ խօսել. զի գիտէին զնա
42 Քն էր։ * Եւ իբրև տիւ եղև, ել՝ և գն
յանապատ տեղիս, և Ժողովուրդքն խո
դրէին զնա. եկին մինչև առ նա՝ և ա
դելուին զնա՝ զի մի գնասցէ ՚ի նոցանէ։
43 * Եւ նա ասէ զնոսա. և այլոց քաղաք
պարտ է ինձ աւետարանել զթագաւորութիւն
44 զի յայս նմա՛ ապաքէնայ։ * Եւ քարոզէր
Ժողովուրդսն գալիլեացւոց։

ԳԼ. Ե։

1 Եւ եղև՝ ի խռնիլ զնովաւ ժողովրդեանն,
և լսել զբանն Ա՚Ց. և ինքն կայր առ
2 ծովակին գեննեսարեթայ։ * Եւ եահս եր
կուս նաւս՝ զկապին առ ծովակին. և ձկ-
նորքն ելեալք՝ ի նոցանէ՝ լուանային զդեր
3 ձիսն։ * Եւ՝ նա՝ ի մի նաւուցն. որ էր սի-
մոնի. և աղաչեաց զնա սակաւիկ ի տա-
նել՝ ի ներքս ի ցամաքէն։ Նստաւ, և ու-
սուցանէր՝ ի նաւէ զժողովուրդսն։
4 * Եւ երբև լռեաց՝ ի խօսիլն, ասէ ցսիմոն՝
խաղացո՝ ի խոլն, և արկէք զդորձիս ձեր
5 յորս։ * Պատասխանի եւ սիմոն և ասէ
նմա. վերդաւթան՝ զամենայն գիշերս աշ-
խատեցաք՝ և ոչինչ կալաք. բայց վասն
6 քո բանիդ արկցուք զդորձիսն։ * Զայս
երբև արարին, փակեցին՝ ի ներքս բազ-
մութիւն ձկանց յոյժ, մինչև պարպատէին
7 ուռկանքն նոցա։ * Եւ ակն արկէին որսակ-
ցացն՝ ի միւսն նաւն՝ գալ օգնել նոցա. և
եկին. և լցան երկոքեան նաւքն մինչև մերձ
8 յընկղմիլ նոցա։ * Իբրև եահս սիմոն պետ-
րոս՝ անկաւ առ ծունկսն Յի և ասէ. ՚ի
բաց գնա յինէն Տ՚ր. զի մեղաւոր եմ
9 ես։ * Քանզի ամ պատեալ զնա և զամե-
նեսեան՝ որք ընդ նմանն էին վասն որսոյ ձը-
10 կանցն՝ զոր ըմբռնեցին։ * Նոյնպէս և
գյակոբոս, և գյովհաննէս՝ որք էին որսա-
կիցք սիմոնի։ և ասէ ցսիմոն Յս. մի եր-
կնչիր՝ յայսմ՚հետէ զմարդիկ որսայցես ՚ի
11 կեանս։ * Եւ հանեալ գնաւն ՚ի ցամաք՝
թողին զամենայն՝ և գնացին զհետ նորա։
12 * Եւ եղև ՚ի հատանիլն նորա ՚ի մի քաղա-
քացն, և ահա այր մի լի բորոտութ՚ք՝ երբև
եահս գՅս, անկեալ ՚ի վ՚ր երեսաց աղա-
չեաց զնա՝ և ասէ. Տ՚ր՝ եթէ կամիս, կարող

13 ես զնս սրբել։ * Զգեաց զձեռն իւր՝ հա-
ռոյց ՚ի նա և ասէ. կամիմ, սրբեաց. և
վաղվաղակի գնաց ՚ի նմանէ բորոտութիւնն։
14 * Եւ նա պատուիրեաց նմա մի ումեք ա-
սել. այլ երթ երթի, ցոյց զանձն քո քա-
հանային. և մատո զպատարագ վասն սրբ-
րութեան քոյ՝ որպէս և հրամայեաց մովսէս
15 ՚ի վկայութիւն նոցա։ * Եւ յորդէր առա-
քել բանն վնմանէ. և ժողովէին ժողո-
վուրդք բազումք լսել՝ և բժշկիլ ՚ի հի-
16 ւանդութեանց իւրեանց։ * Եւ նա խոյս տայր
յանապատ տեղիս. և կայր յաղօթս։
17 * Եւ եղև ՚ի միում աւուրց. և նովքն ուսու-
ցանէր։ և փարիսեցիքն, և օրինացն վար-
դապետք նստէին. որք ժողովեալ էին յա-
մենայն քաղաքաց գալիլեացւոց. և հրէ-
աստանէ՝ և եհմի. և զօրութիւն Տ՚ն էր ՚ի
18 բժշկել զնոսա։ * Եւ ահա արք բերէին
մահճօք զայր մի, որ էր անդամալոյծ. և
խնդրէին զնա մուծանել ՚ի ներքս, և դնել
19 առաջի նորա։ * Եւ երբեմն ոչ գտա-
նէին, ելին ՚ի տանիս՝ և ՚ի
գոմոյն կախեցին զնա. և իջուցին մահճաւ
հանդերձ ՚ի մէջ առաջի Յի։
20 * Եւ տեսեալ զհաւատսն նոցա՝ ասէ զնա-
այր դու՝ թողեալ լինին քեզ մեղք քո։
21 * Սկսան խորհիլ դպիրքն և փարիսեցիքն
և ասեն. ո է սա՝ որ խօսի զհայհոյութիւն
իւր. կարէ թողուլ զմեղս, բայց միայն Ա-
22 * Իբրև գիտաց Յն զխորհուրդս նոցա,
պատասխանի ետ և ասէ զնոսա. զի՞ խոր-
23 հիք ՚ի սիրտս ձեր։ * Զի՞նչ դիւրագոյն է
ասել. թողեալ լինին քեզ մեղք քո՝ և
24 կամ ասել, արի, և գնա։ * Այլ զի գի-
տասջիք թէ իշխանութիւն ունի որդի մար-
դոյ յերկրի թողուլ զմեղս (ասէ ցանդա-
մալոյծն)

մարդոն) քեզ ասեմ. ալի, առ զմահիճս
25 քո՝ և երթ ի տուն քո։ * Իսկ առաժամայն
յարուցեալ առաջի ամենեցուն՝ հասս սիրեաւ
յորոց վերայ անկեալ դնէր. դնաց ի տուն
իւր. և փառաւոր առնէր զԱՍ։
26 * Զարմանք կալաւ զամենեսեան. և փա-
ռաւոր առնէին զԱՍ. լի եղեն ահիւ և
ասեն, թէ տեսաք այսօր նոր նշան։
27 * Իսկ յետ այսորիկ եկ անտի՝ և հասս
զմաքսաւորն մի՝ որում անուն էր ղևի. զի
նստէր ի մաքսաւորութեան. և ասէ ցնա. ե՛կ
28 զկնի իմ։ * Իսկ թողեալ զամ, յարեաւ և
29 գնաց զկնի նորա։ * Իսկ արար ընդունելութիւն
մեծ նմա ղևի ի տան իւրում. և էր ժողո-
վուրդ բազում մաքսաւորաց՝ և այլոց՝ որք
30 էին բազմաւք ընդ նմա։ * Իսկ արտունջէին
փարիսեցիքն և դպիրքն նոցա զնմանէ առ
աշակերտսն նորա՝ և ասեն. ընդէ՞ր ընդ մաք-
սաւորս և ընդ մեղաւորս ուտէք և ըմպէք։
31 * Պատասխանի եւս Յի՛ս և ասէ ցնոսա.
ոչինչ են պէտք բժիշկք ողջոյ՝ այլ հի-
32 ւանդաց։ * Իսկ ոչ եկի կոչել զարդարս՝
այլ զմեղաւորս յապաշխարութիւն։
33 * Իսկ նոքա ասեն ցնա՝ ընդէ՞ր աշակերտքն
Յովհաննու պահեն յաճախ՝ և խնդրուածս
առնեն. նոյնպէս և փարիսեցւոցն. և քոյդ
34 ուտեն, և ըմպեն։ * Իսկ նա ասէ ցնոսա.
միթէ կարօղ էք մանկանց առաջատաի,
մինչ փեսայն ընդ նոսա լիցի, հրամայեն տալ
35 պահել։ * Եկեսցեն աւուրք՝ յորժամ
բարձցի ի նոցանէ փեսայն, ապա պահես-
36 ցեն յաւուրսն յայնոսիկ։ * Ասաց և առակ
մի առ նոսա. թէ ոչ ոք արկանէ ի նոր հան-
դերձէ ի վերայ հնոցեալ ձորձոյ. ապրեցէ
ոչ՝ և զնորն պատառէ և ընդ հնոյն չհիա-
37 նի կապկպան՝ որ ի նորոյն։ * Իսկ ոչ ոք
արկանէ զինի նոր ի սրիկս հինս. ապրեցէ

ոչ՝ սլայթուսանէ դինին նոր զտիկան հինս.
ինքն հեղանի, և տիկքն կորնչին։
38 * Այլ դինի նոր՝ ի տիկս նորս արկանելի
39 է. և երկոքին պահին։ * Եւ ոչինք ըմպէ
հինն, և կամիսկ զնորն. քանզի ասէ՝ լեզ
հինն քաղցրագոյն է։

ԳԼ. Զ։

1 Եւ եղև՝ ի շաբաթու երկրորդումն ա-
ռաջնոյն, անցանել նմա ընդ արտս
բայսն. և աշակերտքն նորա կոտրէին հասկ՝
2 շոլէին ընդ ափ՝ և ուտէին։ * Եւ ոմանք
՝ի փարիսեցւոյն ասեն ցնոսա. զի՞նչ գոր-
ծէք՝ զոր չէ օրէն՝ ի շաբաթու։
3 * Պատասխանի եւս նոցա Յս և ասէ. չի-
գէ ընթերցեալ ձեր՝ զոր արարն Դաւիթ,
յորժամ քաղցեաւ ինքն՝ և որք ընդ նմա՝
4 էին։ * Զիա՞րդ եմուտ նա՝ ի տունն Ա՝
և զհացն պատաջաւորութե՛ եկեր. և եւս
այնոցիկ՝ որք ընդ նմա՝ էին։ զոր ոչ էր
օրէն ումեք ուտել, բայց միայն քահանայա-
5 պետին։ * Եւ ասէ ցնոսա. Տէր է որդի
6 մարդոյ և շաբաթու։ * Եւ եղև՝ ի միւսում
շաբաթուն մտանել նմա՝ ի ժողովուրդն՝
և ուսուցանել. և էր անդ այր մի՝ որոյ
7 ձեռն աջ գօսայեալ էր։ * Եւ սպասէին
նմա դպիրքն և փարիսեցիք՝ լթէ՝ ի շաբա-
թուն բժշկիցէ՝ զի գտանիցեն չարաիօսու-
8 թիւն զնմանէ։ * Եւ նա գիտէր զխորհուր
դըս նոցա. ասէ ցայրն՝ որոյ ձեռն գօսա-
ցեալ էր. արի, և անց՝ ի մէջ. և նա յա-
9 րուցեալ եկաց։ * Ասէ ցնոսա Յս. Հար-
ցից ինչ ձեզ։ զի՞նչ արժան է՝ ի շաբա-
թու. բարւո՞ ինչ առնել՝ եթէ չար գոր-
ծել. ոգի մի ապրեցուցանել՝ եթէ կորու-
10 սանել։ * Եւ դայեցեալ շուրջ զամենե-
քումբք ըզայրացին, ասէ ցնա՝ ձգեա զձեռն

քո.

քո. և նա ձգեաց. և հաստատեցաւ ձեռն
11 նորա իբրև զմիւսն։ * Եւ նոքա լցան մի-
մարելիք. և խօսէին ընդ միմեանս, թէ
12 ինչ առնիցեն Յի։ * Եւ եղև ընդ ա-
ւուրսն ընդ այնոսիկ ել ի լեառն կալ յա-
ղօթս, և հանէր զգիշերն ի գլուխ յաղօթի
13 սըն Ոյ։ * Եւ իբրև այգ եղև՝ կոչեաց
զաշակերտան իւր՝ և ընտրեաց ի նոցանէ
երկոտասանս. (զորս և առաքեալս անուա-
14 նեաց։) * Զսիմոն՝ զոր և պետրոս ան-
ուանեաց. և զԱնդրէաս զեղբայր նորին. և
զՅակոբոս. և զՅովհաննէս. և զփիլիպ-
15 պոս. և զԲարթուղիմէոս։ * Եւ զՄատ-
թէոս. և զԹովմաս. և զՅակոբոս որդի Ալփեայ.
և զՍիմոն զկոչեցեալն նախանձայոյզ։
16 * Եւ զՅուդա Յակոբայ. և զՅուդա էս-
կարիոտացի, որ եղև իսկ մատնիչ։
17 * Եւ էջեալ նոքօք հանդերձ՝ ի տեղի մի
տափարակ. և ժողով աշակերտացն նո՛ր՝ և
բազմութիւն ամենայն ժողովրդեանն. յամե՛
հրէաստանէ և յԵրուսաղէմ՝ և յայնմ կողմանէ՝
և ի ծովեզերէն սիւրոսի և սիդովնի։
18 * Որք եկին լսել ի նմանէ՝ և բժշկել ի
հիւանդութեանց իւրեանց. և նեղեալքն յա-
19 ոց սղձոյ՝ բժշկեին։ * Եւ ամենայն ժո՛ղովուրդն
խնդր ի մերձենալ ի նա. զի զօրութիւն
բազում ելանէր ի նմանէ՝ և բժշկէր զա-
20 մենեսին։ * Եւ նա ամբարձ զաչս իւր յա-
շակերտան իւր և ասէ. Երանի ե աղքա-
տացդ Հոգւով. զի ձեր է արքայութիւնն
21 ԱՅ։ * Երանի՝ որք քաղցեալք են այժմ,
զի յագեսցին. Երանի՝ որք լա՛ն այժմ, զի
22 ծիծաղեսցին։ * Երանի ե ձեզ յորժամ
նախատիցեն զձեզ մարդիկ՝ և յորժամ
որոշիցեն և նախատիցեն զձեզ. և հան-
ցեն անուն չար զձ՛նջ վասն որդւոյ մար-
23 դոյ։ * Ուրախ լերջիք յաւուր յայնմիկ
ցնծաց-

ցնծասջիք. զի ահա վարձք ձեր բազումք են
յերկինս. ըստ դմին օրինակի առնէին մար-
24 գարէիցն հարքն նոցա: * Բայց վայ ձեզ
մեծատանդք՝ զի ընկալայք զխնդութիւն
25 ձեր: * Վայ ձեզ՝ որք յագեալդ էք
այժմ, զի քաղցիջիք. վայ ձեզ՝ որ ծիծա-
ղիք այժմ, զի սգայջէք և լայջէք:
26 * Վայ ձեզ՝ յորժամ բարի ասիցեն զձէնդ
ամենայն մարդիկ. զի այդպէս առնէին սուտ
մարգարէիցն հարք նոցա:
27 * Այլ ձեզ ասեմ՝ որք լսէքդ. սիրեցէք
զթշնամիս ձեր. բարի արարէք ատելեաց
28 ձերոց: * Օրհնեցէք զանիծիչս ձեր. աղ-
թեցարարէք ի վերա նեղչաց ձերոց:
29 * Որ հարկանէ զծնօտս քո՝ մատո նմա և
զմիւսն. և որ հանէ ի քէն զբաճկոն քո՝
մի արգելուր ի նմանէ և զշապիկն:
30 * Ամենայն, որ խնդրէ ոք ի քէն, տուր.
և զորինչ հանէ ոք ի քէն, մի պահանջեր:
31 * Եւ որպէս կամիք զի արասցեն ձեզ մարդիկ,
այնպէս արասջիք և դուք նոցա:
32 * Եթէ սիրէք դուք զսիրելիս ձեր՝ ո՞վ
շնորհ է ձեր. զի և մեղաւորք սիրեն զսիրե-
33 լիս իւրեանց: * Եւ եթէ բարի առնէք
բարերարայ ձերոց՝ որ շնորհ է ձեր. զի և
34 մեղաւորք զնոյն գործեն: * Եւ եթէ տայք
փոխս այնոցիկ՝ յորոց ակն ունիցիք առնուլ՝
որ շնորհ է ձեր: քանզի և մեղաւորք մեղ-
աւորաց փոխս տան. զի առցեն անդրէն զնո-
35 ւընն: * Բայց սիրեցէք զթշնամիս ձեր. և
բարի արարէք ատելեաց ձերոց. և տուք
փոխս՝ ոչուստի ոչ ակն ունիցիք առնուլ. և
եղիցին վարձք ձեր բազումք՝ և եղիջիք որ-
դիք բարձրելոյ. զի նա քաղցր է ի վերայ
36 չարաց՝ և ապաշնորհաց: * Երկերիւք գո-
ծաձք՝ որպէս և Հայրն ձեր գթած է:
37 * Մի դատիք՝ և ոչ դատիցիք. մի պատ-

ժէք

ժէք՝ և ոչ պատժիցիք. արձակեցէք, և
38 արձակիցիք։ *Տուք, և տայցէ ձեզ. չափ
բարւոք՝ թաղեցեալ, շարժուն, զեղուն,
տայցեն ի գոգս ձեր. նովին չափով՝ որով
39 չափէք, չափեսցի ձեզ։ *Առակ
մի առ նոսա՝ միթէ կարէ կոյր կուրի ա-
ռաջնորդել. ոչ ապաքէն երկոքեան ի խոր
40 խորատ անկանիցին։ *Ոչ է աշակերտ ու-
քան վարդապետ իւր. ամ կատարեալն ե
41 զկայ ըբրև վարդապետ իւր։ *Զի տե-
սանես զշիւղ յականն եղբօր քոյ. և ի
գուռ ականն զգերանդ ոչ նշմարես։
42 *Կամ միթերդ կարես ասել ցեղբայր քո.
[illegible] գուռ
ականէ. և դուն ի գուռ ականն զգերանդ ոչ
տեսանես. կեղծաւոր՝ հան նախ զգերանդ
յականէ գուռնէ. և ապա հայեսցիր հա-
43 նել զշիւղ յականէ եղբօր քոյ։ *Զի ոչ
է ծառ բարի՝ որ առնէ պտուղ չար. և ոչ
դարձեալ ծառ չար որ առնէ պտուղ
44 բարի։ *Զի ի բերանոյ ծառ ի պտղոյ
իւրմէ ճանաչի. զի ոչ ելից ի փշոյ քա-
ղեն թուզ. և ոչ ի մացառոյ կիժեն խա-
45 ղող։ *Մարդ բարի, ի բարի գանձուց
սրտի իւրոյ բղխէ զբարի. և մարդ չար, ի
չարէն բղխէ զչար. քանզի ի յաւելու-
46 ծոյ սրտին խօսի բերան նորա։ *Զի կո
չէք զիս՝ Տէր՝ Տէր. և զոր ասեմ, ոչ առ-
47 նէք։ *Ամենայն որ գայ առ իս, և լսէ զբ-
բանս իմ, և առնէ զնոսա՝ յուսիցէ ձեզ զա
48 նման է։ *Նմանէ առն, որ շինիցէ տուն.
որ փորեաց՝ և խորհեաց՝ և եդ զհիմն ի
վէմսայ վիմի. ի յառնել հեղեղայ բաղ-
խեաց գետ զտունն. և ոչ կարաց շարժել
զնա. զի հաստատեալ էր հիմն ի վէմսայ վի-
49 մի։ *Իսկ որ լսէ զբանս իմ և ոչ առնէ՝
նման է առն՝ որ շինիցէ զտուն ի վ[illegible] հո-

ղոյ առանց հիմանն. զոր բաղխեցաւ գետ. և
վաղվաղակի անկաւ. և եղև կործանումն
տանն այնորիկ մեծ։

ԳԼ. Ը։

1 Եւ եղև իբրև կատարեաց զամ-
բոլ իւր 'ի լսելիս ժողովրդեանն, եմուտ
2 'ի կափառնաում։ * Հարիւրապետի ուրումն
ծառայ չարաչար հիւանդացեալ մերձ էր 'ի
վախճանիլ. որ էր նմա պատուական։
3 * Եւ իբրև լուաւ զՅԵ, առաքեաց զծերս
հրէից. աղաչէր զնա, զի եկեալ, և ապ-
4 րեցուսցէ զծառայն նորա։ * Եւ նոքա եկեալ
առ ՅԵ՝ աղաչէին զնա ամենայն եռանդ-
եամբ. թէ արժանի է՝ որում ընծայիցէ զայս
5 առնել։ * Զի սիրէ զազգս մեր. և զժո-
6 ղովրդարանն նա շինեաց մեզ։ * Եւ ՅԵ՝ գնաց
նայ ընդ նոսա։ իբրև ոչինչ կարի հեռի
էր 'ի տանէն, յղեաց առ նա հարիւրապետ
որք բարեկամս, և ասէ ցնա. Տէր, մի՛ ինչ
աշխատ լինիր՝ զի չեմ բաւական եթէ ընդ
7 յարկաւ իմով մտանիցես։ * Վասն որոյ
և ոչ զանձն համարեցայ արժանի՝ առ քեզ
գալոյ։ այլ ասա բանիւ, և բժշկեսցի մա-
8 նուկս իմ։ * Զանգի և ես այր մի եմ կար
գեալ ընդ իշխանութիւն։ ունիմ ընդ ինձ
զինուորս։ և ասեմ ումն՝ երթ, և երթայ
և այլում՝ եկ, և գայ։ և ծառայի ի-
9 մում՝ արա զայս, և առնէ։ * Եւ իբ-
րև լուաւ զայս ՅԵ՝ զարմացաւ. դարձ-
առ ժողովուրդն՝ որք երթայնին զկնի նո՛
և ասէ. ամէն ասեմ ձեզ՝ եթէ և ոչ յիս-
10 այսչափ հաւատս գտի։ * Եւ դարձեալ անդ
րինն պատուամաւորքն 'ի տուն. և գտին զ-
11 ծառայն հիւանդ՝ բժշկեալ։ * Եւ եղև 'ի
վաղիւն, երթայր 'ի քաղաք մի, որում ա-
նուն էր Նային. երթայնին ընդ նմա աշա-
կերտքն

կերաքն նորա՝ և ժողովուրդք բազումք։
12 * Իբրև մերձ եղև ՚ի դուռն քաղաքին, և
ահա երանէր մեռեալ մի՝ որդի միամօր մօր
իւրոյ։ և նա էր այրի։ և ժողովուրդ բա-
13 զում քաղաքին էր ընդ նմա։ * Իբրև ետես
զնա Տէր, գԹժայր ՚ի նա և ասէ. մի լար։
14 * Եւ մատուցեալ մերձեցաւ ՚ի դադարն։
և որք բարձանն տանէին, զտեղի առին։ և
ասէ. պատանի դու՝ քեզ ասեմ, արի։
15 * Յանդնեցաւ՝ և նստաւ մեռեալն. և սկը-
սաւ խօսիլ։ և ետ զնա ցմայր իւր։
16 * Եւ ահ կալաւ զամենեսին. և փառաւորէ
առնէին զԱՆ և ասէին։ մարգարէ ոմն մեծ
յարուցեալ է ՚ի միջի մերում. և Թէ այց
արար Աստուածեան իւրում ՚ի բարու-
17 Թիւն։ * Եւ ել զրոյցս այս ընդ ամ հրէաս
տան վասն նորա։ և ընդ ամենայն կողմանս
18 աշխարհին։ * Եւ պատմեցին յովհաննու ա-
շակերտքն իւր վասն ամենայն այսոցիկ։
19 * Եւ կոչեաց առ ինքն երկուս ոմանս կա-
շակերտացն իւրոց յովհաննէս. առաքեաց
առ Տէր և ասէ. դու ես, որ գալոյն ես,
եԹէ այլում ակն կալցուք։
20 * Եւ եկեալ առին առ նա՝ ասեն։ յովհան-
նէս մկրտիչ առաքեաց զմեզ առ քեզ՝ և
ասէ։ դու ես որ գալոյն ես, Թէ այլում
21 ակն կալցուք։ * Եւ ՚ի նմին ժամու բժըշ-
կեաց զբազումս ՚ի հիւանդութեանց և ՚ի տար-
ուծից և ՚ի չարոց ոգւոց։ և կուրաց բազ-
22 մաց շնորհեաց տեսանել։ * Պատասխանի
ետ նոցա և ասէ։ երԹայք, պատմեցէք յո-
հաննու՝ զոր տեսէիք և լուայք։ զի կոյրք
տեսանեն. կաղք գնան։ բորոտք սրբին։
խուլք լսեն։ մեռեալք յառնեն։ աղքատք
23 աւետարանին։ * Եւ երանի ՚ի որ ոչ գայ-
34 Թագպնայի ՚ի իս։ * Եւ իբրև գնացին աշա
կերտքն յովհաննու՝ սկսաւ ասել ընդ ժո-
ղովուրդ-

զովուրդան վասն յօհաննու ։ զի ելիք յա-
նապատն տեսանել . զեղէգն շարժուն ՝ի
25 հողմոյ։ * Այլ զի՞նչ ելիք տեսանել . զայր
՝ի հանդերձս փափկուլեօ զարդարեալ ։ ա-
հաւանիկ որք ՝ի հանդերձս երեւելիս և ՝ի
փափկուլեօ են՝ յարքունեսս են ։
26 * Այլ զի՞նչ ելիք տեսանել . զմարգարէ ։
այո՛ . ասեմ ձեզ՝ առաւել եւս քան զմար-
27 գարէ ։ * Զի սա է՝ վասն որոյ գրեալն է ։
լեա՛ն ահա առաքեմ զհրեշտակ իմ առաջ
քո՝ որ յարդարեսցէ զճանապարհս քո ա-
28 ռաջի քո։ * Ամէն ասեմ ձեզ ։ մեծ ՝ի ծն-
նունդս կանանց մարգարէ քան զյօհաննէս
ոչ ոք է ։ բայց փոքրիկն յարքայութեան Ա-
29 մենեցուն է քան զնա ։ * Եւ ամ ժողովուրդ
երբեւ լսեաւ , և մաքսաւորքն արդարացու-
ցին զԱստ. զի մկրտեցան ՝ի մկրտութենէն յո-
30 հաննու ։ * Իսկ փարիսեցիքն և օրինակա-
զիսըհուրդն Աստ անարդեցին յանձինս իւր-
եանց՝ զի ոչ մկրտեցան ՝ի նմանէ ։
31 * Արդ՝ ումի նմանեցուցից զմարդիկ ազգիս
այսորիկ։ և ումի իսկն նմանօք ։ * Նմանին
32 են մանկտւոյ՝ որք ՝ի հրապարակս նստեալք
կարդայեն զմիմեանս և ասեն ։ փող նո-
րաք ձեզ՝ և ոչ կոծաւեցիք ։ ողբացաք՝ և
33 ոչ լացիք ։ * Եկն յօհաննէս մկրտիչ ՝ ոչ
ուտէր զհաց և ոչ ըմպէր զգինի ։ և ասէք
34 թէ՝ դեւ կայ ՝ի նմա ։ * Եկն որդի մարդոյ
ուտէ և ըմպէ , և ասէք , ահա այր կերող
և արբեցօղ ։ բարեկամ մաքսաւորաց և
35 մեղաւորաց ։ * Եւ արդարացաւ իմաստու-
36 թիւն յորդւոց իւրոց ։ * Աղաչէր զնա ոմն
՝ի փարիսեցւոցն՝ զի կերիցէ ընդ նմա ։
և մտեալ ՝ի տուն փարիսեցւոյն՝ բազմեցաւ
37 * Եւ կին մի էր ՝ի քաղաքին մեղաւոր ։ եր-
բեմն գիտաց եթէ բազմեալ է ՝ի տան փարի-
սեցւոյն , բերեալ շիշ մի իւղոյ նարդեան
անուշի

38 ամսոյն։ * Այլ յետոյ առ ոտն նորա, լայր
և արտասուօքն սկսաւ թանալ զոտս նորա։
և հերով գլխոյ իւրոյ ջնջէր։ և համբուր-
էր զոտս նորա և օծանէր իւղովն։
39 * Եւ տեսեալ փարիսեցւոյն՝ որ կոչեացն
զնա՝ ասէ ընդ միտս իւր. սա թէ մարգարէ
ոք էր, ապա գիտէր թէ ո՞վ և որպիսի ոք
կին մերձենայ ՚ի սա. զի մեղաւոր է։
40 * Պատասխանի ետ Յի՛ս և ասէ։ սիմոն, ու-
նիմ ինչ ասել քեզ։ և նա ասէ՝ ասա վար
41 դասիտ. և ասէ։ * Երկու պարտապանք
էին ուրումն փոխատուի. մինն պարտիւր
հինգհարիւր դահեկան. և միւսն յիսուն։
42 * Եւ իբրև ո՛չ դոյր հատուցանել՝ երկո-
ցունց շնորհեաց։ արդ ասա՛ ով առաւել
43 սիրեսցէ զնա։ * Առէ սիմոն։ ինձ այսպէս
թուի, թէ որում զբազումն շնորհեաց։
և նա ասէ նմա. ուղիղ դատեցար։
44 * Եւ դարձեալ ՚ի կինն կողմն, ասէ սիմոնի.
տեսանե՞ս զայս կին։ մտի ՚ի տունն քո. ջուր
ոտից իմոց ո՛չ ետուր. իսկ սա արտասուօք
իւրովք եթաց զոտս իմ, և հերով իւրով
45 ջնջեաց։ * Համբոյր մի դու ո՛չ ետուր
ինձ. սա աւասիկ յորմէ հետէ մտեալ եմ,
ո՛չ դադարեաց ՚ի համբուրելոյ զոտս իմ։
46 * Իւղով գլուխս իմ ո՛չ օծեր. սա իւղով
47 անուշիւ հօծ։ * Վասն որոյ ասեմ քեզ.
թողեալ լիցին սմա մեղք իւր բազումք, զի
յոյժ սիրեաց։ զի որում շա՛ւ ջնդրուկ,
շատ սիրէ՝ և որում սակա՛ւ, սակաւ։
48 * Եւ ասէ ցնա. թո՛ղեալ լիցին քեզ մեղք
49 քո։ * Եւ սկսան՝ որք բազմեալն էին ընդ
նմա, ասել ընդ միտս իւրեանց։ ո՞վ է սա՝
50 որ զթեղս թողու։ * Եւ նա ասէ ցկինն.
հաւասար քո կեցոյցին զքեզ՝ երթ ՚ի խա-
ղաղութիւն։

ԳԼ· Ը ։

1 Եւ եղև յետ այնորիկ և ինքն շրջիւր ընդ քաղաքս և ընդ դիւղս ։ քարոզէր և աւետարանէր զարքայութիւնն Աւ ։ և ե-
2 կոտասանքն ընդ նմա ։ * Եւ կանայք ո- մանք՝ որք բժշկեալ էին յայսոց չարաց և ի հիւանդութենէ ։ Մարիամ, որ կոչիւր մագ-
3 դաղենացի. յորմէ եօթն դեւք էին եկեալ էին * Եւ Յովաննա կին քուզայ՝ հաւատարակ- տին Հերովդի, և շուշան՝ և այլք բազումք որք պաշտէին զնա յընչից իւրեանց ։
4 * Եւ ի ժողովել բազմաց ժողովրդոց ։ և ըստ քաղաքաց քաղաքաց եկելոց առ նա,
5 ասէ առակաւ ։ * Ել սերմանացան սեր- մանել զսերմանիս իւր ։ և ի սերմանել իւրում՝ էր, որ անկաւ առ ճանապարհս, և ոտն ետ կոխան. և թռչունք երկնից կերին զնա։
6 * Եւ այլն անկաւ յապառաժ. և ընդ բա- ւանելն՝ չորացաւ, առ ի չգոյէ հեղոյ։
7 * Եւ այլն անկաւ ի մէջ փշոց. և ընդ նո- սին բուսեալ փշոցն՝ հեղձուցին զնա ։
8 * Եւ այլն անկաւ յերկիր բարի և պա- րարտ. և բուսեալ՝ արար զպտուղ հարիւր բազմապատիկ ։ զայս ըստ եւթն խօսեցաւ, ասէ. որ
9 ունիցի ականջս լսելոյ, լսիցէ ։ * Հարցա- նէին զնա աշակերտքն, թէ զի՞նչ իցէ ա-
10 ռակն ։ * Եւ նա ասէ ։ Ձեզ տուեալ է գի- տել զխորհուրդս արքայութեան Աւ. բայց այլոց առակօք զի տեսցեն, և զի տեսցեն
11 և ոչ իցեն, և զի լսեսցեն ։ * Այս է առակն
12 այսինքն է ։ սերմն բանն Աւ է ։ * Եւ որք առ ճանապարհսն, այնոքիկ են, որք լս- սեն. և ապա գայ սատանայ՝ և տանէ զբանն ի սրտից նոցա. զի մի հաւատացեալ-
13 եալ՝ և ապրեսցին ։ * Եւ որք յապառաժին, որք յորժամ լսիցեն՝ խնդութիւնն ընդունին զբանն.

զանն. և արմատս ոչ ունին. որք առ ժա
մանակ մի հաւատան. և ՚ի ժամանակի փոր
14 ձումեն հեռանան։ * Իսկ որ ՚ի մէջ փշոյն
անկաւ, նոքա են, որք լսեն զբանն,
և ՚ի հոգս և ՚ի մեծութենէ և ՚ի ցանկութենէ
աշխարհիս զգայեալ հեղձնուն՝ և անպտղ
15 առուղ լինի։ * Իսկ որ յերկիրն պարարտ.
որոց բարւոք և զըճարտիապին սրտիւ լը
սեալ զբանն՝ ընդունին. և տան զպտուղ
16 համբերութեամբ։ * Այլ ոք լուցանէ կնդրուկ և
ի տապուցանէ ընդ կարասեաւ, կամ դնէ ընդ
մահճաւք. այլ ՚ի վերայ աշտանակի դնէ. զի
17 որք մտանեն, զլոյս տեսցին։ * Զի ոչ ինչ
ծածուկ՝ որ ոչ յայտ լիցի. և ոչ գաղտ
նի, որ ոչ ծանիցի, և եկեսցէ ՚ի յայտ։
18 * Տեսէք այսուհետև՝ զիարդ լսէքդ. զի
որ գուցէ՝ տացի նմա. և որ ոչն գուցէ.
և զոր կարծէն թէ ունիցի՝ բարձցի ՚ի նմ
19 մանէ։ * Եկին առ նա մայրն և եղբարք
նորա, և ոչ կարէին հասանել ՚ի նա վասն
20 բազմութեանն։ * Ազդ եղև նմա և ասեն.
մայր քո և եղբարք քո կան արտաքոյ՝ և
21 կամին զքեզ տեսանել։ * Եւ ասէ ցնոսա.
մայր իմ և եղբարք իմ սոքա են, որք
22 զբանն Աստուծոյ լսեն և առնեն։ * Եւ եղև ՚ի
միում աւուրց՝ ինքն եւ ՚ի նաւ, և աշա
կերտքն նորա. և ասէ ցնոսա. եկայք, անց
23 ցուք յայնկոյս ծովակին. և գնացին։ * Եւ
մինչդեռ նաւէին, ՚ի քուն եմուտ. և ի
մրրիկ հողմոյ ՚ի ծովակին՝ և ուռնոյր. և
24 տապնասէին։ * Մատուցեալ զարթուցին
զնա և ասեն. վարդապետ, վարդապետ,
կորնչիմք աւասիկ. և նա յարուցեալ՝ սաս
տեաց հողմոյն և խաղաղեցաւ ջուրցն՝ և
հանդարտեցան. և եղև խաղաղութիւն։
25 * Ասէ ցնոսա. ուր են հաւատք ձեր. և
զարհիւրեալ զարմացան. և ասէին ցմի
մեանս.

մանաս. ով արդեօք լսէ սա, զի և Հոգմ
և ջրոց սքրամանն տայ. և հնազանդին սո
26 * Եւ նաեւսկին լջին յաշխարհն պերգեա
յուդայ. որ է յայնկոյս Հանդէպ գալիլեայ։
27 * Եւ ընդ ելանելն նորա ’ի յաւանէ, պա
տահեաց այր մի ’ի քաղաքէն՝ յորում էր
դեւք. և բազում ժամանակս չէր հանդեր
գգեցեալ՝ և ոչ ’ի տան բնակեալ. այլ ’
28 գերեզմանս։ * Եւ տեսեալ զՅի, աղաղա
կեաց՝ և անկաւ առաջի նորա՝ և ասէ մե
ծաձայն. զի կայ իմ և քո Յի որդի Ա
բարձրելոյ. աղաչեմ զքեզ՝ մի տանջեր զմ
29 * Վասնզի հրամայն ասէր այնոցիկ ելա
նել ’ի մարդոյ անտի. քանզի բազում ժա
մանակս յափշտակեալ էր զնա. և կապէ
’ի շղթայս. և պահէր յերկաթս. և խզէ
զկապանսն, և վարեր ’ի դաշտն յանապատ
30 * Լհարց զնա Յի և ասէ. զի՞նչ անուն է
քեզ։ և նա ասէ. զլեգէօն։ զի դեւք բա
31 զումք մտեալ էին ’ի նա։ * Եւ աղաչէին
զնա՝ զի մի հրամայն տայցէ նոցա երթալ
32 յանդունդսն։ * Եւ էր անդ երամակ մե
ծաւոչխարաց արօտականս ’ի լերինն. և
աղաչեցին զնա. զի հրամայն տայցէ նոցա
մտանել ’ի նոսա։ և հրամայեաց նոցա։
33 * Եւ ելեալ դեւքն յառնէին՝ մտին ’ի խո
զանն. և դիմեաց երամակն ’ի գահէ անտ
34 ’ի ծովակն. և հեղձաւ։ * Իբրև տեսի
խոզապանքն զիրան, որք եղեն, փախեան
և պատմեցին ’ի քաղաքին և յագարակսն։
35 * Եւ իբրև ելին տեսանել զգործն. և
եկին առ Յի. և գտին զայրն, ուստի զդե
ելեալսն, զգեցեալ և զգաստացեալ նստե
36 առ ոտն Յի՝ և երկեան։ * Պատմեցի
նոցա՝ որոց տեսեալն էր. թէ զիարդ փր
37 կեցաւ դիմահարն։ * Եւ աղաչէր զնա ամ
բազմութիւնն շուրջ զկողմամբքն գերգե
սայեաց

սայլոյ. գնալ ՚ի սահմանսդ նոցա. քան-
զի ահիւ մեծաւ տագնապեին։ և նա մը-
տեալ ՚ի նոսա՝ զարձաւ անդրէն։
38 * Աղաչէր զնա այրն, ուստի դևքն ելեալ
էին՝ շրջիլ ընդ նմա. արձակեաց զնա և
39 ասէ։ * Դարձ ՚ի տուն քո, և պատմեա,
զոր միանգամ արար քեզ Աստուած. գնաց ՚ի
քաղաքն և քարոզէր, զոր ինչ արար նմա
40 Յիսուս։ * Եւ իբրև դարձաւ անդրէն Յի-
սուս, ընկալաւ զնա ժողովուրդն. քանզի ամենե-
41 քեան սպասէին նմա։ * Եւ ահա եկն
այր մի, որոյ անուն էր Յայրոս. և նա էր իշ-
խան ժողովրդեանն. անկեալ առ ոտս Յի-
սուսի էր զնա մտանել ՚ի տունն նորա։
42 * Զի դուստր միամօր էր նորա. ամաց
իբրև երկոտասանից. և էր մերձ ՚ի մահ. և
ընդ երթալն նորա՝ ժողովուրդքն նեղէին
43 զնա։ * Եւ կին մի էր ՚ի տեառատեսութիւն
արեան յամաց երկոտասանից. որ ՚ի բը-
ժիշկս ծախեալ զամ ինչս իւր. ոչում
ոչ էր լեալ հնար յոմանէ բժշկիլ։
44 * Մատուցեալ յետոյ՝ մերձեցաւ ՚ի դրծոյն
Հանդերձի նորա. և նոյնժամայն եկաց յոսկ
45 խտութիւն արեան նորա։ * Եւ ասէ Յի-
սուս՝ ով է՝ որ մերձեցաւ յիս. իբրև ամենեքեան ու-
րանային, ասէ պետրոս՝ և որք ընդ նմա
էին. վարդապետ, ժողովուրդք զնաեն և
46 նեղեն զքեզ։ * Եւ ասէ Յի-
սուս՝ ոմն մերձե-
ցաւ յիս. քանզի գիտացի եղէ զօրութիւնն
47 ել յինէն։ * Իբրև եաես կինն՝ եղէ ոչ
ծածկեցաւ ՚ի նմանէ, եկն դողալով՝ և ան-
կաւ առաջի նորա. լծէ վասն որոյ իրաց
մերձեցաւ ՚ի նա, պատմեաց առաջի ամ
ժողովրդեանն. և եղէ որպէս բժշկեցաւ
48 առժամայն։ * Եւ ասէ՝ քաջալերեաց
դուստր. հաւատք քո կեցուցին զքեզ. երթ
49 ՚ի խաղաղութիւն։ * Եւ զնչեւս նա խօսէր,

գայ ոմն ՚ի տանէ ժողովրդապետին՝ և ասէ
ցնա. մեռաւ դուստրն քո։ մի՛ ինչ աշխատ
50 առներ զդա։ * Իսկ Յի՛ս լուաւ՝ պա
տասխանի ետ նմա և ասէ. մի՛ երկնչի
51 միայն հաւատա, և կեցցէ։ * Ի մտանե
՚լ առնն՝ ոչ զոք եթող մտանել՝ բայց զ
ՅՈՎՀաննէս և զՊետրոս և զՅակոբոս. և զՅայր
նէս. և զկնոջն մանկանն և զմայրն նորա։
52 * Լային ամենեքեան՝ և կոծէին զնա.
նա ասէ. մի՛ լայք, զի չէ մեռեալ՝ այլ ննջ
53 * Ի նոքա ծաղր առնէին զնա. զի գիտ
54 լեթէ մեռաւ։ * Ի նորա հանեալ զամե
55 սին արտաքս։ * Կոչեաւ զնէ առնել նոր
բարբառեցաւ և ասէ. արի կացմինուկ դ
56 * Ի զարձաւ ոգի նորա, և կանգնեց
վաղվաղակի. և հրամայեաց տալ նմա ո
57 տել։ * Ի զարմացան ծնօղքն նորա.
նա պատմիլըն մի ումեք ասել՝ որ ինչ է
ղէն։

ԳԼ. Թ։

1 Ա՛ կոչեալ զերկոտասան առաքեալսն
եւ նոցա զզօրութիւն և զիշխանութի
՚ն ի վ ՚ր ամ դեւից։ և բժշկել զՏիւանդու
2 ԹիւնՏ։ * Ի առաքեաց զնոսա քարոզ
զարքայութիւնն ԱՅ. և բժշկել զախտաժէ
3 տըս։ * Ի ասէ ցնո՛ա. մի՛ ինչ բառնայք
Ճանապարհի։ մի՛ գաւազան։ և մի՛ մախաղ
մի՛ հաց։ և մի՛ արծաթ։ և մի՛ երկուս հա
4 գերձս ունիցիք։ * Ի յոր տուն մտա
ցէք՝ անդ ապրիք. և անտի գնայցէք։
5 * Ի որք ոչ ընդունիցին զձեզ, յորժա
ելանիցէք ՚ի քաղաքէն յայնմանէ, զվո
ռոխ ձերոյ Թօթափեցէք ՚ի վկայութի
6 նՅ։ * Ի ելեալ շրջէին ընդ քաղաքս և
ընդ դիւղս. աւետարանէին և բժշկէին ընդ
7 ամ տեղիս։ * Լուաւ Հերովդէս չորրորդ

սեռս

պետ զգործան ամ. և զարմանայր վասն ա
8 սելոյն յոմանց։ * Եղեկ յովհաննէս յարեաւ
ի մեռելոց։ և յոմանց՝ լեկ երկիա յայտնե-
ցաւ։ և յայլոց եթէ մարգարէ ոմն յա-
9 ռաջնոյն յարեաւ։ * Ասէ հերովդէս. զյո-
հաննէս ես գլխատեցի. իսկ սա ո՞վ իցէ՝
զորմէ զայսպիսի իրս լսեմ։ և խնդրէր տե
10 սանել զնա։ * Դարձան առաքեալքն. և
պատմեցին նմա զամ՝ զոր արարին։ և ա-
ռեալ զնոսա՝ խոնարհ առանձինն ի տե-
ղի անապատ՝ քաղաքի միոյ, որում անուն
11 էր բեթսայիդա։ * Եւ ժողովուրդքն եք-
կաւեալ զնոսա՝ խօսեր ընդ նոսա վասն
արքայութեան Աստ. և որոց պէտք էին բժշ
12 կութեան՝ բժշկէր։ * Եւ օրն սկսաւ տարա
ժամել։ մատեան երկոտասանքն և ասեն
նմա։ արձակեա զժողովուրդսդ, զի եր-
թեալ շուրջ ի գիւղսն և յայգիսդ՝ հան
գիցեն. և գտցեն պէտքսդ։ զի աստ յա
13 նապատի տեղւոջ եմք։ * Ասէ ցնոսա։
դուք տուք նոցա ուտել։ և նոքա ասեն.
ոչ գոյ մեր աւելի քան զհինգ նկանակ և
զերկուս ձկունս. բայց եթէ երթիցուք՝
գնեացուք բառական ժողովրդեանդ կերա-
14 կուր։ * Քանզի էին ասք իբրև հինգհա-
զարք։ ասէ ցաշակերտան. բազմեցուսէք
զդոսա դաս դաս՝ հիսուն հիսուն։
15 * Եւ արարին այնպէս։ և բազմեցուցին զա
16 մենեսեան։ * Եւ առեալ զհինգ նկանակսն
և զերկուս ձկունսն՝ հայեցաւ յերկինս. օրհ
նեաց՝ և երբեկ. և տայր ցաշակերտան ար
17 կանել ժողովրդեանն։ * Կերին և յագե-
ցան ամենեքեան։ և բարձին զնշխարս կո-
տորցն՝ երկոտասան սակաւ։ * Եւ եղև
18 ի կալն նմա զայսօրեայ առանձինն. էին ընդ
նմա և աշակերտքն նորա։ եհարց զնա և
ասէ.

ասէ. զո՞ր ոք ասեն զինէն ժողովուրդքն
19 թէ իցեմ: * Եւ նոցա պատասխանի տա-
եալ ասեն: զյովհաննէս մկրտիչ: և այլ
զեղիայ: իսկ այլք թէ մարգարէ ոմն յա-
20 ռաջնոցն յարեաւ: * Ասէ ցնոսա. դո-
զո՞ր ոք ասէք զինէն, թէ իցեմ: պատաս-
խանի ետ Պետրոս և ասէ. զՔՒն Աս-
21 * Նա սաստեաց ՚ի նոսա. և պատուիրեաց
22 մի ումեք ասել զայն: * Եւ ասէր թէ պարտ
է որդւոյ մարդոյ բազում չարչարիլ՝ և
նաղսիլ ՚ի քահանայապետից և ՚ի ծերոց և
՚ի դպրաց. և սպանանիլ՝ և յերիր աւուր
23 * [illegible]
առնել զնա՝ ընդ իս գալ, ուրանայցէ զանձն
առնել զխաչ իւր հանապազ՝ և եկեսցէ
24 հետ իմ: * Զի որ կամիցէ զանձն իւր փր-
կել՝ կորուսցէ զնա. և որ կորուսցէ
զանձն իւր վասն իմ, կենդանացէ զնա:
25 * Զի՞նչ օգուտ է մարդոյ եթէ զաշխարհ
շահեսցի. և զանձն իւր կորուսցէ, կամ
26 տուժեսցէ: * Զի որ ամօթ հասանիցէ
զիս և զբանս իմ, զնա և որդի մարդոյ ա-
մօթ արասցէ՝ յորժամ գայցէ փառաւք հօրն
բոլոր՝ և հօր՝ և հրեշտակաց սրբոց:
27 * Ասացի արդարև ասեմ ձեզ. եթէ են
մանք ՚ի դոյսանէ, որք այդր կան. որք
ճաշակեսցեն զմահ, մինչև տեսցեն զ
28 թագաւորեալն Աւր: * Եւ եղև յետ այսոցի
նոյնի խօսելոյ աւուրք ութ. առեալ զՊետրոս
և զՅակոբոս՝ և զՅովհաննէս՝ ել ՚ի լեռն
29 կալ յաղօթս: * Եւ ՚ի կալ նմա յաղօթ
եղև տեսիլ երեսաց նորա այլակերպ.
փոխեցաւ հանդերձ նորա. և եղև սպի
30 փայլուն: * Եւ ահա արք երկու խօսակ
ցէին ընդ նմա. որք էին մովսէս և եղիա:
31 * Երևեալ փառաւք: և ասէին զելոյն
32 զոր կատարելոյ էր յԵրուսաղէմ: * Իսկ պետր
և

և որք ընդ նմանն էին՝ ծանրացեալք ի քո
նոյ՝ զարհեան. և տեսին զփառսն նորա՝
և զերկուս արսն, որք կային առ նմա։
33 * Եւ եղև ի մեկնիլն նոցա ի նմանէ, ասէ
Պետրոս ցՅս. վարդապետ՝ բարւոք է մեզ
առ լինել. և արասցուք երիս տաղաւարս։
մի քեզ. և մի Մովսէսի. և մի Եղիայի։ և ոչ
34 գիտէր զինչ խօսէր։ * Եւ իբրև զայս ա-
ասաց, եկն ամպ, և հովանի եղև ի վերայ
նոցա։ և երկեան ի մտանելն նոցա ընդ
35 ամպովն։ * Ձայն եղև յամպէն և ասէ.
դուք Որդի իմ ընտրեալ. դմա լսեցարուք։
36 * Եւ ընդ լինել ձայնին՝ ոչ ումեք գտան
միայն Յս։ և ինքեանք լռեցին, և ոչ ումեք պատ
մեցին յաւուրսն յայնոսիկ և ոչինչ յորոց
37 տեսին։ * Եւ եղև ի վաղիւն միում ի ջնջ-
նեցին նոքա ի լեառնէ անտի, ընդառաջ եղև
38 նմա ժողովուրդ բազում։ * Եւ ահա այր
մի ի ժողովրդենէ անտի աղաղակեաց և ա
սէ. վարդապետ. աղաչեմ զքեզ՝ հայեաց
39 յորդի իմ. զի միածին է ինձ։ * Եւ ահա
այս Տարկանի ի նմա. և յանկարծ գոչէ՝ և
պարկուցանէ՝ և թաւալեցուցանէ զնա՝ և
փրփրեցուցանէ. և Տալիւ մեկնի ի նմանէ
40 խորտակեալ զնա։ * Եւ աղաչեցի զաշա-
կերտսն քո՝ զի հանցեն զնա. և ոչ կա-
41 րացին։ * Պատասխանի եւս Յս և ասէ։
ով ազգ անհաւատ և խիւրբ. մինչև կի՞րբ
եղիցիմ ընդ ձեզ՝ և անասցեմ ձեզ։ մատո
42 այսր զորդին քո։ * Եւ մինչդեռ մատչիւրբ,
պարկեաց զնա դեւն՝ և շարժեաց։
43 * Սաստեաց Յս ոգւոյն պղծոյ. և բժշկ-
եաց զմանուկն. և ետ զնա կեսրոջ իւրոյ։
44 * Եւ զարմանային ամենեքեան ի վերայ մե
ծամեծացն Աս։ և ի զարմանալ ամենեցուն
ի վերայ ամեն զոր առնէր. ասէ ցաշակերտ
սն իւր. դիք դուք ի լսելիս ձեր զբանս
զայսո-

զայսոսիկ . զի որդի մարդոյ մատնելոց է
45 ձեռս մարդկան ։ * Եւ նոքա ոչ գիտէ
զբանն . և էր ծածկեալ ՚ի նոցանէ զի
գիտասցեն ։ և երկնչէին հարցանել ցնա
46 բանին այնորիկ ։ * Եմուտ խորհուրդ
նոսա՝ թէ ով արդեօք մեծ իցէ ՚ի նոցան
47 * Ցն իբրև ծանեաւ զխորհուրդս սրտից
ցա . էառ զմանուկ մի . և կացոյց ՚ի ք
48 նոցա առ իւր ։ * Եւ ասէ ցնոսա ։ որ զ
ընկալցի զմանուկս զայս յանուն իմ, զ
ընդունի . և որ զիս ընդունիցի , ընդուն
զառաքիչն իմ ։ զի որ փոքրիկն է յամենա
49 * Պ
եւ յովհաննէս և ասէ ։ վարդապետ՝ տեսա
զմն . որ յանուն քո դևս հանէր՝ և արգ
50 լաք զնա . զի ոչ հրջի ընդ մեզ ։ * Եւ
ցոսա Ցն . մի արգելուք . զի որ ոչն է ն
51 ի ձեր կողմն է ։ * Եւ եղև
կատարել աւուրց վերանալոյ նորա՝ և ի
քրն զերեսս հաստատեաց երթալ յԵ
52 * Եւ առաքեաց հրեշտակս առաջի եր
սոց իւրոց ։ և երթեւ չոքան՝ մտին ՚ի գիւ
մի սամարացւոց պատրաստել ինչ նմա
53 * Եւ ոչ ընկալան զնա ։ զի դէմ եդ
54 էր նորա երթալ յԵ ։ * Իբրև տես
աշակերտքն յակոբոս և յովհաննէս, ասե
Տ՛ի՝ կամիս , զի ասասցուք . և իջցէ հ
55 յերկնից՝ և սատակեսցէ զնոսա ։ * Դար
ձեալ սաստեաց ՚ի նոսա և ասէ ։ ոչ գիտ
56 որոյ հոգւոյ էք դուք ։ * Զի որդի մար
դոյ ոչ եկն զոգիս մարդկան կորուսանել
այլ կեցուցանել ։ և գնացին յայլ գիւղ ։
57 * Եւ մինչդեռ երթային ճանապա
հին, ասէ ոմն ցնա. Եկիցե և ես զկնի քո ։
58 վայր և երթիցես ։ * Ասէ ցնա Ցն ։ աղ
ուէսուց որջք ունին . և թռչնոց երկնից զա
տարք . և որդւոյ մարդոյ ոչ ունի ուր զլխ
զնելոյ ։

59 զգլուխ: * Ասէ ցմիւս ևս: Եկ զկնի իմ: և
նա ասէ: Տէր՝ հրամայեա տուր ինձ՝ երթալ
60 նախ թաղել զհայր իմ: * Ասէ ցնա Յս:
Թող զմեռեալսն՝ թաղել զմեռեալս իւր-
եանց: և դու երթ, և պատմեա զարքայու-
61 թիւն Աւ: * Ասէ և այլոմն. եկից զկնի
քո Տէր. բայց նախ հրամայեա տուր ինձ հրա-
62 ժարել ՚ի տանէ իմմէ: * Ասէ ցնա Յս:
ոչ ոք արկանէ զձեռն զմաճոյ՝ և հայեցեալ
յետս, եթէ յաջողեալ իցէ արքայու-
թեան Աւ:

ԳԼ. Ժ:

1 Յետ այսորիկ երևեցոյց Տէր և այլ եւ
ևօթանասուն և երկուս: և առա-
քեաց զնոսա երկուս երկուս առաջի իւր
յամէն քաղաքս և ՚ի տեղիս, ուր ինքն եր-
2 թալոց էր: * Լու ասէ ցնոսա: Հունձք բա-
զումք են՝ և մշակք սակաւ: արդ՝ աղաչե-
ցէք զՏէրն հնձոյ. զի հանցէ մշակս ՚ի հուն
3 ձըս իւր: * Երթայք, ահա առաքեմ զձեզ
4 իբրև զգառինս ՚ի մէջ գայլոց: * Մի բառ-
նայք զքսակ. և մի մախաղ: մի կօշկս: և
՚ի ճանապարհի ումեք ողջոյն մի տայցէք:
5 * Ըոր տուն մտանիցէք, նախ ասացէք թէ
6 ողջոյն տանս այսմիկ: * Երթէ էցէ անդ
որդի ողջունի, հանգիցէ ողջոյնն ձեր ՚ի
վ ըն նորա. ապաթէ ոչ՝ ՚ի ձեզ դարձցի:
7 * Լու ՚ի նմին տան ագանիջիք: ուտիջիք և
ըմպիջիք ՚ի նոցանէ. զի արժանի է մշակն
վարձու իւրոյ: մի փոխիցիք ՚ի տանէ ՚ի
8 տուն: * Ըոր քաղաք մտանիցէք՝ և ըն-
դունիցին զձեզ՝ ուտիջիք զինչ առաջի դնի-
9 ցեն ձեր: * Լու բժշկեացիք որք ՚ի նմա
հիւանդք էցեն: և ասացէք նոցա. մեր-
ձեալ է ՚ի վերայ ձեր արքայութիւն ՚ի:
10 * Իսկ յոր քաղաք մտանիցէք, և ոչ ըն-

դու

դունիցին զձեզ , իբրև եւանիցէք ՚ի հրա-
11 պարակս նորա, ասասջիք: * Եւ զիշխա-
կըռնեսցեալ է ՚ի քաղաքէ ձերմէ յոտս մե-
լծօլծափեսցուք ՚ի ձեզ: բայց գայս գիտա-
ջիք՝ զի մերձեալ է արքայութիւն ։
12 * Ասեմ ձեզ . զի սոդոմացւոց ընդարձա-
կագոյն լիցի յաւուրն յայնմիկ՝ քան քա-
13 ղաքին այնմիկ : * Վա՜յ քեզ քորոզին
վա՜յ քեզ բեթսայիդա՝ զի եթէ ՚ի տիւրո-
և ՚ի սիդովն եղեալ էին զօրութիւնքն՝ որ
եղեն ՚ի ձեզ, վաղուց ևս ապդեաք ՚ի խոր-
և մահիր նստեալք ապաշխարեալ էին:
14 * Բայց տիւրոսի , և սիդովնի ընդարձակա-
գոյն լիցի ՚ի դատաստանին՝ քան ձեզ :
15 * Եւ դու կափառնաում՝ որ մինչև յեր-
կինս բարձրացեալ ես . մինչև ՚ի դժո-
16 խոց ես: * Որ ձեզ լսէ, ինձ լսէ: և որ զձեզ
անարգէ, զիս անարգէ. և որ զիս անարգէ
զառաքիչն իմ անարգէ: և որ ինձ լսէ լսէ
17 այնմիկ որ առաքեաց զիս: * Դարձան ե-
լծանասունն և երկուքն խնդութիւ՛ և ասե-
Տ՛ե՛ և դուք հնազանդին մեզ յանուն քո
18 * Եւ ասէ ցնոսա : տեսանէի զսատանա
անկեալ յերկնից իբրև զփայլակն:
19 * Ահա տուի ձեզ զիշխանութիւն կոխել զօ
և զկարիճս և զամենայն զօրութիւն թշնամւոյ
20 և ձեզ ոչինչ մեղանչիցին : * Բայց ընդ
այն մի խնդայք՝ եթէ այդք հնազանդ
ձեզ . այլ խնդայէք . զի անուանք ձե
21 գրեալ են յերկինս: * ՚Ի նմին ժամուցն
ծագաւ Ցե Հոգւովն սրբով և ասէ՝ գո
Հանամ զքէն Հայր . Տ՛ե երկնից և երկրի
ծածկեցեր զայս յիմաստնոց և ՚ի գիտնո
և յայտնեցեր զայս տղայոց : այո՛ Հայր
այսպէս հաճոյ եղև առաջի քո :
22 * Ամենայն ինչ տուաւ ինձ ՚ի Հօրէ իմմ
և ոչ՛ք գիտէ՝ ո՛վ է Որդի, եթէ ոչ Հայ
և

և ոչ Հայր՝ եթէ ոչ՝ Որդի՝ և ում կա-
23 միցի Որդին յայտնել։ * Եւ դարձեալ ա-
ռանձինն առ աշակերտսն ասէ։ երանի ա-
չաց՝ որք տեսանիցին՝ զոր տեսանէք դուք ։
24 * Ասեմ ձեզ ։ զի բազումք մարգարէք և
թագաւորք կամեցան տեսանել՝ զոր դուք
տեսանէք՝ և ոչ տեսին ։ և լսել զոր լսէք դուք,
25 և ոչ լսեան ։ * Եւ ահա յարեաւ ոմն օրէն
նական՝ փորձէր զնա և ասէր ։ վարդապետ,
զի՞նչ գործեցից՝ զի կենդանի յաւիտենա-
26 կանս ժառանգեցից ։ * Եւ նա ասէ ցնա։
յօրէնսն զի՞նչ գրեալ է ։ ինպէս ընթեռ-
27 նուս ։ * Եւ պատասխանեալ նա և ասէ։ սի-
րեսցես զՏէր Աստուած քո յամենայն սրտէ քումմէ.
և յամենայն անձնէ քումմէ. և յամենայն զօրութենէ
քումմէ. և յամենայն մտաց քոց։ և զընկերս քո
28 իբրև զանձն քո ։ * Եւ ասէ ցնա ։ ուղիղ
ատեր զպատասխանեցեր։ զայդ արա, և կեց-
29 ցես ։ * Նա իբրև կամեցաւ զանձն արդա-
րացուցանել. ասէ ցՅիսուս։ և ո՞վ է իմ ըն-
30 կեր ։ * Պատասխանի Յիսուս և ասէ։ այր
ոմն իջանէր յԵրուսաղէմ յԵրիքով. և անկաւ ՚ի
ձեռս աւազակաց ։ որք մերկացուցին զնա՝
և վէրս ՚ի վերայ եդին ։ թողին կիսամահ՝
31 և գնացին ։ * Ելեալ եղև քահանայի միոջ
իջանել ընդ նոյն ճանապարհ. և տեսեալ
32 զնա՝ զանց արար ։ * Նոյնպէս և ղեւտացի
ոմն եկեալ ընդ նոյն տեղի՝ եւտես և զանց
33 արար ։ * Սամարացի ոմն ճանապարհոր-
դեալ եկն ընդ նոյն առ նովաւ. և տեսեալ
34 զնա՝ գթացաւ ։ * Եւ մատուցեալ պատ-
եաց զվէրս նո. արկեալ ՚ի վրայ զձէթ և զգի
նի։ և եդեալ ՚ի վերայ գրաստու իւրոյ՝ ե-
ած զնա ՚ի պանդոկ մի, և դարմանեաց զնա։
35 * Եւ ՚ի վաղիւ անդր իբրև ելանէր անտի,
հանեալ եւս յպանդոկապետն երկուս դա-
հեկանս. և ասէ ։ դարմանեա տար զմա ։ և

զոր

զորինչ Ծախեսցես ՚ի դմա՝ ՚ի միւսանգամ
36 գալստեան իմում Հատուսցիս քեզ ։ * Ար
ո՞ չ երեսցունոյ ՚ի նոսյանէ լծոճի քեզ մեր
ւոր լեալ անկելոյն ՚ի ձեռս աւազակաց ։
37 * Յր նա ասէ՝ որ արար զողորմութիւն ՚
վ ՚ր նորա ասէ ցնա Յս ։ Երթ՝ և դու ար
38 նոյնպէս ։ * Յր եղև ՚ի գնալն նոցա, և ինք
եմուտ ՚ի գիւղ մի ։ և կին ոմն անուն Մ
ղթա՝ ընկալաւ զնա ՚ի տուն իւրում ։
39 * Յր նորա էր քոյր մի՝ որում անուն Ե
մարիամ ։ որ և եկն, նստաւ առ ոտն Տ
40 և լսէր զբանսն նր ։ * Յր մարթա զբա
զեալ էր ՚ի բազում սպասու ։ եկն և եհ
աւ նմա և ասէ ։ Տ՛ր ոչինչ է փոյթ քեզ
զի քոյրդ իմ միայն ելձող զիս ՚ի սպաս
արդ՝ ասա դմա. զի օգնեսցէ ինձ ։
41 * Պատասխանի ետ նմա Յս և ասէ ։ մ
ղթա, մարթա, դու հոգաս՝ և զբազում
42 հիք զբաղեալ ես ։ * Հայց սակաւ ի
պիտոյ է ։ մարիամ միսն բարի ընտրեաց
որ ոչ բարձցի ՚ի նմանէ ։

ԳԼ· ԺԱ·

1 Ա եղև ՚ի տեղւոջ ուրեք կալ զ
ղօթս ։ և երբև դադարեաց, ասէ ցն
ոմն յաշակերտացն իւրոց ։ Տէր, ուսո զմ
ցաղօթս կալ ։ ոպ և յովհաննէս ուսոյց զ
2 կերտաց իւրոց ։ * Ասէ ցնոսա ։ յորժա
կայցէք ցաղօթս. առասջիք ։ Հայր մեր՝ ո
երկինս անուն քո ։ եկեսցէ արքայութիւն ք
3 * Զհաց մեր հանապազորդ տուր մեզ
4 ըստօրէն ։ * Յր լծոյ մեզ զմեղս մեր
և մեք լծողումք ամէն՝ որ պարտիցի մե
և մի տանիր զմեզ ՚ի փորձութիւն ։
5 * Յր ասէ ցնա ։ ով ՚ի ձէնջ՝ որ ու
բարեկամ. և երթայցէ առ նա ՚ի մէջ
ձերն. և ասիցէ ցնա. բարեկամ, տուր
փո

6 փոխ երիս նկունակս։ * Ջի բարեկամ իմ
նկն առիս յուղոյ. և ոչինչ ունիմ դնել
7 առաջի նմի։ * Եւ ի ներքուստ տայցէ պա-
տասխանի և ասիցէ։ Մի աշխատ առնէր ինձ։
դուռդ փակեալ են. և մանկունքս ընդ
ինև կան յանկողնի. ոչ կարեմ յառնել և
8 տալ քեզ։ * Եթէ նա առիսկայծ բաղխե
լով ասեմ ձեզ. եթէ ոչ յարուցեալ տայ-
ցէ նմա վասն բարեկամութեանն, սակայն
վասն ժառանգին յարուցեալ տայցէ նմա՝
9 որչափ և պիտոյ իցէ։ * Եւ ես ասեմ ձեզ։
խնդրեցէք, և տացի ձեզ։ հայցեցէք և գըտ
10 ջիք։ բաղխեցէք, և բացցի ձեզ։ * Ջի
ամենայն որ խնդրէ, առնու։ և որ հայցէ, գը-
11 տանէ։ և որ բաղխէ, բացցի նմա։ * Ցո՞
որ ի ձենջ հայր՝ խնդրիսցէ որդի իւր ձուկն,
միթէ փոխանակ ձկան օձ տացէ նմա։
12 * Եւ կամ խնդրիսցէ ձու՝ միթէ կարիցէ
13 տացէ նմա։ * Իսկ եթէ դուք՝ որք չարքդ
էք՝ գիտէք պարգեւս բարիս տալ որդւոց
ձերոց. որչափ եւսաւել Հայրն ձեր յերկ
նից տացէ բարիս այնոցիկ, որք խնդրեն ի
14 նմանէ։ * Եւ հանէր դեւ մի համր։ և եղև
յերթալ դեւին՝ խօսեցաւ համրն։ և զար-
15 մացան ամենայն ժողովուրդն։ * Եւ ոմանք
ի նոցանէ ասեն. բէեզեբուղայ իշխանաւն
16 դեւոց հանէ դա զդեւս։ * Եւ այլք փոր-
ձելով՝ և նշան յերկնից խնդրէին ի նմանէ։
17 * Իսկ նորա գիտացեալ զխորհուրդս նոցա,
ասէ ցնոսա։ ամէն թագաւորութիւն բաժա-
նեալ յանձն՝ աւերի։ և տուն բաժանեալ
18 յանձն՝ կործանի։ * Ապա եթէ և սատա-
նայ բաժանեցաւ յանձն. զիա՞րդ կացցէ
թագաւորութիւնն նորա։ զի ասէք զինէն ի
բէեզեբուղայ իշխանաւ հանել դա զդեւս։
19 * Եթէ ես բէեզեբուղայ հանեմ զդեւս.
որդիքն ձեր ո՞ւմ հանիցեն։ վասն այնորիկ

20 նորին եղիցին ձեր դատաւորք։ *Իսկ եթէ
մատամբ այլ հանեմ զնա, ասա հասա
21 է՛ի վերայ ձեր սրբացուցեալ Աւր։ *Յորժամ
հզօր վառեալ պահիցէ զտուն իւր, ՛ի խա
22 դաղուցեն են ինչք նորա։ *Հայց եթէ
հզօրագոյն քան զնա ՛ի վերայ եկեալ յաղ
թեսցէ նմա, զսպառազինութիւնն նորա հա
նէ՝ յոր յուսացեալ էր. և զաւար նո բաշ
23 խեսցէ։ *Որ ոչ է ընդ իս՝ հակառակ իմ
է. և որ ոչ ժողովէ ընդ իս, ցրուէ։
24 *Յորժամ այսն ելանիցէ ՛ի մարդոյ՝ շր
ընդ անջրդուն տեղիս։ խնդրէ հանգիստ
երբեմն ոչ գտանէ, ասէ. դարձայց անդրէն
25 տունն իմ ուստի ելի։ *Եւ գայ գտանէ մ
26 բեալ և յարդարեալ։ *Յայնժամ ե
ղթայ և առնու եօթն այլ այսս չարեաս քա
զինքն՝ և մտեալ բնակի անդ. և լինի յ
սինն մարդոյն այնորիկ չար քան զառաջի
27 *Եւ եղև մինչդեռ խօսէր զայս՝ ձայն
բարձ կին մի ՛ի ժողովրդենէ անտի և ա
երանի է որովայնին՝ որ կրեացն զքեզ.
ստեանցն՝ որք դիեցուցին զքեզ։
28 *Եւ նա ասէ։ նա երանի այնոցիկ է. ո
լսեն զբանն Աւր, և առնեն։ *Եւ ՛իդ
29 ժանալ ՛ի վերայ նորա ժողովրդոցն՝ սկա
ասել։ ազգս այս, ազգ չար է. նշան խնդ
րէ։ և նշան չերկիցի ոչ տացի ոմա, բայ
30 նշանն յովնանու։ *Զի որպէս եղև յովնա
նշան նինուհէացւոց, այնպէս եղիցի և որդ
31 մարդոյ ազգիս այսմիկ։ *Դշխոյն հարաւ
յարիցէ ՛ի դատաստանի ընդ արս ազգի
այսորիկ՝ և դատապարտեսցէ զնոսա. զի եկ
՛ի ծագաց երկրի լսել զիմաստութիւնն սո
մնի. և ահա առաւել քան զսաղմոն է
32 ասա։ *Արք նինուհէացիք յարիցեն ՛ի դա
ստանի ընդ ազգիս այսմիկ՝ և դատա
պարտեսցեն զնա. զի ապաշխարեցին ՛ի
քարո-

քարոզելոյն Յովնանու. և ահա առաւել
33 քան Յովնան է աստ։ * Ո՚չ ուրուք լու-
ցեալ զձրագ՝ դնէ ՚ի թաքստեան։ և ոչ ը-
նդ գրճնաւ, այլ ՚ի վե՚ր աշտանակի. զի որք
34 մտանենն, զլոյս տեսանիցեն։ * Ա՚ռդ
մարմնոյ ակն է։ յորժամ ակն առատ է,
ամ մարմինն լուսաւոր եղիցի։ և երբ ակն
չար է, և մարմինն խաւարին եղիցի։
35 * Ապ՚ զգուշ լեր՝ զլոյսդ որ ՚ի քեզ
36 է՝ խաւար իցէ։ * Ի՚ թէ մարմինդ քո ամ
լուսաւոր է, ո՚ չգոյէ մասն ինչ խաւարին,
եղիցի լուսաւոր ամ. որպէս յորժամ ճրա-
գըն նշուլիւք լուսաւորեսցէ զքեզ։
37 * Ի՚ս մինչ խօսէր զայս՝ ապաչէր զնա ոմն
՚ի փարիսեցւոցն, զի ճաշ կերիցէ առ նմա։
38 և նա մտեալ բազմեցաւ։ * Իբրև տեսս
փարիսեցին, զարմացաւ. զի նախ ո՚չ մկըր-
39 տեսցաւ յառաջ քան զճաշ։ * Ասէ ցնա
Տէր։ այժմ դուք փարիսեցիք զարտաքին
զբաժակին և զպնակին սրբէք. և ներքինն
ձեր լի՚ է յափշտակութենէ և չարութեամբ։
40 * Անմիտք. ո՚չ ապաքէն որ զարտաքինն ա-
րար՝ և զներքինն նոյն արար։ * Բայց ՚ի՚ձգէ
41 զարժանն խնկ, տուք ողորմութի՚ն. և ահա
42 ամ սուրբ է ձեր։ * Այլ վա՚յ ձեզ փարիսե-
ցեայք։ զի տասանորդէք զանանուխ. և
զնեղենայ. և զամ բանջար. և անցանէք
զիրաւամբք և զսիրովն ՚ի՚. զայս արժան
էր առնել՝ և զայնու ո՚չ անցանել։
43 * Վա՚յ ձեզ փարիսեցւոյ. զի սիրէք ըզ-
բազձրագոն ՚ի ժողովուրդս, և զնախոզ-
44 ջոյս ՚ի հրապարակս։ * Վա՚յ ձեզ՝ զի էք
դուք իբրև զկերեզմանս անյայտս. և մարդ
զկ գնան ՚ի վերայ՝ և ո՚չ գիտեն։
45 * Պատասխանի ետ ոմն ՚ի օրինականացն,
և ասէ։ վարդապետ, զայդ ըսս ասելով՝
46 և զմեզ ի՚ նախատանս։ * Ի՚ս նա ասէ. և

ձեզ վայ օրինականացդ: զի բառնայք մարդ-
կան բեռինս դժուարակիրս. և դուք մի-
տամբ միով ՚ի բեռինն ոչ մերձենայք:
47 * Վ՚այ ձեզ. զի շինէք գ շիրիմս մարգա-
րէից. և Հարքն ձեր սպանին զնոսա:
48 * Վկայեցուցանէք վկայէք եւթէ կամակից էք
գործոց Հարցն ձերոց. զի նոքա կոտորեցին
զնոսա. և դուք գսոսին զինէք:
49 * Վ՚ ասէ այսորիկ իմաստութիւնն ՚ի սուրբ
առաքելոցդ ՚ի նոսա մարգարէս և առա-
քեալս. և ՚ի նոցանէ սպանանիցեն, և հա-
50 լածիցեն: * Զի խնդրեսցի արիւն ամենայն
մարգարէից հեղեալ ՚ի սկզբանէ աշխարհի
51 յազգէ յայդմանէ: * Ցաւելոյն արիւն մին
չև յարիւնն զաքարիայ կորուսելոյ ընդ մէ-
ջանն և ընդ սուրբն. այո՛ ասեմ ձեզ՝ խնդ-
52 րեսցի յազգէ յայդմանէ: * Վ՚ ձեզ
օրինականացդ. զի թաղուցանէք գիմակա-
կիտուելն. դուք ոչ մտանէք, և զոր մտա-
53 նելոյն են, արգելուք: * Եւ ՚ի խօսելն զայ-
սմ առ նոսա առաջի ամենայն ժողովր-
դեանն, զամօթի Հարկանելն. և սկսան դէ-
պիւքն և փարիսեցիքն զչարել՝ և դրգռե ՚ի
54 նմա վասն բազում իրացն: * Եւ սպասել
որսալ ինչ բանս ՚ի բերանոյ նորա՝ զի չա-
րախօսեսցեն զնմանէ:

ԳԼ. ԺՌ:

1 Ողով ՚ի կուտել բիւրաւորաց ժողովր-
դեանն, մինչև կոխել զմիմեանս. սկսա
ասել ցաշակերտս իւր, նախ՝ զդիջ լերուք
անձանց ՚ի խմորոյ փարիսեցւոցն, որ է կեղ-
2 ծաւորութիւն: * Զի ոչինչ է ՚ի ծածուկ որ
ոչ յայտնեսցի. և գաղտնի՝ որ ոչ ծանիցի:
3 * Վ ասն այսորիկ զորինչ ասիցէք ՚ի խա-
ւարի, լսելի լինի ՚ի լոյս. և զոր յականջս
խօսեցայք ՚ի շտեմարանս, քարոզեսցի ՚ի

վե-

4 վերայ տանեայց։ * Բայց ձեզ առնեմ սի-
րելեայք իմոց. մի զարհուրիք յայնոցանէ, որք
սպանանեն զմարմին, և յետ այնորիկ առե-
5 լի ինչ ոչ ունիցին առնել։ * Այլ յուցից
ձեզ յումմէ երկնչիցիք. երկերիւք յայնմա-
նէ՝ որ յետ սպանանելոյ ունի զիշխանու-
թիւն արկանել ՚ի գեհեան. այո ասեմ
ձեզ՝ յայնմանէ երկերիւք։
6 * Ո՞չ սպաքէն հինգ ձագք երկուց դան-
դոյ վաճառին. և մի ՚ի նոցանէ ոչ է մո-
7 ռացեալ առաջի Աւ։ * Այլ ձեր և սա-
տայն իսկ հեր գլխոյ թոռնեալ է. մի երկն-
չիք՝ զի քան զբազումս ձագս լաւ էք դուք։
8 * Ասեմ ձեզ. զի ամ որ խոստովանեսցի
յիս առաջի մարդկան, և որդի մարդոյ խոս-
տովանեսցի զնմանէ առաջի հրեշտակաց Աւոյ։
9 * Իսկ որ ուրասցի զիս առաջի մարդկան,
ուրասցեալ լինի առաջի հրեշտակաց Աւոյ։
10 * Իսկ ամենայն որ ասէ բան պորտոյ մարդ-
դոյ՝ լծոցի նմա. բայց որ զՍուրբ
11 Հաւտեցեալ, մի լծոցի նմա։ * Այլ յորժամ
ժամ տանիցեն զձեզ ՚ի ժողովուրդս և ՚ի
պետութիս, մի հոգայցէք՝ ոգի լծէ զինչ
պատասխանի տացէք. կամ զինչ ասիցէք։
12 * Զի Սուրբն ուսուսցէ ձեզ ՚ի նոր-
միւն ժամուն՝ զինչ պարտ իցէ ասել։
13 * Ասէ ոմն ՚ի ժողովրդենէն ցնա. վարդա-
պետ, ասա ցեղբայր իմ, բաժանել ընդ իս
14 զժառանգութիւնն։ * Իսկ նա ասէ ցնա. այր
դու՝ ո կացոյց զիս դատաւոր, կամ բա-
15 ժանարար ՚ի վերայ ձեր։ * Իսկ ասէ ցնա.
տեսէք, և զգուշ լերուք յամ ագահու-
թենէ. զի ոչ ՚ի մի՛ բերկրից ընչից ու-
16 րուք կեանք նորա։ * Խօսեցաւ առ-
նոսա զառակ մի, և ասէ. առն ումեմն մե-
ծատան եռուն անդք առհմակասս։
17 * Իսկ խորհէր ՚ի միտս իւր՝ և ասէր. զի
զրծե-

գործեցեք՝ զի ոչ պոյ տեսի , ուր ժողովե-
18 ցեայ զարդիւնս իմ ։ * Եւ ասէ՝ վիտեմ զինչ
արարից . քակեցից զշտեմարանս իմ . և
և մեծամեծս շինեցից . և անդր ժողովե-
ցեայ զցորեան , և զամ բարութիւնս իմ ։
19 * Եւ ասացից ցանձն իմ. անձն, ունիս բա
զում բարութիւնս, համբարեալ ամաց բազ
մաց. հանգիր, կեր, արբ, և ուրախ լեր ։
20 * Ասէ ցնա Աստ . անմիտ , այսմ գիշերի
զոյիդ ի քէն ի բաց պահանջիցեն . իսկ
դոր պատրաստեցեր՝ ումեմ լինիցի ։
21 * Այսպէս և որ գանձ անձին, և ոչ Աս
22 տուծոյ ։ * Ասէ յաշակերտան իւր . վ
այդորիկ ասեմ ձեզ՝ մի հոգայք ընդ ոյս
լեր զինչ ուտիցէք . և մի ընդ մարմնոյ
23 լեր զինչ զգենուցուք ։ * Զի ոգի առա
ւել է քան զկերակուր , և մարմին քան զ
24 հանդերձ ։ * Հայեցարուք ընդ ագռաւս,
զի ոչ սերմանեն՝ և ոչ հնձեն . որոց ոչ
գոն շտեմարանք՝ և ոչ համբարանոցք. և
Աստ կերակրէ զնոսա . որչափ ևս առաւել
գձեզ՝ որք լաւ էք քան զթռչունս ։
25 * Ո՞վ ի ձէնջ առ հոգալ՝ կարիցէ յաւե
26 լուլ ի հասակ իւր կանգուն մի ։ * Իսկ որ
եղեալ ի փոքուն չէք բաւական՝ վասն այլ
27 ցոն զի՞ հոգայք ։ * Հայեցարուք ընդ շու
շանն , որպէս աճէ. ոչ ջանայ՝ և ոչ նե
լեր . ասեմ ձեզ՝ և ոչ սողոմոն յամենայն
փառս իւր զգեցաւ իբրև զմի ի նոցանէ ։
28 * Իսկ եթէ վիտան՝ որ այսօր ի բայի է,
և վաղիւ ի հնոց արկանելի , Աստ այնպէս
զգեցուցանէ . որչափ ևս առաւել զձեզ
29 լեր զհաւատոյդ ։ * Եւ դուք մի խնդրէք
զինչ ուտիցէք , կամ զինչ ըմպիցէք . և
30 մի զբաղիննուք ։ * Զի զայն ամ՝ հեթանոսք
աշխարհի խնդրեն. այլ ձեր Հայր գիտէ՝ զի
31 պիտոյ է այն ամ ։ * Այլ խնդրեցէք նախ

զարքայ-

զաղքայութիւն Աւ, և զարդարութիւն նը-
32 և այն ամենայն յաւելցի ձեզ։ * Մի երկն-
չիր հօտ փոքրիկ. զի հաճեցաւ Հայր ձեր
33 տալ ձեզ զաղքայութիւն։ * Վաճառեցէք
զինչս ձեր. և տուք զողորմութիւն. և ար-
ուք ձեզ քսակս առանց հնանալոյ, գանձ
անսպառս յերկինս. ուր ոչ գող մերձենայ.
34 և ոչ ցեց ապականէ։ * Զի ուր գանձն
ձեր է, անդ և սիրտք ձեր եղիցին։
35 * Եղիցին գօտիք ձեր պնդեալ ընդ մէջս.
36 և ձրագունք լուցեալք։ * Եւ դուք նմա-
նօգք մարդկան՝ որք ակն ունիցին տեառն
իւրեանց՝ ե՛րբ դառնայցէ ի հարսնե-
նեայ։ զի յորժամ գայցէ և բախիցէ,
37 վաղվաղակի բանայցեն նմա։ * Երանի՛ ի-
ծառայիցն այնոցիկ՝ զորս եկեալ տէրն կըն-
դ մէջ սթիցէ՝ և բազմեցուսցէ զնոսա.
38 և անցեալ պաշտեսցէ զնոսա։ * Եւ եթէ
երկրորդ, կամ երրորդ պահու եկեսցէ՝
և գտցէ այնպէս, երանելիք են ծառայքն
39 այնոքիկ։ * Այլ զայն գիտասջիք. եթէ
գիտէր տանուտէրն յորում ժամու գող
գայ՝ հսկէր, և չտայր ի՛նչ ի՛նչ ականհատա-
40 նել ի տան իւրում։ * Եւ դուք եղերուք
պատրաստք՝ զի յորում ժամու ոչ կարծէք
41 գէք՝ գայ որդի մարդոյ։ * Ասէ Պետրոս.
Տէր՝ առ մե՞զ ասացեր զառակդ զայդ՝ ե՛թէ
42 առ ամենեսեան։ * Եւ ասէ Տէր. ո՞վ է՛ր
հաւատարիմ անտես և խմաստուն. զոր կա-
ցուցէ Տէր իւր ի՛ վերայ զերդաստանի իւ-
43 րոյ՝ տալ ի՛ ժամու պիտակուրս։ * Երանի՛
է՛ր ծառային այնմիկ՝ զոր եկեալ տէր իւր
գտանիցէ արարեալ այնպէս։
44 * Արդարև ասեմ ձեզ՝ զի ի՛ վերայ ամ-
45 ընչից իւրոց կացուսցէ զնա։ * Այլ եթէ
ասիցէ ծառայն այն ի՛ սրտի իւրում, յամ-

տէր

տէր իմ ՚ի գալ . և սկսանիցի հալիկանալ
զծառայս և զպատանեայս . ուսանել՝ և բմնել
46 և արբենալ : * Եկեսցէ տէր ծառային այ-
նորիկ, յաւուր յորում ակն ոչ ունիցի. և
՚ի ժամու , յորում ոչ գիտիցէ . ընդ մէջ
կտրեսցէ զնա՝ և զմասն նորա ընդ անհա-
47 ւատս դիցէ : * Եւ ծառայ՝ որ գիտիցէ զկա-
մըն տեառն իւրոյ , և ոչ պատրաստանայ
բաս կամայ նորա՝ արբոյկ զան բազում :
48 * Եւ որ ոչն գիտիցէ, և արժանի զանի ին
գործիցէ , արբոյկ զան սակաւ : ամենայնի
որում շատ տաճաս, շատ խնդրեսցի ՚ի նմա
նէ . և որում բազում աւանդեցաս, ա-
ւաւել ևս պահանջեսցեն ՚ի նմանէ :
49 * Հուր եկի արկանել յերկիր . և զինչ
կամիմ, թէ արդէն եմ բորբոքիւր :
50 * Եւ մկրտութիւն մի ունիմ մկրտել . և զ-
արդ փութամ մինչև կատարեսցի :
51 * Համարիք, եթէ խաղաղութիւն եկի տա
յերկիր . ոչ՝ ասեմ ձեզ՝ այլ բաժին:
52 * Ջի եղիցին յայսմհետէ հինգ ՚ի տան մի-
ում բաժանեալք . երիքն յերկուս . և եր-
53 կուքն յերիս : * Բաժանեսցի, հայր յորդ-
ւոյ . և որդի ՚ի հօրէ . մայր ՚ի դստերէ , և
դուստր ՚ի մօրէ . սկեսուր ՚ի հարսնէ , և
54 հարսն ՚ի սկեսրէ իւրմէ : * Ասաց և յժո-
ղովուրդն , յորժամ տեսանիցէք ամպ ծա-
գեալ յարևմտից, իսկոյն ասէք, թէ անձրև
55 գայ. և լինի այնպէս : * Եւ յորժամ հո-
բաւ շնչեալ՝ ասէք՝ թէ խորշակ լինի. և լի-
56 նի այնպէս: * Կեղծաւորք՝ զերեսս երկնի և
երկրի գիտէք փորձել . իսկ զժամանակս
57 զայս զիա՞րդ ոչ փորձէք : * Ընդէ՞ր և յան
ձանց իսկ ոչ բնաւրէք զարժանն :
58 * Ցորժամ երթայցես ընդ ոսոխի քոմ
առ իշխան , ՚ի ճանապարհի տուր գնաչիշն
զերծանիլ ՚ի նմանէ . գի գուցէ քարշիցէ
զքեզ

գթել առ դատաւորն. և դատաւորն մատնիչ դահճի. և դահիճն արկանիցէ ի բանտ։
59 * Ասեմ քեզ. ոչ երթիցես անտի՝ մինչև հատուցանիցես զկէտն ընդհանն։

ԳԼ. ԺԲ։

1 Եկին ոմանք ի նմին ժամանակի. և պատմեցին նմա վասն գալիլեացւոցն, որոց զարիւնն ախտեաց խառնեաց ընդ զոհսն նոցա։ 2 * Պատասխանի եւ ասէ ցնոսա. Համարիք եթէ այնք գալիլեացիք եղեն մեղաւորք քան զամենայն գալիլեացիս. զի զպատիժս այս անցս կրեցին։ 3 * Այ՛, ասեմ ձեզ. այլ եթէ ոչ ապաշխարիցէք՝ ամենեքեան նոյնպէս կորնչիցիք։ 4 * Կամ նոքա ութտասանքն, յորոց վերայ աշտարակն անկաւ ի սիլոամ, և սպան զնոսա. համարիք, թէ նոքա պարտապանք եղեն քան զամենայն մարդիկ, որք բնակեալք են յԵրուսաղէմ։ 5 * Այ՛, ասեմ ձեզ. այլ եթէ ոչ ապաշխարիցէք, ամենեքեան նոյնպէս կորնչիցիք։
6 * Առակ և զառակս զայս. թզենի մի էր ուրումն տնկեալ յայգւոջ իւրում, և եկն խնդրել զպտուղ ի նմանէ՝ և ոչ գտից։ 7 * Ասէ տայգեղործն, ահա երիք ամք են յորմէ հինաւ գամ խնդրել զպտուղ ի թզենւոջդ՝ և ոչ գտանեմ. արդ՝ կտրեա զդա, ընդէր և զերկիրդ խափանէ։ 8 * Նա պատասխանի եւ ասէ. Տէր, թող զդա այս ամ ևս, մինչև շուրջ զգովաւ բրեցից՝ և արկից զաղբ։ 9 * Թերևս արասցէ զպտուղ. ապաթէ ոչ՝ յամէ ևս, հատցես զդա։ 10 * Էր ուսուցանէր ի միում ժողովրդանոցին ի շաբաթին։
11 * Եւ ահա կին մի՝ զոր ունէր ոգի հիւծանդութեան, ամ ութտասան. և էր կռկռացեալ. և ոչ կարէր ամենևին ի վեր հայել։

* Եւ

12 * Եւ տեսեալ զնա Յի՝ կոչեաց առ ինքն
և ասէ ցնա. կին դու՝ արձակեալ ես ի հի
13 ճանդուլէ քումմէ : * Եւ եդ ի վերայ նո
ձեռն . և առժամայն ուղղեցաւ . և փա
14 ռաւոր առնէր զԱ : * Պատասխանի ե
ժողովրդապետն ցասումեալ՝ ի ընդէր ի
շաբաթու բժշկեաց Յի , և ասէ ցժող
վուրդն. վեց օր է՝ յորս պիժան է գործե
յայնս եկայք և բժշկեցարուք . և մի յա
15 ուր շաբաթու : * Պատասխանի ետ նմ
Տր, և ասէ . կեղծաւորք՝ ևարբաքանչիւրդ
ի ձինջ ի շաբաթու ոչ արձակէ զեզն իւր
կամ զէշ ի մսրոյ՝ և տանի ոտ ջուր :
16 * Իսկ այս դուստր աբրահամու էր , զ
կապեաց սատանայ ահաւասիկ զուարճուտա
ամ , ոչ էր պիժան արձակել ի կապա
17 նաց անտի ի շաբաթու : * Եւ զայս իբր
ասէր , յամօթ լինէին ամենեքեան , որ
հակառակն կային նմա. և համ ժողովուրդ
ոգաստ լինէր ի վր ամենայն փառաւորու
թեանցն , որք գործեին ի նմանէ :
18 * Եւ ասէր, ուստ նման է արքայութիւն Ա
և որում նմանուլեան նմանեսցուցից զնա
19 * Նման է հատոյ մանանխոյ . զոր առեալ
մարդոյ՝ էարկ ի պարտէզ իւր . աճեաց և
եղև ծառ . և թռչունք երկնից բնա
20 կեալ էին յոտս նորա : * Եւ դարձեալ
ասէ՝ ուստ նմանեսցուցից զարքայութիւն Ա
21 * Նման է խմորոյ՝ զոր առեալ կնոջ՝ թա
քոյց յաթեր երից գրուհայ՝ մինչև խմորե
22 յաւ ամենայն : * Եւ շրջէր ընդ քաղաք
և ի գիւղս՝ ուսուցանէր : և ճանապարհ
23 արարեալ յԵՀմ : * Ասէ ցնա ոմն , Տր,
եթէ սակաւք իցեն , որք ապրելոց իցեն :
24 և նա ասէ ցնոսա : * Ջանայարուք մտա
նել ընդ դուռն նեղ . ասեմ ձեզ՝ զի բա
զումք խնդրեսցեն մտանել՝ և ոչ կարաս
ցեն :

25 գին։ * Յոլմէ հետէ մոյկ տանուտէրն՝ և վակեսյէ պղուն. սկսանիսկիք կալ արտա-
քոյ՝ և բաղնել պղուն, և ասել. Տ՛ր, Տ՛ր, բայ մեզ. և պատասխանի տուեալ
ասիսկ ձեզ. ոչ գիտեմ զձեզ ուստի է՛ք։
26 * Յայնժամ սկսանիջիք ասել. կերաք ա-
ռաջի քո, և արբաք՝ և ՚ի հրապարակս
27 մեր ուսուցեր։ * Եւ ասիսկ ձեզ. ոչ գի-
տեմ զձեզ ուստի է՛ք. ՚ի բայ կայէք գի-
28 նէն ամ մշակ գդ անիրաւութեան։ * Անդ
եղիսկ լալ և կրճել ատամանց. յորժամ
տեսանիսկ զաբրահամ. և զիսահակ, և
դյակոբ՝ և զամ մարգարէս յարքայութե
Աշ. և զձեզ հանեալ արտաքս։
29 * Եւ եկեսցեն յարևելից, և յարևմտից,
և ՚ի հիւսիսոյ, և ՚ի հարաւոյ, և բազմեսցին
30 յարքայութե ամ։ * Եւ ահա յետինք, ոլք
եղիսկն առաջինք. և իսկն առաջինք, ոլք
31 լինիսկն յետինք։ * ՚Ի նմին աւուր մատեան
ոմանք փարիսեցիք, և ասեն. Ել և գնա
աստի. զի հերոդէս կամի սպանանել զքեզ։
32 * Եւ նա ասէ ցնոսա. երթայք՝ ասայէք
աղուեսուն այնմիկ. ահաւասիկ հանեմ դեւս.
և բժշկութիս կատարեմ այսօր, և վաղիւ,
33 և յերիր աւուր կատարիմ։ * Բայց պարտ
է այսօր, և վաղիւ, և ՚ի միւսում աւուր
գնալ. զի ոչ է մարթի մարգարէի կորնչիլ
34 արտաքոյ քան զեռմ։ * Երեմ, երեմ, ոլ
կոտորէիր զմարգարէս, և քարկոծ առնէիր
զառաքեալսն առ քեզ. քանիցս անգամ կա-
մեցայ ժողովել զորդիս քո. ոլ հաւ ըզ
ձագս իւր ընդ թևաւք՝ և ոչ կամեցայք։
35 * Ահա լքողեալ լիցի ձեզ տուն ձեր աւե-
րակ. բայց ասեմ ձեզ. եթէ ոչ ևս տեսանի-
ցէք զիս, մինչև ասիսկ՝ օրհնեալ եկեալ
յանուն Տ՛ն։

ԳԼ· ԺԴ։

1 Եւ եղև ՚ի մտանել նորա ՚ի տուն ու-
րումն իշխանացն փարիսեցւոց ՚ի շա-
բաթու ուտել հաց։ և նոքա սպասէին նմա
2 * Եւ ահա այր ումն էր անդ ջրգողեալ առ
3 ջն նորա ։ * Պատասխանի եւ Յս և ասէ
ցօրինաւորս՝ և ցփարիսեցիս՝ եթէ արժա-
4 ՚իցէ ՚ի շաբաթու բժշկել ։ * Եւ նոքա լու-
եղեն ։ և բռնեն հարեալ զնմանէ՝ բժշկ-
5 կեաց զնա։ և արձակեաց ։ * Եւ ասէ ցնո-
սա՝ որ ուրուք ՚ի ձէնջ էշ, կամ եզն ան-
կանիցի ՚ի ջրհոր, և ոչ վաղվաղակի հան-
6 ցէ զնա՝ յաւուր շաբաթու ։ * Եւ ոչ կա-
րացին տալ նմա պատասխանի առ այս։
7 * Ասաց և առ կոչնականսն առակ մի։ հայ-
ցեալ ՚ի զիարդ բարձնուին լինէին, ա-
8 սէ ցնոսա ։ * Յորժամ կոչիցէ ոք զքեզ
՚ի հարսանիս, կամ ՚ի կոչումն. մի բազմ-
ցիս յառաջին բարձին. գուցէ պատուա-
կանագոյն եւս քան զքեզ իցէ կոչեցեալ
9 նմանէ ։ * Եւ եկեալ՝ որ զքեզ և զնա կո-
չեաց՝ ասիցէ ցքեզ. տուր սմա տեղի։ և
ապա սկսանիցիս ամօթով յետին տեղի
10 ունել ։ * Այլ յորժամ կոչիցիս, երթիր
ՋԻր՝ բազմասջիր ՚ի յետին տեղւոջ։ զի յոր
ժամ գայցէ՝ որ կոչեացն զքեզ, ասիցէ
ցքեզ. բարեկամ ՚ի վեր մատիր։ յայնժամ
եղիցին քեզ փառք առաջի բարձակցաց
11 քոց ։ * Զի ամենայն, որ բարձրացուցանէ
զանձն, խոնարհեսցի ։ և որ խոնարհեցու-
12 ցանէ զանձն, բարձրասցի ։ * Ասէ և ցը-
կոչնատէրն։ յորժամ առնիցես ճաշ՝ կամ
ընթրիս, մի կոչեր զբարեկամս քո. և մի
զեղբարս քո ։ և մի զազգականս քո։ և մի
զդրացիս քո ։ և մի զմեծամեծս ։ զի մի և
նոքա փոխարէն կոչիցեն զքեզ՝ և լինիցի
քեզ

13 քեզ Տառուցումն։ * Այլ յորժամ առնի-
սես ընդունելութիւն, կոչեա զաղքատս՝ և
14 զնեղս՝ և զկուսս՝ և զկոյրս։ * Եւ երա-
նելի լինիցիս։ զի ոչ ունին փոխարէն Տա-
ռուցանել քեզ։ և Տառուսցի քեզ փոխա-
15 րէն ՚ի յարուցիլ արդարոց։ * Իբրև լուաւ
զայս ոմն ՚ի բազմականացն՝ ասէ ցնա։ երա-
նի, որ կերիցէ Հաց յարքայութեան Աստ-
16 ուծոյ։ * Եւ նա ասէ ցնա։ այր ոմն զործեաց ըն-
17 թրեաս։ և հրաւիրեաց զբազումս։ * Եւ ա-
ռաքեաց զծառայ իւր ՚ի ժամու ընթրեացն
կոչել զհրաւիրեալսն, զի եկայք։ զի ա-
18 մենայն պատրաստ է ասէ ինչ։ * Եւ ըս-
կսան մի ըստ միոջէ ամենեքեան Հրաժա-
րել։ առաջինն ասէ. զագարակ գնեցի. և
Հարկ է ելանել՝ և տեսանել զնա. աղա-
չեմ զքեզ՝ կալ զիս Հրաժարեալ։
19 * Եւ միւսն ասէ. զուարս Հինգ՝ եզանց զը-
նեցի. և երթամ փորձել զնոսա. աղա-
20 չեմ զքեզ՝ կալ զիս Հրաժարեալ։ * Եւ
միւսն ասէ. կին առի, և վասն այնորիկ ոչ
21 կարեմ գալ։ * Եւ եկեալ ծառայն պատ-
մեաց զամենայն տեառն իւրում։ յայնժամ
բարկացեալ տանուտէրն՝ ասէ ցծառայն
իւր. ել վաղվաղակի ՚ի Հրապարակս և ՚ի
փողոցս քաղաքիս։ և զաղքատս՝ և զնե-
ղսս՝ և զկոյրս՝ և զկուսս մտցե զայսր։
22 * Եւ ասէ ծառայն։ Տէր, եղև զոր Հրա-
23 մայեցեր։ և կայ և տեղի։ * Եւ ասէ
տէրն ցծառայն՝ ել ՚ի Ճանապարհս, և ՚ի
ցանդս. և արասցէ զայսր մտանել. զի լցցի տու-
24 նս իմ։ * Ասեմ ձեզ. զի ոչ ոք այնոցկ
կոչեցելոցդ Հաշակեացցէ զընթրեացդ իմոյ։
25 * Եւ երթային ընդ նմա ժողովուրդք բա-
26 զումք։ դարձաւ և ասէ ցնոսա։ * Թէ ոք
գայ առ իս՝ և ոչ ատեայ զհայր իւր և զմայր. և զկին իւր, և զորդիս. և զեղբարս
և

և զքոյս. նաև զանձն ևս իւր, ոչ կարէ
27 իմ աշակերտ լինել։ * Ձի որ ոչ բառնայ
զխաչ իւր՝ և գայ զկնի իմ, ոչ կարէ իմ
28 աշակերտ լինել։ * Ո՞վ ոք ՚ի ձէնջ կամի
զի շինել աշտարակ. և ոչ նախ նստեալ
համարիցի զծախսն եթէ ունիցի բաւական
29 ՚ի կատարումն։ * Ձի գուցէ երբեմն արկա
նիցէ զհիմն՝ և ոչ կարասցէ կատարել, ա
մենեքեան՝ որք տեսանիցեն՝ սկսանիցին ծա
30 ղրը առնել զնա։ * Եւ ասել։ եթէ այ
այր սկսաւ շինել՝ և ոչ կարաց կատարել
31 * Կամ ո՞ր թագաւոր երթեալ տայցէ պա
տերազմ ընդ այլում թագաւորի. և ոչ
նստեալ նախ խորհիցի. եթէ կարօղ իցէ
տասնհազարաւ զդէմ ունել այնորիկ՝ որ
գայցէ ՚ի վերայ նորա քսան հազարաւ։
32 * Ապա եթէ ոչ՝ մինչդեռ հեռագոյն իցէ
հրեշտակութիւնս առաքեալ աղաչեսցէ ՚ի
33 խաղաղութիւն։ * Արդ՝ այսպէս ամ ոք ՚ի
ձէնջ. որ ոչ հրաժարեսցի զամ ընչից ի
բոց, ոչ կարէ իմ աշակերտ լինել։
34 * Բարւոք է աղ. ապաթէ աղն անհամեսցի
35 ՚ի համեմեսցի։ * Ո՛չ յերկիր և ոչ յաղբ
է պիտանացու։ այլ ընկենուլ զնա արտա
քոյս։ որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լսիցէ։

ԳԼ. ԺԵ։

1 Եւ էին մերձ առ նա ամ մաքսաւորք
և մեղաւորք լսել ՚ի նմանէ։
2 * Տրտնջէին փարիսեցիքն և դպիրք՝ և ա
սէին. ընդէ՞ր սա զմեղաւորս ընդունի. և
3 ուտէ ընդ նոսա։ * Առաց առ նոսա զա
4 ռակս զայս։ * Ո՞վ ոք էրկ ՚ի ձէնջ մարդ՝
ոլոց էրկ հարիւր ոչխար, և կորուսանիցէ
զմի ՚ի նոցանէ՝ ոչ թողուցու զինիսն և
զնին յանապատի. և երթայցէ զկեա կո
5 րուսեալն մինչև գտանիցէ զնա։ * Եւ երբ
զև

րև գտանէ, դնէ զնա ՚ի վ ր ուսոց իւրոց
6 խնդալով։ * Եւ երթայ ՚ի տուն. կոչէ զը
բարեկամս և զդրացիս. և ասէ ցնոսա։
ուրախ եղերուք ընդ իս. զի գտի զոչխարս
7 իմ զկորուսեալ։ * Ասեմ ձեզ. զի այսպէ
ս ուրախութիւն յերկինս վասն միոյ մեղաւո
րի որ ապաշխարիցէ՝ քան վասն հնոսանն և
հինն արդարոց՝ որոց չիցէ պիտոյ ապաշխա
8 րութիւն։ * Կամ ո՞վ կայէ կին։ որոյ կայեն
դրամք տասն։ և եթէ կորուսանիցէ զը
դրամ մի. ոչ լուսաւորիցէ զճրագ. և ածէ
ցէ զաւել ՚ի տան. և խնդրիցէ ստէպ՝ մին
9 չև գտանիցէ։ * Եւ իբրև գտանէ, կոչէ
զբարեկամս և զդրացիս և ասէ։ ուրախ ե
ղերուք ընդ իս. զի գտի զդրամն իմ՝ զոր
10 կորուսի։ * Այսպէս՝ ասեմ ձեզ, ուրախու
թիւն եղիցի առաջի հրեշտակաց Աւ՚ի վ ր
11 միոյ մեղաւորի՝ որ ապաշխարիցէ։ * Եւ ա
12 սէ։ մարդ միոջ էին երկու որդիք։ *Ասէ
կրտսերն ՚ի նոցանէ ցհայրն։ Հայր՝ տուր
ինձ բաժին. որ անկանի ընկերացդ։ և նա
13 բաժանեաց նոցա զկեանսն։ * Եւ յետ ոչ
բազում աւուրց՝ ժողովեալ զամ կրտսեր
որդեցն՝ գնաց յաշխարհ հեռի։ և անդ
վատնեաց զինչս իւր, զի կեացը անառակու
14 թեամբ։ * Եւ իբրև սպառեաց զամ, եղև
սով սաստիկ յաշխարհին յայնմիկ։ և ըս
15 կաւ ինքն չքաւորել։ * Եւ գնայեալ յա
րեցաւ ՚ի միոմն քաղաքացւոց աշխարհին
այնորիկ։ և յղեաց զնա յագարակ իւր ա
16 րածել զխոզս։ * Եւ ցանկայր լնուլ զը
ովայն իւր յեղջերուէն, զոր խոշքն ուտէ
17 ին։ և ոչնք տայր նմա։ * Եւ հակեալ ՚ի
միտս իւր, ասէ։ քանի՞ վարձկանք են ՚ի
տան հօր իմոյ հացակերք. և ես սատ սովա
18 մահ կորնչիմ։ * Յարուցեալ գնայցիմ առ
հայր իմ. և ասացից ցնա։ Հայր՝ մեղայ
յերկինս

19 յերկինս՝ և առաջի քո։ * Եւ ոչ ևս եմ
արժանի կոչել որդի քո։ արա զիս իբր
20 մի ՚ի վարձկանաց քոց։ * Եւ յարուցեալ
եկն առ Հայր իւր։ և մինչդեռ հեռագոյն
էր, եռաս զնա Հայրն՝ և գիթացաւ. յա-
րեաւ և ընթացաւ ընդառաջ. անկաւ ըն
պարանոցսն նորա, և համբուրեաց զնա
21 * Եւ ասէ ցնա որդին։ Հայր, մեղայ յե
կինս՝ և առաջի քո. ոչ ևս եմ արժան
22 կոչել որդի քո։ * Ասէ Հայրն ցծառայ
իւր։ վաղվաղակի հանէք զպատմուճանն
առաջինն, և ագուցէք նմա. և տուք զմա
տանին ՚ի ձեռս նորա. և կօշկիս յոտս նո
23 * Եւ աճէք զեզն պարարակ, և սպանէք
24 կերիցուք, և ուրախ լինցուք։ * Զի ս
որդի իմ մեռեալ էր, և եկեաց. կորե
սեալ էր, և գտաւ։ և սկսան ուրախ լինել
25 * Եւ էր էրկեղ որդի նորա յագարակի։
մինչդեռ դայր՝ և մերձ եղև ՚ի տունն,
26 ոՀաւ զձայն երգոյն և պարուց։ * Եւ կ
չեաւ առ ինքն զմի ՚ի ծառայիցն Հարց
27 նէր՝ թէ զինչ իցէ այն։ * Եւ նա ա
ցնա։ զի եղբայր քո եկեալ է. և եզեն հ
քո զեզն պարարակ. զի ողջամբ ընկա
28 զնա։ * Բարկացաւ՝ և ոչ կամէր մտանել
և Հայրն երեալ արտաքս՝ աղաչէր զնա
29 * Պատասխանեաւ և ասէ ցՀայրն։
քանի՞ ամք են՝ զի ծառայեմ քեզ. և
բէ՛ք զպատուիրանաւ քով ոչ անցի։ ու
երբէք ոչ ետուր ինձ՝ զի ուրախ եղէ
30 բարեկամս իմ։ * Եւ յորժամ եկն որդ
քո այդ՝ որ եկեր զկեանս քո ընդ պո
նիկս, զեզներ դմա զեզն պարարակ։ *
31 ասէ ցնա. որդեակ, դու Հանապազ ընդ
32 ես։ և ամ որինչ իմ է՝ քո է։ * Ալ
րախ լինիլ՝ և խնդալ պարտ էր։ զի ե
բայր քո այս՝ մեռեալ էր, և եկեաց. կ
րու-

լուսաւորէր, և դուռ:

ԳԼ. ԺԶ:

1 Եւ ասէր առ աշակերտսն: այր մի էր մեծատուն. որոյ էր մնտես: և եղև զնմանէ ամբաստանուելի. որպէս թէ վատնիչ զինչս նորա: * 2 Կոչեաց, և ասէ ցնա. զի՞նչ է այս, զոր լսեմն զքէն. տուր զհա-մար մնտեսութեան քոյ. զի ոչ ևս կարես 3 լինել մնտես: * Ասէ ընդ միտս ևւր տէր-մնտեսն: զի՞նչ գործեցից. զի տէր իմ հա-նի զմնտեսութիւնս՝ գործել ոչ կարեմ՝ 4 մուրանալ ամաչեմ: * Գիտեմ, զինչ ա-րարից. զի յորժամ ՚ի բաց լինիցեմ ՚ի մնտեսութենէս՝ ընկալցին զիս ՚ի տունս ի-5 րեանց: * Եւ կոչեալ առ ինքն զի ըստ մի ոք ՚ի պարտապանաց տեառն ևւրոյ. ասէ ցառաջինն, քանի՞ ինչ պարտիս տեառն ի-6 մում: * Եւ նա ասէ, հարիւր մար ձիթոյ. ասէ ցնա՝ կա զգիր քո՝ և նիստ գրեա վաղ 7 վաղակի կիսուն: * Ապա ասէ ցմիւսն՝ դու քանի՞ ինչ պարտիս. և նա ասէ՝ հա-րիւր քոռ ցորենոյ: և ասէ ցնա՝ կա զգիր քո՝ և նիստ գրեա ութսուն: * 8 Եւ գով-եաց Տէրն զանտեան անիրաւութեանն՝ զի խմաս տուեալ արար. զի որդիքն աշխարհիս այսո-րիկ խմաստնագոյնք են քան զորդիս լուսոյ 9 յազգս իւրեանց: * Եւ ես ձեզ ասեմ. ա-րարէք ձեզ բարեկամս ՚ի մամոնայէն անի-րաւութեան. զի յորժամ պակասիցի այն՝ ըն-կալցեն զձեզ ՚ի յաւիտենական տունս: 10 * Որ ՚ի փոքուն հաւատարիմ է, և ՚ի բազ-մին հաւատարիմ է. և որ ՚ի փոքուն անի-11 րաւ է, և ՚ի բազմին անիրաւ է: * Եթէ արդ ևւթէ յանիրաւ մամոնային չեղէք հաւատա-րիմք. զձշմարիտն ձեզ ո՞ հաւատասցէ:
12 * Եւ եթէ յօտարին չեղէք հաւատարիմք.

զձերն

13 զՆերսն ի տացէ ձեզ ։ * Ոչնչ ծառայ կարէ
երկուց տերանց ծառայել. զի եթէ զմի
առնիցէ, և զմիւսն սիրիցէ. կամ զմին մի
ծարիցէ, և զմիւսն արհամարհիցէ. ոչ կա-
14 րէք Աստ ծառայել և մամոնայի։ * Իսկ
լսէին զայս ամենայն փարիսեցիքն՝ քանզի արծ
թասէրք էին, և անդրանէին զնա ։
15 * Եւ ասէ ցնոսա. Դուք էք՝ որք արդա
րացուցանէք զանձինս առաջի մարդկան
սակայն Աստ գիտէ զսիրտս ձեր. զի որ առ
ջի մարդկան բարձր է՝ սիւզի է առաջի Աս
16 * Օրէնք և մարգարէք մինչև յՅովհաննէ
յայնմհետէ աւետարանի այ բռնաբարի.
17 ամենայն որ զնա բռնաբարէ ։ * Դիւրին
իցէ երկնից և երկրի անցանել՝ քան յոտ
18 նայն միոյ նշանախեցի անկանիլ ։ * Ա
նայն, որ արձակէ զկին իւր, և առնէ այ
լնայ. և որ զարձակեալն առնէ, շնայ։
19 * Այր ոմն էր մեծատուն. և ապանդր
հեղս և ծիրանիս. և ուրախ լինէր ամ
20 ապազ առատապէս ։ * Եւ աղքատ ոմն
նոյն դազարոս անկեալ դնիւր առ դր
21 նորա վիրաւորեալ ։ * Եւ ցանկայր յագ
ի փշրանացն՝ որք անկանէին ի սեղա
մեծատանն. այլ և շունք ևս գային. և լի
22 զուին զվէրս նորա ։ * Եղև ի մեռանիլ
քատին, և տանիլ հրեշտակաց զնա՝ իգո
աբրահամու. մեռաւ և մեծատունն՝ և թա
23 ղեցաւ ։ * Եւ ի դժոխոն ամբարձ զաչ
իւր՝ մինչ ի տանջանսն էր. ետես զդր
րահամ ի հեռատեսանէ, և զդազարոս
24 դոզ նորա հանգուցեալ ։ * Եւ նա ոգո
կեաց և ասէ. Հայր աբրահամ ողորմ
ինձ. և առաքեա զդազարոս զի լիցէ
զծագ մատնն իւրոյ ի ջուր. և զովացու
զլեզու իմ. զի պատակիմ ի տապոյ տա
25 * Եւ ասէ ցնա աբրահամ ։ որդեակ,
շնա

շեա, դի ընկալար անդէն զբաղիս քո ՚ի
կեանն քումմ. և դժուարոս նայնպէս զբա-
ղարանն. արդ սա ասաց մխիթարի. և դու
26 այդր պապակիս։ * Լու ՚ի վերայ այսր ամի
վիճ մեծ է ընդ մեզ և ընդ ձեզ. եթէ կա
միոյն աստի առ ձեզ անցանել՝ ոչ կարեն.
27 և ոչ այտի առ մեզ անցանել։ * Լու ասէ՝
արդ աղաչեմ զքեզ Հայր. դի արձակեսցես
28 զդա ՚ի տունն հօր իմոյ։ * Լէն եմ անդ եղ-
բարք հինգ, որպէս դի տացէ նոցա դվկայու-
թիւն. դի մի և նոքա գայցեն յայս տեղի
29 տանջանաց։ * Լու ասէ աբրահամ. ունին
զմովսէս և մարգարէս. նոցա լսեցիցեն։
30 * Լու նա ասէ. ոչ՝ Հայր աբրահամ. բայց
եթէ ՚ի մեռելոց ոք երթիցէ առ նոսա, ա-
31 պաշխարեսցեն։ * Լու ասէ ցնա՝ եթէ մո-
սէսի և մարգարէից ոչ լսեն. և ոչ եթէ ՚ի
մեռելոց ոք յառնիցէ՝ հաւատասցեն։

ԳԼ. ԺԷ։

1 Ասաց և առ աշակերտսն իւր։ ոչ է
մարթի չգալ գայթագղութեանց։ բայց
2 վայ այնմիկ՝ յոյր ձեռն գայցէ։ * Լաւ էր
եթէ վէմ երկանաքար կախէր զպարանո-
ցէ նըր՝ և անկանիցի ՚ի ծով, քան թէ
գայթագղեցուցանէ զմի ՚ի փոքրկանցս յայս
3 տանէ։ * Զգոյշ կացէք անձանց։ եթէ մե-
ղիցէ քեզ եղբայր քո՝ սաստեա նմա։ և
4 եթէ ապաշխարիցէ՝ լծող նմա։ * Լու եթէ
եօթնանգամ մեղիցէ քեզ. և եօթն անգամ
դարձցի ՚ի քեզ՝ և ասիցէ, ապաշխարեմ,
5 լծողես նմա։ * Լու ասեն առաքեալքն ցը
6 Տէր։ յաւել մեզ հաւատս։ * Լու ասէ Տէր։
եթէ ունիցիք հաւատս քան զհատն մա-
նանխոյ. և ասիցէք թթենւոյս այսմիկ. խը
լեայց, և անկեայց ՚ի ծովու. և հնազանդեսս
7 ցի ձեզ։ * Իսկ ո՞վ ոք ՚ի ձէնջ, որ ունիցի
ղծառայ

պծառայ Հոզագործ, կամ Հովիւ. որ իբրև
մանուկ յապարակի՝ ասէր ցնա վազվ
8 զակի՝ լեր ան, բազմեայ: * Այլ ոչ ա
սէր ցնա՝ լեր պատրաստեա զինչ ընդ
բերայ իցեմ. և զօտի ածեալ պաշտեա զ
մինչև կերիս, և արբիս. և ապայ կեր
9 ցես՝ և արբցես դու: * Մինեակ շնորհ ե
ունիցի ծառային այնմիկ. զի արար զ
10 Տրամանան: * Նոյնպէս և դուք՝ յորժա
առնիցէք զամենայն Տրամայեացն ձեզ՝ ա
սացէք եղէք ծառայք անպիտանք եմք
զոր պարտէաքն առնել, արարաք:
11 * Եւ եղև մինչ երթայր նա յԵհմ. և ի
քըն անցանէր ընդ մէջ սամարիայ և գ
12 գինեայսոյ: * Եւ մինչդեռ մտանէր ի
գեօղ ուրումն, պատահեցան նմա տասն արդ
բորուք: ոյք կացին ի հեռաստանէ:
13 * Բարձին ձայնս. և ասեն: Ցե վարդ
14 պետ՝ ողորմեայ մեզ: * Եւ երբև ետես
զնոսա, ասէ ցնոսա: երթայք, յուցէք զ
ձինս քահանայիցն: և եղև երբև գնայի
15 առաժամայն սրբեցան: * Մի ոմն ի նո
նէ երբև ետես եղէ բժշկեցաւ, դարձ
անդրէն, ի ձայն մեծ փառաւոր առնէր զ
16 * Անկաւ առ ոտս նորա ի վերայ երես
իւրոյ՝ և գոհանայր զնմանէ. և ինքն է
սամարացի: պատասխանի ետ Ցե և ասէ
17 * Ո՞չ տասն սոքա սրբեցան. իսկարդ է
18 նուաքն ո՞ւր են: * Չի ոչ դարձան դառնա
և տայ փառս Աւ. բայց միայն այլազգ
19 այս: * Եւ ասէ ցնա: արի, գնա. զի հ
20 Հարք քո կեցուցին զքեզ: * Իբրև հար
ցաւ ի փարիսեցւոցն ելէ երբ գայցէ ար
քայութիւն Աւ, պատասխանի ետ նոցա և
ասէ: ոչ գայ արքայութիւն ոյ խտրանօք:
21 * Եւ չասիցեն, ելէ ահաւասիկ աստ է
կամ

կամ անդ։ զի ահա արքայութիւն ած ՚ի ներ
22 քոյս ՚ի ձեզ է։ * Ասայ և առ աշակերտսն։
եկեսցեն աւուրք յորում կարասցէք մի յա-
ւուրցն որդւոյ մարդոյ տեսանել՝ և ոչ տես-
23 սանիցէք։ * Եւ ասիցեն ձեզ՝ ելէք
24 ահաւասիկ է՝ կամ անդ. մի երթայցէք ընդ
հետ։ * Զի որպէս փայլակն փայլատա-
կեալ ՚ի ներքոյ երկնից ընդ երկինս ծա-
գիցի, նոյնպէս և որդի մարդոյ յաւուրն
25 իւրում։ * Բայց նախ պարտ է նմա բա-
զում չարչարել՝ և խոտել յազգէս յայս-
26 մանէ։ * Եւ որպէս եղև յաւուրսն նոյն.
նոյնպէս եղիցի և յաւուրս որդւոյ մարդոյ։
27 * Ուտէին՝ ըմպէին՝ կանայս առնէին՝ և ա-
րանց լինէին։ մինչև յօրն յորում եմուտ
նոյ ՚ի տապանն. և եկն ջրհեղեղն՝ և կորոյս
28 զամենեսեան։ * Նոյնպէս՝ և որպէս յաւ-
ուրսն ղովտայ եղև։ ուտէին, ըմպէին, կը
նէին, վաճառէին, տնկէին, շինէին։
29 * Եւ յորում աւուր ել ղովտ ՚ի սոդոմայ,
տեղայ հուր և ծծումբ յերկնից՝ և կորոյս
30 զամենեսեան։ * Ըստ նմին օրինակի եղիցի
և յաւուրն, յորում որդի մարդոյ յայտ-
31 նեցի։ * Յայնմ աւուր որ կայցէ ՚ի
տանիս՝ և կարասիք իւր ՚ի տան, մի իջցէ
առնուլ զայն։ և որ յանդի իցէ՝ նոյնպէս
32 մի դարձցի յետս։ * Յիշեցէք զկինն ղովտ
33 այ։ * Որ խնդրիցէ զանձն իւր ապրեցու-
ցանել՝ կորուսցէ զնա։ և որ կորուսցէ՝ ապ
34 րեցուսցէ զնա։ * Ասեմ ձեզ։ յայնմ գի-
շերի, երկու եղիցին երկու ՚ի մի մահիճս. մին
35 առցի, և միւսն թողցի։ * Եւ երկու եղիցին
երկու աղաց ՚ի միասին. մին առցի, և մի-
սրն թողցի։ և երկու իցեն երկու յանդի.
36 մին առցի, և միւսն թողցի։ * Պատասխանեալ
37 ետուն և ասեն ցնա՝ ո՞ Տ։ * Եւ նա

ասէ

ասէ ցնոսա։ ուր մարմին է՝ անդր և արծ-
ուիք ժողովեսցին ։

ԳԼ· ԺՀ ։

1 Ա սայ և առակ մի նոցա. առ այն, թէ
պարտ է յամ ժամ կալ նց յաղօ-
2 և մի ձանձրանալ ։ * Ասէ՝ դատաւոր մի էր
՚ի քաղաքի ուրումն ։ ԱՄՆ ոչ երկնչէր, և
3 ՚ի մարդկանէ ոչ ամաչէր ։ * Եւ այրի մի
էր ՚ի նմին քաղաքի. գայր առ նա և ասէ՝
4 դատ արա ինձ յոսոխէ իմմէ ։ * Եւ ոչ
կամէր ՚ի բազում ժամանակս ։ Յետ այնո-
րիկ ասէ ՚ի մտի իւրում. թէ և ԱՄՆ ոչ
երկնչիմ. և ՚ի մարդկանէ ոչ ամաչեմ ։
5 * Գոնէ վասն աշխատ առնելոյ զիս այրիս
այսորիկ նմա դատ. զի մի խոպոպ եկեալ
6 լիասանձիւկ զիս։ * Եւ ասէ Տէր ։ լուա-
րուք զինչ դատաւորն անիրաւութեան ասէ
7 * Իսկ Աստ ոչ առնիցէ վրէժխնդրու-
ծառայից իւրոց ։ որք աղաղակեն առ
՚ի տուէ և ՚ի գիշերի։ և երկայնամիտ մի-
8 լինիցի առ նմա ։ * Այո՛ ասեմ ձեզ. զի
բասցէ գվրէժխնդրութիւն նոցա վաղվաղ
իսկ որդի մարդոյ եկեալ գտանիցէ արդ
9 հաւատս յերկրի ։ * Ասաց և առ ոմա
պանծացեալս յանձինս՝ թէ արդարք էին
և խոտորին զաղաւոսն, զառակս զայս ։
10 * Երթ երկու ելին ՚ի տաճարն կալ յաղօ
մին փարիսեցի. և միւսն մաքսաւոր ։
11 * Փարիսեցին կայր մեկուսի. և զայս
ռանձինն ասէր ՚ի մաստուցանել։ Աստ իմ գ
Հանդամ զքէն ։ զի ոչ եմ իբրև զայլ
մարդկանէ. զյափշտակօղս՝ և զանիրաւս
և զշունս. կամ իբրև զայս մաքսաւոր ։
12 * Պահեմ երկիցս ՚ի շաբաթի ։
տամ տասանորդս յամենայն ստացուած
13 իմոյ ։ * Եւ մաքսաւորն կայր մեկուսի.

ոչ

ոչ կամիր, և ոչ զաչսն ընդ երկինս ամ-
բառնայ : այլ կոծէր զկուրծս իւր . և ա-
սէր՝ Աստ՝ քաւեա զիս մեղաւորս :
14 * Ասեմ ձեզ : Ել սա արդարացեալ՝ ի տուն
իւր քան զնոսա : զի ամենայն որ բարձրացու-
ցանէ զանձն , խոնարհեսցի : և որ խոնար-
հեցուցանէ զանձն՝ բարձրասցի :
15 * Մատուցանէին առ նա և մանկունս՝ զի
մերձենայցէ ի նոսա : իբրև տեսին աշակերտքն՝
16 սաստէին նոցա : * Իսկ Յս կոչեալ զնոսա առ
ինքն՝ ասէ . Թոյլ տուք մանկտւոյդ գալ
առ իս . և մի արգելուք զդոսա . զի այդպի-
սեացդ է արքայութիւն Աւր : Ամէն ասեմ
17 ձեզ . որ ոչ ընդունիցի զարքայութիւն Աւր
իբրև զմանուկ՝ ոչ մտցէ ի նա :
18 * Եւ եհարց զնա իշխան և ասէ : վար-
դապետ բարի . զի՞նչ գործեցից . զի ըղ
կեանս յաւիտենականս ժառանգեցից :
19 * Ասէ ցնա Յս : զիա՞ ասես զիս բարի : չի՛ք
20 որ բարի, բայց մի Աստ : * Զպատուիրանս
գիտես : մի շնար : մի սպանաներ : մի գո-
ղանար : մի սուտ վկայեր : պատուհան զհայր
21 քո և զմայր : * Եւ նա ասէ՝ զայդ ամ-
22 նայն ի մանկութենէ իմմէ : * Իբրև լուաւ
զայս Յս , ասէ ցնա : միւս ևս պակաս է
քեզ : զամ ինչ՝ զոր ունիս , վաճառեա և
տուր աղքատաց . և ունիցիս գանձս յեր-
23 կինս . և եկ զկնի իմ : * Նա իբրև լուաւ
զայս՝ տրտմեցաւ . քանզի էր մեծատուն յոյժ :
24 * Իբրև եաես զնա Յս տրտմեալ՝ ասէ : որք
զիս դժուարին են , որք ինչս ունիցին , մտա
25 նիցեն յարքայութիւն Աւր : * Դիւրագոյն
իցէ մալեայ զծակ ասղան անցանել . քան
մեծատան յարքայութիւն Աւր մտանել :
26 * Եւ ոքք լուանն՝ ասէին . և ո՞ կարիցէ
27 ապրիլ : * Եւ նա ասէ : անհնարինք առ՝ի
մարդկանէ՝ հնարաւորք են յԱստ :

* Եւ

28 * Յն ասէ պետրոս։ ահաւասիկ մեք թողաք
զամ ինչ կամեր , և եկաք զկնի քո ։
29 * Յն նա ասէ ցնոսա ։ ամէն ասեմ ձեզ
եթէ ոչ ոք է՝ որ եթող զտուն՝ կամ զ
ծնօղս՝ կամ զկնքահայր՝ կամ զկին՝ կամ
30 զորդիս՝ վասն արքայութեան Աս ։ * Յն
ոչ առնուցու բազմապատիկ , ՚ի ժամանակ
յայսմիկ . և յաշխարհին՝ որ գալոցն է զ
կեանսն յաւիտենական ժառանգեսցէ ։
31 * Յն առեալ զերկոտասանսն առանձին
ասէ ցնոսա ։ ահաւասիկ երթանեմք յԵ
և կատարեսցին ամ գրեալքն մարգարէիւ
32 վասն Որդւոյ մարդոյ ։ * Զի մատնեսցի
Հեթանոսաց. և կատակեսցին և հարկան
33 ցի՝ և թքանիցեն ։ * Յն խրբև հարկան
ցեն, և սպանանիցեն զնա . և յերիր աւ
34 յարիցէ ։ * Յն նոքա ոչ իմացան յայ
նէ ։ այլ էր բանն ծածկեալ ՚ի նոցանէ
35 և ոչ գիտէին զասացեալսն ։ * Յն եղև
մօտիլն նորա յերիքով կոյր ոմն նստէր
36 ճանապարհաւն մուրացիկ ։ * Խրբև լսէ
զանցանել ժողովրդեանն , հարցանէր զ
37 զինչ իցէ այն ։ * Յն պատմեցին նմա,
38 Ցե նազովրեցի անցանէ ։ * Աղաղակեաց
ասէ ։ Ցե որդի դաւիթ , ողորմեաց ի
39 * Յն ոլք առաջին երթային , սաստ
նմա զի լռեսցէ ։ և նա աւելաւել աղ
դակէր ։ Որդի դաւիթ՝ ողորմեաց ինձ ։
40 * Զտեղի եաւ Ցե ։ և հրամայեաց
ծել զնա առ իւր ։ և երբև մերձ եղև
41 նա , եհարց զնա և ասէ ։ * Զի՞նչ կա
դաւ՝ զի արարիցէ քեզ ։ և նա ասէ ։ Տ
42 բացցին աչք իմ, և տեսից ։ * Յն Ցե
սէ ցնա . Հայեաց , հաւատք քո կեցու
43 զքեզ ։ * Յն առժամայն եառես ։ երթ
ղեաւ նորա՝ և փառաւոր առնէր զԱ

ամ ժողովրդեանն տեսեալ՝ սայր զօրհնու-
թիւն Աւ։

ԳԼ. ԺԹ։

1 Եւ մտեալ շրջէր ընդ երիքով։
2 * Եւ ահա այր մի անուն կոչեցեալ
զքէոս։ և նա էր մաքսապետ. և ինքն մե-
3 ծատուն։ * Եւ խնդրէր տեսանել՝ թէ ով
էսկ Յն։ և ոչ կարէր՝ ի բազմութենէն,
4 զի կարճ էր հասակաւ։ * Եւ ընթացեալ
յառաջ՝ ել՝ ի ժանտաթզենին, զի տեսա-
նիցէ զնա։ քանզի ընդ այն էսկ անցանելոց
5 էր։ * Իբրև եկն՝ ի տեղին, հայեցաւ՝ ի
վեր Յն՝ և ասէ ցնա։ զքէ՝ փութով, էջ
այսր. զի այսօր՝ ի տան քումմ արժան է
6 ինձ ապանել։ * Փութացաւ, և էջ. և ըն-
7 կալաւ զնա ուրախութիւբ։ * Իբրև տեսին
ամենեքեան, տրտնջէին և ասէին, թէ առ
8 առն մեղուորի եմուտ լուծանել։ * Եկն՝ և
կաց զքէոս՝ և ասէ ցՏր, Տէր, ահա զգ
կէս ընչից իմոց տայ աղքատաց. և եթէ
9 զոք զրկեցի, հատուցից չորեկիկն։ * Եւ
ասէ ցնա Յն, այսօր եղև փրկութիւն տանս
այսմիկ։ քանզի և սա որդի աբրահամու էր։
10 * Զի եկն որդի մարդոյ խնդրել և կեցու-
11 ցանել կորուսեալն։ * Եւ մինչդեռ նորա
զայն լսէին, յաւել առակ մի և ասէ։ վասն
մերձենալոյն նորա յԵրեմ, և համարելոց նո՛
եթէ առժամայն յայտնելոցէ արքայութիւն
12 Աւ։ * Ասէ, Այր ոմն ազնուական գնաց
յաշխարհ հեռի առնուլ իւր թագաւորութիւն
13 և դառնալ։ * Եւ կոչեալ զտասայս իւր,
ետ նոցա տասն մնաս։ և ասէ ցնոսա՝ յար-
14 գեցէք զայդ՝ մինչև եկից։ * Եւ քաղա-
քացիքն նորա ատէին զնա, առաքեցին հը-
րեշտակս զկնի նորա և ասեն. թէ ոչ կա-
միմք թագաւորել դմա՝ ի վերայ մեր։

15 * Եւ եղև դառնալ նմա առեալ զիմաստութիւնն : և կոչեալ զծառայսն, որոց տ
ուրեալ էր զարծաթն : զի պիտասցէ լիք
16 զինչ շահեցաւ : * Եկն առաջինն և ասէ
Տէր, ճոխան քո տասն ճոխս արար :
17 * Եւ ասէ ցնա : ապրիճ ծառայ և բարի
՚ի փոքրուդ հաւատարիմ եղեր . լինջիր ի
խանութեի ունել ՚ի վերայ տասն քաղաք
18 * Եկն երկրորդն և ասէ : Ճոխան քո արա
19 հինգ ճոխս : * Ասէ և ցնա : և դու լին
՚ի վերայ հինգ քաղաքաց :
20 * Եկն միւսն և ասէ : Տ՛ր, ահա ճոխան ք
զոր ունէի ծրարեալ ՚ի վարշամակի : եր
21 կնչէի ՚ի քէն : * Զի այր սոսկալիկ ես
բառնաս զոր ոչ եդեր : և հնձես, զ
22 ոչ սերմանեցեր : * Եւ ասէ ցնա : ՚ի բե
բանոյ քումմէ դատեցից զքեզ ծառայ ա
հատատ : գիտէիր լիք ես այր մի սոսկալ
եմ : բառնամ, զոր ոչ եդի . և հնձեմ
23 ուր ոչ սերմանեցի : * Եւ ընդէ՞ր ոչ
տուր զարծաթդ իմ ՚ի սեղանաւորս .
եկեալ ես տոկոսեաք պահանջէի :
24 * Եւ ասէ ցոսպասաւորսն : առէ՛ք ՚ի դմ
զճոխան . և տարայք , տուք այնմ , որ ու
25 զտասն ճոխս : * Եւ ասեն ցնա . Տ՛ր, ու
26 տասն ճոխս : * Ասեմ ձեզ : եթէ ոմի, զ
ունիցի, տացի : և յայնմանէ որ ոչն ունիցի
27 և զոր ունիցի՝ բարձցի ՚ի նմանէ : * Բ
զթշնամիսն իմ զայնոսիկ . որք ոչն կամէ
զնս թագաւորել ՚ի վերայ նոցա , ած
28 այսր, և սպանէ՛ք առաջի իմ : * Եւ երբ
զայս ասաց՝ գնաց յառաջ ելանել յԵ
29 * Եւ եղև երբեմն մերձենալ ՚ի բեթփա
և ՚ի բեթանիայ մօտ ՚ի լեառնն , որ կո
ձիթենեաց : առաքեաց երկուս յաշակե
30 ասէ երբեմն : * Եւ ասէ : երթայք ՚ի գիւղ
որ հանդէպ մեր կայ : յոր երբեմն մտանէք
գտանիք

գոմնիցէք յաւանակ կապեալ. յորում ոք
ի մարդկանէ երբէք ոչ նստաւ։ լուծէք
31 զնա, և ածէք։ * Եւ եթէ ոք հարցանիցէ
զձեզ՝ թէ ընդէր լուծանէք։ այսպէս ա-
սասջիք ցնա. թէ Տ֊ն խնդրէ զնոյն է։
32 *Իբրև չոքան, որք առաքեալքն, գտին
33 ոչ ասացն ցնոսա։ կայր յաւանակն։ * Եւ
մինչդեռ լուծանէին զյաւանակն, ասեն
տէրքն նորա ցնոսա։ զի լուծանէք զյա-
34 ւանակդ։ * Եւ նոքա ասեն, Տ֊ն խնդրէ
35 զնոյն է։ * Եւ ածին զնա առ Յ֊ս։ և ար
կին զնովաւ հանդերձս, և հեծուցին զՅ֊ս։
36 * Եւ մինչդեռ երթայր, զհանդերձս իւ-
րեանց տարածանէին զճանապարհն։
37 * Եւ իբրև այն ինչ մերձ եղէ՛ ի զառ՛ ի
վայր լերինն ձիթենեաց՝ սկսաւ ամ բազ-
մութիւն աշակերտացն ուրախասիրել օրհնել
զԱ֊ն՝ ի ձայն մեծ վասն ամ հզօրացն զորու-
38 * թեանց, զորս տեսին։ Եւ ասէին, օրհ-
նեալ որ գայ թագաւորդ յանուն Տ֊ն։ խա
ղաղութի՛ յերկինս. և փառք՝ ի բարձունս։
39 * Եւ ոմանք՝ ի փարիսեցւոցն յամբոխէ ան
տի, ասեն ցնա։ վարդապետ, սաստեա ա-
40 շակերտացդ քոց։ * Պատասխանի եւս, և
ասէ։ ասեմ ձեզ։ զի եթէ դադարեսցեն լեռ-
41 կեն, քարինքդ աղաղակեսցեն։ * Եւ իբ-
րև մերձեցաւ՝ տեսանէր զքաղաքն՝ եւլայ՛ ի
42 վերայ նորա, և ասէ։ * Եթէ գիտէիր դու
գոնէ յաւուրս յայսմիկ զխաղաղութի՛ քո։
բայց այժմ ծածկեցաւ յերեսաց քոց։
43 * Զի եկեսցեն աւուրք՝ ի վերայ քո. և
պատեսցեն զքեզ թշնամիք քո պատնէշ. և
պաշարեսցեն զքեզ. և նեղեսցեն զքեզ
44 յամ կողմանց։ * Եւ յատակեսցեն զքեզ։
և զորդիս քո՝ ի քեզ։ և ոչ թողուսցեն
զքար՝ ի քարի վերայ՝ յամի՛ ի քեզ՝ փոխա-
նակ զի ոչ ծանեար զժամանակ այցելու-

45 Թեան քոյ։ * Եւ մեկալ ՚ի տաճարն՝ ը-
կաւ հանել զպղատնէ վաճառսն, և զդնօղ-
և զսեղանս հատուածոցն ցրուեաց։
46 * Եւ ասէ ցնոսա։ գրեալ է, և եղիցի տուն
իմ տուն աղօթիւ. և դուք արարիք զս-
47 այրս աւազակաց։ * Եւ ուսուցանէր զնոս-
հանապազ ՚ի տաճարին։ իսկ քահանայա-
պետքն և դպիրք՝ և գլխաւորք ժողովր-
դեանն խնդրէին զնա կորուսանել։
48 * Եւ ոչ գտանէին ինչ արարեն։ զ-
ժողովուրդն ամենայն կախեալ կային զնո-
նէ ՚ի լսել։

Գլ. Ի։

1 Եւ եղև ՚ի միում աւուրցն՝ ցայնցան-
մինչդեռ ուսուցանէր զժողովուրդն
տաճարի անդ՝ և աւետարանէր. հասին
վերայ քահանայապետքն և դպիրք ծերով
2 հանդերձ։ * Եւ ասեն ցնա՝ ասա մեզ՝
ինչ իշխանութիւ դուն գործես դու զայդ. կ-
ոյ է՝ որ ետ քեզ զայդ իշխանութիւն։
3 * Պատասխանի եւ ասէ ցնոսա. հարց-
և ես ցձեզ բան մի, և ասացէք ինձ։
4 * Մկրտութիւնն յովհաննու յերկնից էր եթ
5 ՚ի մարդկանէ։ * Եւ նոքա խորհէին ՚ի մ-
6 տըս իւրեանց և ասեն։ * Եթէ ասեմք յ-
նից, ասէ. իսկ ընդէր ոչ հաւատացէ-
նմա. և եթէ ասեմք ՚ի մարդկանէ, ա-
ժողովուրդն քարկոծ առնեն զմեզ. զի հ-
տատեալ է ՚ի միտս զյովհաննէս, եթէ մարգ-
7 րէ է։ * Եւ պատասխանի ետուն չգիտ-
8 եթէ ուստի իցէ։ * Եւ Յս ասէ ցնոսա.
նէ ես ասեմ ձեզ՝ օրով իշխանութիւ առ-
9 նեմ զայս։ * Սկսաւ ասել առ ժողովուր-
դըն՝ զառակս զայս. այր ոմն տնկեաց զա-
պի. և ետ զնա մշակաց. և ինքն գնաց
10 ձանապարհ ժամանակս բազումս։ * Եւ
ժա-

ժամու՝ առաքեսյ առ մշակսն զծառայ. զի
՚ի պտղոյ այգւոյն տացեն նմա. և մշակքն
զան հարին զնա. և արձակեցին ունայն։
11 * Եւ յաւել միւս եւս ծառայ յղել. նոքա
և զնա եւս զան հարին. անարգեցին, և ա-
12 ռաքեցին ունայն։ * Եւ յաւել երրորդն
առաքել. նոքա և զնա վիրաւորեցին. և
13 հանին արտաքս։ * Ասէ տէր այգւոյն՝ զի՞նչ
արարից. առաքեցից զորդի իմ սիրելի.
14 թերևս ՚ի սմանէ պատկառեսցին։ * Իբրև
տեսին զնա մշակքն, խորհեցան ընդ մի-
մեանս և ասեն, սա է ժառանգն. արդեօք
սպանցուք զսա. զի մեր լինիցի ժառանգու-
15 թիւնն։ * Եւ հանին զնա արտաքս քան զայգին, և
սպանին. արդ զի՞նչ արասցէ ընդ նա տէր
16 այգւոյն։ * Ո՞չ ապաքէն գայցէ և կորուսց
անիսկ զմշակսն զայնոսիկ. և տացէ զայգին
այլոց։ Իբրև լուան, ասեն. քա՛ զի լիցի։
17 * Եւ նա հայեցեալ ընդ նոսա ասէ. իսկ
զի՞նչ է գէտ այն, որ գրեալն է. լեզ զվէմն,
զոր անարգեցին շինօղք, նա եղև գլուխ ան-
18 կեան։ * Ամենայն որ ընդ հարցէ ընդ վէմն
ընդ այս, խորտակեսցի. և յորոյ վրայ անկ-
19 սի, հոսեսցէ զնա։ * Եւ խնդրէին դպիր-
քըն և քահանայապետք արկանել ՚ի նա
ձեռս ՚ի նմին ժամու, և երկեան ՚ի ժո-
ղովրդենէն. զի գիտէին լեզ առ նոսա ա-
20 սաց զառակն զայն։ * Եւ ապա սպասեցին,
և առաքեցին դաւաճանս կեղծաւորեալս
զանձինս առ արդարս ունել. զի ըմբռնեսցեն
զնա բանիւք. առ ՚ի մատնել զնա
պետութեանն և իշխանութեանն դատաւորին։
21 * Հարցին զնա և ասեն. վարդապետ՝ գի-
տեմք, զի ուղիղ խօսիս, և ուսուցանես,
և ոչ առնուս առն. այլ ճշմարտութեամբ ըս-
22 ծանապարհն Աստուծոյ ուսուցանես։ * Արժա՞ն
23 է մեզ կայսեր հարկս տալ՝ լեզ ոչ։ * Եւ
նայեալ

նայեցեալ լինդ խորամանկութիւն նոցա, ասէ
24 ցնոսա ։ * Ցուցէք ինձ դրամ մի։ Եւ նո
ցուցին։ Եւ ասէ՝ զինչ պատկեր և գիր ու
նի. պատասխանի ետուն և ասեն, կայսերա
25 * Յն նա ասէ ցնոսա. երթայք, տուք զը
կայսերն, կայսեր. և զԱստ ն, Աստ ։
26 * Յն ոչ կարացին զնա ըմբռնել բանիւ
առաջի ժողովրդեանն. և զարմացեալ ընդ
27 պատասխանին նը՝ լռեցին։ * Մատուցա
ոմանք ի սադուկեցւոցն, որք հակառակին
28 չկնիլ յարութիւն ։ * Հարցին զնա և ա
սեն. վարդապետ, մեսէս գրեաց մեզ. ե
թէ ումեք եղբայր մեռանիցի, որոյ կի
կին, և նա անորդի լիցէ. զնա առնուցու եղ
բայր նորա զկինն, և յարուսցէ զաւակ ե
29 բօր իւրում ։ * Արդ՝ եօթն եղբարք կի
և առաջնոյն առեալ կին՝ մեռաւ անորդի
30 * Յառ զնոյն և երկրորդն. մեռաւ և նա
31 անորդի ։ * Յառ զնա և երրորդն. նոյն
պէս և եօթանեքեան ։ և ոչ թողին որդի
32 * Մեռաւ և կինն ։
33 *Արդ՝ ի յարութիւն ո՞ւմ ի նոցանէ լինի
կին. զի եօթանեքեան կալան զնա կին ։
34 * Պատասխանի ետ Յն և ասէ. որ
դիք աշխարհիս այսորիկ կանայս առնեն,
35 ամանց լինին ։ * Իսկ որք արժանի լինին
այնմ աշխարհի հասանել և յարութիւն
ի մեռելոց, ոչ կանայս առնեն. և ոչ
36 ցանց լինին ։ * Քանզի և ոչ մեռանել ի
կարեն. զի հաւասար հրեշտակաց են՝ և որ
դիք Աստ. քանզի յարութիւն որդիք են ։
37 զի յառնեն մեռեալք ։ * Յն մեսէս գո
շակեաց ի մատենսդն, որպէս ասէ զՏ
Աստ աբրահամու. և զԱստ իսահակայ.
38 զԱստ յակոբայ ։ * Յն Աստ չէ մեռելոց՝ այ
կենդանեաց. զի ամենեքեան նմա կենդա
39 նիք են ։ * Պատասխանի ետուն ոմանք
դպրացն

դպրացն և ասեն. վարդապետ, բարւոք
40 ասացեր։ * Եւ ոչ ևս ոք խրհեր հարցանել
41 ինա՝ և ոչինչ։ * Ասէ և առ նոսա. զի-
արդ ասեն զՔրիստ լթէ որդի դաւիթի։
42 * Զի ինքն դաւիթ ասէ ՚ի գիրս սաղմո-
սաց՝ ասաց Տէր ցՏէր իմ. նիստ ընդ աջմէ
43 իմմէ։ * Մինչև եդից զթշնամիս քո սաս-
44 ուանդան ոտից քոց։ * Իսկ արդ՝ եթէ
դաւիթ զնա Տէր կոչէ՝ զիարդ որդի նը էցէ։
45 * Եւ լսելով ամ ժողովրդեանն ասէ ցա-
46 շակերտսն։ * Զգուշ լերուք ՚ի դպրացն.
որք կամին պատմուճանօք շրջիլ. և սիրեն
ողջոյնս ՚ի հրապարակս, և զնախաթոռս ՚ի
ժողովուրդս, և զբազձկերցս յընթր[illegible]
47 * Որք ուտեն զտունս այրեաց. և
ռանօք յերկարեն զաղօթս. նոքա ը
աւելի դատաստանս։

ԳԼ. ԻՒ։

1 Եւ հայեցեալ եռաս զմեծատ
արկանէին զտուրս իւրեանց
2 նաչեր։ * Եռաս և զկին ոմն այրի
որ էարկ անդր երկուս լմանս։
3 * Եւ ասէ՝ արդարև ասեմ ձեզ. զի այրին
այն աղքատ՝ աւելի էարկ քան զամենեսեան։
4 * Ամենեքին նոքա ՚ի մ[illegible]
կին յընծայսն ոյ. բայց նա ՚ի կարօտութենէ
իւրմէ զամ զկեանս իւր՝ զոր ունէր, էարկ
5 * Եւ յասել ոմանց զտաճարէն, լթէ զե-
ղեցիկ վիմօք և աշտարակօք զարդարեալ է՝
6 ասէ։ * Այդ ամենայն, զոր տեսանէք՝ ե-
կեսցեն աւուրք՝ յորս ոչ լթողցի սդեր քար
՚ի քարի վերայ, որ ոչ քակտեսցի։
7 * Հարցին ինա և ասեն. վարդապետ՝ երբ
լինիցի այդ. և զի՞նչ նշան իցէ՝ յորժամ
8 այդ լինելոց իցէ։ * Եւ նա ասէ. զգուշ
կայէք. մի խաբեսցիք. զի բազումք գայ-
ցեն

ցեն յանուն իմ, և ասասցեն թէ ես եմ.
և մերձեցաւ ժամանակ, մի երթայցէք ըզ
9 կին նոցա ։ * Եւ յորժամ լսիցէք պատե-
րազմունս և խռովութիւնս՝ մի զարհուրիցիք.
պէտ պարտ է նախ այնմ լինել. այլ ոչ առ-
10 ժամայն կատարած ։ * Յայնժամ ասէ ցը-
նոսա. յարիցէ ազգ յազգի վերայ. և թա-
գաւորութիւն ի թագաւորութիւն վերայ ։
11 * Եւ շարժմունք մեծամեծք. և ի տեղիս
տեղիս սովք, և սրածութիւնք. երկիւղն ար-
հաւիրք, և նշանք մեծամեծք յերկնից ։
12 * Բայց յառաջ քան զայս ամենայն՝ մինչ
դձեռս իւրեանց ի ձեզ՝ և հալածեսցեն. և
մատնեսցեն ի ժողովուրդս և ի բանտս. և
տանիցին առաջի դատաւորաց և թագաւո
ան անուանն իմոյ ։ * Եւ լինիցի ձեզ
վկայութիւն ։ * Արդ՝ դիք ի սիրտս
յառաջագոյն կըրծել տալոյ պատաս
* Ձի ես տայ ձեզ բերան. և ի
ատոյութիւն. որում ոչ կարիցեն կալ հակա
ռակ՝ կամ տալ պատասխանի ամենայն հակա-
16 ռակորդք ձեր ։ * Մատնեսջիք և ի ծնո-
ղաց՝ և յեղբարց՝ և յազգականաց՝ և ի
բարեկամաց. և սպանանիցեն ի ձէնջ ։
17 * Եւ երկիջիք ատելեաւք յամենեցունց վա
18 անուանն իմոյ ։ * Եւ մազ մի ի գլխոյ ձեր
մի ոչ կորիցէ ։ * Եւ համբերութիւնք ձերով
19 առասջիք զանձս ձեր ։
20 * Այլ յորժամ տեսանիցէք շուրջ պատ-
եալ զօրօք զեհեմ, յայնժամ գիտասջիք թէ
21 մերձ է աւերն նորա ։ * Յայնժամ որք ի
Հրէաստանի իցեն, փախիցեն ի լերինս. և
որք ի միջի նորա իցեն, խուսեսցին. և որք
ի դաշտսն իցեն, մի մտցեն ի նա ։
22 * Ձի աւուրք վրէժխնդրութեան են այն-
քիկ՝ առ ի կատարել զամենայն որ գրեալ
23 * Բայց վայ էսկ յղեաց և ծծեցուցանող յա-
ւուրսն

ւսրան յայնոսիկ. զի եղիցի տապնասլ մեծ
'ի վերայ երկրի. և բարկութիւն ժողովր-
24 դեան այնմիկ։ * Եւ անկցին 'ի սուր սու-
սերի. և գերեսցին յամենայն հեթանոս.
և եմ եղիցի կոխան ազգաց՝ մինչև կա-
տարեսցին ժամանակք հեթանոսաց։
25 * Եւ եղիցին նշանք յարեգակն, և 'ի լու-
սինն, և յաստեղս. և յերկրի տապնասլ հե-
թանոսաց՝ յոհեղ բարբառոյ ելբև ծո-
26 վու՝ և խռովութենե։ * Ցեղանելոյ ոգւոյ
մարդկան յերկիւղէ, և 'ի կարծեայ եկելոյ
'ի վէր տիեզերաց. զի զօրութիք երկնից
27 շարժեսցին։ * Եւ յայնժամ տեսցեն զոր
դի մարդոյ եկեալ ամպոք՝ զօրութիւ և փա-
28 ռաք բազմաք։ * Եւ յորժամ սկսանիցի այս
լինել՝ ամբարձջիք և բարձրացուացջիք ըղ
գլուխս ձեր. զի մերձ է փրկութիւն ձեր։
29 * Եւ ասաց առակ մի նոցա. տեսէք զթզի
30 նիդ, և զամ ծառս։ * Ցորժամ յուսցանիք-
սեն զպտուղ իւրեանց, տեսանէք, և 'ի
նոցանէ ճանաչէք լիէ մերձ է ամառն։
31 * Նոյնպէս և դուք՝ յորժամ տեսանիցէք
զայս ամենայն եղեալ՝ գիտասջիք, լիէ մերձ
32 է արքայութիւնն Աւ։ * Ամէն ասեմ ձեզ.
լիէ ոչ անցցէ ազգս այս, մինչև այս ամե-
33 նայն լինիցի։ * Երկինք և երկիր անցցեն,
34 և բանք իմ ոչ անցանիցեն։ * Զգոյշ
լերուք անձանց. գուցէ ծանրասայցին սիր-
տք ձեր շուայտութիւ և արբեցութեամբ՝
և հոգւոյ աշխարհականաց. և յանկարծակի,
35 հասանիցի 'ի վերայ ձեր օրն այն։ * Զի
իբրև զորոգայթ հասանիցի 'ի վերայ ամե-
նեցուն, որք բնակեալ են ընդ ամ երեսս
36 երկրի։ * Արթուն կացէք այսուհետև.
յամենայն ժամ աղօթս ալաչէք. զի ար-
ժանի լինիջիք զերծանել յայսմ ամենայնէ
որ լինելոց է. և կալ առաջի որդւոյ մար-
դոյ։

37 դոյ: * Եւ ՚ի տուէ ՚ի տաճարին ուսուցա-
նէր. և գիշերս ելեալ ապանիւր ՚ի լե-
38 բինն՝ որ կոչիւր ձիթենեայ: * Եւ ամ-
ողիւրդն կանխէր ընդ առաւօտս առ նա
՚ի տաճարն լսել ՚ի նմանէ:

ԳԼ. ԻՌ:

1 Ա երձեցաւ տօն բաղարջակերացն՝ ո
2 կոչիւր պասբա: * Եւ խնդրէին քա-
հանայապետքն և դպիրք՝ ինչ որպէս սպա
նանիցեն զնա. բայց երկնչէին ՚ի ժողով-
3 դենէ անտի: * Եկաց եմուտ սատանայ ՚ի
յուդայ ՚ի կոչեցեալն իսկարիովտացի, որ էր
4 ՚ի լծորդ երկոտասանիցն: * Երա՝ ել
բանս ընդ քահանայապետս՝ և ընդ դպի-
րս՝ և ընդ հլխանս ժողովրդեանն. զի
5 մատնեսցէ զնա նոցա: * Եւ խնդացին, և
6 խոստացան տալ նմա զարծաթ: * Եւ յան-
ձն էառ. և խնդրէր պարապ՝ մատնել
զնա նոցա մերկասի չամբոխէ անտի:
7 * Եկն օր բաղարջակերացն, յորում օրէն
8 էր զենուլ զպասեքն: * Եւ առաքեաց զՊետ-
րոս և զյովհաննէս՝ և ասէ. երթայք, պատ-
րաստեցէք մեզ զպասեքն՝ զի կերցուք:
9 * Եւ նոքա ասեն, ո՞ւր կամիս՝ զի պատրաս-
10 տեսցուք: * Եւ ասէ ցնոսա. ահա երթա-
մատնիցէք ՚ի քաղաքն, պատահեսցէ ձեզ
այր մի բարձեալ սափոր ջրոյ. երթիջիք
զհետ նորա ՚ի տունն, յոր մատնիցէ:
11 * Եւ ասացէք ցտանուտէրն տանն, վար-
դապետն ասէ քեզ. ո՞ւր են վանքն իմ,
յորում զպասեքն ուսուցեմ աշակերտօք
12 հանդերձ: * Եւ նա ցուցցէ ձեզ վերնա-
տուն մի մեծ պարդարեալ. և անդ պատ-
13 րաստեցէք: * Եւ գնացեալ գտին, որպէս
և ասաց նոցա. և պատրաստեցին զպասեքն:
14 * Եւ երբեւ ժամ եղև, բազմեցաւ, և եր-
կոտա-

15 կոտասան առաքեալքն ընդ նմա։ *Եւ ա-
սէ ցնոսա. ցանկանալով ցանկացայ զայս
պասեք ուտել ընդ ձեզ՝ մինչչև չարչա-
16 րեալ իցեմ։ *Հայց ասեմ ձեզ, թէ ոչ
ևս կերից ՚ի սմանէ՝ մինչև լցցի յարքայու-
17 թեան Աւր։ *Եւ ընկալեալ բաժակ՝ գո-
հացաւ, և ասէ. առէք զայդ՝ և բաժա-
18 նեցէք ՚ի ձեզ։ *Ասեմ ձեզ՝ թէ յայսմ-
հետէ ոչ արբից ՚ի բերոյ որթոյ՝ մինչև ե-
19 կեսցէ արքայութիւն Աւր։ *Եւ առեալ հաց
գոհացաւ. եբեկ՝ և եաս նոցա՝ և ասէ.
Այս է մարմին իմ, որ վասն բազմաց տր-
ուիւր. զայս արասջիք առ իմոյ յիշատակի։
20 *Նոյնպէս և զբաժակն յետ ընթրեացն
հառ՝ և ասէ. Այս բաժակ է նոր ուխտ
իմով արեամբ վասն բազմաց հեղլոյ։
21 *Հայց առասիկ ձեռն մատնչի իմոյ ընդ իս
22 ՚ի սեղանոյ։ *Եւ որդի մարդոյ, ըստ սահ-
մանելոյն երթայ. բայց վայ մարդոյն այն-
23 միկ, յորմէ ձեռն մատնիցի։ *Եւ նոքա ըս-
կսան խնդրել ընդ միմեանս, թէ ով է ՚ի
նոցանէ՝ որ զայն գործելոց իցէ։
24 *Եւ եղև հակառակութիւն ՚ի մէջ նոցա,
թէ ով ՚ի նոցանէ համարիցի մեծ։
25 *Եւ նա ասէ ցնոսա. թագաւորք ազգաց՝
տիրեն նոցա. և որք իշխենն նոցա՝ բարե-
26 րարք կոչին։ *Այլ դուք ոչ այնպէս. այլ
որ մեծն է ՚ի ձեզ՝ եղիցի իբրև կրտսերն.
և առաջնորդն իբրև ծառայողն։
27 *Որ է մեծ. բազմեանն եթէ սպասաւորն.
ոչ սպաւքէն բազմեալ. բայց ես եմ ՚ի մի-
28 ջի ձերում իբրև սպասաւոր։ *Եւ դուք
29 էք՝ որք յանդ կայիք ընդ իս ՚ի փորձութիւնս
իմ։ *Եւ ես ուխտեմ ձեզ՝ ոպէս և Հայր
30 իմ ուխտեաց ինձ զարքայութիւն։ *Զի ու-
տիցէք, և ըմպիցէք ՚ի սեղանոյն իմ յար-
քայութեան իմում. և նստիցիք յերկոտասան
աթոռս

աթոռ՝ դա ահել զերկուտասան ազգն Իլի:
31 * Եւ ասէ Տ՛ր. սիմօն, սիմօն. ահա սա
ատանայ խնդրիտայ զձեզ խաղթասրել իբրև
32 զցորեան: * Այլ ես աղաչեցի վասն քո
զի ՚ի պակասեսցին հաւատք քո. և դու ե
բեմն դարձեալ, և հաստատեսցես զեղբա
33 քո: * Եւ նա ասէ ցնա. Տ՛ր, ընդ քեզ
պատրաստ եմ և ՚ի բանտ և ՚ի մահ եր
34 թալ: * Եւ նա ասէ ցնա. ասեմ քեզ
պետրոս. չկաղէ այսօր հաւու խօսեալ՝ մին
35 երիցս ուրասցիս զիս չգիտել: * Եւ ասէ
ցնոսա. յորժամ առաքեցի զձեզ առանց
քսակի՝ և մախաղի՝ և կօշկայ՝ միթէ կա
36 րօտացաք իմիք: * Եւ նոքա ասեն, և ո
իմիք. ապա ասէ. այլ այժմ որ ունի ըն
քսակ՝ բարձցէ, նոյնպէս և մախաղ. և ո
ոչն ունի՝ վաճառեսցէ զհանդերձ իւր և գր
37 նեսցէ իւր սուսեր: * Ասացի ասեմ ձեզ,
զի այս ևս որ գրեալ է՝ պարտ է զի կատա
րեսցի յիս, թէ ընդ անօրէնս համարեցաւ
զի որ վասն իմ ինչ է՝ վճարեալ է:
38 * Եւ նոքա ասեն. Տ՛ր՝ ահաւասիկ են սա
երկու սուրք: և նա ասէ ցնոսա. բաւ
39 կանք են: * Եւ ելեալ գնաց ըստ սովորու
թեանն ՚ի լեառն ձիթենեաց. գնացին ըն
40 հետ նորա և աշակերտքն: * Իբրև եհաս
՚ի տեղին, ասէ ցնոսա. յաղօթս կայէք
41 չմտանել ՚ի փորձութիւն: * Եւ ինքն մեկ
նեցաւ ՚ինոցանէ իբրև քարընկէց մի. եդ
42 ծունր, կայր յաղօթս: * Եւ ասէր՝ Հայր
եթէ կամիս՝ անցո զբաժակս զայս յիմէն.
43 բայց ոչ իմ կամք՝ այլ քոդ լիցի: * Եւ
երևեցաւ նմա հրեշտակ յերկնից, և զօրա
յօւսցանէր զնա: և էր ՚ի տագնապի. և մ
44 տադիւրաւէր և կայր յաղօթս: * Եւ հո
սեալն ՚ինոցանէ քրտունք իբրև զկայսակս ա
45 րեան, ոլոռն, ոլոռն, հեղեալ յերկիր:

* Եւ

* Եւ յարուցեալ յաղօթիցն՝ եկն առ աշակերտան՝ եւ եգիտ զնոսա ի քուն ի տրտ
46 մութենէն։ * Եւ ասէ ցնոսա. ընդէ՞ր նիջէք. արիք, կացէ՛ք յաղօթս՝ զի մի մատնիցէ՛ք
47 ի փորձութի՛ւն։ * Եւ մինչդեռ խօսէր, ահաւասիկ ամբոխ. եւ որ կոչիւրն Յուդա՝ մի
յերկոտասանիցն, առաջնորդէր նոցա. եբրեւ մերձեցաւ առ Յի՝ համբուրեաց զնա. քան
զի զայն նշան տուեալ էր նոցա. լիէ ընդ որում՝ ես համբուրեցից, նա է՝ զնա ու
48 նիցէք։ * Ասէ ցնա Յի. Յուդա, համբուր
49 ես՞ի մատնես զորդի մարդոյ։ * Իբրեւ տեսին, որք զնովաւն էին՝ որ ինչ եղիւ, ասեն ցնա. Տ՛ե, հարցուք զնոսա սրով։
50 * Եւ հարի միոմն ի նոցանէ զքահանայապետին ծառայ. եւ ի բաց եհան զաջմ ուն
51 կրն նո։ * Պատասխանի ետ Յի եւ ասէ. լիցի՛ւր տուք մինչեւ ցայդ վայր։ եւ մատուս
52 եալ զունկն՝ բժշկեաց զնա։ * Եւ ասէ ցեկեղեցին՝ ի վերայ նորա զքահանայապետսն՝ եւ ցիշխանսն տաճարին՝ եւ ցծերս. եբրեւ ի վերայ աւազակի ելիք սուսերօք եւ
53 բրօք։ * Զանապատ ընդ ձեզ էի ի տաճարին, եւ ոչ ձգեցիք ձեռս ցիս. այլ այս է ձեր ժամ, եւ իշխանութի՛ւն խաւարի։
54 * Եւ կալեալ զնա՝ ածին, եւ մուծին ի տունն քահանայապետին. եւ պետրոս եր
55 լիայր զհետ նորա հեռագոյն։ * Իբրեւ լուսին վարակ ի մէջ դաւթին, եւ նստան շուրջ,
56 նստաւ եւ պետրոս ի մէջ նոցա։ * Եւ տես զնա աղախին ոմն զի նստէր առ լոյսն. հայեաւ ընդ նա եւ ասէ. եւ սա ընդ նոսա էր՝
57 որք ընդ նմա էին։ * Եւ ինքն պետրոս ուրացաւ եւ ասէ. ոչ գիտեմ զնա կին դու։
58 * Եւ յետ սակաւ միոյ այլ ոմն եւս զնա եւ ասէ. եւ դու ի նոցանէ նա։ եւ պետրոս ասէ՝ այր դու չեմ ի նոցանէ։ * Եւ իբրեւ

ժամ

59 ժամ մի էանոյ ՚ի վերայ, այլ ոմն վիճէր
ասէր. ատոյգ և սա ընդ նմա էր. քան
60 պաղիլէացի է: * Ասէ պետրոս. այր դ
չգիտեմ զինչ խօսիս: և առաժամայն մի
դնդ զայն ասէր՝ խօսեցաւ Տէր:
61 * Դարձաւ Տէր, և հայեցաւ ՚ի պետրո
և յիշեաց պետրոս զբանն Տեն, զոր աս
ցնա՝ մինչեւ Հաւուս խօսեսցի իւր, երի
62 ուրասցիս զիս երեք անգամ: * Եւ ելեալ ար
63 տասքս՝ եղաց դառնապէս: * Եւ արքն, որ
պահէին զնա, այսն առնէին զնովաւ.
64 Հարկանէին: * Ծածկէին զերեսս նո
տանջէին. և հարցանէին զնա և ասէին
մարգարէացո՝ ո՞վ է՝ որ եհարց զքեզ:
65 * Եւ այլ բազում ինչ հայհոյութեամ
66 խօսէին ՚ընդ նա: * Եւ իբրև այղ եղև, ժո
ղովեցաւ ծերակոյտ ժողովրդեանն, քա
նայապետքն, և դպիրք. և հանին, ած
զնա յատեանն իւրեանց. և ասեն, լե
67 ես Քրիստոս, ասա մեզ: * Ասէ ցնոսա. եթէ
ասացից ձեզ՝ ոչ հաւատայք:
68 * Եւ եթէ հարցից ինչ զձեզ՝ չտայք ինձ
69 պատասխանի, կամ արձակիցէք: * Բայց
յայսմ հետէ նստցի որդի մարդոյ ընդ աջ
70 մ զօրութեանն Աստ: * Եւ ասեն ամենա
քեան. ուրեմն դու ես որդին Աստ. և նա
71 ասէ ցնոսա. դուք ասէք լե ես եմ: * Ե
նոքա ասեն, զի՞նչ ևս սիտոյ է մեզ վկայ
լե. զի մեզէն իսկ լուաք ՚ի բերանոյ ն:

ԳԼ. ԻԳ:

1 Եւ յարուցեալ ամենայն բազմութի
յա, ած զնա առ պիղատոս:
2 * Եւ սկսան չարաչար լինել զնմանէ և ա
սել. զտաք զսա, զի լծուցեր զազգս մեր
և արգելոյր ՚ի տալոյ հարկս կայսեր: և ա
սէր զանձն՝ եւթէ Քրիստոս իսկ լծաւորո

* իսկ

3 * Իսկ պիղատոս եհարց զնա և ասէ. դո՞ւ
ես թագաւորն հրէից։ նա պատասխանի եւ
4 նմա և ասէ։ դու ասացեր։ * Ասէ պիղա-
տոս ցքահանայապետսն, և ցժողովուրդսն։
չգտանեմ ինչ վնաս յառնս յայսմիկ։
5 * Իւ նոքա պնդէին և ասէին, եթէ խռո-
վէ զժողովուրդս. ուսուցանէ ընդ ամ հրէ
աստան, սկսեալ 'ի գալիլեէ մինչև ցայս։
6 * Իսկ պիղատոս իբրև լուաւ զգալիլեէ,
եհարց եթէ գալիլեացի իցէ այն։
7 * Իւ իբրև գիտաց եթէ յիշխանութենէ հե-
րոդէի է, եւս տանիլ զնա առ հերոդէս։
քանզի և նա յերկմ երկրութեան յայնմիկ։
8 * Իւ հերոդէս իբրև եաես զՅ, ուրախ
եղև յոյժ։ զի ցանկայր 'ի բազում ժամա-
նակաց տեսանել զնա։ քանզի լսէր բա-
զում անգամ զնմանէ։ և ակն ունէր նշան
ինչ լեալ՝ տեսանել 'ի նմանէ։
9 * Հարցանէր զնա բանիւք բազմօք. և նա
10 ոչինչ եւս նմա պատասխանի։ * Կային քա
հանայապետքն և դպիրք՝ և պնդապոյս
11 չարախօսէին զնմանէ։ * Արհամարհեաց զնա
և հերոդէս հանդերձ իւրօք զօրականօքն։
և այսն արարեալ՝ երկմ զնովաւ հանդերձս
սպիտակս. և եւս տանիլ անդրէն առ պի-
12 ղատոս։ * Իւ եղեն բարեկամք պիղատոս
և հերոդէս յաւուրն յայնմիկ. քանզի յա-
13 ռաջ իշնամիք էին միմեանց։ * Կոչեաց
պիղատոս զքահանայապետսն, և զիշխանս,
14 և զժողովուրդն։ * Իւ ասէ ցնոսա։ ածէք,
մատուսիք ինձ զայս զայս իբրև զխոտո-
րեցուսիչ ժողովրդեանն. և ահաւասիկ ա-
ռաջի ձեր դատեցի, և վնաս ինչ ոչ գտի
յառնս յայսմիկ՝ զորոյ դուք չարախօսէք
15 զմանէ։ * Այլ և ոչ հերոդէս, քանզի
եւս տանիլ զնա առ նա։ և արդ ոչինչ մա-
հու արժանի է գործեալ դորա։

* Խրա-

16 * Խրատեցից զդա, և արձակեցից։ * Ջ
17 Հարկ էր մի մի ըստ ասելի արձակել նոցա
18 * Նա նոքա ապաշակէին ամ բամբասէի
և ասէին. քանդ զդա՝ և արձակեսցի մեզ
19 զբարեբեբայ։ * Որ էր վասն խռովութ
երիք եղելոյ ի քաղաքին և սպանութ մ
20 տեալ ի բանտ։ * Դարձեալ պիղատոս
սկսաւ խօսիլ. քանզի կամէր արձակել զՅ
21 * Նա նոքա անդրէն ապաշակէին և ասէի
22 ի խաչ հան զդա։ * Նա նա երրեցս ասէ
ցնոսա. զինչ չար արար սա։ ոչինչ վնա
մահու գտի ի սմա։ խրատեցից զսա, և
23 արձակեցից։ * Նա նոքա տրհպէին մեծա
ձայն՝ և խնդրէին զնա ի խաչ հանել։ և
զօրանացն բարբառք նոցա և քահանայա
24 պետին։ * Նա պիղատոս հաւանեցաւ առ
25 նել զնայցոնճածս նոցա։ Արձակեաց նոցա
զբարեբեբայն. զոր վասն խռովութեան և
սպանութեան արկեալէր ի բանտ՝ զոր ե
ղանդրէնն խակ։ և զՅ մատնեաց կամս
26 նոցա։ * Իբրև առին, գնացին զնա՝ ըմբռ
նեցին զսմն սիմոն կիւրենացի՝ որ գայր յա
դէ. եդին ի վերայ նորա զխաչն բերել
27 զկնի Յի։ * Նա երթայր զհետ նորա բազ
մութիւն ժողովրդեանն, և կանանց. որք կո
28 ծէին, և աշխարէին զնա։ * Դարձաւ Յ
և ասէ ցնոսա։ դստերք երուսաղէմի՝ մի լայք ի
վերայ իմ, այլ լայք ի վերայ անձանց և
29 ի վերայ որդւոց ձերոց։ * Զի եկեսցեն
աւուրք, յորս ասիցեն։ լաւ երանի ամուլ
և որովայնիկ՝ որք ոչ ծնան. և սանունք
30 որք ոչ դիեցուցին։ * Յայնժամ սկսանի
ցին ասել լերանց՝ լաւ անկարուք ի վերայ
մեր։ և բլրոց՝ լաւ ծածկեցէք զմեզ։
31 * Զի եթէ ընդ փայտ դալար զայս առ
նեն, ընդ չորն զինչ լինիցի։
32 * Ածին և այլ երկուս չարագործս, սպա
նանել

33 նանել ընդ նմա։ * Իբրև չոքան ի տեղին
կոչեցեալ գագաթն. անդ Հանին զնա ի
խաչ։ և զչարագործսն զոմն ընդ աջմէ՝ և
34 զոմն ընդ ձախմէ խաչեցին։ * Ու Յ՚ս ասէ։
Հ՚այր, լիր դոցա. զի ոչ գիտեն՝ զինչ
գործեն։ և ի բաժանել զհանդերձս նո-
35 ցա՝ արկին վիճակս։ * Ու կայր ժողովուրդն
դրան հայեցեալ։ անգոնեցին զնա և իշխա-
նքն հանդերձ նոքօք՝ և ասէին։ զայլս ապ-
րեցոյց, ապրեցուսցէ և զանձն եթէ դա է
36 Քրիստոս Ընտրեալն։ * Այսպէս առնէ-
ին զնա և զինուորքն. եկեալ առաջի՝ մա-
37 տուցանէին նմա քացախ։ * Ու ասէին։
եթէ դուն ես թագաւորն հրէից՝ փրկեա
38 զանձն քո։ * Ու էր գիր գրեալ ի վերայ
նորա. յունարէն, և դաժմատերէն, և եբ-
րայեցերէն գրով. եթէ սա է արքայն հրէ
39 ից։ * Իսկ միոմն ի կախելոց չարագործացն
հայհոյէր զնա, և ասէր. ոչ դուն ես Քրիս-
40 տոս փրկեա զանձն քո, և մեզ։ * Պատասխա-
նի ետ ընկերն առաստեղով նմա, և ասէ.
չերկնչիս դուն Ա՚Ա՚ զի ի նմին պատժի կաս։
41 * Ու մեք արդարեւ, զի արժանի՝ որոց գործ
եցաքն՝ առնումք պէսպէսութեան. և սա ա-
42 նպիսւոյ ինչ ոչ գործեաց։ * Ու ասէ ցՅ՚ս
Յիշեա զիս Տ՚ր՝ յորժամ գայցես ար-
43 քայութիւն քով։ * Ու ասէ նմա Յ՚ս։ ամէն
ասեմ քեզ. այսօր ընդ իս իցես ի դրախ-
44 տին։ * Ու էր իբրև վեցերորդ ժամ. և
խաւար եղև ի վերայ ամենայն երկրի մինչև
ցիննեներորդ ժամ։ խաւարեցաւ արեգակն։
45 * Ու հերձաւ վարագոյր տաճարին ընդ մէջ։
46 * Ու կարդաց Յ՚ս ի ձայն մեծ՝ և ասէ։
Հ՚այր՝ ի ձեռս քո աւանդեմ զհոգի իմ։
47 զայս իբրև ասաց՝ եհան զոգի։ * Ու տե-
սեալ հարիւրապետին՝ որ ինչ եղեն՝ փա-
ռաւոր արար զԱ՚Ծ՝ և ասէ. արդարև այս
այս

48 այս արդար էր։ * Եւ ամենայն ժողովուրդն, որք եկեալ էին, և տեսանէին զոր
սին զայն՝ և զդարձ, բաղխէին զկուրծ
49 և դառնային։ * Կային և ամ ծանօթք
նորա՝ ի հեռաստանէ. և կանայք, որք
կեալ էին գնետ նորա՝ ի գալիլեէ՝ տես
50 նէին զայն։ * Եւ ահա այր մի անուն յ
սէփ, որ էր նախարար, այր բարեգործ
51 արդար։ * Սա չէր միաբանեալ ընդ խոր
հուրդս և ընդ գործս նոցա. յարեմաթիա
քաղաքէ հրէից. որ և ինքն էսկ ակնուն
52 արքայութիւն Աստ։ * Սա մատուցեալ
53 պիղատոս՝ խնդրեաց զմարմինն Յի։ * Ի
ջուցեալ զնա՝ պատեաց սաստառակ
ղաւ։ և եդ՝ ի կառաջոյ դերեզմանին.
54 էր քնաւ ոք եդեալ։ * Եւ օրն էր ո
55 բաթ. և շաբաթի լուսանայր։ * Եւ երթ
ին գնետ նորա կանայք՝ որք եկեալ էի
ընդ նմա՝ ի գալիլեէ։ տեսին զդերեզման
56 և որպէս եդաւ մարմին նորա։ * Դարձ
և պատրաստեցին խունկս և իւղս։ և
շաբաթին հանդարտեցին ըստ պատուի
րանին։

ԳԼ. ԻԴ։

1 Բայց՝ ի միաշաբաթին վաղքաղ ընդ
առաւօտն եկին՝ ի դերեզմանն, բերին
զխունկսն, զոր պատրաստեցին՝ և այլ կ
2 նայք ընդ նոսա։ * Եւ գտին զվէմն լիա
կեցուցեալ՝ ի դերեզմանէ անտի։
3 * Եւ մտեալ՝ ի նեցուկս՝ ոչ գտին զմարմ
4 Տն Յի։ * Եւ եղև ընդ հիանալն նոցա
վասն այնորիկ, և ահա արք երկու հան
առ նոսա՝ ի հանդերձս լուսաւորս։
5 * Եւ երբեք զահիւսարան՝ և խոնարհեցու
ցին զերեսս իւրեանց յերկիր. ասեն ցն
նա։ ընդ խնդրէք զկենդանին ընդ մեռեալ

6 * Ձէ ասա, այլ յայրեաւ։ Յիշեցէք՝ որ-
պէս խօսեցաւ ընդ ձեզ մինչ էր ի դաշ-
7 դեայ։ * Եւ ասէր լինել պարտ է որդւոյ
մարդոյ մատնիլ՝ ի ձեռս մարդոյ մեղաւո-
րաց. և ի խաչ ելանել՝ և յերրորդ աւ-
8 ուր յառնել։ * Եւ յիշեցին զբանն նորա։
9 * Եւ դարձան, պատմեցին զայս ամենայն
մեսասանիցն, և այլոցն ամենեցուն։
10 * Եւ էին մարիամ մադդաղենացի. և յո-
հաննա, և մարիամ յակոբեայ, և այլք ընդ
նոսա, որք պատմեցին զայս առաքելոցն։
11 * Եւ երևեցան առաջի նոցա շաղփաղփու-
թիւն բանք նոցա՝ և չհաւատային նոցա։
12 * Բայց պետրոս յարուցեալ ընթացաւ՝ ի
գերեզմանն. և հայեցեալ տեսանէ զկը-
տաւն լոկ, զի կային։ և գնաց ընդ միտս
զարմացեալ լինել զինչ եղև։
13 * Եւ ահա երկուք ի նոցանէ երթային՝ ի
նմին աւուր՝ ի գիւղ մի, որ հեռի էր յԵ-
հարիւր և վաթսուն ասպարիսաս. և էր ա-
14 նուն նորա Էմմաուս։ * Եւ նոքա խօսէին
ընդ միմեանս վասն ամենայն անցիցն
15 յոյժ։ * Եւ եղև ընդ խօսելն նոցա և ընդ
վիճել՝ և ինքն Իսկ Յի մերձենայր՝ և եր-
16 թայր ընդ նմա։ * Եւ նոցա աչք կալեալ
էին առ՝ ի չճանաչելոյ զինա։ * Եւ ասէ
17 ցնոսա։ զի՞նչ են բանքդ՝ վասն որոյ վի-
ճիք ընդ միմեանս՝ մինչդեռ երթայք, և
18 տրտմեալ էք։ * Պատասխանի ետ միոճի՝ ի
նոցանէ՝ որումն անուն էր Կղէոպաս, և ա-
սէ ցնա։ դու միայն կաս յԵրուսաղէմ, որ ոչ գի-
տայեր՝ զինչ գործեցաւ ի նմա։ Յաւուրսս
19 յայսոսիկ։ * Եւ ասէ ցնոսա. զի՞նչ։ և
նոքա ասեն։ զՅէ Նազովրայեցւոյ. որ եղև
այր մարգարէ, հզօր արդեամբք և բանիւք՝
առաջի Աստ, և ամենայն ժողովրդեանն։
20 * Որպէս մատնեցին զնա քահանայապետ-
քըն

քըն՝ և իշխանքն մեր ՚ի դատաստան մատ-
21 և Հանդէն գնա ՚ի խաչ։ * Մեք ակն ունէաք
թէ նա՛ էր որ փրկելոց էր զնել։ այլ
Հանդերձ այսու ամի՛ւ, այս երրորդ օր է
յորմէ հետէ այն գործեցաւ։
22 * Այլև կանայք ոմանք ՚ի մէնջ զարմացու-
ցին զմեզ. որք կանխահաս ընդ առաւօտ
23 էզան ՚ի գերեզմանն։ * Ոչ գտին զմար-
մին նորա. եկին, և ասեն. թէ և տեսի-
ւս հրեշտակաց տեսին, որք ասէին զնա
24 նէ՛ թէ կենդանի է։ * Երթ գնացին ոմանք
՚ի մէնջ ՚ի գերեզմանն. և գտին նոյնպէս
ոյլ և կանայքն ասացին։ բայց զնա ոչ
25 տեսին։ * Եւ նա ասէ ցնոսա։ Ո՛վ անմիտ
և հեզասիրտք առ ՚ի հաւատալ յամե-
26 զըր խօսեցան մարգարէքն։ * Ո՞չ զնոյն
պարտ էր չարչարել Քրիստոս, և մտանել
փառս իւր։
27 * Եւ սկսեալ ՚ի Մովսէսէ՝ և յամենայն մարգա-
ըսէից՝ մեկնէր նոցա որինչ յամին գիրս զնա
28 րեալ է զնմանէ։ * Եւ մերձեցան ՚ի
գեօղն՝ յոր երթային, և նա պատճառէր
29 հեռագոյն ևս ուրեք երթալ։ * Եւ բռնա-
դատեցին զնա՝ և ասեն. առ մե՛զ օթևա-
զի ընդ երեկս է՝ և տարաժամեալ է օրն
և եմուտ տալնիլ անդ ընդ նոսա։
30 * Եւ եղև ՚ի բազմիլն նորա ընդ նոսա
առեալ զհացն՝ օրհնեաց՝ եբեկ՝ և տուն
31 * Եւ նոցա բացան աչք՝ և ծանեան զնա
32 և նա եղև ՚ի նոցանէ անհետ գոյիւ։ * Եւ ա-
սեն ցմիմեանս. ոչ խակ և սիրտք մեր ճրա-
կէին ՚ի մեզ՝ մինչ խօսէին ընդ մեզ զճա-
նապարհին. և որպէս բանայր մեզ զգիր-
33 * Եւ յարուցեալ նոյն ժամուն՝ դարձան
յԵրուսաղէմ. և գտին ժողովեալ զմեռեալսն
34 և զոր ընդ նոսայն էին։ * Եւ ասեն թէ
արդարև յարեաւ Տէր՝ և երևեցաւ սիմոնի

* Եւ

35 * Եւ նորա պատմէին. որ զհանապարհայն։
և թէ զիարդ եւս ծանօթ նոցա ՚ի բեկա-
36 նել հացին։ * Մինչդեռ զայն խօսէին,
ինքն իսկ Յս եկաց ՚ի մէջ նոցա՝ և ասէ ցը-
նոսա։ խաղաղութի՛ն ընդ ձեզ. ես եմ, մի՛
37 երկնչիք։ * Եւ զարհուրեալ երկնչէին.
և համարէին զոգի ինչ տեսանել։
38 * Եւ ասէ ցնոսա։ զի՞ խռովեալ էք. և
ընդէ՞ր խորհուրդք եւանեն ՚ի սիրտս ձեր։
39 * Տեսէք զձեռս իմ և զոտս. զի ես նոյն
եմ։ շօշափեցէ՛ք զիս՝ և տեսէ՛ք։ զի ոգի՝
մարմին և ոսկերս ոչ ունի, որպէս զիս
40 տեսանէք՝ զի ունիմ։ * Եւ զայս ասա-
ցեալ՝ եցոյց նոցա զձեռսն և զոտս։
41 * Եւ մինչդեռ տակաւին չհաւատային ՚ի
խնդութենէն, և զարմանային էին։ ասէ ցը-
42 նոսա. ունի՞ք հիւ կերակուր աստ։ * Եւ
նորա ետուն նմա ձկան խորովեցելոյ մասն.
43 և խորիսխ մեղու։ * Եւ եառ՝ եկեր առա-
ջի նոցա. և զմնացորդսն ետ նոցա։
44 * Եւ ասէ՝ այս բանք են, զոր խօսեցայ ընդ
ձեզ՝ մինչ առ ձեզն էի. թէ պարտ է լնուլ
ամ գրելոցն յօրէնսն Մովսէսի, և ՚ի մար-
45 գարէս, և ՚ի սաղմոսն վասն իմ։ * Յայն-
ժամ եբաց զմիտս նոցա իմանալ զգիրս։
46 * Եւ ասէ ցնոսա. թէ այսպէս պարտ էր
չարչարել Քրիստոս։ և յառնել ՚ի մեռելոց յա-
ւուր երրորդի. և քարոզել յանունն նորա
ապաշխարութի՛ն, և թողութի՛ն մեղաց. յա՛մ
47 ազգս՝ սկսեալ յերկնէ։ * Եւ դուք էք
48 վկայք բանիս այսոցիկ։ * Եւ ահա ես ա-
ռաքեմ զաւետիս Հօր իմոյ ՚ի ձեզ. և
դուք նստարո՛ւք ՚ի քաղաքիս երեմ. մինչև
զգեներո՛ւք զզօրութի՛ն ՚ի բարձանէ։
49 * Եհան զնոսա մինչև ՚ի բեթանիա։ և ամ
բարձեալ զձեռս իւր՝ օրհնեաց զնոսա։
50 * Եւ եղև յօրհնելն նորա զնոսա, մեկնե-
ցաւ

ցաւ ՚ի նոցանէ. և վերանայր յերկինս։
51 * Եւ եղեն երկիր պագեալ նմա՝ դարձան
յԵրեմ ուրախութեամբ մեծաւ։
52 * Եւ էին հանապազ ՚ի տաճարին, գովէին
և օրհնէին զԱստ։ Ամէն։

ՍՐԲՈՑ
ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՍ
ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ
ԸՍՏ ՅՕՀԱՆՆՈՒ։

Գլուխ Ա.-ասլնէբուբ։

1 Ի սկզբան էր Բանն
և Բանն էր առ Աստ։ և Աստ էր Բանն
2 * Նա էր ՚ի սկզբանէ առ Աստ։
3 * Ամենայն ինչ նովաւ եղև։ և առանց
4 նորա եղև և ոչինչ՝ որ ինչ եղևն։ * Նով
կեանք էր. և կեանքն էր լոյս մարդկան
5 * Եւ լոյսն ՚ի խաւարի անդ լուսաւորէ։
6 խաւար նմա ոչ եղև ըմբռնուել։ * Եղև
մի առաքեալ Աստ. անուն նմա Յովհաննէս
7 * Սա եկն ՚ի վկայութիւն՝ զի վկայեսցէ վ
լուսոյն. զի ամենեքեան հաւատասցեն նո
8 * Ո՛չ էր նա լոյսն. այլ զի վկայեսցէ վ
9 լուսոյն։ * Է՛ր լոյսն ճշմարիտ. որ լուսաւո
առնէ զամ՛ մարդ՝ որ գալոց է յաշխար
10 * Յաշխարհի էր. և աշխարհ նովաւ եղ
11 և աշխարհ զնա ոչ ծանեաւ։ * Յիւր
եկն. և իւրքն զնա ոչ ընկալան։
12 * Իսկ որք ընկալանն զնա ետ նոցա իշխ
նու-

նուիրեն որդիս ԱՅ լինել. որոյ հաւատաս
ցեն յանուն նորա։
13 * Այլ ոչ յարենէ. և ոչ ՚ի կամաց մարմ
նոյ՝ և ոչ ՚ի կամաց առն. այլ յԱստուծոյ ծնան։
14 * Եւ բանն մարմին եղև՝ և բնակեաւ ՚ի
մեզ։ և տեսաք զնա. զնաւս նորա. զնաւս իբրև
զմածնի առ ՚ի Հօրէ, լի շնորհօք և ճշմար
15 տութեամբ։ * Յովհաննէս վկայեաց վասն նորա.
աղաղակեաց և ասէ։ սա է՝ զորմէ ասէի, որ
զկնի իմ գալոցն էր՝ առաջի իմ եղև. զի
16 նախ քան զիս էր։ * Զի ՚ի լրութենէ անտի
նորա՝ մեք ամենեքին առաք, շնորհս փոխա
17 նակ շնորհացն։ * Զի օրէնքն ՚ի ձեռն մո
սէսի տուաւ։ շնորհք և ճշմարտութիւնն ՚ի
18 ձեռն Յի Քի եղեն։ * Զաստ ոչոք երբէք. բայց միածինն որդի՝ որ է ՚ի ծոց
հօր, նա պատմեաց։ * Եւ այս է վկայութիւնն
Յովհաննու, յորժամ առաքեցին առ նա
հրէայքն յԵրեմի քահանայս և ղեւտացիս, զի
հարցանեն զնա՝ թէ դու ո՞ ես։
20 * Եւ խոստովան եղև, և ոչ ուրացաւ.
խոստովան եղև, թէ ես ոչ եմ Քն։
21 * Եւ հարցին զնա, իսկ ո՞վ ես դու՝ եղիա
ես. և ասէ, ոչ եմ։ իսկ մարգարէն ես դու.
22 պատասխանի եւս՝ թէ ոչ։ * Իսկ ասա մեզ՝
դու ո՞վ ես. զի պատասխանի տարցուք՝
որոյ առաքեցինն զմեզ. զի՞ ասես վասն քո։
23 * Ասէ, ես՝ ձայն բարբառոյ յանապատի.
ուղի՛ղ արարէք զճանապարհ Տ՚ն. որպէս
24 ասաց եսայի մարգարէ։ * Եւ որք առաքե
ցանն, ՚ի փարիսեցւոց անտի էին։
25 * Հարցին զնա՝ և ասեն. իսկ զի՞ մկրտես՝
եթէ դու չես Քն, և ոչ եղիա. և ոչ
26 մարգարէն։ * Պատասխանի ետ նոցա Յո
հաննէս՝ և ասէ. ես մկրտեմ զջրով.
՚ի միջի ձերում կայ՝ զոր դուքն ոչ գիտէք։
27 * Որ զկնի իմ գալոցն է. որ առաջի իմ
եղև

եղև. որում չեմ արժանի, եթէ լուծ
28 զկօշկաց կօշկայ նորա։ * Այս ՚ի բեթաբա
եղև յայնկոյս յորդանանու. ուր էին յո
նէր, և մկրտէր։ (և անդ լինէր։)
29 * ՚Ի վաղիւ անդր տեսանէ զՅս զի գա
առ նա. և ասէ, ահաւասիկ գառն Ա
30 որ բառնայ զմեղս աշխարհի։ * Սա է, վ
որոյ ես ասէի. զկնի իմ գայ այր. որ առ
ջի իմ եղև. զի յառաջ իսկ էր քան զ
31 * Եւ ես ոչ գիտէի զնա. այլ զի յայ
լինիցի ՚ի Ղ, վասն այնորիկ եկի ես ջր
32 մկրտել։ * Վկայեաց յՕհաննէս և ասէ
թէ տեսանէի զՀոգին՝ զի իջանէր իբ
զաւազան յերկնից. և հանգչէր ՚ի վ
33 նորա։ * Եւ ես ոչ գիտէի զնա. այլ
առաքեացն զիս մկրտել ջրով՝ նա ա
ցես. յոյր տեսանիցես զՀոգին,
իջանիցէ, և հանգչիցի ՚ի վերայ նորա,
34 է՝ որ մկրտէ Հոգւովն սրբով։ * Եւ
տեսի, և վկայեցի, եթէ սա է Որդին Ա
35 * ՚Ի վաղիւ անդր կայր Յօհաննէս, և
շակերտաց անտի նորա երկու։
36 * Եւ նայեցեալ ընդ Ցն զի զընայր,
ասէ. ահաւասիկ Ա՛ն գառն ոյ։
37 * Լուան ՚ի նմանէ երկու աշակերտքն
խօսեր. և գնային զՀս Ցն։
38 * Իբրև դարձաւ Ցս՝ և նայեցաւ զնոսա
երթային զՀս նորա, ասէ ցնոսա. զ
խնդրէք. նոքա ասեն ցնա. Ռաբբի,
(թարգմանեալ կոչի վարդապետ։) ո
39 օթեվանք քո։ * Ասէ ցնոսա՝ եկայք, և
սէք։ եկին, և տեսին, ուր էին օթևան
նորա. և առ նմա զատն այն օր. զի ժ
40 էր իբրև տասներորդ։ * Էր անդրէն
եղբայր սիմոնի վիմի, մի յերկուց ա
որք լուծանն ՚ի Ցօհաննէ՝ և գնային զկնի
41 * Գտանէ սա նախ զեղբայր իւր զսի

և ասէ ցնա. գտաք զՄեսիայ՝ (որ թարգ-
42 մանի Քր։) * Այլ էած զնա առ Յի։ Հայե-
ցեալ ընդ նա Յի՝ ասէ. դու ես սիմոն որ
դի Յովնանու. դու կոչեսցիս կեփաս. որ
43 թարգմանի պետրոս։ * Ի վաղիւ անդր կա-
մեցաւ ելանել ի գալիլեա. գտանէ զփիլիպպոս
պոս, և ասէ ցնա Յի. եկ զկնի իմ։
44 * Եւ էր փիլիպպոս ի բեթսայիդայ, ի քա-
45 ղաքէ անդրեասայ և պետրոսի։ * Գտանէ
փիլիպպոս զնաթանայէլ, և ասէ ցնա. զոր
մէ գրեաց մովսէս յօրէնսն՝ և մարգարէքն,
գտաք զՅի զորդի յոսեփայ ի նազարեթէ։
46 * Ասէ ցնա նաթանայէլ. իսկ ի նազարե-
թէ մնջիք ինչ եւս բարւոյ եմիք լինել։
ասէ ցնա փիլիպպոս, եկ և տես։
47 * Իբրև եաես Յի զնաթանայէլ զի դայր
առ նա, ասէ վասն նր. ահա արդարև իս-
րայէլացի՝ յորում նենգութիւն ոչ գոյ։
48 * Ասէ ցնա նաթանայէլ. ուստի ճանաչես
զիս։ պատասխանի եւ Յի և ասէ ցնա.
մինչև էր փիլիպպոսի կոչեալ զքեզ՝ զի է-
ր ի ներքոյ թզենւոյն, տեսի զքեզ։
49 * Պատասխանի եւ նմա նաթանայէլ և ա-
սէ. Ռաբբի, դու ես որդի Այ. դու ես
50 թագաւոր իսրայէլի։ * Պատասխանի եւ նմա
Յի և ասէ. փոխանակ զի ասացի քեզ,
թէ տեսի ի ներքոյ թզենւոյն, հաւատաս՝
51 մեծամեծս ևս քան զայս տեսցես։ * Եւ
ասէ ցնա. ամէն ամէն ասեմ ձեզ՝ տեսա-
նիցէք զերկինս բացեալ՝ և զհրեշտակս Այ՝
զի ելանիցեն՝ և իջանիցեն ի վերայ Որդ-
ւոյ մարդոյ։

ԳԼ. Բ։

1 Եւ յաւուրն երրորդի հարսանիք էին ի
գանայ գալիլեացւոց. և անդ էր մայրն
2 Յի։ * Կոչեցաւ և Յի՝ և աշակերտքն նր

3 ՚ի Հարսանիսն։ * Եւ ՚ի պակասել գինւոյ
4 ասէ մայրն ցՅս. գինի ոչ ունին։ * Ե
ասէ ցնա Յս. ով կայ իմ և քո՝ կին դ
5 չէ եկ հասեալ ժամանակ իմ։ * Ասէ մայ
նորա սպասաւորսն. որ ինչ ասիցէ, ա
6 բաօջիք։ * Անդ էին թակոյկք վէ
ըստ սրբուելոյ հրէից. տանէին միսի ՚ի ն
7 ցոսկ մարս երկուս կամ երիս։ * Ասէ ցն
Յս. լեր զթակոյկսդ ջրով։ և լցին զն
8 սա մինչև ՚ի վերս։ * Եւ ասէ ցնոսա. արդ
առէք, և բերէք տաճարապետին։ և նո
9 քա բերին։ * Եւ երբեք ճաշակեաց տաճա
բապետն զջուրն գինի եղեալ. և ոչ գի
տէր ուստի իցէ. բայց սպասաւորքն գիտ
էին՝ որք առին զջուրն. խօսի ընդ փեսայ
10 տաճարապետն։ * Եւ ասէ, ամ մարդ զ
նայր գինին յառաջագոյն պարտէ. և յոր
ժամ արբեանան, յայնժամ գյոյնն. դ
պահեցեր զնայր գինիդ մինչև ցայժմ։
11 * Զայս արար սկիզբն նշանաց Յս ՚ի կ
նայ գալիլեացւոյ. և յայտնեաց զփառ
և հաւատացին ՚ի նա աշակերտքն նորա։
12 * Ցետ այսորիկ էջ Յս ՚ի կափառնաում
ինքն և մայր նորա, և եղբարք նորա. և ան
13 լինէր ոչ բազում ինչ աւուրս։ * Եւ էր
մերձ զատիկն հրէից. և ել Յս յԵրմ
14 * Եւ եգիտ ՚ի տաճարին՝ զի վաճառէ
զարջառս՝ և զոչխարս՝ և զաղաւնիս.
15 զլծմայափոխսն, որք նստէին։ * Եւ արա
խարատան չհանեաց. և էհան զամենայն
՚ի տաճարէն, զոչխարսն՝ և զարջառս,
16 զդրամն Հաստափաճառացն ցրոհեաց։ և զ
սեղանսն կոտրտանեաց։ * Եւ որք զաղաւնի
սն վաճառէին՝ ասէ ցնոսա. առէք զայ
սոսիկ, և մի առնէք զտուն Հօր իմոյ տա
17 վաճառի։ * Ապա յիշեցին աշակերտքն նո
ւին գրեալ է, նախանձ տան քոյ կերիցէ զ
* Պա

18 * Պատասխանեի եւտուն հրէայքն եւ ասեն
նմա. զինչ նշան ցուցանես դու մեզ՝ զի
19 զայդ առնես։ * Պատասխանի ետ Յի՛ եւ
ասէ նոսա. քակեցէ՛ք զտաճարդ զայդ՝ եւ
20 զերիս աւուրս շինեսցիս զդա։ * Ասեն նմա
հրէայքն. զքառասուն եւ վեց ամ շինե-
ցաւ տաճարս այս. եւ դու զերիս աւուրս
21 կանգնեա՞ս զդա։ * Բայց նա ասէր վա՛ տա-
22 ճարի մարմնոյ իւրոյ։ * Իսկ յորժամ յա-
րեաւն ի մեռելոց, յիշեցին աշակերտքն նո՛ր՝
թէ այս է՝ զոր ասացն. եւ հաւատացին
գրոյն, եւ բանին, զոր ասաց Յիսուս։
23 * Եւ երբեմն էր Երեմ ի զատկին տօնի, բա
զումք հաւատացին յանուն նորա. զի տե-
24 սանէին զնշանսն՝ զորս առնէր։ * Բայց
ինքն Յի՛ ոչ հաւատայր յանձն նոցա. քան
25 զի ինքն գիտէր զամենայն։ * Եւ զի՛ ոչ էր
պիտոյ՝ եթէ ոք վկայեսցէ վասն մարդոյ.
զի ինքն իսկ գիտէր՝ զինչ կայր ի մարդն։

ԳԼ. Գ։

1 Եւ էր այր մի ի փարիսեցւոց անուն՝
Նեկոդեմոս անուն նո՛ր՝ իշխան հրէից։
2 * Այս եկն առ նա գիշերի՝ եւ ասէ ցնա.
Ռաբբի, գիտեմք եթէ յա՛յ եկեալ ես
վարդապետ. զի ոչ ոք կարէ զայդ նշանս
առնել՝ զոր դու առնես, եթէ ոչ Աստուած
3 ընդ նմա։ * Պատասխանի ետ Յի՛ եւ ասէ
ցնա. ամէն ամէն ասեմ քեզ. եթէ ոչոք
ծնեալ վերստին, ոչ կարէ տեսանել զար-
4 քայութիւն Աստուծոյ։ * Ասէ ցնա Նեկոդեմոս. զի-
նո՞ւդ կարէ մարդ ծնանիլ՝ որ ծեր իցէ։
միթէ մանրիլ իցէ անդրէն յորովայն մօր
5 իւրոյ կրկին մտանել եւ ծնանիլ։ * Պատաս
խանի ետ Յի՛ եւ ասէ ցնա. ամէն ամէն ա-
սեմ քեզ. եթէ ոչոք ծնեալ ի ջրոյ եւ ի
Հոգւոյ՝ ոչ կարէ մտանել յարքայութիւն

6 Այ։ * Զի ծնեաւն ՚ի մարմնոյ՝ մարմին է
7 և ծնեաւն ՚ի հոգւոյ՝ հոգի է։ * Դու մի
զարմանար, թէ ասացի քեզ՝ պարտ է ձեզ
8 ծնանիլ վերստին։ * Զի հովմ ուր կամի
շնչէ. և զձայն նորա լսես. այլ ոչ գիտես
ուստի գայ՝ կամ յո երթայ. այնպէս է
9 ամենայն ծնեաւն ՚ի հոգւոյն։ * Պատաս
խանի ետ Նիկոդեմոս, և ասէ ցնա. զիարդ
10 մարթի այդմ լինիլ։ * Պատասխանի ետ
Յի և ասէ ցնա. դու ես վարդապետ ի
11 և զայդ ոչ գիտես։ * Ամէն ամէն ասեմ
քեզ։ զի զորինչ գիտեմք, խօսիմք. և զո
տեսաք, վկայեմք. և զվկայութիւն մեր
12 ընդունիք։ * Եսկարդ եթէ վերկրա
տուայն ձեզ՝ և ոչ հաւատայք. զիարդ եթէ
դերկնաւորն ասացից՝ հաւատայցէք։
13 * Եւ ոչոք ել յերկինս, եթէ ոչ որ էջ
յերկինից՝ Որդի մարդոյ, որ էն յերկինս։
14 * Եւ որպէս մովսէս բարձրացոյց զօձն յա
նապատի, նոյնպէս բարձրանալ պարտ
15 Որդւոյ մարդոյ։ * Զի ամ, որ հաւատա
՚ի նա՝ ոչ կորիցէ. այլ ընկալցի զկեան
16 յաւիտենական։ * Զի այնպէս սիրեաց
Աստ զաշխարհ՝ մինչև զՈրդին իւր միած
նաւ. զի ամենայն որ հաւատայ ՚ի նա, մի
բինչ՝ այլ ընկալցի զկեանս յաւիտենական
17 * Զի ոչ առաքեաց Աստ զՈրդի իւր յա
շխարհ՝ լթէ դատեսցէ զաշխարհ, այլ
18 փրկեսցի աշխարհ նովաւ։ * Որ հաւատա
՚ի նա, ոչ դատապարտեսցի. և որ ոչ հա
ւատայ ՚ի նա՝ արդէն իսկ դատապարտեալ
է. զի ոչ հաւատայ յանուն միածնի Որդ
19 ւոյն Այ։ * Եւ այս իսկ է դատաստան. զի
լոյս եկն յաշխարհ՝ և սիրեցին մարդիկ զ
խաւար առաւել քան զլոյս. զի էին գոր
20 իւրեանց չարութեան։ * Զի ամենայն
զչար գործ՝ ատեայ զլոյս. և ոչ գայ
լոյսն,

լոյսն, զի մի խաւարն զձեզ պատիցէ. եւ որ
21 գնայ ի խաւարն, չգիտէ ուր երթայ։ *Մինչ
զի լոյս ունիք, հաւատացէք ի լոյսն, զի լոյս
22 որդիք լիցիք։ Զայս խօսեցաւ Յիսուս, եւ
գնաց, եւ ծածկեցաւ ի նոցանէ։ *Եւ թէպէտ
զայսչափ նշանս առաջի նոցա արարեալ էր,
23 ոչ հաւատային ի նա։ *Զի որ ասացեալ
էր Եսայի մարգարէ, զոր ասաց. Տէր ո՞ հա-
ւատաց լսելեաց մերոց, եւ բազուկ Տեառն
24 ո՞ւմ յայտնեցաւ։ *Վասն որոյ ոչ կարէին
25 հաւատալ, զի դարձեալ ասաց Եսայի։ *Կու-
րացոյց զաչսն նոցա, եւ խստացոյց զսիրտս
նոցա, զի մի տեսցեն աչօքն, եւ մի իմասցեն
սրտիւք, եւ դարձցին, եւ բժշկեցից զնոսա։
26 *Զայս ասաց Եսայի, յորժամ ետես զփառս
նորա, եւ խօսեցաւ վասն նորա։ *Սակայն
եւ ի մեծամեծաց բազումք հաւատացին ի նա,
այլ վասն փարիսեցւոցն ոչ խոստովանէին,
զի մի հալածեալ լիցին ի ժողովրդենէ։ *Զի
սիրեցին զփառս մարդկան քան զփառս Աստ-
ուծոյ։ *Եւ Յիսուս աղաղակեաց եւ ասէ. Որ
հաւատայ ի յիս, ոչ ի ինձ հաւատայ, այլ ի
29 նոյն որ առաքեաց զիս։ *Եւ որ տեսանէ զիս,
տեսանէ զառաքեալն իմ։ *Ես լոյս յաշխարհ
եկի, զի ամենայն որ հաւատայ ի յիս, ի խա-
31 ւարի մի մնասցէ։ *Եւ եթէ ոք լսիցէ զբան
իմ, եւ ոչ հաւատասցէ, ես ոչ դատեմ զնա.
ոչ եկի զի դատեցից զաշխարհ, այլ զի կեն-
32 դանի արասցեմ զաշխարհ։ *Որ արհամար-
հէ զիս, եւ ոչ առնու զբանս իմ, ունի որ
դատեսցէ զնա. բանն զոր խօսեցայ, նա դա-
33 տեսցէ զնա յաւուր յետնում։ *Զի ես ոչ յի-
մէ իսկ խօսեցայ, այլ Հայրն որ առաքեաց
զիս, նա ետ ինձ պատուէր, թէ զինչ ասիցեմ,
34 եւ զինչ խօսեսցիմ։ *Եւ գիտեմ զի պատուէր
նորա կեանք յաւիտենականք են։ Արդ զոր
35 ինչ ես խօսիմ, որպէս ասաց Հայրն ինձ, նո-
36 յնպէս խօսիմ։ *Եւ Յիսուս ասէ. Մինչ զլոյս
ունիք, հաւատացէք ի լոյսն, զի որդիք լոյսի
լիցիք։

Յա-

յաւիտենականս. և որ ոչն հնազանդի Որդ
ւոյ՝ ոչ տեսցէ զկեանս. այլ բարկութի
Աստ ծայ ՚ի վերայ նորա։

ԳԼ. Դ։

1 Իբրև դիտայ Ցե՝ եթէ լուան փարիսե
ցիքն՝ եթէ Ցե բազում աշակերտս
առնէ և մկրտէ քան զՅովհաննէս։
2 *(Քանզի ոչ եթէ Ցե ինքնին մկրտէր
3 այլ աշակերտքն նորա։) *Լքեալ զերկիր
ան երկիր. և եկն մինաւնգամ ՚ի գա
4 դեա։ *Եւ էր նմա անցանել ընդ սամա
5 րիայ։ *Գայ նա ՚ի քաղաք մի սամար
ացւոց՝ որում անուն էր սուքար. մերձ
գիւղն զոր ետ Յակոբ որդւոյ իւրում Յո
6 սէփայ։ *Եւ անդ էր աղբիւր մի Յակոբա
և Ցե վաստակեալ ՚ի ճանապարհէն, նս
տեր ՚ի վերայ աղբերն. և էր ժամ իբր
7 վեցերորդ։ *Գայ կին մի ՚ի սամարեացի
նել ջուր. ասէ ցնա Ցե. տուր ինձ ըմպել
8 *(Զի աշակերտքն նորա երթեալ էին
քաղաք անդր՝ զի կերակուրս գնեսցեն։
9 *Ասէ ցնա կինն սամարացի. դու՝ որ հ
այդ ես, զիա՞րդ յինէն ըմպել խնդրես
կնոջէ սամարացւոյ. զի ոչ երբէք խա
10 նակին հրէայք ընդ սամարացիս։ *Պատա
խանի ետ նմա Ցե և ասէ. եթէ գիտ
դու զպարգևսն Աստ. և ո՞վ է՝ որ ա
ցքեզ՝ թէ տուր ինձ ըմպել. դու արդ
խնդրեիր ՚ի նմանէ՝ և տայր քեզ ջուր
11 կենդանի։ *Ասէ ցնա կինն. Տէր, դու քո
զի և դոյլ ևս ոչ ունիս, և ջրհորս խո
է. իսկարդ ուստի՞ ունիցիս զջուրն կենդան
12 *Մի՞թէ դու մե՞ծ ինչ ՚ի քեզ իցես քան
հայրն մեր Յակոբ՝ որ զայս ջրհոր ետ մե
և ինքն ասաի էարբ՝ և որդիք նորա,
13 խաշինք նորա։ *Պատասխանի ետ նմա
և

և ասէ. ամենայն, որ ըմպէ ՚ի ջրոյ յայդ-
մանէ՝ միւսանգամ ծարաւի. բայց որ ըմ-
պէ ՚ի ջրոյն, զոր ես տայ նմա՝ մի ծարա-
14 ւիցի յաւիտեան։ * Այլ ջուրն, զոր ես
տայ նմա, եղիցի ՚ի նմա աղբիւր ջրոյ բղխե-
15 լոյ ՚ի կեանսն յաւիտենականս։ * Ասէ
ցնա կինն. Տ՚ր, տուր ինձ զջուրն զայն, զի
մի ծարաւեցայց. և մի եկիցէ այսր հանել
16 զջուր։ * Ասէ ցնա Յս. երթ կոչեա զայր
17 քո՝ և եկ այսր։ * Պատասխանի եւս նմա
կինն և ասէ. չ՚ունիմ ես այր։ ասէ ցնա Յս.
բարւոք ասացեր՝ թէ չունիմ ես այր։
18 * Զի հինգ այր փոխեալ ես քո. և զոր
այժմ ունիս՝ չէ քո այր. զայդ արդար ա-
19 սացեր։ * Ասէ ցնա կինն. Տ՚ր, իմացի ինձ
20 թէ մարգարէ իցես դու։ * Հարքն մեր ՚ի
լերինս յայսմիկ երկիրպագին. և դուք ա-
սէք եթէ յԵրէմ և եթէ ի տեղւոջ, ուր ար-
21 ժան իցէ երկիր պագանել։ * Ասէ ցնա
Յս. կին դու՝ հաւատա ինձ. զի եկեսցէ
ժամանակ յորժամ ոչ ՚ի լերինս յայսմիկ.
և ոչ ՚ի Երէմ երկիրպագանիցէք Հօր։
22 * Դուք երկիրպագանէք, որում ոչն գի-
տէք. մեք երկիրպագանեմք, որում գի-
23 տեմք. զի փրկութիւն ՚ի հրէից է։ * Այլ
եկեսցէ ժամանակ՝ և այժմ իսկ է. յոր-
ժամ ճշմարիտքն երկրպագուք երկիրպա-
գանիցեն Հօր հոգւով և ճշմարտութիւն.
քանզի և Հայր զայնոսիկ երկրպագուս իւր
24 խնդրէ։ * Հոգի է Աստ՝ և երկրպագուքն
նր՝ հոգւով և ճշմարտութիւն պարտ է եր-
25 կիր պագանել։ * Ասէ ցնա կինն, գիտեմք՝
զի Մեսիա գայ՝ (անուանեալն Քս։) յոր-
ժամ եկեսցէ, նա, պատմեսցէ մեզ զամէն։
26 * Ասէ ցնա Յս. ես եմ, որ խօսիմ ընդ քեզ։
27 * Ի սմա բան եկին աշակերտքն նորա.
և զարմանային, զի ընդ կնոջն խօսէր. բայց

ոչ ոք

ոչնչք ասաց ՚ի նոցանէ, թէ զի՞նչ խնդրես,
28 կամ զի՞նչ խօսիս ընդ դմա։ * Եղեռ կինն
զատիրոջ իւր, և չոքաւ ՚ի քաղաքն. և ա-
29 սէ ցմարդիկն ։ * Եկայք, և տեսէք զայր
մի, որ ասաց ինձ զամենայն, որ ինչ ի
30 գործեալ է ։ միթէ նա իցէ Քրիստոս։ * Եկին
31 ՚ի քաղաքէն՝ և գային առ նա ։ * Եւ մինչ
չև եկեալ էին նորա, աղաչէին զնա աշա-
կերտքն և ասէին. Րաբբի, կայ կեր ։
32 * Նա ասէ ցնոսա. ես կերակուր ունիմ
33 ուտել, զոր դուքն ոչ գիտէք ։ * Ասէին
աշակերտքն ընդ միմեանս. միթէ եբէ՞ր ինչ
34 որ զմա ուտել ։ * Ասէ ցնոսա Յս. իմ
կերակուր այն է՝ զի արարիչ զիամն այնո-
րիկ՝ որ առաքեացն զիս. և կատարեցից
35 զգործն նորա ։ * Ո՞չ դուք ասէք՝ եթէ
այլ եւս չորք ամիսք են, և հունձք գան. ա-
հաւասիկ ես ասեմ ձեզ՝ ամբարձէք զաչս
ձեր, և տեսէք զարտուրայսն, զի սպիտա-
կացեալք են՝ և ՚ի հունձս հասեալք ։
36 * Եւ որ հնձէն, վարձս առնու. և ժողո-
վէ զպտուղ ՚ի կեանսն յաւիտենականս. զի
որ սերմանէն՝ և որ հնձէ՝ հասարակ ցրն-
37 ծասցեն ։ * Զայսմ իսկ է բանն ճշմարիտ,
զի այլ է՝ որ սերմանէ. և այլ է՝ որ հնձէ։
38 * Ես առաքեցի զձեզ հնձել՝ զոր ոչ դուք
վաստակեցիք. այլք վաստակեցին, և դուք
39 ՚ի վաստակս նոցա մտիք ։ * Եւ ՚ի քաղա-
քէն յայնմանէ սամարացւոց բազումք հա-
ւատացին ՚ի նա, վասն բանի կնոջն վկայե-
լոյ՝ եթէ ասաց ինձ զամենայն, որ ինչ ի
40 գործեալ էր ։ * Իսկ երբեմն եկին առ նա
սամարացիքն. աղաչէին զնա լինիլ առ նո-
և եղև անդ աւուրս երկուս ։
41 * Եւ ևս բազումք հաւատացին ՚ի նա վասն
42 բանի նորա ։ * Եւ ասէին ցկինն. թէ ոչ
այսուհետև վասն քո խօսիցդ հաւատամք
զի

զի մեկէն իսկ լուծաք ՚ի դմանէ. և դիտեմք
եթէ դա է Ճշմարտիւբ փրկիչ աշխարհիս։
43 *Ես եկայ երկուց աւուրց եւ անտի և
44 գնայ ՚ի գալիլեա։ *Զի ինքն իսկ Յս
վկայեաց՝ եթէ մարգարէ ՚ի ւրում գաւառի
45 պատիւ ոչ ունի։ *Այլ յորժամ եկին նա
՚ի գալիլեա. ընկալան զնա գալիլեացիքն.
զի տեսեալ ւնս էր զամ նշանսն, զորս ա-
րար յԵրեմ ՚ի տօնին. քանզի և նորա և-
46 կաք էին ՚ի տօնն։ *Եկն դարձեալ ՚ի կանայ
գալիլեացւոց՝ ուր արար զջուրն գինի. և
անդ էր թագաւորական մի, որոյ որդին հի-
ւանդ կայր ՚ի կափառնաում։
47 *Նա երբեմն լուաւ եթէ Յս եկեալ է ՚ի
հրէաստանէ ՚ի գալիլեա, եկն առ նա, և
աղաչէր. զի իջցէ, և բժշկեսցէ զորդի նո-
քանչել մերձ էր ՚ի մեռանիլ։
48 *Ասէ ցնա Յս։ եթէ ոչ նշանս լինչ և
սքանչեաս տեսանէք՝ ոչ հաւատայք։
49 *Ասէ ցնա թագաւորական. Տ՛ր, կէջ մինչեւ
մեռանիլ իմ տղայ իմ։
50 *Ասէ ցնա Յս. երթ, որդին քո կենդանի
է։ և հաւատաց այն բանին՝ զոր ասաց ցնա
51 Յս, և գնայ։ *Եւ մինչեւ իջանէր՝ ընդ-
առաջ եղեն նմա ծառայքն նորա. ասե-
ւսիս եառն և ասեն, եթէ մանուկն նո կեն-
52 դանի է։ *Հարցանէր ցնոսա վասն ժա-
մուն՝ յորում ապաքինեալ. և ասեն ցնա.
երէկ յութերորդ ժամուն եթող զնա
53 ջերմն։ *Գիտաց Հայրն նորա՝ եթէ յայնմ
ժամու՝ յորում ասաց ցնա Յս՝ եթէ որ-
դին քո կենդանի է. և հաւատաց ինքն և
54 ամ տուն իւր։ *Զայս դարձեալ երկ-
րորդ նշան արար Յս եկեալ ՚ի հրէաս-
տանէ ՚ի գալիլեա։

Գ.Լ.

ԳԼ· Ե ։

1 Յետ այսորիկ ոմն էր հրէից ։ և ել
2 Յս յԵրէմ ։ * Եւ էր յԵրէմ ՚ի պրոբա
տիկէ աւազանին. որ կոչիւր եբրայեցերէն
3 բեթհեզդայ, հինգ սրահ ։ * Յորս անկեալ
դնիւր բազմութիւն յոյժ հիւանդաց, կուրաց,
կաղաց, զօսացելոց. որք ակնուն՚ին ջրոյն
4 յուզելոյ ։ * Եւ հրեշտակ Տն իջանէր ըստ
ժամանակի յաւազանն և յուզէր զջուրն ։
և որ նախ ՚ի շարժումն ջուրցն իջանէր յա-
ւազանն՝ բժշկիւր. ոչ ունելով զնշան հիւան
5 դութեանն ։ * Եւ անդ էր այր մի, որոյ երե-
սուն և ութ ամ էր ՚ի հիւանդութեան իւր-
6 ում ։ * Զնա երբեմն տեսս Յս, զի անկեալ
դնիւր. և գիտայ եթէ բազում ժամանակք
են այնուհետև, ասէ ցնա. կամիս ողջ լի-
7 նել ։ * Պատասխանի ետ նմա հիւանդն. Տէր,
ոչ զոք ունիմ, եթէ յորժամ ջուրցն յու-
զիցին, արկցէ զիս յաւազանն. և մինչ ես
դանդաղիմ, այլոք քան զիս յառաջագոյն
8 իջանէ ։ * Ասէ ցնա Յս. արի, առ զմահիճս
9 քո՝ և գնա ։ * Եւ ողջացաւ այրն. և յար-
եաւ՝ էառ զմահիճս իւր՝ և շրջէր. և էր
շաբաթի յաւուրն յայնմիկ ։
10 * Ասեն հրէայքն ցբժշկեալն. շաբաթի է՝
և ոչ է արժան քեզ առնուլ զմահիճս քո
11 * Պատասխանի ետ նոցա և ասէ. որ բժշկ
կեացն զիս, նա ասաց ցիս, առ զմահիճս
12 քո՝ և գնա ։ * Հարցին ցնա, և ասեն.
ով է այրն, որ ասաց ցքեզ՝ առ զմահիճս
13 քո՝ և շրջեանայ ։ * Եւ բժշկեալն ոչ գիտէր
թէ ով էիցէ. քանզի Յս խոյս ետ վասն
14 ամբոխին ՚ի տեղւոջէ անտի ։ * Յետ այս-
րիկ գտանէ զնա Յս ՚ի տաճարին, և ասէ
ցնա. տեսեր զիս ողջացար, մի՛ և այլ մեղան
չեր. զի մի՛ չար ևս ինչ լինիցի քեզ ։

* Գնաց

15 * Գնայ այրն՝ և պատմեայ հրէիցն, եթէ
Յի էր՝ որ բժշկեաց զնա։
16 * Եւ վասն այսորիկ հալածէին զՅի հրէ-
այքն, զի զայն առնէր ՚ի շաբաթու։
17 * Եւ Յի պատասխանեաց ետ նոցա՝ Հայր իմ
մինչև ցայժմ գործէ. և ես գործեմ։
18 * Վասն այսորիկ առաւել խնդրէին հրէ-
այքն սպանանել զնա. զի ոչ միայն լուծա-
նէր զշաբաթս՝ այլ և Հայր իւր կոչէր
զնա, և հաւասար առնէր զանձն Աստուծոյ։
19 * Պատասխանեաց ետ Յի և ասէ ցնոսա։ ա-
մէն ամէն ասեմ ձեզ. ոչ կարէ Որդի
մարդոյ առնել յանձնէ, և ոչինչ, եթէ
ոչ տեսանիցէ զՀայրն զի առնէ. զի զոր
նայն առնէ, զնոյն և Որդին նմին նման գոր-
ծէ։ * Զի Հայր սիրէ զՈրդի, և զամե-
նայն ինչ ցուցանէ նմա՝ զոր ինքն առնէ։
և մեծամեծս ևս քան զայնս ցուցանէ նմա
զգործս, ընդ որս դուքդ զարմանայք։
21 * Զի որպէս Հայր յարուցանէ զմեռեալս
և կենդանի առնէ՝ նոյնպէս և Որդի՝ զորս
22 կամի կենդանի առնէ։ * Եւ ոչ եթէ Հայր
դատէ զոք՝ այլ զամենայն դատաստան ետ Որդ-
23 ոյ իւրոյ։ * Զի ամենեքեան պատուհասցեն
զՈրդին՝ որպէս պատուհասեն զՀայրն. որ ոչ
պատուհասէ զՈրդին, ոչ պատուհասէ զՀայր զա-
24 ռաքիչն նորա։ * Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. զի
որ զբանն իմ լսէ՝ և հաւատայ այնմ, որ
առաքեացն զիս՝ ընդունի զկեանսն յաւի-
տենականս. և ՚ի դատաստան ոչ մտանէ,
այլ փոխեցաւ ՚ի մահուանէ ՚ի կեանս։
25 * Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. զի գայ ժամա-
նակ՝ և արդէն իսկ է. յորժամ մեռեալք
լսիցեն ձայնի Որդւոյն Աստուծոյ. և որք
26 լսիցեն, կեցցեն։ * Զի որպէս Հայր ու-
նի կեանս յանձին իւրում. նոյնպէս ետ և
Որդւոյ ունել կեանս յանձին իւրում։

* Եւ

27 * Եւ լուսանուէին եռանման դառաստան առ
28 նեայ. և ըլ Որդի մարդոյ է։ * Ընդ այն
ըլ զարմանայք՝ զի եկեսցէ ժամանակ՝ յո
րում ամենեքեան որք ի գերեզմանս կայ-
29 ցեն, լուիցեն ձայնի նորա։ * Եւ ելեսցեն
արտաքս. որոց բարիս գործեալ իցէ՝ ի
յարուցիլ կենաց. և որոց չարս արարեալ՝
30 ի յարուցիլ դատաստանաց։ * Ոչ կարեմ
ես յանձնէ առնել և ոչինչ. այլ որպէս լսեմ,
դատեմ. և դատաստան իմ արդար է։ զի
ոչ խնդրեմ զկամս իմ, այլ զկամս այնո-
31 րիկ՝ որ առաքեաց զիս։ * Եթէ ես վե-
կայեմ վասն անձին իմոյ. վկայութիւն իմ չ
32 ճշմարիտ։ * Այլ է՝ որ վկայէ վասն իմ.
և գիտեմ զի, եթէ ճշմարիտ վկայու-
33 թիւն՝ զոր վկայեաց վասն իմ։ * Դուք ա-
ռաքեցիք առ Յովհաննէս՝ և վկայեաց ճըշ-
34 մարտութեան։ * Այլ ես ոչ եթէ ի մարդ
կանէ առնում զվկայութիւն, այլ զայս ա-
35 սեմ, զի դուք ապրեսջիք։ * Նա էր ճըշ-
մարն, որ լուսեալ էր, և ծագիր։ և դուք
կամեցայք ցնծալ առ ժամանակ մի ի լոյս
36 նորա։ * Այլ ես ունիմ զվկայութիւն մեծ քան
զյովհաննու։ զգործսն՝ զորս ետ ինձ
Հայր, զի կատարեցից զնոսա. նոքին իսկ
գործքն՝ զորս գործեմ, վկայեն վասն իմ,
37 եթէ Հայր առաքեաց զիս։ * Եւ որ առա
քեացն զիս Հայր՝ նա վկայեաց վասն իմ։
Դուք ոչ ձայն նորա երբեք լսեցայք. և ոչ
38 զտեսիլ նորա տեսիք։ * Եւ ոչ զբան նո
ունիք ի ձեզ բնակեալ։ զի զոր նա առա
քեաց՝ դուք նմա ոչ հաւատայք։
39 * Քննեցէք զգիրս. զի դուք համարիք նո
քօք ունել զկեանսն յաւիտենականս։ և նո
քին իսկ են, որք վկայեն վասն իմ, որովք
40 համարիք ունել կեանս։ * Եւ դուք ոչ
կամիք գալ առ ես՝ զի կեանսն ունիցիք։

* Ես

41 * Ես փառս ՚ի մարդկանէ ոչ առնում։
42 * Այլ գիտեմ զձեզ՝ թէ սէրն Աստուծոյ ոչ
43 ունիք յանձինս։ * Ես եկի յանուն Հօրս
եւ ոչ ընդունիք զիս։ եթէ այլք ե-
կեսցեն յիւրս անուն, զնա ընդունիցիք։
44 * Որպիսդ կարէք դուք հաւատալ՝ զի ըզ-
փառս ՚ի միմեանց առնուք. և զփառս որ
45 ՚ի միոյն Աստուծոյ ոչ խնդրէք։ * Մի՛
համարիք՝
եթէ ես չարասցու ինչ ձեզ իսկ զձենջ առ
Հօրն. գոյ, որ չարասցու կայ զձենջ մովսէս,
46 յոր դուքն յուսացեալ էք։ * Զի եթէ
հաւատայիք մովսիսի, հաւատայիք արդ
եւ ինձ։ զի նա վասն իմ իսկ գրեաց։
47 * Զի եթէ նորա գրոցն ոչ հաւատայք.
զիարդ կարցուք բանիւ հաւատայցէք։

ԳԼ. Զ։

1 Յետ այսորիկ գնաց Յիսուս յայնկոյս ծո-
վուն գալիլեացւոց տիբերեայ։
2 * Եւ զկնի երթայր նորա ժողովուրդ բա-
զում. զի տեսանէին զնշանսն, զորս առ-
3 նէր ՚ի վերայ հիւանդացն։ * Եւ ՚ի լեառն
Յիսուս, և անդ նստէր աշակերտօքն հանդերձ։
4 * Եւ էր մերձ զատիկ տօնն հրէից։
5 * Երբարձ ՚ի վեր զաչս իւր Յիսուս, և տեսս՝
զի ժողովուրդ բազում գայր առ նա. ասէ
ցփիլիպպոս։ ուստի գնեսցուք հայս՝ զի կե-
6 րիցեն դոքա։ * Զայս ասէր փորձելով
զնա. այլ ինքն գիտէր զինչ առնելոյն էր։
7 * Պատասխանի եւ նմա փիլիպպոս։ երկե-
րիւր դահեկանի հայ չէ դոցա բաւական,
8 թէպէտ և իւրաքանչիւր ոք սակաւ ինչ առ-
նուցու։ * Ասէ ցնա մի յաշակերտացն նո-
ա՝ անդրէասն՝ եղբայր սիմոնի վիմի։
9 * Լ՚ատա պատանեակ մի, որ ունի հինգ նը
կանակ գարեղէն. և երկուս ձկունս. այլ
10 այն զիա՞նչ առ այդչափ մարդիկ։ * Ասէ
Յիսուս.

Յա. բազմեցուցէք զմարդիկդ։ և էր խոտ
յոյժ ի տեղւոջն։ և բազմեցան մարդիկն
11 թուով իբրև հինգհազար։ * Եւ եառ զը
նոյն Յա և գոհացաւ, և բաշխեաց բազ
մականացն։ նոյնպէս և ի հանդոյն որչափ և
12 կամեցան։ * Եւ իբրև յագեցան՝ ասէ յա
շակերտան իւր։ ժողովեցէք զնշխարեալ կո
13 տորդ, զի մի ինչ կորիցէ։ * Ժողովեցին,
և լցին երկոտասան սակաւիկ զկտորսոյն ի
հինգ գարեղէն նականակէ անտի, որ յաւել
14 լաւ ի կերուցելոյն։ * Իսկ մարդիկն իբրև
տեսին զնշանսն՝ զոր արար։ ասէին, սակ
ՃՀմարիա մարգարէն, որ գալոց է յաշխարհ։
15 * Յա իբրև գիտաց եղեն գալոց են յափշտա
կել զնա, զի արասցեն զնա թագաւոր, զը
նայ դարձեալ ի լեառն միայն։
16 * Եւ իբրև երեկոյ եղև, իջին աշակերտքն
17 նորա ի ծովեզերն։ * Եւ մտեալ ի նաւ՝
գային յայնկոյս ծովուն ի կափառնաում։
և իբրև նսեմացաւ, և չեւս եկեալ էր նա
18 նասա Յա։ * Եւ ծովն ի սաստիկ հողմոյ
19 շնչելոյ յուզիւր։ * Եւ վարեալ իբրև սա
պարէգս քսանևհինգ, կամ երեսուն՝ տե
սանէին զՅա՝ զի գնայր ի վերայ ծովուն,
և մերձ էր ի նաւն. և զարհուրեցան յոյժ։
20 * Նա ասէ ցնոսա։ ես եմ, մի երկնչիք։
21 * Եւ կամէին զնա ընդունիլ ի նաւն, և
վաղվաղակի եհաս նաւն յերկիրն՝ յոր եր
22 թային։ * Ի վաղիւ անդր ժողովուրդն որ
կայր յայնկոյս ծովուն, տեսանէր թէ այլ
նաւ ոչ գայր անդ բայ ի միոյն, յոր մտին
աշակերտքն Յի։ և զի չէր մտեալ Յա ընդ
աշակերտան իւր ի նաւն։ բայց միայն աշա
23 կերտքն նորա գնացին։ * Իբրև այլ նաւք
գային ի տիբերիա մօտ յայն տեղին՝ ուր
24 գնացին կերին։ * Իսկ իբրև ետես ժողո
վուրդն՝ եթէ Յա չէ անդ՝ և ոչ աշակերտք
քրն

քրն նորա, առէն նոքա զնաւան, և եկէն ’ի
25 կափառնաում խնդրել զՅ։ * Եւ երբև
գտին գնա յայնկոյս ծովուն, ասեն գնա։
26 Ռաբբի, ե՞րբ եկիր այսր։ * Պատասխանի
ետ նոցա Յ և ասէ։ ամէն ամէն ասեմ
ձեզ. խնդրէք զիս, իբր ոչ երէկ զնշանս
ետէք, այլ զի կերիք ’ի հացէ անտի,
27 և յագեցայք։ * Երկծայք, գործեցէք մի
զկորստական կերակուրն, այլ զկերակուրն,
որ ճոյ ’ի կեանսն յաւիտենական, զոր
Որդին մարդոյ տայէ ձեզ։ քանզի զնա հայր
28 կնքեաց ԱՆ։ * Ասեն գնա։ զի՞նչ առնի-
ցեմք՝ զի գործեսցուք։
29 * Պատասխանի ետ գնոսա Յ, և ասէ.
այս է գործն Այ։ զի հաւատասջիք յայն,
30 զոր առաքեացն նա։ * Ասեն գնա։ զի՞նչ
նշանս առնիցես՝ զի տեսցուք, և հաւա-
31 տասցուք։ զինչ գործիցես։ * Հարքն մեր
կերան զմանանայն յանապատի անդ՝ որպէս
և գրեալ է։ հաց յերկնից ետ նոցա ուտել։
32 * Ասէ գնոսա Յ։ ամէն ամէն ասեմ ձեզ.
եթէ ոչ մովսէս ետ ձեզ զհացն յերկնից.
այլ Հայրն իմ տայ ձեզ զհացն յերկնից
33 զճշմարիտ։ * Զի հաց Այ է, որ իջանէ
յերկնից՝ և կեանս տայ աշխարհի։
34 * Ասեն գնա. Տ՛ր, յամէ ժամ տուր մեզ
35 զհացն զայն։ * Ասէ գնոսա Յ։ ես եմ
հացն կենաց. որ գայ առիս, ոչ քաղցիցի։
և որ հաւատայ յիս՝ ոչ երբէք ծարաւեսցի
36 յի։ * Այլ ասացի ձեզ, թէ տեսանէք զիս,
37 և ոչ հաւատայք։ * Զամէն, զոր տայ ինձ
Հայր, առիս եկեսցէ, և որ գայ առիս,
38 ոչ հանիցեմ արտաքս։ * Զի իջի ես յերկ-
նից՝ ոչ զի կամս իմ արարից. այլ կամս
39 մեր այնորիկ՝ որ առաքեացն զիս։ * Այս
են կամք Հօր իմոյ, որ առաքեացն զիս.
զի զամէն, զոր ետս ինձ Հայր՝ ոչ կորուսից
’ի

’ինմանէ. այլ յարուցից զնա յաւուրն յ
40 նում։ *Այս են կամք Հօր իմոյ. զի ա
որ տեսանէ զՈրդի՝ և հաւատայ ’ի նա,
կացի զկեանսն յաւիտենական։ և ես
41 րուցից զնա յաւուրն յետնում։ *Տրմր
ջէին զնմանէ հրէայքն, զի ասացի թէ
42 եմ հացն իջեալ յերկնից։ *Եւ ասէին
ոչ սա է Յի որդին Յոսէփու՝ զորոյ մե
գիտեմք զՀայրն։ Իսկարդ զինարդ ասէ՝ թէ
43 ես յերկնից իջի։ *Պատասխանի եւ Յի
և ասէ ցնոսա։ մի քրթմնջէք ընդ միմեան
44 *Ոչ ոք կարէ գալ առ իս, եթէ ոչ Հայր
որ զիս առաքեաց՝ ձգեսցէ զնա։ և ես յ
45 րուցից զնա յաւուրն յետնում։ *Գրեալ
է ’ի մարգարէսն՝ և եղիցին ամենեքեան ու
սեալք Յովայ։ ամ՝ որ լսէ ’ի Հօրէ՝ և ուսա
46 նի, գայ առ իս։ *Իբրև ոչ եթէ զՀայր
ուրուք տեսեալ իցէ. եթէ ոչ՝ որ էն Յովայ
47 նա տեսեալ զՀայր։ *Ամէն ամէն ասեմ ձեզ
զի որ հաւատայ ’ի նա՝ ընդունի զկեանսն յա
48 հիւնականս։ *Ես եմ Հացն կենաց։
49 *Հարքն ձեր կերին զմանանայն յանապա
50 տին՝ և մեռան։ *Այս է Հացն, որ յեր
նից իջեալ է։ զի որ ուտիցէ զի ’ի սմանէ
51 մի մեռանիցի։ *Ես եմ Հացն կենդանի
52 որ յերկնից իջեալ։ *Եթէ ոք ուտիցէ ’ի
Հացէ յայսմանէ՝ կեցցէ յաւիտեան։ և
Հացն, զոր ես տայ՝ մարմին իմ է. զոր ե
53 տայ վասն կենաց աշխարհի։ *Մաքսնչէի
ընդ միմեանս Հրէայքն՝ և ասէին։ զիա՞ր
կարէ սա տալ մեզ զմարմին իւր յուտել
54 *Ասէ ցնոսա Յի։ ամէն ամէն ասեմ ձեզ
եթէ ոչ կերիջիք զմարմին Որդւոյ մարդոյ
և արբջիք զարիւն նորա, ոչ ունիք կեան
55 յանձինս։ *Որ ուտէ զմարմին իմ, և ըմ
պէ զարիւն իմ, ունի զկեանս յաւիտեան
կան։ և ես յարուցից զնա յաւուրն յետ
նում։

56 նում։ * Ջի մարմին իմ ճշմարիտ կերա-
կուր է. և արիւն իմ, ճշմարիտ ըմպելի է։
57 * Որ ուտէ զմարմին իմ, և ըմպէ զարիւն
58 իմ՝ յիս բնակեսցի, և ես՝ ի նմա։ * Որպէս
առաքեաց զիս կենդանին Հայր, և ես կեմ
դանի եմ վասն Հօր. և որ ուտէն զիս, և
59 նա կեցցէ վասն իմ։ * Այս է հացն, որ
յերկնից իջեալ։ ոչ որպէս կերին Հարքն
ձեր զմանանայն և մեռան։ որ ուտէ զհացս
60 զայս՝ կեցցէ յաւիտեան։ * Զայս ասաց
՚ի ժողովրդեանն, յաւանութեանն՝ ի կափառ
61 նաում։ * Եւ բազումք յաշակերտացն իւ-
րեւ լսեան՝ ասէին. խիստ է բանդ այդ. ով
62 կարէ լսել դմա։ * Իբրև գիտաց Յս յան-
ձն իւր՝ եթէ տրտնջեն վասն այնորիկ ա-
շակերտքն իւր՝ ասէ ցնոսա. այդ գայթագ-
63 ղեցուցանէ զձեզ։ * Իսկարդ եթէ տեսա-
նիցէք զՈրդի մարդոյ, զի երթանիցէ ուր
64 էր զառաջինն։ * Հոգին է կենդանարար,
մարմին ինչ ոչ օգնէ. զբանսն զոր ես խօ
սեցայ ընդ ձեզ՝ հոգի է և կեանք։
65 * Այլ են ոմանք ՚ի ձէնջ՝ որք ոչ հաւա-
տան։ քանզի գիտէր Յս ՚ի սկզբանէ, ով
են այնորիկ՝ որք ոչն հաւատան. և ով այն՝
66 որ մատնելոցն է զնա։ * Եւ ասէր, վասն
այնորիկ ասացի ձեզ՝ եթէ ոչոք կարէ գալ
առ իս, եթէ ոչ եւթէ տուեալ նմա ՚ի Հօ-
67 րէ իմմէ։ * Յայսմանէ բազումք յաշակեր-
տացն նորա չոգան յետս. և ոչ ևս ընդ-
68 ընդ նմա։ * Ասէ Յս յերկոտասանսն՝ միա-
կնոցն, միթէ և դուք կամիք երթալ։
69 * Պատասխանի եւ նմա սիմոն պետրոս.
Տէր, առ ո՞վ երթիցուք. բանս կենաց յա-
70 ւիտենականաց ունիս։ * Եւ մեք հաւատա-
ցաք՝ և ծանեաք՝ եթէ դու ես Քն Որ-
71 դի Աւր։ * Պատասխանի եւ նոցա Յս.
ո՞չ ես զձեզ զերկոտասանսդ ընտրեցի, և
միդ

72 միդ 'ի ձէնջ սատանայէ: * Յր ասէր զսի-
մօնեան յուդայէ իսկարիօտացւոյ : զի նա
նակ մատնելոյ էր զնա. և մի էր յերկո-
տասանիցն :

ԳԼ. Ի :

1 Յետ այսորիկ շրջէր Յս 'ի գալիլեայ:
քանզի ոչ կամէր 'ի Հրէաստանի շըր-
ջիլ. զի խնդրէին զնա Հրէայքն սպանանել:
2 * Յր էր մերձ տօնն Հրէից տաղաւարաց-
3 բայ : * Ասեն ցնա եղբարքն նորա : դնա
աստի, և երթ 'ի Հրէաստան. զի և աշա-
կերտքն քո տեսցեն զգործսդ քո՝ զոր
4 գործես: * Զի ոչընդ ոք՝ որ 'ի ծածուկ ինչ
գործէ՝ և խնդրէ զինքն համարձակ լինիլ:
եթէ զայդ գործես, յայտնեա զանձն քո
5 աշխարհի : * Քանզի և եղբարքն իւր չէին
6 հաւատացեալ 'ի նա : * Ասէ ցնոսա Յս:
ժամանակ իմ չէ ի հասեալ. բայց ձեր ժա-
մանակ յաւէտ ժամու պատրաստ է:
7 * Ո՛չ կարէ աշխարհս ատել զձեզ. բայց
զիս ատէ՝ զի ես վկայեմ վասն նորա
8 եթէ գործքն նըւր չարասլեթ են : * Դուք
երթայք 'ի տօնն յայն. ես ոչ երթամ 'ի
տօնն յայն : զի իմ ժամանակ չէ ի լցեալ:
9 * Զայս երբեմն ասաց՝ նստեալ ի գալիլեա:
10 գաղիլեայ : * Իբրև երթն եղբարքն նորա
ապա և ինքն ել 'ի տօնն, ոչ յայտնի. այլ
11 երբեմն 'ի ծածուկ: * Յր Հրէայքն խնդրէին
զնա 'ի տօնի անդ՝ և ասէին. ո՞ր էր նա
12 * Յր քրթմնջութիւն էր զնմանէ 'ի ժողովուրդ
սըն: կէսքն ասէին՝ լաւ բարւոք է : այլք
ասէին. ոչ, այլ մոլորեցուցանէ զժող-
13 վուրդն : * Յր ոչ ոք համարձակ խօսէր
14 զնմանէ՝ վասն երկիւղին Հրէից : * Իբրև
տօնն ընդմիջեցաւ՝ ել Յս 'ի տաճարն՝
15 ուսուցանէր : * Զարմանային Հրէայքն
ասէին,

ասէին, զի արդ զգիրս գիտէ սա, զի ու-
16 սեալ բնաւ չէ։ * Պատասխանի եւ ետ նոցա
Յի եւ ասէ։ իմ վարդապետութիւն չէ իմ,
17 այլ այնորիկ՝ որ առաքեաց զիս։ * Եթէ
ոք կամի զկամս նորա առնել՝ գիտասցէ վա-
վարդապետութեան, յԱստուծոյ եթէ արդեօք, ե-
թէ ես ինձ յանձնէ խմսէմ։
18 * Որ յանձնէ իւրմէ խօսի՝ փառս անձին
իւրում խնդրէ։ իսկ որ խնդրէ զփառս այ-
նորիկ, որ առաքեացն զնա՝ նոյն ճշմարիտ
է, եւ անիրաւութիւն ոչ գոյ ՚ի նմա։
19 * Ո՞չ մովսէս ետ ձեզ զօրէնս. և ոչ՛ք ՚ի
20 ձէնջ առնէ զօրէնսն։ * Զի խնդրէք զիս
սպանանել։ պատասխանի ետ ժողովուրդն
և ասէ։ դև գոյ ՚ի քեզ. ո՞վ խնդրէ զքեզ
21 սպանանել։ * Պատասխանի ետ նոցա Յի
և ասէ։ գործ մի գործեցի. և ամենեքեան
22 զարմացեալ էք։ * Վասն այնորիկ մովսէս
ետ ձեզ զկթիւմատութի՛ն։ (զի ոչ եթէ ՚ի
մովսիսէ էր. այլ ՚ի հարց անտի։) և ՚ի շա-
23 բաթու կթիւմատէք զմարդ։ * Իսկ արդ ե-
թէ զկթիւմատութի՛ն առնու մարդ ՚ի շաբա-
թու, զի մի օրէնքն մովսիսի լուծցին. ընդէս
յատուկեալ էք՝ զի զողջոյն իսկ մարդ բը-
24 ժշկեցի ՚ի շաբաթու։ * Մի ըստ աչս դա-
տէք. այլ ուղիղ դատաստան արարէք։
25 * Ասէին ոմանք յԵրեմայեցւոց անտի։ ո՞չ նա
է սա՝ զոր խնդրէին սպանանել։
26 * Եւ աւասիկ յայտնապէս խօսի, և չասեն
ինչ ընդ դմա։ գուցէ արդեօք և իշխանքն
27 գիտացին եթէ սա է Քրիստոս։ * Այլ զսա գի-
տեմք ուստի է։ իսկ Քրիստոս յորժամ գայցէ՝
28 ոչ՛ք գիտէ ուստի է։ * Աղաղակեաց Յի ՚ի
տաճարին. ուսուցանէր, և ասէր։ և զիս
գիտէք, և ուստի եմ գիտէք. և յանձնէ
իմմէ ոչ եմ եկեալ. այլ է ճշմարիտ՝ որ
առաքեացն զիս՝ զոր դուքն ոչ գիտէք։

29 * Ես գիտեմ զնա. զի ՚ի նմանէ իսկ եմ.
30 և նա առաքեաց զիս։ * Խնդրէին զնա ու
նել՝ և ել ՚ի ձեռաց նոցա։ և ոչնք կարաց
՚ի նա ձեռն. զի չէ էր հասեալ ժամ նո։
31 * Եւ բազումք ՚ի ժողովրդենէն հաւատա
յին ՚ի նա. և ասէին. Քրիստոս յորժամ գայ
յե՝ միթէ առելի քան նշանս առնիցէ՝ քան
32 զոր սայս առնէ։ * Եւ լուան փարիսեցիքն
զբրտունջ ժողովրդեանն զնմանէ. և առա
քեցին քահանայապետքն և փարիսեցիքն ը
33 պահաւորս՝ զի կալցին զՅ։ * Ասէ Յ.
փոքր մի ևս ժամանակ ընդ ձեզ եմ. և եր
թամ առ այն՝ որ առաքեացն զիս։
34 * Խնդրիցէք զիս՝ և ոչ գտանիցէք։ և
ուր եմն երթամ, դուք ոչ կարէք գալ։
35 * Ասեն հրէայքն ընդ միմեանս։ իսկ յ
երթայցէ դա՝ զի մեք ոչ գտանիցեմք զ
դա։ միթէ ՚ի սփիւռս հեթանոսաց երթայ
յե՝ և ուսուցանիցէ զհեթանոսս։
36 * Զի՞նչ է բանն այն՝ զոր ասաց. խնդրի
ցէք զիս՝ և ոչ գտանիցէք. և ուր եմն
37 երթամ, դուք ոչ կարէք գալ։ * ՚ի վերջ
նում աւուր մեծի տօնին կայր Յ՝ աղաղա
կէր և ասէր։ եթէ ոք ծարաւի լիցէ՝ ե
38 կեսցէ առ իս, և արբցէ։ * Որ հաւատա
յիս՝ որպէս ասեն գիրք՝ գետք յորովայնի
39 նր բղխեսցեն ջրոյ կենդանւոյ։ * Զայ
ասէր վասն Հոգւոյն՝ զոր ընդունելոց էին
որք հաւատային ՚ի նա։ զի չէ էր Հոգի
40 քանզի Յ չէ էր փառաւորեալ։ * Ոմանք
՚ի ժողովրդենէն իբրև լսէին զբանս զայս
ասէին։ սա է Ճշմարիտ մարգարէն։
41 * Այլքն ասէին՝ սա՛ն Քն։ իսկ կէսք
ասէին՝ միթէ ՚ի գալիլեացե գայցէ Քս
42 * Ո՞չ գիրք ասեն, եթէ ՚ի զաւակէ դա
ւթի, և ՚ի բեթղէհեմ գեղջէ՝ ուր դաւ
43 թըն է՝ գայցէ Քն։ * Եւ եղև հեր

ձուած

ձուճած ՚ի ժողովրդեանն վասն նորա։
44 * Եւ ոմանք ՚ի նոցանէ կամէին ունկնդրել
նա. այլ ոչինչ մխեայ ՚ի նա ձեռս։
45 * Եկին անդրէն ոտասաւորքն առ քա-
հանայապետսն և փարիսեցիս։ և ասեն ա-
քա ցնոսա. ընդէ՞ր ոչ ածիք զնա այսր։
46 * Պատասխանի ետուն ոտասաւորքն, և ա-
սեն. ոչ երբէք այնպէս խօսեցաւ մարդ՝
47 որպէս այրն այն։ * Պատասխանի ետուն
փարիսեցիքն, և ասեն։ միթէ և դուք մո-
48 ղորցայք։ * Միթէ ՚ի հիշխանացն ոք հա-
49 ւատաց ՚ի նա, կամ ՚ի փարիսեցւոց։ * Այլ
այն խաժամուժ ամբոխս, որ ոչ գիտէ զօ-
50 րէնս, և նզովեալք են։ * Ասէ նիկոդեմոս
ցնոսա՝ որ եկեալ էր առ նա գիշերի յա-
51 ռաջագոյն՝ և մի էր ՚ի նոցանէ։ * Միթէ
օրէնքն մեր դատեն զմարդ՝ եթէ ոչ լսեն
ինչ նախ ՚ի նմանէ. կամ գիտեն գինչ դոր-
52 ծէ։ * Պատասխանի ետուն նմա և ասեն։
միթէ և դու ևս գալիլեացի ես։ քննեա՛,
և տե՛ս. զի մարգարէ ՚ի գալիլեայ ոչ յառնէ։
53 * Եւ գնացին իւրաքանչիւրք ՚ի տեղի իւր։

ԳԼ. Ը։

1 Իսկ Ցե գնաց ՚ի լեառն ձիթենեաց։
2 * Եւ ընդ առաւօտն դարձեալ եկն ՚ի
տաճարն. և զայր առ նա ամէնայն ժողովուրդն,
3 և ուսուցանէր զնոսա։ * Ածին դպիրքն և
փարիսեցիքն գկին մի ընդբռնեալ ՚ի շնութիւն։
4 և կայուցեալ զնա առաջի։ * Ասեն. կինս
այս ընդբռնեալ՝ ինքն յայտնապէս շնացեալ է։
5 * Եւ յօրէնսն Մովսէս մեզ պատուիրեաց զայս
պիսիս քարկոծել։ արդ՝ դու զի՞նչ ասես
6 վասն դորա։ * Զայս ասէին փորձելով
զնա՝ զի ունկնդրին զամբաստանութիւն ինչ
նմա։ իսկ Ցե ՚ի խոնարհ նայելով գրէր մա-
7 տամբն յերկիր։ * Իսկ երբեմն ասիպտակին
հարցա-

հարցանելով ցնա, հայեցեալ ՚ի վեր՝ ասէ
ցնոսա ։ անմեղն ՚ի ձէնջ՝ նախ նա ընկեցոյ
8 գքար ՚ի վերայ դորա ։ * Եւ դարձեալ ՚
9 խոնարհ նայեցոյ գրեր յերկիր ։ * Եւ լ
ուեալ ելանէին մի ըստ միոջէ՝ սկսեալ յ
առաջնոցն մինչև ՚ի վերջնոսն. և ծած մի
այն Յս, և կինն կայր առաջի նորա ։
10 * Պատասխանի ետ Յս՝ և ասէ ցնա. կի
դու՝ ուր են, ոչոք զքեզ դատապարտեաց
11 * Եւ ասէ. ոչ Տ ։ և ասէ Յս. և ես չ
դատապարտեմ զքեզ. երթ՝ յայսմհետէ
12 մի մեղանչեր ։ * Դարձեալ խօսեցաւ ընդ
նոսա Յս, և ասէ ։ ես եմ լոյս աշխարհի
որ գայ ՚ի կին իմ, ընդ խաւար մի գնասցէ
13 այլ ընկալցի զլոյսն կենաց ։ * Ասեն ցնա
փարիսեցիքն ։ դու վասն անձին քոյ վկայես
14 և վկայութիւն քո չ ճշմարիտ ։ * Պատաս
խանի ետ Յս և ասէ ցնոսա ։ թէպէտ և ես
վկայեմ վասն անձին իմոյ՝ վկայութիւն ի
ճշմարիտ է. զի գիտեմ ուստի եկի և ո
երթամ ։ բայց դուք ոչ գիտէք, ուս
15 գամ, կամ յո երթամ ։ * Դուք ըստ մա
ծոյ դատէք. ես ոչ դատեմ և ոչ ոք ։
16 * Թէպէտ և դատեմ ես զոք՝ դատաստան
իմ ճշմարիտ է. զի չեմ միայն, այլ ես
17 և որ առաքեաց զիս Հայր ։ * Եւ յօրէնս
ձեր գրեալ է՝ թէ երկուց մարդոց վկ
18 կայութիւն ճշմարիտ ։ * Ես եմ, որ վկայ
վասն իմ ։ և վկայէ վասն իմ, որ առաքեաց
19 զիս Հայր ։ * Ասեն ցնա ։ ուր է Հայրն ք
պատասխանի ետ Յս և ասէ ցնոսա ։ ո
զիս գիտէք՝ և ոչ զՀայրն իմ. եթէ զ
գիտէիք, և զՀայրն իմ գիտէիք ։
20 * Զայս բան խօսեցաւ ՚ի տան գանձի
յորժամ ուսուցանէր ՚ի տաճարի՝ ոչ
ոչոք կալաւ ցնա. զի չէ եւս Հասեալ
21 ժամ նորա ։ * Ասէ դարձեալ ցնոսա Յս
եւ

ես երթամ, և խնդրեսջիք զիս. և՝ ի մեզս
ձեր մեռանիսիք։ զի ուր ես երթամ, դուք
22 ոչ կարէք գալ։ * Ասին Հրեայքն։ միթէ
զիւրովին երթայցէ. զի ասէ, Ուր ես ե-
23 րթամ, դուք ոչ կարէք գալ։ * Եւ ա-
սէ ցնոսա։ դուք՝ ի ներքուստ աստի էք։
և ես՝ ի վերուստ անտի եմ։ դուք յաշ-
խարհէ աստի էք. ես չեմ յայսմ աշխարհէ։
24 * Ասացի ձեզ՝ Ուր՝ ի մեզս ձեր մե-
ռանիսիք. զի եթէ ոչ հաւատայցէք Ես
25 եմ, մեռանիսիք՝ ի մեզս ձեր։ * Ասեն ցնա՝
դու ո՞վ ես։ ասէ ցնոսա Յս. նախ զի և
26 խօսիմն ընդ ձեզ։ * Բազում ինչ ու-
նիմ վասն ձեր խօսել և դատել։ այլ որ
առաքեացն զիս՝ ճշմարիտ է։ և ես զոր լը-
ուայ՝ ի նմանէ. զայն խօսիմ յաշխարհի։
27 * Եւ ոչ գիտացին Ուր զՀօրն ասէր ցնոսա։
28 * Ասէ ցնոսա Յս. յորժամ բարձրացու-
ցանիցէք զՈրդի մարդոյ՝ յայնժամ գի
տասջիք եթէ ես եմ։ և յանձնէ իմմէ ինչ
ոչ առնեմ. այլ որպէս ուսոյց զիս Հայրն իմ,
29 զայն խօսիմ։ * Եւ որ առաքեացն զիս,
ընդիս է։ ոչ եթող զիս միայն. զի ես ըզ-
30 Հաճոյսնորսառնեմ Հանապազ։ * Ի բրև
զայն խօսեցաւ՝ բազումք հաւատացին՝ ի նա։
31 * Եւ ասէր Յս առ Հրեայսն հաւատացեալ-
սս։ եթէ դուք կացջիք՝ ի բանին իմում,
32 ճշմարիտ աշակերտք իմ էք։ * Եւ ծանիջիք
զճշմարտութիւնն. և ճշմարտութիւնն
33 ազատեսցէ զձեզ։ * Պատասխանի ետուն
նմա և ասեն։ զաւակք աբրահամու եմք.
ոչ ումեք երբէք ծառայեցաք. զիա՞րդ ա-
34 սես եթէ ազատք լինիջիք։ * Պատասխանի
ետ նոցա Յս։ ամէն ամէն ասեմ ձեզ. եթէ
ամենայն, որ առնէ զմեղս, ծառայ է մեղացն։
35 * Եւ ծառայն ոչ յաւիտեան կայ՝ ի տան.
36 իսկ որդին յաւիտեան կայ։ * Իսկ արդ ե-

թէ Որդին դձեզ ազատեցուսցէ, ձշմարիտ
37 ազատք լինիջիք։ * Գիտեմ զի զաւակ աբ-
րահամու էք։ այլ խնդրէք սպանանել զի-
38 զի բանին իմոյ չիք տեղի ՚ի ձեզ ։ * Ե-
զոր տեսի առ Հօր իմում, խօսիմ։ և դուք
զոր լուայք ՚ի Հօրէն ձերմէ՝ առնէք ։
39 * Պատասխանի ետուն նմա և ասեն ։ Հայր
մեր աբրահամ է ։ ասէ ցնոսա Յի ։ եթէ
որդիք աբրահամու էիք՝ զգործսն աբրա-
40 համու գործէիք ։ * Այլ այժմ խնդրէք
սպանանել զիս ։ զայր մի, որ ձեզ զճշ-
մարտութիւն խօսեցայ՝ զոր լուայ ՚ի Հօրէ ։
41 Ո՛չ։ զայդ աբրահամ ոչ արար ։ * Դուք
առնէք զգործս Հօրն ձերոյ ։ ասեն ցնա
մեք ՚ի պոռնկութենէ չեմք ծնեալք. մի
42 Հայր մեր Աստ ։ * Ասէ ցնոսա Յի ։ եթէ
Աստ էր Հայր ձեր, սիրէիք զիս. զի
ես յԱստ ելի, և եկի. և ոչ եթէ յան-
ձնէ ինչ եկի. այլ նա առաքեաց զիս ։
43 * Ընդէր զխօսս իմ ոչ գիտէք դուք
վասնզի՝ ոչ կարէք լսել զբանն իմ ։
44 * Դուք ՚ի Հօրէ սատանայէ էք. և զցան
կութիւն Հօրն ձերոյ կամիք առնել ։ զի նա
մարդասպան էր ՚ի սկզբանէ. և ՚ի ճշմար-
տութենէ ոչ եկաց. զի ոչ գոյ ճշմարտութիւն
՚ի նմա. յորժամ խօսիցի սուտ՝ յիւրոյ
տէր խօսի. զի սուտ է, և Հայր նորա ։
45 * Իսկ ես, զի զճշմարտութիւն խօսիմ,
46 հաւատայք ինձ ։ * Ո՞վ ՚ի ձէնջ յանդիմ
նեսցէ զիս վա՛ մեղայ. եթէ զճշմարտութիւն
ասեմ ձեզ՝ ընդէ՞ր ոչ հաւատայք ինձ ։
47 * Որ էն Աստ՝ զբանս Աստ լսէ ։ և դուք
վասն այսորիկ ոչ լսէք, զի չէք Աստ ։
48 * Պատասխանի ետուն Հրէայքն, և ասեն
ցնա ։ ոչ բարւոք ասեմք մեք՝ եթէ սա
մարդ ես դու. և դու գոյ ՚ի քեզ ։
49 * Պատասխանի ետ Յի և ասէ ։ Չիս դ-
ոչ

ոչ գոյ՝ այլ պատուճեմ զՀայր իմ. և դուք
50 անարգէք զիս։ * Ես ոչ խնդրեմ զփառս
51 իմ. է, որ խնդրէն՝ և դատէ։ * Ամէն
ամէն ասեմ ձեզ. եթէ ոք զբանն իմ պա
հեսցէ՝ զմահ մի տեսցէ ՚ի յաւիտեան։
52 * Ասեն նմա Հրեայքն։ արդ գիտացաք ե-
թէ դեւ գոյ ՚ի քեզ։ աբրահամ մեռաւ՝
և մարգարէքն. և դու ասես, եթէ ոք ըզ
բանն իմ պահեսցէ, մի ճաշակեսցէ զմահ
53 ՚ի յաւիտեան։ * Միթէ դու մեծ ես քան
հայրն մեր աբրահամ, որ մե-
ռաւ՝ և մարգարէքն մեռան. արդ՝ դու զի
54 ո՞ւր նմա դնես զքեզ։ * Պատասխանի ետ Յս.
եթէ ես փառաւորեմ զանձն իմ, փառքն
իմ ոչինչ են. է Հայր՝ որ փառաւորէ զիս.
զորմէ դուքն ասէք թէ Աստ մեր է։
55 * Եւ ոչ ճանաչէք զնա. բայց ես գիտեմ
զնա. և թէ ասեմ, թէ ոչ գիտեմ զնա՝
ձեզ նման սուտ լինիմ. այլ ես գիտեմ
56 զնա. և զբան նորա պահեմ։ * Աբրահամ
Հայր ձեր յանկարծակի տեսանել ըզոր իմ. ե-
57 տես, և ուրախ եղև։ * Ասեն նմա Հրէ-
այքն. կիսամեայ ոչ եւս ես քո. և զաբրա-
58 համ տեսե՞ր։ * Ասէ նոսա Յս. ամէն ա-
մէն ասեմ ձեզ. յառաջքան զլինիլ աբրա
59 համու եմ ես։ * Ի նմին առին, զի սրկ-
ցեն ՚ի վերայ նորա. և Յս խոյս ետ. և ել
դնաց ՚ի տաճարէ անտի։

ԳԼ. Թ։

1 Եւ մինչդեռ անցանէր՝ տեսես զայր մի
2 կոյր ՚ի ծնէ։ * Եւ հարցին նմա աշա
կերտքն նորա՝ և ասեն. Ռաբբի, ո՞վ վը-
նաս է. սորա, թէ հօր և մօր իւրոց, զի
3 կոյր ծնաւ։ * Պատասխանի ետ Յս. ոչ
դորա վնաս է, և ոչ հօր և մօր իւրոց.
այլ զի յայտնի լինին գործքն Աւ ՚ի դմա։

4 * Իւ ինձ պարտ է գործել զգործս այնո-
բիկ՝ որ առաքեացն զիս, մինչ օր կայ
դայ դիշեր, յորժամ ոք կարէ գործել։
5 * Մինչդեռ յաշխարհի եմ, լոյս եմ ամե-
6 խարհի։ * Զայս եբրև ասաց, եթուք ի
գետին. և արար կաւ ի թքոյն. և ծե-
փեաց զկաւն ի վերայ աչաց կուրին։
7 * Իւ ասէ ցնա. երթ, լուա յաւազանին
սելովամ. (որ թարգմանի առաքեալ.)
չոբաւ, լուաւյաւ՝ եկն և տեսանէր։
8 * Իսկ դրացիքն՝ և որոց տեսեալ էր զնա
յառաջագոյն եթէ մուրացիկ էր, ասէին.
ոչ սա էր՝ որ նստէրն և մուրանայր։ Ա-
9 քրն ասէին. նա է։ * Այլքն ասէին. ոչ,
այլ նման է նմա. և ինքն ասէր՝ թէ ես եմ։
10 * Ասեն ցնա. իսկ զիարդ բացան աչք քո։
11 Ն՚ա ետ պատասխանի. այր մի, որում Յի-
սուս ասեն, կաւ արար, և ծեփեաց զաչս իմ.
և ասէ ցիս. երթ ի սելովամ, և լուա՛ զ-
12 դայ՝ լուաւյայ՝ և տեսանեմ։ * Ասեն ցնա.
ուր է նա. ասէ ցնոսա՝ ոչ գիտեմ։
13 * Առին առ փարիսեցիսն զնա, որ երբեմն
14 կոյն էր։ * Իւ էր շաբաթի յորժամ զկաւն
արար Յս. և եբաց զաչս կուրին։
15 * Դարձեալ հարցանէին զնա փարիսեցիք
քըն, թէ զիարդ տեսանիցէ։ և նա ա-
ցնոսա. կաւ եդ ի վերայ աչաց իմոց. և
16 լուաւյայ, և տեսանեմ։ * Ասեն ոմանք ի
փարիսեցւոցն. ոչ է այրն այն Աւ. զի զ-
շաբաթի ոչ պահէ։ Եկեաք ասէին. իսկ զի-
արդ կարէ մարդ մեղաւոր այսպիսի նշան
առնել։ և էին հերձուածք ի մէջ նոցա
17 * Ասեն դարձեալ կուրին. դու զի ասէ
ւան նորա՝ զի եբաց զաչս քո։ և նա ա
18 սէ՝ թէ մարգարէ է։ * Իւ ոչ հաւատացի
հրէայքն զնմանէ՝ եթէ կոյր էր՝ և բաց
19 մինչև կոչեցին զծնօղս բացելոյն։ * Ե-
ցին

ցին ցնոսա և ասեն. սա է որդին ձեր, զոր
մէ դուքն ասէիք, թէ կայր ծնաւ. արդ՝
20 վաթրդ տեսանէ։ * Պատասխանի եւտուն
նոցա ծնօղքն նորա՝ և ասեն. գիտեմք՝ զի
սա է որդին մեր. և զի կայր ծնաւ։
21 * Բայց զկարդ այժմդ տեսանէ՝ ոչ գի-
տեմք. կամ թէ՝ ով եբաց զաչս դորա՝
մեք ոչ գիտեմք. դդա իսկ հարցէք. ինք-
նին 'ի չափ հասեալ է. ինքն իսկ խօսեսցի
22 վասն իւր։ * Զայս ասացին ծնօղքն նորա՝
զի երկնչէին 'ի Հրէից. քանզի ուխտ ե-
դեալ էր Հրէից. եթէ ոք խոստովանեսցի
զնա Քս՝ 'ի բաց կացցէ 'ի ժողովրդենէն։
23 * Վասն այնորիկ ասացին ծնօղքն նորա,
եթէ ինքնին 'ի չափ հասեալ է՝ զնա իսկ
24 հարցէք։ * Կարձեալ կրկին անգամ կոչե-
ցին զայրն, որ կուրն էր, և ասեն զնա.
տուր փառս Աստ. մեք գիտեմք՝ զի այրն
25 այն մեղաւոր է։ * Նա ասէ. եթէ մեղա-
ւոր իցէ՝ ես ոչ գիտեմ. բայց զայս գի-
տեմ, զի կուրն էի՝ և արդ տեսանեմ։
26 * Կարձեալ ասեն զնա. զի՞նչ արար քեզ.
27 զիա՞րդ եբաց զաչս քո։ * Պատասխանի
ես նոցա. ասացի ձեզ՝ և ոչ լուայք.
զի կամիք միւսանգամ լսել. միթէ և դուք
28 կամիք աշակերտիլ նմա։ * Նզբա հայհոյե-
ին զնա՝ և ասէին. դու լինիր նորա աշա-
կերտ. մեք մովսէսի աշակերտք եմք։
29 * Մեք գիտեմք՝ զի ընդ մովսէսի խօսեցաւ
30 Աստ. զսա ոչ գիտեմք ուստի իցէ։ * Պա-
տասխանի ես այրն, և ասէ ցնոսա. այդ
իսկ են սքանչելին, զի դուք ոչ գիտէք՝
ուստի իցէ, և զի՛մ զաչս եբաց։
31 * Գիտեմք՝ զի ոՀ մեղաւորաց ոչ լսէ.
բայց եթէ ոՀ աստուածապաշտ ոք իցէ, և զկամս
32 նորա առնիցէ՝ նմա լսէ։ * 'Ի յաւիտենից
ոք ոչ լուաւ՝ եթէ եբաց ոք զաչս կուրի

'ի

33 ՚ի ծնէ կոյր ծնելոյ։ * Եթէ ոչ Ա
էր այրն այն՝ ոչ կարէր առնել ինչ։
34 * Պատասխանեալ եւուն և ասեն ցնա. ՚Ի
մեղս խակ ծնեալ ես ամենևին. և դու վա
դասեա՞ լինիս մեզ։ և հանին զնա արտաքս
35 * Լուաւ Յի՞ եթէ հանին զնա արտաքս.
և երբեմն եգիտ զնա՝ ասէ ցնա. դու հաւա
36 տա՞ս ՅՈրդի Աստ։ * Նա պատասխանի և
և ասէ. Տէ՛ր, ո՞վ է՝ զի հաւատացից ՚ի ն
37 * Ասէ ցնա Յի՞. և տեսեր զնա, և որ խո
38 սիդ ընդ քեզ՝ նա է։ * Իւ նա ասէ. Հա
ւատամ, Տէ՛ր. և երկիր եպագ նմա։
39 * Իւ ասէ Յի՞, ՚ի դատաստան եկի յաշ
խարհս յայս. զի որք ոչն տեսանեն, տեսցեն
40 և որք տեսանեն, կուրասցին։ * Լուան
ոմանք ՚ի փարիսեցւոցն, որք ընդ նմա էին
և ասեն ցնա. միթէ և մեք կո՞յրք իցեմք
41 * Ասէ ցնոսա Յի՞։ եթէ կոյրք էիք՝ ոչ էի
էր մեզ. բայց արդ ասէք, եթէ տես
նեմք՝ և մեղքն ձեր ՚ի ձեզ հաստատեալ

ԳԼ. Ժ։

1 Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. որ ոչ մտա
ընդ դուռն ՚ի գաւիթ ոչխարաց, այ
ընդ այլ եղանէ, նա գող է, և աւազակ։
2 * Իսկ որ մտանէ ընդ դուռն, հովիւ
3 ոչխարաց։ * Նմա դռնապանն բանայ.
ոչխարքն ձայնի նորա լսեն. և զիւր ոչ
խարսն կոչէ յանուանէ, և հանէ զնոսա
4 * Իւ յորժամ զիւրսն զամ հանիցէ՝ առա
ջի նոցա երթայ. և ոչխարքն զհետ նո
երթան, զի ճանաչեն զձայն նորա։
5 * Զօտարի զհետ ոչ երթիցեն, այլ փա
խիցեն ՚ի նմանէ. զի ոչ ճանաչեն զձ
6 օտարացն։ * Զայս առակ ասաց նոցա Յի
և նոքա ոչ գիտէին, եթէ զինչ էր
7 խօսէրն ընդ նոսա։ * Դարձեալ ասէ ցն
Յի՞։

Յիւ։ ամէն ամէն ասեմ ձեզ. ես եմ դու-
8 ռըն ոչխարաց։ * Ամենեքեան՝ որք յա-
առաջըն գնս եկին՝ գողք էին, և աւազակք.
9 այլ ոչ լուան նոցա ոչխարքն։ * Ես եմ
դուռն. ընդիս եթէ ոք մտանիցէ՝ կեցցէ.
10 մտցէ, և ելցէ, և ճարակ գտցէ։ * Գող
ոչ գայ՝ եթէ ոչ զի գողասցի և սպանցէ
և կորուսցէ. ես եկի զի կեանս ունիցին.
11 և առաւել ևս ունիցին։ * Ես եմ հովիւն
քաջ. հովիւ քաջ զանձն իւր դնէ ՚ի վե-
րայ ոչխարաց։ * Իսկ վարձկանն որ ոչ է
12 հովիւ, որոյ ոչ իւր են ոչխարքն, երբ
տեսանէ զգայլն գալ գայ՝ թողու զոչխարսն
և փախչի. և գայլն յափշտակէ զնոսա և
13 ցրուէ։ * Քանզի վարձկան է, և չէ փոյթ
14 նմա վասն ոչխարացն։ * Ես եմ հովիւն
քաջ. և ճանաչեմ զիմն, և ճանաչիմ
15 յիմոյն։ * Որպէս զիս ճանաչէ հայր, զե-
ւեմ և ես զհայր. և զանձն իմ դնեմ ՚ի
16 վերայ ոչխարաց։ * Նաև՝ այլ ոչխարք
են իմ, որք ոչ են յայսմ գաւթէ. և զայն
ևս պարտ է ինձ ածել այսր. և ձայնի ի-
մում լսիցեն. և եղիցին մի հօտ՝ և մի
17 հովիւ։ * Վասն այսորիկ սիրէ զիս հայր
իմ. զի ես դնեմ զանձն իմ, զի յառնում-
18 գամ առիցի զնա։ * Ոչոք հանէ զնա յինէն.
այլ ես դնեմ զնա ինձանմէ իսկ. իշխա-
նութիւն ունիմ դնել զնա. և իշխանութիւն
ունիմ միւսանգամ առնուլ զնա. զայս պատ-
19 ուէր առի ՚ի Հօրէ իմմէ։ * Պատահեալ
Հրէիցն վասն բա-
20 նիցս այսոցիկ։ * Ոմն ասէին բազումք ՚ի
նոցանէ. դեւ գոյ ՚ի նմա՝ և մոլեգնի. ընդ-
21 բնաւ լսէք նմա։ * Այլք ասէին. այսպի-
սիք բանք ոչ են դիւահարի. միթէ դեւ
կարէ զսքս կուրի բանալ։
22 * Յղին յայնժամ նաւակատիքն յԵրէմ. և
ձմեռն

23 ձմեռն էր։ * Եւ շրջէր Յս ՚ի տաճարին
24 ՚ի սրահին սողոմոնի։ * Շուրջ եկին զնա
վաս հրէայքն և ասէին. մինչև յերկար զհո
գիս զոգիս մեր. եթէ դու ես Քն՝ ասա
25 մեզ յամարձակ։ * Պատասխանի ետ նո
սա Յս և ասէ. ասացի ձեզ՝ և ոչ հաւա
տայք ինձ. գործքն, զորս ես գործեմ յա
նուն Հօր իմոյ՝ նոքին իսկ վկայեն վասն իմ
26 * Այլ դուք ոչ հաւատայք. զի չէք յոչ
27 խարտոց անտի իմոց։ * Ձայնդ իմ ա
իմուն լսեն. և ես ճանաչեմ զնոսա. և
28 կինի իմ զան։ * Եւ ես տամ նոցա զ
կեանն յաւիտենական. և մի կորիցեն
յաւիտեան. և մի ոք յափշտակեսցէ զնո
29 ՚ի ձեռաց իմոց։ * Հայր իմ, որ ետ ի
զնոսա՝ մեծ է քան զամենայն. և ոչոք կ
րէ յափշտակել ՚ի ձեռաց Հօր իմոյ։
30 * Ես և Հայր իմ մի եմք։
31 * Ա էմն առին հրէայքն, զի քարկոծ ա
32 տասցեն զնա։ * Պատասխանի ետ նոցա
Յս. բազում գործս բարիս յուցի ձեզ
Հօրէ իմմէ՝ վասն որոյ գործոյ ՚ի նոցան
33 քարկոծ առնէք զիս։ * Պատասխանի
տուն նմա հրէայքն. վասն բարւոյ գործ
ոչ առնեմք զքեզ քարկոծ, այլ վասն հ
հոյուածոյ. և զի դու մարդ ես՝ և զան
34 քո ած առնես։ * Պատասխանի ետ նո
Յս. ոչ գոլոհնս ձեր գրեալ է, ես ասե
35 լեք աստուածք իսկ։ * Իսկ եթէ զնո
աստուածս ասէ՝ առ որս բանն Աստ եղև.
չէ մարթի եղծանիլ գրոյն։
36 * Իսկ զոր Հայր սրբեաց՝ և առաքե
յաշխարհ. դուք ասէք՝ լեր հայհոյես.
ասացի՝ լեր Որդի Աստ եմ։
37 * Եթէ ոչ գործեմ զգործս Հօր իմոյ
38 հաւատայք ինձ։ * Ապաթէ գործեմ, թ
և ինձ ոչ հաւատայք, սակայն գործոյն

առապէ՛ք. զի պիտաջիւք, և ծանիջիւք՝ ելիէ
39 հայր վիս է, և ես ՚ի նմայր։ * Դարձեալ
խնդրէին զնա ունել՝ և ել ՚ի ձեռաց նոցա։
40 * Եւ գնաց միւսանգամ յայնկայս յորդա-
նան՝ ՚ի տեղին, ուր էր Յովհաննէս սա-
ռաջինն՝ և մկրտէր. և անդ լինէր։
41 * Եկին բազումք առ նա՝ և ասեն. զի
յովհաննէս նշան ինչ ոչ արար։
42 * Բայց զամ, զոր ասաց յովհաննէս վասն
նորա՝ ճշմարիտ էր. և բազումք հաւատա-
ցին ՚ի նա անդ։

ԳԼ. ԺԱ։

1 Եւ էր ոմն հիւանդ ղազարոս ՚ի բեթա-
նիա, ՚ի գեղջէ մարիամայ, և մար-
2 թայի քեռ նորա։ * (Այս այն մարիամն էր՝
որ էօծ զՏ՚ն իւղով և ջնջեաց զոտս նո՛
հերով իւրով. որոյ եղբայրն ղազարոս հի-
3 հանդ էր։) * Առաքեցին առ նա քոյրն
նորա՝ և ասեն. Տ՚ր, ահաւասիկ՝ զոր դուն
4 սիրեիր՝ հիւանդացեալ է։ * Իբրև լուաւ
Յ՚ս, ասէ. այն հիւանդութիւնն ՚ի մահ. այլ
վասն փառացն Ա՚Ր՝ զի փառաւորի լիցի
5 Որդի Ա՚Ր այնորիկ։ * Եւ սիրէր Յ՚ս զմա-
6 րթամ, և զմարիթայ զքոյր նորա՝ և զղա-
զար։ * Իբրև լուաւ, թէ հիւանդացեալ է՝
զանդի կոտա անդէն ուր էին, աւուրս եր-
7 կուս։ * Ապա յետ այնորիկ ասէ ցնոսա.
եկայք երթիցուք միւսանգամ ՚ի հրէաս-
8 տան։ * Ասեն ցնա աշակերտքն. Ռաբբի՝
այժմ ևս խնդրէին զքեզ հրէայքն քար-
կոծ առնել. և դարձեալ երթիս անդ-
9 րէն։ * Պատասխանի ետ Յ՚ս. ոչ երկո-
տասան ժամ է աւուր. եթէ ոք գնայ ՚ի
տո՛ընջեան, ոչ գայթապղի. զի զլոյս աշխար
10 հիս այսորիկ տեսանէ։ * Ապա թէ ոք գնայ
՚ի գիշերի՝ գայթապղի, զի լոյս ոչ գոյ ընդ
նմա։

11 նմա: * Զայս իբրև առաց, յետ այսորիկ
ասէ. դազարոս բարեկամ մեր ննջեաց
այ երթամ, զի զարթուցից զնա:
12 * Ասեն ցնա աշակերտքն նորա. Տէր եթէ
13 ննջեաց՝ ապա ապրի: * Այլ Ցն վասն
մահու նորա ասէր. նոցա այսպէս թուէ-
ցաւ՝ թէ վասն ննջելոյ քնոյն ասէր:
14 * Ցայնժամ ասէ ցնոսա Ցն յայտնապէս.
15 դազարոս մեռաւ: * Եւ ես ուրախ եմ վասն
ձեր. զի դուք հաւատասջիք ընդ, զի ես չէ
անդ. բայց արդ՝ եկայք երթիցուք առ նա:
16 * Ասէ թովմաս, անուանեալն երկոտրեակ՝
ցաշակերտակիցսն, ծն, եկայք և մեք՝ զի ընդ
17 նմա մեռցուք: * Եկն Ցն և եգիտ զնա
18 չորեքօրեայ ՚ի գերեզմանի: * (Եւ էր բե-
լթանիա մերձ յԵրէմ, իբրև ասպարիսաց
19 հնգետասան:) * Բազումք ՚ի հրէից անտի,
եկեալ էին առ մարթայ և մարիամ, զի
մխիթարեսցեն զնոսա վա եղբօրն:
20 * Մարթա իբրև լուաւ, թէ Ցն գայ, ընդ
առաջ գնաց նորա. բայց մարիամ նստէր
21 անդէն ՚ի տան: * Ասէ մարթա ցՑ. Տէր,
եթէ աստ լեալ էիր, եղբայրն իմ չէր մե-
22 ռեալ: * Այլ և արդ գիտեմ, եթէ զոր
ինչ խնդրեսցես յԱած՝ տայ քեզ ած:
23 * Ասէ ցնա Ցն. յարիցէ եղբայրն քո:
24 * Ասէ ցնա մարթա. գիտեմ, զի յարիցէ
՚ի յարուածէ՝ յաւուրն յետնում:
25 * Ասէ ցնա Ցն. ես իմ եմ յարուածն և
կեանք. որ հաւատայ յիս, թէպէտ և մե-
26 ռանիցէ՝ կեցցէ: * Եւ ամենայն որ կենդանի է
և հաւատայ յիս, մի մեռցի ՚ի յաւիտեան:
27 Հաւատաս այսմիկ: * Ասէ ցնա. այո Տէր,
ես հաւատայի, եթէ դու ես Քրիստոս Որդի
Աստուծոյ, որ յաշխարհս գալոց էիր:
28 * Եւ զայս իբրև ասաց՝ գնաց, և կոչեաց
զմարիամ զքոյր իւր լռելեայն՝ և ասէ
վարդա-

վարդապետան եկեալ է, և կոչէ զքեզ ։
29 * Նա իբրև լուաւ՝ յարեաւ վաղվաղակի,
30 և եկն առ նա ։ * Զի և էր եկեալ Յ ս ՚ի գեօղն. այլ էր անդէն ՚ի տեղւոջն՝ ուր ընդ
31 դառաջ եղև նմա մարթաւ ։ * Իսկ հրէայքն, որք էին ընդ նմա ՚ի տան անդ՝ և մխիթարէին զնա, իբրև տեսին զմարիամ լթել յարեաւ վաղվաղակի, և գնաց, գնային և նոքա զհետ նորա. համարէին լթել ՚ի գերեզմանն
32 երթայ՝ զի լացցէ անդ ։ * Իսկ մարիամ իբրև եկն, ուր էր Յ ս, և տեսս զնա՝ անկաւ առ ոտս նորա և ասէ. Տ՛ր, եթէ աստ էիր դիպեալ՝ ոչ էր մեռեալ եղբայրն իմ ։
33 * Յ ս իբրև տեսս զնա զի լայր, և որք ընդ նմա էին հրէայքն, լային՝ խռովեցաւ յոգի
34 իւր իբրև զպյրացեալ ։ * Ւ՛ր ասէ, ո՞ւր եդիք զնա։ ասեն ցնա՝ Տ՛ր, եկ, և տես ։
35 * Ւ՛ր արտասուեաց Յ ս ։
36 * Ասէին հրէայքն. տեսէք, որչափ սիրէր
37 զնա ։ * Ակնքն ՚ի նոցանէ ասէին. ոչ կարէր սա, որ եբաց զաչս կուրին, առնել՝
38 զի և սա մի մեռցի ։ * Յ ս դարձեալ զյարտասեալ ընդ միտս իւր, գայ ՚ի գերեզմանն. և էր այր մի, և վէմ մի եդեալ ՚ի վերայ
39 նորա ։ * Ւ՛ր ասէ Յ ս՝ ՚ի բաց արարէք զվէմդ։ ասէ ցնա մարթա, քոյր մեռելոյն։ Տէր, արդ հոտեալ իցէ, քանզի չորեքօրեայ է ։ * Ասէ ցնա Յ ս. ոչ ասացի քեզ՝
40 եթէ հաւատասցես, տեսցես զփառս Ա՛ստ ։
41 * Ւ՛ր իբրև ՚ի վեր առին զվէմն. Յ ս ամբարձ զաչս իւր ՚ի վեր, և ասէ. Հա՛յր, գոհանամ զքէն, զի լուար ինձ ։
42 * Ւ՛ր ես գիտէի՝ զի յամենայն ժամ լսես ինձ. այլ վասն ժողովրդեանս, որք շուրջ կան՝ առնեմ, զի հաւատասցեն եթէ դու ա
43 ռաքեցեր զիս ։ * Զայս իբրև ասաց՝ ՚ի ձայն մեծ աղաղակեաց՝ և ասէ. Ղազարէ, արի՛,

44 արի, եկ արտաքս ։ * Եւ եկ մեռեալն ո-
տիւք կապեալք. և ձեռօք և բիլտասն օք.
և երեսօքն վարշամեկատաւօք. և ասէ ցը
նոսա Յս. լուծէք զնա, և լծոցէք ե-
45 ԼԹալ ։ * Հաւատամք ի հնէիցն՝ որք եկեալ
էին առ մարիամանա, իբրև տեսին՝ զոր ա-
46 րարն՝ հաւատացին ի նա ։ * Եւ ոմանք ի
նոցանէ գնացին առ փարիսեցիսն, և պա
47 մեցին նոցա՝ զոր արարն Յս ։ * Ժողովե-
ցան քահանայապետքն և փարիսեցիք յա-
տեան, և ասեն. զի՞նչ արասցուք՝ զի այն
48 այն բազում նշանս առնէ ։ * Եթէ լծո-
զուքզնա այսպէս, ամենեքեան հաւատան
ի նա. և գայցեն հռոմք՝ և բառնայցեն
49 զտեղս մեր՝ և զազգս ։ * Կիսոն ի նոցանէ
անուն կայիափայ, որ քահանայապետ էր
տարւոյն այնորիկ, ասէ ցնոսա. դուք ոչինչ
50 գիտէք ։ * Եւ ոչ բնաւ խորհիք, իսկ, թէ
լաւ մեզ՝ զի այր մի մեռանիցի ի վերայ
ժողովրդեանս, և մի՝ ամենայն կորիցէ ։
51 * Զայս ոչ յանձնէ ինչ ասացեալ. այլ զի
քահանայապետ էր տարւոյն այնորիկ, մար
գարէացաւ՝ եթէ մեռանելոյ էր Յս ի վե
52 րայ ազգին ։ * Եւ ոչ ի վերայ ազգին մի
այն, այլ զի և զորդիսն Աստուծոյ զցրուեալս
53 ժողովեսցէ ի մի ։ * Ապա յայնմ օրէ խոր
հուրդ արարին, զի սպանցեն զնա ։
54 * Եւ Յս այնուհետև ոչ եթէ համարձա
ջըջէր ի մէջ հրէիցն. այլ գնաց անտի յա
կիզը մի, որ մերձ էր յանապատ. ի քա
ղաք մի, որում անուն էր եփրայիմ,
անդ լինէր աշակերտօքն հանդերձ ։
55 * Եւ էր մերձ զատիկն հրէից. և բազում
եկին յերեմ ի գաւառէ անտի յառաջագոյ
քան զզատիկն, զի սրբեսցեն զանձինս իւ
56 եանց ։ * Խնդրէին զՅս, և ասէին ընդ
միմեանս՝ մինչ կայցէ ի տաճարին. զիա

թուի ձեզ՝ եթէ ոչ գայցէ՛ի տօն այսր։
սատուկեր տուեալ էր քահանայապետիցն
և փարիսեցւոց, զի թէ ոք գիտասցէ թէ
ուր է՝ գուշակեսցէն վնմանէ, զի կալցեն
զնա։

ԳԼ. ԺՌ։

1 Իսկ Յս վեց աւուրբք յառաջ քան զզա
տիկն եկն՛ի բեթանիա, ուր էր ղազար
մեռեալն, զոր յարոյցն՛ի մեռելոց։
2 * Եւ արարին անդ նմա ընթրիս. և՛ի սպա
սու կայր մարթա. և ղազար մի էր՛ի բազ
3 մելոց ընդ նմա։ * Իսկ մարիամ առեալ
ձիւր մի իւղոյ նարդեան ազնուի մեծագնոյ,
էօծ զոտն Յի. և հերով իւրով մաքրէր
զոտս նորա։ և տունն լի եղև՛ի հոտոյ իւ
4 ղոյն։ * Ասէ միոն յաշակերտաց անտի յու
դա իսկարիովտացի, որ մատնելոցն էր զնա։
5 * Ընդէ՞ր ոչ իւղս այդ վաճառեցաւ երեք
հարիւր դենարի, և տուեալ աղքատաց։
6 * Զայս ասաց՝ ոչ զի աղքատաց ինչ փոյթ
էր նմա. այլ զի գող էր՝ և զարկղն ինքն
ունէր։ և որպէս՛ զ անկանիւրն, նա կրէր։
7 * Ասէ Յս. լիր՛ զ տուք դմա, զի յօրն պա
տանաց իմոյ պահեսցէ զայդ։
8 * Զաղքատս յամ ժամ ընդ ձեզ ունիք.
զիս ոչ՝ հանապազ ընդ ձեզ ունիք։
9 * Իբրև գիտաց ժողովուրդ բազում՛ի հրէ
ից եթէ անդ է, եկին, ոչ միայն վասն Յի,
այլ զի և զլազար տեսցեն. զոր յարոյցն՛ի
10 մեռելոց։ * Խորհուրդ արարին քահանայա
պետքն՝ զի և զլազար սպանցեն։
11 * Քանզի բազումք՛ի հրէից երթային՝ և
12 հաւատային՛ի Յս։ * Յ՛ի վաղիւ անդր ժողո
վուրդ բազում, որ եկեալ էր՛ի տօնն, երբ
13 լուան թէ գայ Յս յերեմ։ * Առին ոստս
արմաւենեաց՝ և ելին ընդառաջ նորա. ա
շա-

զաղակէին և ասէին։ ողջանայ. օրհնեալ
14 որ գայդ յանուն Տ֊ն. Թագաւորդ Իսրայ֊
գետայ Յի էշ մի, նստաւ ՚ի վ֊րն. ոյնպէս
15 գրեալ է։ *Մի եւ կնչիր դուստր սիովն։ ահա
եաղիկ Թագաւորդ քո գայ նստեալ ՚ի վ֊ր յա֊
16 ւանակի իշոյ։ *Զայն ինչ ոչ գիտացին
աշակերտքն նորա զառաջինն. այլ յորժամ
փառաւորեցաւ Յ֊ս՝ յայնժամ յիշեցին
եթէ այն էր՝ որ գրեալ էր վասն նորա.
17 և զայն արարին նմա։ *Զու ժողովուրդն
վկայէր՝ որ էր ընդ նմա, Թէ զՂազարոս կո֊
չեաց և եթ ՚ի գերեզմանէն. և յարոյց զնա
18 ՚ի մեռելոց։ *Զու վասն այնորիկ ընդ ա֊
ռաջ եղև նմա ժողովուրդն. զի լուան ե֊
թէ զայն նշանս արարեալ էր նորա։
19 *Իսկ փարիսեցիքն ասէին ընդ միմեանս։
տեսանէք՝ զի ոչինչ օգտիք. ահաւասիկ
աշխարհ ամենայն զկնի նորա գնաց։
20 *Էին անդ ոմանք և հեթանոսք յելելոց
անդր, զի երկիրպագանիցեն ՚ի տօնին։
21 *Նոքա մատեան առ փիլիպպոս՝ որ ՚ի
բեթսայիդայ գաւիղեացւոցն էր, աղաչէին
զնա և ասէին։ Տ֊ր, կամիմք զՅ֊ս տեսանել։
22 *Գայ փիլիպպոս և ասէ յանդրէաս։ անդ
րէաս և փիլիպպոս ասեն Յ֊ս։
23 *Զու Յ֊ս պատասխանի ետ նոցա և ասէ։
եհաս ժամ, զի փառաւորեսցի Որդի մար֊
24 դոյ։ *Ամէն ամէն ասեմ ձեզ՝ եթէ ոչ
հատանի գորընդոյ անկեալ յերկիր մեռանիցի։
25 *Ինքն միայն կայ։ ապա եթէ մեռանիցի՝
բազում արդիւնս առնէ։ որ սիրէ զանձն
իւր՝ արձակէ զնա։ և որ ատեայ զանձն իւր
յաշխարհիս յայսմիկ՝ ՚ի կեանսն յաւիտեան
26 կանս պահեսցէ զնա։ *Եթէ որ զիս պաշ
տեսցէ, զկնի իմ եկեսցէ։ և ուր եմն եմ,
անդ և պաշտօնեայն իմ եղիցի։ եթէ որ
զիս պաշտիցէ, պատուեսցէ զնա Հայրն
իմ։

27 իմ ։ * Բայց այժմ անձն իմ խռովեալ է։
և զի՛նչ ասացից . եղիցէ՞ այր՝ ապրեցո՛
զիս ՚ի ժամէ ասմի՞ այսմանէ ։ այլ վասն
այսորիկ եկի ես ՚ի ժամս այս ։
28 * Հա՛յր, փառաւորեա՛ զանուն քո։ եկն բար
բառ յերկինից. և փառաւորեցի ասպրի. և դար
29 ձեալ փառաւորեցից ։ * Ուրեմն ժողովուրդն
դրան , որ կայր , և լուեալ՝ ասէին որոտումն
լինել . ոմանք ասէին , Հրեշտակ խօսեցաւ
30 ընդ նմա ։ * Պատասխանի եհան Յի՛ս և ասէ։
ո՛չ վասն իմ ինչ եկն բարբառս այս. այլ
31 վասն ձեր ։ * Այժմիկ դատաստան է աշ-
խարհիս այսորիկ. այժմիկ իշխան աշխար-
հիս այսորիկ ընկեցցի արտաքս ։
32 * Ուր ես յորժամ բարձրացայց յերկրէ ,
զամենեսեան ձգեցից առ ինս ։
33 * (Զայս ասէր, նշանակեալ՝ թէ որով մա-
34 հու մեռանելոց էր ։) * Պատասխանի եհան
նմա ժողովուրդն ։ մեք լուաք յօրինացն՝
եղիէ Քրիստոս կայ. և դու զիա՞րդ
ասես՝ եղիէ պարտ է բարձրանալ Որդւոյ
մարդոյ. ո՞վ է այն որդին մարդոյ ։
35 * Ասէ ցնոսա Յի՛. փոքրմի՛ւս ևս ժամանակ
լոյս ընդ ձեզ է ։ գնացէ՛ք՝ մինչդեռ զլոյսն
ունիք , զի մի՛ խաւար ձեզ հասցի . զի որ
գնայ ՚ի խաւարն, ո՛չ գիտէ յո՞ երթայ ։
36 * Մինչդեռ զլոյսն ընդ ձեզ ունիք՝ հաւա-
տացէ՛ք ՚ի լոյսն , զի որդիք լուսոյ եղիջիք։
զայս խօսեցաւ Յի՛. և չոքաւ՝ լծաբեաւ ՚ի
37 նոցանէ։ * Եւ այնչափ նշանս արարեալ էր
առաջի նոցա . և նոքա ո՛չ հաւատային ՚ի
38 նա ։ * Զի լցցի բանն Եսայեայ մարգա-
րէի՝ զոր ասացն ։ Տէր , ո՞ հաւատաց ՚ի
լուր մեր. և բազուկ Տեա՞ն ո՞ւմ յայտնեցաւ ։
39 * Ո՛ւ ոչ այսորիկ ո՛չ կարէին հաւատալ ՚ի
նա . զի միւսանգամ ասէ Եսայի ։
40 * Թո՛ւ կուրացոյց զաչս նոցա. և ապչեցոյց զսիրտ

զսիբտանոցսա. զի մի տեսցեն աչօք. և խմա
ցին սլտիւք. և դարձցին, և բժշկեսցի զնո-
41 սա։ * Ձայս ասաց եսայի, յորժամ տես
պիսաւն նորա. և խօսեցաւ վասն նը ։
42 * Բայց սակայն և յիշխանացս անտի բազումք
հաւատացին ՚ի նա. այլ վը փարիսեցւոյն
ոչ յայտն լինն. զի մի ՚ի ժողովրդենէն ելա-
43 նիցեն ։ * Քանզի սիրեցին զփառս մարդ-
կան առաւել քան զփառսն Ա՚ ։ * Իւ Ց՚
44 ազաղակեր , և ասէր ։ որ հաւատայ յի՚
ոչ հաւատայ յիս , այլ յայն՝ որ առա-
45 քեացն զիս ։ * Իւ որ տեսանէ զիս , զայն
46 տեսանէ՝ որ առաքեացն զիս ։ * Իս լոյս՝
յաշխարհ եկի . զի ամ , որ հաւատայ յիս,
47 ՚ի խաւարի մի ճեսցէ ։ * Իւ եթէ որ լը-
սիցէ բանից իմոց , և ոչ պահեսցէ , ես
ոչ դատեմ զնա. քանզի ոչ եկի, լծէ դա-
տեցից զաշխարհ։ այլ զի փրկեցից զաշխարհ։
48 * Որ անարգէ զիս, և ոչ ընդունի զբանս
իմ. դոյ՝ որ դատէ զնա։ բանն, զոր ես խո-
սեցայ , նա դատէ զնա յաւուրն յետնում։
49 * Զի ես յանձնէ իմմէ ոչ խօսեցայ. այլ
որ առաքեացն զիս Հայրն, նա ետ ինձ պատ-
ուիրէր, զի՚նչ ասացից՝ և զի՚նչ խօսեցայց։
50 * Իւ գիտեմ , լծէ պատուիրանն այն կեանք
են յաւիտենական։ ուրդ՝ զոր ես խօսիմ,
որպէս ասաց ինձ Հայրն՝ այնպէս խօսիմ։

ԳԼ. ԺԳ։

1 Յառաջագոյն քան զտօնն զատկին, գիտաց
Ց՚, լծէ հասեալ է ժամ նորա՝ զի
փոխեսցի յաշխարհէս առ առ Հայր։ սի-
րեաց զիւրսն, որք յաշխարհի առ են. ես
2 պառ սիրեաց զնոսա ։ * Իւ ՚ի լինել ըն-
ծայեան , սատանայի խոկ արկեալ էր ՚ի
սիրտ , զի մատնեսցէ զնա Յուդա սիմոնի
3 Իսկարիոտացւոյ ։ * Գիտաց Ց՚ զի զամ
ինչ

ինչ ետ Հայր ՚ի ձեռս նորա։ Նա թէ
4 Ամէն ամէն ասեմ ձեզ։ * Յառնէ մարդն
թէպետ անտի, և դնէ զանդերձան։ և ա-
5 ռեալ զլինջսն ի սփոփաւ։ * Նա ասաց
առեալ զՅուդա՝ Տալիկ ՚ի կոնք. և սկսաւ
լուանալ զոտս աշակերտացն. և սրբէր
6 զլինջսն՝ զոր սփոփեալն էր։ * Գայ
առ Սիմոն Պետրոս. և նա ասէ ցնա, Տ՚ր,
7 դու զիա՞մ ոտս լուանաս։ * Պատասխանի
ետ նմա Յ՚ս և ասէ. զորինչ ես գործեմ,
դու այժմ ոչ գիտես. բայց յապա գի-
8 տասջիր։ * Ասէ ցնա Պետրոս։ ոչ լուա-
ցես զոտս իմ յաւիտեան։ պատասխանի ետ
նմա Յ՚ս. եթէ ոչ լուացից զքեզ՝ ոչ ու-
9 նիս ընդիս մաս։ * Ասէ ցնա Սիմոն Պետ-
րոս։ Տէր, մի միայն զոտս իմ, այլ և զը-
10 ձեռս՝ և զգլուխ։ * Ասէ ցնա Յ՚ս. լուա-
ցեալն չէ ինչ պիտոյ՝ բայց զի զոտսն լո-
ւանացցէ։ քանզի ամենևին սուրբ է։ և
դուք սուրբ էք, այլ ոչ ամենեքին։
11 * Զի գիտէր զայն՝ որ մատնելոյն էր զը-
նա. վասն այնորիկ ասաց՝ եթէ ոչ ամե-
12 նեքին սուրբ էք։ * Յորժամ լուաց
զոտս նոցա, էառ զհանդերձան իւր՝ և դար-
ձեալ բազմեցաւ, և ասէ ցնոսա։ գիտէք
13 զինչ արարի ձեզ։ * Դուք կոչէք զիս
վարդապետ և Տ՚ր. և բարւոք ասէք. քան
14 զի եմ իսկ։ * Իսկ արդ եթէ ես լուացի
զոտս ձեր, Տ՚ր և վարդապետ, և դուք
պարտիք վիճակաւ զոտս լուանալ։
15 * Զի օրինակ մի տուի ես ձեզ, զի որ-
պէս ես ձեզ արարի, և դուք առնիջիք։
16 * Ամէն ամէն ասեմ ձեզ։ ոչ է ծառայ
մեծ քան զՏ՚ր իւր։ և ոչ առաքեալ մեծ
17 քան զայն՝ որ առաքեացն զնա։ * Եթէ
զայս գիտէք, երանելի էս էք՝ եթէ առնիք
18 զնոսա։ * Ոչ վասն ամենեցուն ձեր ա-

սեմ. զի ես գիտեմ, զորս ընտրեցի ։ այլ
զի լցցի գիրն, լիմ որ ուտէր ընդիս հաց
19 արար ինձ խոչեցուլիւն ։ * Յայսմհետէ
իսկ ասեմ ձեզ մինչեւ եղեալ ։ Զի յոր
ժամ լինիցի՝ հաւատասջիք՝ լիմ ես եմ ։
20 * Ամէն ամէն ասեմ ձեզ ։ որ ընդունի, զոր
ոք ես առաքեցից՝ զիս ընդունի. և որ զիս
ընդունի, ընդունի զայն, որ առաքեացն զիս։
21 * Զայս իբրև ասաց Յս, խռովեցաւ ոգիի
նր՝ վկայեաց և ասէ ։ ամէն ամէն ասեմ
ձեզ. զի միոմն ի ձէնջ մատնելոց է զիս ։
22 * Նայէին ընդ միմեանս աշակերտքն տա-
ռապհասեալք, լիմ զումնէ ասիցէ ։
23 * Էր էր միոմն յաշակերտացն բազմեալ
առ Յիւ, զոր սիրէրն Յս ։
24 * Ակնարկէնմա սիմոն պետրոս՝ հարցանել
25 ոմ իցէ, վասն որոյ ասէն ։ * Էւ նա ան-
կեալ զանջօքն Յի, ասէ ցնա։ Տ՛ը, ոմ է։
26 պատասխանի ետ Յս և ասէ ։ * Այն է
որումէ ես լծացից զպատառն, և տացւ։ և
լծացեալ զպատառն տայ յուդայի իսկարիո
27 տացւոյ ։ * Էւ յետ պատառացն՝ ապա ե-
մուտ ի նա սատանայ։ և ասէ ցնա Յս,
արդ զոր գնաչ առնելոց ես՝ արագ վաղվա-
28 զակի ։ * Էւ զայս ոչնք իմացաւ ի բազմա-
կանոց անտի, լիմ առ գնաչ ասաց ցնա։
29 * Զի ոմանք համարէին, լիմ՝ զի զարկղն
ունէր յուդա, ասաց նմա Յս, գնեա զինչ
որ պիտոյ մեզ ի տօնին. և կամ լիմ ազ-
30 քատաց գնաչ տացէ ։ * Իսկ նորա առեալ
պատառն՝ եւ ապաքոյ վաղվաղակի, և էր
31 գիշեր ։ * Էւ իբրև եւ, ասէ Յս ։ այժմ
փառաւորեցաւ Որդի մարդոյ ։ և Աստ փա-
32 ռաւորեցաւ ի նմա ։ * Զի եթէ Աստ փա-
ռաւորեցաւ ի նմա, և Աստ փառաւորեսցէ
զնա յանձն իւր ։ և վաղվաղակի փառաւո-
33 րեսցէ զնա ։ * Որդեակք իմ՝ փոքր գնչ
ժա-

ժամանակ ընդ ձեզ եմ։ լանդիսկէք զիս.
և որպէս ասացի ցհրեայսն, լթէ ուր եմն
երթամ, դուք ոչ կարէք գալ. և արդ
34 ձեզ ասեմ։ * Պատուիրան նոր տամ ձեզ.
զի սիրիսկէք զմիմեանս, որպէս սիրեցի ես
զձեզ. զի և դուք սիրեսջիք զմիմեանս։
35 * Ցայսմ գիտասցեն ամենեքեան, եթէ իմ
աշակերտք էք, եթէ սիրիսկէք զմիմեանս։
36 * Ասէ ցնա սիմոն պետրոս։ Տ՛ե՛ յո՞ր եր-
թաս։ պատասխանի ետ Յս։ ուր եմն եր-
թամ, դու ոչ կարես այժմ գալ ընդ իս,
37 բայց յապայ եկեսցես ընդ իս։ * Ասէ ցնա
պետրոս։ Տէր, ընդէ՞ր ոչ կարիցեմ գալ
այժմ ընդ քո. զոգին զանձն իմ խնդ ե-
դից ՚ի վերայ քո։ * Պատասխանի ետ Յս։
38 զանձն քո դիցես ՚ի վերայ իմ։ ամէն ամէն
ասեմ քեզ. չև լսցէ հաւու խօսեալ, մինչ
դու երիցս ուրասցիս զիս։

ԳԼ. ԺԴ։

1 Մի խռովեսցին սիրտք ձեր։ այլ հա-
ւատայէք յԱ՛ծ, և յիս հաւատա-
2 ցէք։ * ՚Ի տան Հօր իմոյ օթեւանք բա-
զումք են։ ապաթէ ոչ՝ ասացեալէր իմ ձեզ.
լթէ երթամ, և պատրաստեմ ձեզ տեղի։
3 * Եւ եթէ երթամ, և պատրաստեմ ձեզ
տեղի, դարձեալ գամ, և առնում զձեզ
առիս։ զի ուր եմն իսկ, և դուք ընդ իս
4 իցէք։ * Եւ ուր երթայմն զիտիսկէք. և զճա
5 նապարհն զիտիսկէք։ * Ասէ Թովմաս. Տ՛ե՛
ոչ զիտեմք, յո՞ր երթաս. և զնդրդ զճա-
նապարհն կարասցուք զիտել։
6 * Ասէ ցնա Յս։ ես եմ ճանապարհ, և
ճշմարտութիւն, և կեանք։ ոչ ոք գայ առ
7 Հայր՝ եթէ ոչ ինէն։ * Եթէ զիս գիտէիք՝
ապա և զՀայրն իմ գիտէիք։ և այսու-
8 հետև զիտասջիք զնա։ * Ասէ ցնա փիլիպ-

պոս.

պոս. Տ՛ր, ցոյց մեզ զՀայր՝ և շատ է մեզ։
9 *Ասէ ցնա Յս. այսչափ ժամանակս ընդ
ձեզ եմ, և ոչ ծանեար զիս փիլիպպէ։ որ
տեսանէ զիս, տեսէ զՀայրն։ և դու զի-
արդ ասես՝ ելիէ ցոյց մեզ զՀայր։
10 *Ո՞չ հաւատաս, եթէ ես ՚ի Հայր, և Հայր
ինձ է։ զբանս, զորս ես խօսիմ ընդ ձեզ,
ոչ եթէ յանձնէ ինչ խօսիմ. այլ Հայրն,
որ ինձ բնակեալ է՝ նա գործէ զգործսն։
11 *Հաւատացէք ինձ, եթէ ես ՚ի Հայր, և Հայր
12 ինձ է։ *Ասլա լիիք ոչ՝ գոնէ վասն գործոցն
Հաւատացէք ինձ։ ամէն ամէն ասեմ ձեզ.
լիիք որ հաւատայն ինձ, զգործսն՝ զորս ես
գործեմ, և նա գործեսցէ։ և մեծամեծս
ևս քան զնոսին գործեսցէ։ զի ես առ Հայր
13 երթամ։ *Եւ զորինչ խնդրեսջիք յա-
նունն իմ, արարից դայն։ զի փառաւորեսցի
14 Հայր յՈրդի։ *Եթէ զորինչ խնդրիսջիք
15 յինէն՝ արարից դայն։ *Եթէ սիրէք
զիս՝ զպատուիրանս իմ պահեսջիք։
16 *Եւ ես աղաչեցից զՀայր. և այլ միխիթա-
րիչ տացէ ձեզ։ զի ընդ ձեզ բնակեսցի
17 ՚ի յաւիտեան։ *ԶՀոգին ճշմարտութեան.
զոր աշխարհս ոչ կարէ ընդունել։ զի ոչ
տեսանէ զնա. և ոչ ճանաչէ զնա։ բայց
դուք ճանաչէք զնա. զի առ ձեզ բնակէ
18 յի՝ և ընդ ձեզ եղիցի։ *Ո՛չ լաւղից զձեզ
19 որբս։ գամ առ ձեզ։ *Փոքր միւսանգ, և
աշխարհս ոչ ևս տեսանէ զիս։ բայց դուք
տեսանիցէք զիս. զի ես կենդանի եմ. և
դուք կենդանի լինելոց էք։
20 *Յայնմ աւուր գիտասջիք դուք՝ զի ես
՚ի Հօր իմում, և դուք յիս, և ես՚ի ձեզ։
21 *Որ ունի զպատուիրանս իմ, և պահէ զնո-
սա, նա է՝ որ սիրէ զիս։ և որ սիրէն զիս,
սիրեսցի ՚ի Հօրէ իմմէ։ և ես սիրեցից զնա
22 և երեւեցուցից նմա զիս։ *Ասէ ցնա Յու-

դայ

դա ոչ իսկարիօտացին։ Ցիր, զի եղև՝ զի
մեզ յայտնեսցէ ես զբեզ՝ և ոչ աշխարհի։
23 * Պատասխանի եւ Յի և ասէ ցնա։ եթէ
ոք սիրէ զիս՝ զբանն իմ պահեսցէ. և Հայր
իմ սիրեսցէ զնա։ և առ նա եկեսցուք՝ և
օթեվանս առ նմա արասցուք։
24 * Նա որ ոչն սիրէ զիս՝ զբանն իմ ոչ պա-
հէ։ և բանն իմ, զոր լսէք՝ ոչ է իմ. այլ
25 Հօրն, որ առաքեաց զիս։ * Զայս խօսե-
ցայ ընդ ձեզ՝ մինչ առ ձեզս եմ։
26 * Իսկ մխիթարիչն Հոգին սուրբ՝ զոր առա-
քեսցէ Հայր յանուն իմ, նա ուսուսցէ ձեզ
զամ. և յիշեցուսցէ զամենայն, զորինչ
27 ասացի ձեզ։ * Զխաղաղութիւն թողում
ձեզ։ զխաղաղութիւն զիմ տամ ձեզ։ ոչ
որպէս աշխարհս տայ՝ տամ ես ձեզ։ մի
խռովեսցին սիրտք ձեր. և մի զանգիտեսցեն։
28 * Լուայք, զի ասացի ես ձեզ՝ երթ երթամ,
և գամ առ ձեզ։ եթէ սիրէիք զիս՝ ապա
ուրախ լեալ էր ձեր՝ երթ ես առ Հայր եր-
թամ. զի Հայր իմ մեծ է քան զիս։
29 * Եւ այժմ ասացի ձեզ մինչչև եղեալ. զի
յորժամ լինիցի՝ հաւատասջիք։
30 * Ոչևս այլ շատ խօսեցայց ընդ ձեզ։ գայ
իշխան աշխարհիս այսորիկ՝ և ինչ ոչ
31 գոյանէ։ * Այլ զի ծանիցէ աշխարհ, եթէ
սիրեմ զՀայր։ և որպէս պատուիրեաց ինձ
Հայր՝ այնպէս առնեմ։ օն արիք, գնասջուք ասի։

ԳԼ. ԺԵ։

1 Ես եմ որթն ճշմարիտ. և Հայր իմ
2 մշակ է։ * Ամենայն ուռ՝ որ չիս է, և
ոչ բերէ զպտուղ՝ կարէ զնա. և ամ որ
բերէ զպտուղ, սրբէ զնա, զի առաւել ևս
3 պտղաբեր լինիցի։ * Դուք արդէն իսկ սուրբ
էք վասն բանին՝ զոր խօսեցայ ընդ ձեզ։

* Կա-

4 * Կացէք յիս՝ և ես ՚ի ձեզ. որպէս ոչ
կարէ ղպտուղ բերել յանձնէ եւրմէ,
եթէ ոչ իցէ հաստատեալ յորթին, նոյն-
պէս և դուք՝ եթէ ոչ յիս հաստատեալ
5 իցէք։ * Ես եմ որթի՝ և դուք ուռ. որ
հաստատեալ է յիս՝ և ես ՚ի նա, նա բերէ
զպտուղ յոյժ. զի առանց իմ ոչինչ կարէք
6 առնել։ * Եթէ ոք ոչ է հաստատեալ յիս,
եղ նա արտաքս իբրև ղուռն՝ և ցամաքեսցի.
և ժողովին զնա՝ և ՚ի հուր արկանեն՝ և
7 այրի։ * Եթէ կայցէք յիս, և բանք իմ
՚ի ձեզ կայցեն՝ զորիցէ կամիցիք, խնդրեսջիք
8 ջնք՝ և լինիցի ձեզ։ * Յայսմիկ փառաւորե-
ցաւ Հայր իմ, զի պտուղ յոյժ բերիցէք.
9 և եղիջիք իմ աշակերտք։ * Որպէս սի-
րեաց զիս Հայր, և ես սիրեցի զձեզ. հաստա-
10 տեսն կացէք ՚ի սէր իմ։ * Եթէ պահիցէք զպատուիրանս իմ, կացջիք ՚ի սէր իմ.
որպէս՝ և ես զպատուիրանս Հօր իմոյ պա-
11 հեցի, և կամ ՚ի սէր նորա։ * Զայս խօսե-
ցայ ընդ ձեզ. զի ուրախութիւնն իմ ՚ի ձեզ
իցէ. և ձեր ուրախութիւնն լցեալ եղիցի։
12 * Այս է պատուիրեր իմ, զի սիրեսջիք զմի-
մեանս, որպէս և ես զձեզ սիրեցի։
13 * Մեծ ևս քան զայս սէր ոչ ոք ունի եթէ
զանձն իւր դիցէ ՚ի վերայ բարեկամաց իւ-
14 րոց։ * Դուք բարեկամք էք իմ. եթէ առ-
նիցէք՝ զոր ես պատուիրեմ ձեզ։
15 * Ո՛չս կոչեմ զձեզ ծառայս, զի ծառայն
ոչ գիտէ զինչ գործէ տէրն նորա. այլ զձեզ
կոչեցի բարեկամս, զի զամ, զոր լուայ ՚ի
Հօրէ իմմէ՝ ծանուցի ձեզ։
16 * Ո՛չ եթէ դուք ընտրեցիք զիս. այլ ես
ընտրեցի զձեզ, և եդի զձեզ. զի դուք
երթայցէք՝ և պտղաբերեսջիք, և պա-
տուղն ձեր կայցէ. և զորինչ խնդրիցէք
՚ի Հօրէ իմմէ յանուն իմ, տացէ ձեզ։

* Զայս

17 * Զայս պատուիրեմ, զի սիրեսջիք զմի-
18 մեանս։ * Եթէ աշխարհ զձեզ ատեայ, գի-
19 տասջիք զի նախ զիս ատեայ։ * Եթէ յա-
շխարհէ եստի էիք՝ աշխարհ զիւրն սիրէր
արդեօք. բայց զի չէք յաշխարհէ, այլ ես
ընտրեցի զձեզ յաշխարհէ, վասն այնորիկ ա-
20 տեայ զձեզ աշխարհ։ * Յիշեցէք զբանն՝
զոր ասացի ձեզ։ Եթէ ոչ է ծառայ մեծ
քան զտէր իւր։ Եթէ զիս հալածեցին. ա-
պա և զձեզ հալածեսցեն. եթէ զբանն
իմ պահեցին, ապա և զձերն պահեսցեն։
21 * Այլ զայս ամենայն ընդ ձեզ վասն ա-
նուան իմոյ. զի ոչ գիտեն զայն՝ որ առա-
22 քեացն զիս։ * Եթէ չէր եկեալ և
խօսեալ ընդ նոսա, մեղս չունէ՛ ոչ գոյր նոց.
բայց արդ չունին պատճառ վասն մեղացն իւրե-
23 անց։ * Որ զիս ատեայ՝ և զՀայրն իմ ա-
24 տեայ։ * Եթէ զգործսն չէր գործեալ՝ ի
նոսա՝ զոր ոչ այլոք գործեալ, մեղս չունէ
ոչ գոյր նոցա. բայց արդ տեսին, և ատե-
25 ցին. և զիս և զՀայր իմ։ * Այլ զի լցցի
բանն, որ գրեալ է յօրէնս նոցա թէեալ է. Իմէ ա-
26 տեցին զիս առանապատուէ։ * Բայց գոր-
ծեամ եկեսցէ մխիթարիչն՝ զոր ես առա-
քեցից ձեզ ՚ի հօրէ՝ զՀոգին ճշմարտութեան
որ ՚ի հօրէ ելանէ, նա վկայեսցէ վասն իմ։
27 * Եւ դուք վկայէք՝ զի ՚ի սկզբանէ ընդ իս
էք։

ԳԼ. ԺԶ։

1 Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ՝ զի մի գայ-
2 թակղեսջիք։ * ՚Ի ժողովարանս իւր-
եանց հանիցեն զձեզ. այլ եկեսցէ ժա-
մանակ՝ զի ամ որ սպանանիցէ զձեզ՝ հա-
մարիցի պաշտօն մատուցանել Աստ-
3 ուծոյ։ * Եւ զայն արասցեն ընդ ձեզ. քանզի ոչ
ճանեան զՀայր՝ և ոչ զիս։

* Այլ

4 *Այլ և զայս խօսեցայ ընդ ձեզ՝ զի յոր-
ժամ եկեսցէ ժամանակ՝ յիշիցէք զի ես
5 ասացի ձեզ։ *Ոչ այս ՚ի սկզբանէ ոչ ասա-
ցի ձեզ. քանզի ընդ ձեզ էի. բայց այժ
երթամ ես առ առաքիչն իմ։ և ոչինք ՚ի
ձէնջ հարցանիցէ զիս. Ո՞ւր կայ երթաս։
6 *Այլ զի զայս խօսեցայ ընդ ձեզ. սրտ-
7 մտէք ելից զուրախս ձեր։ *Այլ ես զճշ-
մարտն ասեմ ձեզ. լաւ է ձեզ. եթէ ես
երթամ. զի եթէ ես ոչ երթայց՝ մխիթա
րիչն ոչ եկեսցէ առ ձեզ. ապա եթէ եր-
8 թամ, առաքեսցից զնա առ ձեզ։ *Եւ նա
եկեալ յանդիմանեսցէ զաշխարհ՝ վասն մե-
ղաց՝ և վասն արդարութեան՝ և վասն դա-
9 տաստանի։ *Վասն մեղաց՝ զի ոչ հաւա-
10 սան յիս։ *Վասն արդարութեան՝ զի առ
Հայր իմ երթամ. և ոչևս տեսանէք զիս։
11 *Վասն դատաստանի՝ զի իշխան աշխար-
հիս այսորիկ դատապարտեալ է։
12 *Եւս բազում ինչ ունիմ ասել ձեզ՝
այլ ոչ կարէք հանդուրժել այժմիկ։
13 *Ցորժամ եկեսցէ նա Հոգին ճշմարտու-
թեան՝ առաջնորդեսցէ ձեզ յամ ճշմար-
տութիւն. զի ոչ ելիցէ յանձնէ ինչ խօսիցի.
այլ զոր լսիցէ՝ խօսիցի. և զգալոցն պատ-
14 մեսցէ ձեզ։ *Նա զիս փառաւորեսցէ,
զի յիմմէ առնուցու և պատմեսցէ
15 ձեզ։ *Ամենայն ինչ զոր ունի Հայր՝ իմ
է։ վասն այսորիկ ասացի ձեզ. եթէ յիմմէ
առնուցու և պատմեսցէ ձեզ։
16 *Փոքր մի, և ոչևս տեսանէք զիս, և ապա
սակաւիկ մի, և տեսանիցէք զիս. և զի ես
17 երթամ առ Հայր։ *Ասէին ոմանք յա-
շակերտաց անտի ցմիմեանս. զի՞նչ է այս՝
զոր ասէ ցմեզ. եթէ փոքր մի՝ և ոչ տես-
սանէք զիս. և դարձեալ սակաւիկ մի, և
տեսանիցէք զիս. և եթէ ես առ Հայր եր-
թամ։

18 թամ։ * Եւ ասէին, զի՞նչ իսկ այն փոքր
19 միւսանգ. չգիտեմք զինչ խօսի։ * Գիտաց
Յի եթէ կամէին զնա Հարցանել. և ասէ
զնոսա. վասն այդորիկ խնդրէք ընդ միմեանս՝
զի ասացի քեզ փոքր մի, և ոչ տեսանէք
զիս, և դարձեալ սակաւիկ միւսանգ, և տե-
20 սանիցէք զիս։ * Ամէն ամէն ասեմ ձեզ.
զի լայջիք, և ողբասջիք դուք՝ և աշխարհ
խնդասցի. դուք տրտմեսջիք՝ այլ տրտմու-
թիւնն ձեր յուրախութիւն եղիցի։
21 * Կին յորժամ ծնանիցի՝ տրտմութիւն ի
նմա, զի հասեալ է ժամ նորա. այլ յոր-
ժամ ծնցի զմանուկն, ոչևս յիշէ զնեղու-
թիւնն վասն խնդութեան. զի ծնաւ մարդ
22 յաշխարհ։ * Եւ դուք այժմ տրտմութիւն
ունիք. այլ դարձեալ տեսից զձեզ՝ և ու-
րախ լինիցին սիրտք ձեր. և զուրախութիւնն
ձեր՝ ոչ ոք հանիցէ ի ձէնջ։
23 * Եւ յայնմ աւուր զինչ ոչ հարցա-
նիցէք. ամէն ամէն ասեմ ձեզ՝ զի զորինչ
խնդրիցէք ի հօրէ իմմէ յանուն իմ, տացէ
24 ձեզ։ * Մինչև ցայժմ ոչինչ խնդրեցիք
յանուն իմ. խնդրեցէ՛ք, և առնուցուք.
զի ուրախութիւն ձեր լցեալ իցէ։
25 * Զայս առակօք խօսեցայ ընդ ձեզ. եկես
ցէ ժամանակ՝ յորժամ ոչևս առակօք խօ-
սեցայց ընդ ձեզ. այլ յայտնապէս զհօրէ
26 պատմեցից ձեզ։ * Յայնմ աւուր խնդրիցես-
ջիք յանուն իմ. և ոչ ասեմ ձեզ՝ եթէ ես
27 աղաչեցից զհայր վասն ձեր։ * Զի ինքն
հայր սիրէ զձեզ՝ զի դուք զիս սիրե-
ցիք. և հաւատացիք, եթէ ես ԱՒՏ եկի։
28 * Եկի ի հօրէ՝ և եկի յաշխարհս. դարձեալ
թողում զաշխարհս, և երթամ առ հայր։
29 * Ասեն ցնա աշակերտքն՝ ահա արդ յայտ-
նով թէ խօսիս, և առակ ևս ոչ մի ինչ ասես։
30 * Այժմ գիտեմք՝ եթէ գիտես զամ. և

ոչինչ

ոչինչ պիտոյ է եթէ ոք Հարցանիցէ զքեզ
Յայսմիկ Հաւատամք՝ եթէ ԱՅՒ եղեր։
31 *Պատասխանի եւս նոցա Յս եւ ասէ. այժմ
32 Հաւատացէք։ *Ահա եկեսցէ ժամ, եւ է-
կեալ խոկ է. զի ցրուիջիք իւրաքանչիւր
տեղիս. եւ զիս միայն թողուցուք. եւ չեմ
33 միայն, զի Հայր ընդ իս է։ *Զայս խօսե-
ցայ ընդ ձեզ. զի ընդիս ունասղուածի ու-
նիցիք. յաշխարհի սուտ զնեղուածի ունիցիք
այլ քաջալերեցարուք. զի ես յաղթեցի
աշխարհի։

ԳԼ. ԺԷ։

1 Զայս խրբև խօսեցաւ Յս, Համբարձ
եալ զաչս իւր յերկինս եւ ասէ. Հայր
Հասեալ է ժամ, փառաւորեա զՈրդի քո
զի եւ Որդի քո փառաւորեսցէ զքեզ։
2 *Որպէս տուեր նմա իշխանութիւն ամենայն
մարմնոյ. զի ամի, զոր տուեր նմա, տացէ
3 զկեանսն յաւիտենական։ *Այս են յա-
ւիտենական կեանք. զի ծանիցեն զքեզ մի-
այն Ճշմարիտ Աստուած եւ զոր առաքեցեր Յն
4 Քն։ *Ես զքեզ փառաւորեցի յերկրի.
զգործն կատարեցի, զոր տուեր ցիս
5 զի արարից։ *Եւ այժմ փառաւորեա զիս
Հայր, առ ’ի քէն փառօքն՝ զոր ունէի յա-
ւաջքան զլինիլ աշխարհի առ ’ի քէն։
6 *Յայտնեցի զանուն քո մարդկան, զոր
տուեր ինձ յաշխարհէ. քո էին, եւ ինձ ե-
տուր զնոսա. եւ զբանն քո պահեցին։
7 *Արդ գիտացին, եթէ զամ ինչ զոր ե-
տուր ինձ, առ ’ի քէն են։
8 *Զի զբանն՝ զոր տուեր ինձ՝ տուի նոցա.
եւ նոքա ընկալան, եւ ծանեան Ճշմարտու-
թեամբ՝ թէ առ ’ի քէն եկի. եւ Հաւատա-
ցին եթէ դու առաքեցեր զիս։
9 *Արդ՝ ես վասն նոցա աղաչեմ, եւ ոչ
վասն

վան աշխարհի ազաչեմ. այլ վասն նոցա՝
10 զորս ետուըն ինձ՝ զի քո են: * Եւ որինչ
իմ է՝ քո է. և որինչ քո է՝ այն իմ
է. և փառաւորեալ եմ ի նոսա:
11 * Եւ ես ոչևս եմ յաշխարհի՝ և նոքա
յաշխարհի են. և ես առ քեզ գամ: Հայր
սուրբ, պահեա զնոսա յանուն քո, զորս
ետուըն ինձ. զի եղիցին մի, որպէս և մեք
12 մի եմք: * Մինչ էի յաշխարհի ընդ նոսա,
ես պահէի զնոսա յանուն քո՝ զորս ետուըն
ինձ՝ և պահեցի. և ոչիք ի նոցանէ կոր-
եաւ՝ բայց որդին կորուստեան. զի գիրն լցցի:
13 * Բայց արդ առ քեզ գամ. և զայս խո-
սիմ յաշխարհի. զի ունիցին զուրախութիւն
14 իմ լիով յանձինս իւրեանց: * Ես ետու
նոցա զբանն քո. և աշխարհ ատեաց զնա.
զի չեն յաշխարհէ, որպէս և ես չեմ յաշ-
15 խարհէ: * Ոչ զայս աղաչեմ, զի բարձցես
զնոսա յաշխարհէ. այլ զի պահեսցես զնա
16 ի չարէ: * Յաշխարհէ ոստի չեն, որպէս
17 և ես չեմ յաշխարհէ: * Սուրբ ա՛յս զոգ
նոսա ճշմարտութիւն քով. զի քո բանդ
18 ճշմարտութիւն է: * Որպէս զիս առաքեցեր
յաշխարհս. և ես առաքեցի զնա յաշխարհս:
19 * Եւ ի վե՛ր նոցա ես սուրբ առնեմ զանձն
իմ. զի եղիցին և նոքա սրբեալք ճշմար-
20 տութի՛ւն: * Ա՛յլ ոչ վե՛ր նոցա միայն աղա-
չեմ, այլև վասն համատասխանողաց բա-
21 նիւն նոցա յիս: * Զի ամենեքին մի իցեն.
որպէս դու Հայր յիս՝ և ես ի քեզ. զի
և նոքա ի մեզ իցեն. զի և աշխարհս հաւա
տասցէ եթէ դու առաքեցեր զիս:
22 * Եւ ես զնաւսն, զորս ետուր ինձ, ե-
տու նոցա. զի իցեն մի, որպէս և մեք մի
23 եմք: * Ես ի նոսա՝ և դու յիս. զի եղի-
ցին կատարեալք ի մի. և գիտասցէ աշ-
խարհ, եթէ դու առաքեցեր զիս. և սիրե-

յի ընոսա՝ որպէս դու զնս սիրեցեր ։
24 * Հայր՝ զորս ետուրն ինձ, կամիմ, զի ո
եան եմ, և նոքա իցեն ընդիս. զի տես
նիցեն զփառսն իմ. զորս ետուրն ցիս. զ
սիրեցեր զնս յառաջքան զլինել աշխարհ
25 * Հայր արդար, և աշխարհ զքեզ ոչ ճ
նեաւ. այլ ես զքեզ ճանեայ՝ և նոքա ճ
նեան՝ եթէ դու առաքեցեր զնս ։
26 * Եւ ծանուցի զանուն քո. և ծանուցից
զի սէրն, զոր սիրեցեր զնս՝ ի նոսա իցէ
և ես ի նոսա ։

ԳԼ. ԺԸ։

1 Ասս էբրև ասաց Յս, ել աշակեր
ոքն հանդերձ յայնկոյս ձորոյն կե
ւսնի. ուր էր պարտէզ, յոր եմուտ ինքն
2 և աշակերտքն իւր ։ * Գիտեր և յուդա
որ զնա մատնելոց էր՝ զտեղին ։ զի բազում
անգամ ժողովեալ էր անդր Յի աշակեր
3 ոքն հանդերձ ։ * Եւ յուդայի առեալ
ընդ իւր զգունդն, և ի քահանայապետից
և ի փարիսեցւոցն սպասաւորս, գայ ան
դրր ջահիւք՝ և ղապտերօք՝ և զինուք ։
4 * Իսկ Յս էբրև ետես զայն ամ եկեալ ի
վերայ նր, ել և ասէ ցնս ։ զո՞ խնդրէք
5 * Պատասխանի ետուն նմա. զՅս նազովրե
ցի ։ ասէ ցնոսա Յս. ես եմ ։ կայր ընդ
նոսա և յուդա՝ որ մատնէրն զնա ։
6 * Իբրև ասաց՝ լթէ ես եմ, յետս յետ
7 ջոգան՝ և գալկան զգետնի ։ * Դարձեալ
եհարց զնոսա ։ զո՞ խնդրէք ։ նոքա ասեն
8 զՅս նազովրեցի ։ * Պատասխանի ետ նոցա
Յս. ասացի ձեզ լթէ ես եմ ։ արդ՝ եթէ
զնս խնդրէք՝ լթ՛ոյլ սուք դուցա երթալ ։
9 * Զի լցցի բանն՝ զոր ասաց. լթէ զոր
ետուր ցիս՝ ոչ կորուսից ի նոցանէ՝ և ոչ
10 զոք ։ * Իսկ սիմօն պետրոս քանզի ունէր
զսուր,

սուր, ձգեայ զնա. և եհար զքահանայապետին
ծառայ՝ և՝ի բաց էառ զականջն նորա
աջոյ։ և էր անուն ծառային մալքոս ։
11 * Ասէ Յ֊ս ցպետրոս. սրկ զսուրդ անդրէն
՚ի պատեանս իւր ։ զբաժակն, զոր ետ ինձ
12 Հայր՝ ոչ ըմպիցեմ զնա։ * Իսկ գունդն,
և հազարապետն, և սպասաւորքն հրէից
13 կալան զՅ֊ս և կապեցին ։ * Եւ ածին զնա
նախ առ աննա՝ որ էր աներ կայափայի. որ
քահանայապետն էր տարւոյն այնորիկ ։
14 * Այս այն կայափա էր՝ որ խրատն ետ
հրէից, եթէ լաւ է առն միում մեռանել
15 ՚ի վերայ ժողովրդեանն ։ * Եւ երկային
զհետ նորա սիմէն պետրոս՝ և միւս աշա֊
կերտն ։ և աշակերտն այն՝ քանզի ծանօ֊
թ էր քահանայապետին՝ եմուտ ընդ Յ֊ս ՚ի
16 գաւիթ քահանայապետին ։ * Եւ պետրոս
կայր առ դրանն արտաքոյ ։ եել միւս աշա֊
կերտն՝ որ էր ծանօթ քահանայապետին՝
ասաց ցդռնապանն՝ և եմոյծ ՚ի ներքս զ֊
17 պետրոս ։ * Ասէ աղջկին՝ որ դռնապանն
էր, ցպետրոս։ միթէ և դու յաշակերտաց
առնն այնորիկ ես ։ և նա ասէ՝ ոչ եմ ։
18 * Կային անդ ծառայքն և սպասաւորք խա
րոյկ արկեալ՝ քանզի ցուրտ էր՝ և ջեր֊
նէին։ կայր ընդ նոսա և պետրոս՝ և ջեր
19 նայր ։ * Եւ քահանայապետն եհարց զՅ֊ս՝
վասն աշակերտացն՝ և վասն վարդապետութե֊
20 նորա ։ * Պատասխանի ետ նմա Յ֊ս ։ ես
յայտնապէս խօսեցայ յաշխարհի. ես միշ֊
ժամ ուսուցի ՚ի ժողովրդեանն. և ՚ի տա֊
ճարի անդ՝ ուր ամենայն հրէայքն ժողովեալ
էին ։ և ՚ի ծածուկ ինչ ոչ խօսեցայ ։
21 * Զի հարցանես զիս. հարց զլսողսն՝ որք
լուան, եթէ զինչ ասացի ցնոսա. ահա֊
ւասիկ նոքա գիտեն զինչ ասացի ես ։
22 * Իբրև նա զայս ասաց, միոմն ՚ի սպասա֊

*12 հարան

ւորացն՝ որ անդ կայր, էած ապտակ ՅԶ
և ասէ։ Ա՞յդպէս պատասխանի տաս քահա
23 նայապետիդ։ * Եւ Յ՚ ասէ ցնա ։ եթէ
չար ինչ խօսեցայ՝ վկայեա վասն չարին։
եւկ եթէ բարւոյ, ընդէ՞ր հարկանես զիս։
24 * Եւ առաքեաց զնա անանա կապեալ առ
25 կայիափայ քահանայապետ։ * Եւ սիմոն
պետրոս կայր անդ՝ և ջերմնայր։ ասեն ցը-
նա, մի՞թէ և դու յաշակերտաց անտի նո՞
իցես ։ նա ուրացաւ և ասէ՝ թէ չեմ։
26 * Եւ ասէ միոմն ՚ի ծառայից քահանայա-
պետին՝ ազգական այնորիկ, զորոյ կտրեաց
ենհատ պետրոս ։ ո՞չ ես իսկ տեսի զքեզ ՚ի
27 պարտիզն անդ ընդ նմա ։ * Դարձեալ ու-
րացաւ պետրոս ։ և յաղագաւկն հաւ խօսե
28 յաւ ։ * Եւ ածեն զՅ՚ ՚ի վանացց կայիա-
փայ յապարանս դատաւորին. և էր պղտւց
և նոքա ո՛չ մտին յապարանսն, զի մի պղե
ծեսցին, այլ զի ուտիցեն զզատիկն ։
29 * Եւ ու նոսա պիղատոս արտաքս՝ և ա-
սէ ։ զի՞նչ չարախօսութիւն մատուցանէք
30 զառնէն վայնմանէ ։ * Պատասխանի ետուն
և ասեն ցնա ։ եթէ չէր չարագործ այն
այն, ապա ո՛չ մատնէաք զնա քեզ ։
31 * Ասէ ցնոսա պիղատոս ։ առէ՛ք զնա դուք
և ըստ ձերոյ օրինացն դատեցէ՛ք ։ ասեն
ցնա հրէայքն ։ մեզ ո՛չ է արժան սպանա
32 նել զոք ։ * Զի լցցի բանն Յ՚, զոր ա
սաց ։ նշանակեալ՝ թէ որով մահու մեռա
33 նելոց իցէ ։ * Եւմուտ միւսանգամ յապա
րանսն պիղատոս ։ կոչեաց զՅ՚ և ասէ
ցնա։ դո՞ւ ես թագաւորն հրէից ։
34 * Պատասխանի ետ Յ՚ ։ ՚ի քէ՞ն ասես զայդ
եթէ այլք ասացին քեզ զինէն ։
35 * Պատասխանի ետ պիղատոս ։ միթէ և ես
հրէայ իցեմ ։ ազգն քո և քահանայապետք
մատնեցին զքեզ ինձ։ զի՞նչ զործ գործեալ

է

36 է քո։ * Պատասխանի Յս. իմ ար-
քայութիւն չէ յայսմ աշխարհէ։ եթէ յաշ-
խարհէ այսր էր արքայութիւն իմ, սպասա-
ւորքն իմ մարտն էին արդեաք՝ զի մի մատ-
նեցայց հրէից. բայց արդ թագաւորութիւնն
37 իմ չէ աստի։ * Ասէ ցնա պիղատոս։ ա-
պաթէ այդպէս իցէ, թագաւոր ոմն ես դու։
պատասխանի Յս. դու ասես՝ թէ թա-
գաւոր իմեմ. բայց ես յայդ իսկ ծնեալ
եմ։ և ի դոյն իսկ եկեալ եմ յաշխարհս, զի
վկայեցից ճշմարտութեանն։ ամ որ ի ճշմար-
տութենէ է՝ լսէ բարբառոյ իմոյ։
38 * Ասէ ցնա պիղատոս։ զիա՞նչ է ճշմարտու-
թիւն։ զայս եբեւ ասաց, դարձեալ եւ առ
հրէայսն՝ և ասէ ցնոսա։ ես՝ և ոչ մի գիւտ
պատճառս գտանեմ ՚ի նմա։
39 * Բայց է ձեր սովորութիւն, զի մի ոք ար-
ձակեցից ձեզ ՚ի զատկին։ արդ՝ կամի՞ք՝ զի
արձակեցից ձեզ զթագաւորն հրէից։
40 * Աղաղակեցին ամենեքեան՝ և ասացին։ մի
զդա, այլ զբարաբբաս։ և էր բարաբբայն
այն աւազակ։

ԳԼ. ԺԹ։

1 Յայնժամ էառ պիղատոս զՅս՝ և գան
2 եհար։ * Եւ զինուորքն արարեալ
զպսակ ՚ի փշոց՝ եդին ՚ի գլուխ նորա։ և
զգեցուցին նմա զխանդերձ ծիրանի։
3 * Եւ գային առ նա, և ասէին։ ողջ եր
արքայ հրէից։ և հանէին նմա ապտակս։
4 * Եւ դարձեալ պիղատոս արտաքս՝ և ասէ
ցնոսա։ ահա ածեմ զնա արտաքս առ ձեզ.
զի գիտասջիք թէ ես վնաս ինչ ՚ի նմա ոչ
5 գտանեմ։ * (Եւ Յս՝ արտաքս. և ունէր
զպսակ ՚ի փշոց և զխանդերձ ծիրանի։) և
6 ասէ ցնոսա։ ահա՛ այրդ յձեզ։ * Իբրև տե-
սին զնա քահանայապետքն և սպասաւորք,

զաղա-

գաղտակաց բարձին՝ և ասեն. ՚ի խաչ հան. ՚ի խաչ հան զնա ։ ասէ ցնոսա պիղատոս ։ առէք զնա ՚ի ձեզ . և ձեզէն հանէք ՚ի խաչ . զի ես ՚ի դմա վնաս ինչ ոչ գտա-
7 նեմ ։ * Պատասխանեն նմա հրէայքն ։ մեք օրէնս ունիմք . և ըստ օրինացս մերոց պարտի մեռանիլ . զի զանձն իւր Որդի ած-
8 արար ։ * Իբրև լուաւ զբանս դոցա պիղա-
9 տոս, առաւելեաց երկեաւ ։ * Եմուտ դարձեալ անդրէն յատաարանն, և ասէ ցՅ։ ուստի ես դու ։ և Յ։ ոչ ետու նմա պատաս-
10 խանի ։ * Ասէ ցնա պիղատոս ։ ընդէս ոչ խօսիս ։ ոչ գիտես եթէ իշխանութիւն ունիմ Հանել զքեզ ՚ի խաչ . և իշխանութիւն ունիմ
11 արձակել զքեզ ։ * Պատասխանի ետ Յ։ ոչ ունէիր զդու իշխանութիւն ՚ի վերայ իմ և ոչ մի. եթէ ոչ էր տուեալ քեզ ՚ի վե-
րուստ ։ վասն այսորիկ որ մատնեացն զի-
12 քեզ, նորա մեծ մեղք են ։ * Յոր յայսմանէ ջանայր ընդդէմն արձակել զնա ։ և հրէայքն ազաղակէին, և ասէին ։ եթէ զդա ար-
ձակես՝ չես բարեկամ կայսերայ ։ ամենայն որ որ թագաւոր կոչէ զանձն իւր, հակառակ
13 կայսերայ ։ * Իսկ պիղատոս երբեմն լուաւ զբանս զայս, էած զՅ։ արտաքս. և նստաւ ՚ի վե-
րայ բեմին, ՚ի տեղւոջն որ կոչիւր քարայատակ . և երբայեցերէն կապպաթա ։
14 * Էր ուրբաթն զատկին։ և էր ժամ երրորդ վերկերտրդ ։ և ասէ հրէայսն։ ահա թագա-
15 ւոր ձեր նեզ ։ * Իւ նորա ազաղակէին, բարձ ՚ի մէնջ . բարձ ՚ի մէնջ և հան զնա ՚ի խաչ ։ ասէ ցնոսա պիղատոս ։ ես զթագաւոր ձեր ՚ի խաչ հանիցեմ ։ պատասխա-
նի ետուն քահանայապետքն . չէ մեր թա-
գաւոր բայ ՚ի կայսերէ ։
16 * Յայնժամ ետ զնա ՚ի ձեռս նոցա, զի ՚ի
17 խաչ ելանիցէ ։ * Իւ նոքա առեալ տա-

նէին

նէին զնա ։ և բարձեալ էր ինքնին զնա-
չափսան . և ելանէր ի տեղին՝ որ ան-
ուանեալ էր գագաթն. և կոչիւր եբրայեցե-
18 րէն գողգոթա ։ * Ուր և ի խաչ նմա հանին
զնա ։ և ընդ նմա երկուս ևս այլս ասոյր և
19 անտի, և ի միջի զՅ։ * Գրեաց և տախ-
տակ մի սլիշատաս, և եդ ի վերայ խաչին ։
և էր գրեալ Յ։ Նազովրեցի, Թագաւոր Հրէ-
20 ից ։ * Զայն տախտակ ընթերցան բազումք
ի Հրէից. զի մօտ էր ի քաղաք անդր տե-
ղին՝ ուր խաչեցաւն Յ։ և էր գրեալ Եբ-
րայեցերէն, Դաւիմատերէն. և Յունարէն։
21 * Ասէն յաղիշատաս քահանայապետքն Հրէ-
ից ։ մի գրեր Թագաւոր Հրէից ։ այլ Թէ նա
22 ասաց՝ Թագաւոր եմ Հրէից ։ * Պատաս-
խանի ետ սլիշատաս։ զոր գրեր՝ գրե-
23 ցի ։ * Իսկ զինուորքն երբ խաչ-
զՅ։, առին զհանդերձս նորա. (և արարին
չորս մասունս. ետուաքանչիւր զինուորի մա-
սին ։) իսկ զպատմուճանն՝ քանզի էր առանց
կարանի, ի վերուստ փորանկեալ ամենևին ։
24 * Ասեն ցմիմեանս։ մի պատառեսցուք զայդ.
այլ արկցուք վիճակս ի վերայ դորա՝ ումն
և ելցէ։ զի լցցի գիրն՝ որ ասէ ։ բաժանե-
ցին զհանդերձս իմ յիւրեանս, և ի վերայ
պատմուճանի իմոյ զվիճակ արկին։ զինուորքն
25 զայս գործեցին ։ * Էր կայր առ խա-
չին Յի մայր նորա. և քոյր մօր նորա Մա-
րիամ կղէոպայ. և Մարիամ Մադաղինացի։
26 * Յ։ երբեմն տեսս զմայրն, և զաշակերտն,
զոր սիրէր, զի կայր մօտ. ասէ մայրն,
27 Կին դու, ահա որդի քո ։ * Ապա ասէ յա-
շակերտն։ ահա մայր քո։ և յայնմ ժամա-
նակէ էառ աշակերտն զնա առ իւր ։
28 * Յետ այսորիկ գիտաց Յ։, եթէ ահա
ամ ինչ կատարեալ է։ զի կատարեսցի գիրն,
29 ասէ . ծարաւի եմ ։ * Էր անդ կայր ման
ինչ

ինչ լի քացախով ։ և նոցա սպունգ լցեա
քացախով ընդ կեղեւոյ՝ շուրջ եդեալ զմ
կաւ զոպային՝ մատուցին ՚ի բերան նո ։
30 * Իբրև էառ Յ՚ զքացախն հանդերձ լեղ
ւովն՝ ասէ ։ ամ ինչ կատարեալ է ։
և խոնարհեցուցեալ զլուխն՝ աւանդեա
31 զոգին ։ * Իսկ հրէայքն (քանզի ուրբաթ
էր,) զի մի անդէն ՚ի խաչին ապականեսցին մա
մինքն մինչև յշաբաթին ։ (զի էր օր մե
շաբաթուն այնորիկ ։) աղաչեցին զպիղատոս
զի խորտակեսցեն զբարձս նոցա, և բարձ
32 ցին ։ * Եկին զինուորքն, և զառաջինն
խորտակեցին զբարձս նորին և զմիւսոյն
33 որ բնդ նմա ՚ի խաչն եւեալ էր ։ * Իսկ
իբրև եկին առ Յ՚, և տեսին՝ զի այն ի
մեռեալ էր՝ ոչ խորտակեցին զբարձս նո
34 * Այլ մի ոմն ՚ի զինուորացն տիգաւ խո
յեաց զկողն նորա ։ և վաղվաղակի ել ա
35 բիւն, և ջուր ։ * Եւ որ տեսանն, վկայեաց
և ճշմարիտ է վկայութիւն նորա ։ և նա գի
տէ եթէ ճշմարիտ ասէ. զի և դուք հաւա
36 տասջիք ։ * Այս եղև՝ զի լցցի գիրն, եթէ
37 ոսկր նորա մի փշրեսցի ։ * Եւ դարձեա
միւս գիր ասէ, եթէ նայեսցին ՚ի նա՝ որ
38 խոցեցինն ։ * Ետու այսորիկ աղաչեաց պի
ղատոս յօսէփ, որ յարիմաթեայ էր աշա
կերտ Յ՚ի ծածուկ՝ վասն ահին հրէից
զի քարձցէ զմարմինն Յ՚. և հրամայեա
39 պիղատոս ։ եկն և եբարձ զնա ։ * Եկն
Նիկոդեմոս՝ որ եկեալն էր առ Յ՚ ի գի
բի զառաջինն, և եբերէր զմուռս խառն ընդ
հալոէհս, իբրև լտեր հարիւր ։
40 * Առին զմարմինն Յ՚, և պատեցին կտա
ւօք և խնկօք հանդերձ. որպէս օրէն է
41 հրէից պատել ։ * Եւ էր ՚ի տեղւոջն՝ ուր
բուն խաչեցաւ՝ պարտէզ ։ և ՚ի պարտէզ
անդ դերեզման նոր. յորում ոչնք երբէք
էր

42 էր եղեալ։ *Անդ վասն ուրբաթուն հըս-
հյ՝ ըզի մօտ էր գերեզմանն՝ եդին զՅ։

ԳԼ. Ի։

1 Եւ ՚ի միաշաբաթոջն մարիամ մադդա
ղենացի գայ առաւօտուն ընդ արշա-
լուսն ՚ի գերեզմանն անդր. և տեսանէ զվէմն
բարձեալ ՚ի դրանց գերեզմանին։
2 *Ապա ընթանայ՝ և գայ առ սիմոն պետ-
րոս. և առ միւս աշակերտն. զոր սիրէրն
Յս. և ասէ ցնոսա։ բարձին զՏՐ ՚ի գե-
րեզմանէ անտի, և ոչ գիտեմ, ուր եդին
3 զնա։ *Ել պետրոս և միւս աշակերտն, և
4 գային ՚ի գերեզմանն։ *Ընթանային երկո-
քեան ՚ի միասին։ և միւն աշակերտն յա-
ռաջեաց, ընթացաւ վաղագոյն քան զպետ-
5 րոս՝ և եկն նախ ՚ի գերեզմանն։ *Եւ խո-
նարհեալ տեսանէ՝ զի կային անդ կտաւքն.
բայց ՚ի ներքս ոչ եմուտ։
6 *Ելին և սիմոն պետրոս՝ որ գայր զկնի նը-
և եմուտ ՚ի գերեզմանն։ և տեսանէ զկը-
7 տաւն, զի կային անդ։ *Եւ վարշամակն,
որ էր ՚ի գլուխ նը՝ ոչ ընդ այլ կտաւն
կայր. այլ ուրոյն ծալեալ ՚ի մի կողմն։
8 *Յայնժամ եմուտ և միւս աշակերտն. որ
եկեալն էր յառաջագոյն ՚ի գերեզմանն՝ և-
9 տես և հաւատաց։ *Զի չևս գիտէին
զգիրս՝ թէ պարտ է նմա ՚ի մեռելոց յառ-
10 նել։ *Դարձեալ առ միմեանս ա-
11 շակերտքն։ *Բայց մարիամ կայր արտա-
քոյ գերեզմանին, և լայր։ և մինչդեռ լայր՝
խոնարհեցաւ ՚ի գերեզմանն։
12 *Եւ տեսանէ երկուս հրեշտակս ՚ի սպի-
տակս. զի նստէին մի ՚ի սնարից՝ և մի յա
ոտից՝ ուր կայր մարմինն Յի։
13 *Եւ նոքա ասեն ցնա։ կի՛ն դու՝ զի լաս։
ասէ ցնոսա. զի բարձին զՏՐն իմ ՚ի գե-
րեզ-

բեզմանէ աստի. և ոչ գիտեմ, ուր եղին
14 զնա։ * Ձայս իբրև ասաց. դարձաւ ՚ի
լինկունս կայս. և տեսանէ զՅ՚ զի կայր։
15 և ոչ գիտէր թէ Ց՚ էր։ * Ասէ ցնա
Ց՚։ կին դու՝ զիա՞ լաս. զո՞ խնդրես։ Նմա
այսպէս թոռեցեալ թէ պարտիզպանն էր,
ասէ ցնա. Տէր, եթէ դու բարձեր զնա՝
ասա՛ ինձ, ուր եդեր զնա՝ զի ես առից զնա։
16 * Ասէ ցնա Ց՚ մարիամ։ և նա դարձաւ,
և ասէ ցնա եբրայեցերէն ըաբբունի։ (որ
թարգմանի վարդապետ։)
17 * Ասէ ցնա Ց՚։ մի մերձենար յիս. զի չև
ևս ելեալ եմ առ Հայր իմ։ այլ երթ դու
առ եղբարս իմ, և ասա ցնոսա։ երանելի
ես առ Հայրն իմ, և առ Հայր ձեր։ և
18 Աստուած իմ, և Աստուած ձեր։ * Գայ մարիամ
մագդաղենացի՝ և պատմէ աշակերտացն,
եթէ եաես նա զՏ՚. և զայս ինչ ասաց
19 ցնոսա։ * Իսկ երեկոյ ՚ի միաշաբաթիոջ ա-
ւուրն։ և դրօք փակելոք՝ ուր էին աշա-
կերտքն ժողովեալք վասն ահից հրէից՝ եկն
Ց՚ և եկաց ՚ի միջի նոցա։ և ասէ ցնոսա՝
20 ողջոյն ընդ ձեզ։ * Իբրև զայս ասաց՝ ե-
ցոյց նոցա զձեռսն և զկողն իւր։ և խընդ-
դացին աշակերտքն իբրև տեսին զՏ՚։
21 * Ասէ ցնոսա դարձեալ։ ողջոյն ընդ ձեզ,
որպէս առաքեաց զիս Հայր իմ, և ես ա-
22 ռաքեմ զձեզ։ * Իսկ զայս իբրև ասաց՝
փչեաց ՚ի նոսա և ասէ։ առէք զՀոգի սր։
23 * Եթէ ումեք թողուցուք զմեղս՝ թողեալ
լինին նոցա։ և եթէ զուրուք ունիցիք՝ կա-
24 լեալ լինին։ * Իսկ Թովմաս մի յերկոտասա-
նիցն՝ անուանեալն երկուորեակ, ոչ էր ընդ
25 նոսա՝ յորժամ եկն Ց՚։ * Ասէին ցնա
այլ աշակերտքն. եթէ տեսաք զՏ՚։ և նա
ասէ ցնոսա։ եթէ ոչ տեսից ՚ի ձեռս նո-
ցունն գեղեցն, և արկից զմատունս իմ
՚ի տե-

'ի տեղիս բևեռացան, և մեկոյեկ կձեռս իմ
26 'ի կողս նորա՝ ոչ հաւատամ։ * Եւ յետ
ութ աւուրս դարձեալ էին 'ի ներքս աշա-
կերտքն, և Թովմաս ընդ նոսա։ գայ Յ՚ս
դրօքն փակեալք. և եկաց 'ի մէջ նոցա, և
27 ասէ. ողջոյն ընդ ձեզ։ * Ապա ասէ ցԹո-
մաս։ բեր զմատունս քո՝ և սրկ այսր. և
տես զձեռս իմ։ և բեր զձեռն քո, և
մեկո՛ 'ի կողս իմ. և մի լինիր անհաւատ՝
28 այլ հաւատացեալ։ * Պատասխանի ետ Թո-
մաս՝ և ասէ ցնա։ Տ՚ր իմ, և Ա՚ս իմ։
29 * Ասէ ցնա Յ՚ս։ այդ զի տեսեր զիս՝ և
հաւատացեր։ երանի, որոց ոչ իցէ տե-
30 սեալ՝ և հաւատասցեն։ * Խոգում և այլ
նշանս արար Յ՚ս առաջի աշակերտաց իւ-
րոց, որ ոչ է գրեալ 'ի գիրս յայսմիկ։
31 * Այլ այս այնչափ ինչ գրեցաւ՝ զի հա-
ւատայցէք, եթէ Յ՚ս Քս է Որդի Ա՚Յ։
և զի հաւատացեալք, և զկեանն յաւիտե-
նական ընդունիցիք յանուն նր։

ԳԼ. ԻԱ։

1 Յետ այսորիկ դարձեալ յայտնեաց զան
ձն իւր Յ՚ս աշակերտաց իւրոց առ
ծովեզերբն տիբերիայ։ և յայտնեաց այս-
2 պէս։ * Էին 'ի միասին սիմոն պետրոս. և
Թովմաս անուանեալն երկոծորիակ. և Նա-
թանայէլ որ 'ի կանայ գաղիլեացւոց, և
որդիքն զեբեդեայ. և այլք յաշակերտաց
3 անտի երկու։ * Ասէ ցնոսա սիմոն պետ-
րոս։ երթամ ձուկն որսալ։ ասեն ցնա,
գամք և մեք ընդ քեզ։ գնացին, և մտին
'ի նաւ. և յայնմ գիշերի կալան և ոչ ինչ։
4 * Իբրև այգ եղև, կայր Յ՚ս յեզը ծովուն։
բայց ոչ ծանեան աշակերտքն Թէ Յ՚ս իցէ։
5 * Ասէ ցնոսա Յ՚ս։ մանկունք՝ միթէ ունիք
ինչ ուտելոյ։ պատասխանի ետուն և ասեն
ցնա,

6 ցնա, ոչ ։ * Ասէ ցնոսա Ցս ։ արկէք յա-
Ջակողմն նաւին զուռկանդ, և գտանիցէք ։
արկին, և ոչ կարէին ձգել ՚ի բազմութենէ
7 անտի ձկանցն ։ * Ասէ աշակերտն այն, զոր
սիրէրն Ցս ցպետրոս ։ Տէր է այն ։ սիմոն
պետրոս՝ իբրև լուաւ թէ Տէր է՝ էարկ զիւ-
րև զպատճանելին, (քանզի մերկ էր) և
8 ընկեց զինքն ՚ի ծովն ։ * Իսկ այլ աշակերտ-
քըն նաւաւն խսկ գային ։ (քանզի չէին հե-
ռի ՚ի ցամաքէ ։ այլ իբրև երկերիւր կանգ
նաւ) քարշէին զգուրծին հանդերձ ձկամբքն։
9 * Իբրև ելին ՚ի ցամաք՝ տեսանեն կրակե-
տըղ կայծականց. և ձուկն մի ՚ի վերայ՝ և
10 հաց ։ * Ասէ ցնոսա Ցս ։ բերէք ՚ի ձկանց
այսր՝ զոր դուքդ կալայք այժմիկ ։
11 * Իմուտ սիմոն պետրոս. և ձգէր զգուրծն
՚ի ցամաք՝ լի մեծամեծ ձկամբ՝ հարիւր
յիսուն և երիւք ։ և այնչափ ինչ կայր, և
12 ոչ պատառեցաւ գուրծին ։ * Ասէ ցնոսա
Ցս ։ եկայք ճաշեցէք ։ և ոչնք յաշակեր-
տացն իշխէր հարցանել՝ թէ դու ո՞վ ես ։
13 զի գիտէին թէ Տէրն է ։ * Գայ Ցս՝ և առ-
նու զհացն՝ և տայ նոցա. նոյնպէս և զձուկն։
14 * Զայս երիցս անգամ երևեցաւ Ցս ա-
շակերտացն յարուցեալ ՚ի մեռելոց ։
15 * Իբրև ճաշեցին՝ ասէ ցսիմոն պետրոս
Ցս ։ սիմոն յովնանու սիրե՞ս զիս առաւել
քան զդոսա ։ ասէ ցնա. այո՛ Տէր. և դու
գիտես՝ զի սիրեմ զքեզ ։ ասէ ցնա՝ արա-
16 ծեա զդառինս իմ ։ * Դարձեալ ասէ ցնա։
սիմոն յովնանու սիրե՞ս զիս։ ասէ ցնա. այո՛
Տէր՝ և դու գիտես՝ զի սիրեմ զքեզ։ ասէ
17 ցնա՝ արածեա զոչխարս իմ ։ * Ասէ ցնա
երիցս անգամ ։ սիմոն յովնանու սիրե՞ս զիս։
տրտմեցաւ պետրոս, զի ասացն ցնա երիցս՝
թէ սիրես զիս։ և ասէ ցնա. Տէր, դու զա
մենայն գիտես։ և դու իսկ զիս ճանաչես՝
և

և եթէ սիրեմ զքեզ։ ասէ ցնա Յս։ ա-
18 րածեա զոչխարս իմ։ *Ամէն ամէն ասեմ
քեզ. զի մինչ մանուկն էիր, անձամբ ան
ձին գօտի ածէիր՝ և երթայիր, յո՛ և կա-
միէիր։ և յորժամ ծերասցիս, ձեռս ի վեր
կալցիս։ և այլք ածցեն քեզ գօտի, և տա-
ցին ուր ոչ կամիցիս։ *Զայս ասաց՝ նը-
19 շանակեալ թէ որով մահու փառաւորս առ
նիցէ զԱՆ։ և զայս իբրև ասաց, ասէ ցը
20 նա՝ եկ զկնի իմ։ *Դարձաւ պետրոս՝ և
տեսանէ զաշակերտն՝ զոր սիրէր Յս, զի
երթայր զկնի։ որ և անկաւ զլանջսն նորա՝
և ասէ։ Տ՛ը, ով է՝ որ մատնելոց է զքեզ։
21 *Զնա տեսեալ պետրոսի, ասէ ցՅս։
22 Տ՛ը, իսկ սա զի՞։ *Ասէ ցնա Յս։ եթէ
կամիմ, զի կացցէ դա՝ մինչև ես գամ. քեզ
23 զի՞ փոյթ է՝ դու եկ զկնի իմ։ *Ել ել
բանս այս յեղբարս՝ և չմահարեցան եր-
աշակերտն այն ոչ մեռանիցի։ և ոչ ասաց
նմա Յս եթէ ոչ մեռանիցի. այլ եթէ կա-
միմ ես՝ եթէ կացցէ դա՝ մինչև ես գամ։
24 *Այս աշակերտ է՝ որ վկայէ վասն այսո-
ցիկ. որև գրեացն իսկ զայսոսիկ։ և գի-
տեմք եթէ ճշմարիտ է վկայութիւն նորա։
25 *Իայց է և այլ ինչ բազում, զոր արար
Յս։ որք եթէ գրեալ էին մի ըստ միոջէ.
կարծեմ թէ և ոչ աշխարհս բաւական էր
տանել զգիրսն՝ որք գրեալ էին։

ԳՈՐԾՔ

ԳՈՐԾՔ

ԱՌԱՔԵԼՈՑ

Գլուխ Ա.

1 ՕՐԱՆՆ ԱՌԱՋԻՆ՝ ՋՈՐ
ա յարի վասն ամե՛ն, ո՛ վ Թէոփիլէ՛ն, զո
ակսաւ Յի՛ս առնել և ուսուցանել։
2 * Մինչև յօրն պատուիրելոյ առաքեալն՝ի
ձեռն Հոգւոյն սրբոյ։ զորս ընտրեաց, և
3 վերացաւ։ * Որոյ յանդիման կայոյց զին
քըն կենդանի յետ չարչարանաց իւրոյ՝ի
բազում արուեստս՝ յաւուրս քառասուն
երևելով նոցա՝ և ասել վը արքայութե՛ն Աս
4 * Եւ՝ի հաղորդել ընդ նոսա հայի՛ր, պա
ոՀԷր տայր նոցա յԵրուսաղէմ մի մեկնել. այ
սպասել աւետեացն Հօր, զոր լո՛ւարուք
5 յինէն։ * Զի յովհաննէս մկրտեաց՝ի ջուր
այլ դուք մկրտիցիք՝ի Հոգին սուրբ, ոչ
յետ բազմաց ինչ աւուրցս այսոցիկ։
6 * Եւ նոքա մատուցեալ հարցանէին զնա՝
և ասէին։ Տէ՛ր՝ արդեօք՝ի ժամանակի աս
յայսմիկ հաստատանե՞ս նորոգ զարքայութի՛ն
7 Իսրայէլ։ * Ասէ ցնոսա. ո՛չ է ձերդ գիտել զ
ժամս և զժամանակս, զոր Հայր եդ յի
8 բուամ իշխանութե՛ն։ * Այլ առնիք զզօրութի՛
՝ի հասանիլ Հոգւոյն սրբոյ՝ի վերայ ձեր։
և եղիջիք ինձ վկայք Երուսաղէմ, և յամ
աստանէ, և՝ի սամարիա. և մինչև՝ի ծա
9 գըս երկրի։ * Եւ զայս ասացեալ՝ մինչ
դեռ հայէին նոքա՝ վերացաւ։ և ամպն կո
10 լոյ զնա յաչաց նոցա։ * Եւ մինչդեռ զը
շուցեալ էին ընդ երկինս երթալոյ նորա,
ահա

աշուսակ տրք երկու երեսեան նոցա ՚ի
11 հանդերձս սպիտակս։ * Որք և ասացին։
տրք գալիլեացիք՝ ղի՛ կայք հայեցեալ ընդ
երկինս։ այս Յն որ վերացաւն ՚ի ձէնջ
երկինս, այնպէս եկեսցէ՝ զոր օրինակ տե-
12 սէք զնա երթալ երկինս։ * Յայնժամ ա-
պա դարձան յԵրմ յանտառանալ լեռնէն
ձիթենեաց։ որ է մերձ յԵրմ ըստ շաբա-
13 թու ճանապարհի։ * Եւ երբեմն մտին ՚ի
վերնատունն, եւին ուր վանքն՝ ելակ էին.
Պետրոս՝ և Յովհաննէս. Յակոբոս՝ և Անդ
րէաս. Փիլիպպոս՝ և Թովմաս. Բարթո-
լիմէոս՝ և Մատթէոս. Յակոբոս ալփեան՝
Շմաւօն նախանձայոյզ. և Յուդա Յակո-
14 բեան։ * Սորա ամենեքեան էին հանապա
զորդեալք միաբան յաղօթս հանդերձ կա-
նամբք. և մարեմամ մարքն Յի՛ և եղ-
15 բարքք նորա։ * Եւ յաւուրսն յայնոսիկ
յարուցեալ պետրոս ՚ի մէջ աղբարցն՝
ասէ. (և էր անդ բազմութիւն անուանց
16 հարիւր և քսանիսկ) * Այրք եղբարք՝ պարտ
է կատարիլ գրոյն, զոր յառաջագոյն ասաց
հոգին սուրբ ՚ի բերանոյ դաւթի՛ վասն յու-
դայի. որ եղև առաջնորդ ունելեացն Յի։
17 * Զի ՚ի թիւս մեր էր՝ ընդ մեզ. և հա-
սեալ էր նմա վիճակ պաշտամանս այսորիկ։
18 * Սա ստացաւ գեօղ ՚ի վարձուց անիրաւու
թեան. և ուռուցեալ հերձաւ ընդ մէջ՝ և
19 հեղաւ ամ փոր նորա։ * Եւ յայտնի եղև ա
մենեցուն՝ որք բնակեալ են յԵրմ. մինչև
կոչել գեղջն այնմիկ բարբառովն իւրեանց
ակէդզամայ. պահինքն՝ գեօղ արեան։
20 * Զի գրեալ է ՚ի գիրս սաղմոսաց. եղիցի
ցի բնակութիւն նոցա աւերակ. և մի որ բնակի
որ բնակիցի ՚ի նմա։ և զիշխութիւն նորա առցէ
21 այլ։ * Արդ՝ պարտ է յարանցս յայսցանէ՝
եկելոցս ընդ մեզ յամ ժամանակի՝ յորում
եմուտ

22 եմուտ և եղ առ մեզ Տէր Յս։ * Սկսեալ
'ի մկրտութենէն Յովհաննու մինչև յօրն՝ յո-
րում վերացաւ 'ի մէնջ. վկայ յարութեան
նորա ընդ մեզ լինիլ միում 'ի սոցանէ։
23 * Եւ կացուցին երկուս։ զՅովսէփ՝ որում
բարսաբայն կոչէին. որ անուանեցաւն Յու-
24 տոս։ և զՄատաթիայ։ * Եւ կացեալ ա-
ղօթս՝ ասեն։ դու Տէր՝ սրտագէտ ամե-
նայնեան զմի ոք՝ զոր ընտրեցեր 'ի սոցանէ
25 երկոցունց։ * Առնուլ զվիճակ պաշտամա-
նըս այսորիկ՝ և զառաքելութիւն, յորմէ անց-
26 կաւ Յուդաս՝ գնալ 'ի տեղի իւր։ * Եւ ե-
տուն վիճակք նոցա. և եղ վիճակն մատա-
թիայ. և համարեցաւ ընդ մեռասան առա-
քեալսն։

ԳԼ. Բ։

1 Եւ 'ի կատարել աւուրցն պենտեկոս-
տէից՝ էին ամենեքեան միաբան 'ի մի-
2 ասին։ * Եւ եղև յանկարծակի հնչիւն երկի-
նից՝ եկեալ իբրև սաստիկ հողմոյ. և ե-
լից զամ զաւնն յորում նստէին։
3 * Եւ երևեցան նոցա բաժանեալք լեզուք
իբրև 'ի հրոյ. և նստաւ իւրաքանչիւր 'ի
4 վերայ նոցա։ * Եւ լցան ամենեքեան Հո-
գւով սրբով. և սկսան խօսիլ այլ լեզուս՝
որպէս և Հոգին տայր բարբառիլ նոցա։
5 * Եւ էին յԵրեմ բնակեալք հրէայք՝ արք
երկիւղածք յամէն ազգաց՝ որք 'ի նեղքոյ
6 երկնից։ * Եւ իբրև եղև բարբառս այս՝
եկն միաբան բազմութիւնն՝ և խռնեցաւ. զի
լսէին յիւրաքանչիւր լեզուս խօսիլ նոցա։
7 * Այլանայնային ամենեքեան, և զարմա-
նային, և ասէին ընդ միմեանս. ահա ա-
սեկ ամենքին սոքա՝ որք խօսինս, գալի-
8 լեացիք են։ * Եւ զիա՞րդ լսեմք մեք յիւ-
րաքանչիւր բարբառս մեր՝ յորում ծն-

նեալք

9 ալք եմք։ * Պարթևք՝ և մարք՝ և ելա-
մայիք՝ և որք բնակեալք են ՚ի միջագետս՝
՚ի Հրէաստանի՝ և ՚ի գամիրս՝ ՚ի պոնտոս՝ և
10 յասիայ։ * ՚Ի փռիւգիայ, և ՚ի պամփիլիայ՝
յեգիպտոս՝ և ՚ի կողմանս լիբէացւոց. որք
ընդ կիւրենացիս, և որք եկք հռոմայեցիք։
11 * Հրէայք՝ և եկք նոյնն. կրետացիք՝ և
արաբացիք՝ լսեմք խօսիլ նոցա ՚ի մեր լե-
12 զուս զմեծամեծս Աւ։ * Սքանչանային ա-
մենեքեան զարմացեալք, և ասէին ցմի-
13 մեանս, զինչ կամիցի այս լինիլ։ * Այլ կի-
սոյն ընդ խաղ արկեալ՝ ասէին, լի՛ք քաղ
14 ցո՛ւարիլք եսեն։ * Յարուցեալ պետրոս
հանդերձ մեսասանիւքն՝ ամբարձ զձայն իւր՝
և խօսեցաւ ընդ նոսա։ արք հրէաստանեայք՝
և որք բնակեալք էք յերկրէմ ամենեքին, այս
ձեզ յայտնի լիցի՝ և ունկնդրեք բանից ի-
15 մոց։ * Ո՛չ որպէս դուքդ կարծէք՝ լի՛ք
սոքա արբեալք եսեն. զի դեռ երեք ժամք
16 են աւուր։ * Այլ այս է՝ որ ասացաւ ՚ի
17 ձեռն մարգարէին յովելի՛այ։ * Այս եղիցի
յետ այսորիկ յաւուրս յետինս՝ ասէ Աս՝
հեղից յոգւոյ իմմէ ՚ի վերայ ամենայն մարմ
նոյ. և մարգարէասցին ուստերք ձեր. և
դստերք ձեր. և երիտասարդք ձեր տեսիլս
տեսցեն։ և ծերք ձեր երազոք երազասցին։
18 * Այս ՚ի վե՛ր ծառայիս իմոյ՝ և ՚ի վերայ
աղախնայից իմոյ՝ յաւուրս յայնոսիկ հեղից
յոգւոյ իմմէ, և մարգարէասցին։
19 * Այս տայ նշանս յերկինս ՚ի վեր՝ և նշանս
յերկիր ՚ի խոնարհ. արիւն, և հուր, և մըր
20 րիկ ծխոյ։ * Արեգակն դարձցի ՚ի խաւար,
և լուսին յարիւն՝ մինչեւ եկեալ եսէ օր
21 Տն մեծ և երեւելի։ * Այս եղիցի ամ որ
կարդասցէ զանուն Տն՝ կեցցէ։
22 * Արք ի՛սրայելք. լո՛ւարձք զբանս զայսոսիկ.
զՅն նազովրեցի, զայր ցուցեալ Աւ ՚ի
ձեզ

ձեզ զօրութիւն։ և նշանօք, և արուեստիւք,
զոյս ապար նուաւ Աճ ՚ի միջի ձերում,
23 որպէս և դուք իսկ գիտէք ։ * Զնա նա
տեառ խորհրդով և կանխագիտութիւն Ա՛
մատնեալ ՚ի ձեռս անօրինաց՝ քան եռեալ
24 ՚ի փայտ սպանիք։ * Զոր Աճ յարոյց՝ լու
ծեալ զերկունս մահու. քանզի ոչ էր հնար
ըմբռնել նմա ՚ի նմանէ ։
25 * Դաւիթ իսկ ասէ զնմանէ. Յառաջագոյն
տեսանէի զՏ՚ր առաջի իմ յամ ժամ, զի
ընդ աջմէ իմում է, մի սասանեայցայ։
26 * Վասն այսորիկ ուրախ եղև սիրտ իմ,
և ցնծացաւ լեզու իմ. ևս և մարմին իմ
27 բնակեսցի յոյսով ։ * Զի ոչ թողցես
զանձն իմ ՚ի դժոխս՝ և ոչ տացես սրբոյ
քում տեսանել զապականութիւն ։
28 * Ծանուցեր ինձ զճանապարհս կենաց.
լցուսցես զիս ուրախութեամբ երեսաց քոց։
29 * Արք եղբարք՝ արտաս է համարձակութիւն
ասել ձեզ վասն նահապետին Դաւթի. զ
մեռաւ՝ և թաղեցաւ. և դերեզման նո
կայ ՚ի միջի ձերում մինչև ցայսօր։
30 * Զի մարգարէ էր. և գիտէր, եթէ եր
մանք երդմամբ երդուաւ նմա Աճ ՚ի պտղոյ որով
նի նորա նստուցանել յաթոռ նորա ։
31 * Յառաջագոյն ծանուցեալ խօսեցաւ վա
յարութեան Քրի. զի ոչ թողաւ ոգի նո
՚ի դժոխս՝ և ոչ մարմին նորա եռաս զ
սպականութիւն ։
32 * Զայս Յ՚ս յարոյց Աճ՝ որոյ ամէն
33 քեն մեք վկայ եմք։ * Աջոյն Աւ բարձր
եալ. զաւետիս Հոգւոյն սրբոյ ընկալեա
՚ի Հօրէ՝ սփռեաց զայս, զոր դուք է
34 տեսանէք և լսէք ։ * Զի ոչ եթէ դ
աւիթ ել յերկինս. ասէ իսկ ինքն՝ ասա
Տէր ցՏ՚ր իմ, նիստ ընդ աջմէ իմմէ ։
35 * Մինչև եդից զթշնամիս քո պատառ
դան

36 դան ոտիւ քոյ։ * Արդ՝ ճշմարտիւ գի-
տասցէ ամ տունդ Իսրայէլի. զի Տէր զնա՝ և օ-
ծեալ Աճ արար. զայն Ցո՝ զոր դուքն
37 խաչեցէք։ * Լուեալ զայս՝ զղջացան ի
սիրտս իւրեանց. և ասեն ցպետրոս՝ և ցայլ
առաքեալսն. զինչ գործեսցուք արդ եղ-
38 բարք։ * Ասէ ցնոսա պետրոս. ապաշաւե-
ցէք՝ և մկրտեսցի իւրաքանչիւրդ ի ձեզ ի
յանուն Տեառն Յիսուսի ի թողուլիք մեղաց.
և ընկալջիք զպատեհս հոգւոյն սրբոյ։
39 * Քի ձեզ են աւետիքս՝ և որդւոց ձերոց։
և ամ հեռաւորաց՝ զորս կոչեսցէ Տէր Աստ
40 ծ մեր։ * Լուս այլովք բազմիք բազմօք վկայու-
թիւն դնէր, և մխիթարէր զնոսա՝ և ասէր։
ապրեսարուք յազգէ ասի խոտորելոյ յայս
41 մանէ։ * Որ մանք յօժարութիւք ընկալեալք
զբան նորա՝ մկրտեցան։ և յաւելան յա-
ւուր յայնմիկ հոգիք եբրև երեք հազարք։
42 * Լին էին հանապազորդեալք վարդապե-
տութեանն առաքելոյն. և հաղորդութեան՝ և
բեկանելոյ հացին, և աղօթիցն։
43 * Լին լինէր ամ անձին՝ ահ և երկիւղ։ բա-
զում նշանք և արուեստք ի ձեռս առա-
44 քելոցն գործեին։ * Ամենայն հաւատա-
ցեալքն էին ի միասին. և ունէին զամ
45 ինչ հասարակաց։ * Լու զտուացուածս և
զինչս վաճառէին, և բաշխէին զայն ամենե
սեան՝ ոմ զիարդ պիտոյ ինչ լինէր։
46 * Ձանապազօր կանխեալ միաբանութիւք ի
տաճարն։ և առանձին բեկանէին զհացն։ և
առնուին զկերակուր ուրախութիւք, և միամ
47 տութիւք սրտի։ * Օրհնէին զԱծ՝ և ունէին
շնորհս առ ամ ժողովուրդն։ և Տէր յա-
ւելոյր ի փրկեալսն հանապազօր ի նոյն։

ԳԼ. Գ։

1 Պետրոս և յովհաննէս ելանէին ի տա-
ճար անդր յիններ[ո]րդ ժամու աղո-
2 թիւն։ * Եւ էր այր մի կաղ յորովայնէ
մօր իւրոյ՝ զոր բարձեալ դնէին. զանազան
առ դրան տաճարին, որ կոչիւր գեղեցիկ
խնդրել զողորմութիւն յայցելելոցն՝ որք մտա-
3 նէին ի տաճարն։ * Որոյ տեսեալ զպետ-
րոս և զյովհաննէս՝ սկսան խնդրել զի մատանէին ի տաճարն,
4 ողորմել զողորմութիւն առնուլ։ * Հայեցա-
ւ ի նա պետրոս յովհաննու հանդերձ, և ասէ
5 հայեաց ի մեզ։ * Նա դարձաւ ի նոսա, ի-
ակն ունէր առնուլ ինչ ի նոցանէ։
6 * Եւ ասէ պետրոս, զարծաթ և զոսկի ոչ
ունիմ. բայց զոր ունիմս, զայս տայ քեզ։
յանուն Յի Քի Նազովրեցւոյ արի, և գնա։
7 * Եւ կալեալ զաջոյ ձեռանէ նորա՝ յարոյց
զնա. և անդէն հաստատեցան բարձք նորա
8 և սրունք։ * Ի վեր վազեալ՝ և սկսա-
ւ գնալ. և եմուտ ընդ նոսա ի տաճարն
գնալով, և վազելով՝ և օրհնէր զԱստ։
9 * Եւ տեսեալ ամ ժողովուրդն գնա.
10 նալով, և օրհնէր զԱստ։ * Եւ գիտէին զնա
զի սա էր, որ նստէր վասն ողորմութեա
առ գեղեցիկ դրան տաճարին. և լցան զար
մանալեօք ի վերայ նշանին, որ եղև։
11 * Եւ մինչ նա ունէր զպետրոս և զյովհան
նէս, ընդհացաւ ամ ժողովուրդն առ նոսա
ի սրահն՝ որ կոչիւր սաղոմոնի՝ զարմա-
12 նալով։ * Իբրև տեսս պետրոս, պատաս
խանի ետ ժողովրդեանն. արք իսրայէլք՝ զի
զարմանայեալ էք ի վերայ այսորիկ կամ ընդ
մեզ զի՞ էք պշուցեալք, իբր թէ անձ
զօրութիւն ինչ կամ քաջութիւն արարեալ
13 իսկ զգնալն դմա։ * Աստ աբրահամու և
Աստ իսահակայ՝ և Աստ յակոբայ, Աստ հարց
մերոց

մերոյ փառաւորեաց զորդի իւր զՅս. զոր
դուքն մատնեցիք՝ և ուրացայք առաջի սկ
դատաստ, ՚ի դատելն նորա արձակել ։
14 * Եւ դուք զբն և զարդարն ուրացայք.
և խնդրեցիք զայր մի մահապարտ շնորհել
15 ձեզ ։ * Եւ զառաջնորդ կենացն սպանիք.
զոր Աս յարոյց ՚ի մեռելոց. որում մեք
16 նկ վկայք եմք ։ * Եւ հաւատովք անուան
նորա զսա՝ զոր տեսանէք և գիտէք՝ հաս
տատեաց անուն նր։ և հաւատքն, որք նո
վաւ՝ ետուն դմա զառողջութիւն ապա՝ յան
17 դիման ձեր ամենեցուն ։ * Եւ արդ եղ
բարք՝ գիտեմ, զի անգիտութիւ արարիք՝
18 որպէս և իշխանքն ձեր ։ * Այլ Աս՝ որ
յառաջագոյն սատմեաց ՚ի բերանոց ամ մար
գարէից դառչարչին Քն իւրոց՝ նոյնպէս և
19 կատարեաց ։ * Արդ՝ ապաշաւեցէք և դար
20 ձարուք ՚ի ջնջել զձեզ ձեր ։ * Որպէս զի
եկեսցեն ժամանակք հանգստեան յերեսաց
Տն. և առաքեսցէ զյառաջագոյն նկատ
21 եալն ձեզ զՅս Քս։ * Զոր պարտ է
երկնից ընդունել մինչև ՚ի ժամանակս ա
ռենեցուն հաստատելոյ. զորոց խօսեցաւ Աս
՚ի բերանոց սրբոց իւրոց մարգարէից ։
22 * Որպէս ասաց ցհարան, թէ մարգարէ
յարուսցէ ձեզ Տր Աս ձեր յերեքարց ձե
րոց իբրև զիս, նմին լուիջիք՝ ըստ ամենայնի, որ
23 պիսի և խօսեսցի առ ձեզ ։ * Եւ եղիցի
ամ անձն, որ ոչ լուիցէ մարգարէին այն
միկ, սատակեսցի ՚ի ժողովրդենէն ։
24 * Եւ ամ մարգարէք՝ որք ՚ի սամուէլէ
և այսր՝ խօսեցան, և պատմեցին զառաքս
25 զայսոսիկ ։ * Դուք էք որդիք մարգարէիցն,
և ուխտին, զոր ուխտեաց Աս ընդ հարս
ձեր ։ և ասէ յաբրահամ. ՚ի զաւակի քումմ
26 օրհնեսցին ամ ազգք երկրի ։ * Ձեզ նախ
յարոյց Աս զորդի իւր. և առաքեաց զնա
օրհ-

ալինել զձեզ՝ ի դառնալ ձեզ իւրաքան
չիւր ի չարեացն ձերոց ։

ԳԼ· Դ ։

1 Եւ մինչդեռ խօսէին նոքա ընդ ժողո-
վրդեանն, հասին ի վերայ նոցա քա-
հանայքն և իշխանք տաճարին, և սադո-
2 կեցիքն։ * Ջայրայնեալք վասն ուսուցանել
լոյ նոցա զժողովուրդն՝ և պատմել յՅի-
3 սուսէ զյարուցեալն ի մեռելոց ։ * Մխեցին ի նոսա
զձեռս իւրեանց. և եդին զնոսա ի բանտի,
մինչև ի վաղիւն, զի էր ընդ երեկս ։
4 * Իսկ բազումք ի լսողաց բանին՝ հաւա-
տացին ։ և եղև թիւ մարդկան իբրև հա-
զարաց հնգից ։ * Եւ եղև ի վաղիւն անդր՝
5 ժողովել նոցա զիշխանսն՝ և զերիցսունս և
6 զդպիրս յԵրէմ ։ * Եւ զանազայ քահանայա-
պետ և զկայիափայ. և զՅովհաննէս. և զա
ղէքսանդրոս. և որք միանդամ էին յազգէ
7 քահանայապետին ։ * Եւ կացուցեալ զնոսա
ի մէջ՝ հարցանէին ։ որո՞վ զօրութիւն, կամ
որո՞վ անուամբ արարիք դուք զայս ։
8 * Յայնժամ պետրոս լցեալ Հոգւով սր-
բով՝ ասէ ցնոսա. իշխանք ժողովրդեան,
9 և երիցունք Իսրայէլի ։ * Եթէ այժմ ինչ հար
դատիմ զմեզ այսօր վասն երախտեաց առն
միոյ տկարի, որով սա բժշկեցաւ ։
10 * Յայտնի լիցի ամենեցուն ձեզ՝ և ամ-
ենայն ժողովրդեանն Իսրայէլի. զի յանուն Յի-
սուսի Քրիստոսի Նազովրեցւոյ՝ զոր դուք խաչեցիք՝ զոր Հայր
բոյց ի մեռելոց. նովաւ սա կայ առաջի
11 ձեր ողջացեալ ։ * Նա է վէմ
անարգեալ ի ձէնջ շինողացդ՝ որ եղև գլ-
12 լուխ անկեան ։ * Եւ ոչ ոք անուն այլ կայ ի նմանէ
փրկիմք ։ զի և ոչ անուն այլ կայ ի ներքոյ
երկնից տուեալ ի մարդիկ՝ որով արժան
է մեզ կալ մեզ ։

* Հայե-

13 * Հայեցեալ ՚ի համարձակութիւնն պետրոսի
և յովհաննու, և ՚ի վեր հասեալ լեալ ոչք
ապիստք՝ և առնոյ զալուելիսն են, զարմա-
նային, զի ճանաչէին զնոսա լեալ ընդ Յի-
14 հիւս։ * Եւ զայրն եւս տեսանէին զբժշկեալն՝
զի կայր ընդ նոսա. և ոչ կարէին տալ
15 պատասխանի։ * Եւ հրամայեալ նոցա արտա-
քոս քան զառեանն ելանել. խորհեցան
16 ընդ միմեանս։ * Եւ ասեն՝ զի՞նչ արասցուք
մարդոցդ այսոցիկ՝ զի երևելի նշան
եղև ՚ի ձեռն նոցա։ ամ իսկ բնակչաց եհմի
յայտ է, և ոչ կարեմք ուրանալ։
17 * Այլ զի մի առաւել ճարակեսցի ՚ի ժո-
ղովուրդն՝ սպառնասցուք նոցա, մի ևս
խօսիլ յանունն յայն՝ մի ումեք ՚ի մարդ-
18 կանէ։ * Եւ կոչեալ զնոսա՝ պատուիրէին
ամենևին մի խօսիլ՝ և մի ուսուցանել յա-
19 նուն Յի։ * Իսկ պետրոս և յովհաննէս
պատասխանի եառն և ասեն ցնոսա։ եթէ
արժան իցէ առաջի Աւ՝ ձեզ լսել առա-
ւել քան Աւ՝ ընտրեցէք։
20 * Այլ մեք ոչ կարեմք, զոր տեսաքն և լս-
21 ոմաք՝ չխօսիլ։ * Եւ նոքա սպառնացեալ ար-
ձակէին զնոսա, և ոչինչ գտեալ լեալ որ-
պէս պատուհասեսցեն զնոսա վասն ժողովր
դեանն. զի ամենեքեան փառաւոր առնէին
22 զԱծ՝ վասն լրացեալ եղելոյ։ * Զի ամաց էր
այրն՝ առեալ քան զքառասուն՝ յորոյ վերայ
23 եղև նշանս այս բժշկութիւն։ * Եւ անտի
արձակեալք եկին առ իւրեանսն. և պատ-
մեցին, որչափ ինչ ասացին ցնոսա քահա-
24 նայապետքն և երիցանքն։ * Եւ նոցա լս-
ոմեալ՝ ամբարձին զձայնս իւրեանց առ Ած՝
և ասեն։ դու Տէր Ած՝ որ արարեր զերկինս
և զերկիր՝ զծով և զամ, որ է ՚ի նոսա։
25 * Որ ՚ի բերանոյ Հոգւոյն սրբոյ ասացեր։ զի՞
խռո-

խառնեցան հեթանոսք՝ և ժողովուրդք խոր
26 հեցան անոտիս։ * Յանդիման նոցին թա
դաւորք երկրի. և իշխանք ժողովեցան ՚ի
միասին, վասն Տ՚ն և վասն օծելոյ նր։
27 * Ժողովեցան արդարև ՚ի քաղաքիս յա
միկ, ՚ի վերայ սրբոյ Որդւոյ քոյ Յի, զր
օծեցեր. հերովդէս՝ և պոնտոս պիղատոս
28 ազգօք և ժողովրդօք Իսրլ։ * Առնել որչ
ձեռն քո և կամք յառաջագոյն սահմանեցի
29 լինել։ * Եւ արդ Տ՚ր, հայեաց ՚ի սպառ
նալիսն նոցա՝ և տուր ծառայից քոց ամ
համարձակութիւն խօսիլ զբանն քո։
30 * ՚ի ձգել զձեռն քո ՚ի բժշկութիւն, և նշ
անս, և արուեստս, լինել անուամբ սրբ
31 Որդւոյ քոյ Յի։ * Եւ մինչ կային նոքա
յաղօթս՝ շարժեցաւ տեղին՝ յորում էին
ժողովեալ։ և լցան ամենեքեան Հգւով սրբ
բով. և խօսէին զբանն Ա՚ Համարձակու
32 թեամբ։ * Եւ բազմութիւն հաւատացելոց
լոյն էր սիրտ և անձն միւ։ և ոչիք ՚ինոյ
նէ ասէր զընչից իւրոց լինէ իւր իսկ. այլ
33 նոցա ամենայն ինչ հասարակաց։ * Եւ զո
րութիւն բազմաւ տային վկայութիւն առ
քեալքն յարութեան Տ՚ն Յի Քի։ և շն
նորհք մեծամեծք էին ՚ի վերայ ամենեցու
34 նոցա։ * Եւ ոչիք կարօտեալ ՚ի նոսա զի
որք միանգամ տեարք էին գիւղից կամ ա
պարանից՝ վաճառէին, և բերէին զգին
35 վաճառելոցն։ * Դնէին առ ոտս առաքե
լոյն։ և բաշխէին իւրաքանչիւր՝ որպէ
36 ուեք պիտոյ լինէր։ * Յօսէպ, որ կոչեցա
բառնաբաս յառաքելոյ անուն։ (որ թարգ
մանի որդի մխիթարութեան։) վկաւորի՝ յ
37 գէ կիպրացի։ * Եւր նորա գիւղ. վաճա
ռեալ, և եբեր զդինն՝ և եդ առ ոտ
առաքելոցն։

ԳԼ. Ե։

1 Իսկ այր ոմն անանիա անուն, հանդերձ
կնաւ իւրով սափիրաւ. վաճառեաց
2 զգաւառակ։ * Եւ խորհեաց ՚ի գնոյ անտի՝
գիտելով և կնոջն. և եբեր մասն ինչ եդ
3 առ ոտս առաքելոցն։ * Ասէ պետրոս. անա
նիա, ընդէ՞ր եղեց սատանայ սիրտ քո՝ սուտ
քեզ ՚ոգւոյն սրբոյ, և խորհել ՚ի գնոյ
4 գաւղին։ * Ո՞չ ապաքէն մինչ կայր՝ քո
էր. և ՚ի վաճառեալն ընդ քո իշխանութիւն
էր։ զի՞ է՝ զի եդեր ՚ի սրտի քումմ զբան
զայս։ ոչ սուտեր մարդկան, այլ Աւ։
5 * Եւ լուեալ անանիա զբանս զայսոսիկ՝
անկաւ, և էհան զոգի։ և եղև ահ մեծ ՚ի
վերայ ամենեցուն, որք լուանն զայն։
6 * Յառն կային երիտասարդքն՝ և ամփո-
փեցին զնա՝ և տարեալ թաղեցին։
7 * Եւ եղև իբրև ժամք երիք անցին, և կին
նորա ոչ գիտէր զինչ եղեալն էր՝ եմուտ
8 ՚ի ներքս։ * Պատասխանի եւ նմա պետրոս՝
և ասէ։ ասա դու ինձ՝ թէ այնչափ գնոց
զգեօղն վաճառեցիք։ և նա ասէ՝ այո՛ այն-
9 չափ։ * Եւ ասէ ցնա պետրոս. զի՞ է՝ զի
միաբանեցայք դուք փորձել զ՚ոգին Տն.
ահա ոտքն, որք թաղեցին զայրն քո՝ ՚ի
10 դրան, հանցեն և զքեզ։ * Եւ անկաւ ան
դէն առ ոտս նորա՝ և էհան զոգի։ մտին
երիտասարդքն՝ գտին զնա մեռեալ. և հա-
նեին, և թաղեցին առ առն իւրում։
11 * Եւ եղև երկիւղ մեծ ՚ի վրայ ամենայն ե-
կեղեցւոյն. և ՚ի վերայ ամենեցուն՝ որք լը-
12 ուան զայն։ * Եւ ՚ի ձեռս առաքելոցն լինէ-
ին նշանք և սքանչեստք բազումք ՚ի ժողովրդ
դեանն։ և էին միաբան ամենեքեան ՚ի սրա
13 հին սաղոմոնի։ * Եւ յայլոց անտի ոչինչ իշ
խէր մերձենալ առ նոսա։ այլ ժողովէր զնո

14 սա ժողովուրդն։ * Եւ առաւել ևս յաւելանային հաւատացեալքն ՚ի Տէր, բազմութիւն արանց և կանանց։
15 * Մինչև ՚ի հրապարակն հանել զհիւանդս, և դնել պատգարակօք և մահճօք, եթե եհանց. զի ընդ անցանելն պետրոսի՝ գոնէ հովանի նորա հասցի ումեք ՚ի նոցանէ։
16 * Եւ ժողովուրդ բազմութիւն շուրջ ՚ի քաղաքաց անտի յեկեմ։ բերէին զհիւանդս և ցնեղեալս յապուց պղծոյ. որք և բժշկ
17 կէին ամենեքեան։ * Յարուցեալ քահանայապետն, և ամենեքին որք ընդ նմա (որ զանդն սադուկեցւոց) լցան նախանձու։
18 * Եւ արկին զձեռս յառաքեալսն՝ և եդին զնոսա հրապարակաւ ՚ի բանտի։
19 * Ապա հրեշտակ Տ՚ն ՚ի գիշերի եբաց զդուրս բանտին. և հանեալ զնս՝ ասէ։
20 * Գնայէք, կայէք ՚ի տաճարին, և խօսեցարուք ընդ ժողովրդեանն զամենայն պա
21 գամն կենացս այսոցիկ։ * Եւ իբրև լսան, մտին ընդ առաւօտն ՚ի տաճարն՝ և ուսուցանէին։ եկն քահանայապետն՝ և որք ընդ նմա, կոչեցին միաբան ազատեանն, և զամ ծերակոյտ որդւոցն Իսր, և առաքեցին ՚ի
22 բանտն ածել զնոսա։ * Եւ իբրև եկին սպասաւորքն՝ ոչ գտին զնոսա ՚ի բանտին
23 դարձեալ անդրէն պատմեցին։ * Եւ ասեմ թէ զբանտն գտոք փակեալ ամ զգուշութեամբ. և զպահապանսն՝ կալ կայեն առ դրանն. բայց՝ և ՚ի նեղլոս զոք ոչ գտոք
24 * Իբրև լսեան զբանս զայս իշխանք տաճարին՝ և քահանայապետն, հիացան վասն նոցա, թէ ինչ արդեօք լինիցի այն։
25 * Եւ եկն ոմն պատմեայ նոցա՝ թէ այրն՝ զորս եդիք ՚ի բանտի՝ կան ՚ի տաճարին, և ուսուցանեն զժողովուրդն։
26 * Յայնժամ երթեալ իշխանն սպասաւորքն

բոքն հանդերձ՝ էած զնա ոչ բռնութիւք։ քան
զի երկնչէին ՚ի ժողովրդենէն՝ զի մի քար-
27 կածեսցին։ * Եւ ածեալ զնոսա՝ կացուցին
յատենի։ եհարց զնոսա քահանայապետն։
28 * Եւ ասէ։ ոչ պատուիրելով պատուի-
րեցաք ձեզ, մի ուսուցանել յանունն յայն։
և արդ ահաւասիկ լցիք զԵրուսաղէմ ուսմամբ ձե-
րով։ և կամիք ածել ՚ի վե՛ր մեր զարիւն
29 առն այնորիկ։ * Պատասխանի եւ պետրոս
և այլ առաքեալքն՝ և ասեն. Հնազանդել
պարտ է Աստ՝ առաւել քան մարդկան։
30 * Աստ Հարցն մերոց յարոյց զՅի՛ զոր դուք
սպանիք կախեալ զփայտ։
31 * Զնա Աստ առաջնորդ և փրկիչ բարձրա-
զոյց աջովն իւրով տալ զապաշխարութիւն
32 Իսրայէլի՝ և զթողութիւն մեղաց։ * Եւ մեք եմք
վկայք բանիցս այսոցիկ։ և Հոգին սուրբ՝
33 զոր ետ Աստ հնազանդելոց իւրոց։ * Եւ
նոքա իբրև լուան, առաւոտեցան. և խոր-
34 հէին սպանանել զնոսա։ * Յարուցեալ
ոմն ՚ի մէջ տաճարին փարիսեցի՝ որում ա-
նունն էր գամաղիէլ՝ օրէնուսուցի՝ պատ-
ուական ամենայն ժողովրդեանն. հրամայեաց տա-
կաւիկ մի զարսն արտաքս տանիլ։ * Եւ ասէ
35 ցնոսա՝ արք Իսրայէլ. հայեցարուք ՚ի ձեզ
վասն արանցս այսոցիկ՝ զինչ արժան է դոր-
36 ծել։ * Յառաջքան զայսոսիկ յարո-
եաւ Թեւդաս ասել զանձն, Լծէ ինչ ոմն
յոր անկան արք թուով իբրև չորեքհարիւր։
որ սպանաւ՝ և ամենեքեան որք միաբանեալ
էին ընդ նմա, ջախջախեցան՝ և եղեն ոչինչ։
37 * Յետ նորա յարեաւ Յուդա գաւլիլեացին՝
յաւուրս աշխարհագրին. և ապստամբեցոյց
զժողովուրդ բազում զկնի իւր։ և նա կոր
եաւ՝ և ամենեքեան որք նմա հաւանեալք
38 էին, ցրուեցան։ * Եւ զարդիս ասեմ ձեզ.
՚ի բաց կացէք յայնոցդ և յայդցանէ։ և թող-

տուք զոյա. զի թէ ՚ի մարդկանէ էիցէ խոր-
հուրդդ այդ՝ կամ գործ, քակտեսցի ։
39 * Ապաթէ ԱՍՏՈՒԱԾ՝ ոչ կարէք քակտել
զդոսա ։ գուցէ և Աճամարտք գտանիցիք
40 Հաւանեցան նմա ։ * Եւ կոչեալ զառա-
քեալսն՝ գան հարին . և պատուիրեցին մի
խօսել յանունն ՅԻ. և արձակեցին զնոսա
41 * Եւ նոքա գնացին ընդառաջ յերեսաց ա-
տենիւն . զի վասն անուանն Տ՚ն արժանի ե-
42 ղեն անարկելոյ ։ * Եւ զամ օր ՚ի տաճա-
րին , և առանձին ոչ դադարէին յուսուցա-
նել և աւետարանել զՅ՚ն ՔՍ ։

ԳԼ. Զ։

1 Ե՚ւ յաւուրսն յայնոսիկ ՚ի բազմանա-
նալ աշակերտացն, եղև տրտունջ յունա-
ւա հելբայեցիսն. զի արհամարհեալ լինէ-
ին ՚ի պաշտամանն հանապատզօրդ այրիք նո-
2 * Կոչեցին ևկոտասանքն զբազմութիւն ա-
շակերտացն՝ և ասեն ։ ոչ է հաճոյ մեզ
թողուլ զբանն Ա՚ն՝ և պաշտել զսեղան-
3 * Ի՚նդրեցէք եղբարք , վկայեալս ՚ի ձէնջ
արս եօթն՝ լիս Հոգւով սրբով և իմաս-
տութ. զորս կացուսցուք ՚ի վ՚ր պիտոյիցդ
4 այսոցիկ ։ * Ե՚ւ մեք առօթիւք՝ և պաշտամանի
5 և բանին հաճոյ լիցի ։ * Ե՚ւ հաճե-
թոճեցաւ առաջի ամ բազմութեանն։ և ընտ-
րեցին զստեփաննոս՝ այր լի հաւատով և
Հոգւով սրբով . և զՊիղիպոս . և զՊրո-
քորն . և զՆիկանորայ ։ և զտիմոնայ .
պարմենայ. և զՆիկոլայոս զեկն անտիոքացի
6 * Զորս կացուցին առաջի առաքելոյն . և
աղօթիւ արարեալ՝ եդին ՚ի վերայ նոցա զձ-
7 եռս ։ * Ե՚ւ բանն ՅՍ՚ն ածէր . և բազմա-
նայր թիւ աշակերտացն յոյժ յերկս ։ և բա-
զում ժողովք ՚ի քահանայիցն անսային հա-
8 ւատոյն ։ * Ստեփաննոս՝ այր լի շնորհօք
զօրու-

զօրութեամբ առնէր սուրբ հոգւոյն՝ և նշանս մեծամեծս ՚ի ժողովրդեանն :
9 * Յարեան ոմանք ՚ի ժողովրդենէն, որ կո-
չեր ազատացեալ՝ և կիւրենացեալ՝ և ալէք-
սանդրացեալ՝ և որ ՚ի կիւղիկեցւոց՝ և Ա-
սիայ, վիճել ընդ Ստեփաննոսի :
10 * Եւ ոչ կարէին զդէմ ունել իմաստու-
թեան և Հոգւոյն, որով խօսէր :
11 * Յայնժամ հրապուրեցին արս ոմանս ա-
սել . լուաք զդորա խօսիլ բանս հայհոյու-
12 թեան ՚ի մօսէս և յԱՍՏ : * Եւ խառնեցին
զժողովուրդն, և զերիցսունան, և զդպիրսն :
և հասեալ ՚ի վերայ՝ յափշտակեցին զնա՝
13 և տարին յատեանն : * Եւ կացուցին վկայս
սուտս՝ որք ասէին , այրս այս ոչ դադարի
խօսիլ բանս հայհոյութեան զտեղւոյն սրբոյ և
14 զօրինացն : * Լուաք ՚ի դմանէ, զի ասէր՝
թէ Յի՛ նազովրեցի՝ նա քակտեսցէ զտեղիս
զայս՝ և փոխեսցէ զօրէնս՝ զորս ետու մեզ մո-
15 սէս : * Եւ հայեցեալ ՚ի նա ամենեցունց ,
որք նստէին յատենին, տեսին զերեսս նորա
իբրև զերեսս հրեշտակի :

ԳԼ. Ի :

1 Ասէ քահանայապետն՝ թէ արդարև
2 այդ այդպէ՞ս իսկ : * Եւ նա ասէ՝
արք եղբարք և հարք՝ լուարուք ինձ : Աս-
փառաց երևեցաւ Հօր մերում աբրահամու
մինչդեռ ՚ի միջագետս էր . մինչչև բնակե-
ցուցեալ էր զնա ՚ի խառան . և ասէ ցնա :
3 * Ե՛լ յերկրէ քումմէ և յազգէ քումմէ՝
և եկ յերկիրն՝ զոր ցուցից քեզ :
4 * Յայնժամ ելեալ յերկրէն քաղդեացւոց՝
բնակեցաւ ՚ի խառան : և անտի յետ մեռա
նելոյ Հօր նորա՝ փոխեաց . և ւսպանդխտեցոյց
զնա յերկիրս յայսմիկ, յորում դուք այժմ
5 բնակեալէ՛ք : * Եւ ոչ ետ նմա զժառան-

դու-

գուլխուն ՚ի սմա, և ոչ քայլ մի ոտին։ և
խոստացաւ տալ նմա զսա ՚ի բնակուլխի
և զաւակի նորա յետ նորա. մինչ ոչ դոյ
6 նորա որդի։ * խօսեցաւ Աստ այսպէս, լի
եղիցի զաւակ նորա պանդուխտ յաստր եր
բի։ և ծառայեցուսցեն զնա. և չարչարես
7 սեն զնա ամս չորեքհարիւր։ * Եւ զազգն
որում ծառայեսցեն, դատեցայց ես ասէ
Աստ։ և յետ այսորիկ ելցեն՝ և պաշտես
8 սեն զիս ՚ի տեղւոջս յայսմիկ։ * Եւ ետ
նոսա ուխտ լթլխատուլխե։ և ապայ ծնաւ
զիսահակ։ և լթլխատեաց զնա յաւուր ուխ
երորդի։ և Իսահակ զյակոբ։ և յակոբ
9 զերկոտասան նահապետսն։ * Եւ նախա
պետքն նախանձեալ ընդ յովսեփայ՝ վաճա
ռեցին յեգիպտոս. և էր Աստ նմա։
10 * Եւ փրկեաց զնա յամենայնի նեղուլխեանց նո
և ետ նմա շնորհս և իմաստուլխի առաջ
փարաւոնի արքային եգիպտացւոց. և կա
ցոյց զնա իշխան եգիպտացւոցն, և ամ տան
11 նորա։ * Եկն սով յամենայն երկիրն եգիպ
տոսի. և ՚ի քանան նեղուլխի մեծ։ և ոչ
գտանէին զկերակուր հարքն մեր։
12 * Եւ լուեալ յակոբայ լինել գտանի կերա
կուր յեգիպտոս՝ առաքեաց զհարսն մեր յա
13 ռաջագոյն։ * Եւ յերկրորդումն ետ ծա
նօթ յօսէփ եղբարց իւրոց. և յայտ
14 եղև փարաւոնի ազգ նորա։ * Առաքեա
յօսէփ, և կոչեաց զյակոբ զհայր իւր.
զամ ազգատոհմին. ոչխ եօթանասուն
15 հինգ։ * Եւ էջ յակոբ յեգիպտոս՝ և վա
ճանեցաւ ինքն և հարքն մեր։
16 * Եւ փոխեցան ՚ի սիւքեմ, և եդան յեր
բին, զոր ստացաւ աբրահամ գնով ար ծաթի
յորդւոցն եմորայ՝ որդւոյ սիւքեմայ։
17 * Իբրև մերձեցաւ ժամանակ աւետեացն
զոր խոստացաւ Աստ աբրահամու, աճեաց

ժողո-

ժողովուրդն՝ և բազմացաւ յեգիպտոս։
18 * Մինչև յարեաւ այլ թագաւոր յեգիպ-
տոս՝ որ ոչ ճանաչէր զյովսէփ։
19 * Նա հնարեցաւ ազգին մերում, և չար-
չարեաց զհարսն մեր առնել ընկեցիկ զման-
20 կունս նոցա՝ զի մի ապրեսցին։ * Յորում
ժամանակի ծնաւ և մօսէս՝ և էր կայտառ
առաջի Ա՛Ս. որև սնաւ ՚ի տան հօր իւրոյ
21 ամիս երիս։ * Ւ՚ր յընկեցիկ առնել զնա՝
եբարձ զնա դուստր փարաւոնի. և սնոյց
22 զնա իւր յորդեգիրս։ * Ւ՚ր վարժեցաւ մօ-
սէս ամ իմաստութիւն եգիպտացւոց. և էր
զօրաւոր բանիւք և գործովք իւրովք։
23 * Իբրև լցան նորա քառասնամեայ ժամա-
նակ, անկաւ ՚ի սիրտ նորա շրջիլ զեղ-
բարբք իւրովք՝ զորդւովքն Ի՛ր։
24 * Ւ՚ր տեսեալ զմի զրկեալ՝ պատրեցաւ,
և խնդրեաց զվրէժ զրկելոյն, սպանեալ
25 զեգիպտացին։ * Զ մտաւ ածէր լթէ իմաս
կին եղբարք նորա, զի Ա՛Ծ ՚ի ձեռն նորա
տալոյ էր փրկութիւն նց. և նոքա ոչ իմա
26 ցան։ * Ւ՚ր ՚ի վաղիւն անդր երևեցաւ նոցա
մինչդեռ մարտնչէին՝ և վարեաց զնոսա ՚ի
խաղաղութիւն. ասէ, արք եղբարք էք, ընդ
27 դէմ զրկէք զմիմեանս։ * Իսկ որ զրկէր
զընկերն, մերժեաց զնա՝ և ասէ. ո կացոյց
զքեզ իշխան և դատաւոր ՚ի վր մեր։
28 * Մի լթէ սպանանիս կամիցես զիս՝ զոր օ-
րինակ սպաններ երէկ զեգիպտացին։
29 * Ւ՚ր փախեաւ մօսէս ՚ի բանիցս յայսցանէ,
և եղև պանդուխտ յերկրին մադիամու.
30 ուր ծնաւ երկուս որդիս։ * Ւ՚ր ՚ի կատա-
րել ամացն քառասնից, երևեցաւ նմա
յանապատի լերինն սինայ հրեշտակ Տ՚ն ՚ի
31 բոց հրոյ մորենւոյն։ * Ւ՚ր մօսէս տեսեալ՝
զարմացաւ ընդ տեսիլն, և ՚ի մտաւորին նորա
32 նշմարել՝ եղև ձայն Տ՚ն։ * Էս եմ Ա՛Ծ հայր

ցըն

ցըն քոց • Աճ աբրահամու. Աճ իսահակայ
և Աճ յակոբու ։ և զահի Տարեայ մօսէս
33 ոչ իշխէը Տայիլ ։ * Եւ ասէ ցնա Տ֊ր. լոյծ
զկօշկիկս յոտից քոց • զի տեղիդ՝ յորում
դուդ կայսը՝ երկիր սուրբ է ։
34 * Տեսանելով տեսի զաղբատանս ժողովր֊
դեան իմոյ՝ որ յեգիպտոս • և լուայ հեծու
թեան նոցա՝ և իջի փրկել զնոսա • և արդ՝
եկ, առաքեցից զքեզ յեգիպտոս ։
35 * Զայն մօսէս՝ զոր ուրացանն, և ասէին
ո կայցայ զքեզ իշխան և դատաւոր ՚ի վէր
մեր • զնա Աճ իշխան և փրկիչ առաքեաց
՚ի ձեռն հրեշտակին, որ երևեցաւ նմա ՚ի
36 մորենւոջն ։ * Նա հան զնոսա՝ արարեալ
նշանս և արուեստս յերկրին եգիպտացւոց
և ՚ի կարմիր ծովուն, և յանապատին ամ
37 քառասուն։ * Այս մօսէս է, որ ասաց որդ֊
դեան իսրլ. մարգարէ յարուսցէ ձեզ Տ֊ր Աճ
ձեր յեղբարց ձերոց իբրև զիս՝ նմա լուիջիք
38 * Սա է՝ որ եղև յեկեղեցւոջն՝ յանապատի
ընդ հրեշտակին, որ խօսեցաւ ընդ նմա ՚ի լե֊
բինն սինայ՝ և ընդ հարսն մեր. որ ընկալաւ
զպատգամս կենդանիս՝ տալ մեզ ։
39 * Որում ոչ կամեցան հնազանդիլ հարքն
մեր. այլ մերժեցին, և դարձան սրտիւք իւր
40 եանց յեգիպտոս ։ * Եւ ասեն յահարօն ։
արա մեզ աստուածս, որք երթայցեն առա
ջի մեր. զի մօսէսն այն՝ որ եհան զմեզ յերկ
րէն եգիպտացւոց՝ ոչ գիտեմք զի՛ եղև
41 նմա ։ * Եւ արարին յաւուրսն յայնոսիկ
զորթ. և մատուցին զոհս կռոց • և ուրախ
լինէին ՚ի գործս ձեռաց իւրեանց ։
42 * Դարձոյց Աճ՝ և մատնեաց զնոսա ՚ի պաշ
տօն զօրուձեր երկնից • որպէս և գրեալ է
՚ի գիրս մարգարէիւ • միթէ զոհս և պատա֊
րագս մատուցիք ինձ զամս քառասուն յա֊
43 նապատին՝ տունդ իլի ։ * Եւ առիք զվրան
մոզո֊

մոլորքայ. և զաստղն աստուածոյն Հռեմփայ. զպատկերսն, զորս արարիք երկիրպագանել նոցա. և փոխեցից զձեզ յայն կողմն բաբե-
44 ղայեցոց։ *Խորանն վկայութեան էր ընդ Հարսն մեր յանապատին. որպէս հրամայեաց ետ՝ որ խօսէրն ընդ մօսէսի, առնել զայն
45 ըստ օրինակին՝ զոր ետես։ *Զոր և ընկալեալ բերէին Հարքն մեր՝ հանդերձ յեսուաւ ՚ի վիճակ ազգայն. զորս մերժեաց Աճ յերեսաց Հարցն մերոց. մինչև յաւուրսն
46 դաւթի։ *Որ եգիտ շնորհս առաջի ՅՀ. և խնդրեաց գտանել զյարկս ԱՅ յակոբայ։
47 *Եւ սողոմոն շինեաց նմա տուն։
48 *Այլ ոչ երբէք բարձրեալն ՚ի ձեռագործ տաճարս բնակի. այլ որպէս մարգարէն
49 ասէ։ *Երկինք աթոռ իմ են, և երկիրս պատուհանդան ոտից իմոց. զիրպիսի տուն շինեսջիք ինձ ասէ Տէր. կամ ո՞րն է տեղի
50 հանգստեան իմոյ։ *Ո՞չ ձեռն իմ արար
51 զայս ամ։ *Խստասրտանայք և անթլփատսրտիւք և ականջօք. դուք հանապազ դոգուն սրբոյ հակառակ կայք. ոպէ հարքն
52 ձեր՝ և դուք։ *Զո՞ ՚ի մարգարէիցն ոչ հալածեցին հարքն ձեր. և սպանին զայնոսիկ՝ որք յառաջագոյն պատմեցին վե գալստեան արդարոյն. որոյ դուք այժմ մատնիչք և
53 սպանօղք եղէք։ *Որք առիք զօրէնս ՚ի հրամանս հրեշտակաց. և ոչ պահեցիք։
54 *Լու լուեալ զայս՝ զպրանային ՚ի սիրտս իւրեանց, և կրճտէին զատամունս ՚ի վերայ
55 նորա։ *Լու նա էր լի դոգւով սրբով. հայեցաւ յերկինս, և ետես զփառս ԱՅ. և զՅՒ զի կայր ընդ աջմէ ԱՅ. և ասէ՝ ահա տեսանեմ զերկինս բացեալ և զՈրդի մարդոյ զի կայ ընդ աջմէ ԱՅ։
56 *Աղաղակեալ ՚ի ձայն մեծ՝ խլին զականջս իւրեանց, և զիմեցին առհասարակ ՚ի վե-

նէ

57 նորա։ * Իւ հանեալ արտաքոյ քաղաքին
քար կոծէին. և վկայքն դնէին զհանդերձս իւր
եանոյ առ ոտս երիտասարդի մի՛ջ՝ որ կո-
58 չիւր սաւուղ։ * Իւ քարկոծ առնէին զսուրբ
փաննոս որ կարդայր և ասէր. Տ՛ը Յ՝ս՛ ըն-
59 կալ զոգի իմ։ * Իդ ծունր՝ և աղաղա-
կեաց ՚ի ձայն բարձր. Տ՛էր, մի համարիր
դոցա զայս մեղս. և զայս իբրև ասաց՝ նի-
ջեաց. և սօլոս էր կամակից սպանման նո։

ԳԼ. Ը։

1 Ա՛ւ եղև յաւուրսն յայնոսիկ հարածումն
մեծ ՚ի վերայ եկեղեցւոյն յԵ՛ր. և
ամենեքեան ցրուեցան ՚ի գեօղս Հրէաստա
նի՝ և ՚ի սամարիայ՝ բայց յառաքելոցն։
2 * Իւ բարձին զսուրբ փաննոս առք երկիւ-
ղածք՝ և արարին կոծ մեծ ՚ի վերայ նորա։
3 * Բայց սօլոս վնասակար էր եկեղեցւոյն.
՚ի տունս տունս մտանէր. քարշէր զարս և
4 զիանայս՝ մատնէր ՚ի բանտ։ * Իւ սփռե-
եալքն շրջէին, և աւետարանէին զբանն։
5 * Իակ փիլիպպոս իջեալ ՚ի քաղաքն սամա
րացւոց՝ քարոզէր նոցա զՔ՝ս՛։
6 * Իւնին դնէին ժողովուրդքն բանիցն փի-
լիպպոսի միաբան ՚ի լսել նոցա՝ և ՚ի տես
սանել զնշանսն, զորս առնէր։
7 * Քանզի բազումք՝ որք ունէին զարս պիղ
ծս՝ աղաղակէին ՚ի ձայն մեծ, և ելանէին
8 * Իւ բազումք անդամալոյծք և կաղք բժշ
կեին։ * Իւ եղև ուրախութի՛ւն մեծ ՚ի քա-
ղաքին յայնմիկ։ այր ոմն անուն սիմոն՝
յառաջագոյն էր ՚ի քաղաքին. մոգ էր, և
զարհեցուսանէր զազգն սամարացւոց. ասէր
9 զանձնէ լի՛ւ ինչ մեծ ոմն։ * Ձոր հայէին
ամենեքեան ՚ի փոքունէ մինչև ՚ի մեծամեծս.
և ասէին՝ սա է զօրութի՛ւն Ա՛՝ որ կոչի մեծ։
11 * Հայէին ՚ի նա վասն բազում ժամանա-

կաց

կայ մեղուիք քն ապշեցուցանելոյ վնա ։
12 * Հայր յորժամ հաւատացին փիլիպպոսի,
որ աւետարանէր վասն արքայութեան Աւ,
և անուանն Յի Քի, մկրտեին ամենք
13 քեան՝ արք և կանայք ։ * Այլ և ինքն
սիմոն հաւատաց. և մկրտեալ կանխէր առ
փիլիպպոս ։ տեսեալ զնշանսն և զհզծամս
զորութիս, որք լինէին՝ զարմանայր ։
14 * Իբրև լուան, որք յԵրկմ առաքեալքն
էին, թէ և ՚ի սամարիայ ընկալան զբանն
Աւ, առաքեցին առ նոսա զպետրոս և զը
15 յովհաննէս ։ * Որք իջեալք՝ կացին յաղո
թիս ՚ի վերայ նց, որպէս զի առցեն զՀո
16 գին սուրբ ։ * Ջի ցայնժամ չէ ևս էր ե
ւչ ՚ի վերայ միոյ նոցա հասեալ. բայց մի
այն մկրտեալք էին յանուն Տնի Յի ։
17 * Ցայնժամ եդին զձեռս ՚ի վր նոցա՝ և
18 առնուին զՀոգի սուրբ ։ * Տեսեալ սիմո
նի՝ թէ զձեռն ՚ի վր դնելով առաքելոցն
տուեալ լինի Հոգին սուրբ, մատոյց նոցա
19 ինքս՝ և ասէ ։ * Տուք և ինձ զիշխանութիս
այս. զի յոյր վերայ դնիցեմ զձեռս՝ առ
ցէ զՀոգի սուրբ. և պետրոս ասէ ցնա ։
20 * Աւծաւթ քո ը քեզ լինի ՚ի կորուստ. զի
զպարգևն Աւ համարեցար ընչիւք առա
21 նալ ։ * Ո՛չ գոյ քեզ մասն և վիճակ ՚ի
բանիդ յայդմիկ. քանզի սիրտ քո ոչ է
22 ուղիղ առաջի Աւ ։ * Ապաշաւեա դու ՚ի
չարեացդ քոց յայդցանէ. և աղաչեա զՏը.
թերևս լթողուիցի ձեզ քեզ ՚ի մեղսիդ
23 խորհրդոյ սրտի քոյ ։ * Քանզի ՚ի դառ
նութիւն մաղձի, և ՚ի կնճիռն անիրաւութեան
24 տեսանեմ զքեզ ։ * Պատասխանի ետ սի
մոն, և ասէ. աղաչեցէք դուք վասն իմ
զՏը, զի մի ինչ եկեսցէ ՚ի վերայ իմ, յո
25 րոյ դուքդ ասացիք ։ * Իսկ նոցա եդեալ
վկայութիւն՝ խօսեցան զբանն Աւ, և դար
ձան

ձան յԵֆեմ, և ՚ի բազում դեօղս սամա-
26 րացւոցն աւետարանէին։ * Ընդ շաբաթ Տ֊ն
խօսեցաւ առ փիլիպպոս՝ և ասէ. արի և
գնա դու ՚ի կողմն հարաւոյ ընդ ճանապարհն
որ իջանէ յԵֆեմէ ՚ի գազայ. այս է անապատ։
27 * Եւ յարեաւ գնաց. և ահաւասիկ այր մի
եթէոպացի, ներքինի, հզօր՝ կանդակեայ
տիկնոջ եթէոպացւոց. որ էր ՚ի վերայ
ամենայն գանձուց նորա. որ եկեալ էր եր-
28 կիրպագանել յԵրեմ. * Եւ էր անդրէն դար
ձեալ՝ և նստեալ ՚ի կառս իւրում. ընթեռ-
29 նայր զմարգարէն եսայի։ * Ասէ հոգին ցը
փիլիպպոս. մատիր, և յարեայ ՚ի կառսդ
30 յայդոսիկ։ * Եւ ընթացաւ փիլիպպոս.
լսէր, զի ընթեռնայր եսայի մարգարէ, և
ասէ. վիասիցե՞ս արդեօք, զոր ընթեռնու-
31 ցուսդ։ * Եւ նա ասէ՝ զկնայր կարիցեմ
գիտել՝ թէ ոք ոչ առաջնորդեսցէ ինձ. և
աղաչեաց զփիլիպպոս ելանել նստիլ ընդ
32 նմա։ * Եւ զլուխ գրոյն՝ զոր ընթեռնայր՝
էր այս. իբրև ոչխար ՚ի սպանդ վարեցաւ,
և իբրև գրոյ առաջի կտրչի իւրոյ անմո-
ռունչ. այնպէս ոչ բանայ զբերան իւր։
33 * ՚ի խոնարհութեան նո֊ր դատաստան նորա
բարձաւ։ զազգատոհմն նորա ո՞ պատմեսցէ.
զի բառնին յերկրէ կեանք նորա։
34 * Պատասխանի եւ ներքինին փիլիպպոսի,
և ասէ. աղաչեմ զքեզ, վասն ո՞յր ասէ
մարգարէն զայս. վասն իւր, եթէ վասն
35 այլոյ ուրուք։ * Եբաց փիլիպպոս զբերան
իւր. և սկսեալ ՚ի գրոց յայսմանէ՝ աւե-
36 տարանեաց զՅ։ * Իբրև երթային զճա-
նապարհսն, եկին ՚ի ջուր ինչ. և ասէ ներ
քինին, ահաւասիկ ջուր՝ զի՞նչ արգելու
37 զիս ՚ի մկրտելոյ։ * Եւ ասէ ցնա փիլիպ-
պոս՝ եթէ հաւատաս բովորով սրտիւ,
մանաւանդ է։ պատասխանի եւ և ասէ. Հաւա-

տամ

տամ եթէ ե Ցա վՔա Որդի Այ։
38 * Եւ հրամայեաց կայսրն տանել զնաւն. և իջին երկոքեան ՚ի ջուրն, փիլիպպոս և
39 ներքինին՝ և մկրտեաց զնա։ * Եւ երբ ելին ՚ի ջրոյ անտի, Հոգին սուրբ եկն ՚ի վերայ ներքինւոյն. և հրեշտակ Տեն յափշտակեաց զփիլիպպոս. և ոչնա եւս զնա ներքինին. և գնայր ճանապարհն իւր ուրա
40 խութեամբ։ * Բայց փիլիպպոս գտաւ յազովտոս. և շրջեալ աւետարանէր ամենեցուն քաղաքացն մինչև ՚ի գալ նորա ՚ի կեսարիա։

ԳԼ. Թ։

1 Իսկ սօղոս տակաւին լցեալ սպառնալեօք և սպանմամբ աշակերտացն Տեն. մատուցեալ առ քահանայապետն։
2 * խնդրեաց ՚ի նմանէ թուղթս ՚ի դամասկոս առ ժողովուրդն. որպէս թէ զոք գըտցէ զայնը ճանապարհաւ արս կամ կանայս,
3 կապեալս տանիցէ Երուսաղէմ։ * Եւ ընդ երթալն նորա՝ եղև մերձենալ ՚ի դամասկոս. յանկարծակի շուրջ զնովաւ փայլատակեցաւ
4 լոյս յերկնից։ * Եւ անկեալ յերկիր՝ լսեաւ զձայնբառ՝ որ ասէր ցնա. սաւուղ
5 սաւուղ. ընչի՞ հալածես զիս։ * Եւ ասէ՝ ո՞վ ես Տե՞ր։ և նա ասէ. ես եմ Ցա, զոր դու հալածես. խիստ է քեզ ընդդէմ խթանիւ
6 ածգել։ * Եւ զարհուրեալ՝ և անշշունջ եալ՝ ասաց. Տե՞ր, զիս զի՞նչ կամիս առնել։
7 * Եւ ասէ ցնա Տե՞ր. այլ յոտն կաց՝ և մուտ ՚ի քաղաքդ. և պատմեսցի քեզ՝ զինչ քեզ պարտ իցէ առնել։ իսկ արքն, որք ընդ նմայն երթային, կային անշշունջ. զձայնն միայն լսէին՝ բայց տեսանէին և զոչինչ։
8 * Յարեաւ սօղոս յերկրէ անտի, և աչքք բայօք ոչ զոք տեսանէր. զձեռանէ առեալ

9 նորա՝ մուծին ՚ի դամասկոս։ * Եւ էր անդ
աւուրս երիս՝ և ոչ տեսանէր. և ոչ եկեր
10 և ոչ էարբ։ * Եւ էր ոմն աշակերտ ՚ի
դամասկոս՝ անունեալ անանիա։ և ասէ տեա
՚ի տեսլեան, անանիա։ և նա ասէ՝ ահաս
11 եմ Տր։ * Եւ ասէ տէր Տր. յոտն կաց՝ և
գնա ընդ փողոցն, որ կոչի ուղիղ. և խնդ
րեսցես յասպարանսն յուդայ՝ ոմն անուն
տարսոնացի՝ զի կայ դեռ յաղօթս։
12 * (Եւ եառ ՚ի տեսլեան զայր մի անանիա
անուամբ մտեալ և եդեալ ՚ի վերայ նորա
13 ձեռս. որպէս զի տեսցէ։) * Պատասխանի
եառ անանիա՝ Տէր՝ լուայ ՚ի բազումս վասն
առն այնորիկ՝ որչափ արար չարիս սրբոց
14 քոց յԵրս։ * Եւ աստ ունի զիշխանութիւն
՚ի քահանայապետէն կապել զամենեսեան
15 որք կարդան զանուն քո։ * Ասէ տէր Տր՝
երթ դու՝ զի անօթ ընտրուիծ է նա ինձ
կրել զանուն իմ առաջի հեթանոսաց՝ և
16 թագաւորաց՝ և որդւոցն Իսրայէլի։ * Քանզի ես
ինքն ցուցից նմա՝ որչափ պարտ իցէ նմա
17 չարչարել վասն անուան իմոյ։ * Եւ գնաց
անանիա՝ և եմուտ յասպարանսն. և եդեալ
՚ի վերայ նորա ձեռս, ասէ. սաւուղ եղբայր
՚ի վեր հայեաց՝ Տր առաքեաց զիս. Յի
որ երևեցաւն քեզ ՚ի ճանապարհին՝ յո
րում գայիր. որպէս զի տեսցես՝ և լցցիս
18 հոգւով սրբով։ * Եւ վաղվաղակի անկան
յաչաց նորա իբրև կեղևանք. եառ՝ և յա
19 րուսաւ մկրտեցաւ։ * Եւ առեալ զկերա
կուր՝ զօրացաւ. և եղև ՚ի դամասկոս աւ
20 ուրս ինչ ընդ աշակերտսն։ * Եւ վաղվա
ղակի ՚ի ժողովուրդսն քարոզեաց զՅի. թէ
21 սա է Որդին Աւ։ * Յ ապշեցեալ էին ա
մենեքեան, որք լսէինն, և ասէին. ոչ
սա էր՝ որ աւար հարկանէր յԵրս զայն
սիկ, որք կարդային զանուն Յի. և այս
նմին

նմին ելել եկեալէ. զի կապեալս զտոսա տար
22 յի առ քահանայապետսն։ * Այլ սօղոս առաւել ևս զօրանայր՝ և յալձահարէր զհրէայսն՝ որք բնակեալ էին ի դամասկոս և խնդամեցուցանէր լեզ սա է Քն։
23 * Իբրև կատարեին աւուրք բազումք, խորհեան հրէայքն սպանանել զնա։
24 * Յայտնեցաւ սօղոսի նենգութիւն նոցա. քանզի պահէին զդրունս ի տուէ և ի գիշերի՝ որպէս զի սպանցեն զնա։
25 * Իսկ առեալ զնա աշակերտացն ի գիշերի՝ ընդ պարիսպն կախեալ իջուցին վանդա-
26 կաւ։ * Իբրև եկն սօղոս յԵրեմ, ընդհատանէր յարիլ յաշակերտսն. և ամենեքեան երկնչէին ի նմանէ. չհաւատային եթէ իսկ ա-
27 շակերտ է։ * Բայց բառնաբաս առեալ զնա՝ եած առ առաքեալսն. և պատմեաց նոցա՝ որպէս ի ճանապարհին ետես զՏր. և զի խօսեցաւ ընդ նմա. և զի ի դամասկոս հա-
28 մարձակեցաւ յանուն Ցի։ * Իսկ էր ընդ նոսա մտանել և ելանել յԵրեմ, համարձակեալ յանուն Տեառն։
29 * Խօսէր, և վիճէր ընդ յոյնսն. և նոքա խո-
30 կային սպանանել զնա։ * Իսկ ծանեալ եղբարքն՝ իջուցին զնա ի կեսարիայ. և ա-
31 ռաքեցին զնա ի տարսոն։ * Բայց եկեղեցին ընդ ամենայն հրէաստան և ի գալիլիա ունէր զնաղաղութիւն. շինեալ և երթեալ կենդ երկիւղ Տն. և ժողովրդեալ հոգւոյն սրբոյ բազմանայր։
32 * Իսկ եղև ի շրջելն պետրոսի առ ամենեքումբք, իջանել նմա և առ սուրբսն, որք բնակեալ էին ի լիւդդեայ։
33 * Իսկ եգիտ անդ զայր մի, որում անուն էր ենաս, ութամեան դնիւր ի մահիճս անդամալոյծ։ * Իսկ ասէ նմա պետրոս. ենա՝ բժշկէ զքեզ Տր Ցի Քն. արի, և քեզէն

թօթափեան զանկողինս քո։ և վազվազակի
35 յարեաւ։ * Եւ տեսին զնա ամենեքեան,
որք բնակեալ էին ՚ի լուդդեայ և ՚ի սարո-
նայ. որք և դարձան իսկ ՚ի Տ֊ն։
36 * Եւ ՚ի յոպպէ էր կին մի աշակերտեալ
անուն տաբիթիա, որ թարգմանեալ կոչի
այծեամիկ. սա էր լի գործօք բարեօք և ողոր
37 մութիւնք զորս առնէր։ * Եւ եղև յա-
ւուրսն յայնոսիկ հիւանդանալ նմա և մեռա
նել. լուացին զնա՝ և եդին ՚ի դահլիճի
38 անդ։ * Եւ մերձ էր լուդդեա ՚ի յոպպէ
աշակերտացն լուեալ եթէ պետրոս անդ է,
առաքեցին երկուս արս առ նա՝ աղաչել
զի մի դանդաղեսցի գալ առ նոսա։
39 * Եւ յարուցեալ պետրոս՝ եկն առ նոսա.
որ իբրև եկն՝ հանին ՚ի վերնատունն. և կո
ցին շուրջ զնովաւ այրիքն ամ. լային, և
ցուցանէին զնորձս և զհանդերձս, որչափ առ
40 նէր նոցա այծեամիկն։ * Եւ հանեալ ար-
տաքս զամենեսեան պետրոս, եդ ծունր,
եկաց յաղօթիս. և դարձաւ ՚ի մարմինն և
ասէ. տաբիթիա՝ արի, կաց յանուն Տ֊ն Յ֊
Քի. և նա եբաց զաչս իւր. և տեսեալ
41 զպետրոս՝ նստաւ կանգնեաց։ * Զեռն ետ
նմա՝ և յարոյց զնա. և կոչեալ զսրբսն, և
զայրիս, առաջի կացոյց զնա կենդանի։
42 * Եւ յայտնի եղև ընդ ամենայն յոպպէ.
43 և հաւատացին բազումք ՚ի Տ֊ն։ * Եւ եղև
աւուրս բազումս լինել նմա ՚ի յոպպէ՝ առ
ումեմն սիմոնի խաղալխորդի։

ԳԼ։ ԺԱ։

1 Ա յր մի էր ՚ի կեսարիա՝ անուն կոռնե
լիոս՝ հարիւրապետ. ՚ի գնդէն որ կո
2 չեալ իտալիացի։ * Բարեպաշտօն՝ և եր-
կիւղած զԱ֊ս ամ տամբ իւրով. առնէր ո-
ղորմութիւնս բազումս ժողովրդեանն. և յա
ղօթս

3 զօթս կայր առ Աճ յամ ժամ։ * Իտես
'ի տեսլեան յայտնապէս զինն երորդ ժամու
աւուրն զհրեշտակ Այ՝ զի մուտն էր առ նա՝
4 և ասէր ցնա. կուռնելիւ։ * Իւ նա հայե-
ցեալ ընդ նա՝ զարհուրեցաւ. և ասէ՝ զի՞
է Տր։ ասէ ցնա, աղօթք քո՝ և ողորմու-
թիւք՝ ելին յիշատակաւ առաջի Այ։
5 * Իւ արդ յղեա այս 'ի յոպպէ՝ և կոչեա
զսիմոն ոմն՝ որ կոչի պետրոս։
6 * Նա մտեալ էր առ սիմոնի ումեմն խտդա-
7 խորդի, որոյ է տունն մերձ 'ի ծով։ * Իւ
իբրև գնայր հրեշտակն, որ խոսէր ընդ նը
մա՝ կոչեայ երկուս 'ի ծառայից՝ և զին-
ուոր մի բարեպաշտօն 'ի սպասաւորացն նը
8 րոյ։ * Իւ պատմեալ նոցա զամ՝ առա-
9 քեայ զնոսա 'ի յոպպէ։ * Իւ 'ի վաղիւ
անդր 'ի ճանապարհ անկանիլ նոցա՝ և մօտ
'ի քաղաքն լինիլ՝ էլ պետրոս 'ի տանիսն
կայ յաղօթս զկեսգերորդ ժամուն։
10 * Քաղցեաւ, և կամէր ճաշակել. և 'ի
պատրաստելն նջ՝ եղև 'ի վերայ նորա զար
11 մացումն։ * Իւ տեսանէր զերկինս բա-
ցեալ. և զչորեքցունց տանոյ կապեալ ա-
նօթ ինչ իբրև կաուոյ մեծի, իջեալ և
12 նատեալ 'ի վերայ երկրի։ * Յորում էին
ամ չորքոտանիք և սողունք երկրի, և թռ-
13 չունք երկնից։ * Իւ եղև ձայն առ նա. ա-
14 րի պետրէ, զնջ, և կեր։ * Իւ պետրոս
ասէ. քաւ լիցի Տր. զի ոչ երբէք կերի
15 խառնակ ինչ և անսուրբ։ * Ձայն եղև
կրկին անգամ առ նա. զոր Աճ սրբեաց՝
16 դու մի պղծեր։ * Այս եղև երիցս՝ և վե-
17 րայսաւ անօթն յերկինս։ * Իւ մինչդեռ
զարմացեալ էր ընդ միտս պետրոս՝ ելիէ
զինչ իցէ տեսիլն՝ զոր եռես. ահա արքն
առաքեալք 'ի կուռնելիւայ՝ հարցին զատա-
րանիցն սիմոնի, կացին առ դրանն։

*Կոչե-

18 * կոչեցին զմի՝ և հարցանէին, եթէ սո-
մի՝ որ կոչի պետրոս՝ աստ մոռեալ իցէ։
19 * Եւ մինչդեռ պետրոս զմտաւ ածէր վասն
տեսլեանն՝ ասէ հոգին ցնա. ահաւասիկ արք
20 ոմանք խնդրեն զքեզ։ * Այլ արի, էջ և
երթ ընդ նոսա առանց երկբայ լինելոյ. զի
21 ես առաքեցի զնոսա։ * Եւ իջեալ էջ պետ-
րոս առ նոսա, ասէ. ահաւասիկ ես եմ, զոր
խնդրէք քո. զինչ իրք են՝ վասն որոյ եկիքդ
22 * Եւ նոքա ասեն, կուռնէդիոս հարիւրա-
պետ՝ այր արդար և երկիւղած Աստ. վկայ-
եալ յամենայն ազգէն հրէից. զհրաման ետ
ի հրեշտակէ սրբոյ կոչել զքեզ ի տուն
23 իւր՝ և լսել բանս ի քէն։ * Կոչեաց զնո-
սա ի ներքս՝ և առ իւր ոտկայ. և ի վաղիւ
անդր յարուցեալ պետրոս գնաց ընդ նոսա
և ոմանք եղբարցն անտի՝ որք ի յոպպէ
24 էին՝ եկին ընդ նմա։ * Եւ ի վաղիւն անդր
մտին ի կեսարիա. և կուռնէդիոս միայր նոցա
կոչեալ զազգատոհմն իւր՝ և զվաստակս բա-
25 րեկամանս։ * Եղև ի մտանել պետրոսի
ընդ առաջ եղև նմա կուռնէդիոս. անկեալ
26 առ ոտն՝ երկիրպագանէր։ * Եւ պետրոս
կանգնեաց զնա՝ և ասէ. յոտն կաց՝ և ես
27 ինքն մարդ եմ։ * Եւ խօսելով ընդ նմա
եմուտ ի ներքս. և գտանէր անդ ժողո-
28 վեալ բազումս։ * Եւ ասէ ցնոսա. դուք
ինքնին գիտէք՝ ոչ անմաքուր է առն հրէի
հպիլ կամ մերձենալ առ այլազգիս. և ինձ
Աստ եցոյց մի զոք խառնակ կամ անսուրբ
29 ասել ի մարդկանէ։ * Վասն այսորիկ և
առանց ընդ բանս ինչ ածելոյ եկի կոչե-
ցեալ. բայց արդ հարցանեմ. վինչ պատ-
30 կոչեցիք զիս։ * Եւ կուռնէդիոս ասէ. յա-
ռաջքան զչորս աւուրս մինչ ցայս ժամ,
կայի չաղօթս ընդ ժամն ի տան իմում.
և ահա այր մի եկն՝ և եկաց առաջի իմ ի

Հան-

Հանդերձս սպիտակս. և ասէ։ *Կուռնէդիէ,
31 լսելիք եղեն աղօթիդ քո. և ողորմութիւնք
32 քո յիշեցան առաջի ԱՅ։ *Իսկ արդ յղեա
՚ի Յոպպէ՝ և կոչեա զսիմոն, որ կոչեցեալն
է պետրոս. սա մտեալ է ՚ի տունն սիմոնի
ուրուոյ խաղախորդի մերձ ՚ի ծով. որ ե-
կեսցէ, և խօսեսցի ընդ քեզ։
33 *Ի ազվաղակի ուղեցաւ առաքեցի առ քեզ։
և դու բարւոք արարեր՝ կու եկիր. արդ ամե-
նեքեան մեք առաջի քո կայմք լսել զամե-
նայն, որ հրամայեալ է քեզ ՚ի Տէ։
34 *Իբրայ պետրոս զբերան իւր՝ և ասէ.
Ճշմարտութիւն հասեալեմ. կու ոչ գոյ ակ-
35 նառութիւն առ ԱՅ։ *Այլ յամեմ ազգս՝
որ երկնչին ՚ի նմանէ, և գործէ զարդարու-
36 թիւն՝ ընդունելի է նմա։ *Զբանն առա-
քեաց որդւոց իսրայէլի, աւետարանել զխաղա-
ղութիւն ՚ի ձեռն Յի Քի. (սա է ամի Տ֊ր։)
37 *Դուք ինքնին գիտէք զբանն, որ եղեւ
ընդ ամենայն հրէաստան սկսեալ ՚ի գալիլեէ
յետ մկրտութեանն, զոր քարոզեաց Յովհան-
38 նէս։ *Զայն որ ՚ի նազարեթէ՝ զոր էօծ
Աստ հոգւով սրբով և զօրութիւն. որ շրջե-
ցաւ բարի առնել՝ և բժշկել զամենայն ընդ-
նեալս ՚ի սատանայէ. կու Աստ էր ընդ նմա։
39 *Իսկ մեք վկայք եմք ամենի՝ զոր արար յերկ-
րին հրէաստանի՝ և յԵրուսաղէմ. զոր և սպանին
40 կախեալ զփայտի։ *Զնա Աստ յարոյց
յերրորդ աւուր. և եւս նմա յայտնի լինել։
41 *Ոչ ամենայն ժողովրդեանն՝ այլ մեզ
վկայիցս յառաջագոյն ընտրելոց ԱՅ. որք
և կերաք՝ և արբաք ընդ նմա յետ յա-
42 րուԹեան նորա ՚ի մեռելոց։ *Իսկ պատուիր-
եաց մեզ՝ քարոզել ժողովրդեանն՝ և վկայ
ասել՝ թէ նա է սահմանեալն ԱՅ
դատաւոր կենդանեաց և մեռելոց։
43 *Նմա ամենայն մարգարէք վկայեն, զԹողութիւն
մեղաց

մեղաց առնուլ անուամբ նորա, ամ հաւատա
44 ցելոց ՚ի նա։ * Եւ մինչդեռ խօսէր պետ-
րոս զբանս զայս, հանդիաւ հոգին սուրբ
՚ի վերայ ամենեցունն՝ որք լսէին զբանն։
45 * Զարմացան, որք ՚ի թլփատութենէ ան-
տի հաւատացեալք եկեալ էին ընդ պետ-
րոսի. զի և ՚ի հեթանոսս պարգեւք հոգւոյն
46 սրբոյ պեղանին։ * Քանզի լսէին ՚ի նոցանէ
խօսիլ ՚ի լեզուս՝ և մեծացուցանել զԱ-
47 * Ցայնժամ պատասխանի ետ պետրոս՝ մի-
թէ զջուր ոք արգելուլ կարէ առ ՚ի չկր-
տել զսոսա, որք և զհոգին սուրբ ընկալան՝
48 որպէս և մեք։ * Եւ հրամայեաց նոցա մկր-
տիլ յանուն Տ՚ն Ցի Քի։ Յայնժամ աղա
չեցին զնա լինիլ անդ աւուրս ինչ։

Գլ. ԺԱ։

1 Լուան առաքեալքն՝ և եղբարք, որք էին
՚ի կողմանս հրէաստանի, զի և ՚ի հե-
թանոսս ընկալան զբանն Ցայ։
2 * Բայց յորժամ եկ պետրոս յԵրու-
սաղէմ՝ խոզէին ՚ի նմանէ՝ որք ՚ի թլփատութենէ հաւատա
3 ցեալքն։ * Եւ ասէին. եթէ մտեր առ
արս անթլփատս՝ և կերեր ընդ նոսա։
4 * Եւ սկսաւ պետրոս պատմել նոցա կար-
5 գաւ՝ և ասէ։ * Ես էի ՚ի քաղաքին Յոպ-
պէ յաղօթս՝ և տեսի ՚ի զարմացման տեսիլ։
իջանել անօթ մի ինչ իբրև կտաւոյ մեծի
զչորեցունց ծոնոցն կախեալ յերկնից՝ և ե-
6 հաս մինչև առ ես։ * Ցոր պշուցեալ հայ-
էի. և տեսի զչորքոտանիս երկրի. և զգա-
զանս՝ և զսողունս. և զթռչունս երկնից։
7 * Եւ լուայ բարբառ, որ ասէր ցիս պետ-
8 րոս, զնա, և կեր։ * Եւ ասեմ. քաւ լիցի
Տ՚ր. զի խառնակ ինչ՝ և անսուրբ ոչ ել-
բէ՛ք եմուտ ՚ի բերան իմ։
9 * Պատասխանի ետ բարբառն երկրորդ ան-
գամ

գամ յերկինից։ զոր Աճ սրբեաց՝ դու մի խառ-
10 նակ համարիր։ * Այս եղև երիցս. և վերս-
11 յաւ դարձեալ ամ յերկինս։ * Յո ահա
անդրէն երիք արք եկին՝ կացին առ տան-
12 բանիսն՝ ուր եմն էի՝ առաքեալք ի կեսա-
րիէ առ իս։ * Յո ասէ ցիս Հոգին՝ երթալ
ընդ նոսա՝ և մի ինչ խղճել։ եկին ընդիս
և աք վերգնին եղբարքս. և մտաք ի տուն
13 առնն այնորիկ։ * Յո պատմեաց մեզ՝ որպէս
եառս զհրեշտակն ի տան իւրում, զի կայր՝
և ասէր ցնա։ առաքեա ի Յոպպէ. և կո-
չեա զսիմոն զկոչեցեալն պետրոս.
14 * Որ խօսեսցի բանս ընդ քեզ. որով կեց
15 ցես դու՝ և ամենայն տուն քո։ * Յո իբ-
րև սկսայ խօսել՝ եկն Հոգին սուրբ ի վերայ
նոցա։ որպէս և ի վ ը մեր ի սկզբանն։
16 * Ցիշեցի զբանն Տ՚ն՝ զոր ասէրն։ յՕհան-
նէս մկրտեաց ի ջուր. բայց դուք մկրտիցիք
17 ի Հոգին սուրբ։ * Իսկ արդ՝ եթէ զհաս
բարկ պարգևն եառ Աճ և նոցա՝ որպէս
և մեզ՝ ի հաւատալն ի Տ՚ը Ց՚ս Ք՚ս. ես
18 զինչ կարող էի արգելուլ զԱճ։ * Յո
լուեալ զայս՝ լռեցին, և փառաւորո առնէ-
ին զԱճ՝ և ասէին։ ուրեմն և ի հեթա-
նոս եառ ետ ճշմարտութիւն կենաց։
19 * Յո ցրուեալքն ի նեղութենէն առ փանո-
սն՝ հասին մինչև ի փիւնիկէ, և ի կիպրոս՝
և յանտիոքիայ։ ոչ ումեք խօսէին զբանն՝
20 բայց միայն հրէից։ * Յո էին ոմանք արք
կիպրացիք՝ որք մտեալք յանտիոք՝ խօսէին
ընդ յոյնսն աւետարանեալ զՏ՚ը Ց՚ս։
21 * Յո էր ձեռն Տ՚ն ընդ նոսա։ և բազմու-
թիւն հաւատացելոց դարձաւ ի Տէրն։
22 * Լուր եղև բանս այս յականջս եկեղե-
ցւոյն՝ որ էր ի Երեմ, վասն նոցա։ և առա-
քին զբառնաբաս մինչև յանտիոք։
23 * Որ երբև եկն՝ և եառս զշնորհն Աճ

ու-

ուրախ եղև. և մխիթարէր զամենեսին՝ յ
Ժամուխիք սրտի կալ նոցա ՚ի Տէր ։
24 * Զի էր այր զօրաւոր ամիտ՝ և լի հոգւո
սրբով. և յաւելաւ ժողովուրդ բաղու
25 Տէն ։ * Եւ եղև ՚ի տապան խնդրել զօրհաս
և գտեալ զնա՝ էած յանտիոք ։
26 * Եւ եղև նոցա զամն ողջոյն ժողովել յե
կեղեցին՝ և ուսուցանել զժողովուրդ բա
զում, և անուանել նախ յանտիոք զաշա
27 կերտան Քրիստոնեայ ։ * Ընդ աւուրն
ընդ այնոսիկ իջին յԵրեմ մարգարէք յան
28 տիոք ։ * Յարուցեալ միոմն ՚ի նոցանէ ա
գաբոս՝ նշանակեաց հոգւովն, սով մեծ լի
նել ընդ ամաշխարս՝ որ եղև առ կլօդեաս։
29 * Բայց յաշակերտաց անտի, որպէս զիարդ
կարող ոք էր՝ խրատքանչիւրոք ՚ի նոցանէ ո
րոշեցին առաքել ՚ի սէաս եղբարցն, որք
30 բնակեալք էին ՚ի հրէաստանի ։ * Զոր և
արարին իսկ առաքեալ առ երիցունսն ՚ի
ձեռն բառնաբայ՝ և սօղոսի ։

ԳԼ. ԺՌ։

1 Ընդ ժամանակն ընդ այնոսիկ էարկի
րոդէս արքայ զձեռն չարչարել զո
2 մանս յեկեղեցւոյն ։ * Եւ սպան զյակոբոս
3 զեղբայրն յովհաննու, սրով ։ * Եւ տես եթէ
հաճոյ է հրէիցն, յաւել և ս ունել զպետ
րոս ։ և էին աւուրքն բաղարջակերաց ։
4 * Զոր երբեմն կալաւ՝ եդ ՚ի բանտի. և մատ
նեաց չորիս չորրորդաց զինուորաց պահել
զնա. և կամէր յետ զատկին անել զնա ժո
5 ղովրդեանն ։ * Եւ պետրոս ՚ի պահեստի
էր ՚ի բանտին ։ և աղօթք առէպ լինէին յե
6 կեղեցւոյն վասն նորա առ Աստ ։ * Իբրև կա
մեալ անել զնա հերովդէս, ՚ի գիշերին
յայնմիկ էր պետրոս ՚ի քուն ՚ի մէջ երկուց
զինուորաց. կապեալ կրկին շղթայիւք ։ և
պա-

պահապանքն առաջի դրանն պահէին զբան
7 տըն։ * Եւ ահա Հրեշտակ Տ֊ն եկն և ե֊
կաց ՚ի վերայ՝ և լոյս ծագեաց ՚ի տանն։ և
խփեաց զկողն պետրոսի՝ յարոյց զնա՝ և
ասէ. արի վազվազակի։ և անկան շղթայ֊քն
8 ՚ի ձեռաց նր։ * Եւ ասէ Հրեշտակն ցնա.
ածդ զգեստ քո. և արկ զՀողմիափս յոտս
քո։ և արար այնպէս։ և ասէ ցնա՝ արկ
9 զձորձս քո, և եկ զկնի իմ։ * Եւ ելեալ
երթայր զկեա՝ և ոչ գիտէր երթ֊ Ճշմարիտ
եւց՝ որ լինէր եղևն ՚ի Հրեշտակէն. այլ համա
10 րէր երազ տեսանել։ * Եւ երբեւ անցին
նոքա՝ բան մի պահ և բան երկուս, եկին
մինչև ՚ի դուռն երկաթիե՝ որ Հանէր ՚ի քա
ղաքն. որ ինքնին բացաւ նոցա։ և մտեալ
անցին ընդ փողոց մի. և վազվազակի ՚ի բաց
11 եկաց ՚ի նմանէ Հրեշտակն։ * Եւ պետրոս
երբեւ ՚ի միտս եղև, ասէ. արդ գիտեմ Ճըշ
մարիտ լե֊ աւաքեաց Տ֊ զՀրեշտակ իւր.
և փրկեաց զիս ՚ի ձեռաց Հերովդէի, և յա
յնկալուլթենէ ժողովրդեանն Հրէից։
12 * Եւ լեալ ՚ի միտս՝ եկն ՚ի տունն Մարիա
մու մօր յովհաննու, որ կոչեցաւն Մարկոս,
ուր էին բազումք ժողովեալք՝ և աղօթս
13 առնէին։ * Եւ ՚ի բաղխել զդուրս դրանն,
մատեաւ աղախին մի ունկն դնել, որում
14 անուն էր Հռոդէ։ * Եւ ծանուցեալ ըզ֊
ձայնն պետրոսի՝ ՚ի խնդալոյն ոչ եբաց ըզ֊
դուռն. ՚ի ներքս ընթացեալ պատմեաց՝
15 լե֊ պետրոս առ դրանն կայ։ * Եւ նոքա ասեն
ցնա՝ մոլիս։ և նա էւս պնդէր՝ լե֊ այդպէս
է։ և նոքա ասէին՝ Հրեշտակ նր է նյն։
16 * Եւ պետրոս առէպ բաղխէր։ երբեւ բա֊
17 ցին՝ տեսին զնա՝ և զարմացան։ * Եւ նա
ձեռամբ լռութեան լսել. և պատմեաց՝ որ
պէս Տ֊ էր եհան զնա ՚ի բանտէն։ և ասէ
պատմեցէ֊ք յակոբայ, և եղբարցն զայս։ և
ել

18 եւ գնաց յայլ տեղի։ * Եւ երբեւ այդ եղեւ՝
եր խռովուիթիւն մեծ ՚ի մէջ զինուորացն ոչ
19 արդեօք պատահեան եղեւ ։ * Իսկ հերովդէս
երբեւ խնդրեաց զնա՝ եւ ոչ եգիտ, հար-
ցեալ զպահապանսն՝ հրամայեաց սպանա-
նել ։ եւ իջեալ ՚ի հրէաստանէ ՚ի կեսարիայ՝
20 և անդ լինէր։ * Եւ էր հերովդէս յոյժ բարկ
ընդ տիւրացիս և ընդ սիդոնացիս ։ և նո՛
ա՛ա հասարակ եկին առ նա։ և ՚ի բանի ա-
րարեալ զբիւատոս սենեկապետ արքային,
խնդրէին զհաշտութիւն. վասն կերակրե-
լոյ երկրին նոցա յարքունուստ ։
21 * Յաւուր միում յերեսփոջ հերովդէս զգ
գեցեալ էր զհանդերձ թագաւորութիւնէ՝ և
նստէր յատենի, և ճառէր ընդ նոսա հրա-
22 պարակաւ ։ * Եւ ամբոխն աղաղակէր՝ թէ
23 Աստ բարբառ է, և ոչ մարդոյ ։ * Եւ ան-
դէն եհար զնա հրեշտակ Տ՚ն՝ փոխանակ զի
ոչ ետ փառս ՚ի ։ և եղեալ որդնալից սա
24 տակեցաւ ։ * Եւ բանն ՚ի աճէր և բազ-
25 մանայր ։ * Բառնաբաս և սօղոս դարձան
յերեմէ՝ երբեւ կատարեցին զպաշտօնն ։ ա-
ռեալ էր ընդ իւրեանս և զյովհաննէս՝ որ
կոչեցեալն էր մարկոս ։

ԳԼ. ԺԳ։

1 Էին ոմանք յանտիոք ըստ եկեղեցւոյ
մարգարէք, և վարդապետք ։ բառնա
բաս՝ և շմաւօն կոչեցեալն նիւգեր. և
ղուկիոս կիւրենացի. և մանայեն դայեակորդի
հերովդէի չորրորդապետի, և սօղոս։ * Մինչ
2 դեռ ՚ի պաշտամունն Տ՚ն կային, և պահէին
ասէ Հոգին սուրբ. որոշեցէք ինձ զբառ
նաբաս և զսօղոս ՚ի գործ՝ յոր կոչեալ
3 իմ զնոսա ։ * Յայնժամ պահեալ՝ և աղո
արարեալ՝ եդին զձեռն ՚ի վերայ նոցա՝ և
4 արձակեցին ։ * Եւ նոքա առաքեալք ՚ի հո
ւոյն

ոյն որբոյ՝ ի քրջին ի սեվիլիա. և անտի նա-
5 ւեցին ի կիպրոս։ * Իւ հասեալ ի սա-
ղամինա՝ պատմէին զբանն ոյ ի ժողովարդս
Հրէից։ ունէին և զյովհաննէս պաշտօնեայ։
6 * Շրջեալ ընդ ամենայն կղզին մինչև ի
պափոս, գ տին անդ գայր ոմն մոգ ոտա
մարդապէ՝ Հրէայ. որում անուն էր բարէ
7 յեսու։ * Որ էր ընդ փոխանակ բդեշխին
սէրգեայ պօղոսի՝ առն իմաստնոյ։ նորա ազա
չեայ զբանն ոյ։ * Կ՚ընդդէմ եկաց նմ ելիմաս
մոգ։ (քանզի այնպէս լծարգմանի անուն
նորա։) լինդրէր շրջել զփոխանակբդեշխին
9 ի հաւատոյ։ * Իսկ սօղոս, որ և պօղոս
լցեալ Հոգւով սրբով՝ Հայեցաւ ի նմա։
10 * Իւ ասէ՝ ով լի ամ նենգութ՝ և խո-
րամանկութեամբ, որդի սատանայի, թշնա-
մի ամ արդարութեան. ոչ լռես ի լծիւ-
րեայ զճանապարհս Տն ղուղիղս։
11 * Իւ արդ՝ ահա ձեռն Տն ի վերայ քո. և
դու եղիցես կոյր՝ չտեսանել զարև մինչև
ի ժամանակ մի։ և անդէն անկաւ ի վե-
րայ նորա մէգ և խաւար։ և շրջեալ լինդ-
12 րեր առաջնորդս։ * Յայնժամ տեսեալ
փոխանակբդեշխին զբանն՝ որք եղեն, հա-
ւատաց զարմացեալ ընդ վարդապետութեին
13 Տն։ * Իւ ամբարձեալ ի պափէ պօղո-
սոս՝ եկին ի պերգէ պամփիւղեայ։ յո-
Հաննէս մեկնեալ ի նոցանէ դարձաւ յերէմ։
14 * Իւ նորա գնացեալ ի պերգեայ՝ եկին
յանտիոք պիսիդեայ։ և մտեալ ի ժողո-
վուրդն յաւուր շաբաթուց՝ նստան։
15 * Իւ յետ ընթերցանելոյ զօրէնին և մարգա-
րէից, առաքեցին առ նս ժողովրդապետքն՝
և ասեն։ արք եղբարք՝ եթէ կայ ի ձեզ
16 բանք մխիթարութեան առ ժողովուրդ՝ խո-
սեցարուք։ * Յառնեալ պօղոս՝ շարժեաց

զՀոգն և ասէ. արք Իսրայէլք՝ և այք երկն-
17 չեք ականջ՝ լսեսջիք։ * Աճ ժողովրդեանս
այսորիկ ելիր, ընտրեայ զՀարսն մեր։ և զժո-
ղովուրդն բարձրայոյզ ի պանդխտութեան
Եգիպտացւոց։ և ի բազուկ բարձր
18 եհան զնոսա անտի։ * Ընդ ժամանակ
նամեայ ժամանակ կերակրեաց զնոսա յա-
19 նապատի։ * Ընդ բառիսել զազգս եօթն
յերկրին քանանու՝ ժառանգեցոյց նոցա զեր-
20 կիր նոցա։ * Իբրև ամն չորեքհարիւր և
հնգետն։ և յետ այսորիկ ետ նոցա դատա-
ւորս մինչև ի սամուէլ մարգարէ։
21 * Ընդ անոր յառաջ խնդրեցին զթագաւոր
և ետ նոցա Աճ զսաւուղ որդի կիսեայ,
այր յազգէ բենիամենի՝ ամս քառասուն։
22 * Ընդ իբրև փոխեաց զնա, յարոյց նոցա
զդաւիթ թագաւոր՝ որում և ասացեալ
վկայութիւն. գտի զդաւիթ որդի յեսսեա
այր ըստ սրտի իմում. որ արասցէ զամ-
23 զիսայն իմ։ * Ի սորա զաւակէ Աճ ըստ
աւետեացն յարոյց ելիր զփրկիչն Յի։
24 * Ընդ յառաջագոյն քարոզութենն յովհան-
նու. առաջի երեսաց մտին նր մկրտութիւն
ապաշխարութեան՝ ամ ժողովրդեանն ելիր։
25 * Ընդ իբրև լնոյր յովհաննէս զընթացսն,
ասէր։ զո՞ք կարծէք զինէն թէ իցեմ, չեմ
ես այն. այլ ահա գայ զինէն իմ, որում չեմ
արժանի զկօշկիկս ոտիցն լուծանել։
26 * Արք եղբարք՝ որդիք աբրահամեան ազ-
գին, և որք ի ձեզ երկիւղածք իցեն յայ-
ձեզ բանս այս փրկութեան առաքեցաւ։
27 * Իսայց որք բնակեալք են յերկիր, և իշ-
խանք նոցա անծանօթք եղեն ի սմանէ՝ և
ըստ բարբառոց մարգարէիցն, որք զամ ըն-
բանիան ընթերցեալ լինիցին՝ դատեալ կա-
28 տարեցին։ * Ընդ ոչ մի ինչ պատճառս
մահու գտեալ՝ խնդրեցին ի պիղատոսէ,
սպա-

29 սպանանել զնա։ * Իբրև կատարեցին
զամենայն, որ վասն նորա գրեալ էր, իջու
ցին ՚ի փայտէն, եդին ՚ի գերեզմանի։
30 * Այլ Աստուած յարոյց զնա ՚ի մեռելոց։ որ երև
եցաւ աւուրբք բազմօք այնոցիկ։
31 * Որք ելեալ էին ընդ նմա ՚ի գաղիլեէ
յԵրուսաղէմ։ որք և արդ իսկ վկայք են նորա
32 առ ժողովուրդն։ * Եւ մեք ձեզ աւետա-
րանեմք զխոստումն՝ որ առ Հարսն եղեալ
33 էր։ * Զի զնոյն Աստուած կատարեաց առ մեզ
որդիս նոցա յարուցեալ զՅիսուս։ որպէս և
՚ի սաղմոսին գրեալ է երկրորդում։ որդի
իմ ես դու. և ես այսօր ծնայ զքեզ։
34 * Եւ զի յարոյց զնա ՚ի մեռելոց. և ոչ
ևս դառնալոց է յապականութիւն։
35 * Այսպէս ասէ. եւթէ սուրբ ձեզ զսրբու-
թիւնն դաւիթի վճաւաստելիս։ քանզի և ՚ի
միւսում ասէ։ Ո՛չ տայցես սրբոյ քում
36 տեսանել զապականութիւն։ * Այլ դաւիթ
յաղթի անդ իւրում պաշտեաց. և ՚ի կամս
Աստուծոյ. և յաւելաւ առ հարս իւր՝ և
37 ետես զապականութիւնն։ * Իսկ՝ զոր Աստ-
ուած յարոյց՝ ոչ ետես զապականութիւն։
38 * Ծանեալ լիցի ձեզ արք եղբարք. զի տա-
պաւ ձեզ թողութիւն մեղացն աւետարանի։ և
յամենայն՝ յորմէ ոչ կարացիք օրինաւքն մովսէսի
39 արդարանալ։ * Ամենայն՝ որ հաւատայ,
40 արդարանայ։ * Զգոյշ կացէք՝ գուցէ ե-
կեսցէ ՚ի վերայ ձեր ասացեալն ՚ի մարգարէին։
41 * Տեսէք արհամարհոտք՝ և զարմացարուք՝
և եղծարուք։ զի գործ մի գործեմ ես յաւ-
րս ձեր. գործ, որում ոչ հաւատայցէք՝
42 եթէ ոք պատմեսցէ ձեզ։ * Եւ երբեմն ելին
անտի՝ աղաչէին ՚ի միւսում շաբաթու խո-
43 սիլ զնոցա զնոյն բանս։ * Իբրև արձակեցաւ
ժողովուրդն, սկսան երիտասին բազումք ՚ի
հրեից անտի՝ և ՚ի պաշտօնէից եկամտից

պօղոսի և բառնաբայ . որք խօսէին ընդ
նոսա . և հաւանեցուցանէին զնոսա կալ՝
44 Ճեալ ՚ի շնորհսն Աւ։ * Եւ ՚ի դալ միւսոյ
շաբաթուն , գրեթէ ամ քաղաքն ժողո-
45 վեցաւ լսել զբանն Աւ։ * Իբրև տեսին
հրէայքն զամբոխն՝ լցան նախանձու։ և ընդ
դէմ դարձեալ ասացելոցն ՚ի պօղոսէ՝ հայ-
46 հոյէին ։ * Համարձակեալ պօղոսի և բառ
նաբայ՝ ասէին ։ առ ձեզ նախ պարտ էր խո
սիլ զբանն ումն ։ և քանզի դուք մերժէք
զնա, և ոչ արժանիս համարիք զձեզ կե-
նացն յաւիտենականաց , ահաւասիկ դառ-
47 նամք ՚ի հեթանոսս ։ * Զի այսպէս պատ-
ուիրեաց մեզ Տր ։ եդի զքեզ ՚ի լոյս հե-
թանոսաց՝ լինիլ քեզ ՚ի փրկութիւն մինչև
48 ՚ի ծագս երկրի ։ * Զայս լուեալ հեթա-
նոսացն՝ ուրախ լինէին, և փառաւորէ առ-
նէին զբանն Տն ։ և հաւատացին՝ որք էին
կարգեալ ՚ի կեանսն յաւիտենականս ։
49 * Եւ ընդէր բանն Աւ ընդ ամ գառաւն ։
50 * Իսկ հրէայք գրգռեցին զպաշտօնեայ
կանայս զլուսաւորս, և զլխաւորս քաղաքին,
և յարուցեալ հալածանս ՚ի վ ր պօղոսի և
բառնաբայ՝ հանին զնոսա ՚ի սահմանացն
51 իւրեանց։ * Եւ նոցա լթօթափեալ զփոշին
յոտից ՚ի վ ր նոցա , եկին յիկոնիոն։
52 * Եւ աշակերտքն լնանէին խնդութիւն՝ և
հոգւով սրբով ։

ԳԼ. ԺԴ։

1 Եւ եղև յիկոնիոն ՚ի միասին մտանել
նոցա ՚ի ժողովուրդ հրէիցն , և խո-
սիլ նոյնպէս . մինչև հաւատալ հրէից, և
2 յունաց բազմաց մեծ ։ * Իսկ անհաւատ
հրէայքն յարուցին՝ և չարացուցին զան-
ձինս հեթանոսացն ՚ի վերայ եղբարց ։
3 * Բազում ժամանակս շրջէին համարձա-
կեալք

կեալք Ցեսուն վկայութիւն՝ բանիւ Հոգւոյն
Սրբոյ. և տալ նշանս և արուեստս լինել
4 ի ձեռս նոցա։ * Եւ եղեն հերձուածք ի
բազմութեան քաղաքին. ոմանք էին ի հրէ
5 այսն, և ոմանք յառաքեալսն։ * Իբրև եղեւ
դիմել հեթանոսացն և հրէից հաշտանօքն
իւրեանց ի թշնամանել և ի քարկոծել
6 զնոսա։ * Ապ եղեալ նոցա՝ փախեան ի
քաղաքս լիկաւնացւոց՝ ի լիւստրայ՝ և ի
դերբէ. և շուրջ պատառանն. և անդ ա-
7 ւետարանէին։ * Եւ այր ոմն լիւստրացի տկար
յոտիւ՝ նստեր՝ կուլ յորովայնէ մօր իւրոյ.
որոյ երբէք չէր գնացեալ։
8 * Սա լսէաւ զխօսսն պաղոսի. որ հայեցեալ
ի նա, և տեսեալ թէ ունի հաւատս փրկու-
9 թեան։ * Ասէ մեծաձայն. քեզ ասեմ, յա-
նուն Տ՚ն մերոյ Յ՚Ի Ք՚Ի յոտն կաց ի վե-
րայ ոտից քոց ուղիղ։ և վազվազէր, և
10 գնայր։ * Եւ ժողովրդոյն տեսեալ՝ զոր ա-
րար պաղոս, բարձին զձայնս իւրեանց լիկաո-
նարէն և ասեն. աստուածք նմանեալք մարդ-
11 կան իջին առ մեզ։ * Եւ կոչէին զբառնա-
բաս դիոս. և զպաղոս հերմէս. քանզի նա-
12 էր առաջնորդ բանին։ * Իսկ քուրմն դիոյ՝
որ կայր առաջի քաղաքին, ցուլս՝ և պսակս
Հասուցեալ ի դուռն, հանդերձ բազմու-
13 թեամբքն կամէր զոհել։ * Եւ լսեալ ա-
ռաքելոյն բառնաբայ և պաղոսի՝ պատառ-
ռեալ զհանդերձս իւրեանց՝ արտաքս վազե-
ցին յամբոխն, աղաղակելն։
14 * Եւ ասէին. արք՝ ընդէ՞ր գործէք զայդ.
մեք ձեզ նմանօդք կարեօք մարդկիք եմք.
աւետարանել ձեզ յայդսիսի ունայնութենէ դառնալ յԱ՚Ն կենդանի. որ արար զերկինս
և զերկիր՝ և զծով և զամ՝ որ ի նոսա։
15 * Որ յանցեալ ազգսն, թոյլ ետ ամ՚ հե-
թանոսաց գնալ ի ճանապարհս իւրեանց։

*Եւ

16 * Եւ սակայն ոչ եթէ առանց վկայութեան
ինքն եղծող քարերայութեան տալ յերկինից
ձեզ զանձրեւս, և ժամանակս պտղաբերս.
լնուլ կերակրոք և ուրախութեամբ սիրտս ձեր։
17 * Եւ զայս ասացեալ՝ հազիւ լռեցուցանէին
զժողովուրդն՝ ի զոհելոյ նոցա։ այլ գնալ
18 յիւրաքանչիւր տեղիս։ * Եւ՝ ի հընջել նոցա
և յուսուցանել՝ եկին Հասին յանտիոք, և
յիկոնիոն և Լիւսեայք. և՝ ի վիճակին նոցա հա-
մարձակութեամբ՝ պատրեցին զժողովն՝ ի բազ
կալ՝ ի նոցանէ. և առնէին թէ ոչինչ ձգմալ
առաքել առանն, այլ զամս ստեն. և քար-
կոծեալ զպօղոս՝ քարշեցին արտաքս քան
զքաղաքն՝ և համարեցին վնաս մեռեալ։
19 * Եւ՝ ի պատել գնացեալ աշակերտացն՝ յա-
րեաւ և եժուտ՝ ի քաղաքն. և՝ ի վաղիւ
անդր եւ բառնացաւ Հանդերձ՝ ի դերբէ։
20 * Աւետարանել՝ ի քաղաքին յայնմիկ՝ և
աշակերտեալ զբազումս, դարձան՝ ի լիւս-
տրայ՝ և յիկոնիոն՝ և յանտիոքիայ։
21 * Հաստատել զանձինս աշակերտելոյ՝ և
մխիթարել կալ Հաստատուն՝ ի Հաւատոյն.
և թէ բազում նեղութիւք պարտ է մեզ
22 մտանել յարքայութիւն նոյ։ * Ձեռնադրե-
ցին նոցա ըստ եկեղեցւոյ երիցունս. աղօթս
արարեալ Հանդերձ պահօք՝ յանձն արարին
զնոսա Տ՚ն. յոր Հաւատացեալն էին։
23 * Եւ շրջեալ ընդ սիւսիդեայ՝ եկին՝ ի պամ
24 փիւղիայ։ * Եւ խօսեցեալ՝ ի պերկէ զան
25 Տ՚ն, իջին յատալիայ։ * Եւ անտի նաւա
կեալք՝ գնացին յանտիոք, ուստի էին յան
նաւարեալ շնորհացն նոյ՝ ի գործն զոր կա-
26 տարեցին։ * Եկեալ և ժողովեալ զեկեղե-
ցին պատմեցին՝ որչափ արար Աստ ընդ նոսա
և զի եբաց հեթանոսաց դուռն Հաւատոյ
27 * Շրջէին ժամանակս ոչ սակաւս ընդ ա-
շակերտսն։

Գ.Լ.

ԴԼ· ԺԸ։

1 Եւ ոմանք ի գնացեալ ի Հրէաստանէ՝ ու-
սուցանէին զեղբարս. եթէ ոչ կարիցէք
սիք ըստ օրինացն Մովսէսի՝ ոչ կարէք ապա-
2 րկի ։ * Եւ ի լինել ոչ սակաւ հակառա-
կութիւն եւ խնդրոյ՝ պօղոսի եւ բառնաբայ՝
ընդ նոսա, եդին եղբարքն պօղոսի եւ բառնա
բայ, եւ ոմանց ի նոցանէ առաքեալս եւ
երիցունս յԵրեմ վասն խնդրոյն այնորիկ ։
3 * Նոքա յուղարկեալք եկեղեցւոյն, շրջե-
ցան ընդ փիւնիկէ, եւ ընդ սամարիայ պատ-
մեցին զդարձն հեթանոսաց. եւ առնէին ու-
4 րախութիւն մեծ ամենեցուն ։ * Եւ հաս-
եալք յԵրեմ, ընկալեալք եկեղեցւոյն՝ եւ
յառաքելոցն՝ եւ երիցանց, պատմեցին որ-
ջան ինչ արար ընդ նոսա Աստուած ։
5 * Յարեան ոմանք ի հերձուածոյն փարի-
սեցւոց հաւատացեալք. եւ ասեն, թէ պարտ
է թլփատել զդոսա. եւ պատուիրել պա-
6 հել զօրէնսն Մովսէսի ։ * Եւ ժողովեցան
առաքեալքն եւ երիցունք տեսանել վասն
7 բանիս այսորիկ։ * Եւ յետ բազում խնդրոյ
լինելոյ՝ յոտն եկաց պետրոս՝ եւ ասէ ցնո-
սա. արք եղբարք՝ դուք ինքնին գիտէք՝ զի
յառաւօտն առաջնոյ ի միջն ձերում ընտ-
րեաց Աստուած բերանով իմով լսել հեթանո-
սաց բանին աւետարանի, և հաւատալ ։
8 * Եւ սրտագէտն Աստուած վկայեաց նոցա. տա-
լով նոցա զՀոգին սուրբ՝ որպէս և մեզ ։
9 * Եւ ոչինչ ընտրեաց ի մէջ նոցա
և մեր՝ հաւատովքն սրբեալ զսիրտս նոցա ։
10 * Արդ ընդէր փորձէք զԱստուած. դնել լուծ
ի վերայ պարանոցի աշակերտացն, զոր ոչ
հարքն մեր՝ և ոչ մեք կարացաք բառնալ ։
11 * Այլ ընդհակառակ Տեառն Յիսուսի հաւատամք
ապրել, զնոյնպիսակ և նոքա ։

* Լուեալ

12 * Լուեալ ամ ժողովուրդն, և լսէին բա-
նբայ և պողոսի պատմելոյն. որչափ արար
Աճ նշանս և սրբեաստ 'ի հեթանոսս, 'ի
13 ձեռն նոցա։ * Իւ յետ լռելոյն նոցա՝ պա-
տասխանի ետ յակոբոս՝ և ասէ. ա՛րք եղ-
14 բարք՝ լո՛ւարեա՛ք ինձ։ * Հ մասն պատմեաց
որպէս յառաջագոյն Աճ այց արար առնուլ
ժողովուրդ 'ի հեթանոսաց անո՛ւան իւրոյ
15 * Իւ այնմ միաբանին բանք մարգարէիցն
16 որպէս և գրեալ է։ * Ետ այսուհետև դար-
ձայց՝ և շինեցից զյարկն դաւթի զանկեան
և զկործանեալսն նորա վերստին շինեցից՝ և
17 կանգնեցից զնո։ * Որպէս ալ լաւագոյնն
ճոպղորդք մարդկան զՏ՚ն. և ամ հեթա-
նոսք՝ յորոց վերայ կոչեցեալ է անուն իմ,
ասէ Տ՚ն, որ առնէ զայս ամ։
18 * Յայնմ 'ի յաւիտեանցն է Տ՚ն գործ իւր
19 * Վասն որոյ և ես իրաւունս համարիմ,
մի նեղել զանսուրիկ՝ այլ 'ի հեթանոսաց
20 դառնան առ Աճ։ * Այլ սակաւ իմացուիլ առ
նոսա. խորշիլ 'ի կերակրոց կռոց՝ և 'ի
պոռնկութենէ՝ և 'ի մահաբոյսոյ՝ և յարենէ
21 * Օրի մեսէս յազգացն առաջնոյ ըստ քա-
ղաքաց զքարոզիչսն իւր ունի՝ 'ի ժողով
ըստ ամենայն շաբաթուց ընթերցեալ։
22 * Յայնժամ հաճոյ լծուեցաւ առաքելոցն
և երիցանցն ամ եկեղեցեաւն. արս ընտ-
րեալս 'ի նոցանէ առաքել յանտիոք ընդ
պողոսի և ընդ բառնաբայ. զյուդայ զկո-
չեցեալն բարսաբայ՝ և զշիլայ՝ արս գլխա-
23 ւորս։ * Գրել առ եղբարս 'ի ձեռն նոցա
զայս ինչ։ Առաքեալք՝ և երիցունք եղ-
բարք՝ յանտիոք՝ և 'ի սիւրիայ՝ և 'ի կի-
լիկիա եղբարցդ՝ որք 'ի հեթանոսաց էք
24 ողջոյն։ * Քանզի լո՛ւաք՝ թէ ոմանք ել-
լեալ 'ի մէնջ խռովեցուցին զձեզ. բանիւ
խախտել զանձինս ձեր՝ ասեն լինելոտիլ
պա-

պահել զօրէնսն՝ որոց ոչ հրամայեցաք ։
25 * Հաճոյ լիցի առ մեզ միաբան ժողովել-
լոյս, ասս ընտրեալս յղել առ ձեզ ընդ
սիրելիսս մեր՝ ընդ բառնաբայ եւ ընդ պօղո
26 սի ։ * Այրք՝ որք մատնեցին զանձինս ի-
ւրեանց վասն անուան Տ՚ն մերոյ Յ՚Ի՚Ք՚ի ։
27 * Արդ առաքեցաք զյուդայ և զսիլայ ։ և
28 նոսա՝ ի բանիւ ընդ սմա պատմել ։ * Հ՚ի հա-
ճոյ լիցի առ Հոգւոյն Սրբոյ՝ և մեզ ։ մի
29 նչ աւելի բեռն դնել ձեզ ։ * Բայց միայն
՚ի կաւևորացս յայսոցիկ՝ ի բաց կալ ։ ՚ի
զոհելոյ կռոց՝ և յարեանէ՝ և հեղձուցելոյ՝
և ՚ի պոռնկութենէ ։ յորոց պահեալ զան-
ձինս բարւոք գործէք։ ողջ լերուք ։
30 * Եւ նոքա արձակեալք իջին յանտիոք։ և
ժողովեալ զժողովուրդսն, եռուն զթուղ
31 թըն ։ * Եւ ընթերցեալ ուրախ եղեն ՚ի
32 մերայ մխիթարութենէն ։ * Յուդա և սիլա՝
պն և նոքա մարգարէք էին՝ բանիւք բազ
մօք մխիթարեցին զեղբարս՝ և հաստատե-
33 ցին ։ * Եւ եղեալ անդ ժամանակս լինէ
արձակեցան խաղաղութիւք յեղբարց առ ա-
34 ռաքեալսն ։ * Եւ հաճոյ լիցի շիլային
մնալ անդէն. իսկ յուդաս միայն գնաց յԵ-
35 ռեմ ։ * Բայց պօղոս և բառնաբաս շրջէին յան
տիոք ուսուցանել և աւետարանել՝ և այ-
36 լոք բազումք՝ զբանն Տ՚ն ։ * Իսկ յետ ա-
ւուրց ասէ պօղոս ցբառնաբաս. դարձցուք,
և շրջիցուք զեղբարբք՝ ըստ ամ՚ք քաղաքաց
յորս քարոզեցաք զբանն Տ՚ն՝ լաճ որպէս
37 ունիցին ։ * Բառնաբաս կամէր առնուլ և
38 զյովհաննէս զկոչեցեալն մարկոս ։ * Բայց
պօղոս աղաչէր՝ (լաճ զմեկնեալն ՚ի նոցանէ
՚ի պամփիլիայ. և զչէկեալն ընդ նոսա ՚ի
գործն) մի առնուլ ընդ ինքեանս ։
39 * Եւ եղև դժառաւելիւն մինչև մեկնիլ նոցա
՚ի միմեանց. բառնաբայ առնուլ զմարկոս՝
նաւել

40 նաւել ՚ի կիպրոս ։ * Եւ ալեղսն ընտրեալ
պշիղայ՝ եկ, յանձն արարեալ շնորհայն
41 Աստ յեղբարց անտի ։ * Եւ շրջէր ՚ի կող-
մանս ասորւոց, և կիլիկեցւոց՝ հաստատէր
զեկեղեցիսն . պատուիրելով պահել զպատ
ուիրանս առաքելոցն , և եկն յանդս ։

ԳԼ. Ժ.Զ։

1 Եկն եհաս ՚ի դերբէ և ՚ի լիւստրայ. և
ահա աշակերտ ոմն էր անդ՝ անուն Ցի
մոթէոս՝ որդի կնոջ հրեի հաւատացելոյ,
2 և հօր հեթանոսի ։ * Որ վկայեալ էր ՚ի
լիւստրացւոց և յիկոնացւոց եղբարց ։
3 * Զսա կամեցաւ պօղոս ընդ իւր տանել.
և առեալ թլփատեաց զնա վասն հրէիցն,
որք էին ՚ի տեղիսն յայնոսիկ . քանզի զի-
տէին ամենեքին զհայր նորա թէ հեթանոս էր։
4 * Իբրև անցանէին ընդ քաղաքսն՝ աւան-
դէին նոցա պահել զհրամանսն պատուի-
րեալս յառաքելոցն և յերիսանցն՝ որք յե-
5 րուսաղէմ ։ * Եւ եկեղեցիքն հաստատէին
՚ի հաւատս. և յաւելանային ՚ի թիւն հանա-
6 պազօր ։ * Եւ շրջեցան ընդ փռիգիայ. և
ընդ կողմանս գալատացւոց. սրբեալք ՚ի
հոգւոյն սրբոյ խօսիլ զբանն յասիայ ։
7 * Հայր եկեալ առ միւսեաւ՝ թէ ականջկէն
երթալ ՚ի բիւթանիայ՝ և ոչ հաւանեաց
8 կեալ նոցա հոգին Ցի ։ * Եւ անցեալ ըն
9 միւսայ՝ իջին ՚ի տրովադա։ * Եւ տեսիլ ե-
ղեւեցաւ ՚ի գիշերի պօղոսի . այր ոմն մակե
դօնացի կայր , աղաչէր զնա՝ և ասէր . ան
ցեալ ՚ի մակեդօնիա՝ օգնեա մեզ ։
10 * Եւ իբրև զտեսիլն ետես, վաղվաղակի
խնդրեցաք ելանել ՚ի մակեդոնիա . տեղե-
կացեալք թէ հրաւիրեաց զմեզ Տէր աւե-
11 տարանել նոցա։ * Եւ ելեալ ՚ի տրոադայ՝
դէպ ուղիղ գնացաք ՚ի սամոթրակէ . և ՚ի
վա-

12 վաղիւ անդր ՚ի նոր քաղաք։ * Եւ անտի
՚ի փիլիպպոս. որ է առաջին վիճակ՝ մակե-
դոնացոց քաղաք՝ կոլոնեայ։ և անդ ՚ի քա-
ղաքին դադարեցաք մեք աւուրս ինչ։
13 * Յաւուրն շաբաթու ելաք արտաքոյ քա-
ղաքին առ գետափն՝ ուր համարէր աղօթ-
մատուցանել. և նստեալ խօսեցաք ընդ
14 ժողովեալ կանայսն։ * Եւ կին ումն անուն
ղիդիա ծիրանեվաճառ՝ ՚ի լաւիւսացւոց քա-
ղաքէ՝ երկիւղած ԱՍՏ՝ լսէաւ. զոյց Տ֊ր
խակ եբաց զսիրտ անսալ խօսիցն պօղոսի։
15 * Եւ իբրև մկրտեցաւ ինքն և տունն իւր. ա-
ղաչէր, և ասէր՝ եթէ համարիցիք զիս հա-
ւատացեալ Տ֊ն՝ մտեալ ՚ի տուն իմ տգե-
բուք։ և բռնադատեաց տալոյ զմեզ։
16 * Եւ եղև մինչ երթայաք մեք յաղօթս,
պատահեցաւ մեզ աղախին ումն՝ որ ունէր
զգայ հարցուկ. որ շահս բազումս տայր տե-
17 րանց իւրոց մոգելովն։ * Նա զհետ եղեալ
պօղոսի և մեզ՝ աղաղակէր՝ և ասէր. արքս
այսոքիկ՝ ծառայք ԱՍՏ բարձրելոյ են. որք
պատմեն ձեզ զճանապարհս փրկութեան։
18 * Եւ զայս առնէր ՚ի բազում աւուրս. զոյ
բասեալ պօղոս՝ դարձաւ և ասէ ցգայն.
պատուիրեմ քեզ յանուն Յ֊ի Ք֊ի՝ ելա-
նել ՚ի դմանէ։ և ել ՚ի նմին ժամու։
19 * Իբրև տեսին տեարք նորա՝ եթէ հատաւ
յոյս շահին նոցա, առեալ զպօղոս և զշի-
լայ՝ ձգեցին ՚ի հրապարակս առ իշխանսն։
20 * Եւ ածեալ զնոսա առ դատաւորսն՝ ա-
սէին. արքս այսոքիկ խռովեցուցանեն զքա-
ղաքս մեր. ինքեանք հրէայք են։
21 * Եւ պատմեն մեզ օրէնս, զոր չէ արժան
մեզ ընդունել՝ և ոչ առնել. զի հռոմայե-
22 ցիք եմք։ * Եւ ընթացաւ ժողովուրդն
ընդդէմ նոցա. և զօրագլուխքն պատառե-
ցին զհանդերձս իւրեանց. հրամայէին զան
հալ-

23 Հարկանել։ * Եւ բազում վէրս եդեալ
’ի վերայ նոցա՝ արկին ’ի բանտ. պատուի-
րեցին բանտապետին զգուշութեամբ պա-
24 հել զնոսա։ * Որոյ առեալ զայսպիսի պատ-
ուէր՝ եւրկ զնոսա ’ի ներքին բանսն. եւ
զոտս նոցա պնդեաց ’ի կոճղս։
25 * Եւ ’ի մէջ գիշերոյն աղօթս եւ շնորհս կային
յաղօթիս՝ եւ օրհնէին զԱստուած՝ եւ ունկն դնէին
26 նոցա կալանաւորքն։ * Եւղև յանկարծակի
շարժուածք մեծ՝ մինչեւ ’ի շարժել հիմանց
բանտին. եւ բացան անդէն դրունքն ամե-
նեքեան. եւ ամենեցուն կապանք լուծան։
27 * Իսկ զարթեաւ բանտապետն՝ եւ տեսեալ
բացեալ զդրունս բանտին, ձգեաց զսու-
սեր՝ եւ կամէր երթալ զնաւրուկն. կարծէր
28 փախուցեալ զկապեալսն։ * Եւ գոչեաց ’ի
ձայն մեծ աղօթս՝ եւ ասէ. Մի՛ ինչ գործեր
29 զանձն քո չար. քանզի ամենեքեան աստ
եմք։ * Խնդրեաց զլոյս՝ եւ դիմեաց ’ի
ներքս. եւ զահի հարեալ անկաւ առաջի պո-
30 զոսկ եւ շիղայէ։ * Եւ ածեալ զնոսա արտ-
աքս՝ ասէ. տեարք՝ զի՞նչ պարտ է ինձ
31 առնել՝ զի ապրեցայց։ * Եւ նոքա ասեն,
Հաւատա ’ի Տէր Յիսուս, եւ ապրեսցիս
32 դու՝ եւ ամ տունն քո։ * Եւ խօսեցան նմա
զբանն Տեառն՝ եւ ամենեցուն որք էին ’ի տան
33 նորա։ * Եւ առեալ զնոսա ’ի նմին ժամու
գիշերոյն՝ լուաց ’ի վիրաց անտի. եւ մկրտե-
ցաւ ինքն՝ եւ իւրքն ամենեքեան անդէն վաղ
34 վաղակի։ * Եւ ածեալ զնա ’ի տուն իւր,
եդ առաջի սեղան. եւ ուրախ եղև ամ
35 տամբն հաւատացեալ Աստուծոյ։ * Եւ երբ
այգ եղև՝ առաքեցին զօրապետքն զնոսա՝
բանին, եւ ասեն արձակեա զայրդ զայդո-
36 սիկ։ * Եւ պատմեաց բանտապետն զբանն
այդոսիկ. եթէ առաքեցին զօրապետքն զի
արձակիցիք. արդ ելէք՝ եւ երթայք խա-
ղաղ։

37 ջաղաքէն: * Իսկ պօղոս ասէ ցնոսա՝ զան
Տարեալ զմեզ Հրապարակաւ՝ առ անմեղս
հռօմայեցիս՝ արկին ՚ի բանտ. և արդ լռե-
լեայն հանեն զմեզ. ոչ այդպէս. այլ ե-
38 կեսցեն, * ինքեանք իսկ հանցեն զմեզ:
և պատմեցին զօրավարացն նոքիւրակքն զբան-
սըն: զան Հարան՝ երբեւ լուան թէ հռօ-
մայեցիք են. և եկեալ աղաչեցին զնոսա:
39 * Եւ երբեւ հանին, աղաչէին գնալ ՚ի քա-
40 ղաքէն: * Եւ եկեալ ՚ի բանտէն՝ մտին առ
լիդիայ: Եւ տեսեալ զեղբարս՝ մխիթարե-
ցին զնոսա՝ և գնացին:

ԳԼ. ԺԷ:

1 Եւ շրջեալ ընդ ամփիպօղիս, և ընդ
ապողոնիայ, եկին ՚ի թեսաղոնիկէ, ուր
2 էր ժողովուրդ Հրէից: * Եւ ըստ սովորու-
թեանն պօղոս եմուտ առ նոսա: և ՚ի շա-
բաթս երիս խօսեցաւ ընդ նոսա ՚ի գրոց:
3 * Հանայր, և դնէր առաջի, եթէ պարտ
էր Քրիստոս չարչարել և յառնել ՚ի մեռելոց:
Եւ նա է Քրիստոս Յիսուս զոր ես պատմեմ ձեզ:
4 * Եւ ոմանք ՚ի նոցանէ Հաւանեցան. և մի-
ացան պօղոսի և շիղային: բայց պաշուո-
նէին Հեթանոսաց էր բազմութիւն յոյժ. և
՚ի կանանց գլխաւորաց ոչ սակաւք:
5 * Եւ նախանձեցան Հրէայքն, և առեալ արս
ոմանս գռեհիկս՝ անօրէնս՝ ամբոխս արա-
րեալ խռովեցին զքաղաքն: և կուտեալ յա-
պարանն յասօնի, խնդրեցին զնոսա ածել
6 ՚ի Հրապարակ: * Եւ երբեւ ոչ գտին զնո-
սա՝ քարշեցին զյասօն և զոմանս եղբարս առ
քաղաքապետսն. բողոք բարձեալ՝ եթէ որք
զաշխարհս խռովեցին՝ սոքա և այսր հասին:
7 * Զորս ընկալեալ է յասօնի: և սոքա ա
մենեքեան հակառակ Հրամանաց կայսերն
գործեն. թագաւոր ումն ասեն զՅի:

* Եւ

8 * Եւ խռովեցուցին զժողովուրդն եւ զքա-
9 ղաքապետսն, որք լսէին զայս։ * Եւ առ-
եալ զերկաւհասուրեքն առ ՚ի յաւօդայ եւ
10 յայլոցն՝ արձակեցին վնասս։ * Այլ եղ-
բարքն վաղվաղակի զիշերայն յուղարկեցին
զպօղոս եւ զշիղաս ՚ի բերիա։ որք երբեւ հա-
սին անդր՝ ՚ի ժողովուրդն հրեից գնացին։
11 * Զի սոքա էին ազնուականագոյնք՝ քան
որք ՚ի Թեսաղոնիկէ էին։ որք ընկալան զբա-
նն ամ յօժարութեբ։ Հանապազ քննէին
12 զգիրս, եթէ իսկ այս այսպէս։ * Եւ բազումք
՚ի նոցանէ հաւատացին։ եւ ՚ի յունաց կա-
նանց զգաստից՝ եւ յարանց ոչ սակաւք։
13 * Այլ երբեւ գիտացին, որք ՚ի Թեսաղոնիկ
կէ հրեայքն էին, եթէ եւ ՚ի բերիա պատ-
գամեաւ ՚ի պօղոսէ բանն Աստ, եկին եւ անդ
շարժել եւ խռովեցուցանել զժողովուրդն։
14 * Յայնժամ վաղվաղակի զպօղոս առաքեցին
եղբարքն դնալ մինչեւ ՚ի ծովեզր։ եւ Տիմոթէ
15 շիղաս եւ տիմոթէոս անդէն։ * Եւ որք առ-
նէին զպօղոս, ածին զնա մինչեւ յաթենս։
եւ առեալ պատուէր ՚ի նմանէ առ շիղաս
եւ տիմոթէոս, զի վաղվաղակի եկեսցեն առ
16 նա։ եւ գնացին։ * Եւ յաթենս ՚ի ձեռն նո-
պօղոսի, զայրանայր հոգի նորա ՚ի նմա։ զի
տեսանէր ՚ի կռապաշտութեբ զքաղաքն։
17 * Եւ խօսէր ՚ի ժողովրդեանն ընդ հրեայս
եւ ընդ պաշտօնեայս՝ եւ ՚ի հրապարակի
18 զամ օր՝ որոյ եւ պատահէին։ * Իմանաք յե-
պիկուրեանցն, եւ ՚ի ստոյիկեանցն փիլի-
սոփայից հակառակէին ընդ նմա։ եւ ոմանք
ասէին՝ զի՞նչ կամիցի սերմանաբանդ այս
խօսել։ իսկ այլք, թէ օտարոտի ինչ դիւ
թեաց ի պատմիչ լինել։ քանզի զՅա եւ զա-
19 րութիւնն աւետարանէր։ * Եւ առեալ զնա
ածին յարիսպագոսն։ եւ ասէին՝ կարասցուք
իմանալ թէ զի՛նչ է նոր վարդապետութիւն

որ

20 որ ’ի քէն պատմի ։ * Օտարասուկիս լիցի
բերես ’ի լսելիս մեր . կամիմք դիտել թէ
21 զինչ կամիցի այս լինել ։ * Զի ասէնա-
յինքն ամենեքին՝ և եկեղ օտարք, ոչ ժայռ
ինչ պարապէին՝ բայց ասել ինչ՝ կամ լս-
22 սել նորագոյնս ։ * Լուեալ պօղոս ’ի մէջ
արիսպագին՝ և ասէ։ արք աթենացիք, ըստ
ամի երբեմն պաշտօնասէրս տեսանեմ զձեզ ։
23 * Քանզի շրջեալ և տեսեալ զպաշտա-
մունս ձեր, գտի բագին մի. յորում գրեալ
էր անծանօթի ԱՅ՝ զոր դուք յանծանօթս
պաշտէք. ես զնոյն պատմեմ ձեզ ։
24 * ԱՂ՝ որ արար զաշխարհս և զամ, որ ’ի
նմա, նա երկնից և երկրի է Տէր։ ոչ ’ի ձե-
25 ռագործ տաճարս բնակի ։ * Լու ոչ ’ի ձե-
ռաց մարդկան պաշտի իբրև կարօտ իմիք ։
նա տայ ամի կեանս՝ և պշնունչ՝ և զամ ինչ ։
26 * Արար ’ի միոջէ արեանէ զամենայն ազգս
մարդկան՝ բնակեալ ’ի վերայ ամենայն երե-
սաց երկրի։ հաստատեալ կարգեալ ժամա-
նակս՝ և սահմանադրութիւն բնակութեան նոցա
27 խնդրել զԱՂ։ * Զի լիցեւս զնոսիցն զնա՝
և գտանիցեն։ նաև ոչ հեռի իսկ է յիւրա-
28 քանչիւրումեքն ’ի մէնջ ։ * Զի նովաւ
կեամք՝ և շարժիմք՝ և եմք ։ ոպ և ոմանք
29 ’ի ձերոց ճարտարաց ասացին։ * Թէ նորա
և ազգ իսկ եմք. և արդ՝ որովհետև ազգ ք
եմք ԱՅ, ոչ պարտիմք համարիլ ոսկւոյ՝
կամ արծաթոյ՝ կամ քարի, որ ’ի ճարտա-
րութենէ և ’ի մտաց մարդոյ քանդակեալ
30 իսկ՝ զԱՂ նմանող ։ * Եայց
զժամանակս անկիտութեան անտես արարեալ
ԱՅ։ արդ զայս պատուիրէ մարդկան՝ ամ
31 ուրք ապաշխարել ։ * Քանզի հաստա-
տեալ զօր յորում պարտ է դատել զաշ-
խարհս արդարութեամբ՝ ’ի ձեռն առն՝ որով
սահմանեալ տալ հաւատս ամենեցուն՝ յա-
րու-

32 բուկեայ զնա ՚ի մեռելոց։ * Իբրև լսեան
պչարուձի մեռելոց, ոմանք ծաղր առնէին
զնա։ Կէսքն ասէին՝ լսիցուք ՚ի քէն վասն
33 այդորիկ միւսանգամ։ * Նա ասպա ոլոշոս ել
34 և գնաց ՚ի միջոց նոցա։ * Նա ոմանք որք
անկեալք ՚ի նա, հաւատացին։ ընդ որս էր
և դիոնէսիոս արիսպագացի։ և կին մի ա-
նուն դամարիս՝ և այլք ընդ նոսա։

ԳԼ. ԺՀ։

1 Յետ այսորիկ մեկնեաւ պօղոսի յաթէ-
նացւոց անտի՝ եկն ՚ի կորնթոս։
2 * Նա եգիտ զհրէայ մոմն անուն ակիւղա
յազգէ պոնտացի. այն ինչ եկեալ վիտա-
լիայ. և զպրիսկիլլայ կին նորա (վասն հրա-
մանին կղօդեայ՝ որոշել զամ հրէայս ՚ի
հռոմայ։) և յարեցաւ ՚ի նոսա։
3 * Նա վասնզի համարուճեաւ էր՝ եղև ա-
նոսա՝ և գործէր։ (քանզի էին խորանակո-
4 կորք արուեստիւ։) * Նա լսօսէր ՚ի ժողով
դիմանն ըստ ամ շաբաթոջ։ և հաւանեցու-
ցանէր զհրէայս՝ և զհելլենացոս։
5 * Իբրև ջէյն ՚ի մակեդոնիայ՝ շնորհ և ա-
մոլիեցոս, ստիպէր հոգւովն պօղոս դնել
վկայութիւն հրէից՝ թէ Յ՚ե վէնն։
6 * Նա ընդդիմ դառնալ նոցա՝ և ՚ի հայ-
հոյել՝ թօթափեաց զձորձս՝ և ասէ ցնոսա.
արիւն ձեր ՚ի գլուխս ձեր՝ քաւեալ եմ ես
յայսմհետէ ՚ի հելլենացոս երթամ։
7 * Նա գնացեալ անտի՝ եմուտ ՚ի տուն ո-
րումն, որոյ անուն էր տիտոս յուստոս
պաշտօնեայ ՚ի։ որոյ սպարանք էին մեր
8 ՚ի ժողովեանն։ * Կրիսպոս ժողովրդապե-
հաւատաց ՚ի Տ՚ե ամենայն տամբ իւրով։ և
բազումք կորնթացւոց լսէեալ՝ հաւատացին
9 ՚ի Տ՚ե՝ և մկրտեին։ * Նա ասէ Տ՚ե ՚ի գիշերի
տեսլեամբ ցպօղոս։ մի երկնչիր՝ այլ խո-
սեայ՝

10 սեմոյ՝ և մի լռեր։ * Քանզի ես ընդ քեզ
եմ։ և ոչնք ընդդէմ դարձցի քո, ՚ի չար-
չարել զքեզ. քանզի ժողովուրդ է իմ բա-
11 զում ՚ի քաղաքիս յայսմիկ։ * Եւ նստաւ
անդ տարի մի՝ և ամիսս վեց՝ ուսուցանել
12 նոցա զբանն Աստուծոյ։ * Եւ գալոնաւ փոխանա-
կաւ բդեշխին արքայեցւոց. յարեան միա-
բան հրէայքն ՚ի վերայ պօղոսի, և առին զնա
13 յատեան։ * Եւ ասէին, եթէ արտաքոյ
օրինացն պատրէ սա զմարդիկ՝ պաշտել զԱստ։
14 * Եւ երբեմն մերձ էր պօղոս բանալ զբերան
իւր, ասէ դաղիոն ցհրէայսն. եթէ էր ինչ
անիրաւութիւն կամ խարդախութիւն չարեալ՝
ով հրէայք՝ ՚ի դէպ էր ինձ տանել ձեզ։
15 * Ապա եթէ խնդիրքն ինչ են վասն բանի՝
և անուանց՝ և օրինացդ ձերոց՝ տեսէք ձեր-
դեն։ քանզի դատաւոր այդպիսի իրաց չկա-
16 միմ լինել։ * Եւ մերժեալ զնոսա յատենէ
17 անտի։ * Եւ առեալ ամենեցունց յուեալ
զսոսթենէս քահանայապետ՝ էնդրկանէին ա-
ռաջիատենին. և ոչինչ դաղիոնի փոյթ լի-
18 նէր։ * Բայց պօղոսի տակաւին Ճոայեալ
աւուրս բազումս՝ յիղբարց հրաժարեալ՝
նաւէր յատորիս։ (և ընդ այրիսկիղայ և ա-
կիւղայ) փոքրել զգլուխ ՚ի կենքրեայ. քանզի
19 ուխտադիր էր։ * Եւ հասեալ յեփեսոս՝
զնա եթող անդ. և ինքն մտեալ առ ժողո-
20 վուրդն՝ խօսեր ընդ հրէայսն։ * Եւ աղաչէ
զին զնա բազում ժամանակս լինել անդ. և
21 ոչ էած յանձն։ * Այլ հրաժարեալ ՚ի
նոցանէ. և ասէ՝ դարձեալ շնջեցայց առ
ձեզ Ամ կամաք՝ ամբարձաւ յեփեսեայ։
22 * Իջեալ ՚ի կեսարիայ, ել և եհաս աղջոյն և-
23 կեղեցւոյն. և ջ. յանտիոք։ * Եւ եղեալ
անդ ժամանակս ինչ. և շրջիլ կարգաւ
ընդ դաղատացւոց աշխարհն. և ընդ փռիւ-
գիայ, հաստատել զամ աշակերտեալսն։

* Ընդ

24 * Հրէայ ոմն ապէղէս անուն, աղէքսան-
դրացի յայզէ. այր ճարտասան, եկն ե-
25 հաս յեփեսոս. զորս ուղղէր ի ճամբայ։ * Սա էր
ուսեալ ճանապարհին Տեառն, և եռացեալ
հոգւով՝ խօսէր, և ուսուցանէր ճշմար-
տութիւն վասն Յի։ միայն մկրտութիւն
26 Յովհաննու։ * Սա սկսաւ համարձա-
կիլ՝ ի ժողովարանին։ և լուեալ ի նմանէ
ակիւղայ և պրիսկիպա, առին զնա առ ի-
ւրեանս։ և ճշմարտագոյն պատմեցին նմա
27 զճանապարհն Աստուծոյ։ * Իբրև կամեցաւ նա գնալ
յաքայիա, յորմտրեալ եղբարք գրեցին առ
աշակերտան ընդունել զնա։ որ իբրև եկաս
անդր՝ բազում նպաստ լինէր հաւատա-
28 ցելոցն՝ ի շնորհսն։ * Քանզի պըն-
դապէս զհրէայսն յանդիմանէր հրապարա-
կաւ։ ցուցանել գրովք եղեալ Քն ե Յս։

Գլ. ԺԹ։

1 Եւ եղև մինչդեռ ապօղոսն՝ ի կորնթո-
ս, պօղոսն շրջեալ զվերին կող-
մամբքն՝ և իջեալ յեփեսոս. և գտեալ
2 զոմանս զաշակերտս։ * Ասէ ցնոսա՝ եթէ
զՀոգին սուրբ ընկալայք՝ ի հաւատալն։
նոքա ասեն. այլ և ոչ եթէ Հոգի սուրբ
3 գոյ՝ լուեալ է մեր։ * Եւ ասէ՝ իսկ ո՞ւմ
մկրտեցայք։ նոքա ասեն՝ ի յովհաննու մկրտ-
4 թիւն։ * Եւ ասէ պօղոս՝ յովհաննէս մկրտեաց
մկրտութիւն ապաշխարութեան՝ ամ ժողով-
դեանն։ և ասէր՝ զի որ գալոցն է յետ նո՛
՝ի նա հաւատասցեն. այսինքն՝ ՅՔ Ցն։
5 * Եւ եբրև լուան, մկրտեցան յանուն Տ
6 Ցի։ * Եւ՝ ի դնել՝ ի վերայ նոցա պօղոս
զձեռն, եկն Հոգին սուրբ՝ ի վերայ նոցա
խօսէին լեզուս՝ և մարգարէանային։
7 * Եւ էին ամենեքեան արք եբրև երկոտա-
8 սան։ * Եւ մտեալ՝ ի ժողովուրդն՝ համա-
ձա-

ձակուր ամիսս երկու։ խօսէր, և հաւանե-
ցուցանէր վասն արքայութեան Աւ։
9 * Իբրև ոմանք խստանային՝ և ընդդէմ դառ-
նային բամբասել զճանապարհն առաջի
բազմութեան, մեկնեալ ՚ի նոցանէ՝ որոշեաց
զաշակերտսն։ Հանապազ օր խօսէր ՚ի դպ-
10 Հանին տիրանայ ուրուք։ * Եւ այս եղև
ղերկամ մի, մինչև ամ բնակչացն ասիա-
ցոց լսել զբանն Տն, հրէից՝ և հեթանո-
11 ցոց։ * Եւ զօրութիւնս ոչ սակաւս Աճ առ-
12 նէր ՚ի ձեռն պօղոսի։ * Մինչ ևս և ՚ի հի-
Հանդս տանել ՚ի քրտունէն լաշակինակս և
կամ վարշամակս. և մերժել ՚ի նոցանէ
ախտին. և ոգիք չարաց ելանել։
13 * Յանդգնեցան ոմանք և ՚ի շրջօդ հրէից,
որք երդմնեցուսիչքն էին առ անունսն որ
վերայ աչխոյիկ՝ որք ունէին այս չարս,
պատուն Տն Յի, և ասէին։ երդմնեցուցա-
նեմ զձեզ ՚ի Յե՝ զոր պօղոս քարոզէ։
14 * Իչն ուրուք սկևեայ հրէի քահանայա-
պետի եօթն որդիք, որք զայս առնէին։
15 * Պատասխանեաւ ոգին չար, և ասէ ցնոս։
զՅե գիտեմ, և զպօղոս ճանաչեմ, բայց
16 դուք ո՞վ էք։ * Եւ վազեալ այրն՝ յորում
էր ոգին չար՝ ըմբռնեալ զերկոսեանն՝ յաղ
Թահարեաց զնոսա, մինչև մերկս և վիրա-
ւորս փախչել ՚ի տունէ անտի։
17 * Եւ այս յայտնի եղև ամ հրէից և հե-
Թանոսաց՝ որք բնակեալ էին յեփեսոս։
և անկաւ երկիւղ յամենեսեան ՚ի նոսա։ և
մեծանայր անուն Տն Յի։
18 * Եւ բազումք ՚ի հաւատացելոցն գային, և
խոստովան լինէին, և պատմէին զգործս
19 նոցա։ * Եւ բազումք ՚ի կախարդացն
բերէին զգիրսն, և այրէին առաջի ամենա-
ցուն։ համարեցին զգինս նոցա, և դուա-
նէին արծաթոյ դահեկանի՝ բիւրս հինգ։

* Եւ

20 * Եւ այսպէս բանն Աւ աձէր՝ և զօրանայր։
21 * Եւ երբեմն կատարեսցաւ այս, եդ պօղոս
՚ի մտի շրջիլ ընդ մակեդովնիայ՝ և ընդ
աքայիայ՝ և դնալ յԵրեմ։ ասէր, եթէ յետ
երթալոյն իմոյ անդր, պարտ է ինձ և զհ
22 տեսանել։ * Առաքեալ ՚ի մակեդովնիա
երկուս ՚ի պաշտօնէից իւրոց տիմոթէոս
և ղերաստոս. և ինքն ետ ՚ի ժամանակ
23 ինչ յասիա։ * Եւ եղև ՚ի ժամանակին
յայնմիկ խռովութիւն ոչ սակաւ վասն ճ
24 նասալարչին Ցն։ * Իսկ դեմետրիոս ոսկ
անուն՝ արծաթագործ, գործէր մեհեան
արծաթիա արտեմի դիցի։ և տայր ճարտա
25 բայն ոչին սակաւ շահ։ * Որ ժողո
վեաց իսկ և զձեռագործսն արուեստիսն, և
ասէ. ա՛րք՝ դուք ձեզիկն իսկ գիտէք, զի
26 յայսմ գործոյ է շահ մեզ։ * Եւ տեսա
նէք, և լսէք՝ եթէ ոչ միայն ընդ եփեսոսցոց
այլ գրեթէ ընդ իսկ ասիացւոց՝ պօղոս
այս՝ հաւանեցուցեալ շրջեալ բազում ժո
ղով՝ ասել՝ եթէ ոչ են աստուածք՝ ո
27 ռագործք։ * Եւ ոչ միայն այս ճշնէ զմեզ
կողմնս գալ ՚ի յանդիմանութիւն, այլև զմ
ծին աստուծոյ արտեմեայ զմեհեանն յոչին
համարիլ։ նաև քակեալոյ ևս լսել զմեծութի
նորա. զոր ամ ասիա՝ և տիեզերք պաշ
28 տեն։ * Եւ զայս երբեմն լուան, լիք եղեն
բարկութեամբ։ աղաղակեին և ասէին. մեծ
29 արտեմիս եփեսացւոց։ * Եւ լցաւ քաղաք
խռովութեամբ՝ և դիմեցին առհասարակ ՚ի
թեատրոնն. յափշտակեալ զղայոս և զ
բիստարքոս մակեդովնացի զուղեկիցսն պօ
30 ղոսի։ * Բայց պօղոս երբեմն կամեցաւ մտա
նել յամբոխն, ոչ թողին զնա աշակերտքն
31 * Իմանք և յասիայ պետացն, որք էին ն
բարեկամք, յղեին առ նա՝ և աղաչէին
32 մի տալ զանձն ՚ի թեատրոնն։ * Այլք զայլ
ինչ

ինն ազազակէին. զի էր ժողովն նոցա խառ-
նեալ։ և բազումք ՚ի նոցանէ ոչ գիտէին,
33 ելիէ վասն որո ժողովեալ էին։ * Եւ
յամբոխին բազմելէն յառաջ կայան զա-
ղէքսանդրոս։ և եբրև անէն յառաջ մնա
Հրէայքն, աղէքսանդրոս շարժեաց զձեռն՝
և կամէր պատասխանի առնել ամբոխին։
34 * Իբրև գիտացին եղիէ այրն Հրէայ է, մի
բարբառ եղեալ յամենեցունց՝ իբրև ժա-
մըս երկուս աղազակէր. եղիէ մեծ է ար-
35 տեմիս եփեսացւոց։ * Եւ հանեցոյց դպրապե-
տըն զամբոխըն՝ և ասէ. այրք եղբարք՝ իսկ
ով է ՚ի մարդկանէ՝ որ ոչ գիտէ զփեսա
յեաց քաղաք մեհենազարդ՝ մեծին արտե-
36 միայ դիցն, և դիոպիտեայ։ * Եւ զի պղ
պղտի է անշուշտ՝ ձեզ պարտ է հանդար-
տիլ. և մի ինչ յանդգնութիւք գործել։
37 * Ածէք զարտք զպղծոսիկ այսր. ոչ մեհե-
նահատուտս՝ և հայհոյիչս աստուծոյն մերոյ։
38 * Զի եղիէ դեմետրիոս՝ և որք ընդ նմա
ճարտարք՝ ունիցին ինչ ընդ ումեք բանս՝
յատեան երթիցեն. և դատաւորք գոն՝ և
39 ամբաստանն լիցին զիմեանց։ * Ապա եթէ
ինչ այլոց երկիք խնդիր եցէ՝ յօրինաւոր ժո-
40 ղովն վճարեսցին։ * Քանզի և մեք վտան-
գիմք ընդ կռուացս այսր աւուր՝ առանց
երկիք յանցանաց լինելոյ։ (զորմէ ոչ կարաս
ինչ պատասխանի տալ) վասն ժողովոյս
այսորիկ։ և զայս ասացեալ՝ արձակեաց
զժողովն։

Գ.Լ. Ի։

1 Ապա յետ դադարելոյ ամբոխին՝ կոչեաց
պօղոս զաշակերտսն, և մխիթարեաց.
զրկեցին ետ՝ և ել՝ գնաց ՚ի մակեդոնիայ։
2 * Եւ շրջեալ ընդ կողմանսն ընդ այնոսիկ՝
և մխիթարեալ զնոսա բանիւք բազմօք՝

եկն

3 ակն յերկրադաց: * Իբրև արար անդ ամիս
երիս, եղև նմա դաւ 'ի հրեայն, մինչև
կամէր երանել յաստրիս. խորհուրդ կալաւ
4 դառնալ ընդ մակեդոնիայ: * Եւ երկայր
ընդ նմա մինչև յասիայ, առաքեալտարաս՝ պա
ռա բերիայի. և 'ի թեսաղոնիկեացոց ա
րիստարքոս՝ և սեկոնդոս՝ և գայիոս դեր
բայի՝ և տիմոթէոս՝ և ասիայիք. տիւքի
5 կոս՝ և տրոփիմոս: * Նոքա յառաջ եր
6 թեալ՝ մնային մեզ 'ի տրոադաց: * Եւ մեք
նաւեցաք յետ աւուրցն բաղարջակերաց 'ի
փիլիպպիայ՝ և եկաք առ նոսա 'ի տրոա
դաց՝ մինչև յաւուրս հինգ. անդ դադարե
7 ցաք աւուրս եօթն: * Եւ յաւուրն շաբա
թու՝ մինչդեռ ժողովեալ էաք բեկանել
գհացն, սկզբնաւ խօսէր ընդ նոսա. զի պատ
րաստ էր 'ի վաղիւ անդր. և երկայնեաց բա
8 ռանն մինչև 'ի մէջ գիշերին: * Եւ էին
լապտերք բազումք 'ի վերնատանն՝ ուր էր
9 աքն ժողովեալք: * Եւ նստեր ոմն երիտա
սարդ՝ անուն եւտիքոս՝ 'ի վերայ պատու
հանին, նեղէր 'ի քուն լծանձրուլեն. 'ի
խօսիլն պօղոսի յաճախ, ընկղմեալ 'ի քնոյ
անտի՝ անկաւ յերրորդ դասիկոնէն 'ի վայր,
10 և բարձաւ մեռեալ: * Եւ իջեալ պօղոս
անկանէր վրայ. առնոյր գնա 'ի գիրկս
և ասէր: մի խառնիք. քանզի հոգի սորա
11 'ի ոմին է: * Եւ եբեկ գհացն՝ և ճաշա
կեալ. և բազում ևս խօսեալ մինչև յա
12 ռաւօտ. և ապա ել և գնաց: * Եւ ածին
զպատանեկն կենդանի. և մխիթարեցան ոչ
13 սակաւ: * Եւ մեք մտեալ 'ի նաւ՝ ամբար
ձաք յասոն. անտի անդունդեալք միասանակամ
առնուլ զպօղոս. զի այնպէս պատուիրեալ
էր՝ մինչ ինքն գցամաքաւան երթալոց էր:
14 * Եւ երբեմն դիպեցաւ մեզ յասոն՝ առեալ
15 զնա եկաք 'ի միտիլենէ: * Եւ անտի նա
ւար-

տրկեալ՝ և ՚ի վաղիւ անդր հասաք Կան-
դեղ քիայ. և ՚ի միւս ևս օրն հասաք ՚ի
սամոս. և ՚ի վաղիւ անդր եկաք ՚ի Միլետոն։
16 * Զի ՚ի մտի եդեալ էր պօղոսի նաւել
առ եփեսոսա՝ որպէս զի ի ևոյն ժա-
մանակ ինչ չյաջող չյասիոյ։ քանզի փու-
թայր՝ եթէ կնար ինչ լինել նմա՝ զօրն ալեաց
17 տէկաոսեայ երթալ չիեմ։ * Եւ ՚ի մերձ-
եալ չեփեսոս՝ կոչեաց զսերիսկոպոսն
18 եկեղեցւոյն։ * Եւ երբեմն եկին առ նա՝
ասէ ցնոսա. դուք ձեզէն գիտէք՝ չօրէ չա-
ռաջնմէ՝ չորմէ եկի չասիա. որպէս ընդ
19 ձեզ զամ ժամանակս եղէ։ * Ծառայել
Տն ամ խոնարհութիւբ՝ և բազում արտաս-
ուօք՝ և փորձութիւբք. որք դիպեցան ինձ
20 ՚ի նենգութենէ հրէից։ * Որպէս ոչինչ զան
գիտացի չօգտակարացն չպատմել ձեզ՝ և
ուսուցանել զձեզ հրապարակաւ, և առ
21 տնին։ * Տալ զվկայութիւն հրէից և հելլա
նոսոյ զապաշխարութիւնն որ առ Աստ. և
զհաւատսոյն որ ՚ի Տրէ մեր Յս Քս։
22 * Եւ արդ՝ ահաւասիկ ես կապեալ հոգւով
երթամ չիեմ. և որինչ անդ ընդիս անպ
23 անցանելոց իցէ՝ չգիտեմ։ * Բայց զի հոգին
սուրբ ըստ քաղաքաց քաղաքացւ վկայէ ինձ,
և ասէ. եթէ կապանք և նեղութիւնք ինձ
24 քեզ։ * Այլև ոչ նչինք համարիմ զանձն
իմ պատուական՝ որպէս զի կատարեցից զընթ
ացս իմ ուրախութիւբ՝ և զպաշտօնն զոր
առի ՚ի Տէ Յէ՝ վկայ լինել աւետարանի
25 շնորհացն ԱՀ։ * Եւ արդ՝ ահաւասիկ դե-
տեմ ես, եթէ ոչ ևս տեսանիցէք զերեսս
իմ դուք ամենեքեան, յորս շրջեցայ քարո-
26 զել զարքայութիւնն ԱՀ։ * Վ ան որպ
զվկայութիւն դնեմ՝ ձեզ չաւուր չայսմիկ՝ զի
սուրբ եմ չարեանց ամենեցուն։
27 * Քանզի ոչ խորշեցայ ՚ի պատմելոյ ձեզ
զնմա

28 զամենայն կամն ԱՅ։ * Զդոյշ կացէք
անձանց՝ և ամ հօտիդ. յորում զձզ
Հոգին սբ տեսուչս՝ հովհեալ զժողովուրդ
Ցն, զոր ապրեցոյց արեամբն իւրով ։
29 * Վասնզի գիտեմ ես՝ եմէ յմտ իմոյ մուկ
նեայ՝ գայլեայն գայլք յափշտակօղք ՚ի ձեզ.
30 որք ոչ խնայիցեն հօտին ։ * Եւ ՚ի ձենջ
յարիցեն արք, որք խօսիցին լծիւրս՝ ձգել
31 զաշակերտան զվնտ իւրեանց ։ * Վ ամն ա
նալիկ արթնուն կայք. զի գիտիմ մի՛
զցայգ և զցերեկ՝ ոչ դադարեցի արտաս
ւօք խրատել զմի մի իւրաքանչիւր ։
32 * Եւ արդ յանձն առնեմ զձեզ ԱՅ՝ և
բանի շնորհոյ նր, որ կարօղն է շինել և
տալ ձեզ զժառանգութիւն ընդ ամենայն
33 ամ ։ * Արծաթոյ՝ կամ ոսկւոյ՝ կամ հան
դերձիւ՝ ոչ ումեք ՚ի ձենջ ցանկացայ։
34 * Դուք ինքնին գիտէք՝ զի զձեռս իմ,
և որոյ ընդ իս էին՝ պաշտաւնքին ձեռքս այս
35 * Եւ զամ ինչ ցուցի ձեզ. զի այսպէս
պարտ է վաստակել. և դարմանել զհիւան
դս. և յիշել զբանն Ցն ՅԽ, զոր ինքն
իսկ ասաց՝ երանելի է մանաւանդ տալն քան
36 զառնուլն ։ * Եւ զայս իբրև ասաց՝ եդեալ
ծունր ամենեքումբք ևկաց յաղօթս ։
37 * Եւ մեծաւ լալիւն եղև ամենեցուն. և ան
կեալ կպարանոցսն պօղոսի՝ համբուրէին
38 զնա ։ * Ա՛ւրմանքեղեն մանաւանդ ՚ի վերայ
բանին՝ զոր ասէր. լծէ ոչևս տեսանելոց
են զերեսս նորա. և յուղարկեցին զնա ՚ի
նաւ անդր ։

ԳԼ. ԻՆ։

1 Ե՛ւ իբրև եղև երանել մեզ և մեկնիլ
՚ի նոցանէ. հանդիպեալ դնացեալ եկաք
՚ի կով. և ՚ի վաղիւն անդր ՚ի Հռոդն. և
2 անտի ՚ի պատարայ ։ * Եւ գտեալ զնաւ մի
զի

ղն երթայր ՚ի փիւնիկէ. և երեալ ՚ի նա՝
3 դնայոպ։ * Եւ յայտ եղեալ կիպրեայ՝ թո-
ղաք զնա ՚ի ձախակողմն, նաւեցաք յասո-
րիս, և իջաք ՚ի տիւրոս. քանզի անդ էր
4 նաւն թափելոց զբեռինսն։ * Եւ գտեալ
զաշակերտան՝ կացաք անդ աւուրս եօթն,
որք ասէին պօղոսի ՚ի ձեռն հոգւոյն՝ մի ե-
5 լանել յԵրեմ։ * Եւ իբրև եղև մեզ կա-
տարել զաւուրսն՝ երեալ դնացաք՝ յուղար
կեալ զմեզ ամենեցունն հանդերձ կանանմբ
և որդւովք՝ մինչև արտաքոյ քաղաքին. և
եղեալ ծնրունս՝ կացաք յաղօթս։
6 * Եւ հրաժարեցաք ՚ի միմեանց առ ծովե
ղերն՝ և երթք ՚ի նաւն. և նորա դարձան
7 յիւրեանց տեղիս։ * Եւ մեր զնաւն առխը
լեալ ՚ի տիւրոսէ՝ հասաք ՚ի պտողէմայիս
դա. և զողջոյն տուեալ եղբարցն՝ եղեաք
8 օր մի առ նոսա։ * Եւ ՚ի վաղիւ անդր ե-
լեալ անտի՝ եկաք ՚ի կեսարիա. և մտեալ
յաղաւարանն փիլիպպոսի աւետարանչի որ
էր յեօթանց անտի՝ ապաք առ նմա։
9 * Եւորա էին դստերք չորք. կոյսք մարգա-
10 րէք։ * Եւ ՚ի լինելն մեզ անդ աւուրս բա
զումս, էջ ոմն ՚ի հրէաստանէ մարգարէ
11 անուն ագաբոս։ * Եւ եկեալ առ մեզ.
առեալ զգօտին պօղոսի՝ կապեաց ոտս և
զձեռս իւր՝ և ասէ. այսպէս ասէ հոգին
սուրբ. զայրն, որոյ գօտիս այս է՝ այսպէս
կապեսցեն հրէայք՝ և մատնեսցեն ՚ի ձեռս
12 հեթանոսաց։ * Եւ իբրև լուաք զայն՝ ա-
զաչեաք մեք՝ և որք ՚ի տեղւոջն էին՝ չե-
13 լանել նմա յԵրեմ։ * Յայնժամ պատաս-
խանի եւս պօղոս. զինչ գործէք՝ կո՛ լայք
զիս, և ճմլեցուցանէք զսիրտ իմ. քանզի
ես ոչ միայն կապելոյ՝ այլև մեռանելոյ եմ
պատրաստ եմ, վասն անուան Տ՚ն Յ՚ն Ք՚ի։
* Եւ ՚ի չանսալն նորա՝ լռեցաք. ասեմք,

15 Տէր կամք լիցին : * Եւ յետ աւուրցն այնո-
ցիկ՝ հանդերձեալ ելանէաք յԵրե-
16 * Եկին ընդ մեզ և յաշակերտաց անտի
հեռացուց . և տանէին զմեզ առ որում
վանս ունելոյ էաք՝ Մնասոնի ումեմն կիպ-
17 րացւոյ՝ առաջնոյ աշակերտի : * Եւ ՚ի մե-
տանեն մեր յԵրէմ, ինդուլթը ընկալան զմեզ
18 մեզ եղբարք : * ՚Ի վաղիւն անդր եմուտ ա-
ղաս ընդ մեզ առ Յակոբոս . և եկին ամ-
19 ենայնքն : * Եւ զողջոյն տուեալ նոցա՝
պատմէ մի ըստ միոջէ՝ զոր արար Աստ-
ված ՚ի հեթանոսս ՚ի ձեռն պաշտաման նորա :
20 * Եւ նոցա լուեալ՝ փառաւոր առնէին
զԱստ, և ասեն ցնա տեսանե՞ս եղբայր՝ քա-
նի բիւրք են Հաւատացելոյն Հրէից . և ա-
մենեքեան նախանձաւորք օրինացն են :
21 * Բայց լրասկիք եղեն վա՛ր քո՝ թէ զպա-
տարբուժին ուսուցանես ՚ի մօսիսէ՝ որ
՚ի հեթանոսս ամ Հրէայք են . ասես զ
թլփատել զորդիս նոցա՝ և մի ըստ կր
22 նիցն գնալ : * Արդ՝ զի՞նչ լինիցի, ապա
23 քեզն լսիցեն թէ եկեալ ես : * Արդ՝ զայ
արա՝ զոր ասեմք քեզ . են ՚ի մեզ ա
չորք ուխատագործք յանձինս իւրեանց :
24 * Զնոսա առեալ՝ սրբեացիս ընդ նոսա
և ծախեա՛ ինչ ՚ի նոսա՝ զի գլխացին զգ
լուխս . և գիտասցեն ամենեքեան, թէ զ
րոյ լրասկիքն եղեն գքեն՝ ոչինչ է . ա
միաբանիս և դու պահել զօրէնս :
25 * Հայց վասն Հաւատացելոյն Հեթանոս
մէք առաքեցաք՝ որպէս ընտրեցաք, մի ի
այսպիսի պահել նոցա . բայց միայն զ
շանալ ՚ի կռոց պղծելոյ . և յարեսէ . և
Հեղձուցելոյ՝ և ՚ի պոռնկութենէ :
26 * Յայնժամ պօղոսն առեալ զարն
վաղիւն անդր ընդ նոսա սրբեալ եմուտ
տաճարն . յայտ առնել զկատարումն ա
զը

ղըն սրբուհեր. մինչև մատեաւ ՚ի վերայ
իւրաքանչիւր ուրուք ՚ի նոցանէ պատաւոր։
27 * Իւ երբև մերձ էին հօծն աւուրք ՚ի կա-
տարել. տեսեալ զնա ՚ի տաճարին ասիա-
ւոյ հրէիցն՝ զկուրին զնա վաւ զամ
բոն. և սկսեալ ՚ի նա ձեռս՝ աղաղակէին։
28 * Արք իսրայէլք՝ օգնեցէք. այս այր է՝ որ
հակառակ ժողովրդեանն՝ և օրինաց՝ և
տեղւոյս այսորիկ՝ ամենեսեան ամ ուրեք ու
սուցանէ. մինչև հեթանոսս ևս եմոյծ ՚ի
տաճարն՝ և պղծեալ զսուրբ տեղին։
29 * Քանզի էր յառաջագոյն տեսեալ զտրո
փիմոս զեփեսացի ՚ի քաղաքին ընդ նմա.
զոր կարծէին եթէ ՚ի տաճար անդր եմոյծ
30 պօղոս։ * Շարժեցաւ քաղաքն ամենայն,
և կուտեցաւ ժողովուրդն. և առեալ զը-
պօղոս ձգէին արտաքոյ տաճարին. և վաղ
31 վաղակի փակեցան դրունքն։ * Իւ խնդրէին
զնա սպանանել. եհաս զոյգ ՚ի հազարա-
պետն գնդին, եթէ խռովեալ է ամ եէմ։
32 * Որոյ անդէն առեալ զօրականս և հարիւ
րապետս՝ դիմեաց ՚ի վերայ նոցա. և նոցա
տեսեալ զհազարապետն և զզօրականսն,
դադարեցին ՚ի հարկանելոյ զպօղոս։
33 * Յայնժամ մատուցեալ հազարապետն կո
չեաւ զնա, և հրամայեաց զնա կապել կըր-
կին շղթայիւք. և հարցանէր՝ թէ ո իցէ.
34 և զինչ իցէ արարեալ։ * Այլք զայլովն
աղաղակէին զնմանէ ամբոխին։ իբրև ոչ
կարաց գիտել զստոյգն վասն ամբոխին,
հրամայեաց ածել զնա ՚ի բանակն։
35 * Իւ երբև եհաս յաստիճանան, դէպ եղև
բառնալ՝ և բերել զնա ՚ի զօրականսն՝ վը
36 րնաւլեն ամբոխին։ * Քանզի կՀետ եր-
թայր բազմութիւն ժողովրդեանն, և ասէ-
37 ին՝ բարձ պըս։ * Մինչդեռ մատենալոյ էր
պօղոս ՚ի բանակն, ասէ հազարապետն՝ ե

թէ արժան իցէ ինձ խօսիլ ընդ քեզ։ և
38 նա ասէ. Յունարէն գիտե՞ս։ * Մի արդ-
եօք դու իցես եգիպտացին, որ յառաջ քան
զայսոսիկ աւուրս ապստամբեցուցեր՝ և հա
ներ յանապատ չորս հազարս արս սիկար-
39 եանս։ * Եւ ասէ պաւղոս, Ես եմ այր հրէայ
՚ի տարսոնէ կիլիկեցւոց. ոչ անշուշտ քա-
ղաքի քաղաքացի. աղաչեմ զքեզ հրամայ-
40 եա ինձ խօսիլ առ ժողովուրդդ։ * Եւ ՚ի
հրամայելն նորա՝ պաւղոս կայեալ ՚ի վե՛ր ա-
տիճանացն՝ շարժեաց զձեռն ժողովրդեանն
և իբրև բազում լռութիւն լինէր. սկսա
բարբառել հեբրայեցւոց բարբառովն և
ասէ։

ԳԼ. ԻՒ։

1 Ա՛րք եղբարք, և հարք, լո՛ւարուք ինձ
այժմ առ ձեզ պատասխանատուիս։
2 Լուեալ։ * Իբրև լուան թէ հեբրայեցւոց
լեզուովն բարբառեցաւ նոցա՝ առաւել ևս
3 դադարեցին ՚ի լռութիւն։ * Եւ ասէ՝ Ես եմ
այր հրէայ՝ ծնեալ ՚ի տարսոնի կիլիկեցւոց
մանեալ ՚ի քաղաքիս յայսմիկ՝ առ ոտս գա
մալիէլի, խրատեալ ըստ ճշմարտութեան
հայրենի օրինացն. նախանձայոյզ կի Աս
որպէս ամենեքեան դուք էք այսօր։
4 * Որ զսոյն ճանապարհ վարեցի մինչև
մահ. կապել՝ և մատնել ՚ի բանտս՝ այս
5 կանայս։ * Որպէս և քահանայապետդ վկ
կայէ ինձ. և ամ ծերակոյտդ. յորոց
Լծուղիս առեալ առ եղբարս ՚ի դամա
կոս երթայի՝ ածել և անտի կապեալ
6 յԵրէմ, զի պատժեսցին։ * Եւ եղև ինձ
՚ի գնալն և մերձենալ ՚ի դամասկոս. զի
Ջաւուրքն յանկարծակի լերկնից փայլե
7 կեալ լոյս սաստիկ զլինն։ * Եւ անկայ ՚ի
կիր. և լսէայ բարբառ՝ որ ասէր ցիս.
Եւս

8 ուսուլ, սաւուլ, զի՞ հալածես զիս։ * Եւ ես
9 ետու պատասխանի՝ թէ ո՛վ ես Տ֊ր։ և ասէ
ցիս. ես եմ Յ֊ս Նազովրայի, զոր դու հա֊
10 լածես։ * Բայց ոտք ընդհան էին՝ զլայն
տեսին, այլ ձայնն ո՛չ լսէին՝ որ խօսէր ընդ։
11 * Եւ ասեմ, զի՞նչ արարից՝ Տ֊ր։ և ասէ
ցիս Տ֊ր. յարուցեալ երթիցես ՚ի դամաս֊
կոս. և անդ պատմեսցի քեզ վասն ամե֊
12 որ հրամանն է քեզ առնել։ * Իբրև ոչ
տեսանէի ՚ի փառսյ լուսոյն այնորիկ՝ զնե֊
ռանէ ձեռաւ ՚ի նոյանէ՝ որք ընդ իս էին,
13 մտի ՚ի դամասկոս։ * Անանիա ոմն, այր
երկիւղած ըստ օրինաց, վկայեալ յամե֊
նայն բնակչաց՝ որք ՚ի դամասկոս հրէայքն
14 էին։ * Եկն, եկաց առիս և ասէ. սաւուլ
15 եղբայր ՚ի վե՛ր հայեաց։ * Եւ ես նոյն ժա
մայն ՚ի վե՛ր հայեցայ ՚ի նա։ և նա ասէ
ցիս. Աստ հարցն մերոց յաւաջագոյն ընտ֊
րեաց զքեզ ճանաչել զկամս նորա՝ և տես
սանել զարդարն, և լսել զբարբառ ՚ի
16 բերանոյ նորա։ * Զի եղիցիս վկայ նորա
առ ամ մարդիկ՝ որոց տեսերն և լուաք։
17 * Եւ արդ՝ զի՞ հեզգասս, ասէ, մկրտեա՛ զ
և լուա զմեղս քո ՚ի կարդալն զանուն Տ֊ր։
18 * Եւ եղև ինձ ՚ի դառնալն յերեմ, և կաղ
յաղօթս ՚ի տաճարին, լինել ՚ի զարմայնան։
19 * Եւ տեսանել զնա՝ զի ասէր ցիս. փու֊
թա, եր յերեմ վաղվաղակի. քանզի չեն
ընդունելոց զքո վկայութիւդ վասն իմ։
20 * Եւ ես ասեմ. Տէր, ինքեանք իսկ գի֊
տեն՝ զի ես էի՝ որ ՚ի բանտ տայի, և դան
հարկանէի ըստ ժողովրդոցն զհաւատացեալս
21 ՚ի քեզ։ * Եւ յորժամ հեղանիւք արիւն
ստեփանոսի վկային քոյ, ես ինքն էի՝ որ
՚ի վերայ կայի. և համակիր լինէի սպանման
նորա. և պահէի զհանդերձս սպանողացն
նորա։ * Եւ ասէ ցիս գնա՛, զի ես ՚ի հե֊

թանո֊

Թանոսս Հեռուրոս առաքեցիչ զքեզ ։
22 * Եւ ունկն դնէին նմա մինչև յայս բան
ասաց բարձին զձայնս իւրեանց և ասեն
բարձ յերկրէ զայդպիսիդ՝ զի չէ պարտ
23 այդպիսւոյդ կեալ ։ * Եւ յայդմանէ նե՛ղ
և ընկենուլ զհանդերձս, և զփոշին յանել
24 յօդս ։ * Հրամայեաց Հազարապետն մու
ծանել զնա ՚ի բանակն. ասէր գանիճ հար
ցանել զնա. զի զիտասցի վասն որոյ յանց
մանն այնպէս աղաղակէին զնմանէ ։
25 * Եւ իբրև պրկեցին զնա փոկով, ասէ
պօղոս ցհարիւրապետն, որ ՚ի վերայ կայր
եթէ զայր Հռոմայեցի և անպարտ պարս
26 ձեզ դան Տալկանել ։ * Եւ իբրև լսե
Հարիւրապետն, մատուցեալ առ Տարսո
պետն պատմեաց՝ և ասէ. զի՛նչ կամիս
առնել՝ քանզի այրս այս Հռոմայեցի է ։
27 * Եւ մատուցեալ Հարսարապետն ասէ ցնա
ասա դու ցիս՝ Հռոմայեցի՞ ես ։ և նա ասէ
28 այո ։ * Պատասխանի եւս Հազարապետն. ե
բազում գլխոց զգինոհուրիւնս զայս ա
յայ ։ ասէ պօղոս , ես ծնեալ իսկ ՚ի դ
29 եմ ։ * Եւ վաղվաղակի ՚ի բաց կացին
ն Տանէ՝ որք Տարկանելոյն էին զնա. և Հ
յարապետն իսկ երկեաւ՝ իբրև գիտաց զ
Հռոմայեցի է. զի կապեալ ևս էր զնա ։
30 * Եւ ՚ի վաղիւ անդր կամէր գիտել զչի
րիան . լե՛ց գինչ չարախօսուիւն իւր Տր
լոյն . արձակեաց զնա՝ և հրամայեաց կո
գքահանայապետան և զամենայն ատեանն
ի՛ջուցեալ զպօղոս կացոյց ՚ի մէջ նոցա ։

ԳԼ. ԻԳ ։

1 Եւ հայեցեալ պօղոսի յատեանն՝ ա
րբք եղբարք՝ ես ամ ուղիղ մ
գնացեալ եմ առաջի Աստ մինչև յայսօր
2 * Եւ քահանայապետն անանիա հրամայ

սպասաւորացն Տարկանել զբերան նորա։
3 * Յայնժամ պօղոս ասէ ցնա. Տարկանելոց
է զքեզ Աճ՝ որմ բռեալ. և դու նստիս
դատել զիս ըստ օրինացդ. և առանց օրինացդ
4 հրամայես զիս Տարկանել։ * Եւ որք շուր-
ջըն կային՝ ասեն։ զքահանայապետ Աչ հայ
5 հոյիս։ * Եւ ասէ պօղոս՝ ոչ գիտէի եղ-
բարք եթէ իսկ քահանայապետ։ գրեալ
իսկ է, զիշխանս ժողովրդեան քոյ ոչ հայ-
6 հոյեսցես։ * Իբրև գիտաց պօղոս եթէ մի
կողմն սադուկեցւոց է՝ և միւսն փարիսե-
ցւոց. աղաղակէր ի մէջ առնելիս՝ արք եղ-
բարք՝ ես փարիսեցի եմ, որդի փարիսես-
ցւոյ։ վասն յուսոյ և յարուցիմեան մեռելոյ՝
7 ես առաւիկ դատիմ։ * Եւ զայս իբրև ա-
սաց՝ եղեն հերձուածք փարիսեցւոցն և
սադուկեցւոցն. և պատառեցաւ բազմութիւնն։
8 * Քանզի սադուկեցիքն ասեն՝ չիք յարու-
թիւն, ոչ հրեշտակ՝ և ոչ հոգի. բայց
փարիսեցիքն խոստովանին զերկոսեանն։
9 * Եւ եղև աղաղակ մեծ. յոտն կացին ո-
մանք ի դպրացն անտի, ի կողմանէ փարի-
սեցւոց՝ հակառակէին և ասէին. ոչ ինչ
չարախօսութիւն գտանեմք յառնս յայսմիկ.
բայց թէ հոգի խօսեցաւ ի նմա՝ կամ հր
10 րեշտակ։ * Եւ ի բազմանալ ամբոխին՝ ե՛ր
կուղեալ Տարապարակեան թէ գուցէ ձեղ-
քիցի պօղոս ի նոցանէ՝ հրամայեաց զօրա
կանին իջանել յափշտակել զնա ի միջոց
11 նոցա. և առնել ի բանակն։ * Եւ ի վաղ-
ուձեան գիշերին եկաց առ նմա Տր, և ասէ.
քաջալերեա՛յ, զի որպէս վկայեցեր վասն
իմ յԵրեմ, այնպէս պարտ է քեզ և ի Հր-
12 ովմ վկայել։ * Եւ իբրև այգ եղև՝ արա-
րեալ ժողով հրեից նզովեցին զանձինս.
ոչ ուտել՝ և ոչ ըմպել մինչև սպանցեն
13 զպօղոս։ * Եւ էին աւելի քան զքառասուն՝

որոց

որոց զայս ընդ միմեանս երդմունս արա-
14 բեալէր: * Ոյք մատեան առ քահանայա-
պետան և երիցունս՝ և ասեն. Նզովիւք նը
զովեցաք զանձինս՝ ոչ ինչ ճաշակել մինչև
15 սպանցուք զյօդոս: * Էայց դուք գայցու
ջէք Հազարապետին Հանդերձ առնելոյն.
զի իջուսցէ զնա առ ձեզ, որպէս թէ կա-
միցիք ճշմարտագոյն ինչ գիտել վնասանէ,
և մեք յառաջքան զմօտիլն նորա՝ պատ-
16 րաստիմք՝ ի սպանանել զնա: * Էր լուեալ
քեռորդւոյն սղոսի զլուսաճանուելն, եկն
եմուտ՝ ի բանակ անդր՝ պատմեաց սղոսի
17 * Էր կոչեալ սղոսի առ իւր զմի՝ ի Տր-
ւիւբապետաց անտի՝ ասէ. զպատանիս զայս
տար առ Հազարապետան, զի ունի ինչ պատ
18 մել նմա: * Էր նորա առեալ զնա՝ տարաւ
առ Հազարապետն՝ և ասէ. կապեալն սղո-
զոս կոչեաց զիս. և աղաչեաց, զպատա-
նիս զայս տանել առ քեզ. որ ունի ինչ
19 խօսիլ ընդ քեզ: * Առեալ զձեռանն նո՝
Հազարապետին՝ դնաց մեկուսի. Հարցանէր,
20 զի՞նչ ունիս խօսիլ ընդիս: * Էր նա
ասէ՝ Հրէայք միաբանեցան աղաչել զքեզ.
զի՝ ի վաղիւնէ զյօդոս իջուսցես յատեան,
իբրև թէ կամիցին ինչ ճշմարտագոյնս Հար
21 ցանել վասն նորա: * Արդ՝ դու մի անսայ
դոց նոցա. քանզի դարան գործեալ են նո
՝ի նոցանէ՝ արանց աւելի քան քառասուն.
որք նզովեցին զանձինս ոչ ուտել՝ և ոչ
ըմպել՝ մինչև սպանցեն զնա. արդ պատ
րաստ են՝ և սպասեն քումմ Հրամանի:
22 * Ասէ Հազարապետն արձակեաց զպատա
նին՝ պատուիրեալ մի ումեք ասել, թէ
23 զայս զգայուսցեր ինձ: * Էր կոչեաց եր
կուս՝ ի Տրիւբապետացն՝ և ասէ. պատ
րաստեցէք զօրականս երկերիւրս, որպէ
զի երթիցեն մինչև՝ ի կեսարիայ. և հե

ծեալս

ծառայ Հօրմանասուն՝ և տիգաւորս երկե-
24 րիւրս. յերից ժամուց գիշերոյն։ * Եւ զը
րատաւ պատրաստական՝ որպէսզի իջուցեալ
25 զայոցս ապրեցուսցեն։ *(Էրկեաւ, մի
դուցէ յափշտակեսցեն զնա հրէայքն, և
սպանցեն. և ինքն յետոյ զղջալարտուլիճ
կրեսցէ, երբոր լեզ առնլոց էին զնանձս.)
և առ փեղիքս դառաւորը գրեալ Թուղթ։
26 * Որ ունէր զօրինակ գայս։ Կլօդիոս լի-
սիաս առ քաջ դառաւորդ փեղիքս՝ ողջոյն։
27 * Զայրս գայս կալեալ՝ ի հրէից՝ և մերձ
՝ի սպանանել՝ ի նոցանէ. Հասեալ՝ ի վերայ
զօրականօք ապրեցուցի, իմացեալ երեք
28 հռոմայեցի է։ * Կամեցայ գիտել զպճանն,
վասն որոյ ամբաստանէին զնմանէ. իջուցի
29 զգա յատեան նոցա։ * Զոր գտի ամբաստա
նեալ վէպ խնդրոց իրիք օրինայ իւրեանոյ.
և ոչինչ արժանի մահու, կամ կապանայ
30 ունէր զպճաս։ * Իբրև ազդ եղև ինձ սա-
կրս նենգուլիճ լայրդ լինելոյ՝ ի նոցանէ՝
յղեցի առ քեզ. պնդրամանս տուեալ և չա
րախօսացն խօսել զդմանէ առաջի քո. ողջ
31 լեր։ * Եւ զօրականացն, ըստ հրամանի
նոցա առեալ զլօդիոս՝ տարան՝ ի գիշերի առ
32 անտիպատրոսն։ * Եւ՝ ի վաղիւ անդր ար
ձակեալ զհեծեալսն ընդ նմա երթալ՝ դար
33 ձան՝ ի քաղաքն։ * Եղբա մտին՝ ի կեսա-
րիա, և տուեալ դդառաւորն զիուղիճն,
առաջի կացուցին նոցա և զլօդիոս։
34 * Իբրև ընթերցաւ՝ եհարց, յիչ յորմէ
նահանգէ էիցէ։ և առուգեալ երեք՝ ի կի-
35 լիկիէ է, * Լուայց ասէ քեզ՝ յորժամ և
չարախօսքն քո եկեսցեն։ և հրամայեաց
յատատանն հերոդի պահել զնա։

ԳԼ. ԻԴ։

1 Եւ եհետ հինգ աւուրց էջ քահանայապետն անանիա հանդերձ ծերօք ո-
մանօք. և ճարտարախօսաւ տեառնէզաւ ո-
մանօք. որք և ցգայսուսին դատաւորին ի-
2 մօղոսի։ * Եւ ի կոչելն զնա՝ սկսաւ տեր
տիւղոս ամբաստան լինիլ և ասել. զա-
զում խաղաղուի գտեալ է ի քէն՝ և իրաց
ուղղութեի ազգիս այսորիկ քով խնամով։
3 * Ամենայնիւ և ամ ուրեք ընդունակալք եմք՝
4 քաջդ փելիքս՝ ամիբ գոհութեի։ * Հայց զի
մի աւելիւս աշխատ արասիցդ զքեզ, աղա-
չեմ լսել մեզ կարճ ի կալածոյ քոյին հե-
5 զութեիդ։ * Քանզի գտաք զայրս զայս ա-
պականիչ և խռովիչ ամենայն հրեից՝ որք
են ընդ տիեզերս. և առաջնորդ նազո-
րայեցւոց հերձուածոյն։ * Որ և զտաճարն
եւս կամեցաւ պղծել՝ զոր և կալաք. և ըստ
6 մերոյ օրինադ դատել կամեցաք։ * Այլեայ
դիւսիաս հազարապետ՝ մեծաւ բռնութեի ի
7 ձեռաց մերոյ եհան։ * Հրամայեաց և չա-
րախօսացն նորա դալ առ քեզ. յորմէ դու
իսկ բաւական լինիցիս վերատես դատել։
ումիբ հասու լինիս՝ զորոյ մեզ ամբաստա-
8 նեմք զգւմանէ։ * Միաբանեցան հրէայքն՝
9 և ասեն. այդ այդպէս է։ * Պատասխանի
եհ պօղոս՝ (յակնարկելն նմա դատաւորին
խօսել։) ի բազում ամաց լինիլ զքեզ
դատաւոր ազգիս այսորիկ գիտեմ. յօժա-
րութեիբ վասն իմոյ երաց պատասխանի առ-
11 նեմ։ * Քանզի կարող ես գիտել. զի
ոչինչ աւելի է իմ քան զաւուրս երկոտա-
սան յորմէհետէ ելի երկիրպագանել յԵ-
12 * Եւ ոչ ի տաճարի անդ գտին զիս ընդ
ումեք խօսեցեալ. և կամ ժողով արարեալ
բազմաց։ ոչ ի ժողովուրդս։

* Եւ

13 * Եւ ոչ ՚ի քաղաքի։ և ոչ յանդիման առ-
նել կարեն քեզ, վասն որոյ այժմ չարա-
14 խօսեն վկայել։ * Այլ զայս խոստովանիմ
քեզ՝ եթէ ըստ ճանապարհին, զոր ասեն
հերձուած, այնպէս պաշտեմ զՏէրենի Աստ-
ուած, հաւատալով ամենայնի որ ինչ յօրէնսն և ՚ի
15 մարգարէսն գրեալ է։ * Ունիմ զյոյս առ
Աստուած. որում և դուքա իսկ ակնուանին՝ թէ
յարութիւն լինելոց է արդարոց և մեղաւո-
16 րաց։ * Յորում և ես իսկ ձգտիմ. անդ-
խնդիր միտս ունիլ առ Աստուած, և առ մարդիկ
17 յամենայն ժամ։ * ՚Ի բազում ամաց ողորմու-
թիւնս եկի առնել յազգդ իմ։ և ետուր
18 պատարագիս։ * Որովք գտին զիս սրբեալ
՚ի տաճարին. ոչ բազմոք՝ և ոչ ամբոխիւ։
19 * Ոմանք յասիացւոց անտի հրէայք՝ որոց
պատշաճ էր գալ առաջի քո՝ և ամբաստան
լինիլ՝ եթէ ունիցին ինչ վինէն։
20 * Կամ ինքեանք սոքա ասասցեն վի՛նչ
գտին յիս անիրաւութիւն, մինչդեռ կայի յա-
21 տենին։ * Եթէ միայն վասն միոյ բարբա-
ռոյս այսորիկ՝ զոր աղաղակեցի մինչ կայի
՚ի մէջ նոցա։ եթէ վասն յարութեան մե-
ռելոց դատիմ ես այսօր ՚ի ձեզնէ։
22 * Եւ յապաղեաց վնասս փեղիքս զի ստու-
գագոյնս գիտէր վասն ճանապարհին։ ասէ՝
յորժամ լիասիաս հազարապետ իջցէ այսր՝
23 տեսցեմ զգայց վասն ձեր։ * Հրամայեաց
հարիւրապետին պահել վնաս. և ունիլ զնո
դալածակի. և մի զոք յիւրոց անտի արգե-
24 լուլ ՚ի պաշտելոյ վնաս։ * Եւ յետ աւուրց
ինչ եկն փեղիքս հանդերձ դրուսիլլաս կնաս
իւրով, որ էր հրէայ։ կոչեաց զպօղոս՝ և
լուաւ ՚ի նմանէ՝ վասն որ ՚ի Քս Յս հա-
25 ւատոյն։ * Եւ ՚ի խօսիլն նորա վասն ար-
դարութեան՝ և ժուժկալութեան՝ և հանդեր-
ձելոյ դատաստանին. զահի հարեալ փիլիքս,

ետ պատասխանի. դու առ այժմ երթ՝ և
յորժամ լինիցի, կոչեցից զքեզ։
26 * Ի՛նդ պատրաստեալ և ակն ունէր թէ տայցէ
ինչ նմա՝ ի պօղոսէ։ վասն որոյ և ստէպ
կոչեալ զնա՝ խօսէր ընդ նմա։
27 * Լ՛ուաւ՝ ի կատարել երկուց ամանց՝ եկն փո-
խանակ փեղիքսի, փեստոս պորկիոս։ իբրև
կամեցաւ շնորհս առնել հրեից փեղիքս,
եթող զպօղոս կապեալ։

Գլ. ԻԸ։

1 Փեստոս իբրև եհաս յիշխանութիւնն,
յետ երից աւուրց ել յԵՀԷմ՝ ի Կե-
2 սարիա։ * Լ՛ուան զդատաւորին նմա քահանայա-
պետքն, և դիմաւորք հրէից զպօղոսէ։
3 * Լ՛ու աղաչէին խնդրել շնորհս՝ ի նմանէ,
զի կոչեսցէ զնա Ի ԵՀԷմ։ դարան դրօճեալ
4 սպանանել զնա՝ ի ճանապարհին։ * Իսկ փես
տոս արար պատասխանի պահել զնա՝ ի կե
սարիա. ինքն իսկ ընդհատ անդր եր-
5 թալոց է։ * Լ՛ու որք՝ ի ձէնջ կարօղք ի-
ջանեն՝ ասէ. ընդ իս իջցեն։ և եթէ իսկ ինչ
յառնն զնա՝ ամբաստան լինիցին զմնանէ։
6 * Լ՛ու լեալ անդ աւուրս՝ ոչ աւելի քան
տասն կամ ութ, եկն, էջ՝ ի կեսարիայ։
և՝ ի վաղիւ անդր նստեալ յատեանն, հրա-
7 մայեաց ածել զպօղոս։ * Լ՛ու իբրև եկն՝
կացին շուրջ զնովաւ՝ որք յԵՀԷմէ իջեալ-
ին հրէայքն։ բազում և ծանր վնասս դը
նէին՝ զոր ոչ կարէին յուցանել։
8 * Քանզի առնէր զպատասխանի պօղոս,
եթէ ոչ յօրէնս հրէից՝ և ոչ՝ ի տաճարն,
և ոչ՝ ի կայսր՝ ինչ վնասակար եմ։
9 * Բայց փեստոս կամեցեալ հրէից շնորհս
առնել՝ պատասխանի ետ պօղոսի՝ և ասէ։
կամիս յԵՀԷմ երանել՝ և անդ վասն դոցին
10 իբայ դատիլ առաջի իմ։ * Լ՛ու ասէ պօ-

ղոս

զոս՝ յատենի կայսեր Հասեալ կամ, ուր պարտ է ինձ դատիլ։ Հրէից ինչ չեմ վնաս
սակաւ. որպէս և դու իսկ քաջ գիտես։
11 *Ապա թէ վնասակար իմ, և արժանի ինչ մահու գործեցի, ոչ պանպիտեմ 'ի մեռանելոյ։ իսկ եթէ ոչինչ զորոյ սոքա ամբաստան լինին զինէն, ոչ ոք կարէ զիս դո-
12 *Ցայնժամ փեստոս խօսեցեալ ընդ խորհրդակից՝ արար զպատասխանի. 'ի կայսր
13 բողոքեցեր՝ առ կայսր երթիջիր։ *Իբրև անցին աւուրք ինչ՝ ագրիպպաս արքայ՝ և բերինիկէ եկին 'ի կեսարիա՝ յողջոյն փես-
14 տոսի։ *Եւ իբրև աւուրս բազումս հանգին անդ, փեստոս զկոյս արքային զպօղոսէ՝ և ասէ։ այր մի է աստ մնացեալ կա-
15 պեալ 'ի փիլիքսէ։ *Ի սմա որոյ իբրև էրթայ կեցեմ, զգացուցին `ինձ քահանայապետքն և գլխաւորք հրէից՝ խնդրելն զի-
16 նէն առնել նմա պատուհաս։ *Որոյ ես-տու պատասխանի. եթէ չէ օրէն հռոմայեցւոց ոչ ոք ընծորհել ումեք զոք, մինչև ամբաստանեալն յանդիման ունիցի զդատապարտսն. և տեղի պատասխանելոյ առնուցու վա-
17 բաստանութեան։ *Եւ իբրև եկին այսր, ոչ ինչ յապաղեցի. այլ 'ի վաղիւն նստեալ յատենի, հրամայեցի ածել զայրն։
18 *Ի սմա որոյ միաւորեալ ամբաստանքն, և ոչ մի ինչ վնաս չարութեան 'ի մէջ բե-
19 րէին՝ զորոյ ես կարծէի։ *Հայոց իւրոց դիրս ինչ՝ զորս վասն իւրեանց պաշտամանն ունէին ընդ նմա. և վասն Յի ուրումն մեռելոյ. զորմէ ասէր պօղոս թէ կենդանի է։
20 *Իբրև յանհնարս միտ ես վա՛ այսպիսեակս իրաց քննութեան. ասեմ, եթէ կամիցի երթալ յերեմ, և անդ դատիլ վասն նո-
21 ցին իրաց։ *Հայց 'ի պօղոսի բողոքելն՝

զի

զի պահեսցի ՚ի քաջի արանցն Յունդիմա-
նոս Թղթիեն, հրամայեցի պահել զնա՝ մինչև
22 տայ տանիլ զնա առ կայսր։ * Ագրիպպաս
ցպիեստոս ասէ։ կամէի և ես լսել առնն։
և նա ասէ՝ ՚ի վաղիւ լսիցես։
23 * Եւ ՚ի վաղիւ անդր եբեւ եկն ագրիպ-
պաս՝ և բերնիկէ՝ բազում և երևելի սպա
տուք։ և մտին յատեանն հանդերձ հազա-
րապետօքն. և արամբք պատուաւորօք քա-
ղաքին։ և հրամայեաւ փեստոսի՝ ածին
24 զպօղոս։ * Եւ ասէ փեստոս, ագրիպ-
պիոսպաս՝ և ամ արք՝ որք ընդ մեզ կ՚ք տե
սանէք զսա՝ վասն որոյ ամենայն ժողովք
հրէից ամբաստան եղեն ինձ յԵրուսաղէմ և առ
ադամակէին՝ լեր չէ պարտ դմին կեալ։
25 * Բայց ես ՚ի վերայ հասի լեր ոչինչ է
դորա արժանի մահու գործեալ։ և զորա
ինքնին բողոք կալեալ առ քաջ ալանին,
26 խորհեցայ յղել։ * Ի սմն որոյ սատուղ-
լեամբ ինչ գրել տեառն իմում ոչ ու-
նիմ։ վասն այնորիկ ածի զսա առաջի ձեր՝
և մանաւանդ առաջի քո ագրիպ-
պաս։ որպէս զի վերստին քննեալ մարթա-
27 յիցեմ ինչ գրել։ * Քանզի անպատեհ ին-
լեր ինձ՝ տալ տանիլ զկապեալ մի, և
զչինչ վնաս զնմանէ նշանակել։

ԳԼ։ ԻԶ։

1 Եւ ագրիպպաս ասէ յպօղոս, հրամայ-
եալ է քեզ՝ վասն քո խօսիլ։ յայն-
ժամ պօղոս ձգեալ զձեռն՝ առնէր զպա-
2 տասխանի։ * Ի սմն ամբաստանու-
լեամն հրէիցդ զինէն՝ ագրիպպաս՝
համարիմ պանձն եւսանելի. զի քո առաջի
այսօր տալոց եմ զպատասխանի։
3 * Մանաւանդ զի գիտակ ես ինձ ամ կրօնից
և խնդրոց հրէից։ վասն որոյ աղաչեմ եր-
կայն-

4 կայնմունքիեամբ լսել ինձ։ * Վասնզի
պինդայ ինձոյ՝ որ ՚ի մանկութենէ, ՚ի սկզբա-
նէ լեալ յազգի իմում յԵրեմ, տեղեակք
5 են ամ հրէայք։ * Զառաջապոյն գիտեն ՚ի
վաղուց հետէ՝ (եթէ կամիցին վկայել։) զի
ըստ ճշմարտագոյն կրօնիցն օրինացն մերոց
6 կեցեալ եմ փարիսեցի։ * Արդ վասն յու-
սոյն՝ որ առ Հաստն մեր եղերոց աւետեացն
ԱՄ՝ դատեալ կամ յառնելն։
7 * Զոր երկոտասան ազգատոհմիս մերոց ան-
պակաս զջպդ և զցերկիկ պաշտեալ ակն ու
նին հասանել։ վասն որոյ յուսոյ ամբաստա
8 նեմ արքայ ՚ի հրէից։ * Զի՞նչ անհաւատ
թուի ձեզ՝ եթէ Աստ զմեռեալս յարուցանէ։
9 * Եւ իսկ ինքնին պատշաճ համարէի՝ զգա-
ղումն ինչ հակառակ անուանն Յն նազո-
10 րեցւոյ գործել։ * Զոր և արարի իսկ յԵրու-
սաղէմ. և զգազումն ՚ի սրբոցն ես բանտարգել առ
նէի. ՚ի քահանայապետէն առեալ զիշխա-
նութիւն. և սպանանէին նոցա բերէի կնա-
11 մար։ * Եւ ըստ ամ ժողովարանն բազում
անգամ պատժեալ զնոսա բռնադատէի հայ
հոգել։ առաւել ևս մոլեալ ՚ի վր նոցա՝
հալածէի մինչև յարտաքին քաղաքն։
12 * Որովք գնայեալ ՚ի դամասկոս՝ իշխանու-
թեամբ և հրամանաւք քահանայապետին։
13 * Զ միջաւուրքն ՚ի ճանապարհի տեսի՝ ար
քայ՝ յերկնից առաւել քան զլուսաւորու-
թիւն արեգական ծագեալ զինեւ լոյս։ և
14 նոքօք՝ որք ընդ ինն երթային։ * Եւ ամ-
նեցուն մեր անկանիլ յերկիր, լուայ ձայն՝
որ ասէր ցես՝ Հեբրայեցւոյ բարբառովն.
սաւուղ՝ սաւուղ զի հալածես զիս։ խիստ
է քեզ ընդդէմ խրճանի ածել։
15 * Եւ ես ասեմ, ո՞ ես Տր։ և Տր ասէ՝ ես
եմ Յն՝ զոր դու հալածես։
16 * Այլ արի, և կաց ՚ի վր ոտից քոց. զի
վասն

վանն այսորիկ երևեցայ քեզ՝ առնուլ զքեզ ՚ի ձեռն պաշտօնեայ և վկայ՝ որոց տե-
սեր զիս. և որով երևեցայց քեզ ։
17 * փրկել զքեզ ՚ի ժողովրդենէդ՝ և ՚ի հե-
թանոսացդ, յորս ես առաքեցից զքեզ ։
18 * Բանալ աչս նոցա. դարձուցանել ՚ի
խաւարէ ՚ի լոյս ։ և յիշխանութենէ սատա-
նայի Աստուծ ։ առնուլ նոցա զթողութիւն մե-
ղաց ։ և զվիճակ ընդ սբս՝ հաւատովքն որ
19 յիս ։ * Որոյ սիրեալ ագրիպպա՝ ոչ եղէ
անհնազանդ երկնաւոր տեսլեանն ։
20 * Այլ նախ որոց ՚ի դամասկոս և յԵրու-
սաղէմ. և ընդ ամ գաւառս հրէաստանի, և
հեթանոսս՝ զղջանալ՝ և դառնալ պատմե-
լով Աստծ կենդանի ։ արժանի ապաշխարու-
21 թեան գործս գործել ։ * Վասն այսորիկ
հրէիք կալեալ զիս ՚ի տաճարին, կամէին
22 սպանանել ։ * Օգնութիւն հասեալ առ Աստ
մինչև ցայսօր կայի վկայել փոքրու և մե-
ծի, ոչինչ արտաքոյ ասել՝ քան զոր մարգարէք
քրիս և մովսէս խօսեցան գհանդերձելոյ լի-
23 նելոյ ։ * Եթէ չարչարելոյ է Քրիս, եթէ
առաջին ՚ի յարութենէ մեռելոց՝ լոյս պատ-
մելոց է ժողովրդեանն՝ և հեթանոսաց ։
24 * Եւ նորա զայս պատասխանի տուեալ
փեստոս ՚ի ձայն մեծ՝ ասէ ։ մոլի՛ս պողէ
բազում դպրութիւնդ զքեզ ՚ի մոլորութիւն
25 դարձուցանեն ։ * Իսկ պողոս ասէ՝ ոչ մո-
լիմ, քաջդ փեստոս ։ զգածութիւն և զչշմար-
26 տութիւն բանս բարբառիմ ։ * Գիտակ է
է այսոցիկ արքայ. ընդ որում և համար-
ձակեալ խօսիմ ։ քանզի ծածկել ՚ի քէ
նմիք ՚ի սոցանէ՝ չառնուիմ յանձն ։ զի ոչ
եթէ յանկեան ուրեք գործեալ էցէ այս ։
27 * Հաւատաս արքայ ագրիպպա մարգարէից
28 գիտեմ զի հաւատաս ։ * Եւ ասէ ագրիպ-
պա ցպողոս, փոքրու իմն հաւանեցուցանես

զիս

զիս լինիլ քրիստոնեայ ։ * Եւ պօղոս ասէ՝
29 ևնդրեէ Աստ՝ և փոքու՝ և մեծաւ՝ ոչ մի
այն զքեզ՝ այլ զամենեսեան՝ որք լսեն ինձ
այսօր՝ լինիլ այսպիսի՝ ոչ և ես եմ, բաց
30 ի կապանացս աստի ։ * Յառն եկաց արքայն՝
և դատաւորն՝ և բերնիկէ. և որք ընդ նո
31 սան նստէին ։ * Եւ երբև գնացին, խո
սէին ընդ միմեանս և ասէին ։ Թէ ոչինչ
արժանի մահու կամ կապանաց գործէ այս
32 այս ։ * Իսկ ագրիպպաս ցփեստոս ասէ ։
արձակել մարթի էր զայս զայս՝ եթէ ոչ
էր բողոքեալ ի կայսր ։

ԳԼ. ԻՀ։

1 Երբև հրամայեցաւ մեզ նաւել յիտա
լիա. տային զպօղոս՝ և զայլս ոմանս
կապեալս՝ ցհարիւրապետ մի, որում անուն
էր յուլիոս՝ սեբաստեան գնդին ։
2 * Եւ երեաք ի նաւ մի անդրամիտացի,
որ երթալոյ էր ի կողմանս ասիայեցոյ՝
գնացաք. էր ընդ մեզ և արիստարքոս՝ մա
3 կեդոն թեսաղոնիկեցի ։ * Եւ ի վաղիւ
անդր ելաք ի սիդոն. և զմարդասիրութիւն
յուսեաւ յուլիոս առ պօղոս, հրամայեաց
առ բարեկամս երթալ՝ և զուարճան գոյ
4 նել ։ * Եւ անտի խոնարհագոյն նաւեցաք
ի կիպրոս՝ վասն հողմոյն ընդդէմ լինելոյ ։
5 * Զայնժամ ընդ մէջ ծովուն կիլիկեաց և
պամփիլիեաց նաւեաք՝ եկաք ի սիւռայ լիկիա
6 ցոյց ։ * Եւ անդ գտեալ հարիւրապետին
զնաւ մի ալէքսանդրացի, որ երթայր յի
7 տալիա՝ եմոյծ զմեզ անդր ։ * Եւ ի բա
զում աւուրս ծանրանաւեալք՝ հազիւ հա
սաք առ գնիդաւ. և ի չթողուցանել
զմեզ հողմոյն, նաւեցաք ի խոնարհագոյն
8 ի կրետէ առ սաղմոնաւ ։ * Հազիւ ան
ցեալ առ նովաւ՝ եկաք ի տեղի մի՝ որ կո

չիւր գեղեցիկ Նաւահանդիստ. յոր հուպ էր
9 քաղաքն Լասեայ։ * Իսկ իբրև բազում ժա-
մանակք անցանէին. և սկսաք և լինկեր
նաւելոյն. և վասն այնր ինչ և պահոյն
10 անցանելոյ՝ ասէր Պաւղոս ։ * Իս ա-
սէր ցնոսա. արք տեսանեմ զի Թշնամա-
նօք և բազմաւ վնասու՝ ոչ միայն բեռինդ
և նաւիդ՝ այլ և անձանց մերոց լինելոյ է
11 նաւարկուելիս ։ * Իսկ Հարիւրապետն նա-
ւապետին և նաւավարին առաւել անսայր՝
12 քան բանիցն պաւղոսի ։ * Իբրև դժպատե՛
ին ՚ի Թոճիւր նաւահանդիստն առ ՚ի ձմերել,
բազումք խորհէյան դնոյ անտի. Թերևս
կարասցեն Հասանիլ ՚ի փիւնիկէ՝ ձմերել ՚ի
նաւահանգստին կրետացւոց. որ Հայէր ընդ
13 Հարաւակողմն, և ընդ աշխարհն ։ * Իւ
՚ի շնչել Հարաւոյն, Համարեցան ուր ղի-
մեալ էին Հասանիլ. և եկեալ՝ մօտ ան-
14 յանէին ցկղզեացաւ ։ * Իւ ոչ յետ բազում
ժամուց՝ անկաւ վնասաւ Հողմ ուռուցիկ՝
15 որ կոչի եւրակիկլոն ։ * Ընդ յափշտակել
նաւին և ՚ի չՀանդուրժել ընդդէմ Հողմոյն,
16 Թոյլ տուեալ երթայաք և գայաք ։ * Ի
կղզի ինչ դիմեալ՝ որ կոչիւր կղօդա, Հա-
17 զիւ կարասցաք ըմբռնել զմակոյկն։ * Զոր
առեալ՝ յօդնականութիւն կապէին ընդ նաւն.
երկուցեալք եթէ դուցէ ՚ի յորձանուտն ան
կանիցին. և իջուցեալ զառագաստն, այն-
18 պէս երթային և դային ։ * Իւ ՚ի սաստկա
գոյն վշտանալոյն մեծոյ՝ ՚ի վաղիւ անդր զնա
19 րասին ընկերկիկ առնէին ։ * Իւ յերրորդ ա-
ւուր ընդ իւրեանց ձեռն՝ զգործի նաւին
20 ընկէցին։ * Իբրև ոչ արև՝ և ոչ աստեղք
երևէին ՚ի բազում աւուրս, և ձմեռն ոչ
սակաւ կայր ՚ի վր. ապա բառնայր ամ յոյս
21 փրկութեն մերոյ ։ * Իւ զի ՚ի բազում աւ-
ուրս նօթիւք էին ։ յայնժամ պաւղոս կա-
յեալ

ցեալ ՚ի մէջ նոցա՝ ասէ. պարտ էր ձեզ
ով արք՝ անսալ ինձ, և ոչ ելանել ՚ի կրե
տեայ՝ և շահել զվիշտս զայս և զվնաս։
22 * Եւ արդ՝ խրատեմ զձեզ քաջալերիլ՝ զի
վնաս անձին և ոչ միւսում ՚ի ձէնջ լինիցի,
23 բայց ՚ի նաւէդ։ * Վասնզի երևեցաւ ինձ
յայսմ գիշերի հրեշտակ աստուծոյ՝ որոյ եմ եմ,
և պաշտեմ զնա։
24 * Եւ ասէ՝ մի երկնչիր պօղո. կայսեր ևս
պարտ է քեզ յանդիման լինել. և ահա
շնորհեալ է քեզ Աստուած զամենեսեան, որք են
25 ընդ քեզ ՚ի նաւիդ։ * Վասն այսորիկ քա
ջալերայարուք արք. զի հաւատամ Աստծոյ,
թէ այսպէս լինի՝ զորօրինակ խօսեցաւ ընդ
26 դիս։ * Բայց ՚ի կղզի ինչ հասանել մեզ
27 անկանիլ։ * Իբրև չորեքտասաներորդ գի
շեր լինէր՝ մինչդեռ ծփէաք ՚ի Հանդրկին ան
դունդս, ՚ի մէջ գիշերին կարծէին նաւա
վարքն եթէ հասանել իցեն յաշխարհ ու
28 րիք։ * Եւ ընկղմեալ զգուշանան՝ գտին զերը
կրս քսան. և սակաւ ինչ դադարեալ՝ դար
ձեալ ընկեցին՝ և գտին զերկրս հնգետա
29 սան։ * Զահի հարեալ թէ դուցէ ՚ի խիտ
ինչ տեղւոջ անկանիցին. յետուստ կողմանէ
ընկեցին խարիսխս չորս. ըղձանային այգուն
30 լինելոյ։ * Բայց նաւավարքն խնդրէին փախ
չել ՚ի նաւէ անտի. և իջուցեալ զկուբն ՚ի
ծով անդր՝ պատճառանօք՝ որպէս թէ յա
ռաջոյ կողմանէ խարիսխս ձգելոց իցեն։
31 * Ասէ պօղոս ցհարիւրապետն և ցզօրա
կանսն. եթէ ոչ դոքա մնան ՚ի նաւիս՝ դուք
32 ապրիլ ոչ կարէք։ * Յայնժամ զօրականքն
հատին զպարս կապին՝ և ՚ի բաց ընկեցին։
33 * Եւ մինչդեռ այգն կամէր լինել՝ աղաչէր
պօղոս զամենեսեան առնուլ զկերակուր.
ասէ՝ այս չորեքտասաներորդ օր է. որում
ամն ունիք նոքին կատարել. և չէ ինչ ձա

շակեալ

34 շահեալ ։ * Ո՛ մարդ որոյ աղաչեմ դձեզ՝
Ճաշակել զկերակուր՝ զի այն իսկ վասն ձերոյ
փրկութեանն է. զի ոչ ուրուք ՚ի ձէնջ մազ-
35 մի ՚ի գլխոյ կորիցէ ։ * Եւ եբրև ասացեալ զայս,
առեալ զհաց՝ գոհացաւ զԱՍՏՈՒԱԾ առաջի ամե-
նեցուն. եբեկ, և սկսաւ ուտել ։
36 * Եւ քաջալերեցան ամենեքին, և նոքա
37 առին զկերակուր ։ * Եւ էաք ամ հոգիք
՚ի նաւին՝ երկերիւր եօթանասունն և վեց ։
38 * Իբրև յագեցան կերակրով, թեթևացու-
ցին զնաւն՝ թափելով զցորեանն ՚ի ծով ։
39 * Եւ եբրև այլ եղև՝ զերկիրն ոչ ճանա-
չէին. բայց տեսուն մի նշմարէին, թէ առ-
ափն ծովուն էր. յոր խորհեցեալ եթէ հնար
40 ինչ էցէ զերծուցանել զնաւն ։ * Եւ զնա-
խահան հատեալ՝ ընկեցին ՚ի ծով, թուլա-
ցուցին զնաւամեղսն թևոցն, և ՚ի բաց ա-
ռին զառագաստն. և ետուն հողմոյն յափն-
41 կոյս ծովուն ։ * Ընկեալ ՚ի տեղի մի երկ-
ծով՝ թևբերեցին զնաւն. և առաջինն կողմն
նաւին խրեալ՝ անշարժ մնայր. և յետինն
կողմն քակիւր ՚ի բռնութենէն ։
42 * Եւ զօրականացն խորհուրդ արարեալ՝ զի
զկապեալսն սպանցեն, և մի ոք լուղիցէ, և
43 փախիցէ ։ * Եւ Հարիւրապետն քանզի կա-
մեցաւ ապրեցուցանել զպօղոս՝ արգել զնո-
սա ՚ի խորհրդոյն. հրամայեաց զի որք կա-
րօղք էցեն լուղել՝ անկանիցին, և ՚ի յա-
մառք ելանիցեն. և զայլսն՝ զորս ՚ի տախ-
44 տակս ։ * Եւ զորս այլ ինչ կահ ՚ի նաւէ
անտի. և այսպէս եղև ամենեցուն փրծա-
նել յերկիր ։

ԳԼ. ԻՐ ։

1 Եւ ապրեալք՝ յայնժամ գիտացաք թէ
Մելիտինէ էր անուն կղզւոյն ։
բայց բարբարոսքն չնորհեցին մեզ սակաւ
մար-

2 մարդասիրութիւն մեզ ։ * Քանզի լուսին
զխաւսեցաւ՝ և ընկալան զամենեսեան զմեզ վասն
անձրևին, որ առիպէր՝ և վասն ցրտոյն ։
3 * Յե՛ւ ժողովեալ պօղոս զխուիճ մի՛ բա-
զում, և դնել՝ ի վե՛ր խարուկին, եւ ժ մի՛ ի
ջերմուխէն ելեալ՝ կալաւ զձեռանէ նորա ։
4 * Յե՛ւ երբև տեսին բարբարոսքն կախեալ
զգազանն զձեռանէ նորա, ասէին ցմիմեանս.
ուրեմն սպանօղ է այրս այս՝ որ թէպէտ
ապրեցաւ ի ծովէն, իրաւունքն ոչ եհան
5 կեա՛ ։ * Յե՛ւ նորա թօթափեալ զգազանն
ի հուրն, եղև նմա չար և ոչ ինչ ։
6 * Յե՛ւ նորա սկն ունէին նմա այտնել՝ կամ
անկանել՝ և յանկարծակի մեռանել՝ և
երբև շատ ակնկալեալ, և տեսանէին՝ լմէ
ոչինչ վնաս եղև նմա՝ դարձեալ դարձու-
ցեալ զբանն՝ ասէին լմէ աստուած ոմն է ։
7 * Յե՛ւ շուրջ զտեղեաւն դայնոճիկ էին դիւղք
գլխաւորի կղզւոյն՝ որում անուն էր պուպ-
լիոս. որ էառ զմեզ յերկրաշխէ դերկս աւ-
8 ուրս՝ և սիրով ընկալաւ ։ * Յե՛ւ եղև հօրն
պուպլեայ ի ջերմի, և յախտ լմանչիյ հիւանդ
դնանալ՝ դնել. առ որ մտեալ պօղոս՝ և
կացեալ յաղօթս՝ եդ զձեռն, և բժշկեաց
9 զնա ։ * Յե՛ւ երբև այս եղև, և այլք հի-
ւանդք՝ որք էին ի կղզւոջն, գային և բժշկե-
10 լին ։ * Որք և բազմօք պատուօք պատուեցին
զմեզ. և երբև դնայաք՝ եւտուն՝ որ ինչ պէտ
11 քըն էին ։ * Յե՛ւ յետ երից ամսոց ելաք ի
նաւ մի այէքսանդրացի՝ որ ձմերեալ էր ի
կղզւոջն նշանաւոր դիօսկուրացւոց ։
12 * Յե՛ւ իջեալ՝ ի սիրակուսայ՝ եղեաք անդ ե-
13 ւուրս երիս ։ * Որսուն դնացեալ հասաք ի
հռեգիոն. և յետ աւուր մի՛ ի շնչել հա-
րաւայն, երեկօրեայք եկաք ի պուտիոլոս ։
14 * Որպես գտաք եղբարս՝ աղաչեցեալք ի նո
յանէ լինել աւուրս եօթն. և ապայ ելաք
ի

15 ’ի հռոմ։ * Եւ անտի լսեհաս եղբարցդ ըզ
մեզ՝ եկին ընդ առաջ մեր մինչև յորպա-
տայն ապիեայ՝ և երիցն կրպակոսի ։ զորս
տեսեալ պօղոսի՝ գոհացաւ զերծ՝ և քաջա-
լերեցաւ ։
16 * Եւ իբրև մտաք ’ի հռոմ, հրամայեցաւ
պօղոսի լինել առանձինն հանդերձ զինուո-
17 րաւն՝ որ հասանէին իւրում ։ * Եւ եղև յետ
երից աւուրց՝ կոչել նմա զիր հայն ղէս-
տոս. և իբրև եկին, ասէ ցնոսա. ես՝ արք
եղբարք՝ ոչինչ հակառակ գործեալ ժողո-
վրդեանն կամ սովնեցն հայրենեաց. կա-
պեալ յիշեմ մատնեցեալ ’ի ձեռս հռոմայե-
18 ցւոց ։ * Որք իբրև դատեցին զիս՝ կամե-
ցան արձակել. վասն և ոչ զմի ինչ մեռա-
19 մահու դատեալ կիս ։ * ’Ի հակառակիլ հր
ընդհայն, հարկ եղև բողոքել ’ի կայսր. ի-
րև ոչ լիե զազգն իմմէ ունելի ինչ չար
20 խօսել ։ * Վասն այսր պատճառանաց ա-
ղաչեցի զձեզ՝ տեսանել և խօսիլ. քանզի
վասն յուսոյն երկաթի կամ ’ի շղթայիս կայս-
21 ում։ * Եւ նոքա ասեն ցնա. մեք ոչ լծուղ
թուս ինչ վասն քո ընկալաք ’ի հրէաստանէ,
և ոչ եկեալ ոք յեղբարց պատմեաց՝ կամ
խօսեցաւ ինչ վասն քո չարութեի ։
22 * Բայց աղաչեմք ’ի քէն լսել լիե զինչ
խորհիցիս. զի վասն հերձուածոյդ այդորիկ
յայտնի իսկ է մեզ. զի ամենայն ուրեք կա-
23 տաղութեի կրկ ։ * Ջ ժամ եդեալ նմա
օր մի, եկին ’ի վանս առ նա բազումք. ո-
րոց պատմէր վկայութիւն զարքայութիւնն Աս.
և հաւանեցուցանէր զնոսա վասն Ցի. յօ-
րինացն մովսէսի՝ և ’ի մարգարէից՝ յայգուէ
24 մինչև ցերեկոյ ։ * Եւ ոմանք հաւանէին.
25 և ոչք բանիցն չհաւատային ։ * Եւ ան-
միաբանք լուեալ ’ի միմեանց՝ արձակէին, յա
սելն պօղոսի բան մի. լաւ բարւոք խօսե-
ցաւ

ցաւ Հոգին սուրբ ՚ի ձեռն եսայեայ մարգա
26 բէի առ Հարսն մեր։ * Եւ ասէ՝ երթ առ ժողով
արդն, և ասասցես. լսելով լսիջիք և մի իմասջիք. և տեսանելով տեսջիք և
27 մի տեսջիք։ * Զի լիանձրայաւ սիրտ ժո-
ղովրդեանն այնոցիկ՝ և ականջօք իբրեւ ծանր լսեան. և զաչս իւրեանց կափուցին. զի մի երբէք տեսանիցեն աչօք, և ական
ջօք լսիցեն. և սրտիւք իմասցին, և դարձ
28 ցին, և բժշկեցից զնոսա։ * Եւ արդ՝ յայտնի լիցի ձեզ՝ զի հեթանոսաց առաքե-
ցաւ փրկութիւն Աստ՝ նոքին և լսիցեն։
29 * Եւ երբեւ զայս ասաց՝ ապրաքս գնացին
՚ի նմանէ հրէայքն, ունելի ՚ի մէջ ին-
30 քեանց զառատս խնդիրս։ * Եւ եղև ամ
կամ մի՝ բովանդակ իւրով վարձու։
31 * Եւ ընդունէր զամենեսեան. որք մտա-
32 նէին առ նա։ * Քարոզէր զարքայութիւն
Աստ՝ և ուսուցանէր վասն Տեառն Յիսուսի,
անխափան՝ ամ համարձակութիւբ։

ԹՈՒՂԹ ԵՐԱՆԵԼՒՈՑՆ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑ. ԱՌ ՀՌՕՄԱՑԻՑՒՍՆ։

Գլուխ Ա.

1 Պօղոս ծառայ Յիսուսի Քրիս-
տոսի առաքեալ. որոշեալ, յա-
2 ւետարանն Աստ։ * Զոր յառաջ խոստա-
ցաւ ՚ի ձեռն մարգարէից իւրոց՝ գրովք սըր
բուք

3 բովք։ * Ա ման Որդւոյ իւրոյ եղելոյ ՚ի
զաւակէ դաւթի ըստ մարմնոյ։
4 * Սահմանեալոյ Որդւոյն Աստ զօրութիւն ըստ
հոգւոյն սրբութեան. ՚ի յարութենէ մեռելոց
5 Յի Քէ Տ՚ն մերոյ։ * Որով ընկալաք շնոր
հս և առաքելութիւն ՚ի հնազանդութիւն
հաւատոյ յամ հեթանոսս վասն անուան
6 նորա։ * Ի նոսա որս և դուք էք կոչեցեալք
7 Յի Քէ։ * Ամենեցուն՝ որոց էք ՚ի հռոմ,
սիրելեաց Աստ՝ կոչեցելոց սրբոց։ Շնորհք
ընդ ձեզ և խաղաղութիւն ԱՍՏ Հօրէ մեր
8 մէ՝ և ՚ի Տէ Յէ Քէ։ * Նախ դոհա
նամ զԱստ իմոյ ՚ի ձեռն Յի Քի վասն ձեր
ամենեցունն. զի հաւատք ձեր պատմեալ են
9 ընդ ամենայն աշխարհ։ * Ա կայ է ինէ Աստ,
զոր պաշտեմ ՚ի հոգւոյ իմում ՚ի աւետարանի
10 Որդւոյ նորա։ * Թէ որպէս զյիշատակս
ձեր առնեմ յամ ժամ յաղօթս իմ, ապա
չելով՝ զի լիցիւս երբէք յաջողեսցի ինէ
11 կամքն Աստ դալ առ ձեզ։ * Քանզի անէ
կայեալ եմ տեսանել զձեզ. զի փոխեսցից
՚ի ձեզ շնորհս ինչ հոգեւորս՝ առ ՚ի հաս
12 տատել զձեզ։ * Այս ինքն է, միխիթարա
կից լինել ձեզ. վասն ընդ միմեանց իմոյ
13 և ձերդ հաւատոյ։ * Ո՛չ կամիմ եղէք
տգէտք եղբարք. զի բազում անգամ
յաժարեայ դալ առ ձեզ՝ (և արգելայ
մինչև յայժմ։) զի և ՚ի ձեզ գտից զպտուղ
14 ինչ որպէս և յայլ հեթանոսս։ * Քանզի
յունաց և բարբարոսաց՝ իմաստնոց և ան
15 մտից պարտապան եմ։ * Այնպէ (որչափ ի
մոլ սանն) յաժարութեամբ և ձեզ՝ որք ՚ի
16 հռոմի էք՝ աւետարանել։ * Ոչ ի ոչ եմէ
ամօթ ինչ համարիմ զաւետարանն. քանզի
զօրութիւն Աստ է ՚ի փրկութիւն ամ հաւատա
ցելոյ. նախ հրէի, և ապա հեթանոսի։
17 * Զի արդարութիւն Աստ նովաւ յայտնի ՚ի
հաւա-

Հաւատոց ՚ի հաւատս. որպէս և գրեալ է։
18 Բայց արդարն ՚ի հաւատոց կեցցէ։ * Քանզի
զի յայտնելոց է բարկութիւնն աստ յերկնից
՚ի վերայ ամ ամբարշտութիւն և անիրաւու
թեան մարդկան. որք ճշմարտութիւնն աստ
19 անիրաւութեամբ ունին։ * Վասն զի գիտու
թիւնն աստ յայտնի է ՚ի նոսա. քանզի Աս
20 իսկ յայտնեաց նոցա։ * Զի անտեսելիք
նր ՚ի սկզբանէ աշխարհի, արարածովքն ի
մտեալ տեսանին. այս ինքն է՝ մշտնջենա
աւորութիւն, և զօրութիւն, և Աստուածու
թիւն նր. զի ոչ գտանիցեն ամենևին տալ պատաս
21 խանի։ * Զի ծանեան զԱս, և ոչ իբրև
զԱս փառաւորեցին, կամ գոհացան։ այլ
նանրացան ՚ի խորհուրդս իւրեանց. և խա
ւարեցան անմտութիւն սիրտք նոցա։
22 * Զանձինս սո խնամտուցանս ունէին՝ յի
23 մարեցան։ * Եւ փոխեցին զփառս անեղ
ծին աստ՝ ՚ի նմանութիւն պատկերի եղծա
նելոց մարդոյ՝ և թռչնոց՝ և չորքոտա
24 նեաց՝ և սողնոց։ * Վասն որոյ մատնեաց
զնս Աս ՚ի ցանկութիւն սրտից նոցա ՚ի պըղ
ծութիւն. անպատկառ զմարմինս իւրեանց
25 յանձինս իւրեանց։ * Որք փոխանակեցին
զՃշմարտութիւնն աստ ընդ սուտին. և նուազն
եցան՝ և պաշտեցին զարարածս, և ոչ
զարարիչն. որ է օրհնեալ յաւիտեանս.
26 ամէն։ * Վասն այսորիկ մատնեաց զնոսա
Աս ՚ի կարին անպատուութեան. զի էգք նո
ցա փոխանակեցին զպէտս բնականս, ՚ի
27 պէտս անբնականս։ * Նոյնպէս և արուքն
թողեալ զբնական պէտս էգսն, բորբո
քեցան ցանկութիւնք իւրեանց ՚ի միմեանս.
արուք ընդ արուս զխայտառակութիւն գոր
ծէին. և զվարձս փոխարինին՝ որ պարտ էր
մոլորութեան նոցա՝ յանձինս իւրեանց ըն
28 դունէին։ * Եւ որպէս՝ զի ոչ ընտրեցին

զՀՀ ունիլ ՚ի գիտուլիւն. մատնեաց զնոսա
Աստ ՚ի միտս անարգուլիւն՝ գործել զանար
29 ժանս։ * Լցեալս ամենայն անիրաւու-
լիւեամբ. պոռնկուլիւք. անզգամուլիւեամբ.
ագահուլիւք. չարուլիւեամբ. լի նախանձու.
սպանուլիւք. հեռիմ. նենգուլիւեամբ. չար
30 բարքարոյուլիւք. շշուկմոգք։ * Չարախօսք.
Աստուածատեաց. ամբարտաւանք. ամբարտա-
ւաճք. գտիչք չարեաց. ծնօղս անարգուք։
31 * Անմիտք. ուխտադրուժք. անագորոյնք.
32 անողորմք։ * Որք Հասեալք
Էին ՚ի իրաւանցն վերայ. լիմ զի զայսպի-
սիսս գործեն՝ արժանի են մահու. և ոչ
միայն որք զայնս առնեն, այլ և որք կա-
մակիցն լինին գործելեացն։

ԳԼ. Ր։

1 Վ աստն որոյ առանց պատասխանի տալոյ
ես ՚ի մարդ՝ որ դատեաղ։ զի ո-
րով դատես զընկերն, զանձն քո դատա
պարտես. զի դու զնոյն գործես՝ որով դա
2 տեան։ * Քանզի գիտեմք եթէ Այ դա-
տաստանն ճշմարտուլիւք է ՚ի վերայ այնո-
3 սիկ՝ որք զայնպիսիսն գործեն։ * Իսկ արդ
խորհիցիս զայս ՚ի մարդ, որ դատես զայ
նոսիկ՝ որք զայնպիսիսն գործեն՝ և դու
զնոյն գործես, եթէ ապրելոյ իցես ՚ի դա-
4 տաստանայ անտի այլ։ * Եթէ զՀՀ
քաղցրուլիւն նորա, և զնդրեղով և զեր-
կայմտուլիւն արհամարհիցես. չգիտիցես
զի քաղցրուլիւնն այ զքեզ յապաշխարու-
5 լիւն ածէ։ * Այլ ըստ խստուլիւն քում
և ըստ անզեղջ սրտի դանձես անձին քում
զբարկուլիւնն յաւուր բարկուլիւն, և յայ
տնուլեան արդար դատաւորուլիւնն այ։
6 * Որ հատուսցէ իւրաքանչիւրոյ ըստ գո
7 ծոց իւրեանց։ * Որք համբերուլիւն են

գործս

գործս բարուքեր, պիտաս և զպատիւ՝ և
զանեղծուքիւ խնդրեն, վկեանս յաւիտենից:
8 * իսկ որք ՚ի հակառակուքիւ անտի են, և
ապստամբք ՚ի ճշմարտուքիւնն՝ և պհետ եր
9 լան անիրաւուքիւ, բարկուքիւ, և սրա-
մտուքիւն: * Նեղուքիւ և անձկուքիւն ՚ի
վերայ ամենայն մարդոյ՝ որ գործէ զչար.
10 նախ հրէի՝ և ապա հեթանոսի: * Փառք
և պատիւ և խաղաղուքիւն ամենայն որ գոր-
ծէ զբարի. նախ հրէի՝ և ապա հեթանո-
11 սի: * Չի ոչ է անկանաւուքիւ առաջի ոյ:
12 * Որք վիանգամ առանց օրինացն մեղան,
առանց օրինացն և կորնչին. և որք ընդ
օրինաւքն մեղան, օրինաւքն և դատեսցին:
13 * Չի ոչ եթէ որք լսողք օրինացն են՝
արդարացեալք են առաջի ոյ. այլ առնողք
14 օրինացն արդարասցին: * Այլ յորժամ
հեթանոսք՝ որք զօրէնս ոչ ունին, բնու-
թեամբ զօրինացն գործեն, նոքա՝ որք զօ-
րէնս ոչ ունին, անձանց իւրեանց իսկ են
15 օրէնք: * Որք յուցանեն զգործս օրինացն
գրեալ ՚ի սիրտս իւրեանց՝ վկայութիւն մը-
տաց իւրեանց. և յանդիմանել զմիմեանս
՚ի խորհրդոց իւրեանց. կամ թէ արտաս-
16 իանի իսկ տայ: * Յաւուրն՝ յորում դա-
տեսցէ Աստուած մարդկան՝ ըստ աւե-
տարանիս իմոյ, ՚ի Յեսուն Քրիստոս:
17 * Ապա եթէ դու հրէայ անուանեալ ես՝
և յենեալ ես յօրէնսն՝ և պարծիս Աստուծով:
18 * Ճանաչես զկամս նորա՝ և ընտրես զը-
նտիրն՝ և խրատեալ ես յօրինացն:
19 * Վստահ ես յանձն քո՝ առաջնորդ լի-
20 նել կուրաց, լոյս խաւարելոց: * Խրատիչ
անպատանեաց՝ վարդապետ տգէտից. ունիս
զկերպարանս գիտութեան և ճշմարտութեան օ-
21 րինացն: * Իսկ արդ որ ուսուցանես զան-
կեալն, զանձն քո ոչ ուսուցանես. որ քա-

22 րոզես չգողանալ՝ գողանաս։ * Որ ասես
չընալ՝ ընաս. որ գարշես ՚ի մեհենաց՝ զան
23 զանս կողոպտես։ * Որ օրինօքն պարծիս՝
յանցանել ըստ օրէնսն զԱՆ անարգես։
24 * (Զի անուն ՅՍ վասն ձեր հայհոյի ՚ի մէջ
25 հեթանոսաց՝ ոյն և գրեալէ։) * Թլփատու
թիւն օգնէ՝ եթէ զօրէնսն պահիցես. ա
պա եթէ յանցաւոր օրինապէն իցես, թլփա
26 տութիւդ քո անթլփատութիւն նդիւ։ * Իսկ
եթէ անթլփատութիւնն զիրաւունս օրինացն
պահիցէ, ոչ ապաքէն անթլփատութիւդ նո
27 ՚ի թլփատութիւն համարիցի։ * Եւ դատէ
ցէ՝ որ ՚ի բնէ անթլփատութիւն է զօրէնսն
կատարելով՝ զքեզ, որ գրովդ և թլփատու
28 թիւն յանցաւոր օրինացն իցես։ * Զի ոչ
եթէ՝ որ յայտնի հրէայն է. և ոչ որ յայտ
29 նի մարմնով թլփատութիւնն։ * Այլ որ
՚ի ծածուկ հրէայն է. և թլփատութիւն սրտի հոգւով, և ոչ գրով։ որոյ գովութիւն
ոչ ՚ի մարդկանէ է, այլ ԱՆՅ։

ԳԼ. Գ։

1 Իսկ արդ՝ զի՞նչ աւելի է հրէային, կամ
զի՞նչ օգուտ ՚ի թլփատութենէ անտի։
2 * Լիազումն ինչ ամ երեսք։ նախ այն իսկ
զի հաւատացին իմք եղեն պատգամքն Աստ
3 * Իսկ արդ՝ եթէ չէր հաւատացեալ ոմանց՝ միթէ անհաւատութիւնն նոցա զՍ
4 հաւատն խափանէ՞ր՝ քաւ լիցի։ * Այլ
եղիցի Աստ ճշմարիտ՝ և ամենայն մարդ սուտ։ որպէս և գրեալ է։ ոյն արդար
զիցես ՚ի բանս քո. և յաղթեսցես ՚ի դա
5 տել քեզ։ * Իսկ արդ եթէ ապիրատու
թիւն մեր զՅՍ արդարութիւն յանդիման
յուցանէ՝ զի՞նչ ասեմք։ միթէ անիրաւ է
6 Հ Աստ, որ ածէ զբարկութիւն։ * (Ոչ
մարդկութեամբ ասեմ։) քաւ լիցի։ ապա
ոչ

7 ոչ՝ զիա՞րդ դատէ Աս զաշխարհ։ * Զի
եթէ ճշմարտութիւն ՚ի յիմում ստութիւն
առաւելաւ ՚ի փառս նորա՝ զի՛ և ես իբրև
8 զմեղաւոր դատիմ։ * Եւ կամ (որպէս հայ
հոյիմք, և որպէս ասեն զմեզ ոմանք ասել)
թէ արասցուք զչարն՝ զի եկեսցէ բարի։
որոց դատաստանքն յիրաւի են։
9 * Եւ արդ՝ ի՞նչ իւիք առաւել իսկեմք։ ա-
պաքէն և ոչ իւիք։ քանզի յառաջադոյն
իսկ մեղադիրք եղեաք հրէից և հեթանո-
սաց՝ ամենեցուն ընդ մեզաք լինելոյ։
10 * Որպէս և գրեալ է։ թէ ոչ՛ք է արդար՝
11 և ոչ մի։ * Եւ ոչ գոյ՝ որ իմանայ. և
12 ոչ՛ք է՝ որ խնդրէ զԱ՛ն։ * Ամենեքեան
խոտորեցան, ՚ի միասին անպիտանացան։
ոչ՛ք է՝ որ առնէ զբարի. և ոչ՛ք է մինչև
13 ՚ի մի։ * Գերեզման բաց է կոկորդ նոցա՝
լեզուօք իւրեանց նենգաւորք եղեն։ Իմոյնք
14 իժից ՚ի ներքոյ շրթանց նոցա։ * Որոց բե-
րանք անիծից լե և դառնութիւն լիք են։
15 * Արտագունք են ոտք նոցա հեղուլ արիւն։
16 * Խոհուեմն և թշուառութիւն ՚ի ճանապարհս
17 հրա նոցա։ * Եւ զճանապարհն խաղաղու
18 թեան ոչ ծանեան։ * Ոչ է երկիւղ առ ա
19 ռաջի աչաց նոցա։ * Բայց գիտեմք՝ զոր
ինչ միանգամ օրէնքն ասեն. այնոցիկ՝ որք
ընդ օրինօքն են, ասեն։ զի՝ ամ բերան
խցցի. և դատապարտ լինի ամ աշխարհ Աս։
20 * Զի ՚ի գործոց օրինաց ոչ արդարասցի
ամ մարմին առաջի նորա։ քանզի օրինօ-
21 քըն է գիտութիւն մեղաց։ * Բայց արդ՝
առանց օրինացն իսկ արդարութիւն ա՛ յայտ
նեալ է՝ վկայեալ յօրինացս անտի՝ և ՚ի
22 մարգարէից։ * Քանզի արդարութիւն ա՛
՚ի հաւատոյ անտի Ցի՛ Քի յամ հաւատա
23 ցեալս. և ոչ ինչ է խտիր։ * Քանզի ամե-
նեքեան մեզան. և նուազեալ են ՚ի փա-
ռացն

24 ասացն Աստ։ * Ուր արդարութեան ձրի նորին
շնորհօք՝ ի ձեռն փրկութեանն որ ի Քս Յս։
25 * Զոր յառաջն եդ Աստ ի քաւութիւն ի
ձեռն հաւատոյն արեամբ նորա, ի նախ-
դէս արդարութեան նորա, վասն թողութեան յա-
26 ռաջացեալ մեղացն գործելոյ։ * Ի նկնելն
սմ, ի հանդէս արդարութեան նը ի ժամա-
նակի յայսմիկ։ զի եղիցի նա արդար. և
արդարացուսանէ զայն՝ որ ի հաւատոյն Յսի։
27 * Իսկ արդ ուր են պարծանքն. արգելեալ
յորոց օրինաց. ի գործոց անաւ, ոչ, այլ
28 ի հաւատոյն օրինաց։ * Վասնզի համա-
րիմք հաւատովք արդարանալ մարդ՝ ա-
29 նանց գործոց օրինաց։ * Եղիե հրէից մի-
այն Իսկ Աստ՝ և հեթանոսաց ոչ։ այո և
30 հեթանոսաց։ * Զի եթէ մի է Աստ՝ որ
արդարացուսանէ զթլփատութիւնն ի հաւա-
տոյ. ապա և զանթլփատութիւնն նովին հա
31 ւատովք։ * Արդ՝ զօրէնսն ինչ խափանեմք
հաւատովքս։ քաւ լինի. այլ զօրէնսն հաս
տատեմք։

ԳԼ. Դ։

1 Իսկ արդ՝ զի՞նչ ասիցեմք զհաւանեին
աբրահամու նահապետին մերոյ ըստ
2 մարմնոյ։ * Զի եթէ աբրահամու գործովք
էր արդարացեալ. ունիր ունէր պարծանս
3 այլ ոչ առ Աստ։ * Իսկ զի՞նչ ասիցէ գիր.
հաւատաց աբրահամ Աստ՝ և համարեցաւ
4 նմա յարդարութիւն։ * Ոմանց այնմ՝ որ գոր
ծիչէն՝ ոչ համարին վարձքն ըստ շնորհայ
5 այլ ըստ պարտեաց։ * Իսկ այնմ, որ ոչն
գործիչէ՝ բայց հաւատայէ յայն՝ որ ար-
դարուցանէ զամբարիշտս, համարին հա-
ւատք նորա յարդարութիւն ըստ առաջա-
6 դրութեանն շնորհին այ։ * Ասպէս և դաւիթ
ասէ վերանութիւնն մարդոյ՝ որում Աստ հա
մարի

մարի զարդարութիւն առանց գործոց ։
7 * Երանի՛ որոց թողան անօրէնութիւնք ։
8 և որոց ծածկեցան մեղք ։ * Երանեալ է այր՝ որում ոչ համարեսցի Տէր զվեղս ։
9 * Արդ՝ երանութիւնս այս՝ ի վերայ թլփատութե՞ է, եթէ ի վերայ անթլփատութե՞ւ։ քանզի ասեմք՝ եթէ համարեցաւ Աբրահամու հաւատքն յարդարութիւն ։
10 * Արդ՝ զիա՞րդ համարեցաւ ։ միթէ՞ ի թլփատութեան էր՝ թէ յանթլփատութե՞ւ ։ ոչ՝ ի թլփատութեան, այլ՝ յանթլփատու-
11 թեան ։ * Եւ նշանակ ետ զթլփատու-թիւնն, կնիք արդարութե՞ հաւատոյն՝ որ
12 յանթլփատութե՞ն անտի ։ * Զի եղիցի նա հայր ամենայն հաւատացելոց, որք յանթլփատութե՞ն անտի իցեն ։ առ՝ ի համարել նոցա և նոցա արդարութիւն, և հայր թլփատութե՞ն, որոց ոչ՝ ի թլփատութե՞ն անտի և եթ. այլ և որոց երթայցեն ընդ հետս անթլփատութե՞ն հաւատոյ հօր մերոյ Աբրա-
13 համու ։ * Զի ոչ եթէ օրինօքն են աւետիքն Աբրահամու՝ և զաւակի նորա ժառանգ լինել աշխարհի. այլ՝ ի հաւատոյն
14 արդարութե՞ ։ * Զի եթէ որք յօրինացն են, ժառանգք իցեն. ապա ընդունայն են
15 հաւատքն՝ և դատարկ աւետիքն ։ * Քանզի օրէնքն զբարկութե՞ գործեն։ բայց ուր ոչ են օրէնք՝ և ոչ յանցանք լինի ։
16 * Ա՛ ասն այնորիկ՝ ի հաւատոյ անտի, զի ըստ շնորհացն իցէ ։ առ՝ ի լինելոց հաստատուն աւետեացն ամ զաւակին ։ ոչ այնմ միայն՝ որ յօրինաց անտի. այլ և այնմ, որ՝ ի հաւատոյն Աբրահամու ։ որ է հայր
17 մեր ամենեցուն ։ (* Որպէս և գրեալ է ։ թէ հայր ազգաց բազմաց արարից զքե՛զ ։) առաջի՛ն, որում հաւատաց՝ եթէ կեն-դանի առնէ զմեռեալս. և կոչէ զգոյն իբ-

18 րև զգոյ։ * Ոը անկոյն յուսով հաւատոյ
լինիլ նմա հայր ազգաց բազմաց։ ոյն և ա-
ասացաւն. Լիցի այնպէս եղիցի զաւակ քո։
19 * Եւ նա ոչ երկմտեաց ի հաւատոյն. Լիցի
պէտ և հայեցաւ ի մարմին իւր այնուհետև
իբրև ի մեռեալ։ քանզի պարբերաբար ամենից
ուրեմն էր։ և ի մեռելութիւն յարգանդին
20 սառայի։ * Բայց յաւետեայն Աւ ոչ երկ
մտեաց անհաւատութեամբ։ այլ զօրացաւ
21 հաւատովք. ետ փառս Աւ։ * Եւ հաստա
տեցաւ ի միտս իւր, Լիցի որ խոստացաւն՝
22 կարող է առնել։ * Վասն որոյ և համա-
23 րեցաւ նմա յարդարութիւն։ * Ոչ այլ վի որ
րեցաւն, ոչ եղիկ վասն նորա միայն, եղիկ
24 համարեցաւ նմա։ * Ոչ այլ և վասն մեր՝ ո-
րոյ համարելոյ է. որք հաւատամք յայն՝
որ յարոյց զՅն զՏր մեր ի մեռելոց։
25 * Ոը մատնեցաւ վասն յանցանաց մերոց.
և յարեաւ վի վճռ արդարացուցանելոյ։

ԳԼ. Ե։

1 Վ յուհետև արդարացեալք ի հաւա-
տոյ անտի, սլաղաղութիւն կալցուք առ
2 Ած ի ձեռն Տն մերոյ Յի Քի։ * Ոյով
և պնծայութիւն ընկալաք հաւատովք ի շը-
նորհս յայսոսիկ՝ յորում կամք, և պարտ-
3 ձիմք յուսով փառացն Ա։ * Եւ ոչ այս-
չափ միայն, այլև պարծիմքս ի նեղութիւն
մեր։ քանզի գիտեմք, եղիկ նեղութիւնք
4 կամբերութիւն գործեն։ * Համբերութիւն
5 կանդգս։ Հանդգս կրոց։ * Յոյս՝ ոչ եր-
բեք ամաչեցուցանէ։ վի սէրն Ա սփռեալ
է ի սիրտս մեր, ի ձեռն Հոգւոյն սրբոյ՝
6 որ տոճաւ մեզ։ * Զի մինչդեռ տկարքն
էաք՝ Քն վա մեր ի ժամանակի ի վերայ
7 ամբարշտաց մեռաւ։ * Զի վասն արդարոյ
հազիւ ոք մեռանիցէ։ այլ վասն բարւոյ
Թերևս

Թերևս համարձակիցի ոք մեռանիլ:
8 * Յայտնեաց Աճ պսէրն իւր ՚ի մեզ. զի
9 մինչդեռ տկարքն էաք, * ՚ըստ վասն մեր
մեռաւ. ՚ի բոլչափ ևս առաւել յարդարանալս
մերում այժմիկ արեամբն նորա ապրիցուք
10 նովաւ ՚ի բարկութենէ անտի: * Զի եթէ
մինչ Թշնամիքն էաք՝ հաշտեցաք ընդ Ած
մահուամբ Որդւոյ նորա. ՚ի բոլչափ ևս առա
ւել ՚ի հաշտիլս մերում ապրիցուք կենօք
11 նորա: * Եւ ոչ այսչափ միայն. այլև պար
ծիմք ևս յԱծ ՚ի Տեառն Տ՚ն մերոյ Յի Քի.
որով և զհաշտութիւնն ևսկ ընկալաք:
12 * Զի որպէս ՚ի միոջէ մարդոյ մեղք յաշ
խարհ մտին՝ և ՚ի մեղայ անտի մահ. և
այնպէս յամենայն մարդիկ տարածեցաւ մահ՝
13 որով ամենեքեան մեղան: * Քանզի մինչև
յօրէնսն մեղք էին յաշխարհի: բայց մեղք
ոչ համարին, ուր օրէնք ոչ իցեն:
14 * Այլ թագաւորեաց մահ յադամայ մին
չև ցմովսէս: և ՚ի վ՚ր չմանսցելոցն, ըստ
նմանութեան յանցաճածոյն ադամայ. որ է օ
15 րինակ հանդերձելոցն: * Այլ ոչ որպէս
յանցանքն, նոյնպէս և շնորհքն: զի եթէ
միոյն յանցանօք բազումք մեռան. ՚ի բոլչափ
ևս առաւել շնորհքն Ած՝ և պարգեւք շը
նորհօք միոյն մարդոյ Յի Քի ՚ի բազումս
16 առաւելաւ: * Եւ ոչ որպէս ՚ի միոջէ յան
ցուցելոյն պարգեւս: քանզի դատաստանն ՚ի
միոջէ յանցաճածոյ անտի ՚ի դատապար
տութիւն: այլ շնորհքն ՚ի բազմից յան
17 ցաճածոյն յարդարութիւն: * Զի եթէ մի
ոյն յանցանօք մահ թագաւորեաց միոջն,
՚ի բոլչափ ևս առաւել՝ որք զառատութիւնն շը
նորհայ և զպարգեւայ արդարութեանն առ
նուցուն, կենօք թագաւորեսցեն ՚ի ձեռն
18 միոյն Յի Քի: * Ապաւրեմն որպէս միոյն
յանցանօք յամենայն մարդիկ դատապար
տու-

տուլթի, նոյնպէս և միոյն արդարութիւ-
19 յիւմ մարդիկ արդարութիւն կենայ : * Զի
որպէս անհնազանդութիւն միոյն մարդոյ մե-
ղաւորք բազումք եղեն. նոյնպէս և հնազան-
դութիւն միոյն, արդարք բազումք եղիցին:
20 * Բայց օրէնք ’ի ներքս անկան, զի յան-
ցանքն բազմասցին : զի ուր առաւել եղեն
մեղքն, առաւել և յաւելան շնորհքն :
21 * Զի որպէս թագաւորեցին մեղքն ’ի մա-
հու անդ. նոյնպէս և շնորհքն թագաւո-
րեսցին արդարութեամբ ’ի կեանսն յաւի-
տենից ’ի ձեռն Ցի Քի Տ՚ն մերոյ :

ԳԼ. Զ :

1 Իսկ արդ՝ զիա՞նչ ասիցեմք՝ յամնախեա-
ցուք ’ի մեղս՝ զի շնորհքն բազմասցին:
2 * Քաւ լիցի : որք մեռաք մեղացն. կիա՞րդ
3 տակաւին ’ի նմին կեցցեմք : * Լեմէ ո՞չ գի
տէք՝ զի որք միանգամ մկրտեցաք ’ի Քն
Ցն՝ ’ի մահ անդր նորա մկրտեցաք :
4 * Թաղեցաք ընդ նմին մկրտութեամբն ’ի մահ.
զի որպէս յարեաւ Քն ’ի մեռելոց փառօք
Հօր. նոյնպէս և մեք ’ի նորոգութեան կենաց
5 շրջիցուք : * Զի եթէ տնկակիցք եղեմք
նմանութեամբ մահու նորա. այլ և յարութեա
6 նորա լինիցիմք: * Զայս գիտացեալք՝ զի հին
մարդն մեր խաչակից եղև նորա՝ զի խափա
նեսցի մարմին մեղացն, մի՛ և ծառայել
7 մեզ մեղացն : * Զի որ մեռանի՝ արդա-
8 րացեալ է ’ի մեղաց : * Իսկ եթէ մեռաք
ընդ Քի, հաւատամք, զի և կեցցուք ընդ
9 նմա : * Գիտեմք զի Քն յարուցեալ է ’ի
մեռելոց : այսուհետև ոչ մեռանի : և մահ
10 նմա ոչ և տիրէ : * Զի որ մեռաւն՝ մե-
ղացն մեռաւ միանգամ : և որ կենդանին է՝
11 կենդանի է Աստ : * Նոյնպէս և դուք համա
րեսջիք զանձինս մեռեալս մեղացն, և կեն-

դանիս

դանիս ու, ի Քս Ցս ի Տէր մեր։
12 * Մի այսուհետև թագաւորեսցին մեղք ի
մահկանացու մարմինս ձեր՝ հնազանդիլ
13 ցանկութեանց նորա։ * Եւ մի պատրաս-
տէք զանդամս ձեր զէն անիրաւութեան մե-
ղաց։ այլ պատրաստեցէք զանձինս ձեր
ու։ որպէս ի մեռելոց ի կենդանիս։ և զան-
դամս ձեր զէն արդարութեան ու։
14 * Զի մեղք ձեզ ոչ տիրեսցեն. քանզի
ոչ էք ընդ օրինօք՝ այլ ընդ շնորհօք։
15 * Իսկ արդ՝ զիա՞րդ. մեղիցո՞ք, զի չեմք ընդ
16 օրինօք՝ այլ ընդ շնորհօք։ * Կա՛ւ լիցի։
ո՞չ գիտէք եթէ որում պատրաստէք զան-
ձինս ձեր ծառայս ի հնազանդութիւն, ծա-
ռայք էք՝ որում հնազանդիքն, եթէ մե-
ղաց՝ ի մահ. և եթէ ի հնազանդութիւն ար
17 դարութիւն, ի կեանս։ * Այլ շնորհ՛ք ու,
զի էիք ծառայք մեղաց՝ հնազանդեցայք ի
սրտի՝ որում աւանդեցայք յառակ վարդա
18 պետութիւն։ * Արդ՝ ազատացեալք ի մեղաց՝
19 ծառայեցաք արդարութեան։ * Մարդկօրէն
ասեմ վասն տկարութեան մարմնոյ ձերոյ։ զի
որպէս պատրաստեցիք զանձինս ձեր ծա-
ռայս պղծութեան, և անօրէնութեան յանօրէ-
նութիւն։ նոյնպէս և այժմ պատրաստե-
ցէք զանդամս ձեր ծառայս արդարութեան,
20 ի սրբութիւն։ * Զի մինչ ծառայք էիք
մեղաց՝ ազատացեալք էիք յարդարութենէն։
21 * Իսկ արդ՝ զի՞նչ պտուղ ունէիք յայնժամ.
որովք այժմ զամօթիս հասեալ էք։ զի վախ
22 ճան նոցա մահ է։ * Բայց արդ ազատա-
ցեալք ի մեղացն՝ և ծառայեալք ու՝ ունիք
զպտուղ ձեր ի սրբութիւն, և վախճան նը
23 կեանք յաւիտենից։ * Զի լծոյակն մեղաց
մահ է. այլ շնորհքն Այ կեանք յաւիտե-
նից ի Քս Ցս ի Տէր մեր։

ԳԼ· Ի։

1 Եթէ ոչ գիտէք եղբարք (զի ընդ գիտուն օրինայ խօսիմ) զի օրէնք տիրեն մարդոյ որչափ ժամանակս կենդանի
2 իցէ ։ *Քանզի կին առնակին, ՚ի կենդանի այր եւր կապեալ կայ օրինօք· իսկ եթէ մեռանի այրն, արձակեալ է յօրինայ առն ։
3 *Ապա ուրեմն մինչ կենդանի է այրն, շուն կոչի՝ եթէ լինիցի առն այլում ։ և եթէ մեռանիցի այրն, ազատ է յօրինայն ։ չհամարեալ շուն, եթէ լինիցի առն այլում ։
4 *Այսուհետեւ և դուք եղբարք մեռայք օրինայն՝ մարմնովն Քրիստոսի, լինել այլում, որ ՚ի մեռելոյն յարուցեալ է, զի պտղաբերք
5 լիցուք Աստուծոյ ։ *Քանզի մինչ էաքն մարմնով, կարիք մեղաց՝ որք օրինօքն էին՝ զօրանային յանդամս մեր, առ ՚ի պտղաբերել առնելոյ
6 զմեզ մահու ։ *Բայց այժմ դատարկացաք յօրինայ անտի· քանզի մեռաք այնմիկ՝ որով ըմբռնեալն էաք, առ ՚ի ծառայել մեզ նորոգութեամբ հոգւոյն՝ և ոչ հնութեամբ գրոյն ։
7 *Իսկ արդ զի՞նչ ասեմք· օրէնքն մեղք է՞ն· քաւ լիցի· այլ զմեղս ոչ գիտէի, եթէ ոչ օրինօք ։ և զքանկութիւն ոչ ճանաչէի, եթէ ոչ օրինայն էր ասացեալ՝ մի յանկա-
8 նացիս ։ *Պատճառս առեալ մեղքն պատուիրանաւն, և գործեցին յիս զամ յանկութիւն զի առանց օրինայն մեղքն մեռեալ էին ։
9 *Իբր ես առանց օրինայն երբեմն էի կենդանի ։ այլ իբրեւ եհաս յիս պատուիրանն, մեղքն կենդանացան ։
10 *Իբր ես մեռայ ։ և գտաւ ինձ պատուիրանն՝ որ ՚ի կեանսն էր, նոյն ՚ի մահ ։
11 *Զի մեղայն պատճառս առեալ պատուիրանաւն՝ խաբեցին զիս, և նովին սպանին ։
12 *Այսուհետեւ օրէնքն սուրբք են՝ և պատ-

ուի-

ոՀիբանն սուրբ՝ և արդար՝ և բարեբար։
13 * Իսկ արդ՝ ինձ բարին մնաց եղև. քան
լեսի. այլ մեղքն։ զի երևեսցին մեղքն
բարեաւն գործել ինձ զմահ. զի եղիցին ըստ
առաւելուլճին մեղքն մեղաւոր՝ ի ձեռն պատ
14 ուհիրանին։ * Գիտեմք զի օրէնքն հոգևոր
են։ այլ ես մարմնաւոր եմ, ընդ մեղք
15 վաճառեալ։ * Զի զոր գործեմն՝ ոչ գի-
տեմ. ոչ եթէ զոր կամիմն զբարին՝ զայն
առնեմ. այլ զոր ատեամն զչարն՝ զայն գոր-
16 ծեմ։ * Ապաթէ զոր ոչն կամիմ՝ զայն առ-
նեմ. վկայեմ օրինացն՝ եթէ բարւոք են։
17 * Այլ արդ ոչ եթէ ես գործեմ զայն, այլ
18 բնակեալ յիս մեղքն։ * Գիտեմ, զի ոչ
բնակեալ է յիս, այսինքն՝ ի մարմնի իմում,
բարի ինչ. զի կամքն առաջի կան ինձ. և
19 առնել զբարին ոչ։ * Զի ոչ եթէ՝ զոր
կամիմ զբարին՝ զայն առնեմ, այլ զոր ոչն
կամիմ զչարն, զայն գործեմ։
20 * Ապա եթէ, զոր ոչն կամիմ, զայն առնեմ.
ոչ ևս ես առնեմ զայն՝ այլ բնակեալ յիս
21 մեղքն։ * Լու արդ՝ գտանեմ զօրէնս այնո-
րիկ՝ որք կամիցին առնել յիս զբարին. և
22 ինձ չարն առաջի կայ։ * Ցաճեալ եմ ընդ
օրէնսն Աւ ըստ ներքին մարդոյն։
23 * Բայց տեսանեմ այլ օրէնս յանդամս իմ,
զինեալ հակառակ օրինացս մտացս իմոց. և
գերեալ զիս օրինօքն մեղաց՝ որք են յան-
24 դամս իմ։ * Այր ի տառապեալ եմ ես։
ո՞վ ապրեցուսէ զիս ՚ի մարմնոյ աստի մա-
25 հու։ * Այլ շնորհքն Աւ ՚ի ձեռն Քի
Տն մերոյ։ ապա ուրեմն ես ինքնին միաք
ծառայեմ օրինացն Աւ։ և մարմնով օրինացն
մեղաց։

ԴԼ։ Ը։

1 Թո՛ղ այդպէս իսկ՝ ոչինչ դատապար-
տուիլ է այնոցիկ՝ որք ՚ի Քս Ցս.
2 որք ոչ ըստ մարմնոյ վարին։ * Զի օրէնք
հոգւոյն կենաց ՚ի Քս Ցս ազատեսին զնս
յօրինաց մեղացն և մահու։
3 * Զի որ անհնարին էր օրինացն՝ որով
տկարանայր մարմնով. Աստ ղ Աստուծ իւր
առաքեաց ՚ի նմանուիլ մարմնոյ մեղաց՝ և
վասն մեղաց. և դատապարտեաց զմեղս ՚ի
4 մարմնի անդ։ * Զի արդարուիլն օրինացն
կատարեսցի ՚ի մեզ, որք ոչ ըստ մարմնոյ
5 գնայեմք՝ այլ ըստ հոգւոյ։ * Զի որք ըստ
մարմնոյն են՝ զմարմնոյն խորհին. և որք ըստ
6 հոգւոյն՝ զհոգւոյն։ * Զի խորհուրդ մարմ
նոյ՝ մահ է. և խորհուրդ հոգւոյն, կեանք
7 և խաղաղութիւն։ * Քանզի խորհուրդ մարմ
նոյ թշնամութիւն է Աստ՝ զի օրինացն այ
ոչ հնազանդի. նաև կարէ իսկ ոչ։
8 * Զի որք մարմնաւքն են, այ հաճոյ լինել
9 ոչ կարեն։ * Ձայլ դուք ոչ էք մարմնով
այլ հոգւով, եթէ իսկ Հոգին այ ՚ի ձեզ
բնակեալ։ ապա եթէ ոք զՀոգի Քի ոչ
10 ունի, սա չէ նորա։ * Իսկ եթէ Քս ՚ի
ձեզ է՝ ապա մարմին մեռեալ է վասն մեղաց.
և հոգին կենդանի վասն արդարութեան։
11 * Իթէ Հոգի այնոցիկ՝ որ յարոյցն զՅս
՚ի մեռելոց, բնակեալ է ՚ի ձեզ. ապա և
որ յարոյց զՅս Քս ՚ի մեռելոց՝ կենդա-
նացուսցէ և զմահկանացու մարմինս ձեր
բնակեալ Հոգւովն նորով ՚ի ձեզ։
12 * Այսուհետև եղբարք՝ պարտապան եմք՝
13 ոչ մարմնով ըստ մարմնոյ կեալ։ * Զի
եթէ ըստ մարմնոյ կեցջիք՝ մեռանելոց էք.
իսկ եթէ Հոգւով զգործս մարմնոյ սպա-
14 նանիցէք՝ կեցջիք։ * Զի որք Հոգւովն այ
վարին

15 վարին, նոքա են որդիք ոյ։ * Զի ոչ
առիք զՀոգին ծառայութեան վախանգամ՝ յեր
կիւղ. այլ առիք զՀոգին որդեգրութեան.
որով աղաղակեմք Աբբայ (Հայր։)
16 * Նոյն ինքն Հոգին վկայէ Հոգւոյս մերում,
եթէ եմք որդիք ոյ։
17 * Իւ եթէ որդիք, ապա և ժառանգք. ժա
ռանգք ոյ՝ և ժառանգակիցք Քրի. եթէ
ջրչարանայն կրօրդք լինիցեմք, և փա
18 ռայն Հաղորդք լինելոյ եմք։ * Ինձ այսո
թիւն՝ եթէ ոչ են արժանի չարչարանք
ժամանակիս հանդերձելոյ փառայն՝ որք
19 յայտնելոյ են ի մեզ։ * Զի ակնկալութեամբ
արարածոյ յայտնութեան Որդւոյն ոյ սպասէ։
20 * Զի ընդունայնութեամբ արարածք հնազան
դեցան, ոչ իւրեանոյ կամաւ՝ այլ վասն այ
նորիկ՝ որ հնազանդեցոյցն յուսով։
21 * Զի և ինքեանք իսկ արարածքն ազատեսց
սին ի ծառայութենէ ապականութեան յազա
22 տութիւն փառաց Որդւոյն Աստ։ * Քանզի
գիտեմք, եթէ ամ՝ արարածք հեծեծն՝ և
23 երկնեն մինչև յայժմ։ * Իւ ոչ այսչափ մի
այն. այլ և մեք իսկ՝ որք զպտուղ Հոգ
ւոյն ունիմք, անձամբ յանձինս մեր հեծեմք՝
որդեգրութեան ակնակալեալ՝ փրկութեան
24 մարմնոյ մերոյ։ * Զի յուսով ապրեցաք։
այլ յոյս տեսանելի՝ չէ յոյս. զի զոր տե
25 սանէ ոք՝ զի՞ և յուսայ։ * Ապա եթէ զոր
ոչն տեսանեմք, յուսամք. համբերութեա
26 մին ունիմք։ * Նոյնպէս և Հոգին ի թի
կունս հասանէ ակաղութեան մերում. զի
զոր կամքն յաղօթիս՝ որպէս արժանն էոյ՝
ոչ գիտեմք. այլ ինքն Հոգին բարեխօս լի
27 նի ի հեծութիւնս անմռունչս։ * Բայց որ
քննէն զսիրտս՝ գիտէ զինչ խորհուրդ ի
Հոգւոյն. զի ըստ նոյ բարեխօսէ վասն սրբոց։
28 * Բայց գիտեմք՝ եթէ որոց սիրենն զԱս՝
յամի

յամենայնի գործակից լինի ՚ի բարիս . որք
29 հրաւիրանաւն կոչեցան ։ * Զի զորս յա-
ռաջն ճանաչէր՝ յառաջագոյն և հրաւիրեաց
կերպարանակից լինել պատկերի Որդւոյն
իւրոյ . զի եղիցի նա անդրանիկ ՚ի մէջ եղ-
30 բարւոյ բազմաց ։ * Եւ զորս յառաջագոյն
հրաւիրեաց՝ զնոսին և կոչեաց . և զորս կո
չեացն , զնոսին և արդարացոյց . և զորս
ա դարացոյցն , զնոսին և փառաւորս արար ։
31 * Իսկ արդ զի՞նչ ասեմք առ այս . եթէ Աս
՚ի մեր կոյս է , ո՞վ իցէ մեր հակառակ ։
32 * Որ յիւր Որդին ոչ խնայեաց՝ այլ վասն
մեր ամենեցուն մատնեաց զնա . զիա՞րդ ոչ
նովաւ Հանդերձ զամ շնորհիցէ մեզ ։
33 * Ո՞վ իցէ՝ որ մեղադիր լինիցի ընտրելոց
34 ՚ի . Աս է՝ որ արդարացուցանէ ։ * Իսկ
արդ՝ ո՞վ է՝ որ դատապարտ առնիցէ ։ Քս
Ցս՝ որ մեռաւն՝ մանաւանդ թէ յարու-
ցեալ իսկ է . և է ընդ աջմէ ՚ի . որ և բա
35 րեխօս իսկ է վասն մեր ։ * Արդ՝ ո՞վ մեզ
նեացէ զմեզ ՚ի սիրոյն Քի . նեղութի՞ւն թէ
անձկութի՞ւն . թէ հալածանք . թէ սո՞ւ . թէ
36 մերկութի՞ւն . թէ վիշա՞ւ . թէ սո՞ւր ։ * (Որպէս
և գրեալ է . ՚ի քո մեռանիմք զօրհնանապազ՝
համարեցաք որպէս զոչխար ՚ի սպանումն ։)
37 * Այլ յայսմ ամի՛ս , առաւել յաղթեմք նո
38 վաւ՝ որ սիրեացն զմեզ ։ * Վասն՚զի համոզեա
տեալ եմ , եթէ ոչ մա՛հ . և ոչ կեանք ,
և ոչ հրեշտակք . և ոչ իշխանութի՛ւնք . և
ոչ զօրութի՛ւնք . և ոչ որ կանս . և ոչ հան
39 դերձեալքն . և ոչ կարողութի՛ւն ։ * Եւ ոչ
բարձրութի՛ւն . և ոչ խորութի՛ւն . և ոչ այլինչ
արարած՝ կարէ մեկնել զմեզ ՚ի սիրոյ անտի
ԱՅ . որ ՚ի Քս Ցս ՚ի Տր մեր ։

ԳԼ. Թ։

1 Ստուգութիւն ասեմ ՚ի Քս, և ոչ ստեմ.
վկայէն ինձ միտք իմ, ՚ի Հոգի սուրբ։
2 * Զի սրտմտութիւն է ինձ յոյժ՝ և անպա-
3 կաս ցաւք սրտի իմոյ։ * Զի ուխտիւք ինդ-
րէի, ես ինքնին նզովել լինել ՚ի Քէ. վասն
եղբարց և ազգականաց իմոց ըստ մարմնոյ։
4 * Որք են Իսրայէլք. որոց որդեգրութիւն.
և փառք. և կտակարանն. և օրէնսդրու-
թիւնն. և սպասաւորն. և աւետիքն։
5 * Որոց հարքն. յորոց և Քս ըստ մարմ-
նոյն. որ է ՚ի վերայ ամենայնում Աստ օրհ-
6 նեալ յաւիտեանս. ամէն։ * Ոչինչ է մարթի՝
եթէ անկած լինիցի բանն Այ. զի ոչ ա-
մենեքեան՝ որք յԻսրայէլէ են՝ նոքա Իսրայէլք
7 իսկն։ * Նա ոչ որք զաւակք սերմնահամուռ
են՝ ամենեքեան որդիք իսկն. այլ խօսհա-
8 կաւ կոչեսցի քեզ զաւակ։ * Այսինքն եթէ
ոչ՝ որք որդիք մարմնոյն են, են Որդիք Աստ.
այլ որդիք աւետեացն համարին ՚ի զաւակ։
9 * Քանզի աւետեաց խոկ է բանս այս. եթէ
՚ի ժամանակի յայսմիկ եկից՝ և եղիցի որդի
10 սառային։ * Նա ոչ այսչափ միայն՝ այլ և ՚ի
Հռեբեկայ ՚ի միոջէ անկողնոյ խառնակայ հօր
11 մերոյ։ * Զի մինչչև ծնեալ էին, և մինչ
չև զգարի ինչ՝ կամ զչար գործեալ էին։ (զի
ըստ ընտրութեանն աստուածութեին այդ հաս
12 տատեսցի։) * Ո՛չ ՚ի գործոց՝ այլ յայնմա
13 նէ որ կոչեացն՝ ասացաւ նմա։ * Որպէս է-
րեմիան կրտսերոյն ծառայեսցէ, որպէս և գր
բեալ է. զեսաւ ատեցի։ * Իսկ ասդ՝ զի՞նչ ասեմք. միթէ
15 անիրաւութիւն եւս այդ. քաւ լիցի։ * Զի
մովսէսի ասէ. ողորմեցայց՝ որում ողորմե-
ցայցն. և դթասցայց՝ որոց դթասցայցն։
16 * Ապա ոչ ըստ այնմ ինչ է որ կամիցի,
և

և ոչ ըստ այնմ, որ ընթանայէ. այլ ըստ
17 ՅՍ՝ որ ողորմի։ * Քանզի ասէ գիր սրբա-
բանէն. Թէ, վասն այնորիկ դրդեցի զքեզ,
զի՝ ի քեզ յուսիցէ զզօրութիւն իմ, և պատ-
մեսցի անուն իմ բնդ ամենայն երկիր։
18 * Ապա ուրեմն ումն կամի ողորմի, և ումն
19 կամի խստանայ։ * Իսկ արդ ասիցես, Թէ
մեղ ևս զիա՞ դնէ՝ զի կամայ նորա ոչ-ոք կայ
20 հակառակ։ * Իսկ արդ դու ո՞վ ես մարդ՝
որ պատասխանի տաս Աստ. միթէ ասիցէ
ստեղծուածն ցստեղծիչն իւր՝ Թէ ընդէ՞ր
21 այդպէս արարեր զիս։ * Եթէ ոչ ունիցի
զիշխանութիւն բրուտն կաւոյն, ՚ի նմին զան
գուճացդ առնել՝ զանօթ՝ զոմն ՚ի պատիւ,
22 և զոմն յանարգանս։ * Ապա եթէ կամեր
Աստ յուցանել զբարկութիւն, և յայտնի առ-
նել՝ զզօրութիւն իւր. որ համբեր բազում եր
կայնմտութիւնբ անօթոցն բարկութեան՝ պատ
23 րաստելոցն ՚ի կորուստ։ * Զի յայտնի ա-
րասցէ զհեծութիւն փառացն իւրոյ ՚ի վերայ
անօթոցն ողորմութեան, զորս պատրաս-
24 տեաց ՚ի փառս։ * Զորս և կոչեաց զմեզ.
ոչ միայն ՚ի հրէից՝ այլև ՚ի հեթանոսաց։
25 * Որպէս և յովսէէ ասէ. կոչեցից, զոր ոչ
ժողովուրդ իմ, ժողովուրդ ինձ. և զսի-
րեցեալն, սիրեցեալ. և զողորմեալն, ողոր
26 մեալ։ * Եւ եղիցի ՚ի տեղւոջ յորում ասա
ցաւ նոցա՝ Թէ ոչ ժողովուրդ իմ դուք.
անդ կոչեսցին նոքա Որդիք ՅՍ կենդանւոյ։
27 * Եսայի աղաղակէ վասն Իսրայէլի. եթէ եղէ Թիւ
որդւոցն Իսրայէլի իբրև զաւազ ծովու՝ սակաւ
28 ինչ Մնայորդք Մնասցեն։ * Զի բան մի կա
տարէ և համառօտ արդարութիւն. զբանն
հակիրճ արասցէ Տ՚ի վերայ երկրի.
29 * Եւ ոյն ասէ եսայի։ Թէ ոչ Տ՚ն զօրու-
թեանց Թողեալ էր մեզ զաւակ, իբրև
զսոդոմ լինէաք՝ և զամորայ նմանէաք։

* Իսկ

30 * Իսկ արդ զի՞նչ ասիցեմք. զի հեթանոսք՝
որք ոչ երթային զհետ արդարութեան՝ հա-
սին արդարութե՛ն. այնմ արդարութե՛ն՝ որ
31 ՚ի հաւատոյ անտի։ * Այլ ի՛սրայէլ երթայր
զհետ օրինացն արդարութե՛ն՝ և յօրէնս ար-
32 դարութե՛ն ոչ հասանէաց։ * Ընդէ՞ր. զի
ոչ ՚ի հաւատոյ՝ այլ իբրև ՚ի գործոց օրէ-
նաց. քանզի զվեցին նոքա առ վիմին գայ-
33 թագղուածեան։ * Որպէս և գրեալ է։ Ա-
հաւասիկ դնեմ ՚ի սիօն զքար գայթագղու-
թեան՝ և վի՛մ գայթմանն. և ամենայն՝ որ
հաւատասցէ ՚ի նա՝ մի ամաչեսցէ։

ԳԼ. Ժ։

1 Ե՛ղբարք՝ իմ կամք սրտի, և աղօթք առ
Աստուած վասն նոցա են ՚ի փրկութի՛ւն։
2 * Քանզի վկայեմ նո՛ք՝ թէ զնախանձն Աս-
տուծոյն, այլ ոչ գիտութի՛ւն։
3 * Զի ագէտք են նո՛ք արդարութե՛ն. և
զիւրեանսն խնդրեն կայուցանել. զի ար-
դարութե՛ն ոչ հնազանդեցան։
4 * Քանզի կատարած օրէնացն Քրի՛ստ՝ յար-
դարութի՛ւն ամենայն հաւատացելոց։
5 * Մովսէս գրէ զարդարութի՛ւն, որ յօրինաց
անտի է. թէ արասցէ զայն մարդ՝ կեցցէ ՚ի
6 նոսին։ * Իսկ զհաւատոյն արդարութե՛ն այս
պի՛ս ասէ. մի՛ ասիցես ՚ի սրտի քումմ, ո՞վ
ելանիցէ յերկինս՝ այսինքն է, զՔրի՛ստ իջու-
7 ցանել։ * կամ ո՞վ իջանիցէ յանդունդս՝
այսինքն է՝ զՔրի՛ստ հանել ՚ի մեռելոց։
8 * Այլ զի՛նչ ասէ գիր. մերձ է բանն ՚ի բե-
րան քո՝ և ՚ի սրտի քումմ է. այսինքն է՝
բանն հաւատոյ՝ զոր քարոզեմք։
9 * Զի եթէ խոստովանեսցիս բերանով քով
Տե՛ր Յի՛ս. և հաւատասցես ՚ի սրտի քումմ,
թէ, Աստ յարոյց զնա ՚ի մեռելոց՝ կեցցես։
10 * Զի սրտիւ՛ հաւատայ յարդարութի՛ւն.

և

և բերանով խոստովանիք ՚ի փրկութիւն։
11 * Քանզի ասէ գիր . ամենայն , որ հաւա-
տասցէ ՚ի նա՝ մի ամաչեսցէ :
12 * Զի ոչ գոյ խտիր հրէի և հեթանոսի .
քանզի նոյն Տէր ամենեցուն . բաւական
յամենեսեան, որք կարդան առ նա :
13 * Զի ամ՝ որ կարդասցէ զանուն Տեառն՝ կեց
14 ցէ։ * Իսկ զնորդ կարդասցեն՝ յոր ոչն հա
ւատացին. կամ զնորդ հաւատասցեն, որ-
ում ոչ լուան . կամ կիսորդ լուիցեն առանց
15 ուրուք քարոզելոյ : * Կամ զնորդ քարո-
զեսցեն , եթէ ոչ առաքեսցին . որպէս և
գրեալ է. Երկրև զնորդեցիկք են ոտք աւե-
տարանչացն խաղաղութեան , և աւետարան-
16 չացն բարութեան : * Այլ ոչ ամենեքեան
հնազանդք եղեն աւետարանին . Եսայի ա-
դաղակէ. Տէր, ո հաւատաց լսոյ մերում :
17 * Ապաւրեմն հաւատք ՚ի լսելոյ են՝ և լսե
18 ՚ի բանէն Քրի : * Այլ ասեմ , միթէ ոչ
լուան . մանաւանդ՝ զնորդ ընդ ամենայն երկիր
ել բարբառ նոցա . և ընդ ծագս տիեզե-
19 րոյ խօսք նոցա : * Այլ ասեմ, միթէ ինչ
ոչ լուաւ. նախ մովսէս ասէ՝ ես նախանձ-
ուցից զձեզ ոչինչ ժողովրդեամբ . և ազ
գաւ անմտաւ գնդեսցուցից զձեզ :
20 * Եսայի համարձակի խօսի՝ և ասէ .
գտայ այնոցիկ՝ որք զիս ոչ խնդրէին. յայտ-
նի եղէ այնոցիկ՝ որք զինէն ոչ հարցանէին։
21 * Այլ առ ինչ ասէ . զօր ամենայն ձեռն
զձեռս իմ առ ժողովուրդ անհնազան և հա-
կառակօղ :

ԳԼ. ԺԱ :

1 Իսկ արդ ասեմ , միթէ մերժեաց Աս
զժողովուրդ իւր . քաւ լիցի : քանզի և
ես իսրայէլ եմ . ՚ի զաւակէ աբրահամու՝
2 յազգէ բենիամինի : * Ոչ մերժեաց Աս
զիժո-

ցժողովուրդ իւր, զոր յառաջն ծանեաւ. միթէ ոչ գիտէք, յորմէայ կինչ ասէ կիր. որ պէս ամբաստան լինի ՚ցյ զԻ՚ՏՀ։
3 *Տ՚Ր, զմարգարէս քո կոտորեցին՝ և զսե
4 ղանս քո կործանեցին. ես միայն մնայ, և խնդրեն զանձն իմ։ *Այլ զինչ ասէ նմա պատասխանին Աստուծոյ. թողի ինձ, ասէ՝ եօթն հազար այր. որք ոչ կրկնեցին զծունր
5 բահաղու։ *Նոյնպէս և յայսմ ժամանակի, մնացորդք ըստ ընտրութեան շնորհացն
6 եղեն։ *Իսկ եթէ շնորհաւք՝ ոչ ևս ՚ի գործոց։ ապա թէ ոչ՝ շնորհքն՝ ոչ ևս շնորհք
7 լինին։ *Իսկ զոր խնդրէր ինքն՝ այնմ ոչ եհաս. բայց ընտրութիւնն եհաս. և այլքն
8 կուրացան։ *Որպէս և գրեալ է. եաս նոցա Աստուած ՚ցհոգի քնոտութեան. աչս՝ որով ոչ տեսանիցեն. և ականջս՝ որով ոչ լսիցեն, մինչև ցայսօր ժամանակի։ և դաւիթ ա
9 սէ։ *Լիցի եղիցին սեղանք նոցա յորոգայթ, և ՚ի որս՝ և ՚ի գայթագղութիւն, և ՚ի տա
10 ւուցումն նոցին։ *Խաւարեցցին աչք նոցա՝ զի մի տեսցեն. և զմիշտ կռնս նոցա հանա
11 պազ կորացո։ *Իսկ արդ ասեմ, միթէ վասն անկանելոյ յանկան, զի կործանեսցին. քաւ լիցի. այլ նոցա յանցանաւքն փրկու թիւն հեթանոսաց. զի նախանձ արկցէ նոցա։
12 *Իսկ եթէ յանցանքն նոցա մեծութիւն աշ խարհի. և պատուհաս նոցա՝ մեծութիւն հե թանոսաց. որչափ ևս առաւել լրութիւն նո
13 ցա։ *Այլ ձեզ ասեմ հեթանոսաց՝ զոր քան ժամանակս իմ հեթանոսաց առա քելոյ, զպաշտօնն իմ փառաւորս առնեմ։
14 *Ջի թերևս նախանձ արկից նոցա մնալոց նով իմով՝ և ապրեցուսից զոմանս ՚ի նոցա
15 նէ։ *Ջի եթէ մերժումն նոցա հաշտու թիւն աշխարհի է. իսկ ընդունելութիւնն զինչ՝ եթէ ոչ կենդանութիւն ՚ի մե
ռելոց

16 ռելոց։ * Իսկ եղիէ սկիզբն սուրբ է՝ և
զանկուճանն . և եղիէ արմատն՝ ապա և
17 ոստքն։ * Եղիէ յոտառոյ անսի ունանք վըրե
յան . և դու ոլ ձիլիանիդ վայրենի հիր՝
պատուճասաեցար ՚ի նոսա . և բաժանարդ ե-
ղեր արմատոյն՝ և պարարտութիե ձիլիանուցն
18 * Մի պարծիր առ ոստովքն , ապա եղիէ
պարծիսիս՝ ոչ եղիէ դու զարմատն ՚ի վեր
ունիս . այլ արմատն զքեզ ։
19 * Իսկ ասիցես , ոստքն փշրեցան՝ զի
20 ես պատուճասաեցայց ։ * Բարւոք է՝ անհա
ւատութիեն փշրեցան . և դու հաւատովք
հաստատեցար . մի հպարտանար՝ այլ ե-
21 կիր ։ * Զի եղիէ Աե ՚ի բուն ոստն ոչ խնայ
եաց. գուցէ երբեք և ՚ի քեզ ոչ խնայիցէ։
22 * Արդ՝ տես զքաղցրութիե և զդառնակութիե
այ . ՚ի վերայ կործանելոյն դառնակութիե ,
և ՚ի վերայ քո քաղցրութիե Աե , եղիէ կայ
ցես ՚ի նմին քաղցրութիե , ապա եղիէ ոչ՝ և
23 դու կոծռեսցիս ։ * Եւ նորա եղիէ ոչ ՚ի
նմին անհաւատութիե կայցեն , պատուճաս-
տեսցին. զի կարող է Աե միւս անգամ պատ
24 ուճասել զնոսա։ * Զի եղիէ դու ՚ի բուն
՚ի վայրենւոյ ձիլիանւոյ անտի հատար՝ և յան
բուն ՚ի բարւոջ ձիլիանւոջն պատուճաստե-
ցար. որչափ ևս առաւել նորա՝ որք բունքն
իսկ են՝ պատուճաստեսցին յիւրեանց ձի-
25 լիանւոջն ։ * Ո՛չ կամիմ եղբարք եղիէ որ
դէպ քեզ քո խորհրդոյս այսմիկ. (զի մի յան-
ձինս ձեր իցէք իմաստունք .) զի կուրու-
փորը ՚ի շատ եղև իւրե. մինչև լրումն հե-
26 թանոսաց մտցէ ։ * Եւ ապա ամ իսրայ կայ
ցէ. ոպ և գրեալ է եկեսցէ ՚ի սիօնէ փրկիչ՝
և դարձ ասցէ զամբարշտութիեան ՚ի յակո-
27 բայ ։ * Եւ այս նոցա՝ որ յինէն ուխտ յոր
28 ժամ բարձիցէ զմեղս նոցա ։ * Ի տո աե-
տարանիս ՚ի շնամբք են վասն ձեր . ըստ ընտ
րու-

բուխեանն սիրելիք վասն Հարցն։
29 * Քանզի անպէղջք են շնորհք և կոչումն
30 Աստուծոյ։ * Զի որպէս և դուք երբեմն ապա-
տամբք էիք Աստուծոյ և արդ գողորմութիւն
գտիք առ նոցա ապստամբութեանն։
31 * Նոյնպէս և նոքա այժմ ապստամբք եղեն
առ ձերով ողորմութիւդ. զի և նոքա գո-
32 ղորմիցի գտցեն։ * Քանզի արկեալ Աս-
ծամեսին յանհաւանութիւն, զի ամենեցուն
33 ողորմեսցի։ * Ո՛վ խորութիւն մեծութիւն, և իմաս-
տութիւն, և գիտութիւնն Աստուծոյ. որպէս զի ա-
նանց քննելոյ են դատաստանք նորա. և
առանց գննելոյ ճանապարհք նորա։
34 * Զի ո՞վ գիտաց զմիտս Տեառն, կամ ո՞վ
35 խորհրդակից եղև նմա։ * Կամ ո՞վ եա՛ նմա
փոխ, և առնուցու փոխարէն ի նմանէ։
36 * Զի ի նմանէ՛ և նովա՛ և ի նա՛ն ամ,
նմա փառք յաւիտեանս, ամէն։

ԳԼ. ԺՒ։

1 Աղաչեմ զձեզ ես գերարք գթութիւնն Աս-
ծոյ՝ պատարաստել զմարմինս ձեր պատա-
2 րագ կենդանի. սուրբ՝ հաճոյ Աստ զիսօսուն
պաշտօնդ ձեր։ * Եւ մի կերպարանիք ևս
պարանոց աշխարհիս այսորիկ. այլ նորոգե
ցարուք ի նորոգութիւն մտաց ձերոց. առ ի
քննել ձեզ զլաւն, և եթէ զինչ են կամ
քըն Աստուծոյ՝ բարին, և հաճոյն, և կատարեալն։
3 * Զայս ասեմ ընդ հոգն՝ որք տուեալ
են ինձ, ամենեքեան որք են ի ձեզ. մի առաւել
ինչ խորհիլ քան զարժանն խորհելոյ. այլ
խորհիլ ի զգաստանալ՝ իւրաքանչիւր՝ որ-
պէս և բաժանեաց Աստ զչափ հաւատոյ։
4 * Որպէս ի միում մարմնի անդամս բազումս
ունիմք. և անդամքն ամենեքեան ոչ զնոյն
5 գործ ունին։ * Նոյնպէս և բազումքս մի մարմ
մին եմք ի Քս. այլ իւրաքանչիւր մի-

մեանց

6 մեռանց անդամք եմք։ * Բայց ունիմք միք
շնորհս ըստ շնորհացն, որք առեալք են մեզ
ազգս ազգս։ եթէ մարդարէութիւն՝ ըստ
7 չափուն հաւատոյ։ * Եթէ պաշտօն, ըստ
պաշտամանն. եթէ որ ուսուցանէն՝ ըստ
8 վարդապետութեանն։ * Եթէ որ միխիթարէն,
ըստ միխիթարութեանն։ որ առատն է, զոմար
ի թուիւք։ որ վերակացուն է, փութով։ որ
9 ողորմի, ըղձմտութիւք։ * Սէր առանց կեղ-
ծաւորութեան։ ատեալ զչար. զհետ երթալ
10 բարեաց։ * Իղբայրսիրութիւք առ միմեանս
գթածք։ ի պատիւ զմիմեանս եւանել։
11 * Ի փոյթ՝ մի վհատիլ։ հոգւով եռա-
12 ցեալք։ Տն ծառայեցեալք։ * Ցուսով խնդա-
ցեալք։ նեղութեան համբերեցեալք։ զաղօթից
13 ասէպ կացեալք։ * Ի սիրտս սրբոց հաղոր-
դեցարուածք։ զհիւրասիրութեան զհետ երթ ըղ-
14 * Օրհնեցէք զհալածիչս ձեր. օրհնեցէք,
15 և մի անիծանէք։ * Խնդալ ընդ խնդա-
16 ցօղս։ լալ ընդ լացօղս։ * Զնոյն միմեանց
խորհիլք։ մի ամբարտաւանիք՝ այլ ընդ
խոնարհս զիջանիլք։ մի լինիք իմաստունք
17 յանձինս ձեր։ * Մի ումեք չարի զչար հա-
տուցանէք։ խորհեցարուք զբարիս, մի մի-
18 այն առաջի ըն, այլ և առաջի ամենայն մարդ-
կան։ * Եթէ հնար ինչ իցէ ձեզ՝ ընդ ամ-
մարդկան զխաղաղութիւն ունիլք։
19 * Մի պանծանց վրէժխնդրիլք սիրելիք։ այլ
տուք տեղի բարկութեան։ քանզի գրեալ է.
իմ է վրէժխնդրութիւն. և ես հատուցից՝
20 ասէ Տր։ * Ապա եթէ քաղցեալ է թշնա-
մին քո՝ հայ տուր նմա։ և եթէ ծարաւի՝
ջուր տուր նմա։ զայս արարեալ՝ կայծակունս
հրոյ կուտեսցես ի գլուխ նորա։
21 * Մի յաղթիր ի չարէն. այլ յաղթեա
բարեաւն չարին։

ԳԼ· ԺԳ:

1 Ա մենայն անձն որ ընդ իշխանութեամբ
է՝ ի հնազանդութեան կայցէ: քանզի
ոչ ասատիք է իշխանութիւն, եթէ ոչ ԱՒՐ:
2 և որք են, ԱՒՐ կարգեալ են: * Այսուհետև
ոք որ հակառակ կայ իշխանութեանն, ոչ
հրամանին հակառակ կայ: և որք հակառակ
կան, անձանց դատաստանս ընդունին:
3 * Զի իշխանքն ոչ են յերկիւղ բարեաց
գործոց՝ այլ չարաց: կամիս չերկնչիլ յիշ
խանութենէ անտի զբարիս գործեա. և ըն-
4 կալցիս գովութենէ ի նմանէ: * Զի ԱՒՐ
պաշտօնեայ է քեզ ի բարիս: ապա եթէ
զչար գործիցես, երկիր: զի ոչ եթէ վայրս
պար սուր է զուսեր ընդ մէջ: զի ԱՒՐ
սպասաւոր է՝ վրէժխնդիր ի բարկութիւն,
5 այնմ, որ զչարն գործիցէ: * Վասն որոյ
հարկ է հնազանդ լինել՝ ոչ միայն վասն
բարկութեան: այլև վասն մտացն խղճի:
6 * Վասն այնորիկ և հարկս հարկանէք՝ զի
ԱՒՐ սպասաւորք են՝ ի նոյն կանխեալք:
7 * Արդ՝ հատուսջիք ամենեցուն զպարտս:
որում զհարկ՝ զհարկն: որում զմաքս՝ զմ
մաքսն: որում զերկիւղ՝ զերկիւղն: որում
8 զպատիւ զպատիւն: * Ոչ մի ումեք պար-
տական գտանիցիք. բայց զմիմեանս սիրելոյ:
զի որ սիրէ զընկերն, զօրէնսն կատարէ:
9 * Զմի շնայցեսն: և մի սպանանիցես: և
մի գողանայցես: և մի սուտ վկայիցես: և
մի ցանկանայցես: և եթէ այլ ինչ պատ-
ուիրան է՝ յայն բան բովանդակի: եթէ սի
րեսցես զընկերն քո իբրև զանձն քո:
10 * Սէր ընկերի ևբրում չար ոչ առնէ: լը-
11 րումն օրինացն սէր է: * Ոչ զայս գիտաս-
ջիք վասն ժամանակի: զի արդ ժամ ինչ է
մեզ՝ ի քնոյ զարթնուլ: զի այժմ մերձ է

մեզ փրկուլիլ, քանզի յորժամ հաւատաց-
12 ցաքն ։ * Գիշերն մերժեցաւ՝ և տիւն մեր
ձեցաւ ։ ՚ի բաց արասցուք զգործս խաւարի։ և զգեցցուք զզէնս լուսոյ։
13 * Իբրև ՚ի տուընջեան զգաստասցեալք շրջի-
ցուք ։ մի անառակութիւք՝ և արբեցութիւք։ և մի խառն անկողնօք՝ և պղծութիւք ։ և մի
14 նախանձու՝ և հակառակութիւք ։ * Այլ զգե-
ցարուք զՏէր Յս Քս ։ և մարմնոյ խնամ մի տանիք ՚ի ցանկութիս ։

ԳԼ· ԺԴ·

1 Այլ զտկարացեալն ՚ի հաւատս ընկա-
լարուք՝ մի խզձիւք երկմտութեաց ։
2 * Այն հաւատայ ուտել զամ ։ և որ հի-
3 ւանդն է, զբանջար կերիցէ ։ * Որ ուտէն,
զայն, որ ոչն ուտէ՝ մի անպատնեսցէ։ և որ
ոչն ուտէ, զայն, որ ուտէն, մի դատեսցէ։
4 քանզի Աստ զնա ընկալաւ ։ * Դու ո՞վ ես՝
որ դատես զայլոյ ծառայ ։ ելրւոյմ Տեն կայ՝
կամ անկանի։ քայց կացցէ՝ զի կարող է Տէր
5 հաստատել զնա ։ * Այն պահէ օրըստօրէ,
և ոմն պահէ զօրհնութապատ ։ ելրւոյքանչիւր
6 ոք զիւր միտս հաստեսցի ։ * Որ խորհի զօրի՝
Տեն խորհի ։ և որ ոչն խորհի զօրն, Տեն
չխորհի ։ և որ ուտէ՝ Տեն ուտէ՝ և գոհա-
նայ զԱստ ։ և որ ոչն ուտէ՝ Տեն չուտէ՝ և
7 գոհանայ զԱստ ։ * Զի ոչն ք՚ի մէնջ անձամբ
8 կեայ ։ և ոչ անձամբ մեռանի ։ * Եթէ
կեամք՝ Տեն կեամք ։ և եթէ մեռանիմք՝
Տեն մեռանիմք ։ և արդ՝ եթէ կեամք, և
9 եթէ մեռանիմք՝ Տեն եմք ։ * Քանզի ՚ի
նոյն խակ և Քս մեռաւ և եկեաց. զի մեռե-
լոց և կենդանեաց առ հասարակ տիրասցէ։
10 * Դու զի՞ դատես զեղբայր քո ։ կամ դուդ
ի՞ր անգոնանես զեղբայր քո։ Քանզի ամենք
քեզն կալցուք եմք առաջի առնեն Քի ։

* Զի

11 * Չի գրեալ է. կենդանի եմ ես՝ ասէ
Տէր. զի ինձ կրկնեսցի ամէ ծունր՝ և ամէն
12 դէս խոստովան եղիցի ինձ։ * Ապաւրեմն
իւրաքանչիւրոք ՚ի մէնջ ընդ անձին հա-
13 մար տացէ ինձ։ * Այսուհետև՝ մի զմի-
մեանս դատեսցուք. այլ առաւել զայս դիք
՚ի մտի՝ չդնել զգայթագղուլթի եղբօրն։
14 * Չայս գիտեմ, և հաստատեալ եմ ՚ի
Քս Ցս, զի ոչինչ է պիղծ նմանաբար։ բայց
այնմ, որ համարիսկի ոք ինչ պիղծ՝ նմա է
15 պիղծ։ * Չի եթէ վասն կերակրոյ եղբայրն
քո տրտմի՝ ոչևս սիրով գնայեր։ մի կե-
րակրովն քո զնա կորուսաներ, վասն որոյ
16 Քս մեռաւ։ * Մի հայհոյեսցի բարին ձեր։
17 * Չի ոչ է արքայութիւն ինձ կերակուր և
ըմպելի. այլ արդարութիւն, և խնդութիւն,
18 և խաղաղութիւն ՚ի Հգի սուրբ։ * Չի որ
յայսմ ծառայէ Քի, հաճոյ է ինձ՝ և ընտիր
19 մարդկան։ * Ապա այսուհետև զհետ երթիք
ցուք խաղաղութիւն և շինութիւն՝ որ առ մի-
20 մեանս է։ * Մի վէ կերակրոյ քակեր զգործն
ծրն ինձ։ ամէն ինչ սուրբ է. այլ չար այնմ
21 մարդոյ է՝ որ խղճիւն ուտիցէ։ * Լաւ է
ոչ ուտել զմիս, և ոչ ըմպել զգինի, և
ոչ՝ որով եղբայրն քո գայթագղի, կամ զր
22 երթէ, կամ տկարանայ։ * Դուս ապաքէն
հաւատս ունիս. կայ առանձին առաջի Աչ։
երանի որ ոչ դատիցէ զանձն, որով գրն-
23 կերն փորձիցէ։ * Բայց որ խղճէն, երթ-
պէտ և ուտիցէ՝ դատապարտեալ է՝ զի ոչ
ըստ հաւատոյ. զի ամէն ինչ՝ որ ոչ ՚ի հաւա
տոյ է՝ մեղք են։ (Այլ այնմ, որ կարօղն է
հաստատել զձեզ ըստ աւետարանիս իմում.
և ըստ քարոզութեանն Ցի Քի։ ըստ յայտ
նութեան խորհրդոյն՝ ժամանակաւքն յաւիտե-
նից լռեցելոյ։ և յայտնելոյ այժմիկ ՚ի ձեռն
դրոց մարգարէականաց՝ ըստ հրամանի մշտն

* 17 Ջինա

ջինաւորին ԱՂ. ՚ի հնազանդութիւն հաւատոյ՝ յամ հելլադոսս ծանուցեալոյ. միայնոյ իմաստնոյն ԱՂ. ՚ի ձեռն ՅՀ ՔԻ՝ որում փառք յաւիտեանս ամէն։)

ԳԼ. ԺԱ։

1 Պարտ է մեզ՝ որք կարօղքս եմք՝ զակա
րութիւն տկարացն բառնալ ։ և մի ան
2 ձանոյ և ելիր հաճոյ լինիլ ։ * ԱՂ իւրա
քանչիւրոք ՚ի մէնջ ընկերին հաճոյ լինի ՚ի բա
3 րիս՝ վասն շինուածոյ ։ * Քանզի և ՔՍ
ոչ եհէկ անձին հաճոյ եղև ։ այլ որպէս և
գրեալ է՝ նախատինք նախատողացն քոյ անդ
4 կան ՚ի վերայ իմ ։ * Հասցէ որ ինչ գրե
ցաւն՝ ՚ի մեր վարդապետութիւն գրեցաւ. զի
համբերութիւնք և մխիթարութիւնք գրոց զոյս
5 ընկալցուք ։ * ԱՂ Աստ համբերութիւն և
ամենայն մխիթարութիւն , տայէ ձեզ զնոյն
խորհիլ ընդ միմեանս բոլո ՅՀ ՔԻ ։
6 * Զի միաբանութիւնք ՚ի մի բերան փառա
ւորս առնիցէք զԱստ . և զՀայր Տէն մերոյ
7 ՅՀ ՔԻ ։ * Ո՛ ասն որոյ ընկալարուք զմի
մեանս . որպէս և ՔՍ ընկալաւ զձեզ ՚ի
8 փառս ՈՅ ։ * ԱՂ ասեմ. թէ ՔԻ սպա
սաւոր լինելոյ թլփատութեան լինիլ՝ վասն ճշմար
տութեան ՈՅ էր . առ ՚ի հաստատուն առ
9 նելոյ զաւետիս հարցն ։ * ԱՂ հեթանոսք
վասն ողորմութիւն փառաւորս առնեն զԱստ
որպէս և գրեալ է ։ վասն այսորիկ գոհա
ցայց քեզն ՚ի հեթանոսս ։ և անուանի քում
10 սաղմոս ասացից ։ * Եւ դարձեալ ասէ ու
րախ եղերուք հեթանոսք ընդ ժողովրդեան
11 նորա ։ * Եւ դարձեալ՝ թէ օրհնեցէք զԱստ
հեթանոսք զՏ . և գովեցէք զնա ամենայն
12 զովուրդք ։ * Եւ դարձեալ եսայի ասէ՝
եղիցի արմատն յեսսեայ ։ և որ կանգնելոյ
է իշխան հեթանոսաց՝ ՚ի նա հեթանոսք

յու-

13 յուսասցին։ * Այլ ած յուսոյ՝ լի՛ արաս
ցէ զձեզ Տէր խնդութեամբ և խաղաղութեամբ։
առաւելուլ ձեզ յուսով զօրութեամբ Հոգւոյն
14 սրբոյ։ * Հաստատեալ եմ և ես ինքնին,
եղբարք իմ, վասն ձերո. զի դուք լի եք
բարութեամբ։ լի եք Տէր գիտութեամբ։ կա-
15 րող եք զմիմեանս խրատուիլ։ * Այլ տա-
մարձակագոյնս գրեցի առ ձեզ, եղբարք իմ,
փոքր՛ի շատէ։ իբրև յիշեցուցանելով ձեզ
վասն շնորհացն՝ որք տուեալք են ինձ յԱստ-
16 ուծոյ։ * Լինիլ ինձ սպասաւոր Յի Քի՛ ի հեթա-
նոսս։ ըզձակերտս առնել զաւետարանն Աստ-
ուծոյ։ զի եղիցի պատարագն հեթանոսաց ընդու-
17 նելի՝ սրբեալ Հոգւովն սրբով։ * Ունիմ
այսուհետև պարծանս՛ի Քս Յս առ Աստ-
18 ուած։ * Քանզի ոչ իշխեմ խօսիլ ինչ՝ զոր ոչ գոր
ծեաց Քս ինձ՛ի հնազանդութեամբ հեթա-
19 նոսաց բանիւք և արդեամբք։ * Զօրու-
թեամբ նշանաց և արուեստից՝ զօրութեամբ Հոգ
ւոյն սրբոյ։ որպէս ինձ կիենմ և շուրջ՝
մինչև՛ի կողմանս Լիւրիկացւոց լնուլ զաւե
20 տարանն Քի։ * Այնպէս առաւօտակաս յա-
ւետարանել։ ոչ ուր անուանեցաւ Քս՝ զի
մի՛ ի բրև յայլոյ հիման վիրայ շինիցեմ։ այլ
21 որպէս և գրեալ է։ * Թէ որոց ոչ սպառ-
ծեցաւ վասն նորա՝ տեսցեն։ և որոց ոչ լսէ
22 լուծեալ՝ ի միտ առցեն։ * Վասն որոյ շատ
23 խափանեցայ գալ առ ձեզ։ * Բայց արդ
ոչևս զոյ ինձ տեղի՛ ի կողմանս յայսոսիկ։ և
անձուկ յոյժ ունիմ՛ի բազում ամայ գալ
24 առ ձեզ։ * Զորժամ անցանիցեմ՛ի սպա-
նիայ՝ ակնուսնիմ յանցանելն առ նոսա՝ տես-
անել զձեզ։ և՛ի ձէնջ յուղարկիլ անդր։
եթէ նախ խակ փոքր՛ի շատէ ձեօք լցայց։
25 * Բայց այժմ երթամ յԵրսաղէմ սպասաւո-
26 րել սրբոց։ * Քանզի հաճեաց Թռուեցւոց մա-
կեդոնացւոցն և աքայեցւոցն հաղորդութիւն
ինչ

ինչ առնել ընդ աղքատս սրբոյն՝ որք են
27 յԵրեմ։ * Նմայ Թուխեցւոյ՝ քանզի և պա
տականք իսկ են նոցա։ զի եթէ հոգևորա
ցրն նոցա հաղորդք եղեն հեթանոսաց՝ պա
տճին և մարմնաւորացն կցորդ լինել նոցա։
28 * Արդ զայս կատարեալ՝ և կնքեալ զպտուղ
նոցա՝ անցից առ ձեօք ՚ի սպանիա։
29 * Ջայս գիտեմ, զի ՚ի գալն առ ձեզ՝ լցու
թեամբ օրհնուէ աւետարանին Քրի եկից։
30 * Աղաչեմ զձեզ եղբարք ՚ի ձեռն Տն մե
ր Յս Քրի. և սիրով Հոգւոյն սրբոյ
պատերազմակից լինել ինձ յաղօթս վասն
31 իմ առ Աստ։ * Զի ապրեցայց յապստամ
բացն, որք ՚ի Հրէաստանի են։ և պաշտօնն
իմ որ յԵրեմ, ընդունելի լիցի սրբոյն։
32 * Զի խնդութիւն եկեալ առ ձեզ ՚ի կամ
33 ս՝ , Հանդերձ բնդ ձեզ։ * Լիւ Աստ
ղութիւն եղիցի ընդ ձեզ ամենեսեան. Ամէն։

ԳԼ· ԺԶ։

1 Յանձն առնեմ ձեզ զքոյր մեր
որ է սպասաւոր եկեղեցւոյն կենքրա
2 ցւոց։ * Զի զնա ընկալջիք ՚ի Տր՝ արժա
նի սրբոց։ և վերակացու լինիջիք նմա յոր
պէս իրաց և կոչեսջէ զձեզ։ քանզի և նա
վերակացու եղև բազմաց. և ինձ իսկ զրկ
3 խովին։ * Ողջոյն տաջիք պրիսկեայ՝ և ակ
ուբիլայ՝ գործակցաց իմոց ՚ի Քս Յս։
4 * (Որք բնդ անձին իմոյ զլուբանաց պատա
նոցս մատուցին։ զորոց ոչ ես միայն գոհ
նամ, այլև ամ եկեղեցիք հեթանոսաց։)
5 * Լիւ առ տնին եկեղեցւոյն նոցա։ Ողջոյն
տաջիք եպենետեայ սիրելւոյ իմոյ. որ է պր
6 տուղ ասիայեցւոց ՚ի Քս։ * Ողջոյն տաջիք
մարիայ՝ որ բազում վաստակս վաստակեաց
7 ՚ի ձեզ։ * Ողջոյն տաջիք անդրոնիկեայ, և
յունեայ ազգականաց իմոց՝ և գերակցաց
որք

ոլք երևելքն իսկ են յառաքեալս։ ոլք և
յառաջ իսկ քան զիս եղեն ՚ի Քս։
8 *Ողջոյն տաջիք ամպղեայ սիրելոյ իմոյ ՚ի
9 Տ։ *Ողջոյն տաջիք ուրբանեայ գործակ-
ցի իմոյ ՚ի Տ։ և ստաքեայ սիրելոյ իմոյ։
10 *Ողջոյն տաջիք ապելլեայ՝ որ ընտիրն է
11 ՚ի Տ։ *Ողջոյն տաջիք նոցա, որք յա-
րիստաբուլեայ տանէ են։ ողջոյն տա
ջիք հերոդիոնայ ազգականի իմոյ։ ողջոյն տա
ջիք այնոցիկ՝ որք ՚ի նարկիսեայ տանէն ի-
12 նեն ՚ի Տ։ *Ողջոյն տաջիք տրիփոսեայ՝
և տրիփոսեայ վաստակաւորաց ՚ի Տ։ ող-
ջոյն տաջիք պերսիդեայ սիրելոյ, որ քա-
զում վաստակս վաստակեայ ՚ի Տ։
13 *Ողջոյն տաջիք ռուփեայ ընտրելոյ ՚ի Տ։
14 և մօր նր և իմոյ։ *Ողջոյն տաջիք ասին-
կրիտեայ, փլեգոնտեայ, երմեայ, պատրո-
բայ, երմեայ։ և որք ընդ նոսա եղբարք
15 իցեն։ *Ողջոյն տաջիք փիլողոգեայ, և
յուլեայ։ Ներեայ՝ և քեռ նորա։ և ոլիմ
պեայ։ և որք ընդ նոսա սրք ամենեքին
16 իցեն։ *Ողջոյն տաջիք միմեանց ՚ի համբոյր
սրբութեր։ ողջոյն տան ձեզ ամենայն եկե-
17 ղեցիք Քի։ *Աղաչեմ զձեզ եղբարք՝ դի
տել զայնպիսիսն, որք զչերձոնածս և ըզ
դայթագղութիս առնիցեն արտաքոյ վարդա
պետութեր՝ զոր դուքն ուսայք։ և խորշե-
18 ցարուք ՚ի նոցանէ։ *Չի այնպիսիքն Տն
մերոյ Քի ոչ ծառայեն, այլ իւրեանց որո
վայնին։ և քաղցրաբանութիք, և օրհնութիք
19 պատրեն զսիրտս անմեղաց։ *Չի ձեր հնա
զանդութիդ առ ամենեսեան հասեալ է։ և
արդ՝ ՚ի ձեզ ուրախ եմ։ բայց կամիմ զձեզ
իմաստուն լինել ՚ի բարիս՝ և անմեղս ՚ի
20 չարիս։ *Եւ Ած խաղաղութեր խորտակես
ցչ զսատանայ ընդ ոտիւք ձերովք մերձ ընդ
մերձ։ շնորհք Տն մերոյ Յի Քի ընդ ձեզ։
*Ող-

21 *Ողջոյն տայ ձեզ տիմոթէոս եղբայր և
գործակից իմ։ և ղուկիոս. և յասոն. և
22 սոսիպատրոս ազգականք իմ։ *Ողջոյն տամ
ձեզ՝ և ես տերտիոս, որ գիրուիմ կրկին՝
23 ի Տէր։ *Ողջոյն տայ ձեզ գայիոս տանտէ-
կան իմ, և ամ եկեղեցւոյն։ ողջոյն տայ
ձեզ երաստոս շահապետ քաղաքիս. և կուարտ
24 տոս եղբայր։ *Շնորհք Տեառն մերոյ Յի Քի
25 ընդ ձեզ լիասնեսին։ ամէն։ *Այլ այնմ,
որ կարօղ է հաստատել զձեզ ըստ աւե-
տարանիս իմում, և ըստ քարոզութեան Յի
Քի։ ըստ յայտնութեան խորհրդոյս՝ ժա
մանակօքն յաւիտենից լուեալոյ։
26 *(Իւ յայտնեալ այժմիկ ի ձեռն գրոց մար
գարէականաց. ըստ հրամանի մշտնջենաւո-
րին Աստ. ի հնազանդութեան հաւատոյ) յամ
27 հեթանոս ծանուցեալ։ *Միայնոյ իմաս
նոյն Աստ ի ձեռն Յի Քի. նմա պատիւ և
փառք յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն։

ԹՈՒՂԹ ԵՐԱՆԵԼՈՅՆ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑ· ԱՒ ԿԱՐՆԹԱՑԻՍՆ ԱՌԱՋՆԵՐՈՐԴ։

Գլուխ Ա։

1 ՊՕՂՈՍ կոչեցեալ առաքեալ Յի Քի կամաքն այ. և
2 սոսթենէս եղբայր։ *Եկեղեցւոյդ այ՝ որ
է ի կորնթոս՝ նուիրեալոյ ի Քս Յս, կո-
չեցեալոյ սրբոյ՝ ամենեքումբք հանդերձ,
որք

որք կարդան զանուն Տ֊ն մերոյ Յ֊ի Ք֊ի յամ
3 տեղիս նոցա՝ և մեր։ * Շնորհք ընդ ձեզ
և խաղաղութիւն յայր Հօրէ մերմէ, և ի Տէ
4 Յ֊ի Ք֊է։ * Գոհանամ զայ Հմոյ յամ ժամ
վասն ձեր՝ ի վերայ շնորհացն այ՝ որք տը֊
5 ուեալք են ձեզ ի Քս Յ֊ի։ * Զի յամենի
ամ ծայայք դուք նովաս, ամենի բանիւ, և
6 ամենի գիտութիւն։ * Որպէս և վկայութիւն
7 Քսի այ հաստատեցաւ ի ձեզ։ * Զի դուք
ոչ նուազիք. և ակն կայ
լեալք յայտնութեան Տ֊ն մերոյ Յ֊ի Ք֊ի։
8 * Որ և հաստատեսցէ զձեզ մինչև ի կա֊
տարած՝ անպարտս՝ յօրն Տ֊ն մերոյ Յ֊ի Ք֊ի։
9 * Հաւատարիմ է Աստ. որով կոչեցայք ի
հաղորդութիւն Որդւոյ նր Տ֊ն մերոյ Յ֊ի Ք֊ի։
10 * Աղաչեմ զձեզ եղբարք անուամբ Տ֊ն մե֊
րոյ Յ֊ի Ք֊ի։ զի զնոյն բան ունիցիք ամե֊
նեքեան։ և ոչ իցէն ի ձեզ հերձուածք։
բանզի էիք հաստատեալք ի նոյն միտս և
11 ի նոյն հանճար։ * Ազդ եղև ինձ վասն ձեր
եղբարք ի բլոէայոյ անտի, թէ հակա֊
12 ռակութիւնք են ի ձեզ։ * Այս արդ ասեմ
զայ. զի թէ իւրաքանչիւրք ի ձենջ ասէ՝ ես
պօղոսեան եմ, և միւսն թէ ես ապողո֊
սեան։ և միւսն թէ ես կեփայեան։ և միւ
13 սըն թէ ես Քրեան։ * Իսկ արդ՝ բա֊
ժանեալ լիցի՞ Քս։ միթէ պօղոս ի
խաչ եղեալ իցէ վասն ձեր. կամ յանուն
14 պօղոսի մկրտեցայք։ * Գոհանամ զայ Հմոյ՝
զի ոչ ոք ի ձենջ մկրտեցի՝ բայց միայն
կրիսպոս՝ և գայոս՝ զի մի ոք ասիցէ՝
15 թէ յիմ անուն մկրտեցայք։
16 * Տաւ եռաւ կնիք և տանն ստեփաննեայ։
զայլ ոք ոչ գիտեմ ամենևին թէ մկրտեցի։
17 * Զի ոչ առաքեաց զիս Քս մկրտել՝ այլ
աւետարանել։ ոչ ճարտարութիւն բանից,
զի մի ընդունայն լիցի խաչն Քի։

* ԼԶ

18 * Զի ձառ խաչին, կորուսելոցն յիմարու-
թիւն է. այլ փրկելոցս մեզ զօրութիւն ա-
19 * Զի գրեալ է. կորուսից զիմաստութիւն
իմաստնոց. և զխորհուրդս խորհրդականաց
20 արհամարհեցից։ * Ուր իմաստուն. ուր
դպիր. ուր քննիչ աշխարհիս այսորիկ։ ոչ
ապաքէն յիմարեցոյց Աստուած զիմաստու-
21 թիւն աշխարհիս այսորիկ։ * Քանզի իմաստու-
թեամն Աստուծոյ ոչ ծանեաւ աշխարհ իմաստու-
թեամն զԱստուած. հաճեցաւ Աստուած յիմարու-
թեամբ քարոզութեանն՝ ապրեցուցանել զհաւատացեալս։
22 * Իսկ որովհետև հրէայք զնշան հայցին.
և հեթանոսք զիմաստութիւն խնդրեն։
23 * Մեք քարոզեսցուք զխաչեալն Քս։
հրէից գայթագղութիւն. և հեթանոսաց յի-
24 մարութիւն։ * Նոցին իսկ կոչելոցն
հրէից և հեթանոսաց՝ զՔս, զօրութիւն
25 և զիմաստութիւն։ * Զի յիմարն զօր է ի-
մաստնագոյն է քան զմարդիկ։ և տկարն զօր
26 զօրագոյն է քան զմարդիկ։ * Թէպէտ և
զձեր իսկ կոչումդ տեսէք եղբարք։ զի ոչ
բազումք իմաստունք ըստ մարմնոյ. և ոչ
բազումք հզօրք. և ոչ բազումք ազնուա-
27 կանք։ * Այլ զյիմարս աշխարհիս ընտրեաց
Աստուած, զի յամօթ արասցէ զիմաստունս։ և
զտկարս աշխարհիս ընտրեաց Աստուած, զի յա-
28 մօթ արասցէ զհզօրս։ * Եւ զանտոհմս աշ-
խարհիս և զարհամարհեալս ընտրեաց Աստուած
և զչիննչեն. զի զեան իմն խափանեսցէ։
29 * Որպէս զի մի պարծեսցի առաջի Աստուծոյ
30 ումեք ոքեւիցէ։ * Զի ի նմանէ դուք էք ի
Քս Յս։ որ եղև մեզ իմաստութիւն յԱստուծոյ.
արդարութիւն, և փրկութիւն, և սրբութիւն։
31 * Զի որպէս գրեալ է։ որ պարծիցի, ի
Տէր պարծեսցի։

ԴԼ. Բ։

1 Եւ ես Թէպէտ և եկի առ ձեզ Ճշ-
բարբ՝ ոչ ըստ առաւելութեամբ լինչ բա-
նիւ իմաստութեամբ պատմել ձեզ զվկայութիւն
2 Քրի։ * Ջի ոչ եղեւ ’ի մտի եղի գիտել
լինչ ’ի ձեզ բայց միայն զՅ՚ն Քն՚ և զնոյն
3 ’ի խաչ եղեալ։ * Եւ ես ակարութեամբ՝ և երկ-
կիւղիւ՝ և դողութեամբ բազմաւ եղէ առ ձեզ։
4 * Եւ բանն իմ, և քարոզութիւն իմ, ոչ պա-
տիր բանիւք իմաստութեան՝ այլ արդեամբք
5 Հոգւոյն և զօրութեան։ * Ջի հաւատք ձեր
մի իցեն իմաստութիւն մարդկան, այլ զօրու-
6 թեամբ Աստ։ * Ջիմաստութիւն խօսիմք
ընդ կատարեալս. զիմաստութիւն, ոչ զաշ-
խարհիս այսորիկ. և ոչ զիշխանացն աշխար
7 հիս այսորիկ զնաւփանելեացս։ * Այլ խո-
սիմք զոյ իմաստութիւն Ծածուկ խորհրդով.
զոր յուսաջքան զյաւիտեանս սահմանեաց
8 Աստ ’ի փառս մեր։ * Ջոր ոչինք գիշխանացն
աշխարհիս այսորիկ ծանեաւ. զի եթէ էր
ծանուցեալ՝ ոչ երբեք զՏէրն փառաց ’ի
9 խաչ հանէին։ * Այլ որպէս և գրեալ է.
զոր աչն ոչ տեսս, և ունկն ոչ լուաւ, և
’ի սիրտ մարդոյ ոչ անկաւ, զոր պատրաս
10 տեալ Աստ սիրելեացն իւրոց։ * Այլ մեզ
յայտնեաց Աստ Հոգւովն իւրով. զի Հոգին
11 զամենայն քննէ՝ և զխորս ոյ։ * Ջի ո՞ր
’ի մարդկանէ գիտէ զինչ զմարդոյն, եթէ ոչ
հոգի մարդոյն՝ որ ’ի նմա. նոյնպէս և ոչ
ոքայն զոր գիտէ՝ եթէ ոչ Հոգին ոյ։
12 * Այլ մեք ոչ եթէ զհոգի աշխարհիս ա-
ռաք՝ այլ զհոգին որ յոյ։ զի ծանիցուք
13 զայն՝ որ յոյն շնորհեցաւ մեզ։ * Եւ զոր
խօսիմք՝ ոչ եթէ մարդկեղէն ուսմամբ
Ճարտասանութեամբ քանիւ. այլ վարդապետու-
թեամբ Հոգւոյն ընդ հոգևորս զհոգևորս
14 համեմատեմք։ * Քանզի ընչաւոր մարդ

ոչ

ոչ ընդունի զՀոգւոյն ՅՍ՝ զի չիմարութիւն է նմա. և ոչ կարէ գիտել՝ եթէ հոգեպէս
15 քննիւր ։ * Իսկ հոգեւորն քննէ զամենայն.
16 և ինքն յոմանէ ոչ քննի ։ * Իսկ արդ ո՞վ գիտաց զմիտս ՏՆ, որ խրատուսցէ զինքեան նմա. այլ մեք զմիտս ՔԻ ունիմք ։

ԳԼ. Գ։

1 Եւ ես ՚ղբարք՝ ոչ կարացի խօսել ընդ ձեզ իբրև ընդ հոգեւորս՝ այլ իբրև
2 ընդ մարմնաւորս։ * Իբրև տղայոց ՚ի ՔՆ, զկաթն ջամբեցի ձեզ՝ և ոչ զկերակուր. զի ոչևս կարէիք. նաև արդ իսկ ոչ կարէք
3 քանզի դեռ մարմնաւորք էք ։ * Որ և արդ են իսկ ՚ի ձեզ հեռ և նախանձ. ոչ ապաքէն մարմնաւորք էք՝ և ըստ մարդկան կը
4 նայք ։ * Զորժամ ասէ որ ՚ի ձէնջ՝ ես պօղոսեան եմ, և միւսն ԹԷ ես ապողոսեան՝ ոչ մարդիկք էք. իսկ արդ՝ ո՞վ է պօղոս.
5 կամ ո՞վ է ապողոս ։ * Պաշտօնեայք ո՛րովք հաւատացիքն, և իւրաքանչիւր որ
6 պէս և ՏՐ ետ ։ * Ես անկի՛ , ապողոս
7 ջուր ետ. այլ ԱՃ աճեցոյց ։ * Այսուհետև՝ ոչ այն ինչ ոք է՝ որ անկեայն. և ոչ այն, որ ղջուրն ետ. այլ որ աճեցոյցն ԱՃ։
8 * Որ անկեայն և որ ղջուրն ետ՝ միեն են. բայց իւրաքանչիւրոք զիւր վարձս առնուցու՝
9 ըստ իւրում վաստակոյ։ * Զի ՅՍ գործակից ենք եմք. ՅՍ արդիւն էք. ՅՍ շինուած էք։
10 * Ի՛ստ շնորհացն ԱՅ՝ որոք տուեալք են ինձ՝ իբրև իմաստուն ճարտարապետ սկիմն եդի. բայց այլ է՝ որ շինէ. այլ իւրաքանչ իւրոք զգոյշ լիցի ԹԷ որպէս շինիցէ ։
11 * Զի սկիմն այլ ոք ոչ կարէ դնել քան
12 զեդեալն՝ որ է ՅՍ ՔՍ ։ * Եթէ ոք շինէ ՚ի վերայ հիմանս այսորիկ՝ ոսկի՝ արծաթ՝ ականս պատուականս. փայտ՝ խոտ՝ եղէգն ։

* Իւրա-

13 *իւրաքանչիւրոյ գործն յայտնելոյ է. վասն
օրն ընտրեսցէ, զի հրով յայտնելոյ է։
14 *Եւ զիւրաքանչիւրոյ գործն զինարդ եւ ե-
15 կէ՝ հուրն փորձեսցէ։ *Եթէ ուրուք գոր
ծըն, զոր շինեաց՝ կացցէ՝ վարձս առցէ. եւ
եթէ ուրուք գործն այրեսցի՝ տուժեսցի.
քայց ինքն կեցցէ. այլ այնպէս՝ ոտիւ եթէ ի
16 հուր։ *Ո՞չ գիտէք՝ եթէ տաճար էք Աս՝
17 եւ Հոգի Աս բնակեալ է ի ձեզ։ *Եթէ
ոք զտաճար ոս ապականէ. ապականեսցէ
զնա Աս. զի տաճար ոս սուրբ է. որ էք
18 դուք։ *Մի ոք զանձն խաբեսցէ. եթէ ոք
կամիցի ի ձէնջ իմաստուն լինել յաշխար
հիս յայսմիկ, յիմար լինի՝ զի եղիցի իմաս-
19 տուն։ *Զի իմաստութիւն աշխարհիս այս
րիկ յիմարութիւն է առաջի ոյ. քանզի գր-
եալ է՝ եթէ որ ըմբռնէ զիմաստունս ի խո
20 րամիտութիւն իւրեանց։ *Եւ դարձեալ՝ Տէր
Ծանաչէ զխորհուրդս իմաստնոց՝ զի են
21 ընդունայնք։ *Այսուհետեւ՝ մի ոք պար-
22 ծեսցի ի մարդկանէ։ *Զի ամ ինչ ձեր
է. եթէ պօղոս, եթէ ապողոս, եթէ կե-
փաս, եթէ աշխարհ, եթէ կեանք, եթէ
մահ, եթէ որ կանս, եթէ հանդերձեալքն.
23 ամենայն ինչ ձեր է։ *Դուք Քրիստոսի.
Քս Աս։

ԳԼ. Դ։

1 Այսպէս համարեսցին զմեզ մարդիկ,
եբրեւ զպաշտօնեայս Քի՝ եւ հաւատա
2 պատս խորհրդոցն Աս։ *Արդ՝ խնդիր է
ի մէջ հաւատարկացս՝ եթէ ոք հաւատա
3 րիմ գտցի։ *Այլ ինձ եւ այս անարգանք
են, եթէ ի ձէնջ դատեցայց՝ կամ բնաւ
իսկ ի մարդկանէ. նաեւ զանձն իմ ոչ քըն
4 նեմ։ *Զի ոչ ինչ դիտեմ անձին իմոյ.
այլ ոչ եթէ այսու արդարանամ, զի որ
քննէն

5 քննէն զիս՝ Տէր է։ * Այսուհետև, մի յա-
առաջքան ժամանակն դատէք. մինչև եկես
յէ Տէր՝ որ լուսաւոր առնիցէ զգաղտնիս
խաւարի. և յայտնիցէ զիսորհուրդս սրտից.
և ապա իւրաքանչիւրոյ գովեստիւն եղիցի
6 ԱՒՏ։ * Զայս ետգարձ առակիցի յանձն
իմ, և յայտնեցոս, զոսն ձեր. զի՝ ի մէնջ
ուսջիք մի ինչ առաւել քան զգրեալսն ի-
մանալ. զի մի այլ՝ քան զընկեր հպարտա-
նայցէք՝ ի վէր ընկերին։
7 * Իսկ արդ ո՞վ է՝ որ քննիցէ զքեզ. զինչ
ունիս որ ոչ է առեալ. եթէ և առեր՝ զի՞
8 պարծիս իբրև զչառաջ։ * Արդէն իսկ յա-
գեալ իցէք՝ և արդէն մեծացայք՝ առանց
մեր թագաւորեցիք՝ և երանի թէ թագա-
ւորէիք՝ զի և մեք ընդ ձեզ թագաւորիցաք։
9 * Ինձ պատի թուէի՝ եթէ զմեզ զառաքեալս
յետնորդս արար Աստ՝ իբրև զմահապարտս.
զի տեսիլ եղեաք աշխարհի, և հրեշտա-
10 կաց, և մարդկան։ * Մեք յիմարք վասն
Քրի. և դուք իմաստունք՝ ի Քս. մեք տը-
կարք և դուք հզօրք. դուք փառաւորեալք՝
11 և մեք անարգք։ * Մինչև յայսօր ժամ
նակի՝ և քաղցեցեալք՝ և ծարաւեցեալք՝ և
մերկ գնացեալք՝ և կռփահարեցեալք. և անհան
12 գիստ եղեաք։ * Ի՛ աշխատեցեալ ձեռօք
մերովք։ բամբասեին զմեզ՝ օրհնէսք. հա-
լածէին, յանձն առնուաք։
13 * Հայհոյեին, աղաչեսք. իբրև առակ նշաւա
կի եղեաք ամ աշխարհի. ամենեցուն պա-
14 րիսի լինիլ մինչև յայժմ։ * Ո՛չ եթէ ա-
մօթ ինչ առնեմ զձեզ գրեմ զայս. այլ
իբրև զորդիս սիրելիս խրատեմ։
15 * Թէպէտ և բիւր դաստիարակս ունիցիք
՝ի Քս՝ այլ ոչ եթէ բազում Հարս. զի
՝ի Քս Յս աւետարանաւն ես ծնայ զձեզ։
16 * Արդ՝ աղաչեմ զձեզ նմանօրք ինձ եղիք։

17 Ջիք՝ ոչ և ես Քի։ * Վ այն այնորիկ
առաքեցի առ ձեզ զտիմոթէոս՝ որ է իմ
որդի սիրելի՝ և հաւատարիմ՝ ի Տ̄ր̄. որ և
յիշեցուսցէ ձեզ զճանապարհս իմ, որ՝ ի
Ք̄ս̄ Ց̄ս̄. ոչ և ամենայն ուրեք՝ յամենայն
18 եկեղեցիս ուսուցանեմ։ * Որպէս թէ չը-
գեմ գալոյ առ ձեզ՝ ումանք հպարտացան։
19 * Այլ եկից հուսկ ընդ հուսկ՝ եթէ Տ̄ր̄
կամեսցի. և ՚ի միտ առից ոչ զբանս հպար-
20 տացելոցն, այլ զզօրութիւն։ * Զի ոչ եթէ
բանիւք է արքայութիւնն այլ, այլ զօրութ-
21 եամբ։ * Արդ ընդէ՞ս կամիք՝ գաւազանա՞ւ եկից առ
ձեզ, եթէ սիրով հոգւոյն՝ հեզութեան,
և արդարութեա՞ն։

Գ Լ. Ե։

1 Բնաւ և անուանի իսկ ՚ի ձեզ ընդ էր
պոռնկութիւն՝ և այնպիսի պոռնկու-
թիւն՝ որ ոչ և ՚ի հեթանոսս՝ որպէս թէ
2 զկին հօր իւրոյ ոք ունիլ։ * Եւ դուք հը-
պարտասեալ էք. և ոչ առաւել սգացա-
բուք՝ զի բարձցի ՚ի միջոյ ձերմէ՝ որ զգոր-
3 ծըն գայն գործեաց։ * Զի ես թէպետ
մարմնով մեկուսի եմ, սակայն հոգւով մերձ
եմ։ բայց արդէն իսկ իբրև ՚ի ժողով ընտ-
րեցի, զգայն՝ որ այնպէսն գործեաց։
4 * Յանուն Տ̄ն մերոյ Ց̄ի Ք̄ի, ժողովիլ
ձեզ ՚ի միասին՝ և իմով հոգւոյս՝ զօրու-
թեամբ Հանդերձ Տ̄ն մերոյ Ց̄ի Ք̄ի։
5 * Մատնել զայնպիսին սատանայի ՚ի սատա-
կուած մարմնոյ. զի ոգին սպրեսցի յաւուր
6 իրն Տ̄ն մերոյ Ց̄ի Ք̄ի։ * Ո՛չ բարւոք են
պարծանքդ ձեր։ ոչ գիտէ՞ք՝ եթէ փոքր
մի խմոր զամ զանգոճածն խմորէ։
7 * Սրբեցէ՛ք ՚ի բաց զհին խմորն՝ զի եղիջիք
նոր զանգոճած, որպէս էք անխմորք։ քան
8 զի զատիկ մեր զնաւ Ք̄ս̄։ * Այսուհետև
արաս-

արասցուք ոճոյս. մի՛ ի խմորն հին. և մի՛
խմորն չարութեի՛ և անդգամութեան . այ
յանխմորն առասպութեի՛ և ճշմարտութեի՛ :
9 * Գրեցի ձեզ ՚ի թղթի այդր չխառնակի
10 ընդ պոռնիկս : * Ոչ ո՛չ ևթէ ընդ պոռ
նիկս աշխարհիս այսորիկ՝ կամ ընդ ագահ
և ընդ յափշտակիչս՝ կամ ընդ կռապա
պիշտս՝ ապա թէ ոչ՝ պարտ էիք և յաշխա
11 հէ իսկ ելանել : * Բայց արդ գրեցի ձեզ
չխառնակիլ . եթէ ոք եղբայր անուանեալ
կամ պոռնիկ լիցի, կամ կռապաշիչ՝ կամ
սգահ՝ կամ բամբասող՝ կամ արբեցող
կամ յափշտակիչ՝ ընդ այնպիսւոյն և կե
12 ալ ոչ առնել : * Զի՞ կայ իմ և զարտաքինս
դատել. ոչ ապաքէն դուք զներքինսն դա
13 տիցէք. * Իսկ զարտաքինսն Աստ դատիցի
բարձէք զչարն ՚ի միջոյ ձերմէ :

ԳԼ. Զ :

1 Համէ՞ ոք ՚ի ձէնջ եթէ լինի ընդ
ընկերի իւրում, դատիլ առաջի անի
րաւացւոյ՝ և ոչ առաջի սրբոյ :
2 * Կամ եթէ ոչ գիտէք՝ զի սուրբք զաշխար
դատեն: և եթէ ձեօք դատի աշխարհ՝ ապ
ոչ էք արժանիք անաղտ ատենից :
3 * Կամ՞ ոչ գիտէք՝ եթէ զհրեշտակս դատե
4 զհոգեղեն վերկրաւորս : * Զերկրաւոր ատե
նս եթէ յանձն առնուցուք, զանարգսն եկ
5 ղեցւոյ դատաւորս նստուցէք : * Առ ամօ
թոյ ձերոյ ասեմ. այնչափ ոչ գոյ ոք իմա
տուն ՚ի ձեզ : որ կարիցէ երաւեսս ընտրե
6 ՚ի մէջ եղբօր իւրոյ: * Այլ եղբայր ընդ ե
բօր դատի. և զայն ՚ի մէջ անհաւատից :
7 * Իսկ արդ՝ ամենևին իսկ վատթարութիւն է
՚ի ձեզ : զի դատաստանք իսկ գոն ՚ի միջի
ձերում : ընդէ՞ր ոչ դուք զրկիք : և ոչ
8 դուք առաւել նեղիք : * Այլ դուք զրկէք
և

9 և նեղէք. և այդ զեղբարս և։ * Այլ ոչ
գիտէք՝ զի անիրաւք զարքայութիւնն ԱՅ ոչ
ժառանգեն. մի խաբիք՝ ոչ պոռնիկք, ոչ
10 կռապաշիշտք, ոչ շունք ։ * Ո՛չ իգայեալք,
ոչ արուամոլեաք, ոչ գողք, ոչ ագահք, ոչ
արբեցօղք, ոչ բամբասօղք, և ոչ յափշտակօղք զարքայութիւնն ԱՅ ժառանգեն ։
11 * Այլ դուք այնպիսիք ոմանք էիք ։ այլ լո-
ւացարուք՝ այլ սրբեցարուք՝ այլ արդա-
րացարուք յանուն Տ՚ն մերոյ Յ՚Ք՚ի, և
12 ՚ի հոգին ԱՅ մերոյ ։ * Ամենայն ինչ ինձ
մարթ է՝ այլ ոչ ամ ինչ օգուտ է։ ամ
ինչ ինձ մարթ է, այլ ոչ եթէ ես ընդ
13 իշխանուիթ ուրուք լինիցիմ ։ * Կերակուր
որովայնի, և որովայն կերակրոյ։ այլ Աս-
զա՝ և զնոսա խափանեսցէ ։ բայց մարմին
ոչ պոռնկուիթ, այլ Տ՚ն՝ և Տ՚ը մարմնոյ ։
14 * ԱՅ Աս՝ որ և զՏ՚ն յարոյց. և զձեզ
յարուսցէ զօրուիթ իւրով ։
15 * Ո՞չ գիտէք՝ եթէ մարմինք ձեր անդամք
են Ք՚ի ։ արդ առեալ զանդամս Ք՚ի, առ-
նիցեմք անդամս պոռնկի։ * Այլ ոչ գի-
16 տէք՝ զի որ մերձենայ ՚ի պոռնիկ՝ մի մար-
մին է։ եղիցին (ասէ) երկոքին ՚ի մարմին մի։
17 * Այլ որ մերձենայ ՚ի Տ՚ը՝ մի հոգի է ։
18 * փախերուք ՚ի պոռնկուիթէ ։ զամ մեղս՝
զոր և գործէ մարդ՝ արտաքոյ մարմնոյ իւ-
րոյ է ։ իսկ որ պոռնկի՝ յիւր մարմին մե-
19 ղանչէ ։ * Այլ ոչ գիտէք՝ զի մարմինք
ձեր տաճար են հոգւոյն սրբոյ՝ որ է ՚ի ձեզ՝
զոր ունիք ԱՅ ։ և չէք անձանց տէր ։
20 * Վասն դնոյ գնեցարուք։ փառաւորարա-
րէք զԱՆ ՚ի մարմինս ձեր, և յոգիս. որ է
ԱՅ ։

ԳԼ. Լ։

1 Ա՛յլ վասն որոյ դրեցիքն առ ի՛ս, բար-
ո՛ւք է մարդոյ՝ ե՛ւ կին մարդ չմերձե-
2 նալ։ * Բայց վասն պոռնկութե՛ւն իւրաքանչ-
իւրոք զկի՛ւր կին կացցէ։ և իւրաքանչիւրոք
3 կին զիւր այր կացցէ։ * Կնո՛ջ այր իւր ըզ-
պարտսն հատուսցէ։ նոյնպէս և կին առն
4 իւրում։ * Զի կին մարմնոյ իւրում ո՛չ ի-
ւրե՛ւ՝ այլ այրն։ նոյնպէս և այր՝ իւրում
5 մարմնոյն ո՛չ իշխէ՝ այլ կինն։ * Մի զրկէք
զմիմեանս։ բայց եթէ ինչ ՚ի միաբանութե՛ւն
առ ժամանակ մի, զի ուխտիցն պարապիցիք
և դարձեալ ՚ի նոյնս դարձջիք։ զի մի փոր-
ձեսցէ զձե՛զ սատանայ վասն անխառնութե՛ւն
6 ձերոյ։ * Զայս ասեմ՝ նե՛րելով՝ և ո՛չ հրա-
7 ման տալով։ * Կամելն կամի՛մ եթէ ամ-
մարդ լինի՛ր իբրև զիս։ այլ իւրաքանչիւր-
ոք զկի՛ւր շնորհս ունի ՚ԱՅ՚ոմն այսպէս՝ և
8 ոմն այնպէս։ * Բայց ամուրեացն և այրե-
ցեալն ասեմ, լա՛ւ է նոցա՝ եթէ կայցեն իբ-
9 րև զիս։ * Ապա թէ ո՛չ ունիցին ժպժ՚ա-
մուսնացեալն։ զի լա՛ւ է ամուսնանալ՝ քան
10 զջեռնուլ։ * Ա՛յլ կանամբեցայն պատուի-
լեմ, ո՛չ ես, այլ Տ՚ի։ կնոջ չառնել մի՛ մեկ
11 նիլ։ * Ապա եթէ մեկնեսցի, անսայր ինա-
ցե՛ւ՝ կամ անդրէն ընդ առն իւրում հաշ-
տեսցի։ և առն զկին իւր մի՛ թողուլ։
12 * Բայց այլոց ես պատուիրեմ, ո՛չ եթէ
Տ՚ի։ եթէ որ եղբայր, կին ունիցի անհա-
ւատ, և նմա հաճ՚ոյ իցէ բնակիլ ընդ նմա՝
13 մի՛ թողցէ զնա։ * Կի՛ն կին, որ ունիցի զայր
անհաւատ՝ և նմա կամ իցէ բնակիլ ընդ
14 նմա՝ մի՛ թողցէ զայրն։ * Զի սուրբ է այրն
անհաւատ կնաւն և սուրբ է կինն անհաւատ
արամբն։ ապա թէ ո՛չ որդիքն ձեր պիղծք
15 են։ բայց այժ՚մ սուրբք են։ * Ապա թէ
ան-

անհատոն մեկնիչի, մեկնեսցի։ զի ոչինչ
հարկ ՚ի վերջ կայ եղբօրն, կամ քեռն յայն-
պիսի իրս։ քան զի ՚ի խաղաղութիւն կոչեաց
16 զմեզ Աստ։ * Զի դիտես կին դու՝ եթէ
զայր քո ապրեցուսցես։ կամ զի գիտես այր
դու՝ եթէ զկին քո ապրեցուսցես։
17 * Եթէ ոչ՝ ի բաժանեաց Տեր, զիւրաքանչիւր ումեք որպէս և
բաժանեաց Տէր, զիւրաքանչիւր որ որպէս
կոչեաց Աստ՝ այնպէս գնասցէ։ և այսպէս ես
18 ամ եկեղեցիս պատուիրեր տամ։ * Թլփա-
տեալ ոք կոչեսցաւ՝ մի յանկաւցի անթլփա-
տութիւն։ յանթլփատութիւն ոք կոչեսցաւ՝ մի
19 թլփատեսցի։ * Զի թլփատութիւն ոչինչ է՝
և անթլփատութիւն ոչինչ։ այլ պահպա-
20 նութիւն պատուիրանացն։ * Յայսց իւրա-
քանչիւրոք յոր կոչումն կոչեցաւ՝ ՚ի նմին
21 կայցէ։ * Ծառայ կոչեցար՝ մի փոյթ լիցի
քեզ։ այլ թէև կարիցես ազատ լինել՝ քեզ
22 այնպէս լաւ իցէ։ * Զի որ ՚ի Տէր կոչե-
ցեալ է ծառայ՝ ազատ Տեառն է. նոյնպէս և
որ ազատն կոչեցեալ է՝ ծառայ Քրիստոսի է։
23 * Գնոյ գնեցայք՝ մի լինիք ծառայք մարդ-
24 կան։ * Իւրաքանչիւրոք յոր կոչումն կոչե-
25 ցաւ՝ ՚ի նմին կացցէ առաջի Աստուծոյ։ * Այր ին
կուսանաց վկրտման ինչ ՚ի Տէր ոչ ունիմ.
բայց խրատ տամ, որպէս ողորմեալ ուրուք
26 ՚ի Տեառնէ, հաւատարիմ լինել։ * Համարիմ
թէ այնպէս լաւ իցէ, (քայց) վասն վտան-
կին որ ՚ի վերայ կայ, բարւոք է մարդոյ թէ
27 այսպէս իցէ։ * Կապեալ ես ՚ի կնոջ՝ մի խնդ-
րեր արձակիլ։ արձակեալ ես ՚ի կնոջէ՝ մի
28 խնդրեր զկին։ * Զի եթէ ամուսնանայցես՝
ոչ մեղաս։ և եթէ ամուսնանայցէ կոյսն,
ոչ մեղաս։ քայց զնեղութիւն մարմնոյ ունի-
ցին այնպիսիքն։ այլ ես խնայեցի ՚ի ձեզ։
29 * Յայս զայս ասեմ՝ եղբարք՝ եթէ ժամա-
նակս կարճեալ է։ այսուհետև զի որք ունի-
ցին

30 յին կանայս՝ ոյք ՚ի չունիցին։ * Եւ որք
լայցին՝ որպէս ՚ի ոչ լայցին և որք խընդանն՝ որպէս ՚ի չխնդայցին ։ և որք գնե
31 նուն՝ որպէս ՚ի չունիցին ։ * Եւ որք վա-
ճին զաշխարհս՝ որպէս ՚ի չվայելիցին. զի անցեալ է վայելուչքի աշխարհիս այսորիկ։
32 * Այլ կամիմ զձեզ անհոգս լինել ։ զի որ
անկինն է՝ հոգայ զՏն, ՚ի որպէս հաճոյ
33 լիցի Տն ։ * Եւ որ կանամբին է՝ հոգայ
զաշխարհիս, ՚ի որպէս հաճոյ լիցի կնոջ
իւրում ։ և ահա մեկնեցան ՚ի միմեանց ։
34 * Առնակինն և կոյս։ զի կոյսն հոգայ զՏն՝
զի իցէ սուրբ հոգւով և մարմնով ։ և առ-
նակինն հոգայ զաշխարհիս, ՚ի որպէս հա-
35 ճոյ լիցի առն իւրում ։ * Այլ զայս ասեմ
ձերոյ օգտի ասեմ. ոչ ՚ի ձեզ խնդրել ինչ ար-
կանեմ ձեզ ։ այլ վասն պարկեշտութեան՝ և
հպատակութեան Տն առանց ջրպարտանաց ։
36 * Եպա ՚ի թէ ոք ամօթ համարիցի վասն կու-
սին իւրոյ՝ ՚ի թէ իցէ ելեալ ըստ ջուխ. և
այնպէս ինչ պարտ իցէ լինել ։ զոր կամեսցի՝ արասցէ ։ ոչ մեղանչէ, ամուսնասցի ։
37 * Իսկ որ հաստատեալ է ՚ի սրտի իւրում,
և վտանգ ինչ ոչ իցէ նմա, պիշխանութիւն ունի ՚ի վերայ կամայ իւրոյ ։ և զայն ընտ-
րեաց ՚ի սրտի իւրում, պահել զկոյսն իւր՝
38 բարւոք առնէ ։ * Եւ որ ամուսնացուսանէ
զկոյս իւր բարւոք առնէ ։ և որ ոչ ամուս
39 նացուսանէ՝ լաւ և առնէ ։ * Կին կապեալ
է՝ յորքան ժամանակս կենդանի է այր նր ։
ապա ՚ի թէ ննջիցէ այր նորա՝ ազատ է. ում
կամիցի ամուսնասցի. բայց միայն Տր ։
40 * Բայց երանելի ևս է՝ ՚ի եթէ այնպէս կացցէ
ըստ իմում խրատու։ ես այսպէս համարիմ,
՚ի և յես ունիմ հոգի Այ ։

ԳԼ. Ը։

1 Այլ վասն պահիլ կռոյն զիտեմք՝ եթէ
ամենեքեան գգիտուլթի ունիմք։ գի-
տուլթի հպարտացուցանէ. այլ սէր շինէ։
2 * Եթէ ոք կարիցի գիտել ինչ, չէ ևս գի-
տաց՝ որպէս արժանն էր գիտել։
3 * Բայց որ սիրէ զԱՆ, նա է տեղեկացեալ
4 ’ի նմանէ։ * Այլ վասն կերակրոյն զոհե-
լոց՝ գիտեմք եթէ ոչ ինչ իսկ կուռքդ են
յաշխարհի· զի չէք ոք Աստուած բայց ’ի միոյն։
5 * Ջի թէպէտ և իսկն անուանեալ Աստ-
ուածք՝ եթէ յերկինս, և եթէ յերկրի։ (որպէս
և են աստուածք բազումք՝ և տեառունք բազումք։)
6 * Այլ մեզ միէ Աստուած՝ Հայրն, յորմէ ամե-
նք ’ի նա։ և միով Տեառն Յիսուսիւ, որով ամե-
նայն և մեք նովաւ։ * Այլ ոչ յամենեսեան գի-
տուլթիէ է։ ոմանք առ խղճի մտաց մինչև
յայժմ զկռոցն իբրև զզոհեալ ուտեն։ և
խիղճ մտաց նոցա քանզի տկար է, պղծի։
8 * Այլ կերակուր զմեզ առաջի ոչ կա-
ցուցանէ։ ոչ եթէ չուտեմք՝ պակասիմք
ինչ. և ոչ եթէ ուտեմք, առաւելուիմք
9 ինչ։ * Բայց զգոյշ լերուք՝ գուցէ իշխա-
նութիդ ձեր այդ, գպլծագղութիւն լինիցի
10 տկարաց։ * Եթէ ոք տեսանիցէ զքեզ՝ որ
զգիտուլթիւնդ ունիս՝ բազմեալ ’ի մեհենի՞
ոչ ապաքէն խիղճ մտաց նորա, որ տկարու
թեամբ զգածեալ է՝ անդրէն շինիցի ուտել
11 զզոհեանն։ * Ու կորնչիցի տկար ճղբայրն
’ի քումմ գիտուլթի. վասն որոյ Քրիստոս մեռաւ։
12 * Ու այսպէս յանցուցեալ յեղբարս, և
զխիղճ մտաց տկարացն վայրացուցեալ՝ ’ի
13 Քրիստոս մեղանչէք։ * Ու ոտ՝ եթէ կերակուր
գպլծագղեցուցանէ զեղբայրն իմ, ոչ կե-
րիցէ զմիս յաւիտեան։ զի մի զեղբայրն իմ
գպլծագղեցուցից։

ԳԼ.

ԳԼ. Թ։

1 Որ ասացէք ասաւո եմ, ոչ ասացէք առաքեալ եմ, ոչ ասացէք զՏ՚ն մեր Յ՚ն Քր՚ն տեսի։ ոչ ասացէք
2 գործ իմ դուք էք ի Տ՚ն։ * Թէպէտ և այլոց չիցեմ առաքեալ՝ այլ դեպ ձեզ եմ։ զի կնիք իսկ առաքելութեան իմոյ դուք էք
3 ի Տ՚ն։ * Իմ պատասխանի՝ առ զիս հարցանողացն՝ այս է։ * Միթէ ոչ ունիցիմք իշխանութիւն ուտել և ըմպել։
5 * Միթէ ոչ ունիցիմք իշխանութիւն զքոյս կանայս շրջեցուցանել ընդ մեզ. որպէս և այլ առաքեալքն. և եղբարքն Տ՚ն՝ և կե-
6 փաս։ * Եթէ միայն ես և բառնաբաս, չունիցիմք զիշխանութիւն դործել ինչ։
7 * Ո՞ զի զինուորիցի իւրովք ծոշակօք։ ո՞ զի տնկիցէ դպղի՝ և ի պտղոյ նորա ոչ ուտիցէ։ ո՞ զի արածիցէ զխաշն՝ և ի կաթ-
8 նէ խաշինն ոչ ուտիցէ։ * Իմիթէ ըստ մարդկութեան խօսիցիմ զայս։ կամ ծէն և օրէնքն
9 զայն ոչ ասիցեն։ * Ի մովսիսի իսկ յօրէնսըն գրեալ է։ ոչ կապեսցես գոռւակ եզին կալատուց։ միթէ զեզանց ինչ փոյթ էր ոյ-
10 * Ո՞չ ասացէք վասն մեր ասէ։ քանզի վ մեր գրեցաւ։ զի յուսով պարտի, որ սերմանէն, սերմանել։ և որ կաստուն՝ յուսով
11 վայելել։ * Եթէ մեք ի ձեզ հոգեւորն սերմանեցաք՝ մեծ քինչ է, եթէ ի ձէնջ
12 զմարմնաւորդ հնձիցեմք։ * Եթէ այլք ձեզ լով իշխանութեաւդ վայելեն, ընդէ՞ր ոչ առաւել եւս մեք։ այլ ոչ ի գործ ինչ այսկաք զիշխանութիւնս զայս։ քայլ ամի համբերեմք. զի մի խափանիցէք լինիցիմք աւետարանին Քրի։ * Ո՞չ գիտէք՝ եթէ որք ի տաճարի պաշտեն, ի տաճարէ անտի ուտեն։ և որք սեղանոյն պաշտօնեայքն են, ի սե-

14 ի սեղանոյ անտի վայելէն։ * Նոյնպէս և
Տէր. որոյ զաւետարանն աւե-
տարանեմ՝ յաւետարանէ անտի կեալ։
15 * Բայց ես և ոչ զմի ինչ յայսցանէ արկի
ի գործ. և ոչ գրեցի զայդ՝ զի ինձ այնպէս
ինչ լինիցի։ լաւ է ինձ մանաւանդ մեռանիլ.
և ոչ զի պարծանս իմ ոք ընդունայն հա-
16 մարիցի։ * Զի եթէ աւետարանեմ, ոչինչ
են ինձ պարծանք. քանզի հարկ ի վերայ
կայ։ բայց վայ է ինձ, եթէ ոչ աւետարա
17 նեմ։ * Եթէ կամիս զայն առնեմ, վարձք
են ինձ։ և եթէ ակամայ՝ տնտեսութիւն յան
18 ձն է ինձ։ * Ուր արդ՝ զի՞նչ վարձք են
ինձ։ եթէ յաւետարանելն ձրի տայ զաւե
տարանն՝ զի մի զեղծցիմ ինչ իշխանութեա
19 մովս յաւետարանի անդ։ * Քանզի ազատ
էի յամենեցուն զանձն ի ծառայու
թիւն կացուցի. զի զբազումս շահեցայց։
20 * Եղէ ընդ հրեայն իբրև զհրեայ. զի զհր
21 հրեայսն շահեցայց։ * Եղէ ընդ օրինաց իբ
րև զայնոսիկ՝ որք ընդ օրինաւքն էին։ (իբր
ոչ եթէ ընդ օրինաւքն էի։) այլ զի և որք
ընդ օրինաւքն իցեն, և զնոսա շահեցայց։
ընդ անօրէնսն եղէ իբրև զանօրէն։ (իբր
ոչ եթէ անօրէն ինչ էի Աստ. այլ ընդ
օրինաւքն Քրի.) զի շահեցայց զանօրէնսն։
22 * Եղէ ընդ տկարս իբրև զտկար՝ զի զտը
կարսն շահեցայց։ ընդ ամենայն եղէ.
զի թերևս ապրեցուսցիմ զոմանս։
23 * Զայս ամենայն առնեմ վասն աւետարա
24 նին, զի կցորդ եղէց նմա։ * Ո՞չ գիտէք՝
եթէ որք յասպարէսին ընթանան, ընթա
նան ամենեքեան ընթանան՝ բայց միոք առ
նու զյաղթութիւնն։ այնպէս ընթացարուք՝
25 զի հասանիցիք։ * Ամենայն որ պատերազ
մի՝ ամենայն ժուժկալ լինի։ նորա զի պսա
կեսցին պսակն առնուցուն՝ և մեք զանեզծուն։

* Արդ

26 * Արդ ես իսկ այնպէս ընթանամ, ոչ որ-
պէս յաներևոյթս. այնպէս մրցիմ, ոչ ոք
27 լթէ զհողմն ինչ կոծելով։ * Այլ ձնշեմ
զմարմինս իմ, և հնազանդեցուցանեմ։ զի
գուցէ որ այլոցն քարոզեցեալ՝ ես ինքն ան-
պիտան գտանիցիմ։

ԳԼ. Ժ։

1 Ո՛չ կամիմ, եղբարք, թէզի տգիտոր իցէք եղբարք-
ութեան Հարքն մեր ամենեքին ընդ ամպովն
էին։ և ամենեքին ընդ ծովն անցին։
2 * Եւ ամենեքին ՚ի մովսէս մկրտեցան յամպն
3 և ՚ի ծովն։ * Եւ ամենեքին զնոյն հոգևոր
4 կերակուրն կերին։ * Եւ ամենեքին զնոյն
հոգևոր ըմպելին արբին։ (զի ըմպելին ՚ի
հոգևոր վիմէն՝ որ երթայր ընդ նոսա։ և
5 վէմն էր ինքն Քրիստոս։) * Այլ ոչ եղեն ընդ
բազումս ՚ի նոցանէ հաճեալ Աստուծոյ։ քանզի
տապաստան անկան յանապատի անդ։
6 * Եւ այն օրինակաւ լինէր վասն մեր։ զի մի
լինիցուք ցանկացօղք չարեաց, որպէս և նոքա
7 ցանկացան։ * Եւ մի կռապաշտիչք լինիցիմք
որպէս ոմանք ՚ի նոցանէ։ որպէս և գրեալ
է։ նստաւ ժողովուրդն ուտել և ըմպել և
8 յարեան ՚ի խաղալ։ * Եւ մի պոռնկիցուք
որպէս ոմանք ՚ի նոցանէ պոռնկեցան։ և ան-
կան ՚ի միում աւուր քսան և չորք հազարք։
9 * Եւ մի փորձեսցուք զՏէր՝ որպէս ոմանք
՚ի նոցանէ փորձեցին, և յօձից անտի սա-
10 տակեցան։ * Եւ մի տրտնջեսցուք՝ որպէս
ոմանք ՚ի նոցանէ տրտնջեցին, և կորեան ՚ի
11 սատակչէ անտի։ * Այլ այն ամենայն օրի-
նակաւ անցանէր ընդ նոսա։ բայց գրեցաւ
վասն մերոյ խրատուոյ. յորս վախճան յաշ-
12 տեարսն եհաս։ * Այսուհետև ով համարի
ցի հաստատուն կալ՝ զգուշ լինիցի. գուցէ
13 անկանիցի։ * Փորձութիւն ՚ի ձեր վերայ ոչ

է եկեալ քայ ՚ի մարդկանէ։ այլ հաւատա-
բիմ է ԱՆ՝ որ ոչ ալկսէ զձեզ ՚ի փորձու-
թիւն առաւել քան զկար ձեր։ այլ արաս-
սէ ընդ փորձութեանն և զելս՝ զի համբերել
14 կալասջիք։ * Ալ ո՛ երայ սիրելիք իմ, փա-
15 խարուք ՚ի կռապաշտութենէ։ * Իբրև ընդ
իմաստունս խօսիմ։ ընտրեսջ՛ք ձեզին՝ զոր
16 ասեմ։ * Բաժակն օրհնութեան զոր օրհ-
նեմք՝ ոչ սպասքէն հաղորդութիւն է ար-
եան վրէ։ հայն՝ զոր բեկանեմք՝ ոչ ա-
պաքէն հաղորդութիւն է մարմնոյն վրէ։
17 * Զի մի հայ՝ մի մարմին եմք բազումքս։
զի ամենեքին ՚ի միոջէ հայէ անտի վայե-
18 լեմք։ * Տեսէ՛ք զիհէն ըստ մարմնոյ։ ոչ ա-
պաքէն՝ որք ուտեն ՚ի զոհիցն՝ հաղորդք են
19 սեղանոյն։ * Իսկ արդ զի՞նչ։ ասեմ, թէ
զոհեալն իցէ ինչ։ և կամ թէ կուռքն իսկ
20 իցէն ինչ։ * Այլ զոր զոհենն հեթանոսք՝
դիմայ, և ոչ ԱՅ զոհեն։ ոչ կամիմ զձեզ
հաղորդս դիմայ լինիլ։ քանզի ոչ կարէք
զաժաւկն Տ՚ն ըմպել՝ և զաժաւկն դիմայ։
21 * Ոչ կարէք ՚ի սեղանոյ Տ՚ն վայելել՝ և
22 ՚ի սեղանոյ դիմայ։ * Արդեօք զնախանձ հնչ
արկանիցեմք Տ՚ն. միթէ զօրագոյնք իցեմք
քան զնա։ ամ ինչ ինձ մարթ է՝ այլ ոչ ամ
23 ինչ օգուտ է։ * Ամենայն ինչ ինձ մարթ է՝
24 այլ ոչ ամ ինչ շինէ։ * Մի ոք զանձին և
25 եթէ խնդրեսցէ՝ այլ և զընկերին։ * Ամենայն
ինչ որ ՚ի սպանդանոցի վաճառի, կերայք,
26 և մի խարէք վ՚ն խղճի մտոյ։ * Զի Տ՚ն
27 է երկիր լրիւ իւրով։ * Արդ ոք կոչէ զդ-
ձեզ անհաւատիկ՝ և կամիցիք երթալ՝ ամ
ինչ՝ որ առաջի ձեր դնիցի, կերայք, և մի
28 խարէք վասն խղճի մտոյ։ * Ապա եթէ ոք
ասասցէ ձեզ՝ թէ այդ զոհեալ է՝ մի ուտի-
ցէք վասն նորա՝ որ դուշակն եղև. և վասն
29 խղճի մտոյն։ * Այլ զխիղճ մտոյն ասեմ.

ոչ զնուրն, այլ զընկերին ։ Իսկ ընդէ՞ր քնա
յազատուիս իմ դատիցի յայլոց խղճէ մասոյ
30 * Եթէ ես շնորհօք վայելեմ, ընդէ՞ր հայ
հոյիցեմ, վասն որոյ ես դոհանամ ։
31 * Արդ՝ եթէ ուտիցէք՝ եթէ ըմպիցէք
եթէ զինչ և առնիցէք ։ զամ ինչ ՚ի փա
32 ռս այ արասջի՛ք ։ * Առանց դայթապղու
թիւն դնելոյ հրէից և հեթանոսաց լինիցի՛ք
33 և եկեղեցւոյն Աւ ։ * Որպէս և ես ամեն
ևին ամենեցուն հաճոյ լինիմ ։ ոչ խնդրեմ
զանձին օգուտ։ այլ զբազմաց՝ զի ապրեսցին

ԳԼ· ԺԱ ։

1 Ա մանօղք ինձ եղերուք· ոպ և ես Քի
2 * Գովեմ զձեզ՝ զի զամ ինչ զիմ յի
շէք ։ և ոպ աւանդեցի ձեզ՝ զաւանդուածն
3 ունիցիք ։ * Կամիմ, զի գիտիցէք դուք ։ ե
թէ առն ամի գլուխ Քս է՝ և գլուխ կնոջ
4 այր՝ և գլուխ Քի Ած ։ * Ամենայն այր
յորժամ յաղօթս կացցէ՝ կամ մարգարէա
նացցէ՝ և զգլուխն ծածկեալ ունիցի, յա
5 մօթի առնէ զգլուխն իւր ։ * Իւ ամ կին
յորժամ յաղօթս կացցէ՝ կամ մարգարէա
նացցէ բացաւ գլխով՝ յամօթի առնէ զգլու
խըն իւր։ զի այնպէս համարի՝ եթէ գերծեալ
6 իցէ ։ * Զի եթէ ոչ ածուիցի կինն, փոք
րեսցէ սէրս իւր։ ապա եթէ անպատեհ է
կնոջ փոքրել կամ գերծուլ՝ ածուիցի ։
7 * Առն մարդոյ չէ պարտ ծածկել զգլուխ
իւր։ զի պատկեր և փառք Այ է ։ Իսկ կի
8 նայ փառք առն իւրոյ է ։ * Զի ոչ եթէ այր՝
9 կնոջէ է· այլ կին յառնէ ։ * Քանզի ոչ
իսկ հաստատեցաւ այր վասն կնոջ· այլ կի
10 նայ վասն առն ։ * Վասն այսորիկ պարտ կին
շուք դնել գլխոյն վասն հրեշտակաց ։
11 * Լայց ոչ կին առանց առն· և ոչ այ
12 առանց կնոջ ՚ի Տէ ։ * Զի ոպ կին յառն
նոյն

նոյնպէս և այր ՚ի կնոջէ՝ բայց յամ յոյ։
13 * Այլ դուք ձեզէն տուք զիւրաւդ։ արժանի
է կնոջ մարդոյ հոլանի յաղօթս կալ առա
14 ջի Աւ։ * Եւ ոչ բնութիւնն իսկ ուսուցա
նէ զձեզ։ զի այր եթէ գիսաւոր է՝ անար
15 դանք են նմա։ * Բայց կին եթէ գիսաւոր
է՝ փառք են նմա։ զի գէրք փոխանակ ըզ
16 գիսոյս տուեալք են նմա։ * Ապա թէ ոք
կամի հակառակող լինել. մեք չունիմք այն
պիսի սովորութիւն. և ոչ եկեղեցիքն Աւ։
17 * Այլ զայս պատուիրեմ, ոչ ումի թէ գո
վեցեմ, զի ոչ ՚ի լաւ անդր՝ այլ ՚ի վատ
18 թարն նկրտիք։ * Նախ՝ յորժամ ՚ի միասին
ժողովիցիք ՚ի եկեղեցին, լսեմ եթէ հերձ
ուածք գոն ՚ի ձեզ։ և սակաւ ինչ հաւա
19 տացի։ * Բայց և հերձուածք լինելոց են
20 ՚ի ձեզ։ զի որք ընտիքքն իցեն ՚ի ձեզ՝ երև
եսցին։ * Եւ արդ՝ ՚ի ժողովին ձեզ ՚ի միա
սին՝ ոչ է ուն Տեն ձեզ ուտել տեղի հայ ուտե
21 լոյ։ * Զի իւրաքանչիւր որ՝ զիւր ընթրիս
յառաջանայ ուտել։ և ոմն քաղցեալ՝ և ոմն
22 արբեալ։ * Մի թէ ուն ոչ ունիցիք ու
տելոյ կամ ըմպելոյ։ եթէ զեկեղեցեաւն Աւ
արհամարհիցէք. և յամօթ առնէք զչքա
ւորսն։ զի՞նչ ասացից։ գովեցից զձեզ՝ յայ
23 դըմ ոչ գովեմ։ * Զի ես ընկալայ ՚ի Տէ՛
զոր և ձեզն աւանդեցի։ եթէ Տէր Յե ՚ի գի
շերին յորում մատնիւր, էառ գհաց՝
24 * գոհացաւ՝ երբեկ՝ և ասէ։ Առէք՝ և կե
ցուք. այս է մարմին իմ, որ վասն ձեր բաշ
խի։ զայս արարէք առ իմոյ յիշատակի։
25 * Նոյնպէս և զբաժակն յետ ընթրեացն էառ
և ասէ։ այս բաժակ՝ նոր ուխտ է իմով ար
եամբ. զայս արարէք քանիցս անգամ ԹԷ
26 ըմպիցէք առ իմոյ յիշատակի։ * Քանիցս
անգամ եթէ ուտիցէք զհացս զայս, և ըզ
բաժակս ըմպիցէք՝ զմահ Տեն պատմիցէք,

27 մինչև եկեսցէ նա։ * Այսուհետև՝ որ ու-
տիցէ զՀացս, կամ ըմպիցէ զբաժակս Տ֊ի
անարժանութիւն, պարտական եղիցի մարմնոյ
28 և արեան Տ֊ն։ * Փորձեսցէ մարդ զանձն
իւր. և ապա՝ ի հացէ անտի կերիցէ. և
29 ի բաժակէն արբցէ։ * Զի որ ուտէ և
ըմպէ անարժանութիւն՝ դատաստան անձին
իւրում ուտէ և ըմպէ։ զի ոչ խարէ զմարդ
30 մինն Տ֊ն։ * Վասն այնորիկ իսկ են՝ ի ձեզ
բազում հիւանդք և անուժութիք. և շատք
ևս այնք են, որք և ննջեցեալք իսկ իցեն։
31 * Զի եթէ զանձինս քննէաք՝ ապա ոչ դա
32 տապարտէաք։ * Այլ եթէ դատիմք՝ ի Տ֊է
խրատիմք։ զի մի ընդ աշխարհի դատապար-
33 տիցուք։ * Այսուհետև եղբարք՝ յորժամ
ի վայր ժողովիցիք ուտել՝ միմեանց ճաշա-
34 կիք։ * Ապա եթէ ոք քաղցեալ իցէ՝ ի տան
իւրում կերիցէ։ զի մի՝ ի դատապարտութիւն
ժողովիցիք։ բայց զայլ ինչ յորժամ եկիցեմ՝
յայնժամ պատուիրեցից։

ԳԼ. ԺՌ։

1 Այլ վասն հոգևորացն, եղբարք՝ ոչ
կամիմ եթէ տգիտք իցէք։
2 * Գիտէք իսկ՝ զի մինչ հեթանոսք էիք՝
առ կուռս անմռունչս որպէս ելիայիք և
3 դայիք։ * Վասն որոյ յուսցանեմ ձեզ. զի
ոչիք Հոգւով Աստ խօսի՝ և ասիցէ նզովիլ
Յ֊ն. և ոչիք կարէ ասել Տ֊ր զՅ֊ն, եթէ
4 ոչ Հոգւովն սրբով։ * Թէպէտև բաժինք
5 շնորհացն են՝ այլ Հոգի նոյն է։ * Եւթէ
բաժինք պաշտամանցն են, այլ Տ֊ր նոյն է։
6 * Եւթէ բաժինք յաջողութեցն են՝ այլ Աստ
7 նոյն է. որ յաջողէ զամենի։ * Բայց ի
յայտնութիւն ամենայնի ումեք տուեալ է յաւե-
8 հուտն առ ի բարեաց։ * Ումեմն
ի Հոգւոյն տուեալ է բան իմաստութեան.

այլում

այլում քան դիտումեմ ըստ նմին ։ Ողբայ։
9 * Միեւսում հաւատք նովին Հոգւով. այլում
10 շնորհ բժշկութեց նովին Հոգւով։ * Այլում
յաջողութի զօրութեց. այլում մարգարէութի. այլում ընտրութի Հոգւոյ.
այլում ազգք լեզուաց. այլում թարգմանութեն լեզուաց։ * Այլ ա-
11 յս ամենայն յաջողէ մի և նոյն Հոգի. և բաժանէ իւրա-
12 քանչիւր որպէս և կամի։ * Որպէս մարմին
մի է՝ և անդամս բազումս ունի. և ամ-
բազում անդամք մարմնոյն՝ մի մարմին են.
13 նոյնպէս և Քր։ * Քանզի միով Հոգւով
մեք ամենեքեան ՚ի մի մարմին մկրտեցաք. ե-
թէ հրէայք, եթէ հեթանոսք. եթէ ծա-
ռայք, եթէ ազատք. ամենեքեան զմի Հոգի
14 արբաք։ * Քանզի մարմին ոչ մի անդամ
15 է. այլ բազում։ * Եթէ ասիցէ ոտն, զի
չեմ ձեռն, չեմ ՚ի մարմնոյ անտի, ոչ այ-
16 նու չիցէ ՚ի մարմնոյ անտի։ * Եւ եթէ ա-
սիցէ ունկն, զի չեմ ակն, չեմ ՚ի մարմ-
նոյ անտի, ոչ այնու չիցէ ՚ի մարմնոյ անտի։
17 * Եթէ ամ մարմին ակն էր՝ ո՞ւր էր ունկն.
և եթէ ամ լսելիք էին՝ ո՞ւր էին հոտառ-
18 լիք։ * Բայց այդ՝ Աստ եդ զանդամսն՝ զմի
մի իւրաքանչիւր ՚ի նոցանէ ՚ի մարմնին որ և
19 կամեցաւ։ * Ապա եթէ էր ամենայն մի ան-
20 դամ, ո՞ւր էր մարմին։ * Բայց այդ ան-
դամք բազումք են, և մարմին մի։
21 * Ո՛չ կարէ ակն ասել ցձեռն, եթէ չես ինձ
պիտոյ. և կամ դարձեալ գլուխ ցոտս՝ եթէ
22 չէք ինձ պիտոյ։ * Այլ առաւել որք թո-
ւրին անդամք մարմնոյն, եթէ տկարագոյնք
23 իսկն՝ կարիւորք են։ * Եւ որք թուրին,
եթէ անարգագոյնք իսկն մարմնոյն, այնոց ա-
ռաւելագոյն պատիւ առնեմք. և ամօթագոյնք
մեր առաւել ևս պարկեշտութի ունին։
24 * Եւ պարկեշտիցն մերոց չէ ինչ պիտոյ.

քանզի

քանզի Աճ խաոնեաց զմարմինն, և նոր-
25 ղին առաւել ևս զպատիճ ետ։ * Զի մի ի-
նչեն հերձուածք ՚ի մարմնի անդ. այլ զի
նոյնք զմիմեանց հոգայցեն անդամքն։
26 * Եթէ վշտանայ մի անդամն, վշտա-
նան ամ անդամքն ընդ նմա. և եթէ փա-
ռաւորի մի անդամն, խնդան ամենայն
27 անդամքն ընդ նմա։ * Այլ դուք մարմին
Քրիստոսի եք՝ և անդամք յանդամոց նորա։
28 * Եւ զոմս եդ Աճ յեկեղեցւոջ՝ այս են.
նախ՝ պատուհասեալս. երկրորդ՝ զմարգարէս.
երրորդ՝ զվարդապետս. ապա զզօրութիւն.
ապա շնորհս բժշկութեանց՝ օգնութիւնս՝ վա-
րիչս՝ ազգս լեզուաց՝ թարգմանութիւնս լե-
29 զուաց։ * Ամենեքին առաքեա՞լք ի-
նչեն՝ ամենեքին մարգարէ՞ք իցեն. ա-
30 մենեքին վարդապե՞տք իցեն։ * Ա-
մենեքին շնորհս բժշկութեանց ունիցին.
ամենեքին ՚ի լեզուս խօսիցին. ամե-
31 նեքին թարգմանիցեն։ * Այլ նախան-
ձաւորք լերուք շնորհացն, որք լաւքն են.
այլ ես առաւել ևս ճանապարհ ցուցանեմ
ձեզ։

ԳԼ. ԺԳ։

1 Եթէ լեզուս մարդկան խօսիցիմ և հր-
եշտակաց՝ և զսէր ոչ ունիցիմ, եղէ
ես իբրև զպղինձ, որ հնչէ. կամ իբրև զը-
2 նծդացս՝ որք ղօդանջեն։ * Եւ եթէ ունի-
ցիմ զմարգարէութիւն, և գիտիցեմ զնոր-
հուրդս ամենայն՝ և զամ գիտութիւն. և
եթէ ունիցիմ զամ հաւատս՝ մինչև զլե-
րինս փոփոխել, և զսէր ոչ ունիցիմ, ոչ
3 ինչ եմ։ * Եւ եթէ ջամբիցեմ զամ զինչս
իմ աղքատաց. և մատնիցեմ զմարմինս իմ
յայրուիլ. և զսէր ոչ ունիցիմ, ոչ ինչ
4 օգտիմ։ * Սէր երկայնամիտ է՝ քաղցրանայ
սէր

սէր ոչ նախանձի. ոչ ամբարհաւաճէ. ոչ
5 հպարտանայ։ * Ոչ յանդգնի. ոչ խնդրէ
զիւր. ոչ գրգռի. ոչ խորհի զչար։
6 * Ոչ խնդայ ընդ անիրաւութիւն. այլ
7 խնդայ ընդ ստուգութիւն։ * Ամենայնի
տեւէ. ամի հաւատայ. ամենևին յուսայ. ամի
8 համբերէ։ * Սէր ոչ երբէք անկանի. եթէ
մարգարէութիւք լինեն՝ խափանեսցին. եթէ
լեզուք՝ լռեսցեն՝ եթէ գիտութիւն՝ խափա-
9 նեսցի։ * Քանզի փոքր ’ի շատէ գիտեմք.
10 և փոքր ’ի շատէ մարգարէանամք։ * Այլ
յորժամ եկեսցէ կատարումն, փոքր ’ի շա-
11 տէս խափանեսցի։ * Մինչ տղայն էի՝ իբրև
տղայ խօսէի՝ իբրև տղայ խորհէի, իբրև
տղայ հասարէի։ այլ յորժամ եղէ այր՝
տղայութիւն ’ի բաց խափանեցի։
12 * Այժմ տեսանեմք իբրև ընդ հայելի օրէ
նսեմս. այլ յայնժամ դէմ յանդիման. այժմ
խիւմուտ եմ փոքր ’ի շատէ. այլ
յայնժամ գիտասցիմ՝ որպէս և նայն ծանեաւ
13 զիս։ * Բայց արդ մնան հաւատ՝ յոյս՝ սէր.
սոքա երեքեան. և մեծ քան զսոսա սէր է։

ԳԼ. ԺԴ։

1 Զհետ երթայք սիրոյ, և նախանձա-
ծուք լերուք հոգևորացն. առաւել
2 զի և դուք մարգարէանայիցէք։ * Զի որ
խօսի ’ի լեզուս՝ ոչ ընդ մարդկան խօսի,
այլ ընդ Աստ. զի ոչ ոք է՝ որ լսէ. բայց
3 հոգւով խօսի ’ի խորհուրդս։ * Իսկ որ
մարգարէանայն, մարդկան խօսի ’ի շինուածի,
4 և ’ի սփոփութիւն։ * Որ խօսի ’ի լեզուս՝
զանձն իւր շինէ. իսկ որ մարգարէանայ՝ զե-
5 կեղեցին շինէ։ * Կամիմ, զի ամենեքեան դուք
’ի լեզուս խօսիցիք. առաւել զի մարգարէ-
անայիցէք. զի լաւ է՝ որ մարգարէանայն քան
զայն՝ որ ’ի լեզուս խօսիցի. բայց եթէ
թարգմա-

Թարգմանիչէ՝ ըլլ եկեղեցին գշինուԹիւն
6 առնուցու ։ * Բայց այժմ , Քրիստոս՝ ելԹէ
եկից առ ձեզ ՝ի լեզուս խօսելով , ևլ՞նչ
օգուտ լինիցիմ ձեզ՝ ելԹէ ոչ խօսիցիմ , կամ
յայտնուԹի՛ւն. կամ գիտուԹի՛ւն. կամ մարգա-
րէուԹի՛ւն ։
7 * ԵՒյնպէս որպէս անշունչքն գնայն տայեն,
ելԹէ փող և ելԹէ քնար . և ելԹէ ղնտ-
լուԹիւն ինչ բարբառոյն չառնիցեն , գի-
նդ Ճանաչիցի փողոյն հարկանել՝ կամ
8 քնարին հնչել ։ * Վասնզի ելԹէ խառնաձայն
արձակիցի փողն , ով պատրաստուցի ՝ի պա-
9 տերազմ ։ * ԵՒյնպէս և դուք՝ ելԹէ լեզ-
ուօք ոչ նշանակիցէք զբանն՝ գինդ Ճա-
նաչիցին խօսքն . զի լինիցիք այնուհետև
երբև ընդ օդս խօսեցեալք ։
10 * Զի այնչափ սպսք ձայնից են յաշխար-
11 հի. և ոչինչ անձայն է ։ * Իսկ արդ՝ ելԹէ
ոչ գիտիցեմ զօրուԹի՛ն ձայնին , լինիցիմ
այնմ , որ խօսիցի ընդ իս՝ խուժ ։ և նա,
որ խօսիցի ընդիս դուժ ։
12 * ԵՒյնպէս և դուք՝ քանզի նախանձուդք
էք Հոգևորացն . վասն շինուածոյ եկեղե-
ցւոյն խնդրեցէք՝ գի առատ ևս լիցէք ։
13 * Վասն որոյ՝ որ խօսի ՝ի լեզուս , աղօԹ-
14 սասցէ՝ գի Թարգմանիցէ ։ * ևԹէ կամ
յաղօԹս լեզուաւ՝ Հոգին իմ կայ յաղօԹ-
15 այլ միտք իմ անպտուղք են ։ * Իսկ արդ
գինչ լիցէ . կայցի յաղօԹս Հոգւով , կայցի
յաղօԹս և մտօք. սաղմոս ասասցի Հոգւով
16 սաղմոս ասասցի և մտօք ։ * Ապա ԹէՀ ոչ
ելԹէ օրհնիցես Հոգւով՝ որ կայցէ ՝ի տե-
ղւոջ տպիտոն, գինդ ասիցէ ՝ի քում դո-
վուԹիւնն՝ զամենն . քանզի զոր ասես՝ նա
17 ոչ գիտէ ։ * Զի դու բարւոք գոհանաս ,
18 այլ ընկերն ոչ շինի ։ * Գոհանամ գԱս
իմոյ՝ վասն ամենեցուն ձեր՝ առաւել լեզ-
ուօք

19 ուզք խօսիմ։ * Այլ ՚ի մէջ եկեղեցւոյ կա-
միմ բանս հինգ, մտօք խօսիլ՝ զի և զայլս
խրատիցեմ, քան զբազում բանս լեզուաւ։
20 * Եղբարք մի լինիք սղայք մտօք՝ այլ ՚ի
չարեաց տղայացարուք. և մտօք կատարեալք
21 լինիջիք։ * Քանզի և յօրէնսն գրեալ է.
եթէ յօտար լեզուս՝ և ՚ի շրթունս օտարա-
տիս խօսեցայց ընդ ժողովրդեանդ ընդ այդ
միկ՝ ասկայն և ոչ այնպէս լսիցեն ինձ,
22 ասէ Տ։ * Ապաուրեմն լեզուք նշանակի
վասն են։ ոչ հաւատացելոյ՝ այլ անհաւա-
տից։ իսկ մարգարէութիւն, ոչ անհաւատից,
23 այլ հաւատացելոյ։ * Ապա եթէ գայցէ
ամ եկեղեցին ՚ի մի վայր, և ամենեքին ՚ի
լեզուս խօսիցին. և մտանիցեն անդր ոը-
դեաք՝ կամ անհաւատք՝ ոչ ասիցեն թէ զի
24 մոլիջք։ * Իսկ եթէ ամենեքին մարգարէա
նայցեն. և մտանիցէ ոք անդր անհաւատ՝
կամ տգէտ, յանդիմանի յամենեցունց. և
25 քննի յամենեցունց։ * Եւ գաղտնիք սրտի
նորա յայտնի լինին։ և ապա անկեալ ՚ի
վ՚ երեսաց՝ երկիրպագանիցէ Աստ՝ և խոս
տովան լինիցի՝ թէ արդարև Աստ է ՚ի ձեզ։
26 * Եւ ասդ՝ զի՞նչ էիցէ եղբարք. յորժամ
՚ի մի վայր ժողովիցիք, իւրաքանչիւրոք ՚ի
ձէնջ՝ եթէ զաղմոս ունիցի, թէ վարդա-
պետութիւն ունիցի, եթէ գայտնութիւն
ունիցի, թէ զլեզուս ունիցի՝ եթէ զթարգ
մանութիւն ունիցի. ամ՚ի շինուած լինիցի։
27 * Եթէ ՚ի լեզուս ոք խօսիցի՝ երկուք.
և եթէ ևս աւելի՝ երեք։ և ապա միջոց
28 միջէ։ և մինն թարգմանիցէ։ * Ապա ե-
թէ չիցէ ոք՝ որ թարգմանիցէ՝ լուռ լիցի
յեկեղեցւոջն։ ընդ միտս իւր՝ և ընդ Աստ
29 խօսեսցի։ * Բայց մարգարէք երկու, կամ
երեք խօսեսցին։ և այլքն քննեսցին։
30 * Ապա եթէ այլոյ ումեք որ նստիցի, յայտ
նեսցի՝

31 Նեսցի՝ առաջինն լուեսցէ։ * Քանզի կա-
րօղ էք ամենեքին մի ըստ միոջէ մարգա-
րէանալ՝ զի ամենեքին ուսանիցին. և ամե-
32 նեքեան մխիթարեսցին։ * Եւ հոգիք իսկ
մարգարէից՝ մարգարէից հնազանդին։
33 * Զի ոչ երեք խռովութեան Աստ՝ այլ խա-
ղաղութեան. որպէս յամենայն սրբոց։
34 * Կանայք յամենայն ժողովս լուռ լիցին. զի
ոչ հրամայեալ նոցա խօսել՝ այլ հնազանդ լի-
35 նել. որպէս և օրէնքն իսկ ասեն։ * Ապա
թէ ուսանիլ ինչ կամիցին՝ ի տան զարս իւ-
րեանց հարցանիցեն։ քանզի անպատեհ է
36 կնոջ մարդոյ յեկեղեցւոջ խօսիլ։ * Եթէ
ի ձէնջ բանն Աստուծոյ ել։ և կամ առ ձեզ
37 միայն եհաս։ * Իսկ եթէ ոք կամիցի մար-
գարէ լինիլ՝ կամ հոգևոր, գիտասցէ՝ զոր
գրեցիդ առ ձեզ՝ թէ Տեառն պատուիրանք են։
38 * Ապա թէ ոք տգիտանայցէ, տգիտասցի։
39 * Այսուհետև եղբարք, նախանձեցարուք
մարգարէանալ՝ և զխօսիլն լեզուօք մի ար-
40 գելուք։ * Եւ ամ ինչ ձեր պարկեշտութի՛
և ըստ կարգի լինիցի։

Գլ. ԺԵ։

1 Յուցանեմ ձեզ եղբարք զաւետարանն
եմ, զոր աւետարանեցի ձեզ. զոր և
ընկալայք. յոր և հաստատեալդ էք։
2 * Որով ապրեցայք։ որով բանիւ աւե-
տարանեցի ձեզ՝ թէ ունիցիք։ բայց եթէ
3 ի զուր ինչ հաւատացիք։ * Զի ես ձեզ
նախ ուսանեցի՝ զոր և ես ընկալայ։
թէ և Քրիստոս վասն մեղաց մերոց, ըստ
4 գրոց։ * Եւ զի թաղեցաւ։ թէ և յարեաւ
5 յաւուր երրորդի ըստ գրոց։ * Եւ թէ երև-
եցաւ Կեփայի. և ապա միտասանելոյն։
6 * Ապա երևեցաւ աւելի ևս քան զհինգ հա-
րիւր եղբարց միանգամայն. յորոց բազումք
կան

կան մինչև ցայժմ, և ոմանք ննջեցին։
7 * Յետ ապայ երևեցաւ Յակոբայ։ ապայ ա-
8 ռաքելոցն ամենեցուն։ * Յետ ուսկ յետոյ քան
զամենեսին իբրև անտարպի միոջ՝ երևեցաւ
9 և ինձ։ * Ջի ես իսկ եմ տրուսն առաքե-
լոց. որ չեմ իսկ արժանի լինել կոչեցեալ ա-
ռաքեալ։ զի հալածեցի զեկեղեցին Աւ։
10 * Այլ շնորհօքն Աւ եմ, զինչ և իցեմ։
և շնորհք նորա՝ որք յիս՝ ընդունայն ինչ
ոչ եղեն։ այլ առաւել քան զնոսա ամենե-
սին վաստակեցայ։ և ոչ ես՝ այլ շնոր
11 հրն ոյ՝ որ ընդ իս։ * Արդ՝ եթէ ես և
եթէ նոքա՝ այսպէս քարոզեցաք։ և դուք
12 այսպէս հաւատացիք։ * Ապա թէ քրս քա-
րոզի՝ եթէ ի մեռելոց յարուցեալ է, զի-
նչ արդ ասեն ոմանք ի ձէնջ՝ եթէ յարու-
13 մեռելոց չիք։ * Իւթէ յարութիւն մեռելոց
չիք, ասա և քս չէ յարուցեալ։
14 * Իւ եթէ քս չիցէ յարուցեալ, ընդու-
նայն է քարոզութիւնն մեր. ընդունայն են և
15 հաւատքն ձեր։ * Իւ գտանիցիմք ծուտ վկ-
կայք Աւ. զի վկայեցաք զԱւ զի յարոյց
զքս։ զոր ոչն արդեօք յարոյց՝ եթէ մե-
16 ռեալք ոչ յառնեն։ * Իսկ եթէ մեռեալք
ոչ յառնեն՝ ասա և քս չէ յարուցեալ։
17 * Իւ եթէ քս չիցէ յարուցեալ. ընդու-
նայն են հաւատքն ձեր։ և տակաւին ի նմին
18 մեղս կայցէք։ * Իսկ արդ՝ որք ննջեցեալն ի
19 քս, կորեան արդեօք։ * Իւթէ այսու կե-
նօքս միայն յուսացեալ եմք ի քս, ողոր-
մելիք եմք քան զամենայն մարդիկ։
20 * Այլ արդ քս յարուցեալ է ի մեռելոց՝
21 առաջին պտուղ ննջեցելոց։ * Քանզի մար
դով եղև մահ, և մարդով յարութիւն մե-
22 ռելոց։ * Որպէս աղամայն ամենեքեան մե
ռանին. նոյնպէս և քրիւ ամենեքեան կենդա
23 նասցին։ * Իւրաքանչիւր յիւրում կարգի։

նախ քո՛ւ, և ապա քեզանի՛կ ՚ի գալստեան
24 նորա։ * Եւ ապա կատարած՝ յորժամ
տայէ ՚ի ձեռս զԹագաւորութիւնն Աստ-
ծոյ և Հօր՝ յորժամ խափանեսցէ զամ ի շնա-
25 և զամ պետութիւն, և զզօրութիւն։ * Ա՛յ
պարտ է նմա Թագաւորել՝ մինչև դիցէ զամ
26 Թշնամիս ՚ի ներքոյ ոտից իւրոց։ * Յետին
Թշնամին խափանի մահ։ և զամ ինչ հնա-
զանդ արար ՚ի ներքոյ ոտից նորա։ ապ՛ յոր
27 ժամ ասիցէ։ * Թէ հնազանդեաւ է նմա
ամ, յայտ է՝ Թէ բաց յայնմանէ՝ որ հնա-
28 զանդեցոյց նմա զամ։ * Ա՛յլ յորժամ հն-
նազանդեսցի նմա ամ՝ յայնժամ և ինքն
որդի հնազանդեսցի այնմ, որ հնազանդե-
ցոյց նմա զամ։ զի եղիցի Աստ ամ յամի։
29 * Ապա Թէ ոչ՝ զինչ գործիցեն, որք մկր-
տիցինն վասն մեռելոց։ եԹէ արդարև մե-
30 ռեալք ոչ յառնեն։ ընդէ՞ր և մեք ձգնիմք
սին վասն նոցա։ * Ընդէ՞ր և մեք ձգնիմք
31 յամ ժամ։ * Եւ հանապազ մեռանիմք։
՚ի պարծանս ձեր եղբարք՝ զոր
32 ունիմ ՚ի Քս Յս ՚ի Տէր մեր։ * Եթէ (ո-
մարդոյ) ՚ի գազանամարտի ետես էի յեփե-
սոս։ զի՞նչ օգուտ էր ինձ, եԹէ մեռեալք
ոչ յառնեին։ կերիցուք՝ արբցուք՝ քանզի
33 վաղիւն մեռանիմք։ * Մի խաբիք. ապա-
կանեն զբարս քաղցունս բանք չարք։
34 * ԱրԹափեսցարուք արդարութիւն՝ և մի մե-
ղանչէք։ զի գտիցին Աստ ոչ ունին ո-
35 մանք, առ ամօԹիս ձերոյ ասեմ։ * Ա՛յլ ա-
սիցէ ոք. զիա՞րդ յառնեն մեռեալք՝ կամ
36 որով մարմնով գայցեն։ * Անխո՛ դու զոր
սերմանեան, ոչ կենդանանայ՝ Թէ ոչ մե-
37 ռանիցի։ * Եւ զոր սերմանեան, ոչ զնոյն
մարմին, որ ծնանելոցն է, սերմանես. այլ
հատ մերկ. եԹէ ցորենոյ իցէ՝ և եԹէ այ-
38 լոց սերմանեայ։ * Եւ Աստ տայ նմա զմարմ-
մինն՝

մինն՝ ոմն և կամի : և իւրաքանչիւրոյ սեր-
39 մանեացն զնւբ մարմին : * Ոչ ամ մարմին
նոյն մարմին է : այլ այլ մարմին է մարդ-
կան, և այլ մարմին անասնոյ • այլ մարմին
40 թռչնոյ՝ և այլ մարմին ձկանց : * Եւ մար
մինք երկնաւորք՝ և մարմինք երկրաւորք :
այլ այլ փառք երկնաւորաց՝ և այլ փառք
41 երկրաւորաց : * Այլ փառք արեգական , և
այլ փառք լուսնի • և այլ փառք աստե-
ղաց : և աստղ զաստղ առաւել է փա-
42 ռօք : * Նոյնպէս և յարուԹիւն մեռելոց : սեր
մանի ապականուԹիւք՝ և յառնէ առանց ա-
43 պականուԹեան : * Սերմանի անարգուԹիւք՝ և
յառնէ փառօք : սերմանի տկարուԹիւք՝ և
44 յառնէ զօրուԹիւք : * Սերմանի մարմին շընչ-
ական՝ և յառնէ մարմին հոգեւոր : եԹէ կայ
45 մարմին շնչաւոր՝ կայ և հոգեւոր : * Ոյպէս
և գրեալ է : եղև մարդն առաջին Ադամ,
՚ի շունչ կենդանի : երկրորդ Ադամ ՚ի հո-
46 գի կենդանարար : * Ոչ այլ նախ հոգե-
որն • այլ շնչաւորն , և ապա հոգեւորն :
47 * Առաջին մարդն յերկրէ՝ հողեղէն : իսկ
48 երկրորդ մարդն՝ Տէր յերկնից : * Ոյպէս
հողեղէնն , նոյնպէս և հողեղէնքն : և ոմն
երկնաւորն՝ նոյնպէս և երկնաւորքն :
49 * Եւ ոմն զգեցեալ զպատկեր հողեղինին •
զգեցցուք և զպատկեր երկնաւորին :
50 * Բայց զայս ասեմ եղբարք՝ եԹէ մարմին
և արիւն զարքայուԹիւնն ոչ ժառանգել
կարեն : և ոչ ապականուԹիւն զանապականու-
51 ԹիւնՀ ժառանգէ : * Արդ՝ զիարհուրդ մի
ասեմ ձեզ : ամենեքեան ննջեսցուք , այլ
52 ոչ ամենեքեան նորոգիցուք : * Յանկար-
ծակի յականԹօԹափել՝ ՚ի փող յետին :
քանզի փող հարկանի , և մեռեալք յարից-
ցեն առանց ապականուԹեան : և մեք նորո-
53 գիցուք : * Զի պարտ է ապականուԹիս

այսմիկ

այսմիկ զգենուլ զանապականութիւն։ և մահ
կանացուիս այսմիկ զգենուլ զանմահութիւն։
54 * Այլ յորժամ մահկանացուս այս զգեցցի
զանմահութիւնն. և ապականացուս զանապա
կանութիւն, յայնժամ եղիցի բանն՝ որ գրե
ցաւ. Եթէ ընկլաւ մահ ՚ի յաղթութիւն։
55 * Որ է մահ յաղթութիւն քո։ ո՞ւր ժահքդ
56 խայթոց քո։ * Խայթոց մահու մեղք են,
57 և զօրութիւն մեղաց օրէնք։ * Այլ շնորհք
ին՝ որ ետ մեզ զյաղթութիւն ՚ի ձեռն Տ՚ն
58 մերոյ Յ՚ի Ք՚ի։ * Այսուհետև եղբարք իմ
սիրելիք, հաստատուն եղերուք՝ անշարժ
կացէք. առաւել լերուք ՚ի գործս Տ՚ն յամ
ժամ։ գիտասջիք՝ զի վաստակք ձեր՝ ոչ
են ընդունայն առաջի Տ՚ն։

ԳԼ. ԺԶ։

1 Այլ վասն հաշուոյն, որ ՚ի սրբան է, ոպ
պատուիրեր եւոու եկեղեցեացն գալա
տացւոց՝ նոյնպէս և դուք առնի ջինք։
2 * Ի միա իւրաքանչիւր միաշաբաթուին իւրա
քանչիւրոք ՚ի ձէնջ անձին իւրում գանձս
3 ցէ՝ որ ինչ և յաջողեսցի։ * Զի մի յոր
ժամ գայցեմ, յայնժամ հաշուիք լինիցին։
այլ յորժամ եկիցէ՝ զոր միանգամ ընտրե
ցէք թղթովք, զնոսա առաքեցէք տանիլ
4 զշնորհն ձեր յերեմ։ * Ապա թէ արժան
էցէ և ինձ երթալ՝ ընդ իս երթիցեն։
5 * Այլ եկիցէ առ ձեզ՝ յորժամ ՚ի մակե
դոնիա անցանիցեմ։ քանզի ՚ի մակեդոնիա
6 անցանիցեմ, * թէ դէպ լինիցի, առ ձեզ
ճոգիցիմ՝ և կամ ձմերեցից։ զի և դուք յա
ղարկիցէք զիս՝ ուր և երթալոց եմ։
7 * Զի ոչ կամիմ զձեզ այժմ ՚ի հարևանցի
տեսանել։ այլ ունիմ ժամանակ ինչ առ
նել առ ձեզ՝ եթէ Տ՚ր հրամայեսցէ։
8 * Բայց այժմ լինիմ յԵփեսոս մինչև ցպէն
տեկոս-

9 տեկոստէ։ *Չի դուռն բացեալ է ինձ մեծ
և կարևոր, և հակառակորդք բազումք են։
10 *Արդ՝ եթէ եկեսցէ տիմոթէոս՝ տեսջիք,
զիարդ աներկիւղ լինիցի առ ձեզ։ զի ըստ
11 գործ Տ֊ն գործէ՝ որպէս և ես։ *Մի ոք
զնա անգոնեսցէ։ և յուղարկեսջիք զնա խա
ղաղութի՛ զի եկեսցէ առ իս։ քանզի ակն
ունիմ նմա եղբարբք հանդերձ։
12 *Այլ վասն ապողոսի եղբօր՝ յոյժ աղաչե֊
ցի զնա, զի եկեսցէ առ ձեզ եղբարբք
հանդերձ։ և ամենևին ոչ էին կամք, զի
այժմ եկեսցէ. այլ եկեսցէ, յորժամ պա֊
13 բապեսցի։ *Հսկեցէ՛ք՝ հաստատուն կացէք
ի հաւատս։ ժրացարուք՝ զօրացարուք։
14 *Ամենայն ինչ ձեր սիրով լինիցի։
15 *Աղաչեմ զձեզ եղբարբ՝ գիտէք զտունն
ստեփանեայ՝ և փորտունատեայ՝ որք են սկիզբ
տուղ աքայեցւոց։ և ի պաշտօն սրբոցն
16 կարգեցին զանձինս։ *Չի և դուք հնա֊
զանդք լինիցիք այնպիսեացն. և ամենայն
17 գործակից եղէք և վաստակակից։ *Ուրախ
եղէ ի գալ ստեփանեայ՝ և փորտունատեայ՝
և աքայիկոսի. զի զձեր պակասութի՛ նոքա
18 լցին։ *Քանզի հանգուցին զոգի իմ և ըստ
19 ձեր։ արդ ծանիջիք զայնպիսին։ *Ողջոյն
տան ձեզ եկեղեցիքն ասիացւոց։ ողջոյն շատ
տան ձեզ՝ ակուիլայ, և պրիսկիլա՝ հան֊
դերձ առանին եկեղեցեաւն իւրեանց։
20 *Ողջոյն տան ձեզ եղբարբք ամենեքեան։
ողջոյն տուք միմեանց ի համբոյր սրբութե։
21 *Ողջոյնդ այգ՝ իմոյ ձեռն պողոսի է։
22 *Եթէ ոք ոչ սիրէ զՏ֊ր Ցս, եղիցի նզո֊
23 վեալ՝ մարանաթայ։ *Շնորհք Տ֊ն մերոյ
24 Ցի Քի ընդ ձեզ։ *Իւ սէրն իմ ընդ
ամենեսեան ձեզ ի Քս Ցս. Ամէն։

ԳԼ.

ԹՈՒՂԹ ԵՐԱՆԵԼՈՑՆ
ՊՕՂՕՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑ· ԱՌ
ԿՈՐՆԹԱՑԻՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ·

Դլուխ Ա՝ոջՆերոյէ։

1 ՊՕՂՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼ Ց
ՔԻ կամաքն ոյ· և ախոյեան ես
բայլ։ եկեղեցւոյդ ԱՍ՝ որ ես ՚ի կողմն
սրբովք սմանեքսումբք, որք են յամ կող
2 մանս ապաստեսոց։ * Շնորհք ընդ ձեզ և
խաղաղութիւն յոյ հօրէ մերմէ՝ և ՚ի Տէ Ց
3 ՔՀ։ * Օրհնեալ է Աձ և հայր Տ՚ն մերոյ
Ց՚ի ՔԻ· հայր գթութեսոյ, և Աձ ամ մի
4 թարութեսե։ * Որ մխիթարէ զմեզ յամ նե
դութես մեր։ առ ՚ի կարօղ լինել զմեզ մխի
թարել զայնոսիկ՝ որք յամ նեղութեսն ե
գեն, միսիթարութեսբն՝ որով մեք միսիթա
5 րիմք յոյ։ * Զի որպէս առատանան չար
չարանքն ՔԻ ՚ի մեզ· նոյնպէս և ՚ի ձեռն ՔԻ
առատանայ լոյսն և միսիթարութեսն մեր։
6 * Զի եթէ նեղիմք վասն ձերոյ միսիթա
րութեսե և փրկութեսե։ և եթէ միսիթարիմք
վասն ձերոյ միսիթարութեսե։ կամ քաջալե
րիմք վասն ձերոյ քաջալերութեսե և փրկու
թեսն։ որ յաջողեալն է համբերութեսբ նո
յնին չարչարանաց· զոր և մեքն չարչարիմք
7 * և յոյս մեր հաստատուն է վասն ձեր
քանզի գիտեմք, եթէ որպէս կոյդք եմք
չարչարանացն՝ նոյնպէս և միսիթարութեսն
8 * Քանզի ոչ կամիմ տգիտս լինել զձեզ
եղբարք՝ վասն նեղութեսե մերոյ եղեալ յա
սիա։ զի առատապէս քան զկար մեր ծանրա
ցաք· մինչև անգոյս լինելոյ մեզ և ՚ի կենաց
9 * Այլ անձամբ յանձինս զՀիս մահու ըն
կալաք։

կաքաք։ զի մի յանձինս ապաստանիցեմք՝ այլ
10 յԱՍ՝ որ յարուցանէ զմեռեալս։ * Որ յայն
պիսի մահու՛ էանէ վրկեաց զմեզ՝ և փրկեսցէ։
11 * Քանզի յուսայեալ եմք, եթէ տակաւին
փրկեսցէ օգնակա՛նութիւն աղօթիւք ձերով վե՛
մերս։ զի ՚ի բազմադէմ շնորհա՛յն, որք են
՚ի մեզ. բազմաք յանձնախոսին գոհութի՛ւնքն
12 վասն մերս։ * Քանզի պարծանք մեր այս է՛ն.
վկայութի՛ւն մտաց մերոց։ զի սրբութի՛ւն և
տուպա՛լութիւն ԱՅ. և ո՛չ մարմնեղէն իմաս՛
տութի՛ւն։ այլ շնորհո՛վն ՈՅ շրջեցաք յաշ՛
խարհի։ բայց առաւել և առ ձեզ։
13 * Քանզի ո՛չ եթէ այլ ոմն լինչ գրեմք առ
ձեզ։ այլ զոր ընթեռնո՛ւսջիք՝ և գիտակ
լինիցի՛ք։ քանզի յուսամ եթէ մինչև ՚ի վախ
14 ճան գիտիցէ՛ք։ * Որպէս և խոստովա՛տ ե՛
ղէք մեզ փոքր ՚ի շատէ։ զի պարծա՛նք ձեր
եմք. որպէս և դո՛ւք մեր յաւուրն Տ՚ն մերոյ
15 ՅԻ՛ԱՍ։ * Եւ յայս ապա՛տան կամէի՛ նախ
առ ձեզ գալ՝ զի դո՛ւք կրկին շնորհս ըն՛
16 դունիցի՛ք։ * Եւ ՚ի ձեզ՛ երթալ ՚ի մակե
դոնիա. և ՚ի մակեդոնիայ գալ առ ձեզ։
և ՚ի ձեզ՛ յուզարկել ՚ի հրէաստան։
17 * Իսկ եթէ զայս խորհեցայ՝ մի՛ թէ թե՛
թեւութի՛ւն լինչ գործեցի։ և կամ՝ զոր խոր՛
հիմն ըստ մարմնո՛յ լինչ խորհեցեմ, (այլ)
զի եղիցի յինէն կողմանէ. այո՛, այո՛։ և
18 ո՛չն, ո՛չ։ * Հաւատարի՛մ Ա՛Ծ՝ զի բանն
մեր՝ որ առ ձեզ եհաս՝ ո՛չ է այո, և ո՛չ։
19 * Քանզի Որդի՛ն ԱՅ ԾՈ՛Ւ, որ ՚ի ձեզ
մեօք քարոզեցաւ, ինէ և սիղուա՛նոսիւ, և
տիմոթէ՛ոսիւ, ո՛չ եղև այո, և ո՛չ. այլ այո՛ն
20 ՚ի նմին եղև։ * Զի որչափ աւետիքն ԱՅ՝
են ՚ի նմա այո՛ն։ վասն որոյ և նովին ամէն՛ն
21 մեօք ՚ի փառս ԱՅ։ * Այլ որ հաստատեա՛
ցըն զմեզ ձեզ հանդերձ ՚ի ՔՍ՝, և որ ԷօՃ
22 զմեզ՝ Ա՛Ծ է։ * Որ և կնքեաց զմեզ. և եա՛
տուա

զառհասատչեայ հոգւոյն ՚ի սիրտս մեր։
23 * Այլ ես վկայ ղձնե կոչեմ անձին իմոյ
ղի վա՛ խնայելոյ ՚ի ձեզ՝ ոչ ևս եկի ՚ի կորն
ինթոս։ ղի ոչ եթէ տիրեմք ձեզ հաւա
տովքս՝ այլ գործակիցք եմք ընդ ուրախացդ ձ
ոյոյ. քանզի հաւատովք հաստատեալ կայք

ԳԼ. Բ։

1 Բայց զայս և եթէ ընտրեցի՝ ղի մի միւս
անգամ տրտմութեամբ եկից առ ձեզ։
2 * Ջի եթէ ես տրտմեցուցանեմ զձեզ ։ և
ոչ՝ ոք ես՝ որ ուրախ առնիցէ զիս, եթէ ոչ՝ որ
3 տրտմիցէ զինեն ։ * Եւ զայս ղի գրեցի
ղի մի յորժամ գայցեմ, զտրտմութիւն ունիմ
կրեցեմ, ուստի արժան էր ինձ ուրախ լի
նել։ յուսացեալ ՚ի ձեզ ամենեսեան. ղի իմ
ուրախութիւնս՝ ձեր ամենեցուն է։
4 * Ջի ՚ի բազմայ վշտասց՝ և ՚ի նեղութե
սրտի գրեցի առ ձեզ բազում արտասուօք
ոչ ղի տրտմիցէք՝ այլ ղի գիտասջիք, զոր ունիմ առաւել սէր առ ձեզ։
5 * Ապա եթէ ոք տրտմեցոյց՝ ոչ եթէ զիս
տրտմեցոյց. այլ փոքր ՚ի շատէ՝ ղի մի ծան
րացայց ամենեցուն ձեզ ։
6 * Ընդ այնպիսւոյն պատուհասն այն՝ որ
7 ՚ի բազմայ անտի է ։ * Այսուհետև նմին
հակառակ մանաւանդ ընդունել ձեզ նմա՝ և
մխիթարել. ղի մի յառաւել տրտմութեա
8 ընկղմեսցի այնպիսին ։ * Վասն որոյ աղա
չեմ զձեզ հաստատել ՚ի նմա զսէրն ։
9 * Վասն այնորիկ եսկ և գրեցի. ղի զչափ ա
ռից գձեր՝ եթէ ընդունիք հպատակ իցէք։
10 * Եթէ ումեք ընդունիցէք՝ և ես ։ քանզի
և ես եթէ ընդունիցեմ, ումինչ ընդունիցեմ
11 վասն ձեր ՚ի դէմս Քրիստոսի ։ * Ջի մի զրկե
ցեմք ՚ի սատանայէ ։ քանզի ոչ մեք ինչ ան
12 տեղեակ խորհրդոյն նորա ։ * Այլ եկե

Տրոա

Հասի ես ՚ի տրօաղա յաւետարանն ՔՒ, և
13 դուռն բաց էր ինձ ՚ի ՏՇ։ * Ո՛չ ետու
ղհանգիստ Հոգւոյ իմոյ։ քանզի ոչ գտի ես
անդ զտիտոս զեղբայր իմ։ այլ հրաժա-
րեալ ՚ի նոցանէ՝ գնացի ՚ի մակեդօնիա։
14 * Այլ ԱՅ շնորհ՝ որ յամի հուչակ հար-
կանէ զմեզ ՚ի ՔՇ ՅՇ, և զհոտ գիտուԼԵՆ
իւրոյ յայտնի առնէ միօք յամ տեղիս։
15 * Ջի հոտ անոյշ եմք ՔՒ առ ԱՆ. ՚ի
մէջ փրկելոցն՝ և ՚ի մէջ կորուսելոցն։
16 * Ումանոյ հոտ ՚ի մահուՃանէ ՚ի մահ։ և ու-
մանոյ հոտ ՚ի կենդանուԼԵՆ ՚ի կեանս։ և
17 առ այս ո՞ բաւական էյէ։ * Քանզի ոչ
եմք իբրև զայլոն, որք վաճառականք լինին
բանին ՅՇ. այլ իբրև ՚ի հաստատուԼԵՆ. այլ
իբրև ԱՅ. առաջի ԱՅ ՚ի ՔՇ խօսիմք։

ԳԼ. Գ։

1 Սկսանիմք այսուհետև վերստին զանձինս
ընծայակցօղանել ձեզ։ լԹէպ և ոչ
պիտոյ իցեն մեզ՝ (ոպ ումանոյ) ԼԹուղԼԹ
ընծայուԼԵՆ առ ձեզ. կամ ՚ի ձէնջ։
2 * ԱՅ ԼԹուղԼԹ մեր դուք էք՝ գրեալ ՚ի
սիրտս մեր՝ ծանուցեալ՝ և ընԼԹերցեալ
3 յամ մարդկանէ։ * Յայտնեալք՝ զի էք
ԼԹուղԼԹ ՔՒ, պաշտեցեալք ՚ի մէնջ։ և
գրեալ՝ ոչ մրով, այլ Հոգւով ԱՅ կեն-
դանւոյ։ ոչ ՚ի տախտակս քարեղէնս, այլ
՚ի տախտակս սրտի, մարմնեղէնս։
4 * Ցոյս ի այսպիսի ունիմք ՚ի ձեռն ՔՒ
5 առ ԱՆ։ * Իբրև ոչ եԼԵՎ անձամբ բաւա-
կանք եմք խորհիլ ինչ իբրև ՚ի մէնջ. այլ
բաւականուԼԵՆ մեր ԱՅ է։
6 * Որով բաւականացոյց զմեզ՝ պաշտօն-
եայս նորոյ կտակարանացս՝ ոչ գրով, այլ
Հոգւով։ զի գիրն սպանանէ. այլ Հոգին
7 կեցուցանէ։ * Ջի եԼԵՎ պաշտօնն մահու

գրով

պրով դրոշմեալ՝ ի տախտակն քարեղէնս
եղև փառօք՝ զի մի կարասցեն Հայել որ-
դիքն Իսրայէլ ժողովեսն՝ ի փառսն երե-
սաց Նորա, որ խափանելոյն էր ։
8 * Ո՞րչափ ևս առաւել պաշտօն Հոգւոյն
9 եղիցի փառօք ։ * Զի եթէ պաշտօն դա-
տապարտութեան փառօք էր, հրչափ ևս առա-
ւել պաշտօն արդարութեանն փառօք ։
10 * Քանզի ոչ եթէ փառաւորի փառաւո-
րեալն յայսմ մասին, վասն առաւելութե-
11 փառացն ։ * Զի եթէ որ խափանելոյն էր
այն փառօք էր ։ հրչափ ևս առաւել՝ որ
կայոյն է՝ փառօք իսկ ։
12 * Լրւ արդ՝ զի ունիմք զայսպիսի յոյս, բազ
մաւ համարձակութիւն վարիմք ։
13 * Լրւ ոչ ոպէս մովսէսն արկանէր քող՝ ի վե-
րայ երեսաց իւրոց, զի չհայեցեալ որդւոց
Իսրայէլ՝ ի վախճան խափանելոյն ։
14 * Այլ կուրացան միտք նոցա ։ քանզի մին-
չև ցայսօր ժամանակի նոյն քող ձգեալ կայ
ի վերայ ընթերցուածոց Հնի կտակարա-
նացն ։ և ոչ վերանայ (զի Քրիստոս խափանի
15 լոյ է ։) * Այլ մինչև ցայսօր՝ որչափ ընթեր-
ցեսցուն զմովսէս՝ նոյն սատակաւս կայ
16 վերայ սրտից նոցա ։ * Այլ յորժամ դարձ-
ցին առ Տէր՝ ապա վերասցի առ ատաստան ։
17 * Զի Տէր Հոգին է ։ ուր Հոգի Տեան է, անդ
18 ազատութիւն է ։ * Բայց մեր ամենեցու-
բացօք երեսօք զփառսն Տեան երբև ընդ
Հայելի տեսեալ՝ ի նոյն պատկեր նորոգիմք
՝ի փառաց ՝ի փառս. ոպէս և ՝ի Տեան Հոգւոյ ։

ԿԼ· Դ ։

1 Վասն այնորիկ ունիմք զպաշտօնս զայս
որպէս և գտաք գթացեալք, և ոչ
2 ձանձրանամք ։ * Այլ հրաժարեցաք
դաղտնեաց ամօթոյն ։ զի մի գնասցուք խո-
խա-

չամենակալութիւն, և մի՝ նեղողացուք զԱՆ-
ՄԱՐՏ յայտնութիւն աշխարհաւորելն ընծայե-
ցուսցուք զանձինս մեր առ ամենայն միտս մարդ-
3 կան առաջի ԱՍՏՈՒԱԾՈՅ։ * Ապա եթէ իսկ և
ծածկեալ աւետարանն մեր՝ ի մեջ կորու-
4 սելոցն է ծածկեալ։ * Որոց աստուածս
աշխարհիս այսորիկ կուրացոյց զսրտս ան-
հաւատիցն, զի մի ծագեսցէ ի նոսա լուսա-
ւորութիւն աւետարանի փառացն ՔՐԻՍՏՈՍԻ։ որ է
5 պատկեր անեղականութեան ԱՍՏՈՒԱԾՈՅ։ * Զի ոչ ե-
թէ զանձինս քարոզեմք՝ այլ զՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ
զՏԻՐՈՆ մեր։ և զմեզ ծառայս ձեզ վասն ՔՐԻՍՏՈՍԻ։
6 * Զի ԱՍՏՈՒԱԾ որ ասաց ի խաւարէ լոյս ծա-
գել. որ և ծագեաց ի սիրտս մեր լոյս
աւետարանութեան գիտութեան փառացն ԱՍՏՈՒԱԾՈՅ ի դէմս
7 ՅԻՍՈՒՍԻ։ * Այսուհետեւ ունիմք զգանձս
զայս յամանս խեցիդէնս։ զի առաւելութիւն
զօրութեանն իսկ ԱՍՏՈՒԱԾՈՅ, և ոչ ի մեզ։
8 * Յամէն նեղեալք՝ այլ ոչ նեղեալք։ կա-
րօտեալք՝ այլ ոչ տարակուսեալք։
9 * Հալածեալք՝ այլ ոչ լքեալք։ չարչա-
10 րեալք՝ այլ ոչ սատակեալք։ * Յամէն ժամ
զմահն ՅԻՍՈՒՍԻ ի մարմինս մեր կրեսցուք՝ զի
և կեանքն ՅԻՍՈՒՍԻ ի մարմինս մեր յայտնեսցի։
11 * Քանզի միշտ մեք որք կենդանիքս
եմք, ի մահ մատնիմք վասն ՅԻՍՈՒՍԻ. զի և կեան
քն ՅԻՍՈՒՍԻ յայտնի լիցի ի մահկանացու մար-
12 մինս մեր։ * Այսուհետեւ մահ ի մեզ գործա
13 նայ, և կեանք ի ձեզ։ * Այլ՝ ունիմք ըզ-
նոյն հոգի հաւատոյ. որպէս և գրեալ է։
Հաւատացի՝ վասն որոյ և խօսեցայ։ և մեք
հաւատամք՝ վասն որոյ և խօսիմք իսկ։
14 * Զի այս գիտեմք՝ եթէ որ յարոյցն զՏԻՐՈՆ,
և զմեզ ընդ ՅԻՍՈՒՍԻ յարուսցէ՝ և յանդիման
15 կայուսցէ ձեօք հանդերձ։ * Զի ամ[ենայն]
վասն ձեր է։ զի շնորհքն յաճախեալք, ի
բազմաց գոհութիւն առատ՝ առաւելեսցին ի
փառս

16 փառս ԱՅ։ * Ո՛վ ան որոյ և ոչ ձանձրա-
նամք. այլ թէպէտ և արտաքին մարդս մեր
ապականի՝ այլ նորըն մարդն մեր նորոգի
17 օրըստօրէ։ * Զի առժամայն յաճախութիւն
թեթեւ նեղութեանս մերոյ՝ ի յաւիտենա-
կանն առաւելութիւն, զմեծութիւն փառաց
18 գործէ ի մեզ։ * Քանզի ոչ դիտեմք զ-
բևելիսս՝ այլ զանեբևայսն։ զի երևելիք
առժամանակ մի են. և աներևայթքն յա-
ւիտենականք։

ԳԼ. Ե։

1 Քանզի գիտեմք՝ եթէ երկրաւոր տա-
ճար շինուածոյս մերոյ քակտեսցի
՝ շինուած յաւ ունիմք. տաճար առանց
2 ռագործի, յաւիտենական յերկինս։ * Ի
ընդ այս տաղտկամք։ քանզի զգենուլ
3 երկնից փափագիմք զգենուլ։ * Մինչ
յորժամ զգենուսցուք՝ ոչ մերկք գտա-
նիմք։
4 * Քանզի որք եմք ընդ յարկաւս ընդ ա-
ռաքիկ՝ տաղտկամք ճանապարհք։ զի ո
կամիմք մերկանալ, այլ զայն՝ ի վերայ այ
զգենուլ. զի ընկղմեսցի մահկանացուս
5 կենաց անտի։ * Այլ որ յաջողէն մեզ
սայն՝ Աստ է. որ ետ մեզ զառհաւատչեա
6 հոգւոյն։ * Արդ՝ համարձակիմք յամ ժամ
և գիտեմք, եթէ որչափ յամեմք ի մարմ
7 աստ՝ օտարանամք ի Տէ։ (* Զի հաւա
տովք գնամք՝ և ոչ կարծեօք։)
8 * Այլ համարձակիմք՝ և առաւել ևս հա
ճեալ եմք երանել՝ ի մարմնոյ ասեալ՝ և
9 մնանել առ Աստ։ * Ո՛վ ան որոյ և առա
տանամք։ զի եթէ յամիցեմք՝ և եթէ ե
լանիցեմք՝ հաճոյ և եթէ լցեմք նմա։
10 * Քանզի ամենեցուն մեզ յանդիման լի
նել կայ առաջի աստեանն Քի։ զի ընկալ
ցի

իւրաքանչիւր իւրով մարմնովն՝ զոլինչ գոր
ծեաց յառաջ՝ եթէ բարի և եթէ չար ։
11 * Իսկ արդ զայն Տ՚ն գիտելով՝ չափ զմարդ
կան ինչ միտս հաձիմք. սակայն առաջի ու
յայտներոյց եմք ։ բայց ես յուսամ և ՚ի
12 ձեր միտս յայտնի լինիլ ։ * Իբր ոչ եթէ
միւսանգամ զանձինս ինչ ընծայեցուցանեմք
ձեզ՝ այլ պատճառս տամք ձեզ պարծա
նոց վասն մեր. զի ունիցիք առ այնոսիկ՝
որք առ արտս պարծիցին՝ և ոչ սրտիւք ։
13 * Զի եթէ առանցաք ինչ՝ այն Աստ ։ և
եթէ զգաստանամք՝ այն ձեր է ։
14 * Զի սէրն Քի՛ստիպէ զմեզ քննել զայս ։
զի եթէ մին վհանակ ամենեցուն մեռաւ,
ապաուրեմն ամենեքեան մեռեալ էին ։
15 * Եւ ՚ի վե՛ր ամենեցուն մեռաւ Քս ։ զի
որք կենդանիքը իցեն՝ մի անձանց իցեն կեն
դանիք. այլ այնմ, որ ՚ի վե՛ր նոցայն մեռաւ՝
16 և յարեաւ ։ * Այսուհետև մեք ոչ զոք զի
տեմք մարմնով ։ զի թէպէտ և գիտէաք
մարմնով զՔս՝ այլ արդ ոչ ևս նոյնպէս
17 գիտեմք։ * Ապացե եթէ ՚ի Քս՝ նոր արարած
ինչ իցէ։ զի հինն էանց. և արդ նոր եղև
18 ամ ։ * Այլ ամ ինչ յՈ՚ր՝ որ Հաշտեցոյցն
զմեզ ընդ իւր ՚ի ձեռն Քի ։ և ետ մեզ
19 պաշտօնն Հաշտութեա ։ * Եւ քանզի Աս
էր՝ Քիս զաշխարհս Հաշտեցուցանել ընդ
իւր, և չհամարիլ նոցա զմեղս իւրեանց ։
և եդ ՚ի մեզ զբանն Հաշտութե ։
20 * Արդ վասն Քի պատգամաւորիմք. որպէս
և ու բարեխօսութի՛ մեօք ։ աղաչեմ վասն
Քի՛՝ Հաշտեցարուք ընդ ու ։
21 * Զի այն, որ ոչն գիտէր մեղս՝ վասն մեր
մեղս արար. զի մեք եղիցուք նովաւ ար
դարութի՛ ու ։

Գլ. Զ։

1 Պարծակիցք եմք ձեր՝ և աղաչեմք. մի
ընդունայն զՆորհն Աստ ընդունել
2 ձեզ։ * Զի ի ժամանակի ընդունելութեան,
ասէ, լուայ քեզ։ և յաւուր փրկութեան օգ-
նեցի քեզ։ ահաւասիկ ժամանակ ընդու-
3 նելի։ ահա օր փրկութեան։ * Մի և ի
իւիք տայցէ պատճառս, զի մի արատասցի
4 պաշտօնն։ * Այլ յամենայնի ընծայեցուցիք զան-
ձինս ձեր իբրև պաշտօնեայս Աստ համբե-
րութեամբ բազմաւ։ ի նեղութիւնս. ի վիշ-
5 տութս. ի հարկաբանութս։ * ի գանս. ի բանտս.
ի խռովութիւնս. յաշխատութիւնս. ի հսկմա-
6 նս. ի պահս։ * ի սրբութեան. ի գիտու-
թեան. երկայնմտութեան. ի քաղցրութեան.
ի Հոգի սուրբ. ի սէր առանց կեղծաւո-
7 րութեան։ * ի բանս ճշմարտութեան. ի
զօրութեան Աստ։ վասն զինուն արդարութեան
որ ընդ աջմէն և ընդ ահեկէն է։
8 * փառաց և անարգութեան։ դիւրութեան և պար
սաւանաց. իբրև մոլորեալք՝ և ճշմարիտք. իբ
րև անծանօթք՝ և ծանուցեալք։
9 * իբրև մահկանացուք՝ և ահաւասիկ կեն-
դանիք եմք։ իբրև խրատեալք՝ և ոչ մա-
10 հապարտացեալք։ * իբրև տրտմեալք՝ և ա-
նապազ ուրախ եմք։ իբրև անանկք՝ և զբա
դեան մեծասցուցանեմք։ իբրև ոչինչ ու-
11 նիմք՝ և զամ ինչ ունիմք։ * Հեթանոս մեր
բացեալ են առ ձեզ, կորնթացիք՝ և
12 սիրտ մեր ընդարձակեալ։ * Ոչինչ նե-
ղիք ի մէնջ՝ բայց եղիք ի դուխս ձեր նե-
13 ղիցիք։ * Արդ նոյն տուրս ասեմ իբրև ընդ
արդեակս ունիմ. ընդարձակեսջիք և
14 դուք։ * Մի լինիք լծակիցք անհաւատից
քանզի զիա՞նչ հաղորդութիւն է արդարութե
ընդ անիրաւութեան։ և կամ զի՞նչ հաւա-
տարու

15 սորուելի է լուսոյ ընդ խաւարի։ * Ու կամ
զի՞նչ միաբանուելի է Քրիստոս ընդ Բելիարայ։
կամ զի՞նչ բաժին կայ հաւատացելոյն ընդ
16 անհաւատին։ * Կամ զի՞նչ նմանուելի է
տաճարի Աստուծոյ մեհենայ։ ապաքէն դուք տա-
ճար Աստուծոյ կենդանւոյ էք։ որպէս և ասաց
Աստուած. լեզ բնակեցայց ի նոսա. և գնայից ի
նոսա՝ և եղէց նոցա Աստուած։ և նոքա եղիցին
17 իմ ժողովուրդք։ * Վասն որոյ ելէք ի
միջոց նոցա՝ և մեկնեցարուք, ասէ Տէր։ և
18 ի սիղձս մի մերձենայք։ * Ու ես ընկալայց
զձեզ։ և ես եղէց ձեզ ի հայր։ և դուք
եղիջիք ինձ յուսաերս, և ի դստերս, ասէ
Տէր ամենակալ։

Գլ. Ի։

1 Ունկ որովհետև զայս աւետիս ունիմք սի-
րելիք՝ սրբեսցուք զանձինս մեր յամ
պղծուելէ մարմնոյ և հոգւոյ. կատարեսցուք
2 զսրբութիւն ահիւն Աստուծոյ։ * Տարածք մեզ, զի
ոչ ումեք մեղաք. և ոչ զոր եղծաք. և ոչ
3 զոք ղրկեցաք։ Ոչ եղէծ ի դատապարտու-
թիւն ինչ ասեմ. քանզի յառաջ իսկ ասա
ցի, եղէծ ի սրտի մերում կայք՝ ի կեալ
4 և ի մեռանիլ ընդ ձեզ։ * Համարում հա-
մարձակուելի է ինձ առ ձեզ. բազում պար
ծանք են ինձ վասն ձեր. լի՛ եմ միխիթա-
րուելի՝ առաւելեալ եմ ուրախասուելի յամ
5 նեղութիւնս մեր։ * Քանզի յորժամ հա-
սաք մեք ի Մակեդոնիա, և ոչ միով իւիք
հանգիստ գտաւ մարմնոյ մերում՝ այլ յամի
նեղեալք. քանզի արտաքոյ մարտք՝ և ի
6 ներքոյ արհաւիրք։ * Այլ որ միխիթարէն
զխոնարհս, միխիթարեաց զմեզ Աստուած ի գալս
տեառն տիտոսի։ * Ոչ միայն ի գալստեան
նո՝ այլև ի միխիթարութեն՝ զոր միխիթարե-
ցաւ նա ի ձեզ. ի պատմել մեզ ցանձնուկն

ձեր՝ զողգոթա ձեր՝ գնահատական ձեր վասն
իմ, մինչ առաւել ուրախ լինել ինձ ։
8 * Ջի ծէծ և տրտմեցուցի զձեզ թղթովն
ոչ զղջանամ, թէպէտ և զղջայի էի
քանզի տեսանեմ՝ զի թուղթն այն՝ (թէև
առ ժամանակ մի) տրտմեցոյց զձեզ ։
9 * Արդ ուրախ եմ, ոչ զի տրտմիցիք՝ այլ
զի յապաշխարութեն տրտմիցիք ։ քանզի
տրտմեցաք դուք ըստ Աստուծոյ՝ զի մի ինչ
10 կրիք ի մէնջ ։ * Ջի որ ըստ Աստուծոյ տրտմու-
թիւն է, զապաշխարութեն ի փրկութիւն
ոմանց զղջանալոյ գործէ. իսկ աշխարհի տրտ-
11 մութիւն մահ գործէ ։ * Արդ նայն իսկ
ըստ Աստուծոյ՝ որչափ ինչ փոյթ գործեաց ի
ձեզ ի ձեզ. կամ ազերս՝ կամ սաստ
կամ երկիւղ՝ կամ նախանձ
կամ վրէժխնդրութիւն ։ քանզի յամենայնի
ընծայեցուիք զանձինս ձեր՝ սուրբ լինել ի
12 բիդ յայդմիկ ։ * Ապա ուրեմն թէև գրե-
ցի ես առ ձեզ՝ ոչ վասն այնորիկ՝ որ զբա-
կեացն. և ոչ վասն այնորիկ՝ որ զբկեցաւ
այլ վասն յայտնի լինելոյ փութոյն մերոյ
զոր ունիմք վասն ձեր առաջի Աստուծոյ ։
13 * Վասն այնորիկ մխիթարեալ եմք ի վերայ
մխիթարութեն մերոյ ։ առաւել ևս խնդա-
ցաք ի վերայ խնդութեն տիտոսի ։ քանզի
Հանգուցեալ էր հոգի նորա ի մէնջ ամե-
14 նեցունց ։ * Ջի զինչ և պարծեցայ առ նմա
վասն ձեր՝ ոչ ամաչեցայ ։ այլ որպէս զա-
մենայնն ճշմարտութիւն խօսեցաք ընդ ձեզ, նոյնպէս
պարծանքն մեր առ տիտոս ճշմարիտ եղև
15 * Եւ սիրտ նորա առաւել ևս են ի ձեզ
քանզի յիշեցուցանէր մեզ զհնազանդութիւն ձեր
դնդողութեամբ զնելոյ զնա ։ թէև ոչ ամենեցուն
16 զուարթ ընկալաք զնա ։ * Ուրախ եմ
եմ, զի յամենայնի համարձակ եմ առ ձեզ ։

ԳԼ. Ը.

1 Յուսանեմ ձեզ ճղթտրք պ ընորհն ոյ՝
որք տոմեսայ են եկեղեցեացն մակե-
2 դոնացուց: * Ջի մեծաւ հանդիսիւ նեղու-
թեան՝ առատեալոյ ի նոսա. և ծանր աղքատութեն նոցա՝ առատացեալ է ի
3 մեծութեի առատութեե նոցա: * Ջի ըստ
կարի նոցա վկայեմ, և աւելի քան զկարս:
4 * Ինքնակամ բազում աղաչանօք աղաչե-
ցին զ ընորհն, և զհաղորդութեի պաշտա-
5 մանն, որ ի սուրբսն՝ տալ ցմեզ: * Ո՛չ
որչափ ակն ունէաք, այլև զանձինս ևս ե-
տուն. նախ Տ՚ն՝ և ապայ մեզ կամօքն Ա՚ի:
6 * Աղաչել զտիտոս՝ զի ոպ սկսաւն յառա-
ջագոյն, նոյնպէս և կատարեսցէ ի ձեզ և
7 զայդ ևս շնորհ: * Այլ որպէս յամէն առա-
ւել էք հաւատովք՝ և բանիւ, և գիտու-
թեամբ՝ և ամ փութով: և որ ի մենջ
8 ի ձեզ սէրն է. զի և յայդմ ևս շնորհի ա-
ռաւել լինիցիք: * Ո՛չ որպէս հրաման տա
լով ասեմ. այլ վասն այլոց փութոյ, և
վասն ձերոյ սիրոյ՝ զմեր ըմութեե փորձեմ:
9 * Գիտեմ զի գիտէք շնորհն Տ՚ն մերոյ Յ՚ի
Ք՚ի: զի վասն ձեր աղքատացաւ՝ որ մեծա
տունն էր. զի դուք նո՚ր աղքատութե՚ն մե-
10 ծասջիք: * Նա խրատ մի յայսմիկ տամ.
զի այն իսկ օգտի ձեզ է. որք ոչ միայն
գառնէք՝ այլ և զկամիլն յառաջագոյն սկը
11 սայք ի հերուն հետէ: * Բայց արդ և զառ
նելն իսկ կատարեցէք. զի ոպ յօժարութե՚ն
ի կամաց է, նոյնպէս և առնելն ըստ գոյնն:
12 * Ջի եթէ յօժարութե՚ն առաջնկաց, ըստ
գոյնն ընդունելի է՝ և ոչ եթէ ըստ չգոյնն:
13 * Ջի ոչ եթէ այլոց գհանգիստ կամիլեմ,
14 և ձեզ գնեղութե՚ն, * Այլ հաւասարութե՚ն.
այժմու ժամանակիս, ձեր առատութե՚ն ի

նոցա պակասութիւն։ զի և նոցա առաւելութիւնն եղիցի ՚ի ձերում պակասութիւնդ, զի եղիցի հաւասարութիւն՝ որպէս և գրեալ է։
15 * Թէ որ զբազումն էառ՝ ոչ առաւելաց. և որ զսակաւն էառ՝ ոչ նուազեցաւ։
16 * Բայց շնորհք Աստ՝ որ էարկ սիրտ միոյն փոյթ
17 վասն ձեր ՚ի սիրտ տիտոսի։ * Զի զաղաչանսն ընկալաւ՝ և փութացաւ. յօժարա-
18 զոյն գնաց առ ձեզ։ * Եւ առաքեցաք ընդ նմա զեղբայրն՝ որոյ գովութիւնն յաւետարանի անդ ընդ ամ եկեղեցիս։
19 * Եւ ոչ այսչափ միայն, այլ և ձեռնադրեալ յեկեղեցեաց անուն, շնորհակից մեր եղև ՚ի շնորհս յայսոսիկ՝ որք պաշտին մեզ ՚ի փառս Տեառն՝ և ՚ի մեր յօժարութիւն
20 * Բայց զայս խղճեաք լինել՝ լիե արասցուք ինչ դնելոյ ՚ի հաստատութիւնս յայսմիկ՝
21 պաշտեցեալս ՚ի մեզ։ * Քանզի խորհիմք զբարիս, ոչ միայն առաջի Տեառն. այլ և առաջի մարդկան։ * Եւ առաքեցաք ընդ նոսա զեղբայրն մեր՝ զոր ընտրեցաք ՚ի բազում ի՛ր՝ բազում անգամ զլինս գտեալ։ և այժմ աւելի և աւելի յաւուսով մեծ
23 ՚ի ձեզ։ * Բայց եթէ վասն տիտոսի՝ ինձ բարեկամ են, իմ հաւասարէ՝ և ձեր գործակից։ և եթէ եղբարք մեր, առաքեալք եկեղեցեաց՝
24 զնացէք՝ և փառք Քրիստոսի։ * Եւ արդ զհանդէս սիրոյ ձերոյ՝ և զմերոյ պարծանացն վասն ձեր, ՚ի դոսա ցուցջիք յանդիման ամենեցեան։

Գլ. Թ։

1 Զայլ վասն պաշտամանն որ ՚ի սրբսն է աւելի է ինձ գրել առ ձեզ։
2 * Զի գիտեմ զյօժարութիւնդ ձեր, զոր վասն ձեր պարծեցեալեմ ՚ի մեջ մակեդոնացւոցն. եթէ աքայեացիքն ՚ի հերուն հետէ պատ-

բաստեն. և ձեր նախանձն զբազումս յոր-
3 դորեաց։ * Եւ առաքեցաք զեղբայրսն՝ զի
մի պարծանքն մեր՝ որք վասն ձեր՝ ընդու-
նայն լինիցին ՚ի մասինդ յայդմիկ. այլ (որպ
ասէի իսկ՝) պատրաստացոյնք գտանիջիք։
4 * Գուցէ յորժամ գայցեն ընդ մեզ մա-
կեդոնացիքն՝ և գտանիցեն զձեզ անպատ-
րաստս, և ամաչեսցուք մեք, (զի մի ասաս
ցուք լեզ դուք) ՚ի մասինդ յայդմիկ պար-
5 ծանաց։ * Արդ կարևւոր համարեցայ աղա-
չել զեղբարս, զի յառաջագոյն երթեսցեն առ
ձեզ. և յառաջագոյն պատրաստեսցեն, զոր
յառաջագոյն խոստացեալ օրհնուլիցին ձեր
՚ի պատրաստի ունել։ այնպէս իբրև զօրհ-
նուլիւն, և մի իբրև զպատհուլիւն։
6 * Քանզի որ սերմանէ ճշդելով՝ ճշդելով
և հնձեսցէ։ և որ սերմանէ առատուլիք՝
7 առատուլիք և հնձեսցէ։ * Իւրաքանչիւր
որպէս և յօժարիցի ոք սրտիւ. մի առ հար
կի և տրտմուլեամբ։ քանզի զտուրս ուրճարեալս
8 առատս սիրէ Աստ։ * Այլ կարօղ է Աստ զամ
ենորհս առաւելուլ ՚ի ձեզ։ զի յամի յամ
ժամ զամ բաւականուլիւն ընկալեալ՝ ա-
ռաւելուցուք յամ գործս բարուլիւն։
9 * Որպէս և գրեալ է։ սփռեաց, և ետ աղ
քատաց՝ արդարուլիւն նր մնայ յաւիտեան։
10 * Այր այն՝ որ պարգևէ զսերմն սերմա-
նահանաց՝ և զհաց ՚ի կերակուր, պարգև-
եսցէ՝ և բազմացուսցէ զսերմանիս ձեր. և
աճեցուսցէ զարդիւնս արդարուլեան ձերոյ։
11 * Ցամի ամենայն առատուլիք՝
որ յօրինէ մեզ ըզդոհուլիւն Աստ։
12 * Զի պաշտօն հարկիս այսորիկ՝ ոչ միայն
առ ՚ի լնուլ զպակասուլիւն սրբոցն է. այլ
և առաւելուլ բազմօք դոհուլիւս Աստ։
13 * Հանդիսիւք պաշտամանս այսորիկ փառա-
ւորել զԱստ ՚ի վերայ հնազանդուլեան խոս-
տովա-

տովանութեէ ձերոյ յաւետարանն Քրիստոսի։ և առաւուղթ հաղորդութեէն ի նոսա՝ և յա
14 մենեսին։ * Յոր նոցա ազօթք վասն ձեր՝ քանզի անձկացեալ են առ ձեզ վասն առա
15 ւել շնորհացն որ ի ձեզ։ * Այլ շնորհք ով ի վերայ անպատում պարգեւացն նորա։

ԳԼ։ Ժ։

1 Այլ ես իսկ պօղոս աղաչեմ զձեզ հզուրթեէ և հանդարտուրթեէն Քրիստոսի. որ յանդիման ձեզ՝ երբեմն զոտահասեալ ի մէջ ձերում։ բայց ի հեռուստ համար
2 ձակիմ առ ձեզ։ * Աղաչեմ, զի մի ի մօտ եւ եթէ համարձակիցիմ վստահուրթեէ, կամ համարիցիմ յանդգնել ի վերայ ոմանց որք կարծեն զմեզ՝ եթէ ըստ մարմնոյ զը
3 նայցեմք։ * Զի թէպէտ և մարմնով զնամք՝ այլ ոչ եթէ ըստ մարմնոյ զինուո
4 րիմք։ * Զի զէն զինուորուրթեէ մերոյ ոչ է մարմնաւոր, այլ զօրաւոր յաստ, առ ի քա
կերոյ զամուրս. վնասրհուրդս քակեմք,
5 * Յոր զամ բարձրուրթիւն հպարտացեալ ի վերայ գիտուրթեէ Աստ. և գերեմք զամ միտ
6 ի հնազանդուրթիւն Քրիստոսի։ * Յոր ի պատրաստի ունիմք խնդրել զվրէժ ամ անհնազան
դուրթեան, յորժամ ձեր ևս հնազանդու
7 թիւնդ կատարեսցի։ * Զայս իբրաքանչիւր երեսաց դիտեսջիք։ եթէ ոք վստահ յանձն եցէ Քրիստոսի թող
ձեալ ի միտս իւր. թէ որպէս նայն Քրի
8 ն՝ նոյնպէս և մեք։ * Զի թէ առաւել ևս պարծեցայց վասն իշխանուրթեէ մերոյ՝ զոր
ետ մեզ Տէր ի շինել՝ և ոչ ի քակել զձեզ
9 ոչինչ ամաչեցից։ * Զի մի թուիցայց ի
րև զահ ինչ արկանել ձեզ թղթովքս։
10 * Ասիցեն, թուղթս ծանուցք են և սա
տիկք

տիկք : այլ տեսիլ մարմնոյ տկար՝ և բանն
11 արհամարհեալ : * Զայս խորհեսցի այնպէս
սին , զի որպիսիք եմք բանիւք ԹղԹոյդ՝ ի
հեռուստ, նոյնպիսիք և՝ ի մօտոյ արդեամբք :
12 * Զի ոչ իշխեմք կշռել և հաւասարել
զանձինս մեր ոմանոյ, որք զանձինս ետրեսցոյ
ձեզ ընծայեցուցանեն : այլ անձամբք յան
ձինս՝ զանձինս չափեն : և՝ ի կշռել ան
ձամբք յանձինս՝ ոչ առնուն՝ ի միտ :
13 * Ամէն մեք ոչ եթէ յանչափս ինչ պար
ծիցուք : այլ ըստ չափու կանոնին, զոր բա
ժանեաց մեզ Աստ չափու՝ հասանիլ մինչև
14 առ ձեզ : * Իբրև ոչ եթէ հասու ինչ չի
ցեմք՝ ի ձեզ, և ձգտեցուցանեմք զանձինս .
քանզի մինչև առ ձեզ հասաք աւետարա
15 նաւն Քի : * Լու ոչ յանչափս ինչ պար
ծիմք օտար վաստակօք : բայց զյոյս ու
նիմք զաճմանն հաւատոյ ձերոյ՝ անդրէն
՝ի ձեզ մեծանալոյ՝ ըստ կանոնիս մերոյ յա
16 ռաւելութիւն : * ՝ի վեր ևս քան զձեզ
աւետարանել՝ ոչ օտար կանոնաւ՝ ի պատ
17 րաստականս ինչ պարծիլ : * Զի որ պար
18 ծի՝ ՝ի Տ՚ր պարծեսցի : * Զի ոչ եթէ որ
զանձն ընծայեցուցանէ՝ նա է ընտրեալ . այլ
զոր Տ՚ն ընծայեցուցանէ :

ԳԼ· ԺԱ :

1 Լաւ էր եթէ ներէիք փոքր մի և ի
մունմ անպգամութիւն . այլ և անսա
2 կէք իսկ : * Նախանձեցուցանեմ
զձեզ ՝ի Նախանձն Աստ· զի խօսեցայ զձեզ
առն միում , իբրև զկոյս մի սուրբ՝ յան
դիման կացուցանել Քի :
3 * Բայց երկնչիմ, որպէս օձն խաբեաց զե
ւայ խորամանկութեամբն իւրով՝ ապականեսցին
միտք ձեր ՝ի միամտութենէն՝ որ ՝ի Քս :
4 * Զի եթէ որ գալոյն էջէ՝ զայլ Քս քա

ոզնեայ՝ զոր մեք ոչ քարոզեցաք։ կամ զոգի
օտար առնուցուք՝ զոր ոչ առիք. կամ ա-
ւետարան օտար՝ զոր ոչ ընկալայք. բար-
5 ւոք անսայիք նմ։ * Բայց ես այսպէս հա-
մարիմ, թէ ոչ ինչ իւիք պակաս իցեմ
6 քան զլաւ առաքեալսն։ * Թէպէտ և տգէտ
եւս իցեմ բանիւ, այլ ոչ գիտիւ զնոսա
սակայն յամի յայտնեցաք զանձինս ամենա-
7 ւին առ ձեզ։ * Եւ եթէ զիմաստ ինչ գոր-
ծեցի, զի զանձն խոնարհեցուցի. և այն, զի
դուք բարձրասջիք։ զի ձրի զաւետարան
8 այլ աւետարանեցի ձեզ։ * Զայլ եկեղե-
ցիս կողոպտեցի առեալ զթոշակ ՚ի ձեր
9 սպասաւորութիւն։ * Եւ յորժամ եկի առ
ձեզ, թէպէտ և պակասեայ ինչ, ոչ զոր
՚ի ձէնջ ձանձրացուցի։ զի զպակասութիւն
իմ լցին եղբարքն եկեալք ՚ի մակեդովնա-
յեցւոց։ և յամի առանց ծանրանալոյ ձեզ
զանձն իմ պահեցի՝ և պահպանիւ։
10 * Քանզի գոյ ճշմարտութիւն Քրիստոսի։ զի
պարծանքս այս ոչ արգելցին ինձէն ՚ի կող-
11 մանս աքայեցւոյ։ * Ընդէր։ երբուխէ ոչ
սիրիցեմ զձեզ։ զայն Աստուած գիտէ։
12 * Զոր առնեմ՝ և արարիւ։ զի հատից
զպատճառս այնոցիկ՝ որք զպատճառանս կա-
միցին։ զի որով պարծիցին, և նոքա երբու-
13 զմիւ գտանիցին։ * Զի այնպիսիքն են առա-
ւաքեալք. մշակք նենգաւորք. կերպարա-
նին ՚ի կերպարանս առաքելոցն Քրիստոսի։
14 * Եւ չեն ինչ զարմանք։ քանզի և ինքն
սատանայ կերպարանի ՚ի հրեշտակ լուսոյ։
15 * Եւ ոչինչ է մեծ՝ թէ և պաշտօնեայք նո՛
կերպարանին երբուխ պաշտօնեայք արդարու-
թեան։ որոյ կատարածն ելիցի ըստ գոր-
16 ծոց իւրեանց։ * Դարձեալ ասեմ, (մի ոք
համարեսցի զիս անզգամ. ապա թէ ոչ
գոնէ երբուխ զանզգամ ընկալարուք զիս. զի
և

և ես փոքր մի ինչ պարծեցայց ։)
17 * Յորս զոր խօսիմն՝ ոչ ելիմ ըստ Տ֊ն խո֊
սիմ, այլ իբրև անզգամութիւն՝ ըստ կո֊
18 ղի սդեց պարծանայ ։ * Զի քանզի բազումք
պարծին ըստ մարմնոյ՝ և ես պարծեցայց ։
19 * Ամաղթեմ ընդ անսայիք անմտացն ձերում֊
20 իմաստութիւն ։ * Քանզի անսայք, եթէ ոք
խաբէ զձեզ. եթէ ոք ծառայեցուցանէ. ե֊
թէ ոք ուտէ զձեր. եթէ ոք առնու ինչ.
եթէ ոք հպարտանայ. եթէ ոք զձեզ յան֊
21 դիման հարկանէ ։ * Ի սա անպատանացդ
ասեմ, իբրև թէ մեք տկարացաք արդեօք։
յոր ինչ ոք համարձակիցի (անզգամութիւն
ասեմ) համարձակիմ և ես ։
22 * Հրէայեցիք իցեն, և ես։ Իսրայէլիք իցեն,
և ես ։ զաւակք աբրահամու իցեն, և ես։
23 * Պաշտօնեայք Քրիստոսի (յանդգնագոյնս
ասացից) ես առաւել ևս ես ։ ելիմ վաս֊
տակօք՝ առաւել ։ ելիմ գանիւք՝ ևս առա
ւել ։ ելիմ բանտիւք, աւելի քան զնոսա ։
ելիմ մահուամբք՝ բազում անգամ ։
24 * Ի հրէից հնգիցս, քառասուն միով պա֊
25 կաս արբի ։ * Երիցս ձաղկեցայ։ մի անգամ
քարկոծ եղէ ։ երիցս նաւակոծ եղէ ։ գիշեր
և զցերեկս յանդունդս տառապեցայ ։
26 * Ի ճանապարհս բազում անգամ ։ վիշտս
ի գետոց. վիշտս յաւազակաց. վիշտս յազ
գէ. վիշտս ի հեթանոսաց. վիշտս ի քա֊
ղաքի. վիշտս յանապատի. վիշտս ի ծովու֊
27 վիշտս ի սուտ եղբարցն ։ * Ի ջանս՝ և ի
վաստակս. ի տքնութիւնս բազում անգամ ։
ի քաղց և ի ծարաւ. ի պահս բազում
անգամ ։ ի ցուրտ և ի մերկութիւն ։
28 * Թո՛ղ զայլ նեղութիւնն. և զի հանապազ
խուժանն ի վերայ իմ կուտիւր՝ և հոգ
29 ամ եկեղեցեացն ։ * Ո՞ հիւանդանայ՝ և
ես ոչ հիւանդանամ ։ ո՞ գայթագղի, և ես

ոչ

30 ոչ տապանամ։ Եթէ պարծիլ ինչ պարտ
իցէ, զտկարութեան պարծեցայց։
31 * Աստ և Հայր Տն մերոյ Յսի Քի գիտէ
որ է օրհնեալ յաւիտեանս, զի ոչ ստեմ։
32 * Ի դամասկոս ազգապետն արետայ ար-
քային պահէր զքաղաքն դամասկացւոց ու-
33 նել զիս։ * Եւ ընդ պատուհանն վանդա-
կաւ կախեցայ ընդ պարիսպն, և փախեայ ի
ձեռաց նորա։

ԳԼ. ԺՌ։

1 Ընդ պարծիլ ինչ պարտ իցէ՝ (այլ օգ-
ուտ ինչ ոչ։) բայց եկիջ ի տեսիլս և
2 յայտնութիւնս Տն։ * Գիտեմ զայր մի ի
Քի յառաջքան չորեքտասան ամ՝ (եթէ
մարմնով՝ ոչ գիտեմ. և եթէ առանց մարմ
նոյ՝ ոչ գիտեմ, ած գիտէ) յափշտակեալ
զայնպիսին մինչև յերրորդ երկինս։
3 * Եւ գիտեմ զայնպիսի այր (եթէ մարմնով
4 և եթէ առանց մարմնոյ՝ ոչ գիտեմ, Ած
գիտէ։) * Զի յափշտակեցաւ ի դրախտն,
և լուաւ զբանս անխօսս. զորս ոչ է պարտ
5 մարդոյ խօսիլ։ * Ի նմանն այնպիսւոյն պար-
ծեցայց։ այլ ինքն անձին ինչ ոչ պարծեցայց՝ բայց եթէ ի տկարութիւնս։
6 * Զի եթէ և կամիցեմ պարծիլ՝ ոչ եղէց
անզգամ։ քանզի ճշմարտութիւն ասեմ. այլ ան-
խայտամ, գուցէ ոք համարիցի յինէ աւելի
քան զոր տեսանիցէ յինէ՝ կամ լսիցէ յինէն։
7 * Եւ զի մի առաւելութեամբ յայտնու-
թեանցն հպարտասցայց, տրճաւ ինձ խայթ
մարմնոյ՝ հրեշտակ սատանայ կռփել զիս։ զի
8 մի հպարտասցայց։ * Եւ վասն այնորիկ երիցս
անգամ աղաչեցի զՏէր, զի ի բաց տարցէ
9 յինէն։ * Եւ ասէ ցիս՝ շատ է քեզ շնորհ
իմ։ զի զօրութիւն իմ ի տկարութեան կատարի։
և ամենայն՝ լաւ ևս լիցի ինձ պարծիլ ի տկա-
րու-

թութիւն. զի քննակեսցի յիս զօրութիւնն
10 Քրիստոսի։ * Ես այսմ ուրախ եմ ընդ տկա-
րութիւնս. ընդ լծկնամանս. ընդ վիշտս. ընդ
հալածանս. և ընդ նեղութիւնս վասն Քրիստոսի։
զի յորժամ տկարանամ, յայնժամ զօրա-
11 նամ։ * Լուղէ անզգամ, քանզի դուք ստի-
պեցիք զիս։ զի ինձ պարտ էր՝ ի ձէնջ զվկայ
ութիւն առնուլ. թէ ոչինչ պակաս գտայ
քան զլուս առաքեալսն։ զի լծէպէտ ես ոչ
12 ինչ եմ։ * Սակայն նշանք առաքելոյ գոր-
ծեցան՝ ի ձեզ՝ ամ համբերութիւ՛ք, նշանօք
13 և արուեստիւք՝ և զօրութի՛ք։ * Զի՞ արդ
զի՛նչ իցէ՝ որով պակաս գտայ քան զայլ
եկեղեցիս. բայց եթէ այնու՝ զի ես զձեզ
ոչ ձանձրացուցի։ շնորհեցէ՛ք ինձ զվնասդ
14 զայդ։ * Ահաւասիկ այս երրորդ անգամ
պատրաստեալ եմ գալ առ ձեզ։ և ձեզ
բեռն ինչ՝ ոչ եղէց։ քանզի ոչ խնդրեմ
ինչ զձեր՝ այլ զձեզ։ քանզի ոչ պարտին
որդիք հարց գանձել՝ այլ հարք որդւոց։
15 * Իսկ ես մեծապէսութիւ՛ծախեցայց, և ծա-
խեցայց վասն անձանց ձերոց։ զի լծէպէտ
և յառաւել սիրոյն զձեզ սակաւ սիրիցեմ։
16 * Այլ գրեթէ ես ոչինչ ծանրացայ ձեզ։
այլ քանզի խորամանկ էի, խելօք կալայ
17 զձեզ։ * Միթէ որով առաքեցի առ ձեզ՝
նորօք ապահեցի՞ ինչ՝ ի ձէնջ։
18 * Աղաչեցի զՏիտոս՝ և առաքեցի ընդ նմա
զեղբայրն։ միթէ ապահեցաւ ինչ զձեր աւ-
տոս։ ոչ նոյնի ոգւով գնացաք։ ոչ նոյնի
19 շաւղօք շրջեցաք։ * Դարձեալ համարիք
ցի՞ք՝ եթէ յողջ անկեալ ինչ ձեզ ազեր
սիցեմք։ առաջի Աստուծոյ ի Քրիստոս խօսիմք։ զի ամ
ենայն սիրելիք վասն ձերոյ շինուածոյ եղ։
20 * Այլ երկնչիմ, դուցէ եկեալ՝ ոչ որպիսիս
կամիմ, գտանիցեմ զձեզ։ և ես գտանիցիմ
ձեզ՝ զորպիսի և դուք ոչ կամիցիք։ դուցէ
դալը-

դարձեալ՝ հեռ, նախանձ, սրտմտութիւնք, ղրգռութիւնք, չարախօսութիւնք, քսութիւնք, հպարտութիւնք, ամբարտաւանութիւնք, խռովութիւնք՝ իսկն ՚ի միջ ձերս։

21 * Գուցէ դարձեալ յորժամ գայցեմ, նըկուն ինչ առնիցէ զիս Աստ իմ առ ձեզ։ և զսուգ առնուցում վասն բազմաց յառաջագոյն մեղուցելոց՝ և ոչ ապաշխարելոց՝ վերայ պղծութեան, և պոռնկութեան, և պղծութեան՝ զոր գործեցին։

ԳԼ. ԺԳ։

1 Ա՛յս երկրորդ անգամ գամ առ ձեզ։ զի ՚ի բերանոյ երկուց և երից վկայից
2 հաստատեսցի ամ բան։ * Յառաջ ասացի և դարձեալ կանխասա ասեմ։ յանդիման եղեալ կիցս անգամ։ և այժմ ՚ի բացայուտ գրեմ, յառաջագոյն յանցուցեալոցն՝ և այլոցն ամենեցունս։ զի եթէ եկիցեմ դարձեալ՝ ոչ խնայեցից։
3 եսիցէ։ * Լսեմ զի փորձ ինչ խնդրէք Քրիստոսի, որ խնամ ընդ ձեզ խօսի. որ հզօրացեալ է ՚ի ձեզ, և ոչ տկարացեալ։
4 * Զի թէպէտ և խաչեցաւ ՚ի մերմէ տկարութենէ. այլ կենդանի է զօրութեամբն Աստուծոյ։ և մեք թէպէտ և տկարանայցեմք վասն նորա, այլ կենդանի լիցուք ընդ նմա զօրութեամբ
5 Աստուծոյ։ * փորձեցէք զանձինս ձեր. եթէ կայք ՚ի նոյն հաւատս։ քննեցէք զանձինս. եթէ ոչ գիտէք զանձինս՝ զի Քրիստոս Յիսուս ՚ի ձեզ է,
6 բայց եթէ անպիտանք իսկ իցէք։ * Այլ ակնկալեմ լեալ գիտիցէք. զի մեք ոչ եմք անպիտանք։
7 * Այլ խնդրեմք յԱստուծոյ՝ զի մի ինչ արասցէ զչար։ ոչ զի մեք ընտիրք երեւիցուք. այլ զի դուք զբարիս գործիցէք՝ և
8 մեք անպիտանք իցեմք։ * Զի ոչ կարեմք ինչ հակառակ կալ ճշմարտութեան. այլ վերակացուք եմք ճշմարտութեան։

* Իսրաէլ

9 * Խրախ եմք՝ յորժամ մեք տկարանայեմք՝
և դուք զօրաւորք իցէք։ զդոյն խնդ և աղօ-
թիս առնեմք զձեր Հաստատուելթիդ։
10 * Վասն այնորիկ զայս ՚ի հեռուստ գրեմ.
զի մի՛ յորժամ եկիցե՝ սաստկութիւն վարե-
ցայց՝ ըստ իշխանութեան, զոր ետ ինձ Տ՚ն
11 ՚ի շինել՝ և ո՛չ ՚ի քակել։ * Այսուհետև
եղբարք, ուղղ լերուք՝ հաստատուն կացէք՝
մխիթարեցարուք՝ միաբան լերուք՝ զխաղա-
ղութիւն արարէք։ և Ած խաղաղութեան և սի-
12 րոյ՝ եղիցի ընդ ձեզ։ * Ողջոյն տուք մի-
մեանց ՚ի համբոյր սրբութեան։ ողջոյն տան
13 ձեզ սուրբք ամենեքեան։ * Շնորհք Տ՚ն
մերոյ Յի՛ Քի՛. և սէրն Այ՛. և հաղորդու-
թիւն Հոգւոյն սրբոյ ընդ ձեզ ամենեսեան։
Ամէն։

ԹՈՒՂԹ ԵՐԱՆԵԼՈՅՆ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԱՌ ԳԱՂԱՏԱՑԻՍՆ։

Գլուխ Ա։

1 ՊՕՂՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼՈՂ
՚ի մարդկանէ, և ո՛չ ՚ի ձեռն մարդոյ՝
այլ ՚ի ձեռն Յի՛ Քի՛, և Այ՛ Հօր. որ յա
2 րոյց զնա ՚ի մեռելոյս։ * Եւ որք ընդ իս են
եղբարք ամենեքին, եկեղեցեացդ գաղատա
3 ցւոց։ * Շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն
յՀոգւոյ Հօրէ մերմէ՝ և ՚ի Տ՚ն Յի՛ Քի՛։
4 * Որ ետ զանձն իւր վասն մեղաց մերոց. զի
զձեզ փրկեսցէ յաշխարհէ ասոնկ չարէ. ըստ
կա-

5 կամայն ոյ՝ և հօր մերոյ։ * Որում փառք
յաւիտեանս յաւիտենից՝ ամէն։
6 * Զարմանամ, զի այդպէս վաղվաղակի փո
փոխիք յայնմանէ՝ որ կոչեացն զձեզ՝ ի
7 շնորհն Քի՝ յայլ աւետարան։ * Որ ոչ
գոյ այլ. բայց եթէ իցեն ոմանք՝ որք խռո
վեցուցանիցեն զձեզ՝ և կամիցին շրջել զա
8 ետարանն Քի։ * Այլ եթէ մեք, կամ
հրեշտակ յերկնից աւետարանեսցէ ձեզ զա
ետել քան զոր աւետարանեցաք ձեզ՝ նզո
9 վեալ լիցի։ * Որպէս յառաջագոյն ասա
ցաք՝ և արդ դարձեալ ասեմ, եթէ ոք ա
ետարանեսցէ ձեզ՝ աւելի քան զոր առի
10 քըն, նզովեալ լիցի։ * Արդ՝ մարդկա՞ն հա
ճոյ լինիցիմ, եթէ ոչ։ կամ խնդրիցեմ
մարդկան հաճոյ լինել։ եթէ տակաւին մարդ
կան հաճոյ լինէի, ապա Քի ծառայ ոչ էի
11 * Ցուցանեմ ձեզ եղբարք զաւետարանն,
որ աւետարանեցաւ ինէն։ զի ոչ է ըստ
12 մարդոյ։ * Քանզի և ոչ ես ի մարդոյ ա
ռի։ և ոչ ուսայ յումեքէ. այլ ի յայտնու
13 թիէն Յի Քի։ * Քանզի լուեալ իսկ է
ձեր զվարս պնայութեան իմոյ ի հրէութե
անդ. զի անչափ հալածէի զեկեղեցին Աս
14 և աւար հարկանէի զնա։ * Եւ յառաջա
գէմ էի ի հրէութեան՝ քան զբազումս հա
սակակիցս իմ, որք յազգին իմում էին
առաւել նախանձախնդիր էի իմոց հայրեն
15 ականդութեանն։ * Այլ յորժամ կամեցաւ
Աստ՝ որոշեաց զիս յորովայնէ մօր իմոյ. և
կոչեաց ի ձեռն շնորհացն իւրոց։
16 * Յայտնել զորդին իւր ինէ. զի աւետա
րանիցեմ զնա ի հեթանոսս։ անդէն վա
17 վաղակի ոչինչ առի հանդամանս մարմնոյ
արեան։ * Եւ ոչ ելի յերեմ, առ որ յա
ռաջագոյն քան զիս առաքեալքն էին. այ
լոգայ յարաբիա. և դարձեալ դարձայ
դամաս

18 դամասկոս։ * Ապա յետ երից ամաց եկի
Երեմ տեսանել զպետրոս. և եղէ առ նմա
19 աւուրս հնգետասան։ * Զայլ ոք յառա-
քելոց անտի ոչ տեսի, բայց միայն զյակո-
20 բոս զեղբայր Տ̄ն։ * Այլ զոր գրեմս առ
, ձեզ, ահաւասիկ առաջի Ա̄ն՝ զի ոչ սուտ։
21 * Ապա եկի ի կողմանս ասորւոց և կիլիկե
22 ցւոց։ * Եւ անծանօթ էի երեսաց եկեղե-
ցեացն՝ որք ի Քրիստոս էին ի
23 Ք̄ս։ * Բայց զի լսէին լուեալ էր. Թէ
որ հալածէր զմեզ յայնժամ, արդ աւետա
րանէ զհաւատն՝ զոր երբեմն խախտէր։
24 * Եւ փառաւորէ առնէին ինձ զԱ̄ն։

ԳԼ. Ի։

1 Ապա յետ ամաց չորեքտասանից միւ-
սանգամ եկի Երեմ ընդ բառնաբայ.
2 առեալ ընդ իս և զտիտոս։ * Եւ եկի ըստ
յայտնութեան։ և պատուիրեցի նոցա զաւետա
րանն՝ զոր քարոզեմ ի հեթանոսս, առան
ձինն այնոցիկ՝ որք կարծեալքն էին. գուցէ
ընդունայն ինչ ընթացեալ էիցեմ, կամ
3 ընթանայցեմ։ * Այլև ոչ տիտոս՝ որ ընդ
իս ի հեթանոսսն էր, բռնադատեցաւ լինել
4 փաթիլ։ * Այլ վասն սպրդեցեալ սուտ եղ
բարց, որք սպրդեցան մտանել դիտել զա
զատութիւնն մեր՝ զոր ունիմք ի Ք̄ս Ց̄ս։
5 զի զմեզ ծառայեսցեն։ * Որոց և ոչ
առժամանակ մի անսայաք հնազանդեցաք նոցա
զի ճշմարտութիւն աւետարանին հաստատեսցի
6 ցի առ ձեզ։ * Բայց վկարծելոց եթէ ի-
նչեն ինչ՝ (որպիսիք որ երբեմն էին, չէ ինչ
ինձ փոյթ։ քանզի Ա̄ն՝ ակն մարդկան ոչ
առնու։) զի ինձ կարծեալքն զայնպիսի ինչ
7 ոչ զգայուցին։ * Այլ զնորին հակառակն՝
երբև տեսին Թէ հաւատացեալ է ինձ աւե-
տարանն անթլփատութեան. որպէս պետ-

ros

8 բոսի ՚ի Թլփատութեան : (*Զի որ յաջո-
ղեացն պետրոսի յառաքելութիւն Թլփատու
Թեան՝ յաջողեաց և ինձ ՚ի հեթանոսս :)
9 *Իբրև գիտացին զշնորհսն, որք տուեալ
էին ինձ, յակոբոս՝ և կեփաս, և յովհաննէս
որք կարծեալք սիւնքն էին . ձեռն ետուն
հաւանութեանց ինձ և բառնաբայ : զի մեք ՚ի
հեթանոսս, և նոքա ՚ի Թլփատութեն :
10 *Բայց միայն զի զաղքատսն յիշեսցուք
զոր և ես փութացայ վնասն առնել :
11 *Այլ յորժամ եկն կեփաս յանտիոք՝ ընդ
դէմ դարձայ նորա. քանզի դող իբրև ըստ-
12 գտեալ լիմն էր : *Քանզի մինչև եկեալ
էին ոմանք առ ՚ի յակոբայ, ընդ հեթա-
նոսս ուտէր անկասկած : իսկ իբրև եկին, վա-
տանէր՝ և որոշէր զանձն, երկնչեալ յայ-
ցանէ՝ որք ՚ի Թլփատութենէ անտի էին :
13 *Եւ կեղծաւորեցան ընդ նմա՝ և այլ հրէ
այքն. մինչև բառնաբաս անդամ խոնարհե-
14 ցաւ ՚ի նոսա կեղծաւորութենէն : *Այլ իբրև
տեսի Թէ ոչ ուղիղ գնան ՚ի ճշմարտութե
աւետարանին, ասեմ ցկեփաս առաջի ամե
նեցուն . եթէ դու որ հրէայդ ես՝ հեթա-
նոսաբար՝ և ոչ հրէաբար կեաս . զիա՞րդ
սակաւս հեթանոսաց լինել հրէարէն :
15 *Զի մեք բունս հրէայք եմք. և ոչ ՚ի հե-
16 թանոսաց մեղաւորք : *Զայս գիտեմք
եթէ ոչ արդարանայ մարդ ՚ի գործոց օրէ
նաց . եթէ ոչ ՚ի հաւատոյն Յն Քն : և
մեք ՚ի Քս Յս հաւատացաք, զի արդարա-
ցուք ՚ի հաւատոյն Քն, և ոչ ՚ի գործոց
օրինաց : զի ՚ի գործոց օրինաց ոչ արդա-
17 բանայ մարմին : *Իսկ եթէ մինչ
խնդրիցեմք արդարանալ ՚ի Քս, և գտա-
նիցիմք մեք մեղաւորք՝ ապաւէնն Քս մե
ղաց պաշտօնեայ եղիցէ՞ : քաւ լիցի :
18 *Զի եթէ զոր քակտեցի՝ զնոյն միւսան
դամ

գամ շինիցեմ։ ապա յանդգնեաւր զանձն իմ
19 ես լինէին երևեցուցանեմ։ * Զի ես օրէ-
նօք, օրինացն մեռայ, զի Աւ կեցից։ և ընդ
20 Քրի՛ խաչ եղէց։ * Եւ կենդանի եմ այ-
սուհետև՝ ոչ ես՝ այլ կենդանի է յիս Քս։
այլ որ այժմ կեամ մարմնով՝ հաւատովք
Որդւոյն Աւ կեամ։ որ սիրեացն զիս՝ և
մատնեաց զանձն վասն իմ։
21 * Եւ ես ոչ անարգեմ զշնորհն Աւ։ զի
եթէ յօրինացս անտի է արդարութի՛ն, ապա
Քս զուր մեռաւ։

ԳԼ. Գ։

1 Ո՛ անմիտ գաղատացիք, ո՞ նախանձ ա-
րար զձեզ ոչ հնազանդիլ ճշմարտու-
թեան. որոց գրեցաւ առաջի աչաց Քս Ցս
2 գրեցաւ՛ի խաչ եղեալ։ * Զայս միայն կա-
միմ ուսանիլ՝ի ձէնջ. ՚ի գործոց օրինացն
գնողին ընկալայք՝ եթէ ՚ի լսոյ հաւատոյ։
3 * Այդպէս անմիտք էք. սկսեալ հոգւով՝
4 և արդ մարմնով վախճանիք։ * Եւ այնչափ
անցք անսին ընդ ձեզ զուր՝ եթէ եւս զուր։
5 * Խնդ արդ՝ որ բաշխեաց՚ի ձեզ զՀոգին՝
և յայտնեաց՚ի ձեզ զգործս՝ ՚ի գործոց
օրինացն է՝ եթէ ՚ի լսոյ հաւատոյ։
6 * Որպէս և գրեալ է։ Հաւատաց Աբրահամ
Աւծ՝ և համարեցաւ նմա յարդարութի՛ն։
7 * Գիտիցէք արդեօք՝ զի որք ՚ի հաւատոյ
անտի են, նոքա են որդիք Աբրահամու։
8 * Ճառաջագոյն գիտէր գիր, եթէ ՚ի հաւա-
տոյ անտի արդարացուցանէ Աւծ զհեթա-
նոսս, յառաջագոյն խոստացաւ Աբրահամու.
եթէ ՚ի քեզ օրհնեսցին ամ ազգք։
9 * Այսուհետև՝ որք ՚ի հաւատոյ անտի են՝
օրհնին ընդ հաւատացելոյն Աբրահամու։
10 * Զի որք միանգամ ՚ի գործոց օրինացն
են, ընդ անիծիւք են։ քանզի գրեալ է.

եթէ

թէ անիծեալ ամենայն մարդ՝ որ ոչ կայ-
եկ յամենաւեան գրեալսն ՚ի գիրս օրինաց՝
11 առնել զնա։ * Զի օրինաւքն ոչ ոք արդա-
նանայ առաջի աստ։ այն յայտ եւս է։ զի ար-
դարն՝ ասէ, ՚ի հաւատոյ կեցցէ։
12 * Բայց օրէնքն չեն ՚ի հաւատոյ, այլ որ
արասցէ զայնոսիկ՝ կեցցէ ՚ի նոսին։
13 * Քս գնեաց զմեզ յանիծից օրինացն, եղեալ վասն մեր անէծք։ զի գրեալ է. թէ
անիծեալ ամ, որ կախեալ կայցէ փայտէ
14 * Զի ՚ի հեթանոսս օրհնութիւն աբրահամ
եղիցի ՚ի Քս Յս. զի մեք ընդունիցուք
զխոստացեալ աւետիս հաւատովք։
15 (* Ըստ մարդկութեան ասեմ) եղբարք։
սակայն զմարդկան հաստատեալ կտակ ոչ
ոք կարէ անարգել. և ոչ զայլ հրամա-
16 ՚ի վերայ այնը տալ։ * Իսկ աբրահամու
խոստացան աւետիքն. և զաճակի նորա. և
ոչ ասէ՝ զաճակից եբրև զբազումս։ այլ
եբրև զմիոյ։ է՛ն՝ և զաճակի քումմ. որ է
17 Քս։ * Բայց զայս ասեմ, զկտակն յառաջ
ջաղդն հաստատեալ ԱԱՅ, օրէնքն որք յե-
տոյ չորեքհարիւր և երեսուն ամաւ եղան, ոչ
կարեն խափանել առ ՚ի խափանելոյ զաւե-
18 տիսն։ * Եթէ յօրինաց անտի է ժառան-
գութիւն. ապա ոչ ևս յաւետեացն։ բայց
աբրահամու աւետեօք շնորհեաց Ած։
19 * Իսկ զիա՞նչ էսին օրէնքն։ յանցուածոց
վասն յաւելան, մինչև եկեսցէ զաւակն,
որում խոստացեալն էր, կարգեալ հրեշ-
20 տակօք ՚ի ձեռն միջնորդի։ * Իսկ միջնորդ
միոյ ուրուք ոչ է՝ բայց Ած միւ է։
21 * Իսկ արդ օրէնքն հակառա՞կ են խոս-
տեաց Ած. քա՛ւ լիցի։ զի եթէ տուեալ
էին օրէնքն, որք կարօղ էին կենդանի ա-
րարել, ապա հաստատ յօրինաց անտի է ար-
22 դարութիւն։ * Այլ փակեցին գիրք զամե-
նեսեան

նեսին ընդ մեղօք։ զի ուստիւրն ՚ի հաւա-
տոյ ամուր ՅԻ ՔԻ տացին հաւատացելոյս։
23 * Մինչչև հաւատքն եկեալ էին՝ ընդ օրէ-
նօքն փակեալ պահէաք ՚ի հանդերձեալ հա-
ւատոն, որք յայտնելոյ էին ՚ի մեզ ։
24 * Ապա օրէնքն դաստիարակ եղեն մեզ ՚ի
ՔՒ ՅՒ. զի ՚ի հաւատոյն արդարասցուք ։
25 * Այլ եթէ եկին հաւատքն, ոչ ևս ընդ
26 դաստիարակաւ եմք ։ * Քանզի ամենեքին
որդիք ոյ էք հաւատովք ՚ի ՅՒ ՔՒ ։
27 * Որք միանգամ ՚ի ՔՒ մկրտեցայք՝ զՔՒ
28 զգեցեալ էք ։ չկ՚ իք խտիր ։ * Ոչ Հրէի՝ և
ոչ հելլանոսի ։ ոչ ծառայի, և ոչ ազա-
տի ։ ոչ արուճի, և ոչ իսկ ։ զի ամենեքեան
29 դուք մի էք ՚ի ՔՒ ՅՒ ։ * Ապա եթէ
դուք Քի էք՝ ուրեմն սերմանու զաւակք
էք՝ ըստ աւետեացն ժառանգք ։

ԳԼ. Դ։

1 Ասա ասեմ. ցորքան ժամանակս ժա-
ռանգն տղայ է՝ չէ ինչ աւելի քան
զծառայն. թէպէտ և Տէր իսկ ամենեցուն։
2 * Այլ ընդ հսկաւորսիւսօք է՝ և ընդ գա-
ւառապետօք՝ մինչև ՚ի ժամանակակէտ հօրն։
3 * Նոյնպէս և մեք՝ մինչ տղայքն էաք՝ ընդ
տարերսք աշխարհիս ՚ի ծառայութիւն կայաք։
4 * Այլ երբև եկն լրումն ժամանակին, առա
քեաց Աստ զՈրդի իւր՝ որ եղև ՚ի կնոջէ.
5 և եմուտ ընդ օրինաց։ * Զի զնոսա՝ որք
ընդ օրինաց էին՝ գնեասցէ ։ զի մեք զըս-
6 դեգութիւն ընկալցուք ։ * Եւ զի էք դուք
որդիք, առաքեաց Աստ զՀոգի Որդւոյ իւրոյ
՚ի սիրտս մեր՝ որ աղաղակէ Աբբայ Հայր։
7 * Այսուհետև չես ծառայ, այլ որդի. եթէ
8 որդի և ժառանգ ոյ ։ * Այլ յայնժամ՝
մինչ ոչն գիտէիք զԱստ՝ ծառայէիք այն-
պիսիկ՝ որք ոչն էին ՚ի բնէ աստուածք ։

* Այլ

9 * Այլ այժմիկ ծանեայք զԱՆ, մանաւանդ
լեալ ծանուցեալք եսկ յԱՆ. զիա՞րդ դառ-
նայք միւսանգամ անդրէն ՚ի տարերս տը-
կաս և յաղքատս, որոց միւսանգամ զան-
ձինս ծառայեցուցանել կամիք :
10 * Զաւուրս խորհիք՝ և զամիս՝ և զժա-
11 մանակ՝ և զտարիս : * Երկնչիմ ՚ի ձէնջ
գուցէ լեալ ՚ի զուր ինչ վաստակեցայ ՚ի ձեզ
12 * Երեսրուք լերուք զիս. զանձն և ես լերի
զձեզ գէի : Ողբարք՝ ողաչեմ զձեզ . զի
13 ինչ ձեր մեղուցեալ առիս : * Գիտէք զոյ
զի տկարութիւն մարմնոյ աւետարանեցի ձե
զառաջինն : և զփորձանսն որք ՚ի մարմ
14 իմում էին, * ոչ անարգեցիք՝ և ոչ ա
զոսնեցիք : այլ իբրև զհրեշտակ ՚ի ընկ
15 լայք զիս՝ իբրև զՔ Ց : * Իսկ արդ ո՞
է երանութիւնն ձեր : վկայեմ ձեզ՝ եթէ
հնար ինչ էր՝ զաչս ձեր հանէիք և տայի
16 ինձ : * Արդ՝ զի թշնամի լինի եղէ ձեզ
17 զի զճշմարիտն խօսեցայ : * Այլ նախանձեցու-
ցանեն զձեզ՝ ոչ ՚ի բարիս : և արկելոյ կա-
մին զձեզ՝ զի նոցա նախանձաւորք լինիցիք
18 * Բայց լաւ է նախանձաւոր լինել ՚ի բարի
յամենայն ժամ : և ոչ միայն յորժամ ՚ի ձ
19 ըում միջի եղեմ : * Որդեակք իմ, զոր
դարձեալ վերստին երկնեմ՝ մինչև նկա
20 րեսցի Ք՞ ՚ի ձեզ : * Կամէի այժմ գա
ալ ձեզ՝ և փոխել զբարբառ իմ. զի տար
21 կուսանալ եմ ես ՚ի ձեզ : * Ասացէք ին
ձեռ, որք ընդ օրինաւքն կամիք լինել : չիւ
22 ընթերցեալ ձեր զօրէնսն : * Զի գրեալ է
լեալ Աբրահամու երկու որդիք էին, մի յ
23 զաղախնոյ ոմանէ, և մի յազատէն : * Այ
որ յաղախինոյն էր՝ ըստ մարմնոյ ծնեալ էր
և որ յազատէն՝ ըստ աւետեաց :
24 * Որ է առակ օրինակիւ. զի այս ինքն են ե
կու կտակարանք. մի ՚ի լեռնէ սինայ, ՚ի ծա
ռայ-

ռայութիւն ճնեալ՝ որ է Հոգւոյ ։
25 * Քանզի սինա լեառն է յարաբիա՝ հաւա
սար է այսմ եէմի ։ զի ծառայէ որդւովք
26 իւրովք հանդերձ ։ * Այլ վերինն եէմ ա
զատ է՝ որ է մայր մեր ամենեցուն ։
27 * Զի գրեալ է ։ ուրախ լեր ամուլ՝ որ ոչ
ծնանիս՝ գոչեա՛, և աղաղակեա՛ որ ոչ ե
րկնիս ։ զի բազում են որդիք սկսողիդ
28 առաւել՝ քան զարամբեցին ։ * Այլ մեք
եղբարք՝ ըստ իսահակայ աւետեացն որդիք
29 եմք ։ * Այլ որպէս յայնժամ՝ որ ըստ
մարմնոյն ծնեալ էր՝ հալածէր զայն՝ որ
30 ըստ հոգւոյն, նոյնպէս և այժմ, * Այլ զինչ
ասէ գիր ։ ի բա՛ց հան զաղախինդ, և զորդի դորա։ զի մի ժառանգեսցէ որդի աղախ
31 նոյն՝ ընդ որդւոյն ազատի ։ * Վասն որոյ եղբարք՝ չեմք որդիք աղախնոյն, այլ ազատին ։ ազատութե՛ն, որով Քա՛ղեզ զմեզ ազատեցոյց ։

ԳԼ. Ե։

1 Պինդ կացէք այսուհետև, և մի միւսան
գամ ընդ լծոյ ծառայութե՛ մտանէք ։
2 * Ահաւասիկ ես պօղոս ասեմ ձեզ ։
զի եթէ թլփատիք՝ Քա՛ ինչ ձեզ ոչ օգնէ։
3 * Վկայեմ՝ ամ մարդոյ՝ որ թլփատիցի՝
թէ պարտական է զամ օրէնսն կատարել ։
4 * Խափանեալ էք ի՛ Քէ՛ որք օրինօքն արդարանայք։ և անկեալ էք ի՛ շնորհայն ան
5 տի ։ * Զի մեք հոգւովն՝ ի հաւատոյ յու
6 սոյն արդարութե՛ ակնունիմք ։ * Զի ի՛
Քա՛ Յի՛՝ ոչ թլփատութի՛ ինչ կարող է՝
և ոչ անթլփատութի՛. այլ հաւատք սի
7 րով յաջողեալք ։ * Բարւոք ընթանայիք՝
ո՞ կասեցոյց զձեզ ճշմարտութե՛ն չհաւանիլ ։
8 * Զի այնք հրապոյրք՝ ոչ յայնմանէ էին՝
9 որ կոչեացն զձեզ ։ * Փոքր մի խմոր զամե

նայն

10 նայն զանգուճածն խմորէ։ * Ա՛յլ ես յո-
սայեալ եմ ՚ի ձեզ Տ՚ր՝ լեր ոչ գայլաց-
ինչ խորհիցէք։ և որ խռովիցուսանէ զձեզ
կրեսցէ դատաստան՝ ո՛ր և իցէ։
11 * Ա՛յլ ես եղբարք՝ եթէ զթլփատութիւն
քարոզեմ՝ ընդէ՞ր տակաւին հալածիմ։ ապա-
ուրեամն խափանեալ իցէ գայթագղութիւն խա-
12 չին։ * Երանի լեր մօտակացուիր իսկ լի-
նիցին՝ որք զձեզն խռովեցուցանեն։
13 * Զի յազատութիւն կոչեցեալ էք՝ եղբարք
միայն զի ազատութիւն ձեր ոչ լինիցի ՚ի պատ-
ճառս մարմնոյ. այլ սիրով ծառայեցէք մի-
14 մեանց։ * Զի ամ օրէնք ՚ի մի բան կատա-
րին։ սիրեսցես զընկեր քո իբրև զանձն քո։
15 * Ապա եթէ զմիմեանս խածատիցէք և
ուտիցէք։ զգոյշ լերուք՝ գուցէ ՚ի միմեանց
16 սպառիցէք։ * Այլ ասեմ. Շրջեցարուք
գնայէք՝ և զցանկութիւն մարմնոյ մի կա-
17 տարէք։ * Զի մարմին ցանկայ հակառակ
հոգւոյ։ և հոգի հակառակ մարմնոյ։ և սոքա
սոքա միմեանց հակառակք են, մի զոր կա-
18 միցիք՝ զայն առնիցէք։ * Իսկ եթէ հոգ-
ւով վարիք. ապա չէք ընդ օրինաւք։
19 * Զի յայտնի են գործք մարմնոյ։ այսինքն
են, շնութիւն. պոռնկութիւն. պղծութիւն
20 գիճութիւն։ * Կռապաշտութիւն. կախար-
դութիւն. թշնամութիւն. հեռ. նախանձ. բար-
կութիւն. հակառակութիւնք. երկպառակ-
21 թիւք. հերձուածք։ * Նախանձք. սպա-
նութիւնք. արբեցութիւնք. անառակութիւնք,
որինչ սոցին նմանք են։ զոր յառաջագոյն
իսկ ասեմ ձեզ, ոպ կանխաւն ասէի, թէ ո-
զայսպիսի ինչ գործեն՝ զարքայութիւնն Ա-
22 ստուծոյ ոչ ժառանգեն։ * Իսկ պտուղ հոգւոյն այ-
է։ սէր. խնդութիւն. խաղաղութիւն. երկայ-
23 նմտութիւն։ * Քաղցրութիւն. բարութիւն.
Հաւատ. հանդարտութիւն. ինդութիւն. ժուժկ-

լսեթէ. Ճնշումն. այսպիսեաց ասաի օրէն-
24 քըն չեն հակառակ։ * Իսկ որք Քրեանքն
են, զմարմինս իւրեանց ՚ի խաչ Հանին՝ կա-
րեօք և յանկուցիչքը Հանդերձ։
25 * Եթէ կեամք Հոգւով՝ ընդ Հոգւոյն և մի-
26 աբանիցուք։ * Մի լիցուք անպատճիք՝ մի-
մեանց ձայն տալով՝ և ընդ միմեանս նախան
ձելով։

ԺԼ. Զ։

1 Ա՛ղբարք, եթէ յանկարծ ըմբռնիցի
որ ՚ի ձէնջ յինչևիցէ յանցանս՝ դուք՝
որք Հոգևորքդ է՛ք՝ Հատուտեցէ՛ք զայն-
պիսին Հոգւով Հեզութեամբ։ դիմ՛ր լինելիք
անձանց՝ զի մի և դուք փորձիցի՛ք։
2 * Զմիմեանց բեռն բարձէ՛ք՝ և այնպէս կա-
տարեցէ՛ք միբանութիւն զօրինացն Քրիստոսի։
3 * Եթէ որ Համարիցի լինել ինչ՝ և չիցէ,
4 զանձն իւր խաբէ։ * Զգործ իւր կշռեսցէ
իւրաքանչիւրոք։ և ապա անձին իւրում մի
այն պարծանս տացէ՝ և մի առ ընկերաւն։
5 * Զի իւրաքանչիւրոք զիւր բեռն բառնա
6 լոց է։ * Հաղորդութիւն արասցէ աշակերտն
վարդապետին՝ յամենայն բարութիւնս։
7 * Մի խաբիք. Աստուած ոչ արհամարհի։
8 * Զի զորինչ սերմանէ մարդ՝ զայն և
հնձեսցէ։ որ սերմանէ ՚ի մարմին իւր, ՚ի
մարմնոյ անտի հնձեսցէ զապականութիւն։
և որ սերմանէ ՚ի Հոգին՝ ՚ի Հոգւոյ անտի
հնձեսցէ զկեանսն յաւիտենից։
9 * Այլ զբարիս գործել մի ձանձրասցուք.
զի ՚ի ժամանակի իւրում հնձեսցուք առանց
լքանելոյ։ * Այսուհետև մինչդեռ ժամա-
10 նակս ՚ի ձեռս է՝ գործեսցուք զբարիս առ
ամենեսեան, մանաւանդ առ ընտանիսն Հա
11 ւատոյ։ * Ցուցէ՛ք որպիսի դրով գրեցի ձեզ
12 իմով ձեռամբ։ * Զի որք միանգամ կա-
մին

մին բարեմարդիկ լինիլ մարմնով , նոքա
սահիկեն զձեզ լթիւատիլ ։ միայն զի մ
ղհետս խաչին Քի երթայցեն ։
13 * Քանզի որք լթիւատեալքն իսկ են, նոքա
զօրհնան ոչ պահեն ։ այլ կամին , զի դուք
լթիւատիջնք ։ զի ձերով մարմնով պար
14 ծեսցին ։ * Այլ ինձ քաւ լսկիպարծիլ բայ
միայն ՚ի խաչն Տ՚ն մերոյ Յ՚ի Քի ։ որով
ինձ աշխարհ ՚ի խաչ եւեալ է՝ եւ ես աշխար
15 հի ։ * Զի ՚ի Քս Յ՚ս, ոչ լթիւատուիթիւն
ինչ է՝ եւ ոչ անթիւատուիթիւն ։ այլ նո
16 ստարած ։ * Եւ որք Հանդամ այսմ կա
նոնի միաբան լինիցին, խաղաղութի՚ ՚ի վերայ
նոցա , և ողորմութի՚ և ՚ի վ ր եկեղ Այ
17 * Այսուհետեւ աշխատ ոք զիս մի արասցէ
զի ես զչարչարանսն Քի ՚ի մարմնի իմում
18 կրեմ ։ * Շնորհ Տ՚ն մերոյ Յ՚ի Քի ընդ
հոգւոյդ ձերում եղբարք ։ Ամէն ։

ԹՈՒՂԹ ԵՐԱՆԵԼՒՈՑ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑ ԱՌ ԵՓԵՍԱՑԻՍՆ ։

Գլուխ Ա՚ոյն ։

1 ՊՕՂՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼ Յ՚Ի
կամաքն Ա՚Ծ՝ սրբոց որք են յԵփ
սոս , և հաւատացելոց ՚ի Քրիստոս Յ
2 * Շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութի՚ յԱ
Ա՚օրէ մերմէ՝ և ՚ի Տ՚է Յ՚է Քի ։
3 * Օրհնեալ Ա՚ծ , և Ա՚այր Տ՚ն մերոյ
Քի ։ որ օրհնեաց զմեզ ամ հոգեւոր օ
նու

4 նուէիք յերկնաւորս ՚ի Քս։ * Որպէս ընտ
րեաց զմեզ նովաւ յառաջքան զ լինելն աշ
խարհի, լինել մեզ սուրբս և անարատս ա-
5 ռաջի նորա սիրով։ * Յառաջագոյն սահ-
մանեաց զմեզ յորդեգրութիւն ՚ի ձեռն Յի
Քի ՚ի նոյն ըստ հաճութեան կամացն իւրոց։
6 * ՚ի գովեստ փառացն շնորհացն իւրոց։ որով
7 զոր շնորհեցոյց մեզ սիրելեաւն։ * Որով
ունիմք զփրկութիւն ՚ի ձեռն արեան նորա,
զթողութիւն մեղացն՝ ըստ մեծութեան շնորհացն
8 իւրոց։ * Որ առատեալ ՚ի մեզ ամ խոհա-
9 տութեամբ և գիտութիւն։ * Ցոյց մեզ զըզ
խորհուրդ կամացն իւրոց՝ ըստ հաճութեան
իւրում, զոր յառաջագոյն եդ նովաւ։
10 * ՚ի տնտեսութեան լրման ժամանակաց։ բո-
վանդակել զամ Քիւ. որ ինչ յերկինս՝
11 և որ ինչ յերկրի, ՚ի նոյն։ * Որով և վի-
ճակեցաք յառաջագոյն հրաւիրեալք՝ ըստ
յառաջադրութեանն ԱՅ. որ զամ յաջողէ ը-
12 խորհրդոյ կամացն իւրոց։ * Լինիլ մեզ ՚ի
գովեստ փառաց նորա՝ յառաջագոյն յուսա
13 ցեալսս ՚ի Քս։ * Որով և դուք հերիւ լը-
սեալք զբանն ճշմարտութեան, (զաւետարանն
փրկութեան ձերոյ,) որով և հաւատացեալ
14 կնքեցայք հոգւովն սրբով աւետեաց։ * Որ ե
առհաւատչեայ ժառանգութեան մերոյ, ՚ի փըր
կութիւն նուաճութեան, ՚ի գովեստ փառաց նո։
15 * Վասն այնորիկ և ես հերիւ լսեալ զհա-
ւատն ձեր՝ որ ՚ի Տէր Յս. և զսէրն որ ընդ
16 ամ սուրբս։ * Ո՛չ դադարեմ ՚ի գոհանալ
ոյ վասն ձեր՝ յիշել զձեզ յաղօթս։
17 * Զի Աստուած, Տէր մերոյ Յի Քի Հայրն փա-
ռաց՝ տացէ ձեզ զհոգին իմաստութեան և
18 յայտնութեան, գիտութիւնն հերիւ։ * Լուսա-
ւորս առնել զաչս սրտից՝ առ ՚ի գիտենալ մեզ՝
զինչ է յոյս կոչման նորա։ և զինչ մե-
ծութիւն փառաց ժառանգութեան նորա ՚ի սբս։

19 * Եւ զԻնչ է առաւելութիւն մեծութեան զօրու-
թեան նորա ՚ի մեզ հաւատացեալս ըստ գո-
ծողութեան կարողութեան զօրութեան նորա ։
20 * Զոր գործեաց ՚ի Քրիստոս՝ զի յարոյց զնա
՚ի մեռելոց. և նստոյց ընդ աջմէ իւրմէ յերկ-
21 նաւորս, * ՚ի վերոյ ամենայն իշխանութեան
և պետութեան. և զօրութեան՝ և տէրութեան.
և ամենայն անուանէ անուանելոյ, ոչ միայն
յաշխարհիս յայսմիկ՝ այլ և ՚ի հանդերձեալ
22 յումմ։ * Եւ զամենայն ինչ հնազանդ արար
՚ի ներքոյ ոտից նորա ։ Եւ զնա եդ գլուխ
՚ի վերոյ ամենայն երկնի եկեղեցւոյ ։
23 * Որ է մարմին նո՛ւ և լրումն՝ որ զամ գործէ
ընդ ։

ԳԼ. Բ ։

1 Եւ դուք՝ որք մեռեալքն էիք ՚ի մեղ-
2 ձեր և յանցանս ։ * Յորս երբեմն գո-
նայիք ըստ յաւիտենի աշխարհիս այսորիկ
ըստ իշխանին իշխանութեան օդոյս այսոյ՝ որ
այժմ ընդ մեռեալ է յորդիսն ապստամբու-
3 թեան։ * Յորս և մեք ամենեքեան շրջեաք
երբեմն ՚ի ցանկութիւս մարմնոյ մերոյ ։ և առ-
նէաք զկամս մարմնոյ և զմտաց ։ և էաք
արդարև որդիք բարկութեան իբրև այլքն։
4 * Այլ Աստ՝ որ մեծն է ողորմութիւ՝ վասն
բազում սիրոյն իւրոյ՝ զոր սիրեաց զմեզ ։
5 * Մինչդեռ մեռեալք էաք ՚ի մեղս մեր՝ կեն-
դանիս արար զմեզ ՚ի Քրիստոս, (քանզի շնոր-
հօք ապրեցաք։) * Եւ նմին յարոյց՝ և ե-
նմին նստոյց յերկինսաւորս ՚ի Քրիստոս ։
7 * Զի յուցցէ ՚ի յաւիտեանան՝ որք գալոց
են՝ զառաւել մեծութիւն շնորհայն իւրոյ
8 քաղցրութիւ՝ ՚ի մեզ ՚ի Քրիստոս։ * Զի շ-
նորհօք նորա էք փրկեալք ՚ի ձեռն հաւա-
տոյ։ և այս ոչ ՚ի ձենջ, այլ Աստ պարգև է
9 * Ո՛չ ՚ի գործոց, զի մի ոք պարծեսցի։
* Զի

10 * Զի նորա որպիսածք եմք՝ հաստատեալք
քրիստոս ՚ի գործս բարութեան, յորս յա-
ռաջագոյն պատրաստեաց Աստ. զի ՚ի նոսին
11 գնասցուք։ * Վասն որոյ և դուք յիշեցէք՝
զի երբեմն հեթանոսք էիք մարմնով. որ
կոչեցեալ է անթլփատութիւն՝ յանուանեալ
թլփատութենէ անտի մարմնաւոր ձեռագոր-
12 ծին։ * Զի էիք ՚ի ժամանակին յայնմիկ ա-
նասնոյ քրիստոսէ։ և օտարացեալք էիք յաւա-
նութենէն իսրայէլի։ և տարագիրք յուխտից աե-
տեանց։ և զոյս ինչ ոչ ունէիք՝ և անաստ
13 էիք յաշխարհի։ * Իսկ այժմիկ ՚ի ձեռն քրիս-
տոսի, դուք՝ որք երբեմն հեռաւորք էիք՝
14 մերձաւորք եղէք արեամբն քրիստոսի։ * Զի նա
է խաղաղութիւն մեր՝ որ արար զերկոսեանսն
մի. և զմիջնորմին կանկոյն քակեաց՝ զթշնա
15 մութիւն ՚ի մարմնի իւրում։ * Եւ զօրէն պատ
ուիրանացն հրամանաւքն խափանեաց. զի զեր
կոսին հաստատեսցէ ինքեամբ ՚ի մի նոր
մարդ։ և արասցէ զխաղաղութիւն։
16 * Եւ հաշտեցուսցէ զերկոսին միով մարմ
նով ընդ Աստուծոյ խաչիւն իւրով։ քանզի ըս-
պան զթշնամութիւն յանձին իւրում։
17 * Եւ եկն աւետարանեաց զխաղաղութիւն
ձեզ հեռաւորաց՝ և զխաղաղութիւն մերձա-
18 ւորաց։ * Զի նովաւ ունիմք զմուտս երկոքեան՝ միով Հոգւով առ Հայր։
19 * Ապա այսուհետև ոչ էք օտարք և պան-
դխտք. այլ քաղաքակիցք սրբոց՝ և ըն-
20 տանիք Աստուծոյ։ * Շինեալք ՚ի վերայ հիման
առաքելոց և մարգարէից։ որոյ է գլուխ ան
21 կեանն քրիստոս։ * Զորում ամ շինուածն
յօդեալ և պատշաճեալ՝ աճէ ՚ի տաճար
22 սուրբ Տեառն։ * Զորում և դուք ընդ նմին
շինիք ՚ի բնակութիւն Աստուծոյ։

ԳԼ· Գ։

1 Վ ասն այսորիկ ես սլօղոս կապեալ Ցի
2 Քի վ ա ձեր հեթանոսաց ։ * Թերևս
լսեսաք զգայ ձեր պնտեսուլթի շնորհայն
3 Աս՝ որք տուեալք են ինձ ՚ի ձեզ ։ * Զի
ըստ յայտնուլթեն ցուցաւ ինձ խորհուրդն ։
որպէս յառաջադոյն գրեցի առ ձեզ սակա-
4 ւուք ։ * Առ ՚ի կարօղ լինելոյ ընթեռնուլ
և ՚ի միտ առնուլ զիմաստուլթին զիմ ՚ի
5 խորհրդեանն Քի ։ * Զի այլոց ազգաց ոչ
ցուցաւ որդւոց մարդկան · որպէս այժմ
յայտնեցաւ սրբոց իւրոց առաքելոց և մար-
6 գարէից Հոգւովն ։ * Լինել հեթանոսաց
ժառանգակիցս և մարմնակիցս՝ և հաղորդս
աւետեացն ՚ի Քս Ցս աւետարանաւն ։
7 * Որոյ եղէ ես սպասաւոր ըստ պարգևաց
շնորհացն իմ՝ որք տուեան ինձ ըստ յաջո-
8 ղուլթե զօրուլթե նորա ։ * Ինձ, որ տրուսլ
եմ ամ սրբոց՝ տուեան շնորհս այսոքիկ
՚ի հեթանոսս աւետարանել զանքննին մե-
9 ծուլթին Քի ։ * Լս լուսաւոր առնել զա-
մենեսին, լթէ զի՛նչէ տնտեսուլթի խորհր-
դոյն, որ ծածկեալն էր յամ յաւիտեան
10 առ Ած՝ որ զամ ինչ արար ։ * Զի յայտ-
նեսցի արդ իշխանուլթեց և պետուլթեանց
որք յերկինս են ՚ի ձեռն եկեղեցւոյ՝ բազ-
11 մապատիկ իմաստուլթիւնն Աս ։ * Ըստ յ
առաջադրուլթե յաւիտեանցն՝ զոր արար
12 ձեռն Տն մերոյ Ցի Քի ։ * Որով ունիմ
զհամարձակուլթիւն և զմուտս ուլթի յուսով
13 ՚ի ձեռն հաւատոյ նորա ։ * Ո՞ ասն որոյ ա
ղաչեմ մի ձանձրանալ ՚ի նեղուլթես մերում
14 որ վասն ձեր է ։ որ է փառք ձեր ։ * Ո ասն
այսորիկ դնեմ զծունր առ Հայր Տն մեր
15 Ցի Քի ։ * Ըստի ամ նահապետուլթիւն
16 յերկինս և յերկրի անուանի ։ * Զի տայ
ձեզ

ձեզ ըստ մեծութեի փառացն իւրոյ, հաստատի զօրութե՛ ի ձեռն Հոգւոյն իւրոյ ի ներ
17 քին մարդն։ * Բնակիլ Քրիստոս հաւատովք ի սիրտս ձեր։ սիրով արմատացեալք և հաս-
18 տատեալք։ * Զի կարօղք լինիջիք հասանել ընդ ամ սուրբս, զի՛նչ է լայնութիւն, և երկայնութի՛ն. բարձրութի՛ն, և խորութի՛ն։
19 * Ճանաչել զառաւելութի՛ն գիտութի՛ն սիրոյն Քրիստոսի. զի լցջիք ամենայն լրութե՛ն ոյ։
20 * Այլ այնմ որ կարօղ է առաւել քան զամ ինչ առնել յաճախութե՛ք՝ քան զոր խնդրեմք և իմանամք։ ըստ զօրութե՛ն՝ որ գոյ
21 ջողեալ է ի մեզ։ * Նմա փառք յեկեղեցւոջ, և ի Քս Յս, յամենայն ազգս յաւիտենից յաւիտեանս։ Ամէն։

ԴԼ. Դ։

1 Ես՝ աղաչեմ զձեզ ես՝ որ կապեալս եմ ի Տ՛ն. արժանի գնալ կոչմանն,
2 յոր կոչեցայք։ * Ամենայն խոնարհութե՛ք և հեզութե՛ք, և երկայնմտութե՛ք՝ անսալ միմեանց սիրով։ * Փութալ պահել զմիաբան
4 նութե՛ն հոգւոյն յօդիւ խաղաղութե՛ն։ * Մի մարմին՝ և մի հոգի. որպէս և կոչեցայք ի
5 մի յոյս կոչման ձերոյ։ * Մի Տ՛ն, մի հա-
6 ւատ, մի մկրտութե՛ն։ * Մի Ած, և հայր ամենեցուն. որ ի վերայ ամի և ընդ ամենեսին՝ և յամենեսին ի մեզ։ * Այլ իւրաքանչիւր ումեք ի մէնջ տուեալ է շնորհ ըստ
8 չափու պարգևացն Քրի՛ս։ * Վասն որոյ ասէ՝ ել ի բարձունս գերեաց գաւերութե՛ն. և ետ
9 պարգևս մարդկան։ * Որ ելն, զի՛նչ է, եթէ ոչ՝ զի էջ նախ ի ստորին կողմն երկրի։
10 * Որ էջն, նոյն է՝ և որ ելն ի վերոյ քան
11 զամ երկինս։ զի լցցէ զամ։ * Եւ նա ետ զմանսն առաքեալս. զմանսն մարգարէս. զմանսն աւետարանիչս. զմանսն հովիւս, և վար-

12 վարդապետս։ * Աս ՚ի հաստատուլեն սրբ
՚ի գործ պաշտաման, ՚ի շինուճած մարմնոյն
13 Քի։ * Մինչև հասցուք ամենեքեան ՚ի մի
միաբանուլեն հաւատոյ և դիտուլեն Որդ
ւոյն ՚ի, * յայր կատարեալ ՚ի չափ հասակի
14 կատարմանն Քի։ * Զի մի յայսմհետե լ
ցեմք տղայք խոտուեալք և տատանեալք յ
մեծայն հողմոյ վարդապետուլեն, խաբէու
թեամբ մարդկան. խորամանկուլեն ՚ի խա
15 բէուլեն մոլորուլեն։ * Այլ ճշմարտեալ
սիրով աճեսցուք ՚ի նա ամենի, որ է գլուխ
16 Քն։ * Ոյսով ամենայն մարմինն յօդեալ և
պատշաճեալ ամ խաղալեօք տարբերուլեն
ըստ իւրաքանչիւրոյ մասին՝ զաճումն մարմ
նոյ գործէ՝ ՚ի շինուճած անձին իւրոյ սիրով։
17 * Արդ՝ զայս ասեմ, և ուխտեմ ՚ի Տ. մ
ևս ձեզ գնոյն օրինակ գնալ՝ ոչ և այլք հ
թանոսք գնան՝ ունայնուլեն մտայ իւրեանց
18 * Որոյ խաւարեալք են սիրտք՝ և օտարա
ցեալք են ՚ի կենդանոյ անտի ամ՝ վասն տգի
տուլեն՝ որ է ՚ի նոսա, վասն կուրուլեն սր
19 տից իւրեանց։ * Որք զանձանց իւրեանց բ
յոյս հատին. և մատնեցին զանձինս գի
թեան. ՚ի գործս ամ պղծուլեն ագահու
20 * Այլ դուք ոչ այսպէս ուսայք զՔն։
21 * Թէպէտ և լուայք զնմանէ՝ և նովա ո
սայք՝ որպէս է ճշմարտուլենն Ցի։
22 * ՚Ի բայ մերկանալ ՚ի հնէն ըստ առաջնո
գնացիցն զմարդն հինն՝ զապականեալն ցան
23 կուլեցք խաբէուլեն։ * Նո նորոգիլ հո
24 ւով մտայ ձերոյ։ * Նո զգենուլ զնոր մա
դըն՝ որ ըստ ամն հաստատեալ է՝ արդա
րուլեն և սրբուլեն ճշմարտուլեն։
25 * Ել ո որոյ ՚ի բայ ընկեցէք զստուլեն։ խ
սեցարուք զճշմարտուլեն իւրաքանչիւր ըն
ընկերի իւրում. զի եմք միմեանց անդամք
26 * Բարկանայք՝ և մի մեղանչէք։ արեգակ
՚ի վր

’ի վերայ բարկութեան ձերոյ մի մտցէ ։
27 * Եւ մի տայք զտեղի սատանայի ։
28 * Որ գողանայր, մի եւս գողասցի՝ այլ մա-
նաւանդ վաստակեսցէ՝ գործել ձեռօք իւ-
րովք զբարիս. զի բաւական իցէ տալ՝ ում
29 պիտոյ իցէ ։ * Ամենայն բան տգեղ ’ի բե-
րանոյ ձերմէ մի ելցէ. այլ որինչ բարին է
’ի շինուածոյ պիտոյից, զի տացէ շնորհս ա-
30 նոցիկ, որք լսենն ։ * Եւ մի տրտմեցուցա-
նէք զՀոգին սուրբ Աստուծոյ, որով կնքեցայք
31 յաւուրն փրկութեան ։ * Ամենայն դառնութիւն՝
եւ բարկութիւն՝ եւ սրտմտութիւն՝ եւ աղաղակ՝
եւ հայհոյութիւն բարձցի ’ի ձէնջ ամենայն չա-
32 րութիւք հանդերձ ։ * Լերուք ընդ միմեանս
քաղցունք՝ գթածք. շնորհեալ միմեանց. որպ
եւ Աստուած ի Քրիստոս շնորհեաց մեզ ։

ԳԼ. Ե ։

1 Լերուք նմանողք ոյ, իբրեւ որդիք սի-
2 րելիք ։ * Եւ գնայէք սիրով՝ որպէս
եւ Քրիստոս սիրեաց զմեզ. եւ մատնեաց զանձն
իւր վասն մեր՝ պատարագ եւ զենուլիս Աստ
3 ’ի հոտ անուշիոյ ։ * Այլ պոռնկութիւն, եւ
ամ պղծուն, կամ ագահութիւն, եւ անուա-
նեսցի մի ’ի միջի ձերում. որպ եւ վայել է
4 սրբոց ։ * Եւ զաղտութիւն՝ կամ խօսք յի-
մարութեան, կամ խեղկատակութիւն՝ որ ոչ
վայել է. այլ մանաւանդ գոհութիւն ։
5 * Զայս տեղեկացեալ գիտասջիք. թէ ամ
պոռնիկ՝ կամ պիղծ՝ կամ ագահ, որ է
կռապաշտ՝ ոչ ունի ժառանգութիւն
յարքայութեան Քրիստոսի եւ Աստ ։
6 * Մերձ զձեզ խաբեսցէ բանիւք սնոտեօք ։
զի վասն այսոցիկ եկն դայ բարկութիւն ոյ
’ի վերայ որդւոցն անհնազանդութեան ։
7 * Մի այսուհետեւ լինիք բաժանորդք նոցա ։
8 * Զի լեալ էիք երբեմն խաւար՝ ա-

արդ

արդ լոյս էք ՚ի Տ֊ի ։ Եբրև զորդիս լուսոյ
9 գնայէք ։ * Զի պտուղ լուսոյ ամ բարու
թ֊ի է՝ և արդարութ֊ի՝ և ճշմարտութ֊ի ։
10 * փորձեցէք՝ զի՛նչ է հաճոյ Տ֊ն ։
11 * Եւ մի կցորդք լինիք անպտղութեան գոր
ծոյն խաւարի ։ այլ մանաւանդ յանդիմա֊
12 նեցէք ։ * Զի որ ՚ի ծածուկ ինչ գործ
՚ի նմանէ՝ զայն և խօսիլ ամօթ ևղ է ։
13 * Այլ ամենայն ինչ յանդիմանեալ՝ ՚ի լու֊
սոյ յայտնի լինի ։ զի ամենայն ինչ՝ որ յայ֊
14 նի է՝ լոյս է ։ * Վասն որոյ և ասէ ։ արի
որ ննջեսդ ։ և կանգնեցայ ՚ի մեռելոց՝ և
լուսաւոր լիցի քեզ Քս ։
15 * Տեսջի֊ք՝ որպէս ճշմարտիւ գնայէք ։ մի
16 եբրև անիմաստք ։ * Այլ եբրև իմաստունք
գնեցէք զժամանակս՝ զի աւուրքս չարք
17 իթ են ։ * Վասն այնորիկ մի լինիք անմիտք
այլ իմացարո֊ւք զինչ կամք են Տ֊ն ։
18 * Եւ մի արբենայք գինւով՝ յորում զեղ
խուիլն է ։ այլ մանաւանդ լցարո֊ւք Հոգւով
19 սրբով ։ * խօսիլ ՚ի սիրտս ձեր սաղմոսիւք
և օրհնութ֊ի֊ք՝ և երգօք Հոգևոցօք ։ եր֊
գել և սաղմոս ասել ՚ի սիրտս ձեր Տ֊ն ։
20 * Գոհանալարո֊ւք յամ ժամ ՚ի վերայ ամե֊
յանուն Տ֊ն մերոյ Ծ֊ի Քի՛, հօրն և այ ։
21 * Հնազանդ լերուք միմեանց երկիւղիւ Ա֊
22 Քի ։ * Կանայք եբրեանց արանց հնազան֊
23 դ֊ք լինիցին եբրև Տ֊ն ։ * Զի այր է գլուխ
կնոջ՝ որպէս և Քս գլուխ է եկեղեցւոյ ։ և
24 ինքն է փրկիչ մարմնոյ ։ * Այլ որպէս եկե
ղեցին հնազանդ լինի Քի՛։ նոյնպէս և կա֊
25 նայք եբրեանց արանց յամի ։ * Արք՝ սիրե֊
ցէ֊ք զկանայս ձեր ։ որպէս և Քս սիրեաց
զեկեղեցի ։ և զանձն իւր մատնեաց վասն
26 նորա ։ * Զի զնա սրբեսցէ սրբութ֊ի֊ւ ա֊
27 ւազանին բանիւ ։ * Զի կացուսցէ ինքն իւր
յանդիման փառաւոր զեկեղեցի՝ զի մի ու֊

նկրկի

նիցն ինչ զարատ՝ կամ զաղտեղութիւն.
կամ զայլ ինչ յայնպիսեացդ. այլ զի եղիցէ
28 սուրբ, և անարատ։ *Նայնպէս պարտին
և արք սիրել զկուրեանց կանայս՝ իբրև զիւր
29 եանց մարմինս։ որ սիրէ զկին իւր՝ զանձն
իւր սիրէ։ *Ջի ոչ ոք երբեք ատեաց
զանձն իւր՝ այլ սնուցանէ, և դարմանէ զնա.
որպէս և Քս զեկեղեցի։
30 *Ջի անդամք եմք մարմնոյ նորա. ի մարմ
նոյ նորա՝ և յոսկերաց նորա։
31 *Վասն այսորիկ թողցէ այր զհայր, և
զմայր իւր, և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ՝
և եղիցին երկոքեան ի մարմին մի։
32 *Խորհուրդս այս մեծ է՝ բայց ես ասեմ
33 ի Քս և յեկեղեցի։ *Այլ և դուք նոյն
պէս մի ըստ միոջէ. զի իւրաքանչիւրդ
զկիր կին այնպէս սիրեսցէ իբրև զանձն
և կին երկնչիցի յառնէ իւրմէ։

ԳԼ. Ջ։

1 Որդիք՝ հնազանդ լերուք ծնողաց ձե
րոց ի Տ։ զի այնէ արժանն։
2 *Պատուեա զհայր քո և զմայր։ որ է առա
3 ջին պատուիրան յաւետիսն։ *Ջի քեզ
բարի եղիցի. և երկայնակեաց լինիցիս ի
4 վր երկրի։ *Հարք՝ մի զայրացուցանէք
զորդիս ձեր՝ այլ սնուցանիջիք զնս խրատու
5 և ուսմամբ Տն։ *Ծառայք՝ հնազանդ
լերուք տերանց ձերոց մարմնաւորաց, ահիւ
և դողութիւ, և միամտութիւ սրտից ձերոց,
6 որպէս և Քի։ *Մի առ ականն ծառայել
իբրև մարդահաճոյք։ այլ իբրև ծառայք
7 Քի առնել զկամս ՝ա։ *Սրտի մտօք ծա
ռայել՝ իբրև Տն. և մի իբրև մարդկան։
8 *Գիտասջիք՝ թէ իւրաքանչիւր ոք որ ինչ
առնէ զբարին, զնոյն ընդունի և ի Տէ
ևթէ ծառայ՝ և ևթէ ազատ։

* Ւս

9 * Եւ դուք տեառնիջնիք առնոսա։ ներելով առնել զպատուհասն ։
դիտասջնիք թէ և նոցա և ձեր Տ֊ր դոյ յերկինս։ և ակնառուելի ոչ դոյ առաջի նոցա։
10 * Այսուհետև զօրացարուք Տ֊ր, և կարողանայք
11 դուէթ զօրուելոյ նորա ։ * Եւ զգեցարուք զսպառազինուելին ոյ ։ զի կարօղք լինիջնիք կալ ընդդէմ հնարից սատանայի ։
12 * Զի ոչ է մեզ պատերազմ ընդ մարմնի և ընդ արեան ։ այլ ընդ իշխանուելիս, ընդ պետուելիս, ընդ աշխարհակալս խաւարիս այսորիկ՝ ընդ այս չարուելիս՝ որ
13 են ի նեցուկս երկնից ։ * Վասն այնորիկ առէք զսպառազինուելին ոյ։ զի կարօղք լինիջնիք ի դիմի հարկանել չարին յաւուրն
14 չարուելիս ։ * Եւ երբեւ զամ ենչ կատարեցեք, հաստատուն կայէք ։ զտեղի կալջնիք ընտեալ զմէջս ձեր ճշմարտուելիք։ և զեցեալ զզեաւն արդարուելիս ։
15 * Եւ ագուցեալ զոտս պատրաստուելիք ա
16 ւետարանին խաղաղուելիս ։ * Եւ ի վերայ ամենայնի առէք զվահանն հաւատոյ ։ որով կարօղ լինիջնիք զամ նետս մուխս չարին շիջուցա
17 նել ։ * Եւ առէք զսաղաւարտն փրկուելիս և զսուսերն հոգւոյն (որ է բանն ոյ)։
18 * Ամենայն աղօթիւք և խնդրուածօք աղօթիս առնել յամ ժամանակի հոգւով ։ և ի նոյն սքնիջնիք ամ ժուժկալուելիք՝ և խնդրուածօք վասն ամենայն սրբոց ։
19 * Եւ վասն իմ. զի տայի բան ի բերանոյ իմոյ, համարձակուելիք յայտնել զխորհուրդ աւետարանին։
20 * Վասն որոյ պատգամաւորիմ կապանօք զի նովին համարձակեցայց, որպէս և պարտ
21 էր ինձ խօսել ։ * Այլ զի գիտիցէք և դուք զինէն, զինչ գործեմ. զամ ենչ յոյժ ձեզ ականիկոս սիրելի եղբայր՝ և հաւատա-

տա֊

22 տարիմ պաշտօնեայ ՚ի Տ֊ր։ * Զ որ առա֊
քեցի առ ձեզ դմին երի։ զի գիտասջիք
դուք զմեզ. և մխիթարեսցէ զսիրտս ձեր։
23 * խաղաղութիւն ընդ եղբարս. և սէր հա֊
ւատովք Հանդերձ ԱՒՐ հօրէ՝ և ՚ի Տէ ՅՀ
24 Ք։ * Շնորհք ընդ ամենեսեան՝ որք սի֊
րեն զՏէր մեր Յ֊Ք անեղծութիւն։ Ամէն։

ԹՈՒՂԹ ԵՐԿՆԱԼՈՑՆ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑ ԱՌ ՓԻԼԻՊՊԵՑԻՍՆ։

Գլուխ Ա։

1 ՊՕՂՈՍ ՒԻ ՏԻՄՕԹԷՈՍ ծառայք ՅՀ Ք֊Ի ամենայն սրբոց ՚ի Ք֊Ս Յ֊Ս, որք են ՚ի կողմանս փիլիպպե֊
ացւոց, եպիսկոպոսակցօք և սարկաւագօք։
2 * Շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յՅ֊Ս հօրէ մերմէ՝ և ՚ի Տէ ՅՀ Ք֊Ի։
3 * Գոհանամ զԱՒՐ իմոյ ՚ի վերայ ամենայն
4 յիշատակի ձերոյ։ * Յամ ժամ, յամ
ենդրբոճս իմ, վասն ձեր ամենեցուն առ
5 նէ աղօթս ենդուքեան։ * Վասն հաղոր֊
դութեան ձերոյ ընդ աւետարանին, յօրէ յա֊
6 ռաջնմէ մինչև ցայժմ։ * Վստահ եմ
յայդ, թէ որ սկսաւն ՚ի ձեզ գործս բար
եայ՝ կատարեսցէ մինչև յօրն Յ֊Ի Ք֊Ի։
7 * Որպէս իրաւ իսկ է ինձ խորհիլ զայս
վասն ձեր ամենեցուն. վասն ունելոյ ենձ
զձեզ ՚ի սրտի, ՚ի կապանս իմ և ՚ի պատաս
խանատուութեան իմում. և ՚ի հաստատութեան
աւե֊

աւետարանին , կորդս ինձ ընդհաց զնեղ
8 ամենեսին լինիլ ։ * Վկայ է ինձ Աստ՝ որ
պէս անձկացեալ եմ առ ձեզ ամենեսին
9 զթովքն Յի Քի ։ * Այս զայն աղօթս առ
նեմ . զի սէրն ձեր ևս քան զևս առաւել
լիցի ՚ի գիտութեան, և յամ խմաստութեան
10 * Ընտրել ձեզ զլաւն՝ զի իցէք հաստա
տունք և առանց գայթագղութեան յաւուր
11 Քի ։ * Լցեալք պտղով արդարութեան
ձեռն Յի Քի , ՚ի փառս՝ և ՚ի գովես
12 Աստ ։ * Կամիմ զիտիցէք եղբարք . զի
որինչ վասն իմ էր , ևս քան զևս ՚ի յա
ռաջադիմութեան աւետարանին եկն ։
13 * Մինչև կապանայ իմոյ յայտնի լինիլ ՚ի
Քս յամի հրամայարակին, և առ այլս ամե
14 նեսին ։ * Այս առ բազումս եղբարս ՚ի Տ
որք վստահ են կապանօքս իմովք՝ առա
ւել ևս համարձակեալք՝ առանց երկիւղ
15 զբանն Աստ խօսիլ ։ * Ոմանք առ նախանձ
և հակառակութեան . և ոմանք մտադիր
16 բութեամբ իսկ զՔս քարոզեն ։ * Այս ոման
՚ի սիրոյ ։ քանզի գիտեն՝ եմ ՚ի պատաս
խանատուութիւն աւետարանին կամ ։
17 * Այս ոմանք առ հեստութեան զՔս պա
տմեն, այլ ոչ սրբութեամբ ։ քանզի համարի
նեղութիւնս յարուցանել ՚ի վերայ կապանա
18 իմոյ ։ * Այայց այս զի՛նչ է ։ որով օրինա
կաւ և իսկ, եթէ պատճառանօք՝ և եթէ
ճշմարտութեամբ՝ Քս պատմի . և ընդ այ
սմ՝ այլև ուրախ ևս եղէց ։
19 * Ջի գիտեմ, եթէ այս պահիլ ինձ ՚ի
փրկութիւն, ՚ի ձերոյ խնդրուածոյ՝ և ՚ի
20 պարգևատու Հոգւոյն Յի Քի ։ * Ըստ ակն
կալութեան, և յուսոյն իմոյ. զի մի ՚ինչիք յա
մօթի եղէց . այլ ամ համարձակութեամբ որ
պէս և յամ ժամ, և այժմ մեծասցի Քս
՚ի մարմնի իմում, եթէ կենօք՝ և եթէ մա
հու

21 հու ։ * Ջի ինձ կեանք Քս է, և մեռա-
22 նիլ շահ։ * Ապա եթէ կեանքս մարմնոյ՝ այս
ինձ պտուղ գործոյ է. և զի՛նչ ընտրեցից՝
23 ոչ գիտեմ ։ * Նեղեալ եմ յերկոցունց.
զցանկալն ելանել և ընդ Քի լինիլ՝ առա-
24 ւել յաւ համարիմ ։ * Այլ կալ՝ ճոխ
աւելի՝ կարևոր ևս վասն ձեր ։
25 * Այս յուսացեալ գիտեմ, եթէ կա-
ցից՝ և ճոխ ամենեցուն ձեզ. ՚ի ձեր
զարգանալ՝ և խրախ լինիլ ՚ի հաւատս ։
26 * Ջի պարծանք ձեր առաւել լիցին ՚ի
Քս Յս ինձ, ՚ի միւսանգամ գալստեան
27 իմում առ ձեզ ։ * Միայն թէ արժանի
աւետարանին Քի գնայցէք ։ զի թէ գայ-
ցեմ, և տեսանիցեմ զձեզ. և եթէ հեռի
իցեմ, և լսիցեմ զէնջ, զի հաստատուն
կայցէք ՚ի մի հոգի, և միով շնչով նահա-
տակիցէք ՚ի հաւատս աւետարանին ։
28 * Այ մի զանգիտիցէք, և մի խիթք ՚ի հա-
կառակորդաց անտի՝ որ է նոցա հանդէս
29 կորստեան. և ձերոյ փրկութիւն ։ * Այ ապ
ՅԱՅ է՝ որ ձեզ շնորհեցաւ վասն Քի,
ոչ միայն ՚ի նա հաւատալ՝ այլ և վասն նորա
30 չարչարիլ ։ * Ջնոյն պատերազմ ունիլ՝
զոր լսեն տեսէք՝ և այժմ լսէք յինէն ։

ԳԼ. Բ ։

1 Ա րդ՝ եթէ մխիթարութիւն ինչ կայ ՚ի
Քս, եթէ սփոփութիւն սիրոյ՝ եթէ
հաղորդութիւն հոգւոյ, եթէ գթութիւն և
2 ողորմութիւն ։ * Լցէք զինդութիւս իմ, զի
զնոյն խորհիջիք՝ զնոյն սէր կանձին ունիջիք.
3 համաշունչք՝ միախորհուրդք ։ * Մի ինչ
ըստ գրգռութեան, և մի ինչ ըստ սնապար
ծութեան. այլ խոնարհութիւն զմիմեանս լաւ
համարիլ առաւել քան զանձինս ։
4 * Մի զանձանց և եթ դիտել՝ այլ իւրա-

քանչ

5 քանչիւրոք զընկերին։ * Զայն խորհեսցի
իւրաքանչիւրոք ՚ի ձէնջ, որ և ՚ի Քս Յս։
6 * Որ ՚ի կերպարանս Աստ էր, ոչինչ յափ-
շտակութիւն համարեցաւ զհաւասար
7 Աստ։ * Այլ զանձն ունայնացոյց՝ զկերպա-
րանս ծառայի առեալ, ՚ի նմանութիւն մարդ-
կան եղեալ՝ և կերպարանօք գտեալ իբրև
8 զմարդ։ * Խոնարհեցոյց զանձն, լեալ հնա-
զանդ մահու չափ՝ և մահու խաչի։
9 * Վասն որոյ և Աստ զնա առաւել բարձրա-
ցոյց· և շնորհեաց նմա անուն՝ որ ՚ի վեր ք
10 քան զամենայն անուն։ * Զի յանուն Յսի Քս
ամենայն ծունր կրկնեսցի, երկնաւորաց՝ և երկ-
րաւորաց՝ և սանդարամետականաց։
11 * Եւ ամենայն լեզու խոստովան լինիցի, թէ Տս
12 Յս Քս է ՚ի փառս Աստ Հօր։ * Այսուհետև
սիրելիք իմ, (որպէս յամենի հնազանդեցայք
ոչ միայն ՚ի գալստեան իմում, այլ առա-
ւել ևս այժմ, յորժամ հեռից եմ ՚ի
ձէնջ՝ ահիւ և դողութիւն զանձանց փրկու-
13 թիւն գործեցէք։ * Զի Աստ է՝ որ յաջող
՚ի ձեզ կամիցին, և զառնելն վասն հաճու-
14 թեան։ * Զամենայն ինչ գործեցէք ա-
ռանց տրտնջելոյ և քրթմնջելոյ։
15 * Զի եղիջիք ամբիծք և անարատք որ-
դիք Աստ, անմեղք ՚ի մէջ կամակոր և խե-
զաթիւր ազգին. յորոյ միջի երևիցիք իբ-
րև լուսաւորք յաշխարհի։
16 * Զբանն կենաց ունիլ յանձինս՝ ՚ի պար-
ծանս ինձ յաւուրն Քի։ զի ոչ ընդունայն
ինչ ընթացայ՝ և ոչ ընդունայն վաստա-
17 կեցայ։ * Այլ թէպէտ և նուիրիմ ՚ի վե-
րայ պատարագի և պաշտաման հաւատոյ
18 ձերոյ։ * Խնդամ՝ և ուրախակից եմ ամե-
նեցուն ձեր։ նոյնպէս և դուք խնդացէք՝
19 և ուրախակից եղերուք ինձ։ * Յոյս յու-
սամ ՚ի Տս Յս, զտիմոթէոս վաղվաղակի
առնա-

արձակել առ ձեզ. զի և ինձ սրտի դիւր լինիցի, յորժամ գիտիցեմ ինչ գձեզնջ ։
20 * Զի ոչ զոք ունիմ համաշունչ՝ եթէ ընտանեբար հոգայցէ վասն ձեր ։
21 * Զի ամենեքին զանձանց խնդրեն, և ոչ
22 զՅի Քի ։ * Բայց զնորա գիտացէք և դուք. զի իբրև որդի հօր ծառայեաց
23 ընդիս յաւետարանին։ * Արդ՝ զսա ակնոնիմ արձակել՝ որպէս նոյնհետայն զանձնէ
24 ստուգիցիմ ։ * Այլ յուսամ՝ ի Տէր՝ թէ և ես իսկ ընդ հուսկ եկիցիմ։ * Բայց լաւ հա-
25 մարեցայ զեպափրոդիտոս զեղբայր՝ և ըզգործակից և զզինուորակից, զձեր առաքեալ՝ և զպաշտօնեայ իմոյ պիտոյիւ՝ առաքել առ ձեզ ։ * Քանզի և ինքն իսկ յոյժ
26 անձկացեալ է տեսանել զամենեսեան զձեզ ։
և հոգայր՝ զի ձեր լուեալ էր թէ խօթա-
27 ցաւ ։ * Եւ արդարև խօթացաւ մինչև ի մահ. այլ Աստ ողորմեցաւ նմա. ոչ նմա միայն,
այլև ինձ. զի մի զսրտմուխթի ի վերայ տրտ-
28 մուխթ կրիցեմ ։ * Արդ՝ փութապէս յղեցի զնա՝ զի տեսեալ զնա միւսանգամ ուրախ լինիցիք. և ես առանց տրտմուխթեան
29 եղիցիմ ։ * Ընկալջիք զնա ի Տէր ամենայն խնդուխթեամբ՝ և զայնպիսիսն առ պատուա-
30 կանս ունիջիք ։ * Զի վասն գործոյ Տեն մինչև ի մահ մերձեցաւ, գուն գործեալ ոգւովք չափ. զի լցցէ զձեր պակասուխթի իմոյ սպասաւորուխթի ։

ԳԼ. Գ ։

1 Ա յսուհետև եղբարք իմ, ուրախ լերուք ի Տէր։ զնոյն գրել առ ձեզ ինձ ոչինչ դանդաղելի է. և ձեզ կարի զգուշալի ։
2 * Զգոյշ եղերուք ի շանոյ անտի ։ զգոյշ եղերուք ի չար մշակոյ անտի ։ զգոյշ եղե-
3 րուք ի կրճատուխթէ անտի ։ * Զի Իմ

տու-

տուրէն մեք եմք, որք հոգւով պաշ
տեմք ։ և պարծիմք ՚ի Քս Ցս, և ոչ ՚ի
4 մարմին պանծացեալ եմք ։ * Թէպէտ և ես
ևսկ զնոյն վստահուրէն ունիմ ՚ի մարմնի։
եթէ ոք համարիցի այլ ազգ վստահ լինել
5 ՚ի մարմնի, առաւել ևս ես ։ * Թլփատու
ութիւնով. յազգէ Իսրայէլ. ՚ի ցեղէ բենիամինի
եբրայեցի յեբրայեցւոց ։ ըստ օրինացն փա
6 րիսեցի ։ * Ի սա նախանձայոյզն լինելով հա
լածէի զեկեղեցին Աս ։ ըստ արդարութե
7 օրինացն լեալ անարատ ։ * Այլ որ ին
ինձ շահն էր՝ զայն վնաս համարիմ վա
8 Քի ։ * Այլ և համարիմ իսկ զամենայն
վնաս՝ վասն առաւել գիտութեան Ցի Քի
Տն իմոյ։ վասն որոյ զամենայն կորուսի, և հա
մարիմ կղկղանս, զի զՔս շահեցայց ։
9 * Եւ գտայց ՚ի նմա, ոչ իբրև ունի
արդարութիւն, որ յօրինաց անտի է՝ ունի
ցեմ, այլ զհաւատոյն Քի Ցի ։ որ ի Ա
10 արդարութիւն է ։ * Հաւատով ճանաչել
զնա՝ և զզօրութիւն յարուրեան նորա՝ և
զհաղորդութիւն չարչարանաց նորա՝ կերպ
պարանակեալ լինել մահու նորա ։
11 * Թէ որպէս հասից ՚ի մեռելոցն յարութեան
12 * Իբր ոչ եթէ արդէն առեալ իցեմ,
կամ կատարեալ իցեմ ։ զհետ մտեալեմ
եթէ հասից, մանաւանդ եթէ ըմբռնեալ իցեմ
13 իցեմ ՚ի Քէ Ցէ ։ * Եղբարք՝ ես ոչ հա
մարիմ զանձն իմ եթէ հասեալ իցեմ ։ բայց
մի ինչ է՝ զի զառ ՚ի յետոյն մոռացեալ
եմ, և ՚ի յառաջադէմն նկրտեմ ։
14 * Ուղ եդեալ՝ ընթանամ ՚ի կէտ կռմանն
15 Ա՛ ՚ի Քս Ցս ։ * Այսուհետև՝ որք սկան
դամ կատարեալքդ էք՝ զայս խորհեցարուք
և եթէ այլ ազգ ինչ խորհիցիք՝ սակայն
16 և զայն Ա՛ ձեզ յայտնեսցէ ։ * Բայց յոր
ժամանեցուցեալս՝ զոյն խորհիլ և սմին կանո
նէ

17 նի միաբան լինել։ *Նմանօրք ինձ եղիջիք
եղբարք՝ և դիտասջիք զայնպիսիսն, որք
այնպէս գնայգին, որպէս ունիքդ զմեզ ձեզ
18 օրինակ։ *Ջի բազումք գնան՝ զորոց քա-
զում անգամ ասէի ձեզ. (քայց արդ և լա-
լով ևսկ ասեմ) զթշնամեայ խաչին Քի։
19 *Որոյ կատարած՝ կորուստ է, որոյ Աս
որովայնն է. և փառք ամօթին իւրեանց, որք
20 զերկրաւորս և եթ խորհին։ *Այլ մեր ա-
ռաքինութիւն յերկինս է. ուստի և փրկչին
21 ակն ունիմք Տն Ցի Քի։ *Որ նորոգես-
ցէ զմարմին խոնարհութեան մերոյ՝ կերպա-
րանակից լինել մարմնոյ փառաց իւրոյ,
ըստ զօրութեան՝ առ՝ի կարօղ լինելոյ հնա
զանդեցուցանել ընդ իւրև զամ։

ԳԼ. Դ։

1 Ա յսուհետև եղբարք իմ սիրելիք և
անձկալիք, ուրախութի՛ւ իմ, և պսակ.
այսպէս հաստատուն կայէք՝ի Տ՝ սիրելիք։
2 *Զ Աւոդիայ աղաչեմ, և զսիւնտիք աղա-
3 չեմ, զնոյն խորհիլ՝ի Տ՝։ *Այո՛ աղաչեմ
և զքեզ՝ մտերիմ իմ և լծակից, և դու
օգնական լինիջիր նոցա՝ որք յաւետարանին
նահատակեցան ընդ ես կղեմա՛ս հանդերձ՝ և
այլով գործակցօք իմովք։ որոյ անուանքն
4 ևն՝ի դպրութի՛ւնս կենաց։ *Ուրախ լերուք
՝ի Տէր յամ ժամ։ դարձեալ ասեմ, ու-
5 րախ լերուք։ *Հեզութի՛ւն ձեր յայտնի լի-
6 ցի ամ մարդկան։ Տ՝ մերձ է։ *Մի՛ ինչ
հոգայք. այլ ամենայն աղօթիւք և խնդր-
ուածօք, գոհութի՛ւն խնդրուածք ձեր յայտ-
7 նի լիցին առ Աս։ *Եւ խաղաղութի՛ւն Այ՝
որ՝ի վեր է քան զամ միտս, պահեսցէ զՀ
սիրտս ձեր, և զմիտս՝ի Քս Ցս։
8 *Այսուհետև եղբարք՝ որինչ ճշմարտու-
թեամբ է՝ որինչ պարկեշտութի՛ւն, որինչ

ար-

արդարութիւն, որինչ սրբութիւն, որինչ
սիրուի, որինչ համբաւ բարեաց, որինչ
քաջութիւն, որինչ գովութիւն՝ զայն խորհ
9 ջիք ։ * Զոր ուսայք, և ընկալայք,
լսայք և տեսիք յիս՝ զայն արարէք ։
Աճ խաղաղութիւն եղիցի ընդ ձեզ ։
10 * Ուրախ եղէ ես ՚ի Տ֊ի յոյժ. զի և դ
զմտաւ ածիք հոգալ ինչ վասն իմ. որպ
և հոգայիքն ։ բայց բարբարիք ինձ ։
11 * Ի բը ոչ առ կարօտութիւն ինչ ասեմ.
ես ուսայ՝ որովք կարեմ բաւական լինել
12 * Գիտեմ նուազիլ, գիտեմ առաւելու
(յամի ամենևին խելամուտ եմ,) և յագ
և քաղցենալ. և առաւելուլ և նուազիլ
13 * Զամի կարօղ եմ, այնու՝ որ զօրացոյց զի
14 * Բայց բարւոք արարիք՝ զի կցորդք ե
15 ինձ ՚ի նեղութիւն ։ * Գիտէք և դուք փիլ
պեցիք, զի ՚ի սկզբան աւետարանին ել
ելի ես ՚ի մակեդոնիայ՝ և ոչ մի եկեղ
հաղորդեաց ինձ յարտաս տարոյ և առն
16 բայց միայն դուք ։ * Զի և ՚ի Թեսաղո
միանգամ և երկիցս զպէտս իմ ետուք
17 ըել ։ * Ի բը ոչ եղէծ խնդրեմ պտուղ
այլ խնդրեմ զպտուղն, որ յաճախէ ՚ի բ
18 ձեր ։ * Ա յլ իմ առեալ կամ, և առա
լեալ եմ ։ ընկալայ՝ և լի եմ ՚ի ձեռն եպ
ղոդիտեայ, որ է ՚ի ձէնջ հոտ անուշիկ
19 տարագ ընդունելի՝ հաճոյ Ա՛ ։ * Ե
իմ լի արասցէ զամենայն պէտս ձեր ը
իւրում մեծութեն, փառաւք ՚ի Ք֊ի Յ֊
20 * Ա յլ Ա՛, և Հօր մերում փառք յա
21 տեանս յաւիտենից. Ամէն ։ * Ողջոյն ա
ջիք ամենայն սրբոյ՝ որք ՚ի Ք֊ի Յ֊ ։
22 * Ողջոյն տան ձեզ՝ որք ընդ իս են եղբա
23 * Ողջոյն տան ձեզ ամենեքեան սք֊ք մ
24 Շնորհ Տ֊ն Յ֊ի Ք֊ի ընդ ոգւոյդ ձերում ։ Ամէն

ԹՈՒՂԹ

ԹՈՒՂԹ ԵՐԱՆԵԼՈՅՆ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑ ԱՌ ԿՈՂՈՍԱՑԻՍՆ։

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 ՊՕՂՈՍ ԱՌԱՔԻԱԼ ՅԵ ՔԵ
կամօքն ԱՅ, և սիմնոփէոս եղբայր։
2 * Առ կողոսացիս սուրբս և հաւատացեալս
3 եղբարս ի ՔՍ ՅՍ։ * Շնորհք ընդ ձեզ
և խաղաղութիւն ԱՅՄ Հօրէ մերմէ՝ և ի
ՏԷ ՅԷ ՔԷ։ գոհանամք զԱՅ և զՀօրէ
Տ՚ն մերոյ ՅԻ ՔԻ, յամ ժամ վասն ձեր
4 աղօթս առնելով։ * Իբրև լուաք զհաւատս
ձեր՝ որ ի ՔՍ ՅՍ՝ Տ՚ն մեր. և զսէրն,
զոր ընդ ամենայն սուրբս ունիք։
5 * Ի սան յուսոյն՝ որ պահի ձեզ յերկինս.
զորմէ լուայք բանիւն ճշմարտութեան աւե-
6 տարանին։ * Որ եհաս առ ձեզ. ոչ ընդ
ամ աշխարհ ամէն՝ և պտղաբերէ. որպէս
և ի ձերում միջի. յօրէ յորմէ լուայք և
ծանեայք զշնորհսն ԱՅ ճշմարտութիւն։
7 * Ոյ ուսայք յեպափրեայ սիրելոյ ծա-
ռայակից մերմէ, որ է հաւատարիմ վասն
8 ձեր՝ պաշտօնեայ ՅԻ ՔԻ։ * Որև պատ-
մեայ մեզ զսէրն ձեր Հոգւով։
9 * Ի սան այսորիկ և մեք յօրէ յորմէ լը-
ուաք՝ ոչ դադարեմք վա ձեր աղօթս առ-
նել՝ և խնդրուածս մատուցանել. զի կնու-
յցուք զգիտութիւն կամայն նորա, ամ իմաս-
տութեամբ և հոգևոր հանճարով։
10 * Գնալ ձեզ արժանի Տ՚ն յամ հաճու-
թեան, յամ գործս բարութեանց պտղաբերք՝
և

և ամենայնի գիտութիւն Աւ ։
11 * Ամենայն զօրութիւք զօրացեալք ըստ զօ-
րութեան փառացն նորա. յամ համբերու-
թեան և երկայնմտութեամբ ուրախութիւք ։
12 * Գոհանալ զԱՒ հօրէ՝ որ կոչեացն զձեզ
՚ի մասն վիճակի սրբոցն ՚ի լոյս ։
13 * Որ փրկեաց զմեզ յիշխանութենէ խաւարի
և փոխեաց զմեզ յարքայութիւն Որդւոյ իւր
14 սիրելոյ ։ * Որով ունիմք զերկութիւն ար-
եամբն նորա, և զթողութիւն մեղացն մեր
15 նուէ նորա ։ * Որ է պատկեր անեղութեան
Աւ, անդրանիկ ամենայն արարածոյ ։
16 * Զի նովաւ հաստատեցաւ ամենայն ։
ինչ յերկինս՝ և որինչ յերկրի ։ որք երև
և որք ոչն երևին . եթէ աթոռք, եթէ
Տիրութիւնք, եթէ պետութիւնք, եթէ ի
խանութիւնք, ամենայն ինչ նովաւ՝ և ՚ի նոյն ս
17 ստեցաւ ։ * Եւ նա է յառաջ քան զա
և ամենայն ինչ նովաւ եկաց բովանդակ
18 * Եւ նա է գլուխ մարմնոյ եկեղեցւոյ .
է սկիզբն, անդրանիկ ՚ի մեռելոց . զի ե
ցի ինքն յամի յառաջայեալ ։
19 * Զի ՚ի նմա հաճեցաւ ամենայն լո
20 Աճութիւնն բնակել ։ * Եւ նովաւ հաշ
ցուցանել զամենայն ՚ի նմա ։ արար զի
ղաղուել արեամբ խաչին իւրոյ . որինչ յ
21 երկի՝ և որինչ յերկինս ։ * Եւ զձեզ
երբեմն օտարացեալք էիք՝ և ՚ի չնամիք ի
22 Հրդովք ՚ի գործս չարութեան ։ * Այժմ
հաւատիկ հաշտեցոյց անդամոք մարմնոյ
րոյ, ՚ի ձեռն մահուն իւրոյ։ յանդիման կ
ցուցանել զձեզ սուրբս՝ և անբիծս՝
23 անարատս առաջի նորա ։ * Եթէ կայք
՚ի հաւատսն արմատացեալք և հաստա
եալք . և անշարժք ՚ի յուսոյ աւետարանի
զոր լուայք քարոզելոյ ընդ ամենայն ար
լածս ՚ի ներքոյ երկնից . որոյ եղէ ես
ղոս

14 զոս պաշտօնեայ։ * Եւ արդ ուրախ եմ ՚ի
չարչարանս իմ վո՛ւ ձեր. և ինւմ զպակա-
սուլթի նեղուլթեն Քրիստոսի իմում
վասն մարմնոյ նը՛ որ է եկեղեցի։
25 * Որոյ եղէ ես պօզոս պաշտօնեայ՝ ըստ
տնտեսուլթեն Աստուծոյ, որ տոՒեալ է ինձ ՚ի ձեզ՝
26 կատարել զբանն Աստուծոյ։ * Զխորհուրդն որ
ծածկեալն էր ՚ի յաւիտեանից և յազգաց. որ
27 այժմ յայտնեցաւ սրբոց իւրոց։ * Որոց կա-
մեցաւ Աստուած գիտել, թէ ինչ է մեծու-
լթիւն փառաց խորհրդոյ նորա ՚ի հեթա-
նոս, որ է Քրիստոս ՚ի ձեզ՝ յոյս փառաց։
28 * Զոր մեք քարոզեմք, և խրատեմք զամ
մարդ՝ և ուսուցանեմք զամ մարդ ամենայն
հոգւով իմաստուլթիւ. զի կացուսցուք զամ
մարդ՝ կատարեալ ՚ի Քրիստոս Յիսուս։
29 * Յոր և աշխատիմ պատերազմեալ ըստ
յաջողուլթեն նորա՝ որ յաջողեալ է յիս զո-
րուլթեամբ։

Գլ. Բ։

1 Կամիմ, զի գիտիցէք դուք՝ զորպիսի
հգնուլթիւն ունիմ յանձին վասն ձեր՝ և
վասն լաւոդիկեացւոց, և որոց չիտէ տեսեալ
2 զերեսս իմ՝ մարմնով։ * Զի մխիթարես-
ցին սիրտք նոցա տեղեկացեալք սիրով. և
յամ մեծուլթիւն լրուլթե իմաստուլթե՛ ՚ի
գիտուլթե խորհրդոյ Աստուծոյ՝ Քրիստոսի։
3 * Յորում ամենայն գանձք իմաստուլթե և
գիտուլթեան ծածկեալ կան։ * Այլ զայս
4 ասեմ, զի մի ոք զձեզ զառանցուսցէ պատիր
5 բանիւք։ * Զի թէպէտ մարմնով հեռի
եմ, այլ հոգւով ընդ ձեզ եմ։ խնդամ
իբրև տեսանեմ զկարգն ձեր՝ և զհաստա-
տուլթի հաւատոյն ձերոյ՝ որ ՚ի Քրիստոս Յիսուս։
6 * Արդ՝ որպ ընկալայք զՔրիստոս Յիսուս զՏր, նո-
7 վին գնասջիք։ * Արմատացեալք և շինեալք
՚ի նա

’ի նա, և հաստատեալք ’ի հաւատս, որպէս
ուսայքն առաւելեալք ’ի նմին գոհութիւ ։
8 * Զգոյշ լերուք՝ մի ոք լիցի՝ որ զձեզ կո
ղոպտիցէ ճարտարմտութիւ՝ և սնոտի խա
բէութիւ. որք ըստ մարդկան աւանդութիւ
և ըստ տարերց աշխարհիս՝ և ոչ ըս
9 Քն ։ * Զի ’ի նմա բնակի ամ լրումն Ա
10 ուլեր մարմնաւորէս ։ * Եւ է.ք նովաւ լցեալ
որ է գլուխ ամենայն իշխանութե և պետու
11 թեան ։ * Որով և թլփատեցայք հաւատով
զանձեռագործ թլփատութենն՝ ’ի մերկանա
զանգամն մարմնոյ թլփատութիւն Քն ։
12 * Թաղեալք ընդ նմին ’ի մկրտութեն, որով
և ընդ նմին յարեայք հաւատովք Ա
դեցութե, որ յարոյց զնա ’ի մեռելոց ։
13 * Եւ զձեզ, որք երբեմն մեռեալքն էիք
մեղս, և յանթլփատութե մարմնոյ ձեր
կենդանացոյց յանձին իւրում, շնորհե
14 մեզ զամ յանցանս մեր ։ * Եւ ջնջեալ զ
ձեռագիրն մերոյ հակառակուն հրամանք
իւրով ։ որ կայր մեզ հակառակ՝ եբա
զայն ’ի միջոյ՝ և բևեռեաց ընդ խաչափայ
15 տին ։ * Մերկեաց զիշխանութե և զպետու
թիւնս. յայտ յանդիման խայտառակեա
նշաւակեալ զնոսա յանձին իւրում ’ի յա
16 րութե իւրում ։ * Մի ոք այսուհետև զ
ձեզ դատեսցէ՝ ուտելով, կամ ըմպելով
կամ մասամբք տօնիւ, կամ ամսամտիւ
17 կամ շաբաթուք ։ * Որք են ստուերք ն
18 դերձելոցն. այլ մարմին Քս ։ * Մի ո
զձեզ խաբեսցէ, որ կամիցի խոնարհութե
կրօնիւք հրեշտակաց, զոր չիւղ տեսա
զբահետ վարեալ. տարապարտ հպարտա
19 ցեալ ’ի մտաց մարմնոյ իւրոյ ։ * Եւ ո
ունիցի զգլուխն Քս՝ ուստի ամենայն մ
մինն յօդիւք և խաղալեօք տարբերեալ
20 խառնեալ՝ աճէ զաճումն Ա ։ * Եթէ
ռայք

ոայք ընդ Քէ ՚ի տարերց աշխարհիս՝ զի
ևս երբեք զկենդանիս աստէն յաշխարհէ
21 կրօնաւորիք։ * Մի մերձենար. մի ձաշակեր.
22 մի հուպ լինիր։ * Ոչ է ամենայն ինչ ՚ի պէ-
տս ապականութեանն, ըստ պատուիրանաց և
23 վարդապետութեանն մարդկան։ * Որ յիմաս-
տութեան ինն համարի, ինքնակամ կրօնիւ և
խոնարհութեամբ՝ և անխնայութեամբ մարմնոյ. և
ոչ ՚ի պատիւ ինչ լրութեան մարմնոյ։

ԳԼ. Գ։

1 Եթէ յարեայք ընդ Քրիստոսի, ապա զվե-
րինն խնդրեսջիք, ուր Քրիստոս նստի ընդ
2 աջմէ Աստուծոյ։ * Զվերինն խորհեսջարուք, մի
3 զայս՝ որ յերկրի աստ է։ * Քանզի մեռայք՝
և կեանքն ձեր ծածկեալք են ընդ Քրիստոսի։
4 * Իսկ յորժամ Քրիստոս յայտնեսցի, կեանքն
ձեր. յայնժամ և դուք ընդ նմա յայտ-
5 նեսջիք փառօք։ * Սպանէք այսուհետև
զանդամս ձեր զերկրաւորս ՚ի բաց ընկեր-
ջեք զպոռնկութենէ, զպղծութենէն, զբիծ,
զցանկութենէ չարեաց, և զագահութենէ, որ է
6 կռապաշտութենէ։ * Ի սոսն որոյ գայ բար-
կութենէն Աստուծոյ ՚ի վերայ որդւոցն անհաւանու-
7 թեան։ * Որովք և դուք երբեմն գնայիք՝
մինչ կենդանիքն էիք ՚ի նոսա։
8 * Արդ՝ ՚ի բաց թօղեսջէք և դուք զայն
ամ։ զբարկութենէ, զբրտմութենէ, զչարու-
թենէն, զհայհոյութենէ, զխեղկատակութենէ ՚ի
9 բերանոյ ձերոյ։ * Մի սուտ խօսիք ՚ի
միմեանց։ մերկացարուք զհին մարդն գործօք նորա։
10 * Եւ զգեցարուք զնորն նորոգեալ ՚ի գի-
տութենէ ըստ պատկերի ստեղծչին նորա։
11 * Ուր ոչ է հրեայ՝ և հեղիատոս։ թլփատու-
թենէն, և անթլփատութենէ։ խուժ՝ դուժ՝
սկիւթացի՝ ծառայ՝ ազատ։ այլ ամենայն եւ
12 յամենի Քրիստոս։ * Զգեցարուք այսուհետև իբ-

րև ընտրեալք Աւ՝ սուրբք և սիրեցեալք՝
զգուշք, զողորմութիւն, զքաղցրութիւն, զնո
նարհութիւն, զհեզութիւն, զերկայնմտութի
13 *Ներել միմեանց. ընդհեր եթէ ումեք
թէ ուրուք գումքէ տրտունջ ինչ նոյ
որպէս Աս Քիւ ընդհեաց ձեզ՝ նոյնպէ
14 և դուք։ *Եւ ՚ի վերայ այսր ամե զսէրն
15 որ է կապ կատարմանն։ *Եւ խաղաղութի
Քիւ հաստատեսցէ ՚ի սիրտս ձեր։ Յոր
կոչեցայքն միով մարմնով։ և գոհացո
16 լինիջիք։ *Զբանն Քիւ բնակեսցէ
ձեզ առատապէս, ամ իմաստութ, ու
ցանել և խրատել զմիմեանս։ սաղմոսիւ
և օրհնութիւք, և երգօք հոգևորօք՝ և ընդ
հօք օրհնել ՚ի սիրտս ձեր զԱս։
17 *Եւ զամ զոր և առնիցէք բանիւք և գ
դեամբք, զամ յանուն Տն Յն արասջիք
գոհացողք լինիջիք զԱՀ և զորդի նոյա
18 *Կանայք հնազանդ լերուք արանց ձեր
19 որպէս և վայելէ ՚ի Տէր։ *Արք սիրեցէ
զկանայս ձեր, և մի դառնասցուցանէք զն
20 սա։ *Որդիք հնազանդ լերուք ծնող
ձերոց յամի՝ զի այն է հաճոյ առաջի Տ
21 *Հարք՝ մի զայրացուցանէք զորդիս ձե
22 զի մի տրտմեսցին։ *Ծառայք հնազան
լերուք տերանց ձերոց յամի, մի առ ակ
նէ ծառայութ իբրև մարդահաճոյք, ա
միամտութ սրտի երկնչել ՚ի Տէ։
23 *Զոր ինչ առնիցէք՝ սրտիմտօք գործե
ջիք իբրև Տն, և ոչ իբրև մարդկան։
24 *Գիտասջիք զի ՚ի Տէ առնուցուք զհ
տուսումն ժառանգութ ձերոյ։ քանզի Տ
25 Քրիստոսի ծառայէք։ *Իսկ ապիրատ
ընկալցի ըստ իւրում ապիրատութ։ զի չ
ակնառութի առաջի Այ։

Գ.Լ. Դ։

1 Տեառնէ, զիրաւունս և զՀաւատարմութիւն
ծառայից ձերոյ ընդհեցէք։ պիտաս-
2 ջիք՝ ըն և ձեր Տ֊ր գոյ յիրկինս։ * Ազօթից
առէք կայէք. աչնիկ ՚ի նմին գոհութիւն։
3 * Ազօթս արարէք միանգամայն և վե մեր.
զի Աճ բացցէ մեզ զդուռն բանի, խօսիլ
զխորհուրդն Քի, (վասն որոյ և կապեալս
4 կամ։) * Զի յայտնի արարից զնա՝ որպէս
5 արժան էիչ ինձ խօսիլ։ * Իմաստութեամբ
գնացջիք առ արտաքինան, զնոյ առեայ ըզ-
6 ժամանակս։ * Ի բանն ձեր յամ ժամ լի
ընդհօքն Տ֊ն եբզիւ աղիւ Համեմեալ լինի։
զիտել որպէս արժան էիչ ձեզ իւրաքանչ-
7 իւրումեք տալ պատասխանի։ * Այլ որինչ
զինէն էիչ՝ յուցցէ ձեզ զամ տիւքիկոս սի-
րելի եղբայր՝ և Հաւատարիմ պաշտօնեայ՝
8 և ծառայակից ՚ի Տ֊ն։ * Զոր առաքեցի
առ ձեզ զդմին երբի, զի զիտասջիք վասն մեր,
9 և մխիթարեսցէ զսիրտս ձեր։ * Ընեսիմաւ
հանդերձ եղբարբ՝ Հաւատարմաւ և սիրե-
լեաւ՝ որ է ՚իձէնջ։ զամենայն լինչ յուցցէ
10 ձեզ՝ որինչ աստ է։ * Ողջոյն տայ ձեզ ա-
րիստարքոս գերեկից իմ. և մարկոս եղբօր
որդի բառնաբայ. վասն որոյ առիք զպատ-
ուիրեր՝ եթէ եկեսցէ առ ձեզ՝ ընկալջիք
11 զնա։ * Ի յիսուս՝ որ անուանեցաւ յոս-
տոս։ որք են ՚ի թլփատութենէ անտի։ զի
դոքա միայն եղեն գործակից ինձ յար-
քայութեան Ա֊Ի, որք և եղեն ինձ միսիթա-
12 րութիւն։ * Ողջոյն տայ ձեզ եպափրաս՝ որ
՚ի ձէնջ ծառայ Քի Ցի է. յամ ժամ
պատերազմեալ վասն ձեր յաղօթս, զի կայ
13 ցէք կատարեալք և լցեալք յամ կամն Ա֊Ի։
* Վկայեմ նմա, զի բազում աշխատութիւն
ունի վասն ձեր, և վասն լաւոդիկեացւոցն,

և վասն այնօղիկ՝ որք յերապօղիան են։
14 * Ողջոյն տայ ձեզ ղուկաս բժիշկ և սի-
15 րելի, և դեմաս։ * Ողջոյն տայքիք եղբարց՝
որք են ՚ի լաւոդիկիայ և նիմփայ։ և որ
16 առ անին եկեղեցին է նը։ * Եւ յորժամ
ընթեռնուցու առ ձեզ ղթուղթդ՝ արաս-
ջիք, զի և ՚ի լաւոդիկեցւոց եկեղեցւոջն ըն
Թերցցի։ և զառ ՚ի լաւոդիկեցւոյն՝ զի և
17 դուք ընթեռնուցուք։ * Եւ ասացջիք յար
քիսպաս՝ զգոյշ լեր սպասաւորութիդ՝ զոր
ընկալար ՚ի Տէր, զի զայդ կատարեսցես։
18 * Ողջոյնդ ձեռին իմոյ պօղոսի է։ Յիշ լ-
ցին ձեզ կապանքս իմ։ Շնորհք ընդ ձեզ
Ամէն։

ԹՈՒՂԹ ԵՐԱՆԵԼՒՕՑՆ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑ ԱՌ ԹԻՍԱՂՕՆԻԿԵՑԻՍՆ ԱՌԱՋՆԵՐՈՐԴ։

Գլուխ Ա։

1 ՊՕՂՈՍ, ԵՒ ՍԻՂՈՒԱՆՈՍ
և տիմոթէոս՝ եկեղեցւոյդ Թեսաղո-
նիկեացւոց յաԹ հայր և ՚ի Տէր մեր Յս Ք
2 * Շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութի՛ ՚ի
հանամէ զԱՅ յամ ժամ վասն ձեր ամե-
ցուն՝ յիշատակ առնել յաղօԹս մեր անդ
3 դար։ * Յիշել զձեր գործն հաւատոյ՝
գվաստակ սիրոյ՝ և զհամբերութի յու-
Տն մերոյ Յսի Քի՝ առաջի ԱՅ և
4 մերոյ։ * Գիտեք եղբայք, սիրեցեալ
ԱՅ

5 ԱՅՅ՝ զընտրուԹիւն ձեր։ * Զի աւետարանն
մեր ոչ եղև առ ձեզ բանիւ միայն. այլ և
զօրուԹիւ՝ և Հոգւով սրբով՝ և լրուԹիւ
բազմաւ. որպէս և գիտէք իսկ՝ Ըէ որպէս
սիք եղեալք ՚ի միջի ձերում վասն ձեր։
6 * Եւ դուք նմանողք մեզ եղէք՝ և Տ֊ն. ըն
կալեալք զբանն ՚ի բազում նեղուԹիւն, խըն֊
7 դուԹիւ Հոգւոյն սրբոյ։ * Ընդէր ձեզ օրի
նակ ամենեցուն հաւատացելոց. որք են ՚ի
8 մակեդոնիա՝ և յաքայիա։ * Զի ՚ի ձէնջ
հնչեաց բանն ԱՅ. ոչ միայն ՚ի մակեդոնիա
և յաքայիա, այլ և յամ տեղիս հաւատքն
ձեր՝ որք առ Աստ են, սփռեցան։ զի այսու֊
հետև ոչ ինչ է պիտոյ մեզ և խօսիլ ինչ։
9 * Զի նոքին իսկ պատմեն վասն մեր, Ըէ
որպէս եղև մեզ մուտ առ ձեզ. և որպէս
դարձայք առ Աստ ՚ի կռոց անտի, ծառայել
10 ԱՅ կենդանւոյ և ճշմարտի։ * Եւ ակնու֊
նել Որդւոյ նորա յերկնից. զոր յարոյցն
՚ի մեռելոց զՅ՚, որ փրկեաց զմեզ ՚ի բար
կուԹէն անտի՝ որ գալոցն է։

ԳԼ. Բ։

1 Քանզի ինքնին գիտէք եղբարք զմուտն
մեր առ ձեզ. զի ոչ ընդունայն ինչ
2 եղև։ * ԱյլՀ յառաջագոյն չարչարեալք՝ և
ճշնամանեալք՝ (որպէս և դուք իսկ գի֊
տէք) ՚ի մէջ փիլիպպեցւոց, համարձակե
ցաք Աստ մերով պատմել ձեզ զաւետա֊
բանն ԱՅ մեծաւ պատերազմաւ։
3 * Զի մխիԹարուԹիւն մեր ոչ ՚ի մոլորուէ
է՝ և ոչ ՚ի պղծուԹիւ՝ և ոչ նենգուԹիւ։
4 * Այլ որպէս ընտրեցաք յԱՅ հաւատա֊
լիմ լինել աւետարանին, նոյնպէս և խօ֊
սիմք։ ոչ իբրև մարդկան հաճոյ լինել՝
5 այլ Աստ, որ քննէն զսիրտս մեր։ * Զի ոչ
երբէք բանիւք ողջանոյ եղեալք առ ձեզ՝

որպէս և դուք իսկ գիտէք ։ և ոչ ի պատ-
ճառս ագահութեան , ոչ և Աստ վկայէ ։
6 * Եւ ոչ խնդրէսաք զփառս ի մարդկանէ ։
7 ոչ ի ձէնջ . և ոչ յայլոց ։ * Կարօղք էաք
իբրև զՔրիստոսէ առաքեալս ծանրանալ . այլ
եղեաք հեզք ի միջի ձերում , որպէս դայ-
եակ մի՝ որ սնուցանիցէ մանկունս ։
8 * Նոյնպէս և մեք զիմայաք ի ձեզ ։ Հաճ-
թուէր մեզ տալ ձեզ ոչ միայն զսուրբ
լանն Աստուծոյ , այլ և զանձինս մեր ։ քանզի ա-
9 ըելիք մեր եղէք ։ * Յիշէք եղբարք զվա-
տակն մեր և զջան . զի գիշեր և զցերեկ
գործեսաք վասն չծանրանալոյ ումեք ի ձէնջ
և քարոզեսաք ձեզ զաւետարանն Աստուծոյ ։
10 * Դուք ինքնին վկայք էք՝ և Աստ . որպէս
սրբութեա՛ն՝ և արդարութե՛ն՝ և ամբծութե՛ն
11 ձեզ հաւատացելոցդ եղեաք ։ * Որպէս
գիտէք իսկ . զի զիւրաքանչիւրսդ ի ձէն
12 (իբրև Հայր զորդիս ։) * Մխիթարեաք
ափոփեաք ։ և դնեսաք զվկայութի՛ն պատ-
արժանասիս Աստուծոյ , որ կոչեացոյ զձեզ ի
13 արքայութի՛ն և ի փառս ։ * Վասն այսո-
րիկ և մեք գոհանամք զնովն անպակաս՝ զի
առեալ գլուր բանին Աստուծոյ առ ի մէնջ , ըն-
կալայք ոչ իբրև զբան մարդկան . այլ (
ճշմարտիւ) զբան Աստուծոյ ։ որ և յօժարեալ ի
14 ի ձեզ հաւատացեալսդ ։ * Զի դու-
նմանօրեայ եղէք եղբարք՝ եկեղեցեացն
որք են ի Հրէաստանի ի Քրիստոս Յիսուս . զի
նոյն չարչարանս չարչարեցայք և դուք
ձերոյ ազգականացդ՝ որպէս և նոքայն ի Հրէից
15 * Որք և զՏէրն Յիսուս սպանին , և զմարգա-
րէսն ։ և զմեզ հալածեցին ։ և Աստուծոյ ոչ
հնարեն . և ամենայն մարդկան հակառակք եղեն
16 * Եւ արգելուն զմեզ խօսիլ հեթանոսաց
զի ապրեսցին ։ զի կատարեսցեն զմեղս
բեանց յամենայն ժամ ։ քանզի հասեալ է
վրէ

վերայ նոցա բարկութիւն մինչև ի կատար ։
17 * Այլ մեք եղբարք՝ լքեալք ի ժամանակ մի ժամու երեսաց՝ ոչ սրտիւք ։ առաւել ևս փութացաք տեսանել զերեսս ձեր մեծաւ ցանկութիւն ։
18 * Վասն այսորիկ կամեցայ գալ առ ձեզ ես պօղոս՝ միանգամ և երկիցս . և խափանեաց զմեզ սատանայ ։ * Զիա՞նպէ հով է մեր յոյս, կամ ընդունելութիւն, կամ պսակ պարծանաց մերոց . եթէ ոչ դուք ի Տ՚ն մերում Յ՚ի Ք՚ի ի նորա գալստեանն ։
20 * Զի դուք էք փառք մեր, և ընդունելի ։

ԳԼ. Գ ։

1 Վասն որոյ ոչ ևս ունելմք ժոյժ՝ զի բարւոք լիաճեցաւ մեզ միայն ի Յ՚ի Աթէնս ։ * Եւ առաքեցաք զտիմոթէոս զեղբայր մեր՝ և զդործակից աստուածոյն Այ և ի Քրիստոս Ք՚ի ։ հաստատել զձեզ՝ և
3 մխիթարել վասն հաւատոյն ձերոյ ։ * Զի մի տատակայիցէք ի նեղութիւնս յայսոսիկ ։ քանզի դուք ինքնին իսկ գիտէք , զի ի սոյն
4 կարգ ։ * Քանզի մինչ առ ձեզն իսկ էաք՝ յառաջագոյն ասէաք ձեզ , լինել նեղութիւնք հասանելոց են ի վերայ մեր . որպէս եղև
5 իսկ՝ և գիտացէք ։ * Վասն այսորիկ և ես զի ոչ ևս ունէի ժոյժ՝ առաքեցի գիտել զդ հաւատսն ձեր։ գուցէ արդեօք փորձեաց և զձեզ փորձիչն . և ընդունայն լինիցի ջանն
6 մեր ։ * Իայց արդ երբեմն եկն տիմոթէոս ի ձէնջ առ մեզ՝ և եհաս մեզ զաւետիս հաւատոյն ձերոյ և զսիրոյ ։ զի ունիք ի մտի զմիշտ տենչալ մեր բարեաց յամենայն ժամ . ցանկացեալ էք տեսանել զմեզ՝ որպէս և մեք
7 զձեզ ։ * Վասն այսորիկ մխիթարեցաք ի ձեզ եղբարք՝ ի վերայ ամենեցուն վշտաց և նեղութեանց ձերոյ՝ ի ձեռն հաւատոյն ձերոյ ։

8 բոյ։ * Զի այժմ կենդանի եմք՝ եթ
դուք հաստատուն կայցէք ՚ի Տ։
9 * Զ՚ինչ կարեմք գոհութիւն մատուցանե
Ա՛ վասն ձեր, ՚ի վերայ ամ խնդութեն
զոր խնդամք վասն ձեր առաջի Ա՛ մե
10 * Զյայդ և գցերեկ առաւել և աղաչե
տեսանել զերեսս ձեր։ և հաստատել զպ
11 կասութի՛ հաւատոյն ձերոյ։ * Ա՛յլ ինք
Ա՛ն և Հ՚այր մեր՝ և Տ՚ր մեր Յ՚ս Ք՚ս ու
ղեսցէ զձանապարհս մեր առ ձեզ։
12 * Ն՚ւ զձեզ ինքն Տ՚ր բազմասպատիկս և ա
առաւելս արասցէ սիրով ընդ միմեանս
առ ամենեսին՝ ոպ և մեք ՚ի ձեզ։
13 * Հաստատել զսիրտս ձեր անարատս ՚ի սր
քութի՛ առաջի Ա՛ և Հ՚օր մերոյ, ՚ի գալ
ուեան Տ՚ն մերոյ Յ՚ի Ք՚ի հանդերձ ա
սրբովք իւրովք. Ամէն։

Գ՚Լ. Դ։

1 Այսուհետև եղբարք, աղաչեմք զձ
և մխիթարեմք ՚ի Ք՚ս Յ՚ս։ զի որպէ
ընկալայք ՚ի մէնջ՝ թէ որպ պատ ի
ձեզ գնալ՝ և հաճոյ լինել Ա՛։ որպէս
գնայքդ իսկ։ զի և քանզևս յաւելանայցէ
2 ՚ի նոյն։ * Ն՚ւ գիտէք՝ թէ որպիսի պատ
3 ուիրանս տուաք ձեզ ՚ի Տ՚ր Յ՚ս։ * Զի ա
են կամքն Ա՛, սրբութի՛ ձեր։ ՚ի բաց յ
4 նել ձեզ ՚ի պոռնկութե՛, * Գիտել իւր
քանչիւրումեք ՚ի ձէնջ զիւր անօթ ստ
նալ սրբութեամբ և պատուով։
5 * Մի՛ ՚ի տաւս ցանկութե՛՝ որպէս և այլ
հեթանոսքն՝ որք ոչ գիտեն զԱ՛ն։
6 * Մի՛ զանցանել և զրկել յիւրիդ յայդմ
գործոյ իւր։ քանզի վրէժխնդիր է Տ՚ր
վերայ ամենայն պղծութե՛։ որպէս յառաջագ
ասացաք ձեզ, և եդաք գվկայութի՛։
7 * Քանզի ոչ կոչեաց զմեզ Ա՛՝ ՚ի պղծու
թի՛

8 Թիւն՝ այլ ՚ի սրբուլթէ։ * Այսուհետեւ
որ զձեզ անարգէ՝ ոչ զմարդ անարգէ՝ այլ
զԱՍՏ՝ որ եւ ետ զՀոգին իւր սո ՚ի ձեզ։
9 * Այլ վասն եղբայրսիրուլթէ՝ չէ ինչ պի-
տոյ գրել առ ձեզ։ զի դուք ինքնին իսկ
Աստուածոյ էք առ ՚ի զմիմեանս սիրելոյ։
10 * Քանզի եւ առնէք իսկ զդոյն յամենե-
սեան եղբարս՝ որք են յամենեսեան կողմանս
Մակեդոնացւոց։ աղաչեմք զձեզ եղբարք՝
առաւել եւս առաւելուլ եւ առատանալ
11 հանդարտիլ։ * Եւ գործել զիւրաքանչիւր.
եւ գործել ձեռօք ձերովք ոճ եւ պատուիր
եցաք ձեզ։ զի գնայցէք պարկեշտուլթէ
առ արտաքինսն՝ եւ մի իւիք կարօտանալք
12 իսկ։ * Ո՛չ կամիմք եղբարք՝ եւթէ տգիտք
իսկ վասն ննջելոց. զի մի տրտմիցիք որպէս
13 եւ այլքն՝ որոց ոչ գոյ յոյս։ * Եւթէ հաւա-
տամք՝ եւթէ Յի մեռաւ եւ յարեաւ. նոյն-
պէս եւ Աստ զննջեցեալսն ՚ի ձեռն Յի առ-
14 ցի ընդ նմա։ * Բայց զայս ասեմք Տնո բա-
նիւ, եւթէ մեք՝ որք կինդանիքս եմք մին-
ցեալք՝ ՚ի գալստեանն Տն ոչ ժամանեմք
15 ննջելոցն։ * Զի ինքնին Տը հրամանաւ՝
եւ ՚ի ձայն հրեշտակապետի, եւ ՚ի փող Աս
իջանէ յերկնից։ եւ մեռեալք ՚ի Քի՝ յա-
16 րիցեն յառաջագոյն։ * Ապա եւ մեք՝ որք
կինդանացուցն մնացեալք էցեմք՝ նոքօք հան-
դերձ յափշտակիցուք ամպօք ընդ առաջ
Տն յօդս։ եւ այնպէս յամ ժամ ընդ Տն
17 լինիցիմք։ * Այսուհետեւ մխիթարեցէք
զմիմեանս բանիւքս այսոքիւք։

Գլ. Ե։

1 Այլ վասն ժամուց եւ ժամանակաց եղ-
բարք չէ ինչ պիտոյ գրել առ ձեզ։
2 * Զի դուք ինքնին իսկ ստոյգ գիտէք.
թէ օրն Տն իբրեւ զգող գիշերի՝ այնպէս
հա-

3 Հասանիլ։ * Յորժամ ասիցեն թէ խաղա-
ղութիւն և շինուածի է՝ յայնժամ յանկար-
ծակի հասցէ նոցա սատակումն՝ ոչ երկի-
4 ցուցեն՝ և մի ապրեսցեն։ * Այլ դուք եղ-
բարք՝ ոչ էք ի խաւարի՝ թէ օրն ձերբ
5 բեւ զգող ի վէր հասանիցէ։ * Զի ամ-
նեքեան դուք որդիք լուսոյ էք՝ և որդիք
տուընջեան։ չեմք դիշերոյ՝ չեմք խաւարի
6 * Ապա մի զքնուղ անկանիցիմք՝ որպէս և
այլքն։ այլ արթուն՝ և զգաստ եղիցուք
7 դուք։ * Զի որք ննջեն՝ ի դիշերի ննջեն
և որք արբենան՝ ի դիշերի արբենան։
8 * Այլ մեք՝ զի տուընջեան եմք, արթուն
եղիցուք՝ և զգեցցուք զզրահն հաւատո
և յուսոյ։ և դիցուք պատառարտ յուսոյ
9 փրկութեան։ * Զի ոչ եդ զմեզ Աստ՝ ի բա
կութիւն, այլ՝ ի փրկութիւն կենդանութեա
10 ձեռն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։ * Որ մեռաւ վ
մեր։ զի եթէ արթուն՝ եթէ քնով՝ և եթէ նը
ջեցեալք՝ նովաւ հանդերձ կեցցուք։
11 * Վասն որոյ միխիթարեցէք զմիմեանս՝ և
շինեցէք զիրերաս՝ որպէս և առնէդ խա
12 * Աղաչեմք զձեզ եղբարք ճանաչել զմա
տակարս և զվերակացուս ձեր ի Տ
13 զխոստիչս ձեր։ * Եւ համարեցարուք զնո
արժանիս առաւել սիրոյ՝ վասն գործոյ նո
կեսաղաղութիւն ասարէք ընդ միմեանս։
14 * Աղաչեմք զձեզ եղբարք՝ խրատեցէք զա
առնակս։ միխիթարեցէք զկարճամիտս
պատասպարան լերուք տկարացս։ երկայնամի
15 լերուք առ ամենեսին։ * Զգոյշ լերուք
գուցէ որ չարի զչար հատուցանիցէ։ այլ
յամ ժամ զբարեաց զհետ երթայք առ
16 միմեանս, և առ ամենեսեան։ * Ցամ ժամ
17 ուրախ լերուք։ * Անդադար աղօթս արա
18 րէք։ * Ցամի գոհացարուք։ զի այս ն
կամք Աստ Քրիստ Ցձեզ ի ձեզ։

* Զհո-

19 * Զհոգին մի շիջուցանէք։
20 * Զմարգարէութիւնս մի արհամարհէք։
21 * Զամ ինչ փորձեցէք. զբարին ընկալա-
22 րուք։ * Ձամ ի բոլոր չարաց ’ի բաց կացէք։
23 * Իւ ինքն Աստուածն խաղաղութիւն՝ սուրբս ա-
րասցէ զձեզ համօրէնս։ և բովանդակ ձեր
ոգի և շունչ և մարմին անարատ ’ի գալուստ
24 Տեառն մերոյ Ցի Քի պահեսցի։ * Հաւատա-
րիմ է՝ որ կոչեացն զձեզ. որ և արասցէ
25 զնոյն։ * Ե՛ղբարք՝ աղօթիս արարէք և ’ի
26 մեր վերայ։ * Ողջոյն տացէք եղբարց ամե-
նեցուն ’ի համբոյր սրբութեան։
27 * Երդմնեցուցանեմ զձեզ ’ի Տե՝ ընթեռ-
նուլ զթուղթդ առաջի ամենայն եղբարց
28 սրբոց։ * Շնորհք Տեառն մերոյ Ցի Քի
ընդ ձեզ։ Ամէն։

ԹՈՒՂԹ ԵՐԱՆԵԼՒՑՆ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑ ԱՌ ԹԵՍԱՂՕՆԻԿԵՑԻՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ։

Գլուխ Ա։

1 ՊՕՂՈՍ եւ Սիղուանոս
և տիմոթէոս, եկեղեցւոյդ Թեսաղո-
նիկեացւոց՝ յԱՀ Հայր մեր, և ’ի Տե Ցի
2 Քե։ * Շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն
յԱՅ Հօրէ մերմէ, և ’ի Տէ Ցէ Քէ։
3 * Գոհանալ պարտիմք զԱՅ յամ ժամ վե-
ձեր եղբայրք՝ որպէս և արժան իսկ է. զի
ևս քան զևս աճեն հաւատքն ձեր, և յա-
ճախէ սէր ևերկրեանցիւր ձեր ամենեցուն
4 առ միմեանս։ * Ապէս և մեզ ձեօք պար-

ծել

ծիլ յեկեղեցիսն ԱՅ՝ վասն համբերութե
ձերոյ և հաւատոյ՝ յոմ հալածանս ձեր և
՚ի նեղութիս, որոց դուքն համբերէք ։
5 * Յօրինակ արդար դատաստանին ԱՅ. ար
ժանի լինիլ ձեզ արքայութեն ԱՅ՝ վասն
6 որոյ և զձգնութիւնդ կրէք ։ * Լիւթ պարտ
է առաջի ԱՅ՝ հատուցանել նեղչացն ձե
7 րոյ զնեղութիւն ։ * Լու ձեզ նեղելոյդ զհան
դիստ ընդ մեզ՝ ՚ի յայտնութեն Տ՚ն մերոյ
Յի, յերկնից հրեշտակօք զօրութե իւրոյ ։
8 * ՚Ի բոց հրոյ առնուլ զվրէժս յայնոցանէ՝
ոչ ճանաչեն զԱ՚ծ, և որք ոչ հնա
զանդին աւետարանի Տ՚ն մերոյ Յի Քի ։
9 * Որք տապեն վրէժս ՚ի սատակումն յաւի
տենից՝ յերեսաց Տ՚ն՝ և ՚ի փառաց զօրու
10 թեան նորա ։ * Յօրժամ գայցէ փառաւոր
լինիլ ՚ի մէջ սրբոց իւրոց, և սքանչելի ՚ի
մէջ ամ հաւատացելոց. զի հաւատարիմ
եղև վկայութիւնն մեր ՚ի վերայ ձեր յաւուր
11 յայնմիկ ։ * Յոր և աղօթս առնեմք վասն
ձեր յոմ ժամ, զի զձեզ արժանիս արասցէ
կոչմանն ձերում Ա՚ծ մեր՝ մինչև լցցէ զամ
պճաճութիւն բարութե, և զգործս հաւատոյն
12 զօրութիւ ։ * Զի փառաւորի անուն Տ՚ն
մերոյ Յի Քի ՚ի ձեզ՝ և դուք ՚ի նմա. ըստ
շնորհացն ԱՅ մերոյ՝ և Տ՚ն Յի Քի ։

Գ.Լ. Բ ։

1 Ա զաչեմք զձեզ եղբարք՝ վասն գալս
տեան Տ՚ն մերոյ Յի Քի, և մերոյ ժո
2 ղովելոյն առ նա ։ * Մի վաղվաղակի խոռո
վիլ ձեզ ՚ի մտայ. և մի զարհուրիլ. մի
հոգւով՝ և մի բանիւ, և մի թղթով իբր
թէ ՚ի մէնջ. որպէս եթէ անկաւ հասեալ
3 իցէ օրն Տ՚ն ։ * Մի ոք զձեզ խաբեսցէ՝ ո
մի ըստ իւրաքանչիւր ինչ. զի եթէ ոչ նախ անկեսցէ ա
պստամբութիւնն, և յայտնեսցի մարդն ա
նօրէն

նօրէնութիւն, որդին կորստեան,
4 * հակառակորդն հպարտացեալ՝ ի վեր ամէն,
որ անուանեալ կոչի Աստուած, կամ պաշտօն.
մինչեւ նստիլ նա՝ ի տաճարին Աստուծոյ, եւ յու-
5 յտնել զանձն՝ թէ Աստուած կոչի: * Ոչ յիշէք
զի մինչ առ ձեզն էի՝ ասէի զայս:
6 * Իւ արդ դուք գիտէք զայն՝ զոր
ունի յայտնել նմա յիւրում ժամանակի:
7 * Զի խորհուրդն անօրէնութեան արդէն իսկ
զօրանայ: բայց յայնժամ մինչ՝ ի միջոյ
8 բարձցի՝ որ այժմ ունի: * Իւ ապա յայտ
նեսցի անօրէնն. զոր Տէր Յիսուս սատակեսցէ
հոգւով բերանոյ իւրոյ: եւ խափանեսցէ
9 յայտնութիւնք գալստեան իւրոյ: * Ընդ գա-
լուստն ըստ ազդեցութեան սատանայի է, ամ
զօրութիւնք եւ նշանօք, եւ արուեստիւք սուտ:
10 * Իւ ամենայն պատրանօք անիրաւութեան՝ ի
վերայ կորուսելոցն: փոխանակ զի զսէրն
ճշմարտութեան ոչ ընկալան՝ զի ապրեսցին:
եւ ի՞ այնորիկ առաքեսցէ նոցա Աստուած ազդե-
ցութիւն մոլորութեան, հաւատալ նոցա սուտին:
11 * Զի դատապարտեսցին ամենեքեան՝ որք
ոչ հաւատացին ճշմարտութեանն, այլ հաճե-
12 ցան ընդ անօրէնութեանն: * Այլ մեք պար-
տիմք գոհանալ զԱստուծոյ ամէն ժամ վասն ձեր
եղբարք սիրեցեալք՝ ի Տէր: զի ընտրեաց ըզ-
մեզ Աստուած՝ ի սկզբանէ՝ ի փրկութիւն՝ սրբու-
հոգւոյն, եւ հաւատովքն ճշմարտութեան:
13 * Ըստ եւ կոչեաց զձեզ աւետարանաւն մե-
րով՝ ի փրկութիւն փառացն Տեառն մերոյ Յի-
14 սուսի: * Այսուհետեւ եղբարք՝ հաստատուն
կացէք՝ եւ պինդ կալարուք պատուիրանացն՝
զորս ուսայք՝ եթէ բանիւք, եւ եթէ թղթով
15 մերով: * Այլ նա՝ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս՝
եւ Աստուած եւ Հայր մեր, որ սիրեացն զմեզ եւ
եւ մեզ սիրելիս պատուիրեաց՝ եւ ըզ-
16 յոյս բարեաց շնորհօք, * Մխիթարեսցէ

զսիրտս

ախրոս ձեր՝ և հաստատեսցէ յամ բան
և ՚ի գործս բարուեաց։

ԳԼ. Գ։

1 Ա՚յսուհետև եղբարք՝ աղօթս արարէք
՚ի վերայ մեր. զի բանն Տ՚ն ընթանա
ցի. և փառաւոր լինիցի յամ տեղիս՝ ո
2 և առ ձեզ։ * Զի ապրիցուք յանօրինա
և յանզգամաց մարդոց։ զի ոչ ամենեցու
3 են հաւատոք։ * Այլ հաւատարիմ է Տ՚ն
որ և հաստատեսցէ զձեզ՝ և պահեսցէ ՚զ
4 չարէ անտի։ * Վ՚ստահ եմ ՚ի ձեզ Տ՚ն
լեաց զոր պատուիրեցաք ձեզ։ և առնէք
5 և առնիցէք։ * Այլ Տ՚ն ուղղեսցէ զսիրտ
ձեր ՚ի սէրն Ա՚ստուծոյ և ՚ի համբերութիւնն Քրի
6 * Պատուիրեմ՚ ձեզ եղբարք՝ յանուն Տ՚ն
մերոյ Յ՚ի Քրի՚ստոսէ, խորշիլ ձեզ յամ եղբօր
որք առատական գնայցեն. և ոչ ըստ աւան
դութեան, զոր ընկալայք ՚ի մէնջ։
7 * Զի դուք գիտէք՝ զի որպէս
պարտ է ձեզ նմանիլ մեզ։ և ոչ երբէք
8 ատահակեցաք առ ձեզ։ * Կամ ոչ ձրի զո
րուք կէաք կերաք՝ այլ ջանիւ և վաստա
կով գիշեր և ցերեկ գործեցաք՝ զամն չծա
9 բանալոյ ումեք ՚ի մէնջ։ * Ա՚յ եթէ չու
նէաք զիշխանութիւն. այլ զմեզ զանձինս օրի
նակ արասցուք ձեզ՝ նմանողս լինիլ մեզ
10 * Քանզի մինչդեռ առ ձեզն էաք՝ զայ
պատուիրէաք ձեզ։ զի որ ոչն կամի գործել՝ և կերիցէ մի։ * Այդ լսեմք զո
11 մանոյ ՚ի մէնջ՝ զի ատահակութիւն գոյ
գործ ինչ ոչ գործեն, այլ յուղացեալք
12 հետաքրքիր շրջին։ * Այսպիսեացն պատ
ուիրեմք տամք՝ և աղաչեմք ՚ի Տ՚ն Յ՚ն Քրի՚. զի
հանդարտութիւն գործեսցեն՝ և զիւրեան
13 հաց կերիցեն։ * Այլ դուք եղբարք՝ մի
ձանձրանայք զբարիս գործել։

* Ապա

14 * Ապա երթէ ոք ոչ հնազանդեսցի բանիս մերոյ թղթովիդ այդոբիկ, դուք նշանակեսջիք զնա։ 15 պատկառեսցի։ * Բայց մի իբրև զթշնամի համարիջիք՝ այլ խրատեսջիք իբրև զեղ- 16 բայր։ * Եւ ինքն Տէր խաղաղութեան՝ տացէ ձեզ զխաղաղութիւն յամ ժամ, յամ իրս։ Տէր ընդ ամենեսին ընդ ձեզ։ 17 * Ողջոյնս իմոյ ձեռնիս պօղոսի է, որ է նշա- նակ յամենայն թղթոցն, այսպէս գրեմ։ 18 * Շնորհք Տեառն մերոյ Յի Քրիստոսի ընդ ամենե- սին ձեզ. Ամէն։

ԹՈՒՂԹ ԵՐԱՆԵԼՈՅՆ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԱՌ ՏԻՄՕԹԷՈՍ ԱՌԱՋՆԵՐՈՐԴ։

Գլուխ Ա։

1 Պօղոս առաքեալ Յի Քրիս- տոսի ըստ հրամանի փրկչին մերոյ Աստ՝ և 2 Քրիստոսի Յի մերոյ։ * Տիմոթէոսի որդ- ւոյ սիրելւոյ հաւատովք։ * Շնորհք՝ ողոր- մութիւն՝ և խաղաղութիւն յԱստ Հօրէ և ի 3 Տէր մերմէ՝ Յէ Քրէ։ * Որպէս աղաչեցի զքեզ կալ յԵփեսոս՝ մինչ երթայի ի Մա- կեդոնիա. զի պատուիրէր ոմանց չլի- 4 նել օտար ուսմունս։ * Եւ չհայել յառաս պերն՝ և տոհմաթիւս անչափս որք մանա- ւանդ խնդիրս յուղեն, և ոչ զաստուածու- 5 թիւն Աստ հաւատովք։ * Քանզի գլուխ պատուիրանին սէր է, ի սրտէ՝ և ի

մտաց

մտաց բարեաց՝ և յանկիզճաւոր հաւատոց։
6 * Ցորոյ ոմանք վրիպեցան՝ խոտորեալք
7 յունայնաբանէ բանից։ * Կամին լինիլ վար
դապետք օրինաց. եւ ոչ իմանան
8 զինչ խօսին, և ոչ վասն որոյ պնդեալն
են։ * Գիտեմք՝ եթէ բարւոք են օրէնք
9 եթէ ոք գնոսա օրինաբար կրեսցէ։ * Ա
զգայ գիտացեալ՝ զի՝ ի վերայ արդարոյ օրէնք
ոչ կան, այլ՝ ի վերայ անօրինաց՝ և ան
հնազանդից. ամպարշտաց՝ և մեղաւորաց
անսրբոց՝ և պղծոց. զհայր և զմայր անար
10 գոցաց. մարդասպանաց։ * Պոռնկաց. ար
ուճագիտաց. մարդեղուզաց. սուտ. սուերդ
մանց. և եթէ այլ ինչ կայ հակառակ
11 ողջամիտ վարդապետութեան։ * Ըստ ըս
աւետարանի փառաց երանելոյն Աստ.
12 րոյ եղէ ես հաւատարիմ։ * Շնորհ ունիմ
այնմիկ, որ զօրացոյց զիս՝ ի Քս Ցս՝ ի Տ
մեր. զի հաւատարիմ համարեցաւ զիս կո
գել՝ ի սպասաւորութիւն։
13 * Ըստ յառաջագոյն հայհոյիչն էի, և հալա
ծիչ, և լծշնամանիչ. այլ գտի զողորմու
թիւն. զի զայն յանգիտութեամբ և յանհա
14 ւանութեամբ գործէի։ * Եւ առաւել եղե
շնորհք Տեառն մերոյ հաւատովքն և սիրով
15 ՝ի Քս Ցս։ * Հաւատարիմ է բանս և
ամենի ընդունելութեան արժանի։ զի Ց
Քս եկն յաշխարհս փրկել զմեղաւորս։ որոց
գլուխն ես եմ։
16 * Այլ վասն այնորիկ գտի ողորմութիւն
զի նախ յիս ետուցէ Ցս Քս զամենայն զի
կայնմտութիւնն՝ յօրինակ այնոցիկ՝ որք հ
ետասցին ի նա՝ ՝ի կեանսն յաւիտե
17 նից։ * Այլ թագաւորին յաւիտենից՝ ան
եղծի, և աներեւութի, միոյն Աստ՝ փառ
և պատիւ յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն
18 * Զայս պատուիրան աւանդեմ քեզ՝ որ

դեակ

դեակ իմ տիմոթէոս, ըստ կանխելոց ՚ի քեզ մարգարէութեանն. զի դու զինուիցիր նոքօք զբարի զեղծիկ զինուորութենէն։
19 * Ունելով զհաւատս սրբոք մտօք՝ զոր ոմանք մերժեալ յանձանց իւրեանց՝ նա-
20 ւակոծեցան ՚ի հաւատս։ * Որոց սակի են հիմենաս՝ և ալէքսանդրոս։ զորս մատնեցի սատանայի, զի խրատեսցին չհայհոյել։

Գլ. Բ։

1 Ա՛ւ արդ՝ աղաչեմ, նախ քան զամ առնել ազօթս՝ խնդրուածս՝ պաղատանս, գոհութիւնս վասն ամ մարդկան։
2 * Վասն թագաւորաց և ամենայն իշխանաց։ զի խաղաղութիւն՝ և հանդարտութիւն վարեսցուք զկեանս մեր, ամ-
3 ենայնի աստուածպաշտութեամբ և սրբութեամբ։ * Զի այն է բարի և ընդունելի առաջի փրկչին մերոյ
4 Աստուծոյ։ * Որ զամենայն մարդիկ կամի զի կեցցեն՝ և ՚ի գիտութիւն ճշմարտութեան եկեսցեն։
5 * Քանզի մի է Աստուած, և մի միջնորդ Աստուծոյ և
6 մարդկան՝ մարդն Յիսուս։ * Որ ետ զանձն փրկանս ընդ ամենեցուն՝ վկայութիւն ժամանակաց իւրոց։ * Ըստ եդայ ես քարոզ և առաքեալ (զճշմարիտն ասեմ ՚ի Քրիստոս, և ոչ ստեմ) եղէ վարդապետ հեթանոսաց
8 հաւատովք և ճշմարտութեամբ։ * Կամիմ, զի արք կացցեն յաղօթս յամ տեղիս։ բառնալով զսուրբ ձեռս ՚ի վեր առանց բարկութեան
9 և երկմտութեան։ * Նոյնպէս և կանայք ՚ի զարդ խոնարհութեան՝ ակնածութեամբ և զգաստութեամբ զարդարել զանձինս։ մի ՚ի հիւսուածովք եղեամանս ընդ ելուզեալս մարգարտով։ կամ
10 ՚ի հանդերձս պաճուճեալս։ * Այլ որպէս վայել է կանանց՝ զԱստուածպաշտութիւն յանձնա-
11 ռելոց գործօք բարութեան։ * Կին մարդ ցածութեամբ ուսցի՝ ամենայն հնազանդութեամբ։

* Այլ

12 * Այլ ուսուցանել կնոջ մարդոյ ոչ հրա-
մայեմ, և ոչ ձեռնաբան լինել քան պա-
13 մարդ. այլ ի լռութեան կալ։ * Զի ադա-
14 նաղ ստեղծաւ՝ և ապա Եւայ։ * Եւ ադա-
ոչ պատրեցաւ՝ այլ կինն պատրեցաւ,
15 յանցաւ։ * Բայց կեցցէ վասն որդեծ-
նութեան՝ եթէ կացցեն ի հաւատս՝ և
սէր, և ի սրբութեան պարկեշտութեան։

ԳԼ. Գ։

1 ճշմարիտ է բանս։ եթէ ոք եպիս-
կոպոսութեան ցանկայ՝ բարւոյ գոր-
2 ցանկայ։ * Պարտ է եպիսկոպոսին անար-
լինել. միոյ կնոջ այր, հեզ՝ ցած՝ պա-
3 կեշտ՝ հիւրասէր՝ ուսուցիչ։ * Մի թմ-
մաներ. մի հարկանող՝ այլ հանդարտ։
4 կառաւղ՝ մի արծաթասէր։ * Զի իւրա-
ասն լաւ բարւոք վերակացու լեալ իւր
որդեակս ունիցի, որք ի հնազանդութեա-
5 կացցեն, ամենայն պարկեշտութեամբ։ * Ապա
եթէ ոք իւրում տանն վերակացու չգիտ-
լինիլ, զնաւրդ եկեղեցւոյ Աստ խնամակ-
6 լինիցի։ * Մի մատաղատունկ. զի մի հպ-
տացեալ՝ ի դատաստան սատանայի անկ-
7 նիցի։ * Այլ պարտ է նմա վկայութիւն
բարի և յարտաքնոյն ունել. զի մի ի նե-
խաւնս անկանիցի՝ և յորոգայթս սատ-
8 նայի։ * Նոյնպէս և զսարկաւագունս պա-
կեշտս՝ մի երկբանս, մի գինեսէրս, մի
9 շաքաղս։ * Այլ ունիցին զխորհուրդս հ-
10 ատոյ սրբ մնօք։ * Եւքեանք նախ փորձե-
ցին. և ապայ ի պաշտօնն մատիցեն, զի
11 նարասք լիցին։ * Նոյնպէս և կանայք
պարկեշտք՝ մի չարաբանք. հեզք՝ հաւա-
12 բիմք յամենի։ * Սարկաւագունք լինիցին մ
կնոջ սրբք։ որք որդւոց իւրեանց բար
վերակացուք լաւք եցեն, և տանց իւրեան

* Զի

13 * Զի որք բարւոք պաշտիցեն, զաստիճան
բարի անձանց իւրեանց շահին. և զբազում
համարձակութիւն ի հաւատն, որ ի Քս Ցս։
14 * Զայս գրեմ առ ձեզ՝ զի ակն ունիմ ի
15 մօտոյ գալ։ * Ապա թէ յամեցից՝ զի դի-
տասցես, թէ որպէս պարտիցէ քեզ ի տան
Աստուծոյ ընդիր. որ է եկեղեցի Աստուծոյ
ենդանւոյ, սիւն և հաստատութիւն ճշմարտութեան։
16 * Եւ յայնմ իսկ մեծ է խորհուրդն Աստուածութեան. որ երևեցաւ մարմնով՝ արդա-
րացաւ հոգւով՝ յայտնեցաւ հրեշտակաց՝
քարոզեցաւ ի հեթանոսս՝ հաւատացաւ
ընդ յաշխարհի՝ և վերացաւ փառօք։

ԳԼ. Դ։

1 Ոյժ հոգին սպր յայտնապէս ասէ. թէ
ի ժամանակս յետինս՝ քակտեսցին ոմանք ի հաւատոյն. և հայեսցին ոգւոց մոլորութեանց, և ի վարդապետութիւնս դիւաց։
2 * Կեղծաւորութիւն, սատանայք, խարեալք
3 իւրեանց խղճիւ մահու։ * Որք արգելուցուն
յամուսնանալոյ. և մեկնիցին ի կերակրոյ՝
զոր Աստուած ետ ի վայելել հաւատացելոյն. և այնոցիկ՝ որք հասեալք իցեն ի
4 ճշմարտութիւն վերայ։ * Զի ամ արարածք
Աստուծոյ բարիք են. և չիք ինչ ընտուն խոտան։ մանաւանդ որք գոհութեամբ ընդունիցին։ * Զի սրբի բանիւն Աստուծոյ, և ա-
6 ղօթիւք։ * Զայս խրատ տուեալ եղբարց՝
բարւոք պաշտօնեայ լինիցիս Ցի Քի։ սնանիցիս բանիւք հաւատոյ, և բարւոք վարդապետութեան. զորոյ դիմեալ իսկ եղեր։
7 * Այլ ի սիրդ բանից՝ և յաւուսպէրեաց պատուականց՝ հրաժարեսջիր։ քաջ կրթեա
8 զանձն քոյ Աստուծոյ պաշտութիւն։ * Զի մարմնոյ
կրթութիւն առ սակաւ ինչ օգտակար է. իսկ
Աստուծոյ պաշտութիւն առ ամ ինչ օգտակար է.
և

և զաւետիս կենաց ունի՝ զարդիս և զհան-
9 դերձելոյն։ * Հաւատարիմ է բանս՝ և
ամ ընդունելութե արժանի։
10 * Ջի ՚ի սոյն իսկ վաստակիմք՝ և նախա-
տինս յանձն առնումք։ զի յուսացեալ եմք
յԱՆ կենդանի, որ է փրկիչ ամ մարդկան
11 մանաւանդ հաւատացելոց։ * Պատուիր
տաջիր զայդ՝ և ուսուցանիջիր։
12 * Ջի մի ոք զքո մանկութիդ արհամարհիցէ
այլ օրինակ լինիջիր հաւատացելոց՝ բանիւ
գնացիւք, սիրով, հաւատով, սրբութիւ։
13 * Մինչև զամ ես, միտ դիր ընթերցուա
ծոց մխիթարութեան՝ և վարդապետութե
14 * Մի անփոյթ առներ զշնորհսդ՝ որ ք
քեզ են. որք տուան քեզ մարգարէութե
15 ՚ի ձեռնադրութե երիցութե։ * Ցայդ հո
հեաց՝ և ՚ի դոյն կանխեաջիր. զի քո յա
ուաջադիմութիդ ամենեցուն յայտնի լիցի
16 * Ջդոյշ լինիջիր անձին և վարդապետու
թեան՝ և ՚ի դմին յամեաջիր։ զայդ եթ
առնիցես՝ և զանձն ապրեցուսցես, և զ
նոսիկ՝ որք քեզն լսիցեն։

ԳԼ. Ե։

1 Ծերն մի պատուհասեսցես՝ այլ մի
թարեսջիր իբրև զհայր։ զերիտա
2 սարդս իբրև զեղբարս։ * Ջպառաւուհ
իբրև զմայրս. զմանկամարդս իբրև զքո
3 ամ սրբութիւ։ * Ջայրիս պատուեա, ո
4 ստոյգ այրիք իցեն։ * Ապա թէ որ այրի
որդիս և թոռունս ունիցի, ուսանիցին նա
իւրեանց տանց բարիս առնել՝ և զնախա
րէնս Հատուցանել ծնողացն։ զի այն է
5 բի, և ընդունելի առաջի ԱՅ։ * Իսկ
ճշմարտիւ այրին իցէ, և մենացեալ՝ յու
ցեալ յԱՆ, և կանխեալ յաղօթս և
6 խնդրուածս զցայգ և զցերեկ։ * Իսկ
զնդ

դերգ այլեւս է՝ կենդանւոյն մեռեալ է։
7 * Զայս պատուիրեա՛, զի անարատք եղեն։
8 * Իսկ եթէ ոք իւրոց, եւ մանաւանդ ընտա
նեայն խնամ ոչ տանիցէ, ՚ի հաւատոյն
ուրացեալ է՝ եւ չար ևս քան զանհաւատսն
9 է։ * Այրի ընդ այրիս անուանեսցի, որ
10 չիցէ պակաս ՚ի վաթսնամնկից, միոյ առն
կին լեալ։ * Յո ՚ի գործս բարիս վկայեալ.
եթէ մանկունս սնուցեալ եղէ, եթէ զՀիւ
րս ընկալեալ եղէ, եթէ զսրբոց զոտս
լուացեալ եղէ, եթէ նեղելոց բաւական
լեալ եղէ, եթէ ամենայն գործոց բարեաց
11 վճեռ երթեալ եղէ։ * Այլ ՚ի մանկամարդ
դաց այրեացն չհրաժարեաց։ զի յորժամ
խաչտան զՔրիս՝ ամուսնանալ կամին։
12 * Իսկ դատաստանս ընդունին. զի զառա
13 ջին հաւատսն արհամարհեցին։ * Մինչդա
մայն եւ դատարկանձնութիւնք ուսանին. շրջօղք
տանէ ՚ի տուն։ եւ ոչ միայն դատարկք,
այլ եւ փառաբանք եւ հետաքրքիրք։ եւ խո
14 սին՝ որոնց ոչ է պիտոյ։ * Կամիմ մանկա
մարդսդ ամուսնանալ. որդիս ծնանիլ.
տնտարարս լինիլ։ եւ մի ինչ պատճառս տալ
հակառակորդին ՚ի հայհոյութիւն յաղագս։
15 * Զի անդէն իսկ ոմանք խոտորեցան զկնի
16 սատանայի։ * Եթէ ոք հաւատացեալ՝ ա
րիս ունիցի՝ բաւական լինի նոցա, եւ մի ծան
րասցի եկեղեցւոյն. զի՛ ճշմարիտ այրեացն
17 բաւական լինի։ * Որք բարւոք վերակացուք
լինին երիցունք՝ կրկին պատուոյ արժանի
եղիցին. մանաւանդ որք աշխատիցին բանիւ
18 և վարդապետութիւն։ * Քանզի ասէ գիր։
մի կապեսցես ցցուռիկ եզին կալոտւոյ։ և
արժանի է մշակն վարձու իւրոյ։
19 * Զերիցունէ զչարախօսութիւն մի ընդունի
ցես։ բայց եթէ երկուք կամ երիւք վկայիւք։
20 * Իսկ որք մեղանչեն՝ առաջի ամենեցուն
յան-

յանդիմանեան, զի և այլքն երկիւղեն։
21 * Ա կայուքիւն դնեմ առաջի Աւ, և Յի
Քի, և ընտրելոց Հրեշտակաց, զի զայդ
պահեսցես առանց մեռահաճուքեան։ մի ին
22 առնել աչառանօք։ * Ձեռս վաղվաղակի
յուրուք վերայ մի դնիցես. և մի կցորդ լ
նիցես մեղաց օտարաց։ զանձն քո սուրբ պ
23 հեսջիր։ * Այսուհետեւ մի ջուր և եթ ըմ
ցիես՝ այլ սակաւիկ մի և գինի խառնես
ջիր՝ վասն ստամոքսի և ստէպ հիւանդու
24 թեանց։ * Նոր մարդք՝ որոց մեղքն յայ
նի են՝ և յառաջագոյն հասեալ՝ ի դատա
25 տան. և են, որոց գնդի երթան։ * Նոյնպէ
և բարի գործքն յայտնի են։ և որք այլոց
եւս ինչ իցեն՝ թաքչիլ ոչ կարեն։

Գլ. Զ։

1 Որք միանգամ ընդ լծով ծառայութեա
լեան, գիւրաբանչիւր տեառն պատո
արժանի համարեսցին. զի մի անուն Աւ
2 վարդապետութեին հայհոյեսցի։ * Իսկ որ
հաւատացեալ տեարս ունիցին՝ մի արհամա
հեսցեն՝ զի եղբարք են. այլ առաւել ծա
ռայեսցեն՝ զի հաւատացեալք են, և սի
ունք։ որք զբարերարութեի յանձինս ունիցի
զայս ուսուցանիջիր՝ և մխիթարեսջիր։
3 * Իսկ եթէ ոք այլագոյն ինչ ուսուցանիցէ
և ոչ անսայցէ ողջմտութեան բանից Տ
մերոյ Յի Քի։ և ըստ ուծապաշտութեի վ
4 դապետութեին։ * Ամպհսկեն հպարտացա
է, և ոչինչ գիտէ։ այլ տապի՝ ի խնդի
և՝ ի բանս հակառակութեի։ ուստի լին
նախանձ, հեռ, հայհոյութիւնք, կարծ
5 չարեաց։ * խարդախութիւնք ապականեա
մտաց մարդկան, և օտարացելոց ի ճշմ
տութենէ անտի, որք շահավաճառ համ
րեն զաշծապաշտութին։ բայց դու մերժիջ
յայն-

6 յայնպիսեսայն։ *Այլ շահաւաճառ մեծ՝
ծաշտուլթիւն է բաւականուլթեամբ հան-
7 դերձ։ *Զի ոչինչ բերաք յաշխարհ՝ և
8 ոչ տանիլ ինչ կարասցուք։ *Այլ ունիմք
սկեպակուր և հանդերձս, և այնու շատաս-
9 ցուք։ *Իսկ որք կամին մեծանալ՝ անկանին
ի փորձուլթիւս և յորոգայթս, և ի բազում
ցանկուլթիս անմիտս և վնասակարս. որք
ընկղմեն զմարդիկ ի սատակումն և ի կո-
10 րուստ։ *Զի սիրառն ամենեցուն չարեաց՝
արծաթասիրուլթիւն է։ որում ոմանք ցանկա-
ցեալ՝ վրիպեցան ի հաւատոյն, և զանձինս
11 սրկին ընդ բազում ցաւօք։ *Այլ դու
ով մարդ Աստուծոյ, փախիր յայնցանէ. և երթ
զհետ արդարուլթեան, ածծապաշտուլթեան, հաւա-
տոյ, սիրոյ, համբերուլթեան, հեզուլթեան։
12 *Լուր մարտիր զբարւոք մարտն հաւատոյ.
և բուռն հար զկենացն յաւիտենականացս՝
յոր կոչեցար, և դաւանեցեր զբարւոք
դաւանուլթիւնն առաջի բազում վկայից։
13 *Պատուիրեմ քեզ առաջի Աստուծոյ, որ կեն-
դանի առնէ զամենայն, և Քրիստոսի, որ վկայեաց
առաջի պոնտացւոյ պիղատոսի զբարւոք դա-
14 ւանուլթիւնն։ *Պահել քեզ զպատուիրանն
անբիծ՝ անարատ, մինչև ի յայտնուլթիւն Տեառն
15 մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։ *Զոր յիւր ժամանակս
ցուցցէ, երանելին՝ և միայն հզօր. թագա-
ւոր թագաւորաց. և Տէր տերանց։
16 *Որ միայն ունի զանմահուլթիւն լուսոյ
ի լոյս անմատոյց։ զոր ոչ ոք եհաս ի
մարդկանէ՝ և ոչ տեսանել կարող է։ որ-
ում պատիւ, և զօրուլթիւն յաւիտեանս.
17 ամէն։ *Աստուածոյ՝ որք են յայսմ աշ-
խարհի՝ պատուիրեր տալոյ, մի հպարտանալ՝
և մի յուսալ ի մեծուլթի մնոսի. այլ
18 Աստուծ (որ տայ մեզ զամ առատապէս ի վայե-
լել։) *Զբարիս գործել՝ մեծանալ գոր-

ծօք բարուեաւ, առատս, սիրուն՝ հաղորդո
19 լինիլ ։ * Գանձել անձանց զհին բարի՝ ի
հանդերձեալն . զի զբուռն հարկանիցեն
20 զձշմարիտ կենացն ։ * Ո՛վ տիմոթէէ՝ պա
հեա զաւանդն՝ խոտորեալ՝ ի պղծոց՝ և ի
նորաձայն բանից ։ և ի հակառակուեէ՝ և
21 ի մոլար անուն գիտուեէ ։ * Զոր ոմանք
յանձն առեալ՝ վրիպեցան ի հաւատոց ան
տի ։ Շնորհք ընդ քեզ ։ Ամէն ։

ԹՈՒՂԹ ԵՐԱՆԵԼՈՅՆ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑ ԱՌ ՏԻՄՕԹԷՈՍ ԵՐԿՐՈՐԴ։

Գլուխ Ա։

1 ՊՕՂՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼ ՅԻՍ
կամաւքն ԱՅ, ըստ աւետեաց կենաց
2 որ ի Քս Յս ։ * Տիմոթեոս որդւոյ սի
լոյ՝ շնորհք՝ ողորմութիւն, և խաղաղութի
ԱՅ Հօրէ՝ և ի Քէ Յէ Տէ մերմէ ։
3 * Շնորհ ունիմ ԱՅ, զոր պաշտեմ ի նո
նեաց մնօք որբօք. իբրև զի անպակաս ու
նիմ զքէն յիշատակ յաղօթս իմ, գցայդ
4 զգերեակ ։ * Յանկացեալ եմ տեսանել զքե
յիշատակել զարտասուսն քո՝ զի լցայց ու
5 րախութիւն ։ * Զմտաւ առեալ զանխիղ
հաւատոն՝ որք են ի քեզ. որ յառաջագոյ
բնակեցաւ ի նանուայ քումմ լուսգեայ, և
մօր քումմ եէնիկեայ. հաստատեալ եմ՝ թ
6 և ի քեզ ես ։ * Վասն որոյ յիշեցուցանե
քեզ արծարծել զշնորհսն ԱՅ՝ որք են
քեզ

7 քեզ ՚ի ձեռադրութէն իմմէ։ * Զի ոչ եւս
մեզ Աճ ոգւոյ վհատութեւ, այլ զօրութեւ
8 և սիրոյ՝ և զգաստութեւ։ * Մի այսուհե-
տեւ ամօթ համարիցիս զվկայութիւն Տ՚ն մե-
րոյ՝ և ի կես զկապեալս նորա։ այլ կոփրդ-
ծիր չարչարանաց աւետարանին ըստ զօրու-
9 թեն Աւ։ * Որ փրկեաց զմեզ, և կոչեաց
՚ի կոչումն սուրբ։ ոչ ըստ գործոց մերոց՝
այլ ըստ խորհրդոյ ժողովրդեան, և շնոր-
հաց, որ տուաւ մեզ ՚ի Քս Ցս, յառաջ
10 քան զժամանակս յաւիտենից։ * Հայց
յայտնեցաւ այժմիկ յերևիլ փրկչին մերոյ
Ցի Քի. որ խափանեաց զմահ՝ և լուսա-
ւոր արար զկեանս, և զանեղծութիւն ՚ի ձեռն
11 աւետարանին։ * Ուրոյ եղայ ես քարոզ՝ և
առաքեալ՝ և վարդապետ հեթանոսաց։
12 * Վասն որոյ և զայս չարչարանս կրեմ,
այլ ոչ ինչ ամօթ համարիմ։ քանզի գի-
տեմ, յո՛ հաւատացեալն եմ։ և հաստա-
տեալ եմ, թէ կարօղ է զաւանդն իմ պա-
13 հել յօրն յայն։ * Ունիցիս օրինակ ողջմը
տութեան բանից, զորս յինէն լուար՝ հա-
ւատովք՝ և սիրով ՚ի Քս Ցս։
14 * Զբարւոք աւանդն պահեսջիր՝ ՚ի ձեռն
15 Հոգւոյն սրբոյ ՚ի մեզ բնակելոյ։ * Զայս
գիտասջիր՝ զի մեկնեցան ՚ի մէնջ ամենե-
քեան՝ որք էին յասիա։ որոց սակի են փի-
16 գեղոս և հերմոգինէս։ * Տայե Աճ զողորմ-
ութիւն տանն ոնեսիփորայ. զի բազում
անգամ հանգոյց զիս. և կկապանաց իմ ոչ
17 ամօթ համարեցաւ։ * Այլ երբեմն եկն ՚ի
հռօմ, աշնտապոյնս խնդրեաց զիս՝ և գտաւ։
18 * Տայե նմա Տ՚ր զողորմութիւն գտանել ՚ի
Տ՚ե յաւուր յայնմիկ։ և որչափ ինչ միան-
գամ յեփեսոս սպաս կալաւ ինձ, զայն դու
ինքնին իսկ քաջ գիտես։

ԳԼ·

ԳԼ։ Բ։

1 Այլ դու ասդեակ լիր, զօրասիր շնոր-
2 հօք՝ որ ի Քս Յս։ * Եւ զոր լսեար
յինէն բազում վկայիւք՝ զայն աւանդեսցես
հաւատարիմ մարդոց՝ որք բաւական իցեն
3 և զայլս ուսուցանել։ * Վշտակից լեր իբ-
րև զբարւոք զինուոր Քի Յի։
4 * Ոչ ոք զինուորեալ առտէն ընդ կեանս
աշխարհիս պատահի, եթէ զօրավարին հաճոյ
5 լինիցի։ * Եւ եթէ մարտիկ ոք իցէ՝ ոչ
պսակի՝ եթէ ոչ բաւ օրինին մարտիցի։
6 * Եւ հողագործին աշխատելոյ պարտ է
7 նախ ի սերտոյն վայելել։ * Իմա զինչ ա-
սեմս. տայէ քեզ Տն զիմաստութիւն յամե։
8 * Յիշեա զՅն Քն յարուցեալ ի մեռելոց
ի զաւակէ դաւթի՝ բաւ աւետարանիս իմոյ
9 * Յորում չարչարիմ կապանօք չափ՝ իբրև
զչարագործ։ այլ բանն Աւ ոչ եթէ կա-
10 պեալ իցէ։ * Ա ամն այնորիկ համ
բերեմ վը ընտրելոցն, զի և նոքա փրկու
թեան հասանիցեն, որ ի Քն Յն երկնա
11 ւոր փառաքն հանդերձ։ * Հաւատարիմ
բանս. զի եթէ ընդ նմա մեռաք՝ ընդ նմ
12 և կեցցուք։ * Եթէ համբերեմք, ընդ նմ
և թագաւորեսցուք. և եթէ ուրանամք
13 և նա ուրանայ զմեզ։ * Եւ եթէ չհաւա
տամք, նա հաւատարիմ Ծայ։ ուրանալ
14 զանձն իւր ոչ կարէ։ * Զայս յուշ արա
ջիր վկայութիւն եդեալ առաջի Աւ։ մի բ
նակռիւ լինել յոչինչ պէտս ի կործանու
15 լոցայ։ * Փութացիր զանձն քո ընտիր
կացուցանել առաջի Աւ։ մշակ առանց ամ
թոյ։ ուղիղ համառօտել զբանն ճշմարտու
16 թեան։ * Այլ ի պղծոյ՝ և ի սնոտի խօսք
մերժիջիր։ զի առաւել յառաջ գայցեն յան
բարշտութիւնս։

* Եւ

17 *Եւ բանք նոցա իբրև դքաղցկեղ ճարակ
գոյանեն։ որոց սակի են Հիմենէոս՝ և փիղե
18 տոս։ *Որք վրիպեցան ՚ի ճշմարտութենէ,
և ասեն. եղեալ յարուցեալ մեռելոց արդէն
իսկ եղեալ է. և կործանեն զհաւատս ոմանց։
19 *Այլ հաստատուն հիմն Աստուծոյ կայ՝ և ունի
զնիշոխս զայս։ եղիցի ճանաչեալ Տէր զայնոսիկ՝
որք իւրքն են։ և ՚ի բաց լինիցի յանիրաւու
թենէ, ամենայն որ անուանէ զանուն Տեառն։
20 *Այլ ՚ի տան մեծի ոչ են միայն անօթք
ոսկեղէնք՝ և արծաթեղէնք. այլ և փայ
տեղէնք՝ և խեցեղէնք։ են՝ որք ՚ի պատուոյ
21 են. և են որք յանարգութեան։ *Եթէ ոք
սրբեսցէ զանձն իւր յայնպիսեացս անտի,
եղիցի անօթ պատուական՝ սրբեալ և պի
տանի Տեառն իւրում՝ յամենայն գործս բարութեան
22 պատրաստեալ։ *Այլ յերիտասարդական
ցանկութենէդ փախիր։ և երթ զհետ արդա
րութեան, զհաւատոյ, զսիրոյ, զխաղաղութենէ,
զսրբութենէ, ընդ այնոսիկ, որք կարդան զա
23 նուն Տեառն սուրբ սրտիւ։ *Այլ ՚ի յիմար
և յանխրատ խնդրոց հրաժարեաց։ գիտես
24 զի ծնանին կռիւք։ *Ոչ պարտ ծառայի Տեառն ոչ է պարտ կռուիլ՝ այլ հեզ լինել
առ ամենեսին, ուսուցիչ, անոխակալ։
25 *Ընդդարձութեամբ խրատել զհակառակօրոն.
թերևս տացէ նոցա Աստուած զապաշխարութենէ ՚ի գի
26 տութենէ ճշմարտութեան։ *Եւ սթափեսցին
յորոգայթէից սատանայի, որսացեալք ՚ի նմանէ
մանէ ՚ի նորա կամս։

Գլ. Գ։

1 Օայս գիտասջիր՝ եթէ յաւուրս յե
տինս եկեսցեն ժամանակք չարք։
2 *Ի եղիցին մարդիկք անձնասէրք, ար
ծաթասէրք, հպարտք, ամբարտաւանք,
հայհոյիչք, անհնազանդք ծնողաց, անշնորհք,

3 անսուրբք ։ * Աննոճերք , անդուլթք , բա
սարկուք , անժոյժք , վէսք , անքաբեսերք ,
4 * Մատնիչք , յանդգնուք , ամբարտաւանք
յանկասերք մանաւանդ՝ քան ածասերք ։
5 * Որք ունկին զկերպարանս աստուածու
և ՚ի զօրութէնէ անտի նը ուրացեալք լեր
6 և խուշնջիչք ՚ի նոցանէ ։ * Քանզի ՚ի նո
ցանէ են , որք մտանեն տանէ ՚ի տուն ։
գերեն զկանայս շեղջակուտեալս մեղօք ,
7 վարեալս ՚ի պէսպէս ցանկութիս ։ * Ո
յաւիտենից ժամ ուսանին , և երբէք ՚ի գի
տութի ճշմարտութէն ոչ հասանին ։
8 * Այլ որպէս յաննէն , և յամբրէս հակա
ռակ կացին մեծէսի . նոյնպէս և սոքա հա
կառակ կան ճշմարտութէն ։ մարդք ապա
կանեալք մտօք՝ անպիտանք ՚ի հաւատս ։
9 * Այլ ոչ երբէք գայցեն յառաջ ՚ի յ
անդր ։ քանզի անմտութիւն սոցա յայ
լինիցի ամենեցուն՝ որպէս և նոցայն ե
10 եղև ։ * Այլ դու զհետ եկիր վարդապե
տութեան իմոյ, առաջնորդութէ, յօժար
թեան , հաւատոյ , երկայնմտութէ , սիրո
11 համբերութէ , * Նախածանոյց , չարչա
նաց , որպիսիք եղեն ինձ Անտիոք՝ և Ի
կոնիոն , և ՚ի Լիւստրա ։ որպիսի հալած
նաց համբերի . և յամէ փրկեաց զիս Տ
12 * Եւ ամենեքեան , որք կամիցին աճապա
տութէ կեալ ՚ի Քս Ցս ։ ՚ի հալած
13 կայցեն ։ * Այլ մարդք չարք , և կախար
։ յառաջ եկեսցեն ՚ի չար անդր ։ մոլորես
14 և մոլորեցուցանիցեն ։ * Այլ դու կա
տարեալ կայ՝ յորս ուսարդ և հաւատա
րիմ եղեր ։ գիտես, ուստի ուսար ։
15 * Զի ՚ի մանկութենէդ զգիրս սուրբս գ
տես . որք կարօղք են իմաստուն առն
զքեզ ՚ի փրկութէ , ՚ի ձեռն հաւատոյ
16 ՚ի Քս Ցս ։ * Ամենայն գիրք Աստուա

և օգտակարք, ՚ի վարդապետութիւն են՝ և
յանդիմանութիւն, և յուղղութիւն՝ և ՚ի խրատ
17 արդարութեան * Զի կատարեալ լինիմ մարդն Աստուծոյ՝ յամենայն գործս բարութեան հատուցեալ։

ԳԼ. Դ։

1 Ովասն վկայութեան դնեմ առաջի Աստուծոյ՝ և Յիսուսի Քրիստոսի, որ դատելոց է զկենդանիս և զմեռեալս, ՚ի յայտնութիւն
2 իւրում և յարքայութեան։ * Քարոզեա զբանն։ Հաս ՚ի վրայ՝ ժամու և տաժամու։ Յանդիմանեա, սաստեա, մխիթարեա ամենայն երկայնմտութեամբ և վարդապետութեամբ։
3 * Քանզի եկեսցէ ժամանակ՝ զի ողջմտութեան վարդապետութեան ոչ անասցեն. այլ ըստ իւրաքանչիւրոյ ցանկութեանց կուտեսցեն ի բերանոյ վարդապետս՝ ըստ մարմաջելոյ լսելեաց իւրեանց։
4 * Եւ ՚ի ճշմարտութենէ անտի դարձուցանիցեն զլսելիս՝ և
5 յառասպելս կործանեսցին։ * Այլ դու զգաստացիր կաց. յամի ճգնեայ. զգործս աւետարանչի գործեա զպաշտօն քո կատարեա։
6 * Զի ես այսուհետև նուիրեալ եմ և ժամանակ դարձի իմոյ հասեալ կայ։
7 * Զբաբուռը պատերազմ պատերազմեցայ. զընթացսն կատարեցի. զհաւատսն պահեցի։
8 * Այսուհետև կայ՝ և ինձ արդարութեան պսակն, զոր հատուսցէ ինձ Տէր յաւուր յայնմիկ արդար դատաւորն։ և ոչ միայն ինձ, այլ և ամենեցունց, որք սիրեցին
9 յայտնութիւն նորա։ Ջուարձիր զալ առ ինձ վաղվաղակի։ * Զի Դեմաս եհատ զինս՝
10 և սիրեաց զաշխարհս. և գնաց ՚ի Թեսաղոնիկէ նիկէ։ * Կրեսկէս ՚ի Գաղիղիա։ Տիտոս
11 ՚ի Դաղմատիա։ * Ղուկաս միայն է ընդ ինս։ զմարկոս առեալ՝ ընդ քեզ ածիցես՝ զի ի

12 ինձ պիտանի ՚ի սպասաւորութիւն ։ * Զտիքի
13 կոս առաքեցի Եփեսոս։ * Զփիլոնն Թո-
ղի ՚ի տրօադա առ կարպոսի ։ յորժամ պա-
յես, բերջի՛ր և զդիրսն ։ մանաւանդ զմա-
14 տեանն ։ * Ալէքսանդրոս դարբինն բա-
զում չարչարանս եցոյց ինձ ։ հատուսցէ
15 նմա Տ՚ր ըստ գործոց նորա ։ * Յորմէ և
դու անձնապահ լինիջի՛ր։ զի շատ հակառա-
16 եկաց բանիւք իմոց ։ * Յառաջնում ատե-
նին ոչ ոք ինձ ՚ի թիկունս եկաց ։ այլ ա-
մենեքին թողին զիս ։ մի հաշուիցի նոց
17 այն ։ * Այլ Տէր օգնեաց ինձ, և զօր-
ացոյց զիս։ զի ինձ քարոզութիւնն հաստատ
ցի։ և լուիցեն ամենայն հեթանոսք։ և ա-
րեցայ ես ՚ի բերանոյ առիւծուն ։
18 * Փրկեսցէ զիս Տէր յամենայն գործոց չարաց
և զերծուսցէ զիս յարքայութի իւր՝ որ յ
կինս է ։ որում փառք յաւիտեանս յաւիտ
19 նից։ Ամէն ։ * Ողջոյն տացէր պրիսկէայ՝
ակիւղեայ ։ և ընէսիփորայ տանն ։
20 * Երաստոս մնայ ՚ի կորնթոս ։ զտրոփիմ
21 թողի ՚ի միլետոս հիւանդացեալն։ * փութա
զի՛ր յառաջ քան զձմեռն գալ ։ ողջոյն տա
քեզ՝ եբբուղոս, և պուդէս ։ և լինոս,
22 կլօդիա՝ և եղբարք ամենեքեան ։ * Տ՚ր
Քո՛ ընդ ոգւոյդ քումմ ։ Շնորհք ի քե
(Ամէն ։)

ԹՈՒՂԹ ԵՐԱՆԵԼԻՑՆ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑ ԱՌ ՏԻՏՈՍ։

Գլուխ Ա։

1 ՊՕՂՈՍ ծառայ Աստուծոյ եւ առաքեալ Յի-
2 սուսի Քրիստոսի, ըստ հաւատոյ ընտրելոցն Աստուծոյ, եւ գիտութեան ճշմարտու-
3 թեան որ ըստ Աստուածպաշտութեան է։ * Ցուսով կենացն յաւիտենից, զոր խոստացաւ ան-
4 սուտն Աստուած յառաջ քան զժամանակս յաւիտենից։ * Հայեցեալ յայտնեաց իւրոյք ժամա-
5 նակօք զբանն իւր քարոզութեամբ. որով եղէ ես հաւատարիմ ըստ հրամանի փրկչին մերոյ
6 Աստուծոյ։ * Տիտոսի որդւոյ սիրելւոյ ըստ հա-
7 սարակաց հաւատոց. Շնորհք եւ խաղաղութիւն յԱստուծոյ Հօրէ, եւ ի Քրիստոսէ Յիսուսէ փրկչէ մերմէ։
8 * Ի ձայնորիկ ես թողի զքեզ ի Կրետէ, զի զերծինջ միանգամ պակասս եկեալ ուղղեսցես։ եւ կայուսցես ըստ քաղաքաց երիցու-
9 նս՝ որպէս եւ ես քեզ պատուիրեցի։ * Եթէ ոք անարատ իցէ, միոյ կնոջ այր։ որդեակս ունիցի հաւատացեալս՝ եւ ոչ յամ-
10 բաստանութեան անառակութեան, կամ անհնա-
11 զանդս։ * Զի պարտ է եպիսկոպոսին անարատ լինել՝ որպէս Աստուծոյ տնտեսի. ոչ յան-
12 դուգն. ոչ բարկացօղ, ոչ թիւնամանօղ. ոչ հարկանօղ. ոչ զօշաքաղ։ * Այլ հիւրասէր, բարեսէր, ցանկ, արդար, սուրբ, ժուժ-
13 կալ։ * Ի նմա հաւատարիմ բանին վարդապետութեանն զի կարօղ իցէ մխիթարել ողջմտութեամբ վարդապետութեանն. եւ

ԸՂ

10 զՀակառակորդսն կշտամբել ։ * Քանզի բա
զումք են անհնազանդք՝ զրաղասօսք՝ և մտա
ւաբք. մանաւանդ որք՝ ի թլփատուլեն ա
11 տի են ։ * Զորս պարտ է ըմբերանել
որք զամ տունս կործանեն, և ուսուց
նեն՝ զոր չքն արժան՝ վասն զջաքաղուլե
12 * Ասաց ոմն ի նոցանէ՝ իւրեանց իսկ մար
գարէ ։ կրէտացիք հանապազասուտք, չար
13 ձրձիք, դառնակասորսք ։ * Ւր ստոյգ
վկայուլիս այս ։ վասն որոյ կշտամբեսցն
զնս խստագոյնս, զի առողջասցին ի հաւա
14 տս ։ * Ւր մի հայեսցին ի հրէական առա
պէս, և ի պատուիրս մարդկան դառնա
15 լոյն ի ձշմարտուլեն ։ * Ամենայն ինչ
է սրբոց՝ բայց պղծոյն և անհաւատից
ինչ է սուրբ ։ այլ պղծեալք են միտք
16 խորհուրդք նոցա ։ * Խոստանան գիտ
զԱՆ, և գործովք իւրեանց ուրանան
պիղծք և անհաւանք՝ և յամ գործս բա
րեաց անպիտանք ։

ԳԼ· Ր ։

1 Ա յր դու խօսեայ՝ որինչ վայելէ ողջ
2 դիտ վարդապետուլեդ ։ * Ծե
զաստս լինիլ· պարկեշտս, յաժուռնս, ո
ջամիտս ի հաւատս, ի սէր, ի համբեր
3 լեն, ի ժուժկալուլեն ։ * Պառաւանց նո
պէս ի զգաստուլեն, ի սուրբ վայելչուլ
մի բանսարկուս, մի գինեմոլս, այլ բա
4 խրատս ։ * Զի զգաստացուցանիցեն զմ
կամարուհն՝ այրասէրս լինիլ, որդեսէրս
5 * Ցաժուռնս, սքս, տնաշարս, բարեգործ
հնազանդս իւրեանց արանց· զի մի բ
նէն Ա՛Ր, և վարդապետուլեանն հայհո
6 յի ։ * Զերիտասարդս նոյնպէս աղաչ
7 ջիր՝ յաժուռնս լինիլ ։ * Ամենեցուն զա
օրինակ կացուցանել՝ գործոց բարուլե
վար-

վարդապետութիւն զանեղծութիւն ունել,
8 զսրբութիւն, զպարկեշտութիւնն։ * Զբանն
առողջմտութիւն, անպարսաւս լինել. զի որ հա
կառակորդն ևս՝ յամօթ լիցի, և մի ինչ
ունիցի ասել զմեզ չարութիւն։
9 * Ծառայից՝ իւրեանց տերանց հնազանդ
լինել՝ և հաճոյս յամենայնի։ մի հակառակողս,
10 * մի հատուս. այլ զամենայն հաւատս ցու
նել բարութիւն, զի զվարդապետութիւն փրկչին
մերոյ Աստուծոյ զարդարեսցեն յամենայնի։
11 * Քանզի երևեցաւ շնորհն Աստուծոյ փրկիչ
12 մարդկան։ * Որ խրատէ զմեզ՝ զի ուրաց
ցուք զամբարշտութիւն, և զաշխարհական
ցանկութիւնս. զգաստութիւն, և արդարութիւն՝
և աստուածպաշտութիւն կեցցուք յաշխարհի։
13 * Ուս ակնկալութիւն երանելոյ յուսոյն՝ և
յայտնութիւն փառաց մեծին Աստուծոյ՝ և փրկչին
14 մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։ * Որ եւս զանձն վասն մեր,
զի փրկեսցէ յամենայն անօրէնութենէ. և սրբեսցէ
ինքեան ժողովուրդ սեպհական, նախանձա
15 ւոր գործոց բարութեան։ * Զայդ խօսեաց՝
և մխիթարեա և յանդիմանեա ամենայն սաս
տիկութեամբ։ զի մի ոք արհամարհիցէ։

ԳԼՒ. Գ։

1 Ա՛ւ յուշ արասցիր նոցա՝ իշխանութեանց
և պետութեանց հնազանդ լինել՝ և հպա
տակ կալ։ և ամենայն գործոց բարութեան պատ
2 րաստ գտանիլ։ * Մի զոք հայհոյել՝ ան
կռիւս լինել, հեզս. զամենայն ցածութիւնն
3 առ ամենայն մարդիկ յուցանել։ * Զի էաք
երբեմն և մեք անմիտք՝ անհնազանդք՝ մոլո
րեալք՝ ծառայեաք ցանկութեանց՝ և պես
պես անառակութեանց։ չարութեամբ՝ և նախան
ձու շրջեաք՝ ատելեաք՝ և զմիմեանս ատե
4 աք։ * Իսկ յորժամ քաղցրութիւն և մարդա

դասելութիւն փրկչին մերոյ Աւ յայտնեցաւ,
5 * Ո՛չ ՚ի գործոց արդարութեանց՝ զոր արարաք
մեք. այլ ըստ իւրում ողորմութեան ապրե
ցոյց զմեզ ՚ի ձեռն աւազանին միւսանգամ
ծննդեանն, և նորոգութեանն Հոգւոյն սրբոյ
6 * Զոր եհեղ ՚ի մեզ առատութիւն, ՚ի ձե
7 ռըն Յի Քի փրկչին մերոյ ։ * Զի արդա
րացեալք շնորհօք եղիցուք ժառանգաւորք
յուսով կենացն յաւիտենականաց ։
8 * Հաւատարիմ է բանս. և ՚ի սոյն կամի
զքեզ հաստատուն լինել ։ զի փոյթ արասցեն
գործոց բարեաց վերակացու լինել՝ հաւատացելոքն Աստուծ։ զի այն է բարի և օգ
9 տակար մարդկան ։ * Այլ զիմաստութիւն
խնդիրս՝ և տոհմաբանութիւնս և կռիւս՝ և զհեռ՝ և զ
րինական կռիւսն ՚ի բաց մերժեսջիր։ զի ա
10 օգուտք են, և սնոտիք ։ * Զաւնէ հերձ
ուածողն՝ յետ միանգամ և երկիցս նու
11 տելոյ՝ հրաժարիջիր ։ * Գիտասջիր՝ զ
թիւրեալ է այնպիսին, և մեղանչէ՝ անձամ
12 զանձն դատապարտեալ ։ * Այլ յորժա
յղեցից առ քեզ զարտեմաս, կամ զտիքի
կոս, փութասջիր գալ առ իս ՚ի Նիկոպոլի
13 զի անդ եդի ՚ի մտի ձմերել ։ * Նաւ զգնա
զօրինական դպիրը, և զասօղոս փութա
արձակեսջիր՝ զի մի ինչ պակասիցի նոցա
14 * Ուսցին և մերքն ևս՝ բարեաց գործ
վերակացու լինել ՚ի պէտս կարևորս. զի
15 անպտուղք լինիցին ։ * Ողջոյն տան քե
որք ընդ իս են ամենեքեան ։ ողջոյն տա
սիրելեաց մերոց հաւատովք։ Շնորհք
ձեզ ամենեսեան ։ Ամէն ։

ԹՈՒՂԹ ԵՐԱՆԵԼՈՅՆ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ
ԱՌ ՓԻԼԻՄՕՆ։

Գլուխ Ա.

1 ՊՕՂՈՍ կապեալ ՅԻ ՔՐ, և
տիմոթէոս եղբայր։ փիլիմոնի սիրել
2 ւոյ՝ և գործակից մեր։ * և քո սպիտակ քեռ,
և սրբասպասեալ ընտրեալ մերոյ՝ և առ
3 աքեն եկեղեցւոյդ։ * Շնորհք ընդ ձեզ և
խաղաղութիւն ԱՍՏ Հօրէ մերմէ, և ՚ի ՏԷ
4 ՅՆ ՔՐ։ * Գոհանամ զԱՍՏ իմոյ՝ յամ
ժամ յիշատակել յաղօթս իմ վասն քո։
5 * Իբրև լսեմ զքո հաւատսն, և զսէր, զոր
ունիս առ ՏՐ ՅՆ, և առ ամենայն։
6 * Զի հաղորդութիւն հաւատոյն քոյ արդեալ
լինիցի։ գիտութեամբ քարութեան, որ ՚ի
7 ձեզ է ՚ի ՔՍ ՅՆ։ * Զխնդութիւն յոյժ ընկալայ՝ և զմխիթարութիւն ՚ի վերայ սիրոյն քոյ։
զի գութք սրբոյ քեռ հանգուցեալ են եղ-
8 բայր։ * Վասն որոյ բազում համարձակութիւն ունիմ ՚ի քեզ՝ հրամանատալ քեզ
9 զարժանն։ * Վասն սիրոյ՝ մանաւանդ խնդրեմ աղաչեմ իսկ այնպիսի լինել՝ որպէս և Պօ-
ղոս ծերացեալ։ արդ և կապեալ ևս ՅՆ
10 ՔՐ։ * Աղաչեմ զքեզ վասն որդւոյ իմոյ,
զոր ծնայ ՚ի կապանս իմ, զՈնէսիմոս։
11 * Որ երբեմն անպիտան էր քեզ։ բայց
12 արդ քեզ և ինձ պիտանի։ * Զոր յղեցի
առ քեզ։ նա դու զնա ընկալջիր՝ այսինքն
13 ես զիմ աղիս։ * Զոր կամէի առիս արդե-
ղուր՝ զի ընդ քո ունիցի ինձ սպաս ՚ի կա-

պանս

14 պանս աւետարանին։ * Բայց առանց քոյ
կամայ զոչինչ կամեցայ առնել՝ զի մի բա-
րիքդ քո ՚ի հարկէ լինիցին՝ այլ կամաւ։
15 * Ւր թերևս վասն այնորիկ մեկնեցաւ առ
ժամանակ մի, զի յաւիտեան ունիցիս զայ
16 * Մի ևս իբրև ջծառայ՝ այլ ՚ի վեր քան
զծառայ, իբրև զեղբայր սիրելի։ եթէ ինձ
այսպէ՝ ո՛րչափ ևս առաւել քեզ մարմնով
17 և Տ֊ր, * Ւրեթէ զիս քեզ հաղորդ համա
18 րիցիս՝ ընկալ զայս իբրև զիս։ * Ւր եթէ
յանցուցեալ ինչ իցէ՝ կամ պարտիցի, զայն
19 ինձ համարեայ։ * Ես պօղոս գրեցի իմով
ձեռամբ. ես հատուցից, զի մի ասիցեմ
քեզ՝ եթէ և դու զանձն քո ինձ պարտիս։
20 * Այո՛ եղբայր՝ ես քո փոխանակ եղէց ՚
21 Տ֊ր։ Հանպո՛ զաղիսդ իմ ՚ի Ք֊ս։ * Ճա
նացեալ ՚ի հնազանդութիւնդ քո՝ գրեցի ա
քեզ։ քանզի գիտեմ եթէ առաւել և քո
22 զոր ասեմդ՝ առնիցես։ * Միանգամայն
պատրաստեայ՛ր ինձ վանս. քանզի յու
սամ եթէ աղօթիւք ձերովք շնորհեցցի
23 ձեզ։ * Ողջոյն տայ ձեզ եպափրաս գեր
24 կեալ իմ ՚ի Ք֊ս Ճ֊ս։ * Ւր մարկոս՝ և արի
ստարքոս, և դեմաս, և ղուկաս՝ գործակից
25 իմ։ * Շնորհք Տ֊ն Ճ֊ի Ք֊ի ընդ ոգւո
ձերում։ Ամէն։

ԹՈՒՂԹ ԵՐԱՆԵԼՈՅՆ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑ ԱՌ ԵՐԲԱՑԵՑԻՍՆ։

Գլուխ Ա։

1 ՅԱՋՈՒՄ ՄԱՍԱՄԲՔ ԵՒ
բազում օրինակօք կանխաւ խօսեցայ
Ա՛ծ ընդ Տարս մեր մարգարէիւք ։
2 *՚Ի վախճան աւուրցս այսոցիկ խօսեցաւ ընդ
մեզ Որդւովն, զոր եդ ժառանգ ամե՛ն. ո֊
3 րով և զյաւիտեանս արար ։ * Որ է լոյս փա֊
ռաց՝ և նկարագիր էութե՛ան նորա. որ կրէ
զա՛մ բանիւ զօրութե՛ան իւրոյ. սրբութիւն
մեղաց մերոց ալարեալ՝ նստաւ ընդ աջմէ
4 մեծութեանն ՚ի բարձունս ։ * Այնչափ առա
ւել եղեալ քան զՏրեշտակս, որչափ լաւ
ևս քան զնոսա անուն ժառանգեաց ։
5 *Քանզի ո՞ երբէք ասաց ՚ի Տրեշտակաց։
որդի իմ ես դու՝ ես այսօր ծնայ զքեզ ։ և
դարձեալ թէ. ես եղէց նմա ՚ի Հայր. և
6 նա եղիցի ինձ յորդի ։ * Այլ յորժամ միւս
անգամ մուծցէ զանդրանիկն յաշխարհ,
ասէ. երկիր պագցեն նմա ամ Տրեշտակք
7 Աստ ։ * Այլ առ Տրեշտակսն ասէ ։ ո՛ արար
զՏրեշտակս իւր ոգիս. և զպաշտօնեայս իւր
8 բոց Տրոյ ։ * Իսկ յորդին ասէ. աթո՛ռ քո
Ա՛ծ յաւիտեանս յաւիտենից. գաւազան ուղ
ղութե՛ան, գաւազան արքայութե՛ան քոյ ։
9 *Սիրեցեր զարդարութի՛ն և ատեցեր զա֊
նօրէնութիւն ։ վասն այսորիկ օծ զքեզ
Ա՛ծ՝ Ա՛ծ քո իւղով ուրախութե՛ան առաւել
10 քան զընկերս քո։ * Եւ դու Տէ՛ր սկզբանէ
զեր֊

զերկիր Հաստատեցեր. և գործք ձեռաց
11 քոց երկինք են ։ * Նոքա կորնչին՝ և դու
կաս, և ամենեքեան իբրև զհանդեր
մաշեսցին, և իբրև զվերարկուս ։
12 * Պալարեսցես զնոսա իբրև զհանդերձ՝
և պալարեսցին ։ քայց դու նոյն իսկ ես՝ և
13 ամք քո ոչ պակասին ։ * Ցո՞ երբէք ասաց
ի հրեշտակաց. նիստ ընդ աջմէ իմմէ՝ մին
չև եդից զթշնամիս քո պատուհանդան ոտից
14 քոց ։ * Ո՞չապաքէն ամենեքեան հոգիք են
հարկաւորք՝ որք առաքին ի սպասաւորու
թիւն վասն այնոցիկ, որք ժառանգելոց են
զփրկութիւն ։

ԳԼ. Բ ։

1 Վասն այնորիկ պարտ է մեզ առաւել
ևս ուշկնդիր լինել բանիցն ասացելոց՝ զի մի երբէք նուաղիցուք ։
2 * Զի եթէ որ ի ձեռն հրեշտակաց խօսեցաւ բանն՝ հաստատուն եղև՝ և ամ յանցաւորութիւն և անհնազանդութիւն ընկալաւ
3 զպատիժ պատուհասի ։ * Ա՞րդ զիա՞րդ մեք
ըմպուք հեղգասրտեալք յայնպիսւոյ փրկութեան՝
որ զսկիզբն հաւ խօսելոյ ի Տէ. և ի ձեզ
այնոցիկ որք լուան՝ ի մեզ հաստատեցաւ
4 * Վկայեալ ԱՍՏ նշանօք և արուեստիւ
և պէսպէս զօրութիւնք, և մասամբք Հոգւոյն սրբոյ ըստ իւրոյ կամաց ։ * Զի
5 եթէ հրեշտակաց հնազանդեցոյց զհանդերձեալ աշխարհն, վասն որոյ մեք խօսիմք
6 * Վկայեաց ոք ուրեք՝ և ասէ. զի՞նչ
մարդ՝ եթէ յիշեսցես զնա. կամ որդի մարդոյ՝ եթէ այցելուս զնա ։
7 դոյ՝ լթէ այց արասցես նմա ։ * փոքր
քանիարս արարեր զնա քան զհրեշտակս
փառաւք և պատուով պսակեցեր զնա՝
կացուցեր զնա ի վերայ ձեռակերտաց քոց
8 * Ամ[ենայն] ինչ հնազանդ արարեր ի ներքո
ոտից

ոտից նորա ։ Արդ ՚ի հնազանդեցուցանել
նմա զամ, զոչինչ եթող անհնազանդ ՚ի
նմանէ։ բայց այժմ ոչ ևս տեսանեմք հնա
9 զանդեալ նմա զամ։ * Այլ փոքր ի խո-
նարհեալ քան զհրեշտակս տեսանեմք զՅի-
սուս չարչարանաց մահուան։ փառօք և պատ
ուով պսակեալ . զի շնորհօքն Աստուծոյ վասն
ամենեցուն զմահ ճաշակեսցէ ։
10 * Զի վայելէր իսկ նմա , ուր որով ամ, և
որով ամ, բազում որդիս ՚ի փառս ածել՝
և զառաջնորդ փրկութեան նոցա չարչարա-
11 նօք կատարել ։ * Զի որ սրբէն , և որք
սրբին, ՚ի միոջէ էին ամենեքին։ վասն որոյ
ոչ ամօթ համարի եղբարս անուանել զնո
12 սա և ասել ։ * Պատմեցից զանուն քո եղ
բարց իմոց . ՚ի միջ եկեղեցւոյ օրհնեցից
13 զքեզ։ * Եւ դարձեալ՝ Թէ ես եղէց յու-
սացեալ ՚ի նմա։ և դարձեալ . ահաւասիկ ես
և մանկունք իմ , զոր ետ ինձ Աստ ։
14 * Արդ՝ որովհետև մանկունք հաղորդեսցին
արեան և մարմնոյ . և ինքն իսկ միւնոյն
բովանդակ եղև նոցունց . զի մահուն
իւրով խափանեսցէ զայն, որ զիշխանութիւնն
մահուան ունէր՝ այսինքն է, զսատանայ ։
15 * Եւ ապրեցուսցէ զայնոսիկ , որք մահուն
երկիւղիւ հանապազ կենին վտարանդեալք ՚ի
16 ծառայութիւնէն։ * Քանզի ոչ երբէք զհրեշ
տակս բռնեն Տարկանէ. այլ զզաւակն աբ-
17 րահամու բռնեն Տարկանէ։ * Որոյ պարտ
իսկ էր նմա ամենից եղբարց նմանիլ . զի ո-
ղորմած լինիցի, և հաւատարիմ քահա-
նայապետ յԱստուածոյս կողմանէ անտի , առ
՚ի քաւել զմեղս ժողովրդեանն ։
18 * Զի որով ինքն չարչարեցաւ զիոյն ա-
ռեալ, կարօղ է և փորձանաւորացն օգնական
լինել ։

ԳԼ· Գ։

1 Ապա, եղբարք սուրբք՝ երկնաւոր կոչ
մանն բաժանորդք՝ նայեցարուք ընդ
առաքեալն, և ընդ քահանայապետն խոս
2 տովանութեան մերոյ ընդ Ցն Քն։ * Որ հա
ւատարիմ է ասացչին իւրոյ՝ որպէս և մո
3 սէս յամենի տան նորա։ * Զի առաւել քան փա
ռաց քան զմօսէս արժանի եղև. որչափ ա
ռաւել պատիւ ունիցի քան զտունն՝ նո
4 առնելի։ * Զի ամենայն տուն կազմի, յոմ
մէ կազմի. իսկ որ զամենայն արար, Աստ է։
5 * Մօսէս հաւատարիմ է յամենի տան նորա իբ
րև ծառայ՝ առ՝ի վկայութիւն բանիցն ա
6 սելոց։ * Այլ Քն իբրև որդի՝ի վերայ
տան իւրոյ։ որոյ տունն մեք իսկ եմք. մի
այն թէ զհամարձակութիւնն, և զպարծանս
յուսոյն մինչև՝ի վախճան հաստատուն ու
7 նիցիմք։ * Վասն որոյ այսպէս ասէ Հո
գին Սբ։ այսօր եթէ ձայնի նորա լսիցիք
8 * Մի խստացուցանէք զսիրտս ձեր իբրև
՝ի դառնութիւնն, յաւուրն փորձութեան յան
9 պատին։ * Ուր փորձէցին հարքն ձեր
քննեցին զիս՝ և տեսին զգործս իմ,
10 * Զքառասուն ամ։ վասն որոյ տրտմեցայ
ազգիսն այնմիկ, և ասացի. միշտ մոլոր
եալ են սրտիւք։ և նոքա ոչ ծանեան զճա
11 նապարհս իմ։ * Որպէս երդուայ՝ի բարկու
թիւնի իմում, թէ մտցեն՝ի հանգիստ իմ։
12 * Տեսէք եղբարք՝ գուցէ երբէք լինիցի
յումեք՝ի ձէնջ սիրտ չար անհաւատութեա
13 ապստամբ լինել ՅԱյ կենդանւոյ։ * Այ
լեալ զամենեսեան զիրարս զօրհանապազ՝ մի
դեռ այսօրդ առաջի կայ. զի մի ոք խստա
14 ցիի՝ի ձէնջ խաբէութիւնէ մեղաց։ * Քանզ
բաժանորդք եղեալ Քի. միայն թէ զսկիզբն
կիզբն հաստատութեանն մինչև յվախճան
պինտ

15 պինտ կալցուք։ * Յասելն, Այսօր եթէ
ձայնի նը՛ւ լսիցէք՝ մի խստացուցանէք զսիր
16 տրս ձեր իբրև ՚ի դառնութեն։ * Քանզի
ոմանք լուեան՝ և դառնացուցին։ այլ ոչ ամե՛ն
նեքեան՝ որք ելեալք էին յեգիպտոսէ ՚ի
17 ձեռն մովսէսի։ * Յումմ՛ որս տաղտկացաւ զքա
ռասուն ամի։ ո՞չ ապաքէն ՚ի յանցուցելոյն,
որոց ոսկերքն անկան յանապատի անդ։
18 * Ո՞ւմ երդուաւ չմտանել ՚ի հանգիստն
19 իւր. եթէ ոչ անհաւատիցն։ * Նո՛ւ տեսա-
նեմք՝ զի ոչ կարացին մտանել վասն ան-
հաւատութեանն։

ԳԼ. Դ։

1 Երկիցուք այսուհետև՝ գուցէ ՚ի թողուլ
զաւետիսն, ՚ի մտանելոյ ՚ի հանգիստն
նորա՝ գտանիցի ոք ՚ի ձէնջ նոճազեալ։
2 * Քանզի եմք աւետարանեալք ոա՛ և նո-
քայն։ այլ նոցա ոչինչ օգնեաց լուր բա-
նին, չամրքելոցն ՚ի հնազանդութիւն հաւա-
3 տոյ։ * Այլ մեք մտանեմք ՚ի հանգիստն.
որք հաւատացաքս։ որպէս և ասացն թէ՝
որպէս երդուայ ՚ի բարկութիւն իմում, թէ
մտցեն ՚ի հանգիստ իմ. թէպէտ և ար-
դիւնքն ՚ի սկզբանէ աշխարհի լեալ էին։
4 * Քանզի ասէ ուրեք վասն աւուրն եօթ-
ներորդի այսպէս։ և հանգեաւ Աստ յաւուր
ըն եօթնեներորդի յամենայն գործոց իւրոց։
5 * Նո՛ւ աստ դարձեալ ասէ՝ թէ մտցեն ՚ի
6 հանգիստ իմ։ * Նո՛ւ արդ՝ քանզի արդեալն
ոմանք մտանել ՚ի նա։ և որք յառաջագոյն
աւետարանեալքն էին՝ չմտին վասն անհա-
7 ւատութեան։ * Դարձեալ զայր օր սահ-
մանէ՝ զայսօրն ՚ի դաւիթ և ասէ՝ յետ այն-
չափ ժամանակաց, որպէս յառաջագոյնն
ասացայ. այսօր եթէ ձայնի նորա լսիցէք՝
8 մի խստացուցանէք զսիրտս ձեր։ * Քի և-

Թէ զնոսա յեսուէ այլ Հանգուցեալ էր, ապա
ւն այլոց աւուրս ոչ խօսէր՝ յետ այնորիկ։
9 *Արդ ուրեմն նոմաղեալ է շաբաթուն
10 ժողովրդեանն Աստուծոյ։ *Զի որ եմուտ ի
Հանգիստն նորա. և նա Հանգեաւ յիւրոց գոր
ծոց անտի. որպէս և Աստուած յիւրոցն։
11 *Փութացարո՛ւք այսուհետև մտանել յայն
Հանգիստ։ զի մի ոք ընդ նովին օրինակաւ
12 անհաւատութեան անկանիցի։ *Քանզի կեն
դանի է բանն Աստուծոյ՝ և ազդօղ՝ և հատու
քան զամենայն սուր երկսայրի, և անցանէ մին
չև յօրոշումն հնոյ՝ և ոգւոյ՝ և յոդից՝
ուղղոյ. և քննիչ է մտաց՝ և խորհրդոց սր
13 տից։ *Եւ չի՛ք արարած աներևոյթ յեր
սաց նորա։ այլ ամենայն մերկասպարան
կայ առաջի աչաց նորա՝ զորմէ մեր բանս
14 ն է։ *Ունելով այսուհետև քահանայապետ
մեծ անցեալ ընդ երկինս, զՅիսուս զՈրդի
Աստուծոյ։ պինդ կալցուք զխոստովանութեին։
15 *Քանզի ոչ ելիք ունիմք քահանայապետ
որ չկարէ կարօղ չարչարակից լինել տկարու
թեան մերոյ. այլ փորձեալ ամենայն նման
16 նութեան առանց մեղաց։ *Մատիցուք
այսուհետև համարձակութեամբ առաջի աթո
ռոյ շնորհաց նորա. զի ընկալցուք զողոր
մութի՛ւն և գտցուք շնորհս ի դէպ ժամա
նակի օգնականութեին։

Գլ. Ե։

1 Ո՛ր ամ քահանայապետ ի մարդկանց
առեալ՝ վասն մարդկան կաց Աս
տուծոյ կողմն անդր. զի մատուցանէ
պատարագս, և զպէս վասն մեղաց։
2 *Չափով չարչարակից կարօղ է լինել տկա
տաց և մոլորելոցն։ քանզի և ինքն խակ տկ
3 րութիւն զգածեալ է։ *Վասն այնորիկ հար
է որպէս վասն ժողովրդեանն, նոյնպէս
ընդ

ընդ անձին մատուցանել պատարագս վասն
4 մեղաց։ * Նա ոչ եթէ անձամբ ոք առնու
զպատիւ. այլ կոչեցեալն ԱՍՏՈՒԱԾ՝ որպէս և
5 Ահարոն։ * Նոյնպէս և Քրիստոս ոչ եթէ անձին
ինչ շուք եդ լինել քահանայապետ. այլ
որ խօսեցաւն առ նա՝ Որդի իմ ես դու՝
6 ես այսօր ծնայ զքեզ։ * Որպէս և ի միւ-
սումն ասէ։ դու ես քահանայ յաւիտեան
7 ըստ կարգին Մելքիսեդեկի։ * Որ յաւուրս
մարմնոյ իւրոյ՝ աղօթս և պաղատանս առ
այն, որ կարող էր ապրեցուցանել զնա
ի մահուանէ՝ ուժգին դոչմամբ և արտաս-
ուօք մատուցանելով։ և լսելի լինելով առ յա-
8 նուելեանն՝ * թէպէտ և Որդի է՝ ուսաւ ի
չարչարանացն զանտի հնազանդութիւն։
9 * Եւ իբրև կատարեցաւ՝ եղև ամենայն հնա-
զանդելոց իւրոց պատճառ փրկութեան յաւի-
10 տենից։ * Եւ անուանեցաւ ԱՍՏ քահա-
նայապետ յաւիտենից ըստ կարգին Մելքի-
11 սեդեկի։ * Ո՛ր ասն որոյ բազումք են մեզ
բանք, և դժուարաթարգմանելիք ի մեկնել։
քանզի լսողքդ եղէք լսելոցք։
12 * Փոխանակ զի պարտ էր ձեզ լինել վար
դապետս ի ժամանակին։ դարձեալ պի-
տոյ է ձեզ ուսանիլ՝ թէ զինչ են նշանա-
կիքք ի սկզբան բանիցն Աստուծոյ։ և եղէք կա-
րօտք կաթին՝ և ոչ հաստատանոյ կերակրոյ։
13 * Զի ամենայն որ կաթնակեր է՝ տգէտ է բանին
արդարութեան, քանզի տղայ է։
14 * Ապա կատարելոյն է հաստատուն կերա-
կուր։ որոյ վասն ի չափս հասանելոյ՝
ճաշակելիքն կիրթք են ընտրութեան բար-
ւոյ և չարի։

ԳԼ. Զ։

1 Վասն որոյ թողեալ զբան սկզբանն
ՔՐԻՍՏՈՍԻ՝ ի կատարումն եկեսցուք. մի մի-
վասն

սանգամ արկանել զՀիճն ասլաշխարուլեն,
'ի մեռելոտի գործոց անտի, և հաւատոյն
2 որ ԱՆ ։ * Ու մկրտուլեանն վարդապետու
լեան. և ձեռնադրուլեն ձեռայ. և յարու
լեան մեռելոց. և դատաստանին յաւիտե
3 նից ։ * Ու արդ՝ արասցուք զայն, եթէ
4 Աստ հրամայեսցէ ։ * Քանզի անկնար է մի
անգամ մկրտելոցն, որք ճաշակեցին յերկ
նաւոր պարգևացն, և հաղորդք եղեն Հոգ
5 ւոյն սրբոյ, * Ու զգեղեցիկ բանին Աս
ճաշակս ճաշակեցին, և զզօրուլեն հանդեր
6 ձելոց աշխարհին, * Ու կործանեսցին՝ մի
անգամ նորոգիլ յապաշխարուլ՝ և վերս
տին 'ի խաչ հանել անձանց զՈրդին Աս,
և դարձեալ խայտառակել ։ * Քանզի եր
7 կիր՝ որ ըմպիցէ զանձրև բազում անգամ
եկեալ 'ի վերայ նորա՝ ճնանիցէ արդիւնս
շահեկանս նոցա, վասն որոց գործեցին, ըն
8 դունէ զօրհնուլեն յԱՍ ։ * Իսկ որ բերէ
զփուշ և զտատասկ, անպիտան է՝ և մերձ
յանէծս, և վախճան նորա յայրուածս ։
9 * Բայց հաստատեալ եմ վասն ձեր սիրե
լիք 'ի լաւ անդր, և որ լինի փրկուլեն
զի Թէպէտ և այսպէս խօսիմք ։
10 * Ո՛չ եթէ անիրաւ լինի Աստ՝ մոռանալ
զգործս ձեր և զսէր՝ զոր ցուցանէք յանուն
նէ։ զի պաշտեիք զսուրբսն, և պաշտէք ։
11 * Ու մեք ըղձամք՝ զի եւրաքանչիւրդ
ձկնէք զնոյն փոյթ ցուցանիցէք 'ի հաստա
տուլեն յուսոյն՝ մինչև ցվախճան ։
12 * Զի մի հիւծանդամիտք լինիցիք, նմանող
եղերուք այնոցիկ՝ որք հաւատովք և երկա
մտուլեք ժառանգեցին զաւետիսն ։
13 * Զի աբրահամու խոստացեալ զաւետիս
Աս՝ քանզի յայլոք 'ի մեծ ոչ գոյր երդ
14 նուլ, * Յանձն իւր երդուաւ, և ասէ
Այո՛, օրհնելով օրհնեցից զքեզ. և բա
զում

մայուցանելով բազմայուշիչ զքեզ։
15 * Իւ այնպէս երկայնամիտ եղեալ՝ եհաս
16 աւետեայն։ * Ապաքէն մարդիկք՝ որ[ինչ]
’ի վեր է քան զինքեանս՝ յայն երդնուն։ և
ամի հակառակութիւն նոցա վճռի հաստատու-
17 թիւն՝ երդումն է։ * Որով առաւել ևս
կամեցեալ Աստ ցուցանել ժառանգաւորաց
աւետեացն զհաստատութիւն խորհրդոյն
18 իւրոյ, միջնորդեաց երդմամբ։ * Զի երկու
անփոփոխելի իրօք՝ որովք անհնարին է
ստել Աստ, զհաստատուն միխիթարութիւն
նիցիմք՝ որք ապաստան եղաք բռնել հար
19 կանել զհանդերձեալ յուսոյն։ * Զոր իբ-
րև զխարիսխ հաստատուն և անշարժ ու-
նիցիմք անձանց մերոց, որև մտանիցէ ’ի
20 ներքինն կողմն վարագուրին։ * Ուր կարա-
պետն մեր Յի եմուտ վասն մեր՝ ըստ կար
գին Մելքիսեդեկի եղև քահանայանայա-
պետ յաւիտենից։

ԳԼ. Ի։

1 Զ անդի այս Մելքիսեդեկ թագաւոր էր
սաղէմայ. քահանայ Աստ բարձրելոյ.
որ ել ընդ առաջ աբրահամու, յորժամ
դարձեալ դայր ’ի կոտորածէ թագաւորա-
2 ցըն՝ և օրհնեաց զնա։ * Որում և տասա-
նորդս յամէ ետ աբրահամ. նախ թարգ-
մանի թագաւոր արդարութեան. ապա թա-
գաւոր սաղէմայ, որ է թագաւոր խաղաղու-
3 թեան։ * Անհայր՝ անմայր՝ էհամարեալ
յազգս. որոյ ոչ սկիզբն աւուրց՝ և ոչ կա
տարած կենաց։ Նմանեալ որդւոյ Աստ կայ
4 ծնայ քահանայ մշտնջենաւոր։ * Արդ՝ տե-
սէք որպիսի ոք էր սա. որում և աբրահամ
տասանորդս ետ յաւարէ անտի՝ նահապե-
5 տըն։ * Իւ որք յորդւոցն ղևեայ զքահա-
նայութիւն առնուն, պատուիրէր ունին տասա-
նորդ-

նորդել զժողովուրդն ՚ի օրինացն, այսինքն
է՝ զեղբարս իւրեանց ։ Թէպէտ և եղեալ
6 էին յերանացն աբրահամու ։ * Իսկ չէա-
մարեաւն յայգա ՚ի նոցանէ՝ տասանորդեաց
զաբրահամ ։ և զնա, որոյ զաւետիսն ընկա
7 լեալ էր, օրհնեաց ։ * Զի առանց ամ՛ հա
կառակութեան, նուաստն ՚ի լաւէ անտի օրհնե
8 ցի ։ * Եւ աստ մարդք մահկանացուք տա
սանորդս առնուն ։ բայց անդ վկայեալ՝ թէ
կենդանի է ։ (և ոյն բանից կարդ է ասել ։)
9 * Թէ աբրահամու ՚ի նմա իսկ՝ որ զտասա
նորդսն առնոյր, տասանորդեցաւ ։
10 * Զի դեռ ևս յերանս հօր իւրոյ էր՝ յոր
ժամ՝ ընդառաջ եղև նմա մելքիսեդեկ ։
11 * Իսկ արդ՝ եթէ կատարումն ՚ի ձեռն ին
տայեալ քահանայութեանն էր, (քանզի ժո
ղովուրդն յայն օրէնս գրեցաւ ։) զիա՞րդ պի
տոյ էր ըստ կարգին մելքիսեդեկի այլում
քահանայի յառնել ։ և ոչ ասել թէ ըստ
12 կարգին ահարոնի ։ * Այլ ՚ի փոփոխել քա
հանայութեանն, հարկ էր և օրինացն փոփո
13 խումն լինել ։ * Զի զորմէ այսպէսն ասի
յայլմէ ազգէ կալաւ զծառայութիւնն, յորմէ
ոչինչ երբեք եղև հաղորդ սեղանոյն ։
14 * Արդ յայտ իսկ է ։ թէ յայգէ յուդա
ծագեցաւ Տէր մեր ։ յորմէ յազգէ ին քա
15 հանայից մնաց ինչ ոչ ճառեայ ։ * Եւ
առաւել յայտ է՝ թէ ըստ նմանութեան մել
քիսեդեկի յայտնելոյ է այլ քահանայ ։
16 * Որ ոչ ըստ մարմնաւոր պատուիրանի
եղև, այլ ըստ զօրութեան կենացն անվախ
17 ճանիկ ։ * Քանզի վկայեալ ։ թէ դու ե
քահանայ յաւիտեան ըստ կարգին մելքի
18 սեդեկի ։ * Արհամարհութիւն լինի առաջ
նոյ պատուիրանին, վասն նորին տկարութի
19 և անշահութեան ։ * Քանզի ոչինչ կատա
րեաց դպրեցեալն օրէնքն, և մուտ ազնու
կան

կան յուսոյն՝ որով մերձենամք առ Աստ։
20 * Եւ այն չափ, զի ոչ առանց երդման ։
(զի են ոմանք՝ որք առանց երդման են կա
21 յեալ քահանայք ։ * Բայց սա երդմամբ
'ի ձեռն այնորիկ՝ որ ասացն 'ինա ։ երդ-
ուաւ Տէր՝ և ոչ ևս զղջասցի, դու ես քա
22 հանայ , յաւիտեան ։) * Եւ այնչափ լաւա-
23 գոյն ուխտի եղև երաշխաւոր Յի ։ * Եւ
բազում են կայեալ քահանայք՝ վասն մա
հու արգել լինելոյ 'ի մշտնջենաւորել ։
24 * Իսկ սա վասն յաւիտեան կալոյ՝ առանց
25 անցանելոյ ունի զքահանայութիւն ։ * Ուստի
և կենդանի առնել համօրէն կարօղ է զմա
տուցեալսն նովաւ առ Աստ ։ քանզի միշտ
կենդանի է լինել բարեխօս վասն նոցա ։
26 * Զի այնպիսի իսկ վայելէր մեզ քահա-
նայապետ ։ սէր՝ անմեղ՝ անարատ՝ զատեալ
'ի մեղաւորաց. և բարձրացեալ քան զեր-
27 կինս ։ * Որոյմ ոչ հանապազ հարկ է որ-
պէս այլոյ քահանայապետիցն . նախ վասն
իւրեանց մեղացն պատարագս մատուցանել ,
և ապա վասն ժողովրդեանն ։ իսկ սա զայն
միանգամ կատարեաց՝ զի զանձն իւր մա-
28 տոյց պատարագ ։ * Օրէնքն զմարդիկ կա-
յուցանեն քահանայապետ՝ զգածեալս տը-
կարութիւն . իսկ բանն երդման յետ օրի-
նացն՝ զՈրդի, որ յաւիտեան կատարեալ է։

ԳԼ. Ը։

1 Եւ բանիդ գլուխ ասելոյս՝ զայնպիսի ու
նիմք քահանայապետ՝ որ նստաւ ընդ
աջմէ մեծութեան աթոռոյն յերկինս ։
2 * Սրբութեան պաշտօնեայ՝ և խորանին ճշ
մարտութեան, զոր Տէր կնեաց՝ և ոչ մարդ ։
3 * Զի ամենայն քահանայապետ վասն մա-
տուցանելոյ զպատարագս կայ .
ուստի հարկ է և նմա ունել ինչ՝ զոր մա-
տու

4 տուցանիցէ ։ * Զի եթէ էր յերկրի, թէ
և էր իսկ քահանայ . զի գոյին , որք մ
տուցանէին ըստ օրինացն պատարագ ։
5 * Որք առակաւ և օրինակաւ պաշտէին եր
նաւորացն ։ որպէս և հրամայեցաւ մովսէս
յորժամ գործեալոց էր վրան ժամուն ։ տե
Ջի՛ր (ասէ) արասցես զամ ըստ օրինակի
6 որ ցուցաւ քեզ ՚ի լերինն ։ * Բայց արդ
առատագոյն և պաշտաման եհաս Ց՚ , որ
չափ լաւագոյն և ուխտի է միջնորդ ՚ ո
յառաւել աւետիսն օրինադրեցաւ ։
7 * Զի եթէ առաջինն անարատ էր , ապ
8 երկրորդն տեղի ոչ խնդրէր ։ * Նա առ
նիկ քամբասէ զնոսա , և ասէ ։ ահաւասի
աւուրք եկեսցեն , ասէ Տ՚ . և կատարեցի
9 ՚ի վերայ տանն Իսր և ՚ի վ՚ տանն յուդա
ուխտ նոր ։ * Ո՛չ ըստ ուխտին՝ զոր եդ
ընդ հարս նոցա , յաւուր յորում առի
ձեռն՝ հանել զնոսա յերկրէն եգիպտա
ցւոց ։ և զի նոքա ոչ կացին յուխտին
մուս , և ես անփոյթ արարի զնոցանէ
10 ասէ Տ՚ ամենակալ ։ * Այլ այս է ուխտ
զոր եդից տանն Իսր՝ յետ աւուրցն այն
ցին , ասէ Տէր ։ տայ զօրէնս իմ ՚ի մի
նոցա՝ և ՚ի սիրտս նոցա գրեցից զնոսա ։
եղէց նոցա Ած՝ և նոքա եղիցին ինձ ՚ի
11 զուարդ ։ * Եւ ոչ ևս ուսուցանիցէ ա
րաքանչիւր զքաղաքակից իւր ։ և իւրաքա
չիւր զեղբայր իւր՝ և ասիցեն , թէ ծան
պՏ՚ ։ զի ամենեքեան ծանիցեն զնա ՚ի փ
քրկանց մինչև ՚ի մեծամեծս նոցա ։
12 * Զի քաւիչ եղէց անիրաւութեանց նոց
և զմեղս նոցա՝ և զանօրէնութիւնս նոցա ա
13 ոչ ևս յիշեցից ։ * Արդ՝ ասելովն նոր՝
նացոյց զառաջինն ։ և որ հնանայն և ծե
նայ՝ մերձ է յաւպականութիւն ։

ԳԼ. Թ։

1 Ունիլ ունէր և առաջին իրաւունս պաշ
ամանն յայնժամ զաշխարհական սըր
2 բութիւն։ * Զի խորանն առաջին հանդեր
ձեցաւ այսպէս։ Յորում էին աշտանակն՝ և
սեղանն, և հայն նուիրեցա՝ որ սրբութիւն
3 կոչիւր։ * Եւ յետ երկրորդ վարագուրին
խորանն՝ որ կոչիւր սրբութիւն սրբութեաց։
4 * Յորում կայր բուրվառն ոսկի և արկղն
կտակարանաց՝ պատեալ ներքոյ և արտա
քոյ ոսկւով։ Յորում սափորն ոսկի որ մա
նանայիւ, և գաւազանն ահարօնի՝ որ ծաղ
կեցաւ՝ և տախտակք կտակարանացն։
5 * Եւ ՚ի վերայ նորա քերովբէքն փառաց՝
որք հովանի ունէին ՚ի վերայ քաւութեան։
վասն որոյ ոչ է այժմ ասել մերթսմիոջէ։
6 * Եւ այն ոմն իբրև այնպէս հանդերձեալ
կայր, յառաջին խորանն յամէ ժամ մտա
նէին քահանայքն զպաշտամունսն կատարել։
7 * Բայց ի երկրորդն միանգամ ՚ի տարւոջն,
քահանայապետն, և զայն ոչ առանց ար
եան, զոր մատուցանէր վասն իւր, և վասն
8 ժողովրդեանն անգիտութեանց։ * Զայս յու
ցեալ Հոգւոյն սրբոյ՝ մինչչև յայտնեալ էր
ճանապարհն սրբութեանն։ քանզի դեռ ա
ռաջին խորանն ունէր կենաստատութիւնն։
9 * Որ է առակ ժամանակին, որ առաջի կայր.
յորում պատարագք և զոհք մատչէին,
որք ոչ կարէին ըստ միտս կատարել զը
պաշտամունսն. բայց միայն կերակրօք և
10 ըմպելեօք, * Եւ պէսպէս մկրտութիւնք՝
մարմնոյ արդարութիւնք. որ մինչև ՚ի ժա
մանակս ուղղութեան ՚ի վերայ կային։
11 * Այլ Քս եկեալ քահանայապետ՝ հան
դերձելոցն բարեաց՝ մեծաւն և կատարե
լոյն՝ և անձեռագործ խորանաւ՝ այս ինքն

12 Ի՝ որ ոչ յայսց արարածոց ։ * Եւ ոչ ար-
եամբ նոխազայ և զոճարակաց. այլ իւրով
արեամբն եմուտ միանգամ ՚ի սրբութիւնն
13 յաւիտենական գտեալ վերկութիւն ։ * Զի
եթէ արիւն ցլոյն և նոխազայ՝ և մոխիր
երինջոյն ցանեալ՝ զպղծեալսն սրբէր առ ՚ի
14 մարմնոյ սրբութիւն ։ * Որչափ ևս առաւել
արիւնն Քրի, որ ՚ի հոգւոյն յաւիտե-
նականէ մատոյց զանձն անարատ պատարա-
Այ, սրբեսցէ զխիղճ մեռելոց ձերոց ՚ի մե-
ռելոտի գործոց անտի՝ պաշտել զԱստուած կեն-
15 դանի ։ * Եւ վասն այնորիկ նորոյ ուխտի
է միջնորդ ։ զի յորժամ մահ լինիցի՝ ՚ի
փրկութիւն վասն առաջնոյ ուխտին յանցա-
նոց, զաւետիս առցեն հրաւիրեալքն ՚ի ժա-
16 ռանգութիւն յաւիտենից ։ * Քանզի ուր կ-
տակ է՝ հարկ է զմահ ՚ի մէջ բերել զկտա-
17 կագրին ։ * Զի կտակ յետ մահուն հաս-
տատուն է ։ ասա թէ ոչ՝ զկնի՞ւրդ լեալ հաս-
տատուն, մինչ կտակագիրն կենդանի է ։
18 * Ուստի և ոչ առաջինն առանց արեա-
19 նորոգիւր ։ * Քանզի ի բերել պատմեցան ա-
պատուիրանք օրինացն ՚ի մօսիսէ ժողովր-
դեանն՝ առեալ զարիւն ցլոյն և նոխա-
զայն, ջրով և բրդով, կարմրով և զ-
սպիւռ, զկտակարանաւքն իսկ և զամ ժող-
20 վրդեամբն սրսկեաց ։ * Եւ ասէ ։ Այս է ա-
իւն կտակին, զոր պատուիրեաց ձեզ Աս-
21 * Եւ զխորանսն և զամենայն կահիճ սպ-
22 սուն, նոյնպէս սրսկեաց զարիւնն ։ * Ն-
դրեթէ ամենայն ինչ արեամբ սրբիւր ը-
օրինացն ։ և առանց հեղման արեան չ-
23 ներ լինի թողութիւն ։ * Ապա հարկ էր օրինա-
որացն այնպիսեաւքն սրբել ։ և բուն իսկ ե-
նաւորացն՝ առաւել ևս պատարագաւք քա-
24 զնոցնա ։ * Զի ոչ եթէ ՚ի ձեռագործ սր-
բութիւնն եմուտ Քս՝ յօրինակս ճշմարտ-
թեան

թեն. այլ ՚ի բուն իսկ յերկինս, յանդիման լինել երեսաց Աստուծոյ վասն մեր։ * Ոչ զի բազում անգամ մատուցանիցէ զանձն պատարագ որպէս քահանայապետն, որ մտանէր՝ ՚ի սրբութիւն սրբութեանցն, ամի ամի արեամբն օտարաւ։ * Ապա լիցէ ոչ՝ պարտ էր նմա բազում անգամ չարչարել ՚ի սկզբանէ աշխարհի։ բայց արդ աւասիկ միանգամ ՚ի կատարած յաւիտեանց՝ յայտնեցաւ ՚ի թիւն մեղաց իւրոյ պատարագաւն յայտնեցաւ։ * Եւ զոր օրինակ կայ ճնայ մարդկան միանգամ մեռանիլ՝ և յետ այնորիկ դատաստան։ * Նոյնպէս և Քրիստոս՝ միանգամ մատուցեալ պատարագ առ ՚ի բառնալոյ զմեղս բազմաց։ իսկ յերկրորդումն առանց մեղաց յայտնեսցի այնոցիկ՝ որք ակն ունէին նմա հաւատովք ՚ի փրկութիւն։

ԳԼ. Ժ։

1 Քանզի զստուերն հանդերձելոց բարութեանցն ունէին օրէնքն, և ոչ զնոյն կերպարանն իրացն. ամի ամի զնոյն պատարագս մատուցանեն յանդ, որք ոչ են կատարելք զմատուցեալսն կատարել։ * Ապա լիցէ ոչ՝ դադարէին ՚ի մատուցանելոյ. վասն և ոչ մի ինչ այսուհետև գիտից մեղաց ունելոյ պաշտօնեից միանգամ սրբեցելոցն։ * Այլ անդէն ՚ի նմին ՚ի յիշատակ մեղացն կային ամի ամի։ * Քանզի ոչ կարէր արիւն նոխազացն և ցլուց բառնալ զմեղս։ * Վասն որոյ ՚ի մտանել իւրում յաշխարհս՝ ասէ։ զոհս և զպատարագս ոչ կամեցար. բայց զմարմին հատատեցեր ինձ։ * Ընդ ողջակէզս, և ընդ վասն մեղացն ոչ հաճեցար։ * Յայնժամ ասացի՝ լիցէ ահա ասիկ եկի. ՚ի ճառս գրոց գրեալ է վասն իմ առնել զկամս քո Աստուած։ * Վերագոյնն ասէ,

ասէ, Թէ ընդ զօհս՝ և ընդ պատարագս՝
և ընդ ողջակէզս՝ և ընդ վասն մեղացն ոչ
հաճեցար։ և ոչ կամեցար՝ որք ըստ օրէ-
9 նացն մատչին։ * Ապա ասէ՝ ահաւասիկ
գամ առնել զկամս քո Աստ։ Մերժէ զա-
ռաջինն՝ զի զերկրորդն հաստատեսցէ։
10 * Որով կամօք և մեք սրբեցաք՝ ի ձեռն
պատարագի մարմնոյն Յի Քի միանգամ։
11 * Եւ ամ քահանայապետ կայ հանապա-
զօրդ՝ ի պաշտամանն։ և զնոյն պատարագս
մատուցանէ բազում անգամ, որք ոչ եր-
12 բէք կարօղք են բառնալ զմեղս։ * Իսկ սա
զմին վասն մեղաց մատոյց պատարագ. և
մշտնջենաւոր նստաւ ընդ աջմէ Աւ։
13 * Եւ այսուհետև ակն ունի, մինչև դիցէ
թշնամիք իւր՝ ի ներքոյ ոտից իւրոց։
14 * Քանզի միով պատարագաւ կատարեաց
15 զսրբեալսն՝ ի մշտնջենաւորս։ * Աւ վկայէ
մեզ և Հոգին սուրբ՝ յետ ասելոյն յա-
16 ռաջագոյն։ * Այս է ուխտն, զոր եդից
ընդ նմա յետ աւուրցն այնոցիկ՝ ա-
սէ Տր. տայ զօրէնս իմ՝ ի սիրտս նոց՝ և ի
խորհուրդս նոցա գրեցից զնոսա։
17 * Ապա ասէ՝ Թէ զմեղս նոցա, և զանօրէ-
նութիւնս նոցա այլ ոչ ևս յիշեցից։
18 * Իսկ ուր թողութիւն է, ոչ ևս պիտոյ
19 վասն մեղաց պատարագ։ * Ունիմք այսու
հետև երկաւրք՝ զհամարձակութիւնն՝ ի մու-
տս սրբութիւնն արեամբն Յի։
20 * Որ նորոգեաց մեզ զճանապարհ նորոգ
կենդանի՝ ի ձեռն վարագուրին՝ այսինքն
21 մարմնոյ իւրոյ։ * Եւ քահանայ մեծ՝ ի վ
22 տան Աւ։ * Մատիցուք ճշմարի
սրտիւ, լրութեամբ հաւատոյ, լուացեալ սիրտ
՝ի խղճէ չարեաց, և մկրտեալ զմարմինս
23 ջրով սրբութեամբ։ * Պինդ կացցուք զնո
տովանութեան անշարժ՝ յուսոյն. (զի հաւ
տա-

24 տարիմ է՝ որ խոստացաւն։) * Եւ զգու-
շայարմար միմեանց յորդորմամբ սիրոյ և
25 գործոց բարեաց։ * Եւ մի թողցուք ժո-
ղովս միմեանց, որպէս և սովոր են ոմանք.
այլ միխիթարեսցուք, և այնչափ ևս առա-
ւել՝ որչափ տեսանիցէք զօրն մերձենալ։
26 * Զի կամակար մեղս եթէ չանցանիցեմք
յետ ընդունելութեան գիտութեան ճշմար-
տութեանն՝ այնուհետև ոչևս պիտոյ է վասն
27 մեղացն պատարագ։ * Այլ ահեղ ակնկալու-
թիւն դատաստանին, և նախանձ հրոյն, որ
28 ուտիցէ զհակառակորդսն։ * Արհամարհեալ
ուրուք զօրէնսն Մովսէսի, առանց խղճի ողոր
մելոյ՝ առ երկուս կամ երիս վկայից
29 մեռանիւր։ * Իսկ արդ՝ որչափ սաստիկ
պատժոյ արժանի համարիցիք զայն, որ
զՈրդին Աստուծոյ առ ոտն եհար. և զարիւն
նորոյ ուխտին խառնակ համարեցաւ. որով
և սրբեցաւն։ և զՀոգին շնորհացդ թշնա-
30 մանեաց։ * Այլ գիտեմք զայն՝ որ ասաց։
Իմ են վրէժխնդրութիւնք. և ես հատուցից՝
ասէ Տէր։ և դարձեալ թէ՝ դատէ Տէր
31 զժողովուրդ իւր։ * Ահ մեծ է անկանիլ
՚ի ձեռս Աստուծոյ։ * Արդ՝ յիշեցէք
զաւուրսն զառաջինս. յորս լուսաւորեալք՝
32 բազմաց ճգնանս և չարչարանաց համբերէք։
33 * Ո՛երթ ՚ի նախատինս. և մերթ ՚ի նեղու-
թիւս խայտառակեալք։ մերթ կոյրդ այն-
34 պիսեաց վաստակաւորացն լինել։ * Քանզի
և ընդ կապեալս չարչարեցայք. և զյափ-
շտակութիւն ընչից ձերոց խնդութիւն ընկա-
լայք։ քանզի գիտէիք, եթէ լաւագոյն ևս
ստացուած ունիք անձանց յերկինս՝ ուր
35 կանն, և մնան։ * Արդ մի մերժէք ՚ի ձեռնջ
վստահութիւնն ձեր, յորում կայ մե-
36 ծաց վարձուց հատուցումն։ * Պիտոյ է ձեզ
համբերութիւն. զի զկամն Աստուծոյ արարեալ՝

37 Հասջիք աւետեայն։ * Ջի փոքր միւս ևս՝
քան որչափ՝ որ գալոյն է՝ եկեսցէ՝ և ոչ
38 յամեսցէ։ * Ջի արդարն իմ՝ ի հաւատոյ
կեսցէ։ և եթէ երկմիտ ոք իցէ, ոչ հա-
39 ճեսցի ընդ նա անձն իմ։ * Բայց մեք ոչ
եթէ երկմտութեա՛ ևմք ի կորուստ. այլ
հաւատովք ի փրկութի հոգւոյ։

ԳԼ. ԺԱ։

1 Օ՛ր ինչ են հաւատք, եթէ ոչ՝ յուսա-
■ ցեալոց իրաց հաստատութիւն, և
յանդիմանութիւն, որոց ոչն երևին։
2 * Ջի նովաւ վկայեցան առաջինքն։
3 * Հաւատովք իմանամք հաստատեալ զյա
իհաեանն բանիւ Ա՛Ր. յաներևութից զերև
4 ելիսս եղեալ։ * Հաւատովք զլաւ պատա-
րագս հաբէլ քան զկային մատուցանել Ա՛Ր.
որով վկայեցաւ իսկ արդար լինիլ. զի ի
վերայ պատարագացն եղև նմա վկայութիւն
ԱՄ՛Ր։ զի թէպէտ և մեռաւ ի նմին, սա-
5 կայն տակաւին խօսի։ * Հաւատովք ենօք
փոխեցաւ՝ զի մի զմահ ճաշակեսցէ։ և ոչ
ուրեք գտանիւր. քանզի փոխեաց զնա Ա՛Ծ.
և յառաջ քան զփոխիլ նորա վկայեալ
6 հաճոյ լինիլ Ա՛Ր։ * Բայց առանց հաւա-
տոյ անհնար է հաճոյ լինիլ Ա՛Ր։ այլ հա-
ւատալ արժան է այնմ, որ մերձենայ առ
Ա՛Ծ՝ լեր է Ա՛Ծ. և որք խնդրեն զնա՝
7 լինի պարգևատու։ * Հաւատովք առեալ
հրաման Նոյի, վասն չևևս երևելեացն՝ զա-
հի հարեալ կազմէր զտապանն ի փրկութի
տան իւրոյ։ որով դատեաց զաշխարհ. և
հաւատոյն արդարութեա՛ եղև ժառանգաւոր։
8 * Հաւատովք՝ որ աբրահամ կոչեցեալ՝ ուն-
կնդիր եղև երանել՝ ի տեղին, զոր առնոյց
էր ի ժառանգութի. եւ՝ գնաց՝ և ոչ գի-
9 տէր՝ յո՞ երթիւէ։ * Հաւատովք պանդխ-
տե-

տեցաւ յերկրին աւետեաց իբրև յօտա-
րուհիէ։ խորանօք բնակեցաւ՝ խասհակաւ
և յակոբաւ հանդերձ ժառանգակցօք՝ նո-
10 յին աւետեաց։ * Քանզի ակնուներ հի-
մամբք հաստատելոյ քաղաքին. որոյ ձար-
տարապետ և արարիչ Աստ է։
11 * Յաւատովք և ինքն սառա, որ ամուլն
կոչեցեալ էր. զզօրութիւն՝ առնելոյ զսերմն
որդեծնութիւն, ընդունեալ. և ի տարաժամ
հասակի ծննեալ։ քանզի հաւատարիմ հա-
մարեցաւ զայն՝ որ խոստացաւն։
12 * Վասն որոյ և ի միոջէն ծննեցին. (և
այն ի յանկեալ ժամանակի) իբրև զաստեղս
երկնից բազմութեամբ. և իբրև զաւազ
առ ափն ծովու առանց թուոյ։
13 * Ի սո հաւատոց մեռան ամենեքին սոքա,
և չեւս ընկալեալ զաւետիսն. այլ ի հե-
ռուստ տեսին զնոսա և ցնծացան։ և խոս-
տովան եղեն՝ եթէ օտարք՝ և պանդուխտք
14 են յերկրի։ * Զի որք զայնպիսիսն խօսին,
յայտ առնեն՝ եթէ զգաւառ ինն խնդրեն։
15 * Զի եթէ զայն յիշէին՝ ուստի եկինն՝
դոյր ժամանակ դառնալոյ անդրէն։
16 * Նա աւանիկ ամենոքեանիւ ինն ցանկա-
ցեալք են, այսինքն է՝ երկնաւորին։ վասն
որոյ ոչ ամօթ համարի Աստ՝ կոչիլ նոցա
Աստ։ քանզի պատրաստեաց նոցա զքաղաք։
17 * Յաւատովք մատոյց աբրահամ ի փորձու
թեան իւրում զիսահակ պատարագ։ և զմի
ամօրն մատուցանէր, որոյ զաւետիսն ընկա-
18 լեալ էր։ * Որում ասացաւն, թէ խսա-
19 հակաւ կոչեսցի քեզ զաւակ։ * Եդ ի մտի
իւրում, թէ և ի մեռելոց կարօղ է յարու
ցանել Աստ։ ուստի և յառակս ընկալաւ զնա։
20 * Յաւատովք վասն հանդերձելոց եղեայց օրհ
նեաց իսահակ զյակոբ և զեսաւ։
21 * Յաւատովք յակոբ ի մեռանիլ իւրում,
զիւ-

զնուրաքանչիւրոք յորդւոցն յօսէփու օրհ-
նեաց՝ և երկիր եղաք ՚ի ծագ գաւազանի
22 իւրոյ ։ * Հաւատովք յօսէփ ՚ի վախճանիլն
իւրում յիշեաց զելս որդւոցն Իսրա-
23 ոսկերաց իւրոց պատուիրեաց ։ * Հաւա-
տովք մօսէս իբրև ծնաւ, թաքուցաւ ամիս
երիս ՚ի հարց իւրոց։ քանզի տեսին կայտառ
զմանուկն ։ և ոչ զանկ եաեցին ՚ի հրամա-
24 նէ թագաւորին ։ * Հաւատովք մօսէս իբրև
հասեաց՝ ուրացաւ կոչել որդի դստերն փա-
25 րաւոնի ։ * Լաւ համարեցաւ չարչարիլ ընդ
ժողովրդեան Աստուծոյ. քան առ ժամանակ մի
26 վայելել ՚ի մեղս ։ * Կարևոր համարեցաւ
զնախատինսն Քրիստոսի, քան զմեծութիւն գան-
ձուցն եգիպտացւոց ։ քանզի հայեցաւ ակն
27 ունէր վարձուցն հատուցման ։ * Հաւա-
տովք թողին զերկիրն եգիպտացւոց. և ոչ
երկնչեաւ ՚ի ցասմանէ թագաւորին ։ զի զանձ
բնայժան իբրև զտեսեալ համբերութիւն հա
28 մարեցաւ ։ * Հաւատովք արար զզատիկն և
զհեղումն արեան. զի մի սատակիչ անդրան
29 կացն մերձենայցէ ՚ի նոսա ։ * Հաւատովք
անցին ընդ ծովն կարմիր՝ իբրև ընդ ցամաք
երկիրն. զորոյ զփորձ առեալ եգիպտացւոցն
30 ընկղմեցան ։ * Հաւատովք պարիսպքն երի
քովին անկան. շուրջ եկեալ զնոքօք զեօթն
31 օր ։ * Հաւատովք բանաքաւ պոռնիկ ոչ կո-
րեաւ ընդ անհաւատսն, ընկալեալ զլր-
32 տեսան խաղաղութիւն ։ * Եւ արդ՝ զինչ ևս
ասացից. զի չէ բաւական ժամանակս պատ
մելոյ վասն գեդէոնի, բարակայ, սամսոնի,
յեփթայեայ, դաւթի, սամուէլի, և այլոց
33 մարգարէից ։ * Որք հաւատով պարտեցին
զթագաւորութիւնս. գործեցին զարդարութիւն
հասին աւետեաց. խցին զբերանս առիծուց
34 * Շիջուցին զզօրութիւն հրոյ. ապրեցան
՚ի բերանոյ սրոյ. զօրացան ՚ի տկարութենէ
եղեն

եղեն զօրաւորք ’ի պատերազմի. առին զբա-
35 նակս օտարաց։ * Ընկալան կանայք ’ի յա-
րուցմունէ զմեռեալս իւրեանց։ Եւ այլք կո-
չեցան, և չեւս ընկալեալք զփրկութիւն.
զի լաւագոյն յարուցմէ հասանիցին։
36 * Իսկ այլք զտանջանսն և զգանիս զփորձ
առին, զկապանսն և զբանտից.
37 * Քարկոծեցան. սղոցեցան. փորձեցան.
սպանմամբ սրոյ մեռան. շրջեցան լերկ մաշ
կօք՝ և մորթիօք այծենեօք։ կարօտեալք նե-
38 ղեալք։ չարչարեալք։ * Զորս ոչ արժէ
աշխարհս։ յանապատի մոլորեալք ’ի լե-
րինս՝ և յայրս՝ և ’ի փապարս երկրի։
39 * Իսկ սոքա ամենեքեան վկայեալք ’ի հաւա
տոյն. չեւս ընկալան զաւետիսն։
40 * Այ վասն մեր լաւագոյն համարեալ, զի
մի առանց մեր կատարեսցին։

ԳԼ. ԺՌ։

1 Վ Այսուհետև և մեք՝ որք այսչափ շուրջ
զմեօք մածեալ ունիմք զգաստմունէիւն
վկայից, զՀպարտութիւն զամենայն ’ի բաց
ընկեսցուք, և զմեղն կարևորս. համբե-
րութիւն ընծայեսցուք ’ի պատերազմն՝ որ ա-
2 ռաջի կայ մեզ։ * Հայեցցուք ’ի զօրապետ-
քըն Հաւատոյ, և ’ի կատարիչն Յս. որ փո
խանակ միխիթարութեանն, որ նմա առաջի
կայր՝ յանձն եառ զխաչ։ արհամարհեաց
զամօթի, նստաւ ընդ աջմէ աթոռոյն Այ։
3 Ա՛ղէ ածէք զմտաւ, որ զայսպիսի Համբե-
րութիւն ’ի մեղաւորաց հակառակութիւնէ անտի
կրեաց. զի մի աշխատք լինիցիք անձամբք
4 ձերովք՝ և լքանիցիք։ * Զի չեւս արեամբ
չափ պատերազմեալ՝ հակառակ կայիք մե-
5 ղայն։ * Իսկ մոռացայք զմխիթարութիւնն,
որ ընդ ձեզ՝ իբրև ընդ որդեակս խօսի։
որդեակ իմ՝ մի լքանիր ’ի խրատու Տն. և
մի

մի վհատիցիս՝ յանդիմանեալ ՚ի նմանէ։
6 * Զի զոր սկսեր Տէր՝ կատարէ. տանջ զայ
7 որդի, զոր ընդունի։ * ՚Ի կատարու համբե
րութենէ կայք։ Իբրև յորդիս մատուցանի
՚ի ձեզ Աստ. ո՞ր որդի է, զոր ոչ կատարիչ
8 հայր։ * Զի եթէ առանց կատարու լինիք
ցիք, որով ամենեքեան բաժանորդք եղեն
9 ապա կորդք էիք՝ և ոչ որդիք։ * Զի
թէ ՚ի մարմնաւոր հարցն մերոյ՝ զորս ու
նէիմք կատարիչս, պատկառիմք։ Որչափ և
առաւել հնազանդիցուք հօրն հոգւոյ՝ և
10 կեցցուք։ * Զի սոքա առ սակաւ ժամա
նակս ըստ կամայ իւրեանց կատարեն. ի
նա վասն օգտի, առ յընդունելոյ զսրբու
11 նէ։ * Ամենայն կատար առ ժամանակն ոչ
ուրախութեան թուի, այլ տրտմութեան։ բայ
յետոյ պտուղ խաղաղութեան նուաճ կրթելո
12 ցըն հատուցանէ յարդարութեան։ * Ա
որոյ զձեռս լքեալս՝ և զծունկս կիտոտ հա
13 տատցէք։ * Իւ զշաւիղս ուղղ զոտս ձե
ռից ձերոց. զի մի որ կաղն իցէ՝ գլորիցի
14 այլ մանաւանդ բժշկեսցի։ * Զ խաղաղ
թեան զհետ երթայք ընդ ամենեսին,
սրբութեան. առանց որոյ ոչ ոք տեսանէ զՏ
15 * Զ դիշ լերուք՝ դուցէ ոք յետնեալ գա
նիցի ՚ի շնորհացն Աստ։ մի ոք արմատ դա
նուեալ ՚ի վեր երևեալ նեղիցէ՝ և նո
16 բաւորեալք ապականիցին։ * Մի ոք պոռնիկ
կամ պիղծ իբրև զեսաւ. որ ընդ միոյ կե
րակրոյ զնդրուկութիւն վաճառեաց։
17 * Գիտէք՝ զի թէպէտ և յետոյ կամեցաք
ժառանգել զօրհնութիւնն, խոտան գտաք
զի ապաշխարութեան տեղի ոչ եգիտ. թէ
18 և արտասուօք խնդրեաց զայն։ * Զի
էք մատուցեալ առ լեառն շօշափելի՝
հրոյն վառեալ էր, և մթոյ, և մառախ
19 լոյ, և խաւարաւ, և մրրկոյ։ * Որ փո
հնչէր

հնչէր՝ և բարբառ պատգամացն ։ ուստի՝
որք լուծանն, հրաժարեցան, զի մի կրկնեա-
20 ցի առ նա բանն ։ * Քանզի ոչ հանդարա-
տչին հրամանին։ Թէպէտ և գազան մերձե
21 նայր ՚ի լեառն՝ քարկոծ լինէր ։ * Եւ այն-
պէս տեսլին էր տեսիլն ։ զի և մօսէս ա-
սէր. եղէ զարհիւրեալ եմ, և դողամ ։
22 * Այլ մատուցեալ էք ՚ի սիօն լեառն, և
՚ի քաղաք Աստուծոյ կենդանւոյ՝ երկիր
և ՚ի բիւրաւոր բանակս հրեշտակաց ։
23 * Եւ ժողովոյս անդրանկաց գրեալց երկ-
կինս. և առ դատաւորն ամենեցուն Աստ.
և հոգիս արդարոց կատարելոց ։
24 * Եւ ՚ի նորոյ կտակարանաց միջնորդն Յս։
և հեղումն արեան նորա՝ որ առաւել խօսի
25 քան զհաբէլին ։ * Զգոյշ լերուք գուցէ
հրաժարիցիք յայնմանէ՝ որ խօսեցաւն ։ զի
եթէ նոքա ոչ կարացին զերծանիլ հրա-
ժարեալք յայնմանէ՝ որ երկրին հրաման
տայր. որչափ և առաւել մեք, եթէ յերկ
նաւորէն Թիկունս դարձուցանիցեմք ։
26 * Որոյ ձայնն զերկիրը շարժեաց յայժամ.
և այժմ խոստացեալ է՝ և ասէ. միւսան-
գամ՝ շարժեցից ։ ոչ միայն զերկիրը՝ այլ և
27 զերկինս ։ * Այլ միւսանգամն յայտ առ-
նէ զշարժելոցն, իբրև զեղելոց փոփոխումն.
զի հաստատունն կայցեն անշարժքն ։
28 * Վասն որոյ զթագաւորութիւն անշարժ ըն
կալեալ, պինդ կալցուք զնորին, որով
պաշտեմք զԱստ հաճութիւբ՝ ահիւ, և դո-
29 ղութեամբ ։ * Քանզի Աստ մեր հուր ծա-
ղէ ։

ԳԼ. ԺԳ։

1 Երբայրսիրութիւն հաստատեսցի առ ձեզ ։
2 * Զօտարասիրութիւն մի մոռանայք։ զի
այնու ոմանք յանկետս ընկալան զհրեշ-
տակս

3 տակս ։ * Ցնուշ լինիցին ձեզ կասկածքն՝ ոչ
թէ դուք ընդ նոսա կասկածք իցէք ։ և
չարչարանքն, ոչ և դուք իսկ մարմնաւորք
4 էք ։ * Պատճառական է ամենայնիւ թէ. և սի-
անկողին ։ բայց զշունս և զպոռնիկս դատէ
5 Աստ ։ * Խարք անարժանասէրք լինիցին.
բանական համարիլ որչափ ինչ ’ի ձեռս ի-
ցէ ։ քանզի ինքն իսկ ասաց՝ ոչ թողից զձ
6 քեզ՝ և ոչ ընդ վայր հարից ։ * Որպէս զի
համարձակ լիցուք ասել ։ Տէր է իմ օգնա-
կան, և ոչ երկեայց՝ զի՞ արասցէ ինձ մարդ։
7 * Յիշեցէք զառաջնորդս ձեր, որք խօսե-
ցան ձեզ զբանն Աստ. հայեցեալք ելոյ զը
նայիլ նոցա ։ նմանօրք եղերուք հաւատոյն ։
8 * Ցե՛ քե՛ երէկ՝ և այսօր. նոյն և յաւի-
9 տեանս ։ * Ցուսմունս պեսպէսս, և օտա-
բառնայս մի դանդաչէք ։ զի լաւ է շնորհօք
հաստատել զսիրտս՝ և ոչ կերակրօք ։ ո-
րովք ոչինչ օգտեցան, որք այնպէսն զնա-
10 ցին ։ * Ունիմք մեք զսեղան, ուստի ոչ ու
նին զիշխանութիւն ճաշակել, որք պաշտն
11 զպաշտօն խորանին ։ * Զի որոց անասնոց
մատչիւր արիւնն ’ի սրբութիւն վանն մեղաց
’ի ձեռն քահանայապետին, նոցունց մարմին
12 քըն այրեին արտաքոյ բանակին ։ * Վասն
որոյ և Ցե՛ զի սրբեսցէ իւրով արեամբն
զժողովուրդն, արտաքոյ դրանն չարչարե-
13 ցաւ ։ * Արդ՝ եկայք ելցուք առ նա արտա
քոյ բանակին. առեալ յանձն զնախատինս
14 նորա ։ * Քանզի ոչ ելիէ ունիմք զքաղաք
որ աստէն մնալոյ իցէ. այլ զկանդելեալ
15 սրն խնդրեմք ։ * Արդ՝ ’ի ձեռն նր մատու-
ցուք զպատարագ օրհնութիւն յաւէտ ժամ Աս
այսինքն է՝ զպտուղ շրթանց խոստովանու-
16 զաց յանուն նորա ։ * Զբարերարութիւն և
զհաղորդութիւն մի մոռանայք. զի ընդ այն
17 պիսի պատարագս հաճի Աստ ։ * Ունկնդիր
լե-

լերուք առաջնորդաց ձերոց. և հպատակ
18 կացէք նոցա։ * Ջի նոքա տքնին վասն
ոգւոց ձերոց՝ որպէս լեր հաշուս տալոց
իցեն ընդ ձեր. զի խնդութիւ արասցեն զայն՝
և մի յոգւոց հանելով։ զի այն ոչ յօգուտ
ձեր է։ Աղօթս արարէք վասն մեր. զի հաս
տատեալ գիտեմք եթէ բարւոք միտս ու-
19 նիմք. յամենայնի կամիմք բարւոք գնացս ցու-
յանեւ։ * Եւ առաւել աղաչեմք, զի զայն
20 առնիցէք, զի վաղագոյն պատսպարեցայց
21 ձեզ։ * Եւ Ած խաղաղութեան՝ որ եհան ի
մեռելոց զհովիւն հօտից զմեծն արեամբ
յաւիտենական ուխտին զՏէր մեր Յս Քս։
22 * Յանատեսցէ զձեզ ի գործս բարութեան՝
առնել զկամս նորա։ և արասցէ ի մեզըզ
հաճոյն առաջի իւր ի ձեռն Յի Քի. ո-
23 րում փառք յաւիտեանս. Ամէն։ * Աղաչեմ
զձեզ եղբարք՝ անոսալ բանիս միխիթարու-
թեան։ քանզի սակաւուք գրեցի ձեզ։
25 * Եւ ճանաչէք զեղբայրն մեր զտիմոթէոս
զարձակեալն (առ ձեզ). ընդ որում, եթէ
24 վաղագոյն գայցէ, տեսից զձեզ։ * Ողջոյն
տայիք ամենայն առաջնորդաց ձերոց. և ամ
սրբոց։ ողջոյն տան ձեզ՝ որք ի կողմանս
25 իտալիայեցոց են։ * Շնորհք ընդ ամենե-
սին ձեզ։ Ամէն։

ԹՈՒՂԹ
ԿԱԹՈՒՂԻԿԱՑ
ԵՐԱՆԵԼԻՈՑՆ ՅԱԿՕԲՈՒ
ԱՌԱՔԵԼՈՑ

Գլուխ Ա.-ասն Յակոբոսի։

1 ՅԱԿՕԲՈՍ ԱՍՏՈՒԾՈՑ ևի
ՏՆ մերոյ Յի Քրի ծառայ. երկոտա
սան ազգայդ, որք ’ի սփիւռս էք՝ ողջույն
2 *Ամենայն ուրախութիւն արժանի համարի
ջիք եղբարք, յորժամ ’ի պէսպէս փորձու
թիւն ’ի մէջ անկանիցիք։ *Գիտասջիք՝ զի
3 հանդէս ձերոյ հաւատոյն յօրինեալ գոր
4 ծէ զհամբերութիւն։ *Իսկ համբերութի
զգործ կատարեալ ունի. զի էիցէք ողջան
դամք և կատարեալք. և ոչինչ լիիք նը
5 ուազեալք։ *Ապա թէ ոք ’ի ձէնջ էիցէ նը
ուազեալ գիմաստութիւն, խնդրեսցէ Աս
որ տայ ամի առատապէս՝ և ոչ նախատէ
6 և տայցէ նմա։ *Բայց խնդրեսցէ հաւա
տովք՝ և մի երկմտեսցէ։ զի որ երկմտի
է՝ նման է հողմակոծեալ և տատանեալ
7 ալեաց ծովու։ *Մի ակնկալեցէ մարդն այ
8 առնուլ ինչ Աստ։ *Զի այր երկմիտ՝ ա
ռանց հաստատութիւն է յամենայն ճանապա
9 հսն իւր։ *Պարծեսցի եղբայր խոնարհ
10 բարձրութիւն իւր։ *Իսկ որ մեծատունն է
ցէ՝ ’ի խոնարհութիւն իւր։ զանցիկ երևե
11 ծաղիկ խոտոյ անցցէ։ *Զի ծագեցաւ ա
րև հանդերձ խորշակաւ՝ և ցամաքեցոյց
զխոտն. և թօթափեցաւ ծաղիկ նորա։

կրը-

կորեաւ վայելչութիւն երեսաց նը։ Նոյնպէս
և մեծատունն հանդերձ շահիւքն իւրովք
12 թառչամեսցի։ * Երանեալ է այր՝ որ համ
բերիցէ փորձանաց։ զի եթէ ընտիր ևս գտ
տանիցի, առցէ զպսակն կենաց զոր խոս
13 տացաւ սիրելեաց իւրոց։ * Ոչ ոք որ ’ի
փորձութիւն ելցէ, ասասցէ՝ թէ ԱՍՏ փոր
ձիմ. զի Աստ անփորձ է չարեաց։ փորձէ նա
14 և ոչ ոք։ * Իւրաքանչիւրոք փորձի առ
յիւրոց ցանկութենէ ձգեալ և պատրեալ։
15 * Ապա այնուհետեւ ցանկութիւն յղացեալ՝
ծնանի զմեղս։ և մեղքն կատարեալ՝ զմահ
16 ծնանի։ * Մի խաբիք եղբարք իմ սիրելիք։
17 * Ձի ամ տուրք բարիք՝ և ամ պարգեւք
կատարեալք ’ի վերուստ են իջեալք առ ’ի
Հօրէն լուսոյ։ Յորում չիք փոփոխումն՝ և
18 կամ շրջելոյ ստուերք։ * Կամեցեալ ծնաւ
զմեզ բանիւ ճշմարտութեան՝ լինիլ մեզ պը
19 տուղ ինչ ստացուածոց նորա։ * Գիտաս
ջիք եղբարք իմ սիրելիք։ Եղիցի ամենայն
մարդ երագ առ ’ի լսել՝ և ծանր առ ’ի
խօսիլ. և ծանր առ ’ի բարկանալ։
20 * Ձի բարկութիւն մարդոյ զարդարութիւն Աս
21 ոչ գործէ։ * Որով ’ի բաց ձգեալ զամ
ենայն պղծութիւն, և զյաւելուածս չարեաց՝
հեզութեամբ ընդունիջիք զբանն ընդաբոյս.
որ կարող է կեցուցանել զոգիս ձեր։
22 * Լինիջիք առնօղք բանին. և ոչ լսօղք մի
23 այն համարեսջիք զանձինս։ * Ձի եթէ ոք
լսօղ միայն իցէ բանին՝ և ոչ առնօղ. նը
ման է նա մարդոյ՝ որ սրճուցեալ հայիցի ընդ
երեսս իւր՝ որ ծնանիցի ’ի հայելւոջ։
24 * Ձի հայեցեալ ետես զինքն՝ և գնաց
արար. և անդէն մոռացաւ թէ որպիսի ոք
25 էր։ * Իսկ որ յառեալ ’ի կատարեալ օրէ
նքն ազատութեան հայիցի, և ’ի նմին կաց
ցէ՝ ոչ եղեւ նա լսօղ մոռացութեամբ՝ այլ առ
նօղ

նոյ գործոյն ։ նա՝ յառնելն իւրում լինի
26 երանելի ։ * Լեթէ ոք կամիցի կրօնաւոր լի-
նիլ՝ և ոչ սանձահարիցէ զլեզու իւր՝ այլ
զբաղեցուցանիցէ զսիրտ իւր՝ այնպիսւոյն
27 վայրապար է կրօնաւորութիւն ։ * Կրօնաւո-
րութիւն սուրբ և անարատ առ ԱՒՏ, և ՚ի
Հօրէ՝ այս է ։ այցելու լինել որբոց, և
այրեաց ՚ի նեղութեան իւրեանց. անարատ
պահել զանձն յաշխարհէ ։

ԳԼ. Բ։

1 Եղբարք իմ, մի աչառութիւն ունիցէք
վճաւոյն Տեառն մերոյ Յի Քի. որ
2 Տէրն է փառաց ։ * Լեթէ մտցէ ՚ի ժողո-
վուրդ ձեր այր՝ որ ունիցի զմատանի ոսկի՝
և հանդերձս պայծառս. մտանիցէ անդր և
աղքատ որ՝ ՚ի հանդերձս աղտեղիս ։
3 * Հայիցէք ընդ այն՝ որ ունիցի զհանդերձն
պայծառս. և ասիցէք՝ եթէ դու նիստ
աստ պատուով. և ցաղքատն ասիցէք՝ ե-
թէ յոտն կայ դու այտի. կամ եթէ՝ ել,
նիստ առ պատուհանդանի իմում ։
4 * Ո՞չ խղճիցէք յանձինս՝ և լինիցէք դա-
5 տաւորք չարեաց խորհրդոց։ * Լուարո՛ք
ինձ եղբարք իմ սիրելիք. ո՞չ ապաքէն Ա-
ստուած զաղքատս աշխարհիս, որք են մե-
ծատունք հաւատովք՝ և ժառանգաւորք
արքայութեանն՝ զոր խոստացաւ սիրելեաց
6 իւրոց ։ * Իւ դուք անարգեցէք զաղքատս ։
Ո՞չ մեծատունքն յաղթահալեն զձեզ՝ և
նոքա քաշեն զձեզ ՚ի դատաստան ։
7 * Ո՞չ նոքա հայհոյեն զքաւուրն անունն՝ ո-
8 կոչեցեալ է ՚ի վերայ ձեր ։ * Ապաթէ զօ-
րէնսն կատարիցէք գոլքունականն ըստ
գրոց՝ եթէ սիրեսցես զընկեր քո իբրև զան-
9 ձն քո՝ բարւոք առնէք։ * Իսկ եթէ աչա-
ռիցէք, մեղս գործէք՝ յանդիմանեալք յօ-
րէն

10 բնաւին իբրև օրինազանցք։ * Որ ոք զա-
մենայն օրէնսն պահիցէ, և միով ինչ ընդ
դիմիցէ՝ եղև ամ օրինացն պարտական։
11 * Զի որ ասացն՝ մի սպանանիցես՝ ա-
սաց և՝ եթէ մի շնայցես. զի եթէ սպանա-
նիցես ոչ, բայց շնայցես՝ եղեր յանցաւոր
12 օրինացն։ * Այնպէս խօսեցարուք՝ և այն-
պէս արարէք՝ որպէս զի ազատուելոցն օրէ-
13 նօքն եկեալ դատելոց։ * Զի անողորմ դա-
տաստան լինելոց է այնմ, որ ոչ առնիցէ
ողորմութիւն. քանզի բարձրացուսցէ ողոր-
մութիւն առ դատաստանաւ։
14 * Զի՞նչ օգուտ իցէ եղբայրք իմ, եթէ ա-
սիցէ ոք հաւատս ունիլ՝ և գործս ոչ ունիցի.
միթէ կարիցէ՞ն հաւատքն ապրեցուցանել
15 զնա։ * Եթէ եղբայր ոք, կամ քոյր ի-
ցեն մերկք՝ կամ կարօտեալք աւուրն կե-
16 րակրոյ։ * Ասիցէ ոք ՚ի նոսա. գնա
ցէք խաղաղութեամբ, ջեռարուք, և յա-
գեցարուք. և տայցէք ոչ նոցա զպէտս
17 մարմնոյն՝ զի՞նչ օգուտ իցէ։ * Այնպէս
և հաւատք եթէ գործս ոչ ունիցին, մե-
18 ռեալք են առանձինն։ * Այլ ասիցէ
ոք. եթէ դու հաւատս ունիս՝ և ես գործս
ունիմ. ցոյց ինձ զհաւատսն քո առանց գոր-
ծոց. և ես ցուցից՝ քեզ ՚ի գործոց իմոց
19 զհաւատս իմ։ * Դու հաւատաս՝ զի մի է
Աստուած. բարւոք առնես. և դևք հաւատան, և
20 սարսին։ * Կամիս դիտել, ով մարդ սնո-
տի, զի հաւատք առանց գործոց մեռեալ
21 են։ * Աբրահամ հայր մեր՝ ոչ արդարացաւ՝
գործոց արդարացաւ՝ հանեալ ՚ի սեղան
զորդին իւր զիսահակ պատարագ։
22 * Տեսանե՞ս, զի հաւատքն եղեն գործա-
կից գործոց նորա. և ՚ի գործոց անտի
23 հաւատքն կատարեցան։ * Եւ կատարեցաւ
գիրն՝ որ ասէ. հաւատաց աբրահամ Աստ.
և

և համարեցաւ նմա յարդարութիւն. և կո-
24 չեցաւ բարեկամ Աստուծոյ։ * Տեսանէք, որ-
25 դիք, զի գործով արդարանայ մարդ՝ և ոչ իւ-
րաւորեալ միայն։ * Այնպէս և ոտնաքո պոր-
նիկ՝ ոչ ապաքէն ի գործոյ արդարացաւ,
ընկալեալ զբնակութեան՝ ընդ այլ ճանապարհ
26 արձակեաց։ * Զի որպէս մարմին առանց
հոգւոյ մեռեալ է. այնպէս և հաւատք ա-
ռանց գործոյ մեռեալ են։

ԳԼ. Գ։

1 Ար բազումք վարդապետք լինիլ եղ-
բարք իմ, գիտասջիք՝ զի մեծ դա-
2 տաստան ընդունելոց եմք։ * Քանզի բա-
զում ինչ յանցանեմք ամենեքեան։ եթէ
ոք բանիւ ոչ յանցանիցէ՝ նա է մարդ կա-
տարեալ՝ որ կարօղ է սանձահարել զա-
3 մենայն մարմինն իւր։ * Տես՝ զի ձիոց սանձս
ի բերան դնեմք առ անսալոյ նոցա մեզ.
և զամ մարմինս նոցա նուճաձեմք։
4 * Աշտաւասիկ և նաւք՝ որպիսիքք ինչ են, և
ի սաստիկ հողմոց վարին. և փոքր ղեղի
շրջին յորս կոյս և միտք ուղղչին կամիցին։
5 * Այնպէս և լեզու փոքր ինչ անդամ է
և զմեծամեծս բարբառի. ահա և սակաւ
ինչ հուր զնպլիսի անտառս հրդեհէ։
6 * Եւ լեզու հուր՝ զարդ անիրաւութեան. լե-
զու հաստատեալ է յանդամս մեր՝ որ զամ
մարմինն ապականէ՝ և վառէ հրով զանի-
ծննդեան. և բորբոքեալ տոչորի ի գե-
7 հէն։ * Ամենայն բնութիւն գազանաց՝ և
թռչնոց՝ և սողոց՝ և ովք ի ծովու են,
հնազանդեալք են՝ և հնազանդին մարդկե-
8 ղէն բնութեան։ * Բայց զլեզու մարդկան ոչ
ոք կարէ հնազանդել զչարն՝ և զանկարգ
9 և զլի թունաւոր մահաբերին։ * Ընդ-
նեմք զՏէրն և զՀայր. և նովաւ անիծա-

նեմք

նեմք զմարդիկ՝ որք ըստ նմանութեա Աս
10 ապատան։ *’ի նմին բերանոյ ելանէն օրհ-
նութիւն և անէծք. ոչ է պարտ եղբարք
11 իմ, այսմ այսպէս լինիլ։ *Մի թէ ակ-
բիւր անդստին ’ի միոյ ականէն բղխիցէ
12 քաղցր և դառն։ *Մի թէ մարթի ինչ էիցէ
եղբարք իմ, թզենւոյ ձէթ բերել. կամ
որթոյ թուզ։ և ոչ ազտաղտին տեղւոջ
13 ջուր քաղցր առնել։ *Ո՞վ իցէ իմաստուն
և հանճարեղ ’ի ձեզ։ ցուցցէ ’ի բարւոք
գնացից գործս իւր հեզութիւն իմաստու-
14 թեանն։ *Ապա եթէ նախանձ՝ և դառնու
թիւն՝ և հակառակութիւն ունիցիք ’ի սիրտս
ձեր, մի պարծիք սուտ առնել զճշմարտու-
15 թիւն։ *Ո՛չ է իմաստութիւնս այս իջեալ
’ի վերուստ. այլ երկրաւոր՝ չնչաւոր՝ և
16 դիւահան։ *Զի ուր հեղ, և նախանձ.
անդ է անկարգութիւն, և ամ իրք չարք։
17 *Իսկ վերին իմաստութիւնն նախ սի,
սուրբ է՝ ապայ խաղաղարար, հեզ՝ դիւ-
րաշաւան՝ լի ողորմութեամբ, և պտղովք
բարեաց. անխիղճ. առանց կեղծաւորու-
18 թեան։ *Պտուղ արդարութեա, խաղաղու
թեամբ սերմանի այնոցիկ՝ որք առնեն զխա
ղաղութիւն։

ԳԼ. Դ։

1 Ուստի պատերազմունք՝ և ուստի կռիւք
’ի ձեզ։ ոչ յայսպիսեաց ցանկութեց
ձերոյ՝ որք զօրացեալք են յանդամս ձեր։
2 *Ցանկայք՝ և ոչ ունիք. սպանէք՝ և նա-
խանձիք՝ և ոչ կարէք հասանել. պատե-
րազմիք՝ կռուիք՝ և ոչ ունիք. վասնզի ոչ
3 խնդրէք։ *Խնդրէք՝ և ոչ առնուք՝ վասն
զի չարաչար խնդրէք։ զի անդէն ’ի յան-
կութիւնս ձեր մաշիջիք։
4 *Շնայօղք՝ ոչ գիտէք՝ զի սէր աշխար-
հիս

Հիս Թշնամութեի է առ Աստ. զի որ ոք կա
միցի սիրել զաշխարհ՝ Թշնամի առնէ զանձ
5 Աստ։ * Կամ Թէ վայրաբար համարիցիք
զոր ասէ գիր. առ նախանձ ինչ՝ որում փա
6 փագէ հոգի՝ որ բնակեցաւ ի մեզ։ * Տայ
զառաւել շնորհսն։ վասն որոյ ասէ. Տէր
ամբարտաւանից հակառակ կայ՝ տայ շնորհս
7 խոնարհաց։ * Հնազանդեցարուք այսուհե
տև Աստ և կայք հակառակ չարախօսին
և լեսցի փախստական առ ի նէնջ։
8 * Մերձեցարուք առ Աստ՝ և մերձեսցի առ
9 ձեզ։ * Սրբեցէք զձեռս, մեղաւորք. և
ուղիղ արարէք զսիրտս՝ երկմիտք։
10 * Տառապեցարուք՝ սգացարուք՝ և լայք.
ծաղր ձեր ի սուգ դարձցի. և ուրախութի
11 ձեր ի տրտմութի։ * Խոնարհեցարուք ա
ռաջի Տեառն՝ և բարձրասցուսցէ զձեզ։
12 * Մի բամբասէք զմիմեանս եղբարք. որ
բամբասէ զեղբայր՝ կամ դատէ զեղբայր
իւր՝ զօրէնսն բամբասէ՝ և զօրէնսն դատէ
և եթէ զօրէնսն դատիցես՝ ոչ առնող օրէ
13 նացն ես՝ այլ դատաւոր։ * Մի է օրէնդիր
դէր և դատաւոր՝ որ կարօղն է փրկել և
14 կորուսանել։ * Դու ո՞ ես՝ որ դատես զըն
կերն։ Անտաւսիկ են. որք ասեն. այսօր
և վաղիւ երթիցուք յայս անուն քաղաք
եղիցուք անդ տարի մի. վաճառեսցուք, և
15 շահեսցուք։ * Որք ոչ գիտէք զվաղիւն։
16 * Ապրիսի ինչ են կեանք ձեր. զի գոլ
զմրրիկ էք. որ առ սակաւ մի երեւեալ և
ապա պակասեալ։ փոխանակ զի ասէիք՝ ե
թէ Տէր կամեսցի՝ և կեցցուք, արասցուք
17 զայս ինչ՝ կամ զայն։ * Այլ արդ պարծիք
յամբարտաւանութեի ձերում. ամ այսպի
18 սիկ պարծանք չարութի են։ * Որ ոք գի
տիցէ զբարին, և ոչ առնիցէ՝ մեղք են նմա

ԳԼ. Ե։

Ա
1 Ղբդ՝ այսուհետև մեծատունք լայէք՝
և ողբացէք ՚ի վերայ թշուառութեանց.
2 որք գալոյն են ՚ի վերայ ձեր։ * Ջի մա-
3 ծուխդ ձեր ոչինչ է. և հանդերձ ձեր կե
4 րակուր ցեցոյ։ * Արծաթ ձեր և ոսկի ժան
գահար՝ և ժանգ նոցա լինի ձեզ ՚ի վկայ-
5 ութիւն. և կերիցէ զմարմինս ձեր. իբրև
զուր դանձեցէք աւուրցն յետնոյ։
6 * Ահաւասիկ վարձք մշակաց՝ որք գործեն
զանդս ձեր, առ ձեզ են. զղեալն ՚ի ձէնջ
աղաղակէ. և բողոք հնձողացն եհաս յա-
7 կանջս Տն զօրութեանց։ * Փափկացայք ՚ի վե
րայ երկրի՝ և զբօսայք։ սնուցէք զսիրտս
8 ձեր իբրև աւուր սպանման։ * Ջնկեցէք,
սպանէք զարդարն որ ոչ կայր ձեզ հակա
9 ռակ։ * Երկայնամիտ լերուք եղբարք մի
մինչև ՚ի գալուստն Տն։ ահա մշակ երկայնա
մտեալ սպասէ պատուական պտղոյն երկրի.
մինչև առցէ վկայուխս և զանազանն։
10 * Երկայնամտեցէք և դուք. և հաստատե-
ցէք զսիրտս ձեր. զի գալուստ Տն մեր-
11 ձեալ է։ * Մի տրտմեցուցանէք զմիմեանս
եղբարք՝ զի մի դատիցիք. ահաւասիկ դա-
12 տաւորն առ դուրս կայ։ * Օրինակ առէք,
եղբարք՝ չարչարանաց և երկայնմտութե՛ն՝
զմարգարէսն՝ որք խօսեցան յանուն Տն։
11 * Ահաւասիկ երանեմք համբերողացս։ զհամ
բերութիւնն Յոբայ լուարուք՝ և զվաստակումն
Տն տեսէք։ զի բազմագութ է Տ՝ և ողոր
12 մած։ * Ցառաջքան զամենայն ինչ եղբարք
իմ, մի երդնուցուք՝ մի յերկինս՝ մի յերկիր՝
մի այլ ինչ երդումն։ այլ եղիցի ձեր՝ այո,
այո. և ոչն, ոչ. զի մի ՚ի կեղծաւորութիւն
13 ինչ անկանիցիք։ * ԵՒշտանայցէ ոք ՚ի ձէնջ,
յաղօթս կացցէ։ բերկրեցցէ ոք, սաղմոս
ասացէ։

14 ասասցէ։ * Հիմանդանայցէ ոք ի նէնջ, կո-
չեսցէ զերիցունս եկեղեցւոյ՝ և արասցեն ի
վերայ նորա աղօթս։ օծցեն իւղով յանուն
15 Տն։ * Եւ աղօթքն հաւատով փրկեսցեն
զաշխատեալն՝ և յարուսցէ զնա Տ֊ր. և ե-
թէ մեղս ինչ իցէ գործեալ՝ թողցի նմա։
16 * Խոստովանեցարուք միմեանց զմեղս. և
աղօթս արարէք ի վերայ միմեանց՝ որպէս
զի բժշկիջիք. քանզի յոյժ զօրաւորք են ա-
գօթք արդարոյ յօգնականութիւն։
17 * Էղիա մարդ էր իբրև զմեզ չարչարեալ
և յաղօթս եկաց՝ և ոչ տեղեաց յերկի
18 զերիս ամս և զվեց ամիս։ * Եւ դարձեալ
եկաց յաղօթս՝ և տուն երկինք զանձրե
19 և բուսոյց երկիր զպտուղ իւր։ * Եղբայ-
րք, եթէ ոք ի նէնջ մոլորեալ իցէ ի ճշ
մարտութենէ՝ և դարձու
20 ցէ ոք զնա. * գիտասցէ, զի որ դարձու
ցէ զմեղաւորն ի մոլորութենէ ճանապարհ
իւրմէ, փրկեսցէ զոչխէ իւր ի մահուան
և ծածկեսցէ զբազմութիւն մեղաց։

ԹՈՒՂԹ ԵՐԱՆԵԼՈՅ
ՊԵՏՐՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ
ԱՌԱՋՆԵՐՈՐԴ։

Գլուխ Ա֊որ։

1 ՊԵՏՐՈՍ ԱՌԱՔԵԼ ծ
ԿԻ, ընտրելոցդ նժդեհից, որք
սփիւռս պոնտացւոց, գալատացւոց, և
պադովկացւոց, և բիւթանացւոց։

* Լ սա

* Ըստ կանուխ գիտութեան Այ Հօր· սըր-
ւելոյն Հոգւոյն· ՚ի հնազանդութենէ և ՚ի
հեղումն արեանն Յի Քի· հնարհք և խոս-
տովանեալ բանսայն։ * Օրհնեալ ե Աե-
և Հայր Տն մերոյ Յի Քի· որ ըստ բա-
ղում ողորմութեան իւրում ծնաւ զմեզ վեր
ացին ՚ի յոյսն կենդանի· ՚ի ձեռն յարութեան
Յի Քի ՚ի մեռելոց։ * Յանեղծ և յանա-
ստ՝ և յանթառամ ժառանգութեին՝ որ
պահեալ ե յերկինս ձեզ։ * Որք զօրութեամբն
Այ պահեալք կիք հաւատովք ՚ի պատրաս
տեալ փրկութեին, յայտնել ՚ի յետին ժա-
մանակս։ * Որով ուրախ լինիջիք՝ որք
այժմ սակաւիկ ինչ ըստ պատշաճի երայդ
ութեամբ եք ՚ի պէսպէս փորձութեանս։
* Զի հանդէս ձերոյ հաւատոյն առաւել
քան զոսկի կորստական պատուականն ե· որ
հրով փորձեալ՝ գտաւ ՚ի գովութեին և ՚ի
փառս· և ՚ի պատուիր յայտնութեանն Յի Քի։
* Զոր ոչն տեսիք՝ և սիրեցիք· ընդ որ
այժմ ոչ հայեցեալք՝ բայց հաւատայիք·
և ուրախ եք անճառ և փառաւորեալ խն-
դութեամբն։ * Ընկալեալ զկատարումն հա-
ւատոյն ձերոյ՝ զոգւոյն փրկութեին։
* Վասն որոյ փրկութեան խնդրեցին, և քըն
նեցին մարգարէքն· որք վասն որոյ ՚ի ձեզ
շնորհոց հին շնորհք՝ մարգարէանային։
* Քննէին՝ յորում և յորպիսի ժամանակս
ցուցանէր ՚ի նոսա Հոգին Քի։ որ նախ
ասէր զչարանսայն Քի վկայեր՝ և յետ այնո-
րիկ զփառսայն։ * Որոց և յայտնեցաւ թէ-
ի ոչ ևիթ անձանց, այլ մեզ մատակա-
րարք լինէին նոցին· որք այժմ պատմեցան
ձեզ՝ որք աւետարանեցինն ձեզ Հոգ-
ւովն սրբով, որք առաքեալն յերկնից· զոր
ցանկային տեսանել դիմեալ ընդ աղօտ հրեշ
տակք։ * Որով պնտեալ զմիջս մտայ ձե-

րոց

րոց, զոհարթեացեալք քովանդակ սպասք
ՅԿ.ք Հասելոյ ձեզ շնորհացն ՚ի յայտնութիւն
14 Ցն ՔՀ։ * Իբրև զորդիս հնազանդութեա
մի կերպարանեալք առաջնովք ձերովք ան
15 դիտութեանն ցանկութիւք։ * Այլ ըս
սրբոյն՝ որ կոչեաց զձեզ՝ և դուք սուրբ
յամենեսեան վնասս ձեր լինիջիք։
16 * Վ ան որոյ գրեալ է՝ եթէ երիր
17 սուրբք՝ զի ես սուրբ եմ։ * Իւ եթէ Հայր
կոչիցէք զայն, որ առանց ակնառուածի դա
տէ ըստ իւրաքանչիւր գործոց. ապա եր
կիւղիճ զձերոյ պանդխտութեանդ ժամանակ
18 վնասջիք։ * Զի ոչ ապականացու արծա
թեղինօք՝ և ոսկեղինօք փրկեցայք ՚ի ձե
րոյ ունայնութենէ հայրենատուր վնասեին։
19 * Այլ պատուականն արեամբն ՔՀ. իբր
20 անբիծ և անարատ գառինն։ * Որ յառ
ծանօթ էր՝ նախքան զիսկզբանէ աշխարհի
և երևեցաւ ՚ի վախճան ժամանակաց վա
21 ձերս։ * Որք նովաւ հաւատացիք յԱՔ՝ ո
յարոյցն զնա ՚ի մեռելոց։ և ետ նմա փառ
զի հաւատքն ձեր և յոյս իցեն յԱՔ։
22 * Զանձինս ձեր սրբեալ հնազանդութեամ
ճշմարտութենէն, յերկբայութենէ առան
կեղծաւորութենէ, ՚ի սուրբ սիրէ
23 սերտիւ զմիմեանս։ * Ծնեալք վերստ
ոչ յապականութենէ սերմանէն. այլ յ
նապականացուէն, կենդանի, և մշտնջեն
24 կան բանիւն ԱՅ։ * Քանզի ամենայն մա
մին երբեք զխոտ է. և ամ փառք մարդ
երբեք զծաղիկ խոտոյ. խոտն ցամաքեց
25 և ծաղիկն թափեցաւ։ * Իւ բան Տ
Ճոյ յաւիտեան. այսինքն է բանն, որ ՚ի ձե
աւետարանեցաւ։

Գլ. Ր.

1 Ի բաց թօթափել այսուհետեւ զամենայն
չարութիւն, եւ զամենայն նենգութիւն, եւ կեղծաւորութիւն, եւ նախանձ, եւ զամենայն չա-
2 րախօսութիւն: * Իբրեւ զարդիւ ծնեալ մանկունս խօսունս. եւ անխարդախ կաթին փա-
3 փակիք: զի նովաւ աճիցէք ի փրկութիւն: * Լուեալ ճաշակիցէք՝ զի քաղցր է Տէր:
4 * Առ որ մատուցեալ վէմն կենդանի, որ թէպէտ ի մարդկանէ անարգեալ. այլ առ
5 Աստուած ընտրեալ եւ պատուական է: * Եւ դուք իբրեւ զվէմս կենդանիս շինիք տաճար հոգեւոր. յանարատ քահանայութիւն մատուցանել զհոգեւոր պատարագս՝ հաճոյ
6 Աստուծոյ, ի ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի: * Քանզի կայ իսկ ի գրի. Թէ առնեմ ի Սիոն վէմ ընտիր, գլուխ անկեան պատուական, եւ որ ի նա հաւատասցէ՝ մի
7 ամաչեսցէ: * Ձեզ այսուհետեւ հաւատացելոց է վէմ պատուական: իսկ անհաւատից, վէմ, զոր անարգեցին շինօղքն, նա
8 եղեւ գլուխ անկեան: * Եւ վէմ գլորման, եւ վէմ գայթագղութեան նոցա, որք գայթագղին ապստամբեալք ի բանէն՝ յոր եւ ե-
9 դանն: * Այլ դուք ազգ եք ընտիր, թագաւորութիւն, քահանայութիւն. ազգ սուրբ, ժողովուրդ սեպհական. որպէս զի զձեր առաքինութիւնս նոմիւիցէք այնմ, որ զձեզ
10 ի խաւարէն կոչեաց յիւր սքանչելի լոյսն: * Որք երբեմն չժողովուրդ՝ բայց արդ ժողովուրդ Աստուծոյ: որք չողորմեալք՝ այժմ ող-
11 որմութիւն գտեք: * Սիրելիք՝ աղաչեմ, իբրեւ զպանդուխտս, եւ զնժդեհս, ի բաց մերժել ի մարմնաւոր ցանկութեանցն, որք
12 զինուորին ընդդէմ ոգւոյ: * Զվարս ձեր ի մէջ հեթանոսաց պարկեշտս ցուցանել՝

զի

զի որով բամբասիցեն զձեզ իբրև զչարա
գործս՝ ի բարւոք գործոց ձերոց դիտեալ՝
փառաւորեսցեն զԱՍ յաւուրն այցելութե։
13 * Նազանդ լերուք ամ մարդկէզն ստեղծ
ուածոյ վասն Տ՚ն ։ եթէ թագաւորի, իբրև
14 առաւել ումեք ։ * Եւթէ դատաւորաց՝ իբ
րև ի նմանէ առաքելոց, ի վրէժխնդրու
թիւն չարագործաց՝ և ի գովեստի բարե
15 գործաց։ * Զի այսպէս են կամք ԱՅ. բա
րեգործացն պատանձեցուցանել զանզգամ
16 մարդոյ զանգիտութիւն։ * Իբրև զազատս լի
նել՝ և մի իբրև զպատրուակ չարութե ու
նել զազատութիւն. այլ իբրև ԱՅ ծառայք
17 * Զամենեսեան պատուեցէք. զեղբայրու
թիւն սիրեցէք. յԱՅ երկերիւղ. զթա
18 գաւորս պատուեցէք ։ * Ծառայք հնա
զանդ լինել յամի երկիւղի տէրանց. ոչ մի
այն բարեբարոյն և հեզոց, այլ և կամա
19 կորոյս։ * Զի այս շնորհք ԱՅ են ։ թէ
բարւոք ինչ մտօք տանիցի ոք վշտաց անի
20 րաւի ։ * Քանզի զի՞նչ երախտիք իցեն,
եթէ յորժամ մեղանչիցէք՝ տանջիցիք, և
համբերիցէք ։ այլ թէ բարիս գործիցէք՝
չարչարիցիք՝ և համբերիցէք, այն շնորհք
21 յԱՅ են։ * Քանզի ի դոյն իսկ կոչեցայք,
զի և Քս վասն ձեր մեռաւ. և ձեզ եղեալ
զօրինակ, զի սկետ երթայցէք զհետոյ նո
22 * Որ ոչն արար մեղս, և ոչ գտաւ նենգու
23 թի ի բերան նորա ։ * Որ բամբասեալ և
ոչ փոխադարձէր բամբասէր։ չարչարեալ և ոչ
սպասէր սպառնալից ։ բայց իրաւամբք մատ
24 նէր զանձինս դատաւորին ։ * Որ զմեր մեղս իւրով
մարմնովն վերացոյց ի խաչափայտն. զի լի
ցուք զերծեալք ի մեղայ անտի, և իսկմբ
արդարութեան կենայիցէք. որոյ վիրօքն բժշ
25 կեցայք ։ * Քանզի էիք իբրև զոչխարս մո

լորեալս: այլ այժմ դարձայք առ հովիւն և տեսուչ ոգւոց ձերոց:

ԳԼ. Դ:

1 Ողնպէս և կանայք հնազանդ լինիլ ա-
նձանց իւրեանց: զի եւթէ են ոմանք ապըս
տամբք՝ ի բանէ անտի, յաղագս կանանց
գնացիկ՝ առանց բանին խոկ շահեսցին:
2 *Դիտեալ երկիւղիւ զձեր պարկեշտ գնացս
3 *Որոյ լինիցի ոչ արտաքուստ հիւսիւք,
և ոսկեհուռն ծամակալօք, կամ պատռու-
4 ձեալ զգեստուք զարդ: *Այլ ծածուկ
սրտին մարդն. անեղծութիւն հեզութեան և
հանդարտութեան հոգւոյն, որ է առաջի Աս-
5 բամնպատիկ: *Քանզի այսպէս երբեմն
և կանայք՝ որք յուսացեալք էին յԱս-
զարդարէին զանձինս հնազանդել իւրեանց
6 արանց: *Որպէս և սառա՝ զի հնազանդ-
էր աբրահամու. և տէր իւր կոչէր զնա:
որոյ եղէք դուք որդիք: բարեգործք էիք,
և ոչ կասկածէիք՝ և ոչ ի միջոջ ինչ եր-
կիւղ: *Այսպէս և արք իմաստութիւն քնա
կիցին ընդ նա: երբեմն տկար անօթիս առնի
ցեն պատճառս կանանց՝ երբեմն ժառանգակ-
ցայ շնորհացն կենաց. զի մի խափան լինի-
ցին աղօթիցն ձերոյ: *Ի վերջոյ ամի՝
զի համամիտք լերէք՝ համակարիք, եղբայ
բասէրք՝ ազնուասիրտք՝ խոնարհք:
9 *Մի զչար փոխանակ չարի հատուցանել:
կամ բամբասանս ընդ բամբասանայ: այլ
զսրբին հակառակն՝ օրհնել: զի յայս իսկ
կոչեցայք՝ զի զօրհնութիւն ժառանգիցէք:
10 *Զի որ կամիցի զկեանս սիրել՝ տեսա
նել զաւուրս բարութեան, լռեցուսցէ զլե-
զու իւր ի չարութենէ, և զշրթունս իւր ի
խօսելոյ զնենգութենէ: *Խոտորեսցի ի չա-
րէ. և արասցէ զբարին: խնդրեսցէ զխա-

12 ղաղուէթէ. և երթիցէ զհետ նորա ։ * Զի
աչք Տ՚ն ՚ի վերայ արդարոց . և ականջք
նորա յաղօթս նոցա ։ երեսք Տ՚ն ՚ի վերայ
13 չարագործաց ։ * Եւ ո՞վ իցէ՝ որ չարչա-
րիցէ զձեզ՝ եթէ դուք բարւոյն նախանձա-
14 ւորք լինիցիք ։ * Այլ եթէ չարչարիցիք ևս
յաղագս արդարութեան, երանելիք էք՝ բայց
երկիւղն նոցա մի երկնչիցիք . և մի խռո-
15 վիցիք ։ * Այլ զՏէր զԱստուած սուրբ ա-
ռնիջիք ՚ի սիրտս ձեր ։ Պատրաստ իցէք
սակայ զգաստասիրանի ամենի, որ խնդրիցէ զ-
16 բանն . որ է վասն յուսոյն ձերոյ ։ * Այլ
հեզութիւն և երկիւղիւ, ունիցիք բարս քա-
ջութիւն. զի որում չարախօսիցեն զձէնջ՝ յա-
մօթ լիցին՝ որք բամբասեն զձեր բարւոյ
17 գնացս ՚ի Քրիստոս ։ * Զի լաւ է բարեգործա-
(եթէ կամիցէ ըստ Այ կամացն) չարչա-
18 րել՝ քան չարագործացն ։ * Զի և Քրիստոս
միանգամ վասն մեղաց ՚ի վերայ ձեր մեռաւ
արդարն ՚ի վերայ անարդարոց ։ զի զձեզ
մերձեցուսցէ առ Աստ ։ թէպէտ և մեռաւ
մարմնով . այլ կենդանեաց է հոգւով ։
19 * Որով և ոգւոյն՝ որք էին ՚ի բանտին
20 երթեալ քարոզեաց ։ * Երբեմն ապստամ-
բեալոցն . յորժամ ներէր նոցա Այ երկա-
մտութիւնն յաւուրս Նոյի . յորս տապա-
կարգիւր ։ յոր նաւակունք՝ այսինքն՝ ո-
21 քերբ ուրք ապրեցան ՚ի ջրոյ անտի ։ * Ո-
և զձեզ ըստ նմին օրինակի կեցուսցէ մի-
տութիւնն . ոչ զմարմնոյ աղտն ՚ի բաց ը-
կենալով՝ այլ զբարւոյն մտացն հանդէս ա-
22 Աստ ՚ի ձեռն յարութեան Յիսուսի Քրիստ ։ * Ո-
ընդ աջմէ Այ, երթեալ յերկինս . ՚ին
նականացն, նմա հնազանդեալոց՝ իշխանութի-
և զօրութեանց ։

ԳԼ· Դ։

1 ՔՀ չարչարին մարմնով վասն մեր, եւ
դուք ’ի նոյն միտս վառեցարուք· զի
որ չարչարի մարմնով, դադարէ ’ի մեղս։
2 * Ջի մի ևս ըստ մարդկան ցանկութեանց՝
այլ ըստ կամայն ԱՅ կեցցէ զայլևս ժամա
3 նակն։ * Քանզի բաւական է անցեալ ժա
մանակն լինելոց կամայն հեթանոսաց· ընդ
ջութիւնք՝ ցանկութիւնք՝ գինեհարութիւնք,
անառակութիւնք, արբեցութիւնք, անօրէն
4 կռապաշտութիւնք։ * Որով օտարանայեալք
ոչ վարին ընդ ձեզ՝ ’ի նոյն անկարգութիւն
5 ս զղճութիւնք, և հայհոյեն։ * Որք տայցեն
զպատասխանի այնմ, որ ’ի պատրաստի ունի
6 դատել զկենդանիս և զմեռեալս։ * Ջի ’ի
սոյն խոկ և մեռելոց խոստացեալ է։ զի դա
տեսցին ըստ մարդկան մարմնով՝ և կենդա
նի լինիցին ըստ ԱՅ հոգւով։
7 * Ամենեցուն վախճան մերձենալ է։ զգաստա
ցարուք պաուշեուեւ՝ և լերուք զօրա
8 լութեք։ * Նախքան զամենայն, զսէր սերտ
ունիլ ընդ միմեանս։ զի սէր ծածկէ զբազ
9 մութիւն մեղաց։ * Օտարասէրք լինիլ ընդ
միմեանս առանց տրտունջելոյ։ * Իւրաքան
չիւրոք որպէս և ընկալաւ շնորհս ինչ՝ ’ի
միմեանս զնոյն մատակարարել· իբրև ըզ
բարւոք հազարապետաս պէսպէս շնորհացն
11 ԱՅ։ * Եւթէ ոք խօսեսցի՝ իբրև զԱՅ
պատգամ· եթէ ոք մատակարարիցէ՝ իբ
րև ’ի զօրութենէ՝ զոր շնորհէ Աստ· զի յամե
նայնի փառաւորեսցի Աստ ’ի հետն Յիսուս Քրիս
տոս՝ որում փառք և զօրութիւն յաւիտեանս յա
ւիտենից։ Ամէն։ * Սիրելիք՝ մի օտարասք
12 համարիլ զեռանդն ինչ որ ’ի փորձութիւն
ձեզ լինիցի, որպէս թէ օտար ինչ իրք ձեզ
13 դիպիցէ։ * Այլ իբրև հաղորդեալք Քրիս

չարչարանացն, ուրախ լինիջիք՝ զի և ՚ի
յայտնութիւնն փառացդ նը ցնծասցիք բերկ-
14 րիջիք։ * Իսկ եթէ նախատիցիք ՚ի վասն
անուանն Քի, երանելիք էք՝ զի փառացն՝
և զօրութիւնն անուն է։ և ԱՅ ՚ոգին ՚ի
15 վերայ ձեր հանգուցեալ է։ * Մի ոք ՚ի
ձէնջ չարչարիցի իբրև զսպանող. կամ իբ-
րև գող. կամ իբրև զչարագործ. կամ
16 իբրև զօտարատեսուչ։ * Ապա եթէ իբ-
րև զքրիստոնեայ՝ մի ինչ ամաչեսցէ։ այլ
փառաւոր առնիցէ զԱստուած այսմ-
17 * Զի ժամանակ է՝ սկիզբն լինելոյ դատա-
տանին ՚ի տունէն ԱՅ։ զի եթէ նախ ՚ի
մէնջ. իսկ զինչ կատարած այնոցիկ իւր
որք ոչ հնազանդեցան ԱՅ աւետարանին։
18 * Եւ եթէ արդարն հազիւ կեցցէ. իսկ
ամբարիշտն և մեղաւորն ո՞ւր գտանիցի։
19 * Ապա՛ղ որք չարչարիցին ըստ ԱՅ կա-
մացն, հաւատարիմ հաստչին աւանդեսցեն
զիւրեանց ոգիս բարերարութիւնք։

ԳԼ. Ե։

1 Ծ երիցունս այսուհետև աղաչեմ իբր
■ ■ երիցակից՝ և վկայ չարչարանաց
Քի. որ և հանդերձելոց փառացն յայտն-
2 լոց հաղորդ։ * Արածեցէք՝ որ ՚ի ձեզ հ-
տրդ է ԱՅ։ վերակացու լինել՝ ոչ իբր
ակամայ՝ այլ կամաւ ըստ ԱՅ։ ոչ զօշաք
3 զուարթութ։ այլ յօժարութ։ * Ոչ իբրև
բեռով վիճակացն. այլ լինել օրինակ հ-
4 տին։ * Զի յերևիլ Հովուապետին՝ ընդ-
նէջիք զանթառամ փառացն պսակ։
5 * Այսպէս և երիտասարդք հնազանդ լ-
րուք ծերոց։ * Ամենեքին ընդ միմեանս
խոնարհութ ունիջիք։ զի Աստուած ամբարտա-
ւանից հակառակ կայ. ապա շնորհս խոնար-
6 հայ։ * Խոնարհեցարուք ընդ հզօր ձեռա-

ըն

բըն Այ. զի զձեզ բարձրացուսցէ ՚ի ժա-
7 մանակի: * Ջ ամ Հոգս ձեր ընկեցէք ՚ի նա.
8 զի նա է՝ որ Հոգայ վասն ձեր: * Արթուն
լերուք՝ և Հսկեցէք: զի ոսոխն ձեր սատա
նայ իբրև զառիւծ գոչէ: շրջի և խնդրէ՝
9 թէ զո՞ կլանիցէ: * Որում ՚ի դէմի Տարկա
նեցէք Հաստատեալք Հաւատովք. գիտացջիք
զնոյն անցս չարչարանաց եղբայրուԹեն ձե-
րոյ, յաշխարհի յանձինս կատարել:
10 * Իւ Աճ ամ շնորհայ՝ որ կոչեաց զձեզ
յիւր յաւիտենական փառսն Ջիւ Քիւ. ո-
րում փոքր մի եղէք չարչարակեցք: նա կա
դուրացուսցէ. կարողացուսցէ. Հաստա-
11 Տիցէ արասցէ: * Կ,մա իշխանուԹիւն և փառք
յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:
12 *՚ի ձեռն սիմոնի Հաւատարմի եղբօր,
որպէս կարծեմ, փոքր ՚ի շատէ գրեցի առ
ձեզ մխիԹարել: և ՚ի վերայ այսորիկ վը-
կայել: զի և այս ճշմարիտ շնորհ Աստուծոյ
13 է՝ յոր Հաստատեալ կայք: * Ողջոյն տայ
ձեզ՝ որ ՚ի բաբիլոն ընտրեալկիւ եկեղեցին
14 է. և մարկոս որդի իմ: * Ողջոյն տացջիք
միմեանց ՚ի Համբոյր սրբուԹեան: խաղաղու-
Թիւն ընդ ձեզ ամենեսեան, որք էք ՚ի Քս
Ցիսուս: Ամէն:

ԹՈՒՂԹ ԵՐԱՆԵԼՈՅՆ
ՊԵՏՐՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑ
ԵՐԿՐՈՐԴ։

Գլուխ Ա.

1 ՍԻՄՕՆ ՊԵՏՐՈՍ, ծառայ
և առաքեալ Յի Քի. որոց հանդի-
տասպատիւ մեզ հասեալ հաւատով յարդա-
րութիւն Ա՛ մերոյ, և փրկչին Յի Քի։
2 * Շնորհք ընդ ձեզ, և խաղաղութիւն բազ-
մանայի գիտութիւնն Ա՛, և Յի Քի Տ՚ն մե-
3 րոյ։ * Որպէս ամենայն մեզ իւրոյ Աստուծոյն
զօրութեան առ՚ի կեանս և յԱստուածպաշտութիւն
շնորհեալ. ՚ի ձեռն գիտութեանն այնորիկ, որ
կոչեացն զմեզ յիւր փառան և վայելչութիւն
4 * Որով մեծամեծքն և պատուականք աւե-
տիք պարգեւեալք են մեզ։ զի նոքիմբք Աս-
տղէն բնութեանք լինիցիմք հաղորդակիցք
փախուցեալք ՚ի ցանկութենէ աշխարհիս ի
5 յապականութենէ։ * Եւ սմին այսիկ զամե-
փոյթ ՚ի մէջ առեալ՝ ձերովք հաւատովք
մատակարարեսջիք զառաքինութիւն, առաքի-
6 նութեամբն զգիտութիւն։ * Եւ գիտութեան
զժուժկալութիւն, և ժուժկալութեան զհամ-
բերութիւն, և համբերութեան զաստուածպաշտու-
7 թիւն։ * Եւ աստուածպաշտութեան զեղբայրասիրու-
թիւն, և եղբայրասիրութեան զսէր։
8 * Զի այսոքիկ ձեր յանձին կալեալ և ՚ի սոյն
յաճախեալ՝ ոչ դատարկս և անպտուղս
զձեզ հաստատիցեն ՚ի Տ՚ն մերոյ Յի Քի
9 գիտութենէն։ * Իսկ որ ոչն իցէն աչք մերձ
կոյր է և զլայուռ։ ՚ի մոռացումն դարձու-
ցեալ

ցեալ զսրբուածին առաջնոյ խրոցն յան-
10 ցանայ։ * Ո՞ այն որոյ ձգաւորք՝ առաւել
փութաւջիք՝ ըստ բարեացն գործովք հաս-
տատուն զձեր կոչումն, և զընտրուածին պա-
հիցէք։ զայս արարեալ՝ ոչ երբէք յան-
11 ցանիցէք։ * Զի այսպէս առատապէս շնոր
հեսցի ձեզ մուտ ՚ի յաւիտենական արքայ-
ութիւն Տ՚ն մերոյ և փրկչին Ցի Քի։
12 * Ուստի պատրաստիցիմ միշտ ձեզ յիշե-
ցուցանել վասն սոցին առաւել ևս գիտա-
կացն՝ և հաստատելոցն եկեալ հասեալ
13 ճշմարտութիւնն։ * Քանզի իրաւունս հա-
մարիմ մինչդեռ եմ ՚ի մարմնի սոսկ զար-
14 թուցանել ձեզ յիշատակօք։ * Գիտեմ թէ
վաղվաղակի է լինելոց մեկնումն յինէն մարմ
նոյս. որպէս և Տ՚ն մեր Ցի Քի եցոյց ինձ։
15 * Նա փութամ ձեռիմ միշտ զձեզ յորդո
րել։ զի և յետ իմոյ ելմնելոյ յաշխարհէս՝
16 առնիցէք զյիշատակս այսոցիկ։ * Քանզի
ոչ երեւ պատուհասեալ ինչ առատպերալոյ զը
հետ երթալ ցուցաք ձեզ զՏ՚ն մերոյ Ցի
Քի զգօրութիւնն, և զգալստեան՝ այ մեզն
եղեալ ականատեսք նորա մեծութիւնն։
17 * Քանզի առեալ ԱՒՏ Հօրէ զի առս և
գպատիւ. եկեալ այնպիսւոյ բարբառոյ՝ ՚ի
մեծ վայելչութիւնէ փառաց անտի. երթէ դա
է Որդի իմ սիրելի՝ ընդ որ ես հաճեցայ։
18 * Նա զայս բարբառս մեք իսկ լուաք եկեալ
յերկնից՝ որք ընդ նմա իսկ էաք ՚ի սրբ լե-
19 րինն։ * Նա ունիմք հաստատագոյն զբանն
մարգարէական. որում եթէ անսայցէք՝ բար
եւր առնէք. իբրև ճրագի՝ որ տայցէ զլոյս
՚ի խաւարչուին տեղւոջ, մինչև տիբն լու-
սաւորեսցի, և արուսեակն ծագիսցի ՚ի սիր
20 տս ձեր։ * Բայց նախ այսմ գիտակ լինիք
ջիք. զի ամ մարգարէութիւն ի բրոց գրոց
21 լուծումն ոչ լինի։ * Քանզի ոչ եթէ ըստ
կամայ

կամաց մարդկան տոհմաւ մարդարէութիւն երբեք. այլ՝ի Հոգւոյն սրբոյ կրեալք՝ խօսեցան մարդիկք ԱՍՏ:

ԳԼ. Բ:

1 Լինելին և սուտ մարգարէք՝ի ժողովրդեանն՝ ոպէ և այժմ՝ի ձեզ լինելին սուտ վարդապետք. որք սպրդեալ մուճանն հերձուածս կորստեան: և զորս Տէրն գնեաց զնա՝ ուրացեալք՝ ածեն՝ի վերայ
2 անձանց զբարկահասն կորուստ: * Եւ բազումք անկեալք երթիցեն զհետ նոցա առակութեանցն: վասն որոյ ճշմարտութեան
3 Ճանապարհ հայհոյեցի: * Եւ ագահութեամբ մատոյածին բանիւք առնիցեն զձեզ վաճառանդ: որոց դատաստանն՝ի բնէ ոչ դատարկանայ. և կորուստ նոցա ոչ նիրհեսցէ:
4 * Զի եթէ՝ի հրեշտական յանցուցեալսն՝ Աստ ոչ խնայեաց՝ այլ խաւարային կապանօք արկեալ՝ի տարտարոսն՝ ետ սպահել՝ի դատաստանն: * Նա և ոչ՝ի սկզբանն աշխարհի խնայեաց. բայց զութերորդն պահ
6 դարուքիւն քարոզ սպահեաց՝ի ջրհեղեղ աշխարհի ամբարշտելոյն ածեալ: * Եւ քաղաքս սոդոմայեցւոց և գոմորացւոց դատ
7 ձուցեալ յոճիւն՝ դատեցաւ: օրինակ առ ապագայից ամբարշտելոյն կացուցանելը: * Եւ զարդարն զղօտ ձանձրացեալ յանկարգ գնացուածոց
8 ձուլեցն գնացից վրկեաց: * Քանզի ակնատես և ականջալուր արդարն բնակեալ՝ի մէջ նոցա. օրըստօրէ զհուր զսրբոյ հոգին նոցա անօրէնն գնացիւքն տանջէր:
9 * Գիտէ Տէր զնճապաշտս փրկել՝ի փորձուքէ. և զանիրաւս սպահել՝ի տանջանս
10 յաւուրն դատաստանի: * Մանաւանդ՝ որք զհետ մարմնոյ պղծութեան յանկուքիւն խոնեալք: արհամարհօղք Տիրուքեան՝ ժլ

պիրկք

պիրկք՝ յանդգնութիք. չանգիտեն զքահանան
11 հայհոյել։ * Ուր հրեշտակք զօրութիք և
կարողութիք քան զնոսա մեծամեծք՝ չածեն
զնոքօք վհայհոյութիեն դատաստան։
12 * Այլ սոքա իբրև զանխօս անասունս՝ ըստ
բնածին բարուցն յորդեգրուածի և յապականու
թիի՝ որոց չենն տեղեակ, հայհոյեն յապա
կանութիե իւրեանց՝ և ապականեսցին։
13 * Տանջեալք ’ի վարձուց անիրաւութիե։ որք
զցանկութիե զաւուրն փափկութիե համարին։
բծկանք՝ արատաւորք՝ փափկացեալք ’ի պա
տիրս իւրեանց. լեալ ձեզ խրախճանակիցք։
14 * Աչս ունին հանգոյնս պոռնկաց. անդա
դարս ’ի մեղաց՝ պատրել զանձինս յողո
ղողեայ. որք ունին զսիրտ հարեալ զա
15 գահութիե։ մանկունք անիծեալ։ * Թողեալ
զուղղորդ ճանապարհն՝ մոլորեցան զհետ
երթեալ ճանապարհին բաղաամայ բէօր
եանց՝ զվարձս անիրաւութիե սիրեցեալ։
16 * Որ կշտամբանս իւրոյ անօրէնութիեն ստա
ցաւ զէշն անխօսուն. մարդկէղէն բարբա
ռովն բարբառեալ՝ արգել զմարգարէին զա
17 նօրէնութիեն։ * Այսպիսիքն են աղբիւրք
անջրդիք՝ և մէգք վարեալք ’ի մրրկէ։ ո
րոյ աղջամուղջք խաւարին յաւիտեան պա
18 հեալ կան։ * Քանզի զմեծաբանս սնո
տեայս բարբառեալ՝ պատրեն զիճութիք
ցանկութիե մարմնոյ զայնոսիկ՝ որք ստոյգն
փախչեցեն յայոյանէ՝ որք ’ի մոլորութիեն
19 ընկերին։ * Նոցա զազատութի խոստանան,
և ինքեանք ապականութիեն ծառայք են.
զի որով իշխք յաղթիչն ոք, նորին և ծա
ռայ է։ * Զի եթէ փախուցեալք ’ի պղծ
ութիեց աշխարհի գիտութիք Տն մերոյ, և
փրկչին Յի Քի. և դարձեալ ընդ նոյնս
շաղեալք պատիցին՝ եղև նց վերջինն չար
քան զառաջինն։ * Զի լաւ էր նոցա՝ ե
լթէ

թէ բնաւ խակ չէր ծանուցեալ զարդարու-
թեան ճանապարհն. քանզի ծանեան՝ և յե-
տս կացին ՚ի սուրբ պատուիրանէն՝ որ նո-
22 ցա աւանդեցաւ։ * Լուկաս ՚ի դէպ նոցա
ճշմարիտ առակին զգօնութեան, եթէ շուն
դառնայ անդրէն ՚ի փսխած իւր. և խոզ
լուացեալ՝ ընդ տիղմ թաւալեալ։

Գ.Լ. Գ։

1 Ա յս ձեզ սիրելիք երկրորդ թուղթ
■ ▪ գրեմ. որովք զարթուցից ՚ի յիշո-
2 տակ հաստատուն միտս ձեր։ * Ցիշել
զյառաջադոյն ասացեալ պատգամն ՚ի սըր-
բոց մարգարէից և յառաքելոյն ձերոյ.
3 զպատուիրս Տ՚ն և փրկչին։ * Նայց զայս
նախ գիտասջիք՝ վի յաւուրս յետնում եկես
ցեն ար՚համարհօղք՝ այպանօղք. որք ըստ
4 իւրեանց յանկուլծից գնայցեն։ * Եւ ասե-
ցեն։ Ո՞ւր են աւետիք գալստեան նորա.
վի յորմէ հետէ հարքն ննջեցին՝ ամ ինչ
նոյնպէս կայ ամայ ՚ի սկզբանէ արարածոց։
5 * Եւ զայն մոռացեալ իսկ նոցա՝ որք զայն
կամին. եթէ երկինք եղեն ՚ի սկզբանէ՝ և
երկիր ՚ի ջրոց. և ջրովք հաստատեալ բա
6 նիւն Ա՛՛։ * Վ՚որ որով երբեմն աշխարհ
ջրհեղեղաւ ապականեալ կ՚եաւ։
7 * Եւ այժմ երկինք և երկիր նովին բանիւ
գանձեալ են։ Տլոյ պահեալք յօրն դատաս
տանի՝ և կորստեան ամբարիշտ մարդկան։
8 * Եւ այս ևս մի լիցի ՚ի ձէնջ ծածկեալ՝ սի-
րելիք. վի մի օր Տ՚ն իբրև հազար ամ՚ի. և
9 հազար ամ իբրև վի օր։ * Ո՛չ յամենցուս-
յէ Տ՚ր վաւեսիան՝ որպէս ոմանք յամր հա
մարին. այլ երկայնամիտ լինի առ ձեզ։
քանզի ո՛չ կամի եթէ ոք կորնչեսցէ. այլ ա-
մենեցունց հասանիլ յապաշխարութիւն։
10 * Ա՛յլ եկեսցէ օր Տ՚ն իբրև գող։ յո-
րում

բում երկինք տապնապաւ անցցեն: և բնու-
թիւնք հրով կիզեալք լուծցին: և երկիր՝
և որք ՚ի նմա գործք գտանիցին:
11 * Լր ՚ի լուծանիլ այսպէս այսր ամի, որ-
պիսի ինչ պարտ էիցէ ձեզ գտանիլ. այլ
սուրբ և ամենապաշտ կարգաւ ակնունիլ:
12 * Լր փութալ հասանիլ գալստեան աւուրն
Տ՚ն. յորում երկինք հրայրեալք լուծանի-
ցին, և բնութիւնք հրդեհեալք հալիցին:
13 * Նորոյ երկնից, և նորոյ երկրի ըստ
աւետեացն հայեցեալ սպասիցեմք, յորս
արդարութիւն բնակի: * Վասն որոյ սի-
րելիք՝ այսոցիկ սպասեալք՝ փոյթ անձին
ունիջիք՝ ամբիծք և անարատք գտանիլ նմա
՚ի խաղաղութիւն: * Լր զՏ՚ն երկայնմտու-
թիւն՝ փրկութի համարիջիք: զորօրինակ և
սիրելի եղբայրն մեր պօղոս՝ ըստ շնորհելոյ
նմա իմաստութենն գրեաց ձեզ: * Որպէս և
յամենայն իսկ թուղթսն խօսի վասն այսոցիկ.
յորս գտանին ոչինչ դժուարիմայք. զորս
անուսեալն և յողդ յողդք կամակորեն. որպէս
և զամենայն իսկ գիրս առ իւրեանց անձանցն
կորուստ: * Լր դուք այսուհետև սիրելիք՝
երբեւ զգանխապէտս զդուշասջիք. զի մի ա-
նաւակ մոլորութիւնքն զդաճեալք՝ անկանիք
ջիք յաստեաց հաստատութենէ: * Աճեսջիք
շնորհօք և գիտութիւնք Տ՚ն մերոյ և փրկչին
Ցն Քրիս՚ նմա փառք՝ և այժմ, և յօրն յա-
ւիտեանից. Ամէն:

ԹՈՒՂԹ

ԹՈՒՂԹ ԵՐԿՆԵԼՈՅՆ ՅՕՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՑ ԱՌԱՋՆԵՐՈՐԴ։

Գլուխ Ա։

1 ՈՐ ԻՐՆ ՝Ի ՍԿԶԲԱՆ։ լսեմք լուսաքն՝ որում ակնատեսն իսկ
եղեսաք։ ընդ որ Հայեցաքն, և ձեռք մեր
2 շօշափեցին ՝ի վերայ բանին կենաց ։ * Եւ
կեանքն յայտնեցան. և տեսաք՝ և վկայեմք՝
և պատմեմք ձեզ զյաւիտենական կենսոյն,
3 որ էր առ Հօր՝ և երևեցաւ մեզ ։ * Զոր
տեսաքն՝ և լուաք՝ պատմեմք և ձեզ. զի և
դուք ընդհաղորդութիւն ունիցիք ընդ մեզ. և
մեր հաղորդութիւնն իցէ ընդ Հօր՝ և ընդ
4 Որդւոյ իւրում ՅԻ ՔԻ ։ * Եւ զայս գրեմք
ձեզ. զի ձեր ուրախութիւն կատարեալ լիցի
5 * Եւ այս են աւետիքն, զոր լուաք առ ՝Ի նմ
մանէ՝ և պատմեմք ձեզ. զի Աստուած լոյս է՝ և
6 խաւար ՝ի նմա չիք և ոչ միւ ։ * Եթէ ասիցեմք՝ եթէ ընդհաղորդութիւն ունիմք ընդ նմա, և ՝ի խաւարի շրջիցիմք՝ ստեմք՝ և ոչ
7 առնեմք զճշմարտութիւնն ։ * Իսկ եթէ
ընդ լոյս գնայցեմք՝ որպէս և նա ՝ի լոյս է.
հաղորդութիւն ունիմք ընդ միմեանս. և արիւնն ՅԻ Որդւոյ նորա սրբէ զմեզ յամենայն
8 մեղաց ։ * Եթէ ասիցեմք, եթէ մեղս ինչ
ունիմք՝ զանձինս խաբեմք. և ճշմարտութիւն ՝ի մեզ ոչ գոյ ։ * Ապա եթէ
9 խոստովան լինիցիմք զմեղս մեր՝ հաւատարիմ է նա՝ և արդար առ ՝ի թողուլ մեզ
զմեղս մեր. և սրբել զմեզ յամենայն անիրա-

10 ուխէք։ * Եւ եթէ ասիցեմք, եթէ ոչինչ
մեղաք՝ սուտ առնեմք զնա. և բան նորա
ոչ է ի մեզ բնակեալ։

ԳԼ. Բ։

1 Որդեակք իմ, զայս գրեմ ձեզ՝ զի մի
եղիցէք։ և եթէ մեղիցէ ոք, ունիմք
բարեխօս առ Աստուած զՅիսուս Քրիստոս զարդարն՝ և
2 զանարատն։ * Եւ նա է քաւութիւն մեղաց
մերոց։ և ոչ եթէ մերոցն միայն՝ այլ և
3 ամ աշխարհի։ * Եւ յայսմիկ գիտեմք՝ ե-
թէ ծանեաք զնա. եթէ զպատուիրանս նո-
4 պահիցեմք։ * Որ ասիցէ, եթէ ծանեայ զը-
նա. և զպատուիրանս նորա ոչ պահիցէ՝
սուտ է, և ճշմարտութիւն ի նմա ոչ գոյ։
5 * Իսկ որ պահիցէ զբան նորա՝ ստուգիւ ի
նմա է կատարեալ սէրն Աստուծոյ։ այսուհիկ ճա-
6 նաչեմք՝ եթէ ի նմա եմք։ * Որ ասիցէ
ի նմա բնակիլ՝ այնպէս պարտի գնալ, որ-
7 պէս և նայն գնաց։ * Սիրելիք՝ ոչ եթէ
զնոր ինչ պատուիրան գրեմ ձեզ՝ այլ զհին
պատուիրանն, զոր ի սկզբանէ ունէիք. և
հին պատուիրան բանն է՝ զոր լուայք։
8 * Դարձեալ զնոր պատուիրան գրեմ ձեզ՝
որ է ճշմարտիւ ի նմա՝ և ի ձեզ։ զի խաւա-
րն էանոյ. և լոյսն ճշմարիտ արդէն խա-
9 ւարեալ է։ * Որ ասէ եթէ ի լոյսն իցէ՝ և
զեղբայր իւր ատիցէ՝ սուտ է՝ և ի խաւարի
10 է տակաւին։ * Որ սիրէ զեղբայր իւր, ի
լոյս բնակի, և գայթագղուիլն ի նմա չիք։
11 * Իսկ որ ատեայ զեղբայր իւր՝ ի խաւարի
է. և ընդ խաւարի շրջի. և ոչ գիտէ յո՞
երթայ՝ զի խաւարն կուրացոյց զաչս նորա։
12 * Գրեմ ձեզ որդեակք՝ զի թողեալ են
ձեզ մեղք վասն անուան նորա։
13 * Գրեմ ձեզ հարք՝ զի ծանեայք դուք
զայն՝ որ ի սկզբանէն է։ գրեմ ձեզ երի-
տա-

տասարդք. զի յաղթեցիք դուք չարին։
14 * Գրեմ ձեզ մանկունք՝ զի ծանեայք դուք զՀայր։ գրեցի ձեզ հարք. զի ծանեայք դուք զայն. որ ի սկզբանէն է։ գրեցի ձեզ երիտասարդք՝ զի էք դուք հզօրացեալք՝ և բանն Աստուծոյ ի ձեզ բնակի, և յաղթեցիք
15 դուք չարին։ * Մի սիրէք զաշխարհ՝ և
16 մի որ ինչ յաշխարհի է։ * Զի ամենայն որ սիրէ զաշխարհ՝ ոչ է ի նմա սէր Հօր։ զի ամենայն որ ինչ յաշխարհի է՝ ցանկութիւն է մարմնոյ. և ցանկութիւն է աչաց. և ամբարտաւանութիւն մահու կենացս. որ ոչ է առ Հօրէ՝ այլ յաշխարհէ աստի է։
17 * Աշխարհս անցանէ և ցանկութիւնն։ իսկ որ առնէ զկամս Աստուծոյ՝ հաստատեալ է յաւիտեան։
18 * Մանկտիկք, ժամանակ է. և որպէս լուայք եթէ Նեռն գայ է՝ և արդէն իսկ նեռութիք բազումք եկեալք են։ որով մանկտիկք իմանայ՝ եթէ ժամանակ
19 է։ * Անդ ի մէնջ ելին, այլ ոչ էին ի մէնջ. զի եթէ ի մէնջ էին՝ ապա առ մեզ ճայէին։ այլ զի յայտնի լինիցին, եթէ ոչ
20 էին ամենեքին ի մէնջ։ * Եւ դուք զօծութիւն ունիք առ ի սրբոյն. և գիտէք ամենայն։
21 * Ոչ գրեցի ձեզ՝ եթէ ոչ գիտէք զճշմարտութիւնն. այլ թէ գիտէք զնա. և թէ՝ զի ամ սուտութիւն ոչ է ի ճշմարտութենէ
22 անտի։ * Իսկ ո՞վ է սուտ՝ եթէ ոչ՝ որ ուրանայ թէ Յ՚ն չէ Քրիստոս։ նա իսկ է Նեռն. որ ուրանայ զՀայր և զՈրդի։
23 * Ամենայն որ ուրանայ զՈրդի, և ոչ զՀայր ընդունի։ իսկ որ խոստովանի զՈրդի, և
24 զՀայր ընդունի։ * Դուք՝ զոր լուայքն ի սկզբանէ՝ ի ձեզ բնակեսցի. զի եթէ ի ձեզ բնակեսցի, դուք ի սկզբանէն լուայք՝ և դուք Որդւոյ և ի Հայր բնակեսջիք։
25 * Եւ այս են աւետիքն՝ զոր աւետարա-

նեաց

նեաց նա մեզ՝ զկեանսն յաւիտենականս։
26 * Զայս գրեցի ձեզ, զի մի ոք զձեզ մո-
27 լորեցուցանիցէ։ * Եւ դուք օծումն ձեր՝ զոր
ընկալայք ի նմանէ՝ բնակեսցի ի ձեզ. զի
չէ ինչ պիտոյ՝ լիցի ոք զձեզ ուսուսցէ։
այլ որպէս նորա օծումն ուսուցանիցէ
զձեզ վասն ամենայնի՝ և ճշմարիտ է՝ և չէ սուտ.
և որպէս ուսոյցն զձեզ, կայք ի նմա։
28 * Եւ այժմ որդեակք՝ կայէք ի նմին. զի
եթէ յայտնեսցի, ունիցիմք համարձակու-
թիւն. և մի ամաչեսցուք ի նմանէ ի գալս-
29 տեառնն նորա։ * Զի եթէ գիտիցէք՝ եթէ
արդար է նա, խնայջիք, եթէ ամենայն, որ
առնէ զարդարութիւն՝ առ ի նմանէ ծնեալ է։

ԳԼ. Գ։

1 Տեսէք՝ զնորահաս սէր շնորհեաց մեզ
Հայր. զի որդիք Աստուծոյ կոչեցուք և
եմք։ վասն այսորիկ աշխարհ ոչ ճանաչէ
զմեզ՝ քանզի ոչ ծանեաւ զնա։
2 * Սիրելիք՝ այժմ որդիք Աստուծոյ եմք։ և չէ-
ւս է յայտ՝ եթէ զինչ լինելոց իցեմք։ զի
տեմք, զի յորժամ նա յայտնեսցի՝ նմանք
նմա լինելոց եմք. զի տեսանելոց եմք զնա՝
3 որպէս և էն։ * Եւ ամենայն, որ ունի զայս
յոյս յանձին՝ սրբէ զանձն իւր՝ որպէս և
4 նա սուրբ է։ * Ամենայն, որ զմեղս գործէ,
նա և զանօրէնութիւնս առնէ՝ և ինքն խոչ
5 մեղքն անօրէնութիւն է։ * Եւ գիտեմք՝ զի
նա յայն սակս յայտնեցաւ՝ զի զմեղս բարձ-
6 ցէ՝ և ի նմա մեղք ոչ են։ * Ամենայն, որ
ի նմա է՝ չմեղանչէ. և ամ,
որ մեղանչէ՝ ոչ ետես զնա՝ և ոչ ծանեաւ
7 զնա։ * Մանկունք՝ մի ոք զձեզ խաբեսցէ։
որ առնէ զարդարութիւն, արդար է՝ որպէս
8 և նայն արդար է։ * Եւ որ առնէ զմեղս, ի
սատանայէ է։ զի ի սկզբանէ սատանայ մե-

զանչէ ։ վասն այնորիկ յայտնեցաւ Որդին
Աստուծոյ՝ զի լուծցէ գործս սատանայի։
9 * Ամենայն որ յԱստուծոյ ծնեալ՝ մեղս ոչ առնէ,
զի սերմն նորա ի սմա կայ, և ոչ կարէ
մեղանչել. զի յԱստուծոյ է ծնեալ ։
10 * Այսոքիկ յայտնի են ի սիմեանոյ որդիք
Աստուծոյ և որդիք սատանայի։ ամենայն որ ոչ առ-
նէ զարդարութիւն՝ չէ նա յԱստուծոյ, և որ ոչ
11 սիրէ զեղբայր իւր ։ * Զի այս է պատ-
ուիրանն՝ զոր լուայք ի սկզբանէ՝ զի սիրեսց
12 զիւրեանս ։ * Ոչ որպէս կայէն ի չա-
րէն անտի էր՝ և սպան զեղբայր իւր։ և ընդ
սակս սպան զնա. զի իւր գործքն չարք էին,
13 և եղբօրն բարիք ։ * Եւ մի՛ զարմա-
նայք եղբարք, եթէ աշխարհն զձեզ ատէ։
14 * Մեք գիտեմք՝ զի փոխեցաք ի մահուանէ
ի կեանս. քանզի սիրեմք զեղբարս ։ իսկ
որ ոչն սիրէ՝ անդէն ի մահուն կայ ։
15 * Ամենայն, որ ատէ զեղբայր իւր՝ մարդ-
ասպան է ։ և գիտէք՝ զի ամենայն մարդ-
սպան ոչ ունի զկեանսն յաւիտենականս
16 յանձին հաստատեալ ։ * Այսոքիկ գիտա-
ցաք զսէրն Աստուծոյ. զի նա զանձն իւր եդ վասն
մեր. և մեք վասն եղբարցս մերոց պարտիմք
17 դնել զանձինս ։ * Որ ունիցի զկեանս ինչ
յաշխարհիս՝ և տեսանիցէ զեղբայր իւր կա
րօտեալ իմիք՝ և փակիցէ զդուռն իւր ի
նմանէ. զիա՞րդ սէրն Աստուծոյ ի նմա կացէ բնա-
18 կեալ ։ * Որդեակք՝ մի բանիւք և լեզ-
ուօք սիրեսցուք. այլ արդեամբ և ճշմար-
19 տութեամբ։ * Եւ այսոքիկ լիցուք ծանու-
ցեալք՝ եթէ ի ճշմարտութենէ անտի էութեանք
և առաջի նորա ապաստուք զհանդիս սրտից
20 մերոց ։ * Զի եթէ տգիտանիցեն զմեզ
սիրտք մեր՝ այլ Աստուած մեծ է քան զսիրտս
21 մեր՝ և գիտէ զամենայն ։ * Սիրելիք՝ եթէ
սիրտք մեր զմեզ ոչ ատգտանիցեն, ջա-

մարդ

22 մարձակութիւն ունիմք առ Աստ։ * Եւ զոր
եւէ հայցեմք, առնուցումք ի նմանէ. զի
զպատուիրանս նորա պահեմք. և զհաճոյս
23 առաջի նորա առնեմք։ * Եւ այս է պատ-
ուիրան նորա՝ զի հաւատասցուք յանուն
Որդւոյ նորա Յիսուսի Քրիստոսի, և սիրեսցուք զի-
մեանս՝ որպէս և ետ մեզ պատուիրեալ։
24 * Եւ որ պահէ զպատուիրանս նորա՝ ի
նմա է հաստատեալ՝ և նա ի սմա։ և
յայսմանէ գիտեմք՝ եթէ բնակեալ ի մեզ ի
Հոգւոյ անտի, զոր ետ մեզ։

ԳԼ. Դ։

1 Սիրելիք՝ մի ամ Հոգւոյ հաւատայք, այլ
ընտրեցէք զՀոգիսն՝ եթէ յԱստ իցեն։
զի բազում սուտ մարգարէք ելեալ են
2 յաշխարհ։ * Եւ ասք այսուհիկ ճանաչեմք
զՀոգին Աստ։ Ամենայն հոգի, որ խոստովանի
զՅս Քս մարմնով եկեալ՝ յԱստ է նա։
3 * Եւ ամենայն հոգի, որ ոչ խոստովանի զՅս
մարմնով եկեալ՝ չէ նա յԱստ։ և այս նե-
ռին է. զորմէ լուայք եթէ գալոց է, և
4 արդէն իսկ յաշխարհի է։ * Դուք յԱստ էք
որդեակք և յաղթեցէք նոցա. զի մեծ է՝
որ ի ձեզ է՝ քան զայն որ յաշխարհին է։
5 * Նոքա յաշխարհէ են. վասն այնորիկ յաշ-
խարհէ խօսին. և աշխարհ լսէ նոցա։
6 * Մեք յԱստ եմք։ որ զԱստ ճանաչէ, լսէ
մեզ։ և որ չէ յԱստ՝ ոչ լսէ մեզ։ այսուհիկ
ճանաչեմք զՀոգին ճշմարտութեան և զհո-
7 գին խաբէութեան։ * Սիրելիք՝ սիրեսցուք
զմիմեանս։ զի սէր յԱստ է։ և ամենայն որ
սիրէ՝ յԱստ է ծնեալ՝ և ճանաչէ զԱստ։
8 * Եւ որ ոչն սիրէ՝ ոչ ճանաչէ զԱստ, զի
9 Աստ սէր է։ * Եւ զի յայտնի եղեւ սէրն
Աստ ի մեզ՝ զի զՈրդին իւր միածին առա-
քեաց յաշխարհ, զի եղիցուք նովաւ կեն-
դա-

10 դանիք։ * Յայսմ է սէրն. ոչ զի մեք սի-
բեցաք զԱ՛Ծ՝ այլ զի նա սիրեաց զմեզ ։ և
առաքեաց զ Որդին իւր ՚ի քաւուրիւն մեղաց
11 մերոց ։ * Սիրելիք՝ եթէ Ա՛Ծ այնպէս սի-
բեաց զմեզ. ապա և մեք պարտիմք զմի-
12 մեանս սիրել ։ * ԶՅԱ՛Ծ ուրուք երբէք չիք
տեսեալ ։ եթէ սիրեսցուք զմիմեանս՝ Ա՛Ծ
՚ի մեզ բնակի. և սէր նորա ՚ի մեզ կատա-
13 րեալ է ։ * Այսոհիկ գիտեմք, եթէ մեք ՚ի
նմա բնակեալ եմք՝ և նա ՚ի մեզ՝ զի ՚ի
Հոգւոյն իւրմէ եառ մեզ ։ * Եւ մեք տեսաք՝
14 և վկայեմք, զի Հայր առաքեաց զ Որդին
15 իւր փրկիչ աշխարհի ։ * Որ ոք խոստովա-
նեսցի եթէ ՅԱ՛Ծ է Որդի Աւր, Ա՛Ծ ՚ի նմա
16 բնակի, և նա Ա՛Ծ ։ * Եւ մեք Հաւատա-
ցաք՝ և ծանեաք զսէրն Ա՛Ծ, զոր ունի առ
մեզ ։ Ա՛Ծ սէր է. և որ կայ ՚ի սէրն՝ բնա-
կեալ է Ա՛Ծ. և Ա՛Ծ ՚ի նմա բնակի ։
17 * Յայսմիկ կատարեալ է սէր նորա ՚ի մեզ.
զի վստահ ակութիւն ունիցիմք յաւուրն
դատաստանի ։ զի որպէս նայն է՝ նոյնպէս
18 և մեք եմք յաշխարհի յայսմիկ ։ * Երկիւղ
ոչ գոյ ՚ի սէր, այլ սէրն կատարեալ՝ ՚ի բաց
մերժէ զերկիւղ ։ զի երկիւղ ընդ տանջանաց
է. իսկ որ երկնչի, չէ կատարեալ ՚ի սէրն։
19 * Մեք սիրեսցուք զԱ՛Ծ՝ վասն զի նախ նա
20 սիրեաց զմեզ ։ * Եթէ ոք ասիցէ եթէ սի-
րեմ զԱ՛Ծ, և զեղբայր իւր ատիցէ՝ սուտ է։
որ ոչ սիրէ զեղբայր իւր՝ զոր տեսանէ.
զԱ՛Ծ, զոր ոչն տեսանէ՝ զիա՞րդ կարիցէ սի-
21 րել ։ * Եւ զայս պատուիրեր ունիմք առ ՚ի
նմանէ. զի որ սիրէ զԱ՛Ծ, սիրէ նա և զեղ-
բայր իւր ։

ԳԼ. Ե։

1 Ամենայն որ Հաւատայ՝ եթէ Յի՛ս Քրիս-
տոսէ Ա՛Ծ ծնեալ է ։ և ամ՛ որ սիրէ զ-
Ծնօղն,

ծնօղն, սիրէ և զծնեալն ՚ի նմանէ։
2 * Այսոհիկ ճանաչեմք՝ եթէ սիրեմք զՈր-
դին ԱՅ։ Յորժամ զԱՍ սիրեսցուք՝ և զ
3 պատուիրանս նորա արասցուք։ * Քանզի
այս է սէրն ԱՅ, եթէ զպատուիրանս նորա
պահեսցուք. և պատուիրանք նո՛ր չե՛ն ինչ
4 ծանուցք։ * Զի ամ, որ յԱՅ ծնեալ է՝
յաղթէ աշխարհի։ և այս է յաղթութիւնն՝
որ յաղթէ աշխարհի՝ հաւատքն մեր։
5 * Ո՞ է այն, որ յաղթէ աշխարհի. ե-
թէ ոչ՝ որ հաւատայցէ՝ եթէ Ցի՛ է Որդի
9 ԱՅ։ * Սա՛ է՝ որ եկն ջրով (և հոգւով)
և արեամբ, Ցի՛ Քի՛։ ոչ ջրով միայն. այլ
և արեամբ և ջրով։ և Հոգին է՝ որ վկա-
7 յէ, եթէ Քի՛ է ճշմարտութիւնն։
* Զի երեք են, որք վկայեն յերկինս։
Հայր, Բանն, և Հոգին սուրբ. և երե-
8 քեքեան միանգամ են։ * Եւ երեք են, որք վկայեն
յերկրի։ Հոգի, ջուր, և արիւն. և երե-
9 քեքեան միանգամ են։ * Եթէ զմարդկան ինչ վկայ
ութիւն ունիցիմք՝ ապաքէն ԱՅ վկայութիւնն
մե՛ծ է։ Այս է վկայութիւնն ԱՅ. զի վկայ
10 եաց ՚ի վերայ Որդւոյն իւրոյ։ * Որ հաւա-
տայ յՈրդին ԱՅ, ունի յանձին զվկայու-
թիւնս զայս։ որ ոչ հաւատայ Որդւոյ ԱՅ,
սուտ առնէ զնա։ քանզի ոչ հաւատաց
վկայութեանն, զոր վկայեաց Աստ ՚ի վերայ
11 Որդւոյ իւրոյ։ * Եւ այս իսկ է վկայութիւնն.
զի կեանս յաւիտենական ետ մեզ Աստ։
և այս են կեանք՝ որ յՈրդին նորա են։
12 * Որ ընդունի զՈրդին, ընդունի և զկեանս։
և որ ոչ ընդունի զՈրդին ԱՅ, և ոչ կեանս
13 ընդունի։ * Զայս գրեցի ձեզ՝ զի
գիտասջիք՝ եթէ կեանս յաւիտենական ու-
նիք. և զի հաւատայցէք յանուն Որդւոյն
14 ԱՅ։ * Եւ այս է համարձակութիւնն՝ զոր
ունիմք մեք առ նա։ զի զորինչ հայցես-

ցուք

15 ցուք ըստ կամայ նը, լսէ մեզ ։ *Զի եթէ
գիտեմք՝ եթէ լսէ հայցուածոցն մերոց.
ապա գիտեմք՝ եթէ առնումք զհայցուածո-
16 սըն՝ զոր հայցեմք առ ՚ի նմանէ ։ *Այթէ
ոք տեսցէ զիղբայր իւր մեղուցեալ մեղս,
որ ոչ առ ՚ի մահ. խնդրեսցէ՝ և տացի
նմա կեանս, մեղուցելոյն ոչ առ ՚ի մահ։
են մեղք՝ որք մահուաչափք են. ոչ վասն
այնորիկ ասեմ, եթէ խնդրեսցես ։
17 *Ամենայն անիրաւութի՝ մեղք են. և են
18 մեղք՝ որք մահու չափք են ։ *Գիտեմք
եթէ ամ, որ ԱՒՀ ծնեալ՝ ոչ մեղանչէ։
այլ որ ԱՒՀն ի ծնեալ՝ պահէ զանձն. և
19 չար առ նա ոչ մերձենայ ։ *Գիտեմք ե-
թէ ԱՒՀ եմք, և աշխարհ ամենայն ՚ի չարի
20 կայ ։ *Այս գիտեմք՝ եթէ Որդին Աւհ եկն,
և ետ մեզ միտս. զի ծանիցուք զՃշմարիտն
Աճ ։ և իցեմք ՚ի Ճշմարտի Որդւոյ նորա
Յի Քրի։ զի նա է Ճշմարիտ ած՝ և կեանք
21 յաւիտենական ։ *Որդեակք, պահեցէք
զանձինս ՚ի կռապաշտութէ ։

ԹՈՒՂԹ ԵՐԱՆԵԼՒՑՆ ՅՕՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՑ ԵՐԿՐՈՐԴ։

1 Յրիշուի Առ Ընտ-
րեալ կիւրիա. և առ որդեակս իւր.
զոր ես սիրեմ Ճշմարտութէ ։ և ոչ եթէ
ես միայն. այլ և ամենեքեան, որք գիտակք
2 են Ճշմարտութէն ։ *Վասն Ճշմարտութեն,
որ ՚ի մեզ հաստատեալ է. զի և ընդ ձեզ
էսցէ. և դուք յաւիտենից ընդ մեզ էսջիք ։
3 *Ընորհք՝ ողորմութէ, խաղաղութէ ԱՒՀ

Հօրէ. և ՚ի ՏԷ ՅԷ ՔԷ Ողջոյն Հօրն՝
Ճշմարտութիւն և սիրով եղիցին ընդ ձեզ։
4 * Ուրախ եղէ յոյժ. զի գտի յորդեկայդ
քոյ՝ որք գնան Ճշմարտութիւն, ըստ պատ-
5 ուիրանին զոր առաք ՚ի Հօրէ։ * Եւ այժմ
աղաչեմ զքեզ կիւրիա՝ երբեւ ոչ եղէկ
գնոր ինչ պատուիրան գրեմ քեզ. այ զոր
՚ի սկզբանէ ունէաք, զի սիրեսցուք զմիմեա-
6 նս։ * Եւ այս է սէրն, զի գնասցուք ըստ
պատուիրանաց նորա։ և այս է պատուի-
րանն, զի որպէս լուար՚ք ՚ի սկզբանէ՝ ըստ
7 նմին գնասջիք։ * Զի բազում մոլորեցու-
ցիչք եկին յաշխարհ՝ որք ոչ խոստովանին
զՅՑ ՔՑ եկեալ մարմնով, նա մոլորեցու-
ցիչ է, և նեռն։ * Զգայր լինիջիք առանց՝
զի մի կորուսանիցէք զոր վաստակեցիքն.
այլ զի առնուցուք բովանդակ վարձս։
9 * Ամենայն, որ յանցանէ՝ և ոչ կայ ՚ի
վարդապետութիւնն ՔԻ, զԱՆ ոչ ճանաչէ։
10 որ կայ ՚ի վարդապետութիւնն, նա՝ և զՀՕ-
ՐԷ և զՀայր ընդունի։ * Եթէ ոք գայցէ
առ ձեզ, և զվարդապետութիւնս զայս ոչ
11 ունիցի, մի ընդունիցիք զնա ՚ի տուն. և մի
զողջոյն տայցէք նմա։ * Եւ որ ասացէ
նմա ողջոյն՝ կիսրդ լիցի չարեաց գործոց նը։
12 * Բազում ինչ ունէի գրել ձեզ՝ այլ ոչ
կամեցայ քարտիւս և դեղով գրել։ զի
ակնունիմ լինէին իսկ գալ առ ձեզ. և բե-
րան ՚ի բերան խօսիլ. զի ուրախութիւնն մեր
13 իցէ կատարեալ։ * Ողջոյն տան քեզ որդիք
քեռւ քո ընտրելոյ։ Հնորհք ընդ ձեզ։

ԹՈՒՂԹ ԵՐԱՆԵԼՈՅՆ ՅՈՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԵՐՐՈՐԴ։

1 Յերիցուն առ Գայիոս
սիրելի. զոր ես սիրեմ ճշմարտութեա։
2 *Սիրելի, վասն ամենայն իրաց քոյոյաջո-
ղութե, և առողջութե, ալօթես առնեմ.
որպէս ե իսկ յաջողութիւն անձինդ քո։
3 *Յոյժ ուրախ եղէ ՚ի գալ եղբարցդ՝ և վկ-
նել վկայ քոյոյ ճշմարտութեդ. որպէս դը-
4 նաս դու ճշմարտութե։ *Մեծ ևս ինչ
ուրախութիւն քան զայս ոչ ունիմ, զի լսի
ցեմ լե իմ որդեակքն ճշմարտութե գը-
5 նան։ *Սիրելի, հաւատարիմ գործես զայդ՝
զոր լե առնիցես առ նզբարս՝ զգոյն և առ
6 օտարս։ *Որք վկայեցին զքո սիրոյդ առաջի
եկեղեցւոյ։ որոյ բարիս արարեալ յուղար
7 կես արժանի Աւ։ *Զի վասն անուանն
ելին, և զոչինչ յուսիքէ առնուն ազգա-
8 նոսականացն։ *Մեք այսուհետև պար-
տիմք ընդունել զայնպիսիսն, զի գործա-
9 կիցք լիցուք ճշմարտութե։ *Գրեցի ինչ
եկեղեցւոյն. այլ որ յառաջադէմն ՚ի նոցա
նէ ե՝ դիոտրեփէս, ոչ ընդունի զմեզ։
10 *Վասն այսորիկ եթէ եկից՝ յիշեցուցից
զգործս նորա, զորս առնէ, բանիւք չար-
ացօք, շատախօսութե աշխատ առնէ ումեք։ և
ոչ այսոքիւք շատանայեալ։ ոչ ինքն ընդու-
նի զնզբարս, և զայնոսիկ՝ որք ընդունին,
արգելու։ նաև յեկեղեցւոյ ևս հանէ։
11 *Սիրելի՝ մի լինիցիս նմանօղ չարի՝ այլ բա-
րւոյ։

բոյ։ զի որ զբարիս առնէ՝ յԱՅ է. և որ
զչարիս գործէ՝ նա ոչ ետես երբէք զԱՂ։
12 * Ջ դեմտարեայ վկայեալ յամենայնոյ՝ և
յեկեղեցւոյն՝ և ՚ի ձշմարտութէ, և մեք
վկայեմք։ և դուս գիտես՝ զի ճշմարիտ է
13 մեր վկայութիւն։ * Խազում ինչ ունէի
գրել քեզ։ այլ ոչ կամիմ քարտիսիճ և
14 դեղով գրել։ * Ջի ակնուսնիմ ՚ի մօտոյ
իսկ տեսանել զքեզ. և բերան ՚ի բերան
խօսիլ։ * Խաղաղութէ ընդ քեզ։ Ողջոյն
տան քեզ սիրելիքն։ Ողջոյն տաջիր սիրե
լեայ մերոյ Եւրաքանչիւր յանուանէ։

ԹՈՒՂԹ
ԿԱԹՈՒՂԻԿԵՑՒՑ
ԵՐԱՆԵԼԻՈՑՆ ՅՈՒԴԱՑԻ
ԱՌԱՔԵԼՈՑ

1 ՅՈՒԴԱՑ ՅԻ ՔԻ ԾԱՌԱՑ՝
և եղբայր յակոբայ. Հեթանոսաց՝ որք
ԱՆՀ ՀՕրհ եք սիրեցեալք. և ՅԻ ՔԻ
2 պահեալք և ընտրեալք։ * Ողորմեսի ձեզ՝
և խաղաղութէ՝ և սէր բազմասցի։
3 * Սիրելիք՝ զամ փոյթ յանձին կալեալ
գրել ձեզ վասն մերոյ Հասարակաց փըր-
կութէ։ Տալկ յանձին կալայ գրել ձեզ և
սաղաչել՝ զի ճգնիցիք ՚ի վերայ հաւատոյն, որ
միանգամ աւանդեալն սրբոց։
4 * Քանզի սպրդեալն մարդիկ ոմանք (որք յա
ռաջագոյն իսկ կատարեալք էին ՚ի սոյն դա

տաս-

տաստան։) ամբարիշտ • որք զԱՅ մերոյ
շնորհն դարձուցին յանկարգութի և զմի-
միայն իշխանն՝ և զՏր Յ՚ՔՒ ուրացեալք։
5 * Յիշեցուսանել ձեզ այսուհետև կամ ե
ինձ • որք պիտեքդ զամ։ զի Ա՚Ծ միանգամ
փրկեաց զժողովուրդն Իսկիպտոսէ։ երկ-
րորդ անգամ զանհաւատն կորոյս։
6 * Իւ զհրեշտակս՝ որք ոչ պահեցին զիւ-
րեանց իշխանութիւն, այլ լքողին զիւրեանց
բնակութիւն, ՚ի դատաստանս մեծի աւուրն
մշտնջենաւոր կապանօք պահեաց ՚ի խաւա
7 րի։ * Ոչ սոդոմ և գոմոր, և որք շուրջ
զնոսօք քաղաքքն, որք ըստ նմին օրինակի
պոռնկեցան զհետ ընկերացան մարմնոյ, կան
առաջի օրինակ, կրեալ հրոյն բն-
8 կալեալ վրէժատրութեան։ * Ըստ նմին օրինա
կի և սոքա իբրև քնով դանդաչեալք՝ ըզ
մարմին պղծեն • զՏրութիւնս քամահեն՝ ըզ
9 փառս հայհոյեն։ * Որ միքայէլ հրեշտա
կապետ՝ յորժամ ընդ բանսարկուին սա
տանայի վիճեալ տայր պատասխանի վասն
Մովսիսեան մարմնոյն։ ոչ ժպրհեցաւ հայ
ուլիթ դատաստանին հանդուգնել • այլ ա
10 սէ՝ սատեսցէ ՚ի քեզ Տր։ * Իսկ սոքա
զորինչ ոչն իմանան, հայհոյեն։ և զայ
ևս՝ զոր բնութիւնք իբրև զանխօս անասուն
11 դիտեն, ՚ի նոսին ապականեսցին։ * Վայ
նոցա • զի ըստ ճանապարհին կայենի գնա
ցին։ և ըստ մոլորութիւնն բաղաամայ վար
ձեան զհետ վարձուց։ և ըստ հակառա
12 կութեն կորեայ կորեան։ * Սոքա են սա
տեալք, շոգմունք՝ երևեալք զհետ յանկու
ղեալ իւրեանց • ՚ի սէրս իւրեանց խարդա
խութեամբ՝ լինին ընդ ձեզ ուրախակիցք
աներկիւղ զանձինս ձարակեն։ ամպք ան
ջրդիք հողմակոծեալք։ ծառք պտղակորո
ղսք՝ անպտուղք՝ կրկնամեռք՝ խլեալք ա
մա-

3 մատաքի։ * Անսասա ալիք ծովու. որք միշտ
փրփրին վիւրեանց գանձանց գամօքի։ աս-
տեղք մոլալք. որոց վիհ խաւարին յաւիտե-
4 նից պահեալ է։ * Մարգարէացաւ վասն
նոցա եւ եօթնեերորդն յադամայ հնոք՝ եւ ա-
սէ։ ահաւասիկ եկն Տէր բիւրովք սրբովք՝
5 հրեշտակօք։ * Առնել դատաստան ըստ
ամենեցունց. եւ յանդիմանել զամենայն վէ-
պոծից իւրեանց, զոր ամբարշտացան։ եւ
վասն ամենայն խիստ բանից, զոր խօսեցան ընդ
նմանէ. մեղաւորք եւ ամբարիշտք։
6 * Սոքա են տրտնջօղք եւ շուխմոդք. եր-
թեալք ըստ իւրեանց անձանց ցանկութեանց։
եւ բերանք նոցա դամբաստանեն բարբա-
ռին։ առնուն ակն երեսաց վասն օգտի։
7 * Իսկ դուք սիրելիք՝ յիշեսջէք գկանխա-
սացս բանս առաքելոցն Տ՚ն մերոյ Յ՚ի Ք՚ի։
8 * Զի ասէին ձեզ. եթէ ՚ի յետին ժամա-
նակս եղիցին մարդք արհամարհօղք. եր-
թեալք ըստ իւրեանց ամբարշտութեանցն
9 ցանկութեաց։ * Սոքա են նշաւակեալք շըն-
չաւորք. որք գոգին ոչ ունիցին։ * Այլ
մեք սիրելիք՝ եղիցուք շինել զանձինս սըր-
բութեան հաւատոյ ՚ի Հոգին սուրբ. կաց-
10 ցուք յաղօթս։ * Պահել զանձինս սիրոյն
Աստ՚ւ. ակնուանիլ ողորմութեան Տ՚ն մերոյ Յ՚ի
12 Ք՚ի ՚ի կեանսն յաւիտենականս։ * Իւ ո-
մանց դատապարտելոց լինիջիք կշտամբիչք։
13 * Իւ զմանս ապրեցուցանիջիք՝ յափշը-
տակեալ ՚ի հրոյ։ եւ ումանց ողորմիջիք եր-
կիւղիւ դատել։ եւ զպատմուճանն, որ ՚ի
14 մարմնոյն իսկ աղտեղեալ։ * Իւ այնմ, որ
կարօղն է պահել զձեզ անսարսուռ եւ ան-
բիծս, հաստատել առաջի իւրոյ փառաց
15 անեղկեան յնծութեամբ։ * Միոյն Աստ՚ւ փրկչին
մերոյ Յ՚ի Ք՚ի Տ՚ն մերոյ՝ փառք, մեծութիւն,
զօրութիւն, եւ իշխանութիւն, յառաջ քան

զնմա յաւիտեանս. և այժմ, և յամ յաւիտեանս: Ամէն:

ՑԱՏՆՈՒԹԻՒՆ ԵՐԱՆԵԼՈՅՆ ՅՕՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

1 Յայտնութիւն Յի Քի՛ որ ետ Աստուած ցուցանել ծառայից իւրոց՝ որ լինելոց է վաղվաղակի: և նշանակեաց առաքելով՝ ի ձեռն հրեշտակի իւրոյ,
2 առ Յօհաննէս ծառայ իւր: * Որ վկայեաց զբանն Աստուծոյ, և զվկայութիւն Յի Քի՛ զոր
3 տեսս. և որ էր. և որ լինելոցն էր յհ- այնորիկ: * Երանի՛ որ ընթեռնու զբանս մարգարէութեանս այսորիկ: և որ լսէ՛ և պահէ՛ զոր ինչ ՚ի սմա գրեալ է. զի ժամանակ
4 կրս մերձեալ է: * Յօհաննէս առ եօթն եկեղեցիս՝ որք են յասիա: Շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն. յկէն, և որ էն և որ գալոցն է: և յեօթն հոգւոյն զօրութենէ՛ որ
5 ի առաջի աթոռոյն իւրոյ: * Եւ ՚ի Յի Քէ՛ հաւատարմէ վկայէն: որ է անդրանիկ մեռելոց. և իշխան թագաւորութեանց երկրի: որ սիրեացն զմեզ. և ելոյծ զմեզ ի
6 մեղաց մերոց արեամբն իւրով: * Եւ արար զմեզ թագաւորս և քահանայս Աստուծոյ հօր իւրոյ. նմա փառք՝ և զօրութիւն յաւիտեանս յաւիտենից: Ամէն: * Ահաւասիկ գալոց է ընդ ամպս երկնից: և տեսցեն զնա ամենայն աչք. և որք խոցեցին զնա

ցին

ղին՝ ի վերայ նորա ամենայն ազգք երկրի ։
8 Այո՛ Ամէն ։ * Իս եմ ա և ω, առաջինն
և վերջինն, ասէ Տէր Աստ. որ էն, և որ էր՝
9 և գալոցն է՝ Տէր ամենակալ ։ * Իս Յօհան
նէս եղբայր ձեր, և հաւատարակից վշտա
տաց՝ և արքայութեան, և համբերութեան ի
Քրիստոս։ եղէ ես ի կղզին՝ որ կոչի պատ
մոս, վասն բանին Աստուծոյ և վկայութեան Ցի
10 սուսի ։ * Իս եղև յիս Հոգի յաւուր կիրա
կէի՝ և լուայ զկնի իմ զձայն մեծ իբրև ըզ
11 փողոյ՝ ասելով ։ * Զոր տեսանես՝ գրեա
ի գիրս ։ և տուր առնել առ եօթն եկե
ղեցիսն՝ որք են յասիայ. Եփեսոս. և ըզ
Միւռնիայ. ի պերգամոն. և ի Թիւատիր.
և ի սարդիկիայ. և ի փիլադեղփիայ. և ի
12 լաւոդիկիայ ։ * Իս դարձայ ես տեսանել
զձայնն, որ խօսէր ընդիս ։ և ի դառնալն
13 իմ տեսի եօթն ճրագարան ոսկի ։ * Իս ի
մէջ ճրագարանացն նման որդւոյ մարդոյ ։
զգեցեալ պճղնաւոր ։ և գօտեւորեալ առ
14 ստեամբքն գօտի ոսկեղէն ։ * Իս գլուխ նո
և հեր ոլ զաւրս սպիտակ՝ և որպէս զձիւն ։
15 և աչք նորա որպէս զբոց հրոյ ։ * Իս ոտք
նորա նման պղնձի ծխելոյ ի մէջ հնոցի հր
16 բաշեալ ։ և ձայն նորա իբրև զձայն ջուրց
բազմաց ։ * Իս ունէր յաջ իւր աստեղս
եօթն ։ և ի բերանոյ նո սուր երկսայրի
սրեալ ելանէր ։ և երեսք նորա իբրև զա
17 րեգական ճառագայթեալ երևիր ։ * Իբրև
տեսի զնա՝ անկայ առ ոտս նորա որպէս
զմեռեալ ։ և եդ ի վերայ իմ զաջ իւր՝ և
ասէ. մի երկնչիր, ես եմ սկիզբն. և ես
18 եմ վախճան ։ * Իս եմ կեանք՝ և ես եմ,
որ մեռայն ։ և ահաւասիկ կենդանի եմ յա
ւիտեանս յաւիտենից ։ և ունիմ զբանս
19 մահու և դժոխոց ։ * Գրեա, զոր տեսա

նեաց՝ որ էն. և որ հանդերձեալ է լինել
20 յետ այնորիկ: * Զխորհուրդ եօթին աս-
տեղային, զորս տեսեր յաջս իմ, և զեօթն
ոսկի ճրագարանացն: եօթին աստեղքն՝ ե-
թերն եկեղեցեաց հրեշտակքն են: և եօթն
աշտանակքն՝ եօթին եկեղեցիքն են:

ԳԼ. Բ:

1 Ա ու հրեշտակս եփեսոյ եկեղեցւոյն
գրեա: այսպէս ասէ, որ ունի զեօթն
աստեղս յաջ իւր. և շրջի ՚ի մէջ աշտանա
2 կացն ոսկւոյ: * Տեսի զգործս քո՝ և զվաս
տակս՝ և զհամբերութիւն քո, և զի ոչ կարես
բառնալ զչարսն. և փորձեցեր զնոսա,
որք ասէին զանձինս առաքեալս գոլ՝ և ոչ
էին. և գտեր զնոսա սուտս: և բարձեր
3 զնոսա: * Եւ համբերեցեր վասն անուան
4 իմոյ՝ և աշխատեցար: * Այլ ասեմ առ
քեզ, զի զսէրն քո զառաջինն լքեալ ես:
5 * Ցիշեա, ուստի անկար՝ և ապաշաւեա,
և զառաջինն գործեա քո արա: ապա թէ ոչ
գամ վաղվաղակի, և շարժեցից զաշտա-
նակս քո ՚ի տեղւոջէ իւրմէ՝ եթէ ոչ ա-
6 պաշխարեսցես: * Այդ զայս արա՝ զի ա-
տեսցես զգործսն Նիկոլայեսի. զոր և ես
7 ատեմ: * Որ ունի ականջս լսելոյ. լուիցէ
զի՛նչ ասէ Հոգին առ եկեղեցիս. որ յաղ
թէ, տայց նմա ուտել ՚ի փայտէն կենաց՝
8 որ է ՚ի մէջ դրախտին Աւ: * Եւ առ հր
րեշտակն զմիւռնայեցւոյ եկեղեցւոյն գրեա.
այսպէս ասէ անսկիզբնն, և անվախճանն. որ
9 եղև մեռեալ՝ և կենդանացաւ: * Տեսի զը
գործս քո՝ և զնեղութիւն և զաղքատու-
այլ տոքատուիլն քո մեծութիւն եղեալ է: և
հայհոյիս յայնոցանէ՝ որք ասեն զինքեանս
հրէայս գոլ՝ և ոչ են. այլ են ժողովք սա-

10 տանդպէ։ * Մի երկնչիր՝ վասն որոյ կամիս
ջարչարել. ահա հանդերձեալ է բանսար-
կուն արկանել զի ձեզնջ զի քանտ. զի վոր-
ձիցիք. և ունիցիք զնեղութիւն աւուրս տա-
սըն։ լեր հաւատարիմ մինչև զի մահ. և
11 տայ քեզ զպսակն կենաց։ * Ըր ունի ա-
կանջս՝ լսէիցէ զի՛նչ Հոգին ասէ առ եկե-
ղեցիս. որ յաղթէ ոչ անիրաւի չկրծրդ-
12 մնհոմանէն։ * Եւ առ հրեշտակն՝ որ զի
պերգամոյ եկեղեցւոյն, գրեա. այսպէս ա-
սէ՝ որ ունի զսուրն երկսայրի սրեալ։
13 * Տեսի զգործս քո՝ զի բնակեալ ես՝ ուր
աթոռն է սատանայի. և ունիս զանուն իմ,
և ոչ ուրացար զհաւատս իմ։ յաւուր յո-
րում անթիպաս վկայն իմ հաւատարիմ ե-
ղև. (զի վկայ է իմ հաւատարիմ ամենայն
հաւատացեալ) որ սպանաւ զի ձեզնջ՝ ուր
14 սատանայ է բնակեալ։ * Այլ ունիմ ա-
սել առ քեզ սակաւ. զի կայ առ քեզ վար
դապետութիւնն բաղաամայ՝ որ ուսոյց զբա
զակ դնել զդայթապղուիթի առաջի որդ-
ւոցն իսրլ. ուտել նոցա զպշխեալ և պոռ-
15 նկիլ։ * Այսպէս և դու ունիս զվարդապե
տութիւնն նիկոլայեացոյ՝ զոր ես ատեմ։
16 * Արդ՝ ապաշխարեա ապա թէ ոչ՝ գամ
վաղվաղակի. և պատերազմեցայց ընդ նոսա
17 սրով բերանոյ իմով։ * Ըր ունի ականջս,
լսէիցէ զի՛նչ Հոգին ասէ առ եկեղեցիս։
որ յաղթէ, տայ նմա ուտել զի մանանայէն
թաքուցելոյ. և տայ նմա զվիմն սպիտակ։
և գրեալ անուն նոր զի վիմն. զոր ոչ ոք
18 գիտէ՝ բայց միայն որ առնու։ * Եւ առ
հրեշտակն՝ որ զի թիաթիրայոյ եկեղեցին՝ գր
եա. այսպէս ասէ Որդին Աստ. որոյ աչք
են իբրև զբոց հրոյ. և ոտք նորա նման
19 պղնձի ճշտելոյ։ * Տեսի զգործս քո՝ և զսի
զսէր՝ և զհաւատ՝ և զպաշտօն քո համ-
բե-

բերութիւն: զի բազում է վաստակ քո վերջ
20 ջինն քան զառաջինն: * Այլ ասեմ առ
քեզ բազում. զի ի թողեր զկինն զեզաբէլ-
որ ասէր զինքն մարգարէ. և ուսուցանէր
զմոլորութիւն, զծառայս իմ, պոռնկել՝ և
21 ուտել զզոհեալ: * Եւ ետու նորա ժամ-
մանակ ապաշխարել զպոռնկութիւն իւրենց՝
22 և ոչ ապաշխարեցին: * Ահաւասիկ ես ար
կանեմ զնա ի հիւդ՝ և զգործակիցս իւր՝
ընդ որս չնացաւ՝ ի նեղութիւնս մեծամեծս.
եթէ ոչ ապաշխարեսցեն ի գործոց իւ-
23 րեանց: * Եւ զորդիս նորա սպանից մահ-
ուամբ: և ծանիցեն ամենայն եկեղեցիք՝
եթէ ես եմ, որ յանդիմանեմ զերկիր-
մունս և զսիրտս. և տամ ձեզ իւրաքան-
24 չիւր ըստ գործոց իւրեանց: * Այլ ձեզ
ասեմ, որք ի Թիւատիր էք. և ոչ ունիք
զվարդապետութիւնս զայս. որք ոչ ծանեայք
զխորհուրդս սատանայի՝ զոր խօսին. սակայն
25 ոչ արկից զձեզ զայլ ծանրութիւն: * Զոր
ունիք, պահեցէք՝ մինչև ես գամ:
26 * Եւ որ յաղթէ՝ պահէ զգործս իմ մին-
չև ցվախճան, տայ նմա զիշխանութիւն ի
27 վերայ ազգաց: * Եւ հովուիցէ զնա գա-
ւազանաւ երկաթեայ. և իբրև զանօթ բըր
28 տի փշրեսցէ զնոսա: * Որպէս և ես ըն-
կալայ ի Հօրէ իմմէ. և տայ նմա զաստղն
29 առաւօտու: * Որ ունի ականջս լսելոյ՝ լո-
ւիցէ զի՛նչ հոգին ասէ առ եկեղեցիս:

ԳԼ. Գ:

1 Եւ առ հրեշտակն սարդիկեացւոց եկե-
ղեցւոյն գրեա. այսպէս ասէ՝ որ ունի
զեօթն Հոգին Աւ՝ և զեօթն աստեղս.
տեսի զգործս քո՝ զի անուն կենդանւոյ ու-
2 նիս՝ և մեռեալ ես: * Լեր արթուն՝ և

Տատատեան այսուհետեւ՝ եւ ըզ հանդերձ-
ձեալ ես մեռանիլ։ քանզի ոչ գոյ ըզգործս
3 քո կատարեալ առաջի ԱՅ։ * Արդ՝ ոթ յի
շեա թէ ոնց լուար. եւ պահեա, եւ ապա-
շաւեա։ ապա թէ ոչ զոհարիցանաս՝ գամ
ոնց գող. եւ ոչ գիտես որ ժամ գամ
4 քեզ։ * Որ ունիս սակաւ մի զանուն սար-
դիոնացւոյն. որք ոչ աղտեղացուցին զհան
դերձս իւրեանց. եւ շրջին ՚ի սպիտակ՝ ո-
5 րում արժանի եղեն։ * Որ յաղթէ՝ այսպէս
զգեցցի սպիտակս։ եւ ոչ ջնջեցից անուն
նորա ՚ի դպրուվճէն կենացդ. եւ խոստովա-
նեցից զանուն նորա առաջի հօր իմոյ՝ եւ
6 առաջի հրեշտակացն նորա։ * Որ ունի ա-
կանջս՝ լուիցէ զինչ ասէ Հոգին առ եկե-
7 ղեցիս։ * Եւ առ հրեշտակն եղբայրասիրեայ
եկեղեցւոյն գրեա։ այսպէս ասէ՝ սուրբն եւ
ճշմարիտն. որ ունի զփականս դաւթի։ բա
նայ՝ եւ ոչ ոք է՝ որ փակէ. փակէ, եւ ոչ
8 ոք է՝ որ բանայ։ * Տեսի զգործս քո։ ահա
ետու առաջի քո զդուռն բացեալ. զոր ոչ
ոք կարէ փակել։ զի սակաւ է զօրութիւն քո։
եւ պահեցեր զբան իմ, եւ ոչ ուրացար զա
9 նուն իմ։ * Ահաւասիկ տամ քեզ զժողովն
սատանայի. որք ասեն զինքեանս հրեայս
գոլ՝ եւ ոչ են. այլ ստեն. արարից զնոսա՝
զի եկեսցեն, եւ երկիր պագցեն առաջի ո-
տից քոց. եւ ծանիցեն, զի ես սիրեցի
10 զքեզ։ * Զի պահեցեր զբանն համբերու-
թեան իմոյ. եւ ես պահեցից զքեզ ՚ի ժամ
փորձութեան քոյ. որ հանդերձեալ է գալ
յամենայն տիեզերս. փորձել զնոսա զբնա-
11 կեալս երկրի։ * Ահա գամ վաղվա
զակի. կալ զոր ունիսդ՝ զի մի ոք առցէ
12 զպսակ քո։ * Որ յաղթէ՝ արարից զնա
սիւն տաճարի Ա՛Յ իմոյ. եւ արտաքս այլ մի
ևս ելցէ։ եւ գրեցից ՚ի վերայ նորա զանուն
Ա՛Յ

ԱՅ իմոյ. և զանուն քաղաքի ԱՅ իմոյ՝ ըզ
նորն եԷմի. որ իջանելոյ է յերկնից յԱՅ
13 իմոյ. և զանուն իմ նոր: * Որ ունիկ ական
ջըս՝ լսիցէ զինչ ասէ Հոգին առ եկեղե-
14 ցիս: * Եւ առ Հրեշտակս լաւոդիկեայ եկե
ղեցւոյն գրեա. այսպէս ասէ. ամէնն՝ վկայն
հաւատարիմ, և ճշմարիտ: որ է սկիզբն
15 արարածոց ԱՅ: * Գիտեմ զգործս քո՝
զի ոչ ցուրտ ես՝ և ոչ ջերմ. պարտ էր
16 քեզ ցուրտ լինել՝ և կամ ջերմ: * Այլ
դու գաղջ ես՝ և ոչ ջերմ, և ոչ ցուրտ:
Հանդերձեալ ես փսխել ’ի բերանոյ իմմէ:
17 * Զի ասես. մեծացաւն էի՝ և մեծացայ:
և ոչ իւիք կարօտիմ. և ոչ գիտես, եթէ
դու ես ողորմելի՝ և հեղգ՝ և աղքատ.
18 մերկ՝ և կոյր: * Արդ ես խորհրդակից ե-
ղէց քեզ. առ գնեա յինէն զոսկի փոր-
ձեալ ’ի հրոյ՝ զի մեծասցես. և հանդերձս
սպիտակս՝ զի զգեցցիս. զի մի երեւեսցի ան
վայելչութիւն մերկութեան քոյ. և դիր դեղ
19 յաչս քո՝ զի տեսցես: * Ես, զոր սիրեմ,
յանդիմանեմ, և խրատեմ: նախանձեաց
20 այժմ, և ապաշխարեա: * Ահաւասիկ կամ
եմ առ դուրս քո՝ և բաղխեմ. եթէ ոք
լսիցէ ձայնի իմում. և բանայցէ զդուռն
սըն, մտից առ նա՝ և ընթերիս արարից առ
21 նա. և նա ընդ իս: * Որ յաղթէ՝ տայց նը
մա նստել ընդ իս յաթոռս իմ. որպէս ես
յաղթեցի՝ և նստայ յաթոռ Հօր իմոյ:
22 * Որ ունիկ ականջս՝ լսիցէ զինչ Հոգին
ասէ առ եկեղեցիս:

Գ Լ. Դ:

1 Ե Ւ յետ այսորիկ տեսի, և ահա դուռն
երկնից բացեալ էին, և ձայն փողոյն,
զոր լսէայ զառաջինն, խօսէր ընդ իս, և
ասէր. ել այսր՝ և ցուցից քեզ՝ զինչ լի-
նելոց

2 նելոց է առ յապայն։ * Եւ վազվաղակի
եղէ ես Հոգւով՝ և ահա աթոռ անդ կեր-
3 կնս։ * Եւ ի վերայ աթոռոյն նստեալ
նմանութի տեսութե ականց յասպիսոյ՝ և
4 սարդիոնի։ * Եւ ծիածան շուրջ զաթո-
ռովն. նմանք տեսլեան զմրխտի։ և շուրջ
զաթոռովն աթոռք քսան և չորք. և ի
վերայ աթոռոյն նստեին երիցունք քսան
և չորք. զգեցեալք հանդերձս սպիտակս.
և ի գլուխս իւրեանց պսակս ոսկեզենս։
5 * Եւ յաթոռոյ անտի ելանէին փայլատակ-
մունք՝ և ձայնք՝ և որոտմունք։ և եօթն
ջամբարք հրոյ բորբոքելոյ՝ առաջի աթո-
6 ռոյն. որք են եօթն հոգիքն Աւ։ * Եւ ա-
ռաջի աթոռոյն ծով ապակեղէն, ի նմա-
նութիւն սպիտակութե սառին. և ի մէջ
աթոռոյն՝ և շուրջ զաթոռովքն չորք կեն-
դանիք՝ լիք աչօք յետոյ և առաջոյ։
7 * Եւ էր կենդանին առաջինն նման առիւ-
ծու. և երկրորդ կենդանին նման զոճա-
պակի. և երրորդ կենդանին ունէր երեսս
մարդոյ. և չորրորդ կենդանին նման արծ
8 ուոյ լծառայելոյ։ * Եւ չորից կենդանեացն
էին միոյ միոյ ի նոցանէ վեց լծիւք. շուրջ
ընդակայ աչօք. և ոչ հանգչէին՝ ոչ գիշեր,
և ոչ ցդիշեր՝ յասելոյ. սո, սո, սո, Տէր
Աստուած ամենակալ՝ որ էր. և որ է. և որ
9 գալոց է։ * Եւ յորժամ տային կենդա-
նիքն զպատիւ, և զփառս՝ և զգոհութիւն
նստելոյն ի վերայ աթոռոյն՝ կենդանեացն
10 յաւիտեանս յաւիտենից, * Անկանէին քա-
սան և չորք երիցունքն՝ առաջի նստելոյն
յաթոռն. և երկիրպագանէին կենդանեացն
յաւիտեանս յաւիտենից. և դնէին զպատ-
սակս իւրեանց առաջի աթոռոյն՝ ասէին։
11 * Արժան է քեզ Տէր Աստուած մեր՝ առնուլ զպ-
ատիւս՝ և զպատիւ, և զզօրութիւն։ զի դու
ստա-

ստացար զՅա՛մ. և ՚ի քո կամիլդ ստեղծան. և կան հաստատուն։

ԳԼ. Ե։

1 Եւ տեսի յաջոյ ձեռինն, որ նստէր յա
Թոռն, զի ունէր գիրք՝ գրեալ նե-
քից և արտաքոյ։ կնքեալ եօթն կնքով։
2 * Եւ տեսի զՅրեշտակ մի զօրաւոր՝ զի քա
րոզէր ձայնիւ մեծաւ և ասէր. ով է ար-
ժանի բանալ զգիրքդ՝ և լուծանել զկնիք
3 դորա, * Եւ ոչ՛ք կարէր՝ ո՛չ յերկինս, և
ո՛չ յերկրի՝ և ո՛չ ՚ի նեղոց երկրի՝ բանալ
4 զգիրն, և ո՛չ նայիլ ՚ի նա։ * Եւ ողբայի
բազումք՝ զի ոչ՛ք գտաւ արժանի բանալ
զգիրն, և ընթեռնուլ զնա. կամ տեսա-
5 նել զնա։ * Եւ միոմն յերիցանցն ասէ։ մի
ողբայք. ահաւասիկ յաղթեաց առիւծն
յազգէն յուդայ, յարմատոյն դաւթի, բա
6 նալ զգիրսն՝ և զեօթն կնիքս նո։ * Եւ ՚ի
մէջ աթոռոյն և չորից կենդանեացն՝ և ՚ի
մէջ երիցանցն գառն կայր զենեալ. որոյ
էր եօթն եղջիւրս. և եօթն աչս. որք են
եօթն հոգիք ԱՅ, առաքեալք ընդ ամենայն
7 երկիր։ * Եւ եկն՝ և կալաւ յաջոյ ձեռա-
նէ նորա որ նստէր ՚ի վերայ աթոռոյն։
8 * Եւ յորժամ էառ զգիրսն, չորք կենդա
նիքն, և քսան և չորք երիցունքն անկա-
նէին առաջի գառինն. և ունէին իւրաքան
չիւր զքնար, և զբուրվառ ոսկի լի խնկով.
9 որք են աղօթք սրբոցն։ * Եւ օրհնէին
զերգս նորս. և ասէին։ արժանի ես առ-
նուլ զգիրսդ՝ և բանալ զկնիք դորա։ զի
զենար՝ և գնեցեր զմեզ ԱՅ արեամբ քով,
յամենայն ազգաց՝ և ՚ի լեզուաց՝ և ՚ի ժո-
10 ղովրդոց հեթանոսաց։ * Եւ արարեր ԱՅ
մեզ քահանայս՝ և թագաւորս՝ թագաւո-
11 րել ՚ի վերայ երկրի։ * Եւ տեսի, և լուայ
զձայն

զնայն հրեշտակայ բազմայ՝ որք կային շուրջ
զաթոռովն, և զչորիսեքն կենդանեացն, և
զքահանայիւքն ։ և էր թիւ նոցա՝ բիւրք
2 բիւրուց՝ և հազարք հազարաց ։ * Որք ա-
սէին ձայնիւ մեծաւ. արժանի է գառնդ զե
նեալ առնուլ զմեծութիւն, և զիմաստու-
թիւն, և զյօրութիւն, և զպատիւ, և զփառս,
3 և զօրհնութիւն ։ * Եւ ամենայն արարածք՝
որք են յերկինս և յերկրի՝ և որք ՚ի ծո-
վու՝ և որք ՚ի նոսա. լուայ՝ որք ասէին
ձայնիւ մեծաւ. որ նստիս յաթոռն՝ և գառն
օրհնեալ՝ բարձրացեալ՝ և փառաւորեալ՝
4 յաւիտեանս յաւիտենից ։ * Եւ չորք կեն-
դանիքն ասէին. ամէն։ և քահանայքն չորք ե-
րիցուքն անկանէին առաջի նորա՝ և եր-
կիրպագանէին կենդանւոյն յաւիտեանս յա
ւիտենից ։

Գլ. Զ։

1 Եւ տեսի, զի եբաց գառնդ զմիոյն ՚ի կնքոցն. և
՚ի միոյ ՚ի չորից կենդանեացն լսեի ըզ-
ձայն որոտման՝ զի ասէր՝ գամ։ * Եւ տե-
սի, և ահա ձի, և որ հեծեալն էր ՚ի նմա՝
ունէր զաղեղն. և տուաւ նմա պսակ. և
ել յաղթօղն, զի յաղթեսցէ ։ * Եւ յոր-
ժամ եբաց զկնիքն երկրորդ, լուայ երկ-
րորդ կենդանւոյն՝ զի ասէր. գամ, և տես։
* Եւ ել այլ ձի կարմիր ։ և հեծեալն էր
՚ի նմա՝ տուաւ նմա առնուլ զխաղաղութիւն
յերկրէ. զի զմիմեանս զենցեն. և տուաւ
նմա սուր մեծ ։ * Եւ յորժամ եբաց զկնի-
քըն երրորդ, լուայ կենդանւոյն՝
զի ասէր. գամ, և տես։ և տեսի, և ահա
ձի սեաւ. և որ նստեալն էր ՚ի վերայ նո՝
ունէր կշիռս ՚ի ձեռին իւրում։ * Եւ լուայ
զնայն ՚ի միջոյ չորից կենդանեացն. կասկիծ
մի ցորեան՝ դենարի միոջ. և երիք կասկիծ
գա-

դարի՝ դէնաբի միջ. և զձկէն և զդինի մի
7 ջնասեոցես: * Եւ յորժամ եբաց զինքն
չորրորդ, լուաւ զնայն՝ ի չորրորդ կենդան-
8 ւոյն՝ զի ասէր՝ գա՛, և տես: * Եւ տեսի,
և ահա ձի շլտուս՝ և որ նստուր՝ ի վր նո՛
ունէր զմահ՝ և դժոխք երթային զնովն.
և տուաւ նմա իշխանութիւն չորրորդ մասին
աշխարհի՝ սատակել սրով՝ և սովու՝ և
9 մահուամբ՝ և գազանօք երկրի: * Եւ յոր
ժամ եբաց զինքն հինգերորդ՝ տեսի ՚ի
ներքոյ սեղանոյն զհոգիս ամենայն մարդկան
զեղեալս վասն բանին Աստ և վասն վկայու-
10 թեն՝ զոր ունէին: * Եւ աղաղակէին ՚ի ձայն
մեծ՝ մինչև յիրկիր Տէր՝ (սո՛ւր և ճշմարիտ)
ո՞չ դատես՝ և խնդրես զվրէժ արեան մե-
11 ըոյ ՚ի բնակչաց երկրի: * Եւ տուաւ նոցա
արկանեղիս սպիտակ. և ասացաւ նոցա՝ զի
հանգիցեն փոքր մի ժամանակս. մինչև լցոյ
գին ծառայակիցք նո՛ և եղբարք նո՛ որք
հանդերձեալ էին կատարել իբրև զնոսա:
12 * Եւ տեսի յորժամ եբաց զկնիքն վեցե-
րորդ, և ահա շարժուածն մեծ եղև. և արե
դակն եղև սեաւ իբրև զկապերտ այծեայ.
և լուսինն բոլորովին եղև արիւն:
13 * Եւ աստեղք երկնից լծօծափեցան յերկ
իր: որպէս տերև լծենւոյ՝ զի ուժգին շր-
14 չեսցէ ՚ի հողմոյ: * Եւ երկինն իբրև զմա
գաղաթեայ պիրս գաղարիւր: և ամ լերինք
և կղզիք ՚ի տեղւոյ իւրեանց շարժեցան:
15 * Եւ լծապատուիք երկրի՝ և իշխանք՝ և հա
զարապետք՝ և մեծամեծք՝ և զօրաւորք և
ամ ծառայք՝ և ամ ազատք՝ լծաքուցին
զինքեանս յայրս և ՚ի ծերպս վիմայ:
16 * Եւ ասէին լերանց լծէ անկերուք ՚ի վե
րայ մեր. և գրկուրս լծէ՝ ծածկեցէք զմ
մեզ, յերեսաց նստողին ՚ի վերայ աթոռոյն
17 և ՚ի բարկութենէ գառնին: * Զի եկն օր
մեծ

մեծ բարկութեանն նորա՝ և ո՞վ կարէ կալ առաջի նը։

Գլ. Ի։

1 Եւ յետ այսորիկ տեսի չորս հրեշտակս՝ վն կայնն ՚ի չորս անկիւնս երկրի. և ունէին զչորս հողմս երկրի. վն մի շնչեայն հողմ ՚ի վերայ երկրի. և մի ՚ի ծովս՝ և մի
2 ՚ի ծառս։ * Եւ տեսի զայլ հրեշտակ՝ վն ել յարևելից՝ և ունէր վնինք Աստուծոյ կենդանւոյ. և աղաղակեաց ձայնիւ մեծաւ առ չորս հրեշտակսն՝ որոց առեալ էր զիշխանութիւն ապականել զերկիր՝ և զծով։
3 * Եւ ասէ։ Մի վնասէք երկրի՝ մի ծովու՝ և մի ծառոց. դադարեցէք՝ մինչև կնքեցից
4 զծառայս Աստ ՚ի ճակատս նոցա։ * Եւ լուայ զթիւ կնքելոցն, վն էին հարիւր քառասուն և չորքհազարք կնքեալք ՚ի յամենայն ազգէ որդւոցն Իսր։
5 * Յազգէն յուդայ՝ երկոտասանհազար կնքեալ։ Յազգէն ռուբենի՝ երկոտասան հազար կնքեալ։ Յազգէն գադայ՝ երկոտասան հազար կնքեալ։
6 * Յազգէն ասերայ՝ երկոտասան հազար կընքեալ։ Յազգէն նեփթաղիմայ՝ երկոտասան հազար կնքեալ։ Յազգէն մանասէի՝
7 երկոտասան հազար կնքեալ։ * Յազգէն շմաւոնի՝ երկոտասանհազար կնքեալ։ Յազգէն ղևւեայ՝ երկոտասանհազար կնքեալ։ Յազգէն իսաքարայ՝ երկոտասան հազար
8 կնքեալ։ * Յազգէն զաբուղոնի՝ երկոտասանհազար կնքեալ։ Յազգէն յովսէփայ՝ երկոտասանհազար կնքեալ։ Յազգէն բենիամինի՝ երկոտասանհազար կնքեալ։
9 * Եւ յետ այսորիկ տեսի՝ և ահա ժողովուրդ բազում, զոր ոչ գոյր թիւ ումեք ՚ի նմանոցայ՝ և յամենայն ազգաց. և յամենայն ցեղոցն՝ և յամենայն ժողովրդոց. ոլք կայնն առաջի

աթոռ-

աթոռոյն՝ և առաջի գառինն արկեալ փիւ-
րեամբք հանդերձս սպիտակս՝ և արմաւե-
10 նիս ՚ի ձեռս իւրեանց։ * Աղաղակէին ՚ի
ձայն մեծ՝ և ասէին. փրկութիւն ԱՅ մերոյ՝
որ նստի ՚ի վերայ աթոռոյն, և գառինն։
11 * Եւ ամենայն հրեշտակք կային շուրջ զա-
թոռոնքն, և զծերսիւքն, և զչորիւք կեն-
դանեօքն. անկանէին յերեսս առաջի աթո-
12 ռոյն՝ և երկիրպագանէին ԱՅ։ * Ասելով
Ամէն։ Օրհնութիւն, և փառք, և իմաս-
տութիւն, և գոհութիւն, և պատիւ, և զօրու-
թիւն, և շնորհք Տ՚ն ԱՅ մերոյ՝ յաւիտեանս
13 յաւիտենից. Ամէն։ * Եւ ասէ ցիս՝ մի
յերիցանց անտի. սոքա, որք զգեցեալք
են պճանդերձս սպիտակս՝ ո՞վք են՝ և կամ
14 ուստի գան։ * Եւ ասացի ցնա՝ Տ՚ը դու
գիտես։ և ասէ ցիս. սոքա են՝ որք գան
՚ի վշտաց մեծաց. և լուացին զարկանելիս
իւրեանց՝ և սպիտակացուցին արեամբ գա-
15 ռինն։ * Վասն այնորիկ են առաջի աթո-
ռոյն ԱՅ և պաշտեն ցնա զտիւր և զգիշեր
՚ի տաճարի նորա. և որ նստի ՚ի վերայ ա-
16 թոռոյն՝ բնակեալ է ՚ի նոսա։ * Ո՛չ քաղ-
ցեսցին՝ և ո՛չ ծարաւեսցին. և ո՛չջոք մեղիցէ
17 նոցա. ո՛չ արեգակն, և ո՛չ ոևէր։ * Եւ գա-
ռնն ՚ի միջոց աթոռոյն իւրոց հովուեսցէ
զնոսա. և առաջնորդեսցէ նոցա ՚ի կենդա
աղբիւրս ջրոց կենդանեաց։ քանզի եհատ
Աստ զամ արտօսր յաչաց նոցա։

ԳԼ. Ը։

1 Եւ յորժամ եբաց զկնիքն եօթներորդ՝
եղև լռութիւն յերկինս՝ ոգի կէս ժա-
2 մու։ * Եւ տեսի հրեշտակս եօթն, որք
առաջի ԱՅ կային, և տուաւ նոցա եօթն
3 փող։ * Եւ այլ հրեշտակ եկն՝ և եկաց
առ սեղանն, և ունէր խնկանոց ոսկի. և
տուաւ

տուաւ նմա խունկ բազում, զի մատուսցէ
զաղօթս ամենայն սրբոց, ՚ի վերայ ոսկեղէն
4 սեղանոյն առաջի աթոռոյն ԱՅ։ * Եւ եել
ծուխ խնկոցն աղօթք սրբոցն ՚ի ձեռաց հր
5 րեշտակացն առաջի ԱՅ։ * Եւ եղից հրեշ
տակն զնկատնոյն ՚ի հրոյ սեղանոյն և էարկ
զնա յերկիր։ և եղև որոտումն, ձայնք՝ և
6 փայլատակումն. և շարժումն մեծ։ * Եւ
եօթն հրեշտակքն՝ որք ունէին զեօթն փո
ղոս՝ պատրաստեցին զինքեանս առ ՚ի հար
7 կանել։ * Եւ առաջին հրեշտակն եհար
զիւղն, և եղև կարկուտ՝ և հուր՝ և ա
րիւն խառնեալ՝ և անկաւ յերկիր. և զե
րորդ մասն ծառոց այրեաց։ և ամենայն
8 դալարի խոտ տոչորեցաւ։ * Եւ երկրորդ
հրեշտակն փողեաց՝ և իբրև զլեառն մի
մեծ հրդեհեալ անկաւ ՚ի ծով։ և եղև եր
9 րորդ մասն ծովու արիւն։ * Եւ սատակե
ցաւ երրորդ մասն լողակաց՝ և որ ունէր
զշունչ կենդանւոյ, ապականեցաւ։ և եր
10 րորդ մասն նաւուց ընկղմեցաւ։ * Եւ եր
րորդ հրեշտակն փողեաց՝ և անկաւ յերկ
նից աստղ մի մեծ՝ բոլբոջեալ իբրև ըզ
ջամբար։ և անկաւ յերրորդ մասն գետոց
11 և ազբերաց։ * Եւ էր անուն աստեղն դառ
նալ՝ և եղեալ մեռան ՚ի դառնութենէ
12 ջուրցն։ * Եւ չորրորդ հրեշտակն հար
կանէր, և վնասուրեաւ երրորդ մասն լուս
նի՝ և երրորդ մասն աստեղաց։ և խաւա
րեաւ երրորդ մասն նոցա։ և աւուր ոչ լու
սաւորէր մասն երրորդ՝ և գիշերոյ նոյն
13 պէս։ * Եւ տեսի՝ և լուայ զձայն հրեշտա
կի թռուցելոյ ՚ի մէջ երկնից, զի ասէր ՚ի
ձայն մեծ. վայ՝ վայ՝ վայ՝ որք բնակեալ
են յերկրի. յորժամ լինիցի ձայն և այլ երից
փողոց, որ կատարին հրեշտակքն հարկանել։

Գլ. Թ.

1 Եւ հինգերորդ հրեշտակն փողը։ և տեսի, մի աստղ մի անկանիւլ յերկնից յերկիր, և տուաւ նմա բանալի գբոյն
2 անդնդոց։ * Եւ եբաց զդուռն անդնդոց. և ելանէր ծուխ ի գբոյն որպէս ծուխ հնոցի մեծի։ և խաւարեցաւ արեգակն և օդ։
3 * Եւ ի գբոյն ելանէր մարախ յերկիր։ և տուաւ նոցա իշխանութիւն իբրև զկայծոց
4 կարձի։ * Եւ ասացաւ նոցա՝ զի մի մեղցեն խոտոյ երկրի. և մի ամ ծառոյ, բայց միայն մարդկան երկրայնոց. որք ոչ ունիցին զնշանն ի վերայ ճակատուց իւրեանց։
5 * Եւ տուաւ նոցա չարամանն՝ զի մի սպանանիցեն զնոսա. այլ չարչարեսցեն զնոսա ամիս հինգ. և չարչարանք նոցա իբրև ըզ խայթոցս կարձի, որ հարկանիցէ զմարդ։
6 * Եւ յաւուրսն յայսոսիկ խնդրեսցեն մարդիկ զմահ՝ և ոչ գտցեն։ և ցանկասցեն մեռանիլ՝ և փախիցէ ի նոցանէ մահ։
7 * Եւ նմանութիւնն մարախոյն, ի նմանութիւն ձիոց պատրաստելոց ի պատերազմ։ և ի վերայ գլխոց նոցա իբրև զպսակս նմանեալ ոսկւոյ։ և երեսք նոցա իբրև զերեսս
8 մարդոյ։ * Եւ հերք նոցին իբրև զհերս կնոջ. և ատամունք նոցա իբրև զառիւծուց։
9 * Եւ ունէին զրահս իբրև զրահս երկաթիս։ և ձայն թևոց նոցա՝ իբրև զձայն կառավարաց ձիոց բազմաց՝ որք արշաւեն ի
10 պատերազմ։ * Եւ ունէին պոչս ըստ նմանութեան կարձից։ և խայթոյ յպոչս նոցա։ և ունէին զիշխանութիւնն չարչարել զմարդիկ ամիս հինգ։
11 * Եւ ունէին զթագաւոր ի վերայ իւրեանց զհրեշտակն դժոխոց։ և անուն նորա եբրայեցերէն՝ աբզադոն։ որ կոչի ի հայ բարբառ կորուստ։

* Ահա

12 * Ահաւասիկ վայ մի է՛անց. և վայք երկու
13 գալոց են։ * Եւ վեց երորդ հրեշտակն
Հալփանէլը զփողն։ և լսեայ զ՚ձայն՝ ի չորից
կենդանեացն՝ որք են առաջի սեղանոյն Աս-
14 * Ջի ասէր ցհրեշտակն վեցերորդ, որ ու
նէր զփողն. լո՛ծ զչորս հրեշտակն զկա-
պեալսն ի վերայ գետոյն մեծի եփրատայ։
14 * Եւ լուծան չորք հրեշտակքն՝ պատրաս-
տեալք ի ժամ, և յօր՝ և յամիս՝ և ի
տարի. զի սպանցեն զերրորդ մասն մարդ-
16 կան։ * Եւ համարք հեծելոց զօրայ նոցա՝
բիւրք բիւրուց՝ և հազարք հազարաց՝ լը-
17 ո՛ւայ զձի՛ս նոցա։ * Եւ տեսի ձիս ի տես
լեանն, և հեծեալս ի նոսա՝ որք ունէին
զրահս հրեղէնս։ և յակինթիս հրդեհ՚ալս
ծծմբով։ և գլուխք ձիոյն իբրև զգլուխս
առիւծուց։ և ի բերանոց նոցա հուր ելա-
18 նէր և ծուխ՝ և ծծումբ։ * Եւ ի հար-
ո՛ւածոյս յայսցանէ մեռաւ երրորդ մասն
մարդկան ի հրոյն՝ և ի ծխոյն՝ և ի ծծմ-
19 բոյն, որ ելանէր ի բերանոց նոցա։ * Ջի
իշխանութի՛ն ի բերանոց նոցա է՝ և յգլուխս
նոցա։ և ապիք նոցա նմանութի՛ւն օձի։ և
ունէին գլուխս՝ որով սատակէին զանկ-
20 ո՛ւսեան։ * Եւ այլք ի մարդկանէ՝ որք ո՛չ
մեռան ի հարո՛ւածոյս յայսցանէ, և ո՛չ
ապաշխարեցին, և ո՛չ դարձան ի գործոց
ձեռաց իւրեանց. յերկրպագութի՛ւնէ դիւաց՝
և կռաց՝ յոսկի՝ և ի դրամ՝ և յարճա՛ի՝ և ի քարէ՝
և ի պղնձոյ. և ի քարէ, և ի փայտէ։
որք ո՛չ տեսանել կարեն՝ և ո՛չ լսել՝ և
ո՛չ գնալ։ * Եւ ո՛չ ապաշխարեցին ի մար
դասպանութի՛ւնէ՝ և ի դեղատո՛ւութի՛ւնէ, և ի
պոռնկութի՛ւնէ՝ և ի գողութի՛ւնէ իւրեանց։

Գլ. ժ։

1 Եւ տեսի զայլ հրեշտակ զօրաւոր՝ զնի
իջանելր յերկնից. և զգեցեալ էր
զամպ՝ և ծիածան ի գլուխ նորա ։ և ե-
րեսք նորա իբրև զարեգական ։ և ոտք նորա
2 իբրև զսիւն հրոյ ։ * Եւ ունէր ի ձեռին
իւրում գրկոյկ մի բացեալ. և եդ զոտն
իւր զաջ ի վերայ ծովուս. և զձախն ի վե
3 րայ երկրի ։ * Եւ աղաղակեաց ի ձայն մեծ՝
և կոչեաց իբրև զառիւծ ։ և յորժամ ա-
ղաղակեաց՝ խօսեցան եօթն որոտմունքն
4 յիւրեանց ձայնսն ։ * Եւ յորժամ խօսե-
ցան եօթն որոտմունքն՝ կամէի գրել ։ և
լուայ զձայն յերկնից՝ զի ասէր ։ կնքեա,
զոր խօսեցան եօթն որոտմունքն՝ և մի
5 գրեր ։ * Եւ զհրեշտակն՝ զոր տեսի, որ
եդ զոտն իւր ի վերայ ծովուս, և զմիւսն ի
վերայ ցամաքի, համբարձ զձեռն իւր զաջ
6 յերկինս ։ * Եւ երդուաւ ի կենդանին յա
ւիտեանից՝ որ հաստատեաց զերկինս՝ և զորս
ի նմա ։ և զերկիր և զորս ի նմա ։ զի ոչ
7 ևս կայ այլ ժամանակ ։ * Այլ յաւուրս
ձայնի եօթնեորդի հրեշտակին՝ յորժամ
հարկանէ զփող՝ կատարեսցի խորհուրդն
Աստուծոյ ։ որպէս աւետարանեաց ի ձեռն ծա-
8 ռայից իւրոց մարգարէից ։ * Եւ ձայնն՝ զոր
լուայ յերկնից. դարձեալ խօսեցաւ ընդիս՝
և ասէ ։ երթ՝ առ զգրկոյկն, զոր ունի հր
բեշտակն բացեալ ի ձեռին իւրում, և կայ
ի վերայ ծովուս և ցամաքի ։ * Եւ ես եր-
թեայ առ հրեշտակն՝ խնդրեցի ի նմանէ
և ասէ ցիս, առ զսա՝ և կեր զդոյն. և
դառնասցի յորովայն քո. այլ ի բերան
10 քո եղիցի քաղցր իբրև զմեղր ։ * Եւ առի
զգրկոյկն բացեալ ի հրեշտակէն՝ և կլի ըզ
նա ։ և էր ի բերան իմ որպէս մեղր՝ և

յոր-

յորժամ կերիւ, դառնայաւ որովայն իմ։
11 * Եւ ասէ ցիս. Հասանիւ քեզ դարձեալ մարգարէանալ ՚ի ժողովուրդս՝ և ՚ի հեթանոսս. և ՚ի լեզուս՝ և ՚ի թագաւորս երկրի։

ԳԼ. ԺԱ։

1 Եւ տուաւ ինձ եղէգն նման գաւազանի. և կայր հրեշտակն՝ և ասէ ցիս։ արի, և չափեա զտաճարն ԱՅ՝ և զսեղանն՝ և
2 զերկրպագուսն՝ որք ՚ի նմա։ * Եւ զգաւիթն, որ է արտաքոյ տաճարին՝ լիր՝ զի զնա՝ և մի չափեր. զի տուեալ է նա հեթանոսաց։ և զքաղաքն սուրբ կոխեսցեն ամիսս
3 քառասուն և երկու։ * Եւ տացե երկուց վկայից իմոց՝ և մարգարէասցին աւուրս հազար՝ երկերիւր և վաթսուն՝ զգեցեալ ըզ-
4 գուրձս։ * Սոքա են երկու ձիւթենիք՝ և երկու ճրագք. որք կան առաջի ԱՅ երկրի։
5 * Եւ որք կամիցին վնասել նոցա, հուր ել ցե ՚ի բերանոց նոցա՝ և կերիցէ զթշնամիս նոցա։ և որք կամիցին մեղանչել նոցա՝ այս
6 սպէս սատակեսցին։ * Սոքա ունին զիշխանութիւն փակել զերկինս՝ զի մի տեղասցէ յաւուրս մարգարէութեան նոցա։ և ունին զիշխանութիւն ՚ի վերայ ջուրց դարձուցանել զնոսա յարիւն։ և հարկանել զերկիր ամենայն հարուածս՝ քանիցս անգամ կամիցին։
7 * Եւ յորժամ կատարեսցեն զնոսա աւուրս վկայութեան իւրեանց, յայնժամ գազանն՝ որ ելանէ յանդնդոց՝ տացէ ընդ նոսա զպատերազմ. և յաղթեսցէ նոցա, և սպանցէ
8 զնոսա։ * Եւ դիք նոցա անկեալք կայցեն ՚ի մէջ հրապարակաց քաղաքի նոցա մեծի։ որ անուանեալ կոչի ըստ հոգևոյն սոդոմ, և եգիպտոս։ ուր և Տէրն նոցա խաչեցաւ։
9 * Եւ տեսցեն զնոսա ամենայն ցեղք՝ և ժո-

ղո-

զովուրդք՝ և ամենայն լեզուք՝ և հեթա-
նոսք ։ զի դիք նոցա անկեալք կայցեն զե-
րիս աւուրս և կէս ։ և ոչ տայցեն թաղել
10 ՚ի գերեզմանս զոսկերս նոցա ։ * Եւ որք բը
նակեալք են յերկրի՝ ուրախ լինին՝ և խըն
դան ՚ի վերայ նոցա ։ մինչև ընծայս և պա
տարագս սուն տանիլ միմեանց ։ վասն զի
սոքա երկոքեան մարգարէքս չարչարեացին
11 զբնակիչս երկրի ։ * Եւ յետ երից աւուրց
և կէսոյ՝ հոգի կենդանի ԱՅ մտաւ ՚ի նո-
սա, և յարիցին. կացին ՚ի վերայ ոտից
իւրեանց, և ահ և երկիւղ մեծ անկաւ ՚ի
վերայ ամենեցուն՝ որք տեսին զնոսա ։
12 * Եւ լուան ձայն մեծ՝ որ ասէր ցնոսա ։
վերացարո՛ք, և ելո՛ք ասա ։ և վերացան՝ և
ելին յերկինս ամպոք ։ և տեսին զնա ։ թշն
13 նամիք նոցա ։ * Եւ ՚ի ժամուն յայնմիկ շար
ժումն մեծ եղև ։ և տասներորդ մասն քա-
ղաքին ընկղմեցաւ ։ և մեռան ՚ի շարժմա-
նէն այնք եօթն հազար ։ և յետ այնորիկ
ահ մեծ եղև յամենեսեան. և փառս տային
14 ԱՅ երկնաւորի ։ * Անհաւասիկ վայն երկ-
րորդ գնաց. և վայն երրորդ գալոց է վաղ
15 վաղակի ։ * Եւ յորժամ եօթներորդ հր-
եշտակն հարկանէր զփողն, եղև ձայն յեր
կինս՝ և ասէ ։ եղև թագաւորութիւն ամե-
նայն տիեզերաց Տ՚ն մերոյ՝ և Քրի՛ստոյ ։
և թագաւորեսցէ ՚ի վերայ միմի յաւիտեանս
16 յաւիտենից. Ամէն։ * Եւ քսան և չորք ե-
լիսունքն, որք նստէին յաթոռս իւրեանց
առաջի ԱՅ, անկանէին ՚ի վերայ երեսաց
իւրեանց՝ և երկիրպագանէին Տ՚ն ԱՅ՝ և
17 ասէին։ * Գոհանամք զքէն Տէր Աստ ամենա
կալ ։ որ էն, և եաս՝ և որ գալոց ես. և
առեր զզօրութիւնդ քո մեծ, և թագաւորե-
18 ցեր ։ * Եւ հեթանոսք բարկացան ։ և եկն
բարկութիւնդ քո՝ և ժամանակ մեռելոց՝ ի
դատես-

դատեսցին : և տես վարձս ծառայից քոց
մարգարէից. և սրբոց երկիւղածաց անո-
ւանն քոյ. փոքունոյ՝ և մեծամեծաց: և ա-
19 պականես զապականիչս երկրի : * Եւ բա-
ցաւ տաճարն Աստ՝ որ յերկինս : և երևե-
ցաւ տապանակն Աստ՝ որ ի տաճարի նո՛ր :
և եղեն փայլատակմունք՝ և ձայնք : և որո-
տումն, և շարժուածն. և կարկուտ մեծամեծ:

ԳԼ. ԺՒ:

1 Եւ նշան մեծ երևեցաւ յերկինս. կին
մի արկեալ զիւրեաւ զարեգակն. և
լուսինն ի ներքոյ ոտից նորա. և ի վերայ
գլխոյ նորա պսակ յաստեղաց երկոտասա-
2 նից : * Եւ էր յղի. և ձչէր յերկինէն՝ և
բազմօք վշտօք մերձ էր ի ծննդիլ :
3 * Եւ երևեցաւ այլ նշան յերկինս՝ և ա-
հաւասիկ վիշապ մի մեծ հրեղէն. որոյ էին
գլուխք եօթն՝ և եղջիւրք տասն. և ի վե-
4 րայ գլխոց նորա եօթն խոյրք : * Եւ տուտ
նո՛ր քարշէր զերրորդ մասն աստեղաց երկ-
նից՝ և էարկ զնոսա յերկիր : և վիշապն
կայր առաջի կնոջն որ հանդերձեալ էր ծը
նանիլ. զի յորժամ ծնցի կինն զորդի նո-
5 ւայ զնա վիշապն : * Եւ ծնաւ կինն զորդի
արու՝ որ հանդերձեալ էր հովուել զա-
հեթանոսս գաւազանաւ երկաթեայ. և յա
փըշտակեցաւ որդի նորա առ Աստ, և առ
6 աթոռ նորա : * Եւ կինն փախեաւ յանա-
պատ՝ ուր էր տեղի նմա պատրաստեալ
յԱստ. զի կերակրեսցի անդ աւուրս հազար
7 երկերիւր և վաթսուն : * Եւ եղև պատե-
րազմ յերկինս. Միքայէլ և հրեշտակք իւր
կռուէին ընդ վիշապին : և վիշապն պատե-
8 րազմէր զօրօք իւրովք : * Եւ ոչ կարացին
կալ ընդդէմ : և տեղի ոչ գտաւ նմա յեր-
9 կինս : * Եւ անկաւ վիշապն մեծ՝ օձն առա-

ջին.

ջին. որ անուանեալ կոչի քէհնզեբուղ և
սատանայ. որ մոլորեցոյց զամ աիեզերս
երկրի. և հրեշտակք նորա ընդ նմա անկան։
10 * Եւ լսեայ զձայն մեծ յերկնից՝ որ ասէր։
արդ եղև փրկութիւն, և զօրութիւն. և ար-
քայութիւն Աստուծոյ մերոյ. և իշխանութիւն օծե-
լոյ նորա. զի անկաւ չարախօսն եղբարց մե-
րոց. որ չարախօսէրն զնոսայանէ առաջի Աս-
11 ուծոյ և ի գիշերի։ * Եւ նոքա յաղ-
թեցին նմա արեամբ գառինն. և բանիւ
վկայութեան նորա։ և ոչ հաճեցան ընդ վի-
12 շապին մինչև ի մահ։ * Վասն այսորիկ ու-
րախ լերկինք՝ և ամենեքեան՝ որք բը-
նակեալ էք ի նմա. վայ երկրի և ծովու.
զի անկաւ բանսարկուն առ ձեզ. որ ունի
զգայսուրն բազում։ և կայցէ առ սակաւ ա-
13 ժամանակ։ * Եւ յորժամ ետես վիշապն,
թէ անկաւ յերկիր՝ զհետ եղև կնոջն, որ
14 ծնաւ զմանուկն արու։ * Եւ տուան կնոջն
երկու թևք արծուոյ մեծի՝ զի թռիցէ յա-
նապատ ի տեղի իւր՝ ուր կերակրիւր անդ
ժամանակ, և ժամանակս, և կէս ժամա-
15 նակի՝ յերեսաց օձին։ * Եւ եհեղ օձն ի
բերանոյ իւրմէ զհետ կնոջն ջուր՝ զի ըն-
16 կղմեսցէ զնա։ * Եւ օգնեաց երկիր կնոջն.
և եբաց երկիր զբերան իւր, և եկուլ ըզ
ջուրն, զոր եհեղ վիշապն ի բերանոյ իւր-
17 մէ։ * Եւ յամեաւ վիշապն ընդ կնոջն. և
գնաց պատերազմիլ ընդ այլ զաւակս նո-
որք պահէին զպատուիրանսն Աստուծոյ. և ու-
18 նէին զվկայութիւնն Յիսուսի։ * Եւ եկաց
ի վերայ առապոյ ծովուն։

ԳԼ. ԺԳ։

1 Եւ տեսի զի ելանէր ի ծովէն գազան. և ունէր գլուխս եօթն՝ և եղջիւրս տասն. և ի վերայ եղջերաց նորա տասն խոյր։ և ի վերայ գլխոց նր անուն հայհոյու-
2 թիւն։ * Եւ գազանն՝ զոր տեսի, նման ընձու։ և ոտք նորա իբրև զարջոյ. և բե-րան նորա որպէս զառիւծու. ևետ նմա վի-շապն զզօրութիւն իւր՝ և զաթոռ իւր, և
3 զիշխանութիւն իւր մեծ։ * Եւ մի ի գլխոց նորա վիրաւորեալ էր ի մահ. և վէրն մա-հու նորա ողջացաւ։ Եւ զարմացաւ ամե-նայն երկիր ընդ գազանն. զի ետ նմա վի-
4 շապն զիշխանութիւն իւր։ * Եւ երկիրպագին վիշապին՝ որ ետ զիշխանութիւնն գազանին. ևասէին՝ ո՞վ իսկ նման գազա-նին. կամ ո՞վ կարէ պատերազմիլ ընդ
5 նմա։ * Եւ տուաւ նմա բերան խօսել զմե-ծամեծս, և հայհոյութիւնս. և տուաւ նմա իշխանութիւն զամիսս քառասուն և երկու։
6 * Եւ բացաւ զբերան իւր հայհոյութիւն առ Աստուած. և հայհոյեաց զանուն նորա՝ և զխո-րան նորա. և զայնոսիկ՝ որք յերկինս բը-
7 նակին։ * Եւ տուաւ նմա պատերազմիլ ընդ սուրբս՝ և յաղթել նոցա. և տուաւ նմա իշխանութիւն ի վրայ ամենայն ազգաց և լե-զուաց
8 և ժողովրդոց։ * Զի երկիրպագցեն նմա ամենեքեան՝ որք բնակեալ են ընդ երեսս երկրի. որոց ոչ են գրեալ անուանք նոցա ի գլխարկութեան կենացդ գառինն զեղեալ ի
9 սկզբանէ աշխարհի։ * Որք ունին ական
10 ջուս լսելոյ՝ լուիցեն։ * Զի են ոմանք՝ որք ի գերութիւն վարեսցին. և են ոմանք՝ որք սրով մեռցին. և են ոմանք՝ որք անձամբ զանձինս սպանանիցեն. աստ է համբերու-
11 թիւն և հաւատ սրբոց։ * Եւ տեսի այլ գա-

զան

զան՝ զի ետանէր յերկրէ. և ունէր եղջիւրս
երկուս նման գառինն. և խօսէր իբրև վի-
12 շապն: * Եւ զիշխանութիւն զամ զառաջնոյ
գազանին գործէր առաջի նորա. և առնէր
զերկիր և զամ բնակիչս նորա, զի երկիր-
պագանիցեն գազանին առաջնոյ՝ որ ինչպէս ող-
13 ջասցի վէր մահու նորա: * Եւ առնէր
նշանս բազումս. և տայր հրոյ իջանել յերկ-
14 նից յերկիր՝ առաջի մարդկան: * Եւ մո-
լորեցուցանէր՝ որք բնակեալք են յերկրի՝
նշանաւքն, որք տուեալ են ՚ի ձեռս նորա՝
առնել առաջի գազանին. ասէն ցնա բնա-
կիչս երկրի. արա զպատկեր գազանին, որ
15 ՚ի վէրայ սրոյն եկեաց: * Եւ տուաւ նմա
իշխանութիւն, զի տացէ շնչոգի պատկերի գա-
զանին: և զի խօսեսցի պատկերն. և երկիր
պագցեն նմա ամենայն բնակիչք երկրի. և
որ ոչ պագցէ երկիր պատկերի գազանին,
16 սպանցեն զնա: * Եւ արասցէ զամ, զփո-
քունս՝ և զմեծամեծս՝ և զմեծատունս՝ և
զազատս՝ և զաղքատս՝ և զծառայս՝ ունել
զդրոշմ յաջոյ ձեռինն՝ և ՚ի վերայ ճակա-
17 տու նոցա: * Եւ ոչ ոք կարասցէ գնել և
վաճառել՝ եթէ ոչ ունիցի զդրոշմ գրոյն՝
և զանունն գազանին. և զԹիւ անուանն նո՛:
18 * Ասա է իմաստութիւն. որ ունի միտս՝ հա-
մարեսցի զԹիւ գազանին: Թիւ եղեալն
մարդոյ՝ և Թիւ նորա է այս. վեցհարիւր
վաթսուն և վեց:

ԳԼ. ԺԴ:

1 Եւ տեսի՝ և ահա գառն կայր ՚ի վէրն
լերինն սիովնի. և ընդ նմա հարիւր քա-
ռասուն և չորք հազարք. որք ունէին զա-
նունն նորա՝ և զանունն Հօր նո՛ գրեալ ՚ի
2 վերայ ճակատուց նոցա: * Եւ լուայ զձայն
յերկնից՝ իբրև զձայն ջուրց բազմաց՝ և

զձայն

զնայն որոտման մեծի. և լուայ զնայն իբ-
րև զքնարահարաց. զի հարկանիցեն զքը-
3 նարս իւրեանց։ * Եւ երգէին զերգս նո-
առաջի աթոռոյն ԱՅ՝ և առաջի չորից կեն
դանեացն՝ և առաջի երիցանցն։ և ոչ ոք
կարէ գիտել զերգս նոցա՝ բայց միայն հա-
րիւր քառասուն և չորք հազարքն. որք զա
4 տեալք են յերկրէ։ * Սոքա են՝ որք ընդ
կանայս ոչ խառնակեցան. և են կուսանք։
սոքա զկնի երթան գառինն, ուր և եր-
թայցէ։ սոքա ընտրեցան ի մարդկանէ ա-
5 ռաջի ԱՅ և գառինն։ * Եւ ի բերանս նո
ոչ գտաւ սուտ՝ զի ամբիծք են առաջի ա-
6 թոռոյն ԱՅ։ * Եւ տեսի այլ հրեշտակ
թռուցեալ ի մէջ երկնից. և ունէր զաւե
տիս յաւիտենական՝ աւետարանել ամենայն
ազգաց և լեզուաց՝ որք բնակեալ են յերկ
7 րի։ * Եւ ասէր ի ձայն մեծ. երկերիւղ
ԱՅ՝ և տուք փառս նմա. զի եկն ժամ
դատաստանի նորա. և երկիրպագէք արար
չին երկնի՝ և երկրի՝ և ծովու՝ և աղբե-
8 րաց ջուրց։ * Եւ այլ հրեշտակ երկրորդ
գայր զհետ նորա՝ և ասէր. անկաւ, անկաւ
բաբիլոն մեծն՝ ի գինւոյ արբեցութենէ՝ ի
ցասմանէ՝ ի պոռնկութենէ իւրմէ՝ որ արբոյց
9 զամենայն հեթանոսս։ * Եւ այլ հրեշտակ եր-
րորդ գայր զհետ նոցա՝ և ասէր ի ձայն
մեծ. ով՛ք երկրպագեաց գազանին կամ
պատկերի նորա՝ և կամ ընդրոշմն նշանի
նորա ետու ի ճակատ իւր. և կամ ի վերայ
10 աջոյ ձեռին իւրում։ * Այնպիսին արբոյցէ
ի բաժակէ ցասման ԱՅ, արկելոյ յանա-
պակ բարկութենէ բաժակին. և տանջեսցի
հրով և ծծմբով առաջի ԱՅ և գառինն։
11 * Եւ ծուխ նոցա ելցէ յաւիտեանս յաւէ-
տենից՝ և ոչ ունին զհանգիստ՝ որք երկիր
պագին գազանին ի տուէ և ի գիշերի. և

որք երկիր պագին պատկերին՝ և առին զդ-
12 րոշմ և զանուն նը։ * Եւ հաստեցաւ ի
սրբոցն առտ է. այս՝ որք պահին զպատ-
ուիրանս ԱՅ. և զհաւատս Ցի։
13 * Եւ լուայ զձայն յերկնից՝ որ ասէր ցիս.
գրեա, երանի մեռելոցն, որք ի Տէր նը-
ջեցին։ այժմիկ վաղվաղակի՝ զայս ասէ Հո-
գին, քանզի հանգչան յաշխատութենէ իւ-
րեանց. զի միայն գործք իւրեանց չոգան
14 ընդ նը։ * Եւ տեսի, և ահա ամպ սպի-
տակ՝ և ի վերայ ամպոյն նստեալ նմանն որդ
ւոյ մարդոյ. և ի գլուխ նորա պսակ ոսկի.
և ի ձեռին իւրում ունէր զդեղանդի սը-
15 րեալ։ * Եւ այլ հրեշտակ ելանէր յերկ-
նից. աղաղակէր ի ձայն մեծ՝ և ասէր. որ
նստիս ի վերայ ամպոյդ՝ առաքեա՝ զգե-
ղանդիդ քո՝ և հնձեա, զի եկն ժամանակ
հնձոց. և հասեալ են հունձք երկրի։
16 * Եւ առաքեաց՝ որ նստէր ի վերայ ամ-
պոյն, զդեղանդի իւր յերկիր, և հնձեցաւ
17 երկիր։ * Եւ այլ հրեշտակ ելանէր ի տա
ճարէն՝ որ յերկինս. ունէր և նա զդեղան
18 դի սրեալ։ * Եւ այլ հրեշտակ ել ի սե-
ղանոյն՝ որ ունէր զիշխանութենէ ի վ ը հրոյ՝
և աղաղակեաց ի ձայն մեծ առ հրեշտակն՝
որ ունէր զդեղանդին սրեալ՝ և ասէր. ա-
ռաքեա զդեղանդիդ քո սուր՝ և կիթեա
զողկոյզս յայգւոյ երկրի. զի հասեալ է խա
19 ղող ի դմա։ * Եւ էարկ հրեշտակն զդե-
ղանդի իւր յերկիր. և կիթեր զխաղողն ի
նմա. և արկանէր ի հնձան ԱՅ ի մեծ։
20 * Եւ կոխեցաւ հնձանն արտաքոյ քաղաքին.
և ելանէր ի հնձանէն արիւն մինչև ի սան
ձըս ձիոցն։ և երկայնութենէ նորա հազար
հարիւր և վեց ասպարէզ։

ԳԼ· ԺԱ։

1 Եւ տեսի այլ նշան յերկինս՝ մեծ և սքանչելի. հրեշտակս եօթն՝ որք ունէին եօթն վերջին եօթն վերս զկնի. զի նոքօք կատարի իւր բարկութիւնն Աստուծոյ։ * 2 Եւ տեսի որպէս ծով ապակեղէն խառնեալ հրով. և որք յաղթեցին գազանին՝ և պատկերին՝ և թիւ անուան նորա՝ և դրոշմի նորա. նոքա կային ի վերայ ծովուն ապակեղինի. և ունէին զքնարս Աստուծոյ։ * 3 Եւ երգէին զերգս մովսէսի ծառայի Աստուծոյ. և զերգս գառինն ասելով։ Թէ մեծամեծք և սքանչելիք են գործք քո՝ Տէր Աստուած ամենակալ. արդար՝ և ճշմարիտ են ճանապարհք քո, թագաւոր 4 ամ հեթանոսաց։ * Ո՞վք ոչ երկիցէ՝ և փառաւորեսցէ զանուն քո. զի դու միայն ես սուրբ. և արժանի երկրպագելոյ։ զի ամ հեթանոսք եկեսցեն և երկիրպագցեն առաջի քո Տեր՝ յորժամ արդարութիւնք քո յայտնեսցին։ * 5 Եւ յետ այսր ինչ տեսի՝ և բացաւ տաճարն խորանին վկայութեան՝ որ էր յերկինս։ * 6 Եւ ելանէին եօթն հրեշտակք՝ որք ունէին եօթն հարուածս և զգեցեալք էին ի տաճարէն կտաւս մաքուրս՝ և պայծառս։ և գօտևորեալք էին առ ստեամբք ելբեռանց գօտիս ոսկեղինս։ 7 * Եւ ի չորից կենդանեացն տուաւ եօթն հրեշտակացն եօթն սկաւառակս լի՝ ցասմամբն Աստուծոյ կենդանւոյ յաւիտեանս յաւիտեանս։ 8 * Եւ լցաւ տաճարն ծխով փառացն Աստուծոյ՝ և զօրութենէ նորա. և ոչ ոք կարէ մտանել ի տաճարն՝ մինչև կատարեսցին եօթն հարուածքն եօթն հրեշտակացն։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Եւ լուաւ զձայն մեծ ՚ի տաճարէն՝ զի
ասէր ցեօթն հրեշտակսն. երթայք,
հեղէք զեօթն սկաւառակսդ յաստմանն Աւ
2 յերկիր: * Եւ գնաց առաջին հրեշտակն՝ և
եհեղ զսկաւառակ իւր՝ և եղեն հարուճածք
չարաչարք ՚ի վերայ մարդկան. որք ունէին
զդրոշմն գազանին. և երկիրպագին պատ-
3 կերի նորա: * Եւ երկրորդ հրեշտակն եհեղ
զսկաւառակն իւր ՚ի ծով. և դարձան ջուրքն
յարիւն մեռեալ՝ և ամ շունչ կենդանի՝ որ
4 էր ՚ի ծովում՝ սատակեցաւ: * Եւ երրորդ
հրեշտակն եհեղ զսկաւառակ իւր ՚ի գետս.
և յաղբիւրս ջուրց՝ և եղև արիւն:
5 * Եւ լուաւ ՚ի հրեշտակէն՝ որ ասէր. ար-
դար ես՝ որ էիր. և ես սուրբ՝ ՚ի դործս իւր՝
6 զի այսպէս դատեցար: * Վասն զի զարիւն
սրբոց՝ և զարիւն մարգարէից հեղին ամ-
բարիշտք. վասն այնորիկ զարիւն ետ ըմպել
7 նոցա ըստ արժանւոյն: * Եւ լուաւ զձայն
՚ի սեղանոյն՝ զի ասէր. այո՛ Տէր ամենակալ:
արդար՝ և ճշմարիտ են դատաստանք քո:
8 * Եւ չորրորդ հրեշտակն եհեղ ՚ի սկաւա-
9 ռակէ իւրմէ ՚ի վերայ արեգական: * Եւ
տուաւ նմա խորշակահար առնել զմարդիկ
հրով: և տապացան մարդիկ ՚ի տապ մեծ:
և հայհոյեցին զԱՆ՝ որ ունի զիշխանութիւն
՚ի վերայ հարուճածոցս այսոցիկ. և ոչ ա-
10 պաշխարեցին ՚ի փառս Աւ: * Եւ հինգե-
րորդ հրեշտակն եհեղ ՚ի սկաւառակէ իւրմէ
՚ի վերայ աթոռոյ գազանին. և եղև լծապա
տորութիւն նորա խաւարեալ. և ծամէին զլե
11 զուս իւրեանց յախտէ ցաւոյն: * Եւ հայ-
հոյեցին զԱՆ երկնից ՚ի ցաւոց իւրեանց՝ և
յախտէ գառնութեանն՝ և ոչ ապաշխարեցին
12 ՚ի գործոց իւրեանց: * Եւ վեցերորդ հրեշ-
տակն

տակն էհեղ ՚ի սկաւառակէ իւրմէ ՚ի վերայ
գետոյն մեծի եփրատայ. և ցամաքեցաւ
ջուրք նր՝ զի պատրաստեսցի ճանապարհ
13 թագաւորի յելելոցն արևու։ *Եւ տեսի՝
զի ելանէր ՚ի բերանոյ վիշապին՝ և ՚ի բե-
րանոյ գազանին՝ և ՚ի բերանոյ սուտ մար-
գարէին՝ ոգիք երեք անսուրբք իբրև զդո-
14 տրս։ *Քանզի նոքա էին ոգիք դիւականք,
որք առնէին զնշանս՝ և երթային առ ամ
թագաւորս երկրի՝ ժողովել զնոսա ՚ի պա-
տերազմ. յօրն մեծ Տն Այ ամենակալի.
15 քանզի այսպէս ասաց Տր։ Ահա գամ իբ-
րև գող, երանի որք հսկեն արթունք. և
պահիցեն զհանդերձս իւրեանց։ զի մի մերկ
շրջեսցին. և երևեսցին ամօթանք իւրեանց։
16 *Եւ ժողովեցին զնոսա ՚ի տեղի մի. որ կո
17 չի եբրայեցերէն՝ արմագեդոն։ *Եւ եօ-
թերորդն հրեշտակն էհեղ ՚ի սկաւառա-
կէ իւրմէ ՚ի վերայ օդոյ. և ել ձայն մեծ
յերկինից՝ և յաթոռոյն՝ ասելով. եղև։
18 *Եւ եղեն փայլատակմունք. ձայնք՝ և
որոտմունք։ և եղև շարժումն մեծ՝ որպիսի
չիք եղեալ ՚ի սկզբանէ՝ յորմէ հետէ եղև
մարդ ՚ի վերայ երկրի՝ այնպիսի շարժումն
19 մեծ։ *Եւ եղև քաղաքն մեծ յերիս մա-
սունս՝ և քաղաքք ազգացն անկան. և բա
բիլոն մեծ յիշեցաւ առաջի Այ. տալ նմա
զգաւաժակն գինւոյ ցասման բարկութե նորա։
20 *Եւ ամ կղզիք փախեան. և լերինք ՚ի մի
21 ջոյ բարձան։ *Եւ կարկուտ մեծ իբրև կը-
շիռ տաղանդի միոջ իջանէր յերկնից ՚ի վե
րայ մարդկան. և հայհոյէին մարդիկ զԱծ
յերկինս՝ վասն հարուածոց կարկտին՝ զի
մեծ էր հարուածն՝ և սաստիկ։

Գլ. Ժ։

1 Եւ եկն միոմն յհրեշտակացն՝ որք
ունէին զեօթն սկաւառակսն՝ խօսեցաւ
ընդիս՝ և ասէ ։ Եկ այսր՝ և ցուցից քեզ
զպատաստան մեծ պոռնկին՝ որ նստի ՚ի վե
2 րայ ջուրց բազմաց ։ * Ընդ որում պոռն-
կեցան թագաւորք երկրի՝ և արբեցան բը-
նակիչք երկրի ՚ի գինւոյ արբեցութենէ պոռ-
3 նկութեան նորա ։ * Եւ առաւարեաւ զիս յա-
նապատ հոգւով ։ և տեսի զկին մի՝ զի նըս
տիւր ՚ի վերայ կարմիր գազանի ։ և լի էր
անուամբ հայհոյութենէ բերան նը ։ և գա-
զանն՝ զոր տեսի՝ ունէր գլուխս եօթն՝ և
4 եղջիւրս տասն ։ * Եւ կինն զգեցեալ էր ծի
րանիս և կարմիրս ։ և զարդարեալ ոսկւով
և մարգարտով ։ և ակամբք պատուականաք՝
ունելով զբաժակ ոսկի ՚ի ձեռին իւրում՝
և լի էր գարշելի և անմաքրութ պոռնկութ ։
5 * Եւ ՚ի ճակատ նորա գրեալ անուն ։ խոր
հուրդ ։ բաբիլոն մեծ՝ մայր պոռնկութեց և
6 գարշութեց երկրի ։ * Եւ տեսի զկինն ար-
բեցեալ յարենէ սրբոցն՝ և յարենէ ամե
նայն վկայիցն Քի ։ և զարմացայ՝ տեսեալ
7 զնա զարմացմամբ մեծաւ ։ * Եւ ասէ ցիս
հրեշտակն՝ ընդէր զարմացար ։ ես ասա
ցից քեզ զխորհուրդ կնոջն, և զգազանին,
որ բարձեալ ունի զնա ։ որ ունի զեօթն
8 գլուխս՝ և տասն եղջիւրս ։ * Եւ գազանդ՝
զոր տեսեր՝ որ էր, և չէ ։ և հանդեր-
ձեալ է ելանել ՚ի դժոխոց՝ և ՚ի կորուստ
երթալ ։ և զարմացան ամենեքեան՝ որք
բնակեալք են ՚ի վերայ երկրի ։ (որոց ոչ
են գրեալք անուանք ՚ի գիրս կենաց ՚ի ըս-
կզբանէ աշխարհի ։) զոր տեսանէիր զգա-
9 զանն, զի էր՝ և չէ ։ և մերձ է ։ * Ասա է
իմաստութիւն՝ որ ունի միտս ։ եօթն գլուխ-

քըն

քրն՝ եօթն լերինք են. ուր կինն նստեալ
էր ՚ի վերայ նոցա։ և նոքին թագաւորք
10 եօթն են. և թագաւորք գոլով։ * հինգքն
անկան, և միոն եկաց. և միոն ոչ է եկեալ։
և յորժամ գայ՝ սակաւ մի ժամանակ ունիցի։
11 * Եւ գազանն՝ որ էր՝ և չէ՝ և նա ութե-
րորդ է. և է յեօթանց անտի, և ՚ի կո-
12 րուստ երթալոց է։ * Եւ տասն եղջիւրքն՝
զորս տեսեր՝ տասն թագաւորք են. որոց
չեւիւս է առեալ զթագաւորութիւնն, այլ առ-
նուն՝ և կան իշխանք ՚ի մի ժամ. և առ-
նուն նոքա զիշխանութիւնն ընդ գազանին։
13 * Սոքա զմի կամս ունին՝ և զ զօրութիւն և
զիշխանութիւն իւրեանց գազանին տան։
14 * Եւ ընդ գառնին պատերազմին. և գառն
յաղթեսցէ նոցա՝ զի Տէր է նոցա. և թա-
գաւոր թագաւորաց. և որք ընդ նմա՝ կոչե-
ցեալք են, ընտրեալք՝ և հաւատացեալք։
15 * Եւ ասէ ցիս՝ ջուրքն զորս տեսեր՝ ուր
նստաւքն՝ պոռնիկն՝ ժողովուրդք են. և բազ-
16 մութիք՝ և ազգք՝ և լեզուք։ * Եւ տասն
եղջիւրքն՝ զորս տեսեր՝ գազանին. նոքա ա-
տեսցեն զպոռնիկն՝ և աւարտեսցեն զնա.
և զմարմինս նորա կերիցեն՝ և այրեսցեն
17 հրով։ * Քանզի Աստ եդ ՚ի սիրտս նոցա առ
՚ի լինել նոցա ՚ի մի կամս. և տալ զթա-
գաւորութիւնն գազանին. մինչև կատարեսցին
18 բանքն Աստ։ * Եւ կինն զոր տեսեր՝ է քա-
ղաքն մեծ՝ որ ունի զթագաւորութիւն ՚ի վե-
րայ թագաւորութեացն երկրի։

ԳԼ. ԺԸ։

1 Ե՛ւ յետ այսորիկ տեսի այլ հրեշտակ
իջեալ յերկնից՝ որ ունէր զիշխանու-
թիւն մեծ, և երկիրս լուսաւորեցաւ ՚ի փա-
2 ռաց նորա։ * Եւ աղաղակեաց ՚ի ձայն մեծ՝
ասելով. անկաւ՝ անկաւ բաբիլոն մեծ. որ
եղեալ

եղեալ էր բնակութիւն դիւաց՝ և արգել ա-
մենայն այսոց պղծոց։ և բանտ պահպա-
նութիւն ամ ոգւոց անսրբոց՝ ևատելոյս։
3 * Ա և զի՝ ի բարկութիւն զինւոյ պոռնկութեան
նորա՝ արբին ամ ազգք և թագաւորք երկ-
րի, որք ընդ նմա պոռնկեցան. և վաճա-
ռականք երկրի՝ նո՛ր զօրուեն յօրանալոյ մ-
4 ծացան։ * Լու լուաք զձայն յերկնից՝ զի ա-
սէր. ելէք՝ ի միջոյ նորա ժողովուրդ իմ.
զի մի հաղորդիք լինիք մեղաց դորա։
5 * Քանզի հասին մեղք նորա մինչև յեր-
կինս. և յիշեաց Տ՛ր զանօրէնութիւնս նո՛ր։
6 * Լու հատուցէք դմա՝ որպէս և հատոյցն
ձեզ. և առէք դա երկապատիկ ըստ գործոց
իւրոց. և զբաժակն որով խառնեացն՝ խառ-
7 նեցէք դմա կրկին։ * Լու որչափ փառա-
ւորեաց զինքն, և խայտաց. այնչափ հատու
ցէք դմա զտուգ զի՝ ի սրտի իւրում ասէր՝
եմ՛ ժամ նստայց ես թագուհի՛ և
այրի ոչ եւս եղէց՝ և զտուգ ոչ տեսից։
8 * Ա՛ ե այնորիկ՝ ի միում աւուր եկեսցեն՝ ի
վե՛ր դորա հարուածք՝ մահ, և սուգ, և
սով. և՝ ի հուր այրեսցի. զի հզօր է Տ՛ր
9 Ած՝ որ դատեցաւ զնա։ * Լու լացցեն, և
կոծեսցին թագաւորք երկրի՝ ի վերայ դո՛ր՝
որք ընդ դմա պոռնկեցան, և խաղացին.
և հեծեսցեն՝ յորժամ տեսցեն զծուխ կրզ
10 ման դորա։ * ՚ի հեռաստանէ կայցեն վա՛
երկիւղի տանջանաց դորա՝ և ասասցեն։
վա՛յ, վա՛յ քաղաքդ մեծի բաբիլո՛նի. քա-
ղաք հզօր՝ զի՝ ի միում ժամու եկեն հասին
11 դատաստանք քո։ * Լու վաճառականք երկ
րի ողբասցեն, և սգասցին ՚ի վերայ քո՝ զի
զբեռինս նոցա՝ ոչ՛ք է՝ որ գնէ։
12 Լու շահ, որ ՚ի քէն՝ ոչ եւս ելցէ՝ ոսկւոյ՝ և
արծաթոյ. և ականց պատուականաց՝ և
մարգարտից. և բ՛ահեղոյ՝ և ծիրանւոյ՝ և
ոսկե-

ոսկեթել՝ և որթան (և ամ վայտ խըն-
կոյ՝ և ամ անօթ փղոսկրեայ. և ամենայն
13 անօթ ՚ի փայտէ պատուականէ ։ * Եւ ՚ի
պղնձոյ՝ և յերկաթոյ՝ և ՚ի կճոյ. և կինա-
մոմոն ։) և ամենայն խունկ, և իւղ, և կնդ
րուկ. և գինի, և ձէթ, և նաշիհ, և ցո-
րեան, և ստացուածք ամենայն, և արջառ՝
և ոչխար. երիվարաց և կառաց՝ որ վայելէ
14 մարմնոյ և ոգւոյ մարդկան։ * Եւ ամ ցան
կուէթէ անձին քոյ գնաց ՚ի քէն. և լուսա-
փայլ վայելչութիւնն, պարարտն, և գերն, և
սպիտակն գնաց ՚ի քէն։ և ոչ ևս այլ գըտ
15 ցես զայդ ։ * Եւ ամենայն շահավաճառք
այսոքիւք մեծացեալք՝ ՚ի քէն ՚ի բաց կայ-
ցեն վասն երկիւղի տանջանաց քոց լալով
16 և սուգ առնելով ։ * Եւ ասասցեն. վայ,
վայ քաղաք մեծ. որ զգեցեալէիր զբէհեզս՝
և զծիրանիս՝ և որդան՝ և զոսկեզօծս. և
քարինս պատուականս՝ և մարգարիտս ։
17 * Զի ՚ի միում ժամու ապականեցաւ այս-
չափ մեծութիւն քո ։ և ամենայն նաւավար՝
և ամ, որք ՚ի տեղիս տեղիս նաւեն. և նա
ւազք. և որք միանգամ ուռկանաւ գործեն՝
18 ՚ի հեռաստանէ կայցեն լալով ։ * Եւ աղա-
ղակեսցեն տեսանելով զծուխս կիզման նըր.
և ասելով. ո՞ նմանէ քաղաքիս այսմիկ մեծի։
19 * Եւ արկցեն զհող ՚ի վերայ գլխոց իւր-
եանց՝ և գոչեալով ձայնիւ մեծաւ՝ լալով
և սգալով ասասցեն. վայ՝ վայ քաղաք մեծ,
որով ամենեքեան մեծանային, որք ունէին
զնաւս ՚ի ծովս՝ վասն պատուականութեան
քոյ։ զի ՚ի միում ժամու ապականեալ կոր
20 ծանեցար ։ * Ուրա՛խ լերուք ՚ի վերայ նորա
երկինք՝ և սուրբք առաքեալք՝ և մարգա-
րէք. զի դատեաց Աստուած զդատաստանս ձեր
21 ՚ի նմանէ ։ * Եւ հարւ հրեշտակ մի հզօր՝
զքար մի մեծ իբրև զերկան, և ընկէց ՚ի
ծովն

ծով՝ ասելով՝ այսպէս յարձակմամբ անկցի
Բաբիլոն քաղաք մեծ. և այլ ոչ ևս գտցի։
22 * Եւ ձայն քնարերգաց, և երաժշտակա-
նաց՝ արօճեստականաց՝ և փողահարաց՝ և
23 թմբկի, այլ ոչ ևս լսիւիցի ՚ի քեզ։ * Եւ
լոյս ճրագի, և ձայն երկանի՝ այլ ոչ ևս
երևեսցի ՚ի քեզ. և ձայն փեսայի և հար-
սին ոչ ևս լսիւիցի ՚ի քեզ. և ոչ վաճառա-
կանք քո՝ փառաւորք և մեծամեծք երկրի.
որք զնիարձայեալք էին ՚ի քեզ. վասն զի
կախարդութիւքն դեղատուիւրեր քոյ մոլորե-
24 ցան ամենայն ազինք։ * Եւ ՚ի քեզ ամենայն
արիւն մարգարէից և սրբոց գտաւ. և ամե-
նայն դրեալոց յերկրին կենդանեաց։

ԳԼ. ԺԹ։

1 Եւ յետ այսորիկ լուայ զձայն մեծ բազ-
մութեան յերկինս ասելով՝ աղէլուիայ։
փրկութիւն, և փառք. և պատիւ, և զօրութիւն
2 Աւ մերոյ։ * Զի ճշմարիտ և արդար են
դատաստանք նո՛ր։ զի դատեաց զպոռնիկն
մեծ ՚ի պոռնկութիւն իւրում, և խնդրեաց
զվրէժ արեան ծառայից իւրոց ՚ի ձեռաց
3 նորա։ * Եւ կրկին անգամ օրհնեցին, և
ասացին. աղէլուիայ։ և ծուխ նորա ելանէր
4 յաւիտեանս յաւիտենից։ * Եւ անկան քա-
սան և չորք երիցունքն՝ և չորք կենդա-
նիքն. և երկրպագեցին Աւ, որ նըստի՚ն
յաթոռ փառաց. ասելով՝ Ամէն աղէլու-
5 իայ։ * Եւ ձայն յաթոռոյն ելանէր՝ ասե-
լով՝ օրհնեցէք զԱ՛ մեր ամ ծառայք նո՛ր.
և որք երկնչիք ՚ի նմանէ՝ փոքունք և մե-
6 ծամեծք։ * Եւ լուայ զձայն բազմութեան մե-
ծի. իբրև զձայն ջուրց բազմաց. և իբրև
զձայն հզօր որոտմանց. ասելով դարձեալ.
աղէլուիայ։ վասնզի թագաւորեաց Տ՛ Աա
7 մեր ամենակալ։ * Խնդամք՝ և ցնծամք. և

տայմք

տակը փառս նմա. զի եկն հարսանիքք գա-
ռինն։ և կին նորա պատրաստեաց զինքն։
8 * Եւ տուաւ նմա զգենուլ բեհեզս սպիտա
կըս՝ սուրբս՝ և լուսափայլս։ որ է բեհեզն
9 արդարութիւն սրբոցն։ * Եւ ասէ ցիս. գրեա՝ զայդ։ երանելիք են ամե-
նեքեան՝ որք կոչեցեալք են յընթերիս հար-
10 սանեաց գառինն։ * Եւ ես անկեայ ա-
ռաջի ոտից նորա, զի երկրպագից նմա։
Եւ ասէ ցիս. անսա՝ մի անկանիր առաջի
իմ. քանզի և ես ծառայակից քո եմ, և
եղբարց քոց, որք ունին զվկայութիւն Յի
Քէ։ Տ՚ն Ա՚յ միայն երկրպագեա։ քանզի
հաստատութիւն Յի է տեսիլս։ և հոգի մար-
գարէութեանց։ զի վկայութիւն Յի է Հոգւովն
11 սրբով. որ ՚ի մարգարէսն էր։ * Եւ տեսի
զերկինս բացեալ. և ահա ձի սպիտակ. և
որ հեծեալն էր ՚ի նմա՝ հաւատարիմ, և
ճշմարիտ։ և արդարութիւն դատէ՝ և պա-
12 տերազմի։ * Եւ աչք նորա բոց հրոյ։ և
՚ի վերայ գլխոյ նորա պսակք բազումս։ և
ունէր զանուն գրեալ. զոր ոչ ոք գիտէ՝
13 բայց միայն ինքն։ * Եւ արկեալ զիւրեաւ
զհանդերձն ներկեալ արեամբ։ և կոչիւր
14 անուն նորա՝ բան Ա՚յ։ * Եւ զօրավարք
երկնից՝ և զօրք երկնից զհետ երթային նո-
ձիօք սպիտակօք. զգեցեալք բեհեզս սուրբս
15 և սպիտակս։ * Եւ ՚ի բերանոյ նորա ելա-
նէր սուր սրեալ. զի նովաւ հարցէ զազգս։
և նա հովուեսցէ զնոսա գաւազանաւ եր-
կաթեաւ։ և նա կոխեսցէ զհնձան գինւոյ
ցասման բարկութեան Ա՚յ ամենակալի։
16 * Եւ ունէր ՚ի վերայ պատմուճանի իւրոյ,
և ՚ի վերայ անդամոյ իւրոյ գիր գրեալ։
Թագաւոր թագաւորաց. և Տ՚ր տերանց։
17 * Եւ տեսի այ-
լ հրեշտակ, որ կայր ՚ի վե-
րում արեգական. զի աղաղակեաց ՚ի ձայն մեծ ա-
մենայն

մինայն հաւուց թռուցելոց ՚ի մէջ երկնից՝ ասելով. եկայք, և ժողովեսցարուք յընդ-
18 բիս մեծին Այ: * Եւ կերիջիք զմարմինս թագաւորաց. և զմարմինս հզօրաց. և զմարմինս երիվարաց՝ և ամ հեծելոց ՚ի նո
սա: և զմարմինս ազատաց և ծառայից՝ մե
19 ծի և փոքու: * Եւ տեսի զգազանն՝ և զ թագաւորս երկրի՝ և զզօրս նոցա ժողո-
վեալս առնել զպատերազմ ընդ այնմ, որ հեծեալն էր ՚ի ձի սպիտակ՝ և ընդ զօրս
20 նորա: * Եւ ըմբռնեցաւ գազանն. և ընդ նմա սուտ մարգարէն՝ որ առնէր զնշանսն առաջի նորա. զորս մոլորեցոյց. և ետ առ նուա զդրոշմն գազանին. և զերկրպագուս պատկերի նը: և կենդանւոյն արկին զնոսա ՚ի լիճ հրոյն այրեցելոյ ծծմբով:
21 * Եւ այլքն մեռան ՚ի սրոյ հեծելոյն ՚ի վե-
րայ ձիոյն. յորոյ բերանոյ ելանէր սուրն. և ամ թռչունք յագեցան ՚ի մսից նոցա:

Գլ. Ի:

1 Եւ տեսի այլ հրեշտակ՝ զի էջանէր յերկ
նից. և ունէր զիշանս զօրական դժոխոց: և
2 շղթայս մեծ ՚ի ձեռին իւրում: * Եւ ըմ-
բռնեաց զվիշապն՝ զօձն առաջին. որ է բան սարկուն և սատանայ: և կապեաց զնա
3 զհազար ամ: * Եւ էարկ զնա յանդունդս դժոխոց. և փակեաց, և կնքեաց զնա՝ զի այլ մի ևս մոլորեցուսցէ զազգս. մինչև կատարեսցի հազար ամն: և յետ այնորիկ պարտէ լուծանիլ նմա սակաւ ժամանակս:
4 * Եւ տեսի աթոռս. և նստան ՚ի վ նոցա: և դատաւորութիւն տուաւ նոցա: ընտրել զհոգիս չարչարեցելոցն վասն վկայութեանն Ցի՝ և վասն բանին Այ: և զորս ոչ երկր պագին գազանին. և ոչ առին զդրոշմն նը ՚ի ճակատս իւրեանց, և ոչ ՚ի վերայ աջոյ

ձե-

ձեռին իւրեանց։ և կացին, և թագաւորե-
ցին ընդ Քրի մինչև ՚ի հազար ամ։
5 * Եւ կեաց այսօրիկ ՚ի մեռելոց ոչ ոք եկ-
եաց, մինչև ՚ի կատարել հազար ամին։ այս
6 է յարուցիլն առաջին։ * Երանի սրբոյն,
որք ունին բաժին ՚ի յարուցիլն առաջ-
նում։ ՚ի վերայ սոցա երկրորդ մահ ոչ ու-
նի զիշխանութիւն։ այլ եղիցին քահանայք
Աւ, և Տն Ցն Քրի։ և թագաւորեսցեն
7 ընդ նմա հազար ամ։ * Եւ կետ հազար
ամին լուծցէ զսատանայ՝ և հանցէ ՚ի բան
տէ անտի։ ելցէ և մոլորեցուսցէ զազգս
ամ ընդ չորս կողմանս երկրի։ և զգօգ՝ և
զմագօգ առցէ ՚ի ձեռս՝ ժողովել նոքօք զամ
զօրս ՚ի պատերազմ։ որոյ թիւ իբրև ա-
8 ւազ ծովու։ * Եւ ելցեն ՚ի լայնութիւնս
երկրի։ և պատեսցեն զբանակս սրբոյն, և
9 զքաղաքն սիրելի։ * Եւ իջցէ հուր յերկ-
նից առ Աւ և կերիցէ զնա։ և սրկցէ
զնոսա ՚ի ծովն հրոյ և ծծմբոյ։ ուր էր գա
10 զանն, * Եւ սուտ մարգարէն։ և չարչա-
11 րեսցին գտիւք և գդիշեր։ * Եւ տեսի զա-
թոռ սպիտակ մեծ։ և ՚ի վերայ նորա նըս-
տեալ՝ յորոյ երեսացն երկինքն, և փախ-
չէին երկինքն և երկիր։ և տեղի ոչ գտաւ
12 նոցա։ * Եւ տեսի զմեռեալս՝ զմեծամեծս
և զփոքունս, որք կային առաջի աթոռոյն։
և գրեանք բանային։ և այլ գիրք բացաւ
կենաց։ և դատեցան մեռեալքն ՚ի գրելոցն՝
13 ըստ գործոց իւրեանց։ * Եւ ետ ծով զը
մեռեալս իւր։ և մահ և դժոխք զիւրեանց
մեռեալս։ և դատեցան իւրաքանչիւր ըստ
14 գործոց իւրեանց։ * Եւ մահ՝ և դժոխք
մատնեցան ՚ի լիճն հրոյ։ այս է մահն երկ-
15 րորդ։ * Եւ որք ոչ գտաւ ՚ի գիրն կե-
նաց գրեալ՝ արկաւ ՚ի լիճ հրոյն։

Գլ·

ԳԼ. ԻԱ.

1 Եւ տեսի երկին նոր: և երկիր նոր՝ քանզի առաջինն երկին և երկիր էանց.
2 և ծով ոչ գոյր: * Եւ զքաղաքն սուրբ՝ զնորն եմ տեսի, զի իջանէր յԱՅ՝ և յերկնից: զարդարեալ և պատրաստեալ
3 որպէս հարսն առն իւրոյ: * Եւ լուայ ըզձայն մեծ յերկնից որ ասէր: ահաւասիկ խորանն ԱՅ՝ ի մէջ մարդկան. և բնակեսցէ ընդ նոսա: և նոքա ժողովուրդք նմա: և
4 սա Աստ նոյ: * Եւ ջնջեսցէ զամ արտօսր յաչաց նոցա: և մահ ոչ ևս գոյ: ոչ սուգ. և ոչ աղաղակ. ոչ ցաւք՝ և ոչ աշխատանք ևս գոյ: զի առաջինն էանց:
5 * Եւ ասաց ցիս՝ որ նստիւր ի վերայ աԹոռոյն: ահաւասիկ առնեմ զամ նոր: և ասէ ցիս, գրեա. այսք բանք ճշմարիտք են
6 և հաստատուիմք: * Եւ ասէ ցիս՝ եղէ, ես եմ α ալփա, և ω օ. սկիզբն և կատարած: ես ծարաւեցողին տամ յաղբերէ ջրոյ կենաց
7 ձրի: * Ով յաղԹէ, ժառանգեսցէ զայս ամ: և ես եղէց նորա Աստ: և նոքա եղի-
8 ցին ինձ որդիք: * Եւ ծուլացն, և անհաւատիցն. սպանողաց, և պոռնկաց. և կախարդաց՝ և կռապաշտից՝ և դեղատուաց. և ամ ստոց՝ ամբարշտաց: որոց բաժինն ի լճին այրեցելոյ հրով և ծծմբով: որ է
9 մահն երկրորդ: * Եւ եկն առիս մի յեօԹանց հրեշտակացն, որք ունէին զեօԹն սկաւառակս լցեալս եօԹն վախճանօք կատարելովք՝ խօսեցաւ ընդիս և ասէ: եկ, ցուցից քեզ զՀարսն՝ և զկինն դառինն:
10 * Եւ էառ տարաւ զիս ի լեառն մի բարձր և մեծ՝ հոգւով: և ետ ցոյց ինձ զքաղաքն մեծ և սուրբ՝ եՀմ: զի իջեալ յերկնից
11 առ ԱՅ: * Եւ ունէր զփառս ԱՅ: Եւ ի նմա

’ինձմա լուսաւորուլթէ. նմանեալ ականց
պատուականաց՝ քար յասպիս սառնատե-
12 սակ և կենդանի։ * Եւ հին պարիսպքն
նորա մեծ, և բարձր։ և ունէր դրունս
երկոտասան։ և յերկոտասան դրունսն եր-
կոտասան հրեշտակս, և անուանք իւրա-
քանչիւրոյ ’ի վերայ դրանցն գրեալք էին՝
13 որս երկոտասան ցեղիցն Իսրայէլի։ * Յարևելից
կողմանէ դրունք երեք։ և ’ի հիւսիսոյ կող
մանէ դրունք երեք։ և ’ի հարաւոյ կողմա-
նէ դրունք երեք։ և յարևմտից կողմանէ
14 դրունք երեք։ * Եւ պարիսպ քաղաքին ու
նէր հիմունս երկոտասան։ և ’ի նոսա եր-
կոտասան անուանք երկոտասան առաքելոց
15 գառինն։ * Եւ որ խօսէրն ընդիս, ունէր
զեղէգն ոսկի ’ի ձեռին իւրում, զի չափես-
ցէ զքաղաքն՝ և զդրունս նորա՝ և զպա-
16 րիսպս նորա։ * Եւ էր քաղաքն քառակու
սի։ և որչափ երկայնուլթիւն նորա՝ նոյնչափ
և լայնուլթիւն՝ և բարձրուլթիւն՝ հաւասար։
Եւ էր չափ երկայնուլթեան նորա երկոտա-
սան հազար ասպարէզ։ և լայնուլթիւն նորա՝
17 և բարձրուլթիւն միաչափ, կիսլօս։ * Եւ չա-
փեաց զպարիսպ նորա հարիւր քառասուն
և չորս ասպարէզ։ չափ մարդոյ՝ որ է հր-
18 եշտակի։ * Եւ էր շինուածք պարսպացն
քաղաքին յասպիս։ և քաղաքն էր ոսկի
մաքուր, նման սուրբ՝ և սպիտակ ապակւոյ։
19 * Եւ հիմունք քաղաքին յամենայն պատ
ուականաց։ հիմն առաջին յասպիս։ երկ-
րորդն շափիղա։ երրորդն պղնձագոյն։ չոր
20 րորդն զմրուխտ։ * հինգերորդն եղինգնա
քար։ վեցերորդն սարդիոն։ եօթներորդն
ոսկեքար։ ութերորդն քիւրեղ։ իններորդ-
դն տոպազիոն։ տասներորդն քրիսոպրաս։
մետասաներորդն յակինդ։ երկոտասաներ-
21 րորդն ամեթիստ։ * Եւ էին երկոտասան դր
ունք

բունք յերկուստասան մարգարտաց միանձն։ և իւրաքանչիւրոյն դրունք՝ էին մի մի դուռն՝ ի միոյ միոյ մարգարտաց. և ընդարձակութիւն քաղաքին ոսկի մաքուր՝ որպէս ապակի պայծառ։ * Եւ տաճար ոչ տեսի ՚ի
22 նմա՝ քանզի Տէր Աստուած ամենակալ տաճար էր
23 ՚ի նմա՝ և գառն։ * Եւ քաղաքին չէին պէտք արեգական և լուսնի, զի լուսաւորեսցեն զնա։ քանզի փառք Աստուծոյ լուսաւորէին զնա յաւիտեան ժամ. և ճրագ ՚ի նմա գա-
24 ռն։ * Եւ գնային հեթանոսք ՚ի լոյս նորա։ և թագաւորք երկրի լուսազգեցայք լինէին
25 ՚ի փառաց նորա։ * Եւ դրունք նորա ոչ փակեին ՚ի տուէ և ՚ի գիշերի։ այլ քաց կային հանապազորդ։ և գիշեր ոչ ևս լինէր։
26 * Այլ փառք, և պատիւ ազգաց ՚ի նմա։
27 * Եւ ոչ մտցէ անդ ամ չարակամ, և պիղծ, և ստուխիչ, բայց միայն որք գրեալք են ՚ի գոլորշեից կենաց գառնին։

Գլ. Իբ։

1 Եւ եցոյց ինձ զմաքուր գետ կենդանւոյ ջրոյ՝ սառնատեսակ՝ որ ելանէր յա-
2 թոռն Աստուծոյ և գառնին։ * Եւ գնայր ընդ մէջ հրապարակաց քաղաքին. և զեղերք գետոյն աստի և անտի ծառս կենաց՝ որք բերէին պտուղս երկուստասան. ըստ միոյ միոյ ամսոյ տային զպտուղս իւրեանց. և տերև ծառոյն էր բժշկութիւն հեթանոսաց։
3 * Եւ նզովք անդ ոչ ևս էին. և աթոռն Աստուծոյ և գառնին նորա էր ՚ի նմա. և ծառայք
4 նորա պաշտէին զնա։ * Եւ տեսանէին զերեսս նորա՝ և անուն նորա գրեալ էր ՚ի
5 ճակատս նոցա։ * Եւ գիշեր ոչ էր անդ՝ և ոչ էին անդ պէտք ճրագի, և լուսոյ արեգականն. վասն զի Տէր Աստուած լուսաւորէր զնոսա. և թագաւորեսցեն յաւիտեանս յաւիտենից։

6 տեղից ։ * Եւ ասէ ցիս՝ այսք բանք հաստա
տարիմք են և ճշմարիտք ։ և Տէր Աստ մար
գարէից սրբոց՝ առաքեաց զհրեշտակ իւր՝
ծառայիդ իւրում ցուցանել՝ որ լինելոց է
7 վաղվաղակի ։ * Ահա գամ վաղվաղակի ։ Ե՛
բանի՝ որ պահէ զբան մարգարէութիւն սո
8 սորիկ ։ * Ես Յովհաննէս լուայ և տեսի զայս
ամենայն ։ և յորժամ լուայ և տեսի ։ անկայ՝
և երկիրպագի հրեշտակին՝ որ ցուցա
9 նէր ինձ զայս ամ ։ * Եւ ասէ ցիս՝ մի անկանիր առաջի իմ, և երկիրպագաներ ։ քանզի և ես ծառայակից քո եմ, և եղբարց քոց, որք պահեն զբան մարգարէութեան գրոցս այսորիկ ։ Այ երկիր պագ ։
10 * Եւ ասէ ցիս դարձեալ ։ մի կնքեր զբանս մարգարէական գրոցս այսորիկ ։ քանզի ժա
11 մանակս մերձ է ։ * Որ ամբարշտեւոյն է՝ ամբարշտեսցի ։ և որ աղտեղանալոյն է՝ աղտեղասցի ։ և որ արդարանալոյն է՝ արդարասցի ։ և որ սրբեալոյն է՝ սրբեսցի ։
12 * Ահա՝ ես գամ վաղվաղակի՝ և վարձք իմ
13 ընդիս է ։ հատուցանել իւրաքանչիւր ըստ գործս իւրեանց ։ * Ես եմ ալփայ և օ
ω, սկիզբն և կատարած ։ առաջին և վեր
14 ջին ։ * Երանելիք են՝ որք պահեն զպատուիրանս նորա ։ նորա ունին զիշխանութիւն ուտել ի փայտէն կենաց՝ և մտանել ընդ
15 դրունս քաղաքին ։ * Այլ եղեն արտաքս շունք՝ և դեղատուք՝ և սպանօղք՝ և կռապաշտք ։ և ամենեքեան որք սիրեն զստուխ։
16 * Ես Յի առաքեցի զհրեշտակ իմ վկայել զայս ձեզ եկեղեցեացդ ։ ես եմ յարմատոյ և ի սեռէ դաւթի ։ և աստղ պայծառ ա
17 ռաւօտու ։ * Եւ հոգի, և փեսայ՝ որ գայ ասէ եմ ։ և հարսունքն ասեն՝ եկ ։ և որ լսէ՝ ասասցէ՝ լիցի եկ ։ և որ ծարաւի է՝ եկեսցէ ։ և որք կամի առնուլ զջուրն կեանց

18 նայ ձրի։ * Ա՛կայեմ ես ամենայնի՝ որ լսէ
զբանս մարգարէութեան գրոյս այսորիկ։ Թէ
ոք յաւելցէ ՚ի սա, յաւելցէ Աստ ՚ի վերայ
նորա զեղեռն հարուածոցն՝ գրեալսն ՚ի գիրս
19 յայս * Եւ եթէ ոք պակասեցուսցէ ՚ի
բանից մարգարէութեան գրոյս այսորիկ՝ պա
կասեցուսցէ, և Աստուած զբաժին նորա
՚ի ծառսն կենաց՝ և ՚ի քաղաքէն սրբոյ՝ որ
20 գրեալ է ՚ի գիրս յայս։ * Ասէ՝ որ վկայէ
այսոցիկ. գամ ես վաղվաղակ։ Ամէն։ Ե՛կ
21 Տէր Յի՛ Քրի՛ստոս։ * Շնորհք Տեառն մերոյ Յի
Քրիստոսի ՚ի վերայ ամենայն սրբոց։ Ամէն։

Նախաբան–ի՛ն Մատթէոսի Աւետարանին։

Աւետարան որ ըստ Մատթէոսի գրեալ է՝ զի ինքն Մատթէոս աշակերտ Տ՚ն գրեաց զԱւետարանս զայս։ Եւ սկսեալ մեզ՝ ՚ի սկզբանն ըստ մարմնոյ ծնունդ Փրկչին՝ ՚ի զաւակէ Դաւթի. վայ և զազգահամարն ժողովել մինչև ՚ի Քա՚ ազգս քառասուն և երկու. բերէ ըստ խորհրդի և զկրտութեն Յ՚ոհաննու, և ՚ի լերինն ՚ի դիմաց ղեկորձութեն։ Եւ զնշանս և զարուճեստս մեծամեծս ՚ի Փրկչէն եղեալ. և զընտրութիւն աշակերտացն. և վասն խորհրդոյ մատնութեանն. և զկատարածն. զի մատնեցաւ Պիղատոսի. և խաչեցաւ մարմնով. և մարմինն եդաւ ՚ի գերեզմանը. և զնուիրեալքն բաժանեցին զհանդերձս նորա։ Նոյն և զերրորդ աւուր յարութիւնն. և զպատուիրէր աշակերտացն. աշակերտել զամենայն հեթանոսս, և մկրտել զնոսա պատուիրեցոյ. լինիլ ընդ նոսա զամենայն աւուրս մինչև ՚ի կատարած աշխարհի խոստացաւ։

Մատթէոս գրեաց զԱւետարանս իւր Յերուսաղէմ քաղաքի, ՚ի լեզու Եբրայեցի զինի ուղիղ ամի (ըստ այլոց ոմանց՝ ղէնի չորից ոմոց) համբառնալոյ Փրկչին, ՚ի խնդրոյ Եկեղեցւոյն Երուսաղէմի։

Մատթէոս՝ որ թարգմանի երգ կենաց։

ՍԿԻԶՐՆ ԳԼԽՈՑ։

ՀԱՅԷՍՏԱՆԻՆ ՈՐ ԸՍՏ ՄԱՏԹԷՈՍԻ։

	Գլուխ։	համար։
Ի՝ սկզբան մոգուցն։	1.	1։
Ի՝ սկզբան կոտորածի մանկանցն։	2.	16։
Ի՝ սկզբան յառաջընթաց քարոզութեան Յովհաննու։	3.	16։
Ի՝ սկզբան վարդապետութեանն փրկչին։	3.	23։
Ի՝ սկզբան երանութեանցն։	5.	2։
Ի՝ սկզբան բորոտին։	8.	1։
Ի՝ սկզբան հարիւրապետին։	8.	5։
Ի՝ սկզբան զրքանչին Պետրոսի։	8.	14։
Ի՝ սկզբան բժշկութեանն ամ դեւոց։	8.	16։
Ի՝ սկզբան որ ոչ եւս հրամայն երթալ զկնի։	8.	19։
Ի՝ սկզբան սաստելոյն ի վերայ ջուրցն։	8.	23։
Ի՝ սկզբան դիմահարացն։	8.	28։
Ի՝ սկզբան անդամալուծին։	9.	1։
Ի՝ սկզբան Մատթէի։	9.	9։
Ի՝ սկզբան դստեր ժողովրդապետին։	9.	18։
Ի՝ սկզբան տեառնտեսին։	9.	20։
Ի՝ սկզբան երկուց կուրացն։	9.	27։
Ի՝ սկզբան խուլ եւ համր դիմահարին։	9.	32։
Ի՝ սկզբան առաքելոյ իշխանութեան	10.	1։
Ի՝ սկզբան առաքելոյն Յովհաննու զաշակերտսն։	11.	2։

Ա՛ման որոյ ձեռն գօսացեալ էր։ 12. 10։
Ա՛ման կոյր և համր դիւահարին։ 12. 22։
Ա՛ման որ խնդրէին նշանս։ 12. 38.
Ա՛ման առակայն սերմանեաց։ 13. 1։
Ա՛ման Յօհաննու և Հերովդէ։ 13. 1։
Ա՛ման հինգ հացիցն։ 14. 15։
Ա՛ման երթալոյն ՚ի վե՛ր ծովուն։ 14. 22։
Ա՛ման անցանելոյն զպատուհիրա-
նաւն Աբ։ 15. 1։
Ա՛ման կնոջն քանանացւոյ։ 15. 21։
Ա՛ման բժշկելոյ զժողովուրդն։ 15. 29։
Ա՛ման եօթն հացիցն։ 15. 32։
Ա՛ման խմորոյ փարիսեցւոց։ 16. 6։
Ա՛ման՝ որ ՚ի կեսարիա Հարցմանն։ 16. 13։
Ա՛ման այլակերպութեան Տ՛ն։ 17. 1։
Ա՛ման լուսնահարին։ 17. 14։
Ա՛ման խնդրելոյ զերկդրամեանն։ 17. 23։
Ա՛ման հարցանելոյն թէ ո՛վ իցէ
մեծ։ 18. 1։
Ա՛ման առակի հարիւր ոչխարին։ 18. 12։
Ա՛ման թողլոյ զբիւր տաղանդն։ 18. 23.
Ա՛ման հարցմանն արձակելոյ առն
ղկինն։ 19։ 1։
Ա՛ման հարցանելոյ մեծ՚ութեանն զՅ՛։ 19. 16։
Ա՛ման վարձկանութե՛ր մշակացն։ 20. 1։
Ա՛ման որդւոցն զեբեդեայ։ 20. 20։
Ա՛ման երկուց կուրացն։ 20. 29։
Ա՛ման իշոյն և յաւանակին։ 21. 1։
Ա՛ման կուրացն և կաղացն։ 21. 14։

Վասն չորանալոյ թզենւոյն :	21.	18:
Վասն հարցանելոյ գՏէրն քահանայապետին և ծերոց :	21.	23:
Վասն առակի երկուց որդւոյն:	21.	28:
Վասն առակի այգւոյն :	21.	23:
Վասն կոչեցեալոցն ՚ի հարսանիսն :	22.	1:
Վասն դահեկանին, որով վորձեցին գՏՐն :	22.	15:
Վասն սադուկեցւոցն :	22.	23:
Վասն օրինականացն :	22.	34:
Վասն հարցանելոյ զվարիսեցիսն:	22.	41:
Վասն վայ տալոյ դպրացն և փարիսեցւոց :	23.	13:
Վասն կատարած ի աշխարհի :	24.	3:
Վասն աւուրն և ժամուն :	24.	36:
Վասն տասն կուսանացն:	25.	1:
Վասն զտաղանդսն տալոյ:	25.	14:
Վասն դալստեան Տ՚ն :	25.	31:
Վասն օծանելոյն մարեմայ գՏՐն խաղով :	26.	6:
Վասն պատրաստելոյ զպասեքն:	26.	17:
Վասն օրինաւոր խորհրդոյն:	26.	26:
Վասն մատնութեան Տ՚ն :	26.	41:
Վասն ուրացութեանն Պետրոսի:	26.	69:
Վասն յուդայի զղջմանն :	27.	3:
Վասն խնդրելոյ գՏէրունական մարմինն :	27.	57:
Վասն խաղաքերը կանանցն :	28.	1:

Նախաբան Մարկոսի Աւետարանին։

Աւետարանս որ ըստ Մարկոսի գրեալ է։ Սոյն Մարկոս աշակերտ Պետրոսի, և ընդ թարգմանիչ Յովսէի՝ գրեաց զԱւետարանս սոյս. և դնէ սկիզբն և ասէ. Սկիզբն Աւետարանի՝ ՚ի Յոհաննու քարոզութենէն. և վկայութիւն Յոհաննու՝ և պատուհասն զկայսերէն Յեսայեայ մարգարէէ։ Նշանակէ և զիւրքանչիւրն ՚ի լերինն. և ասէ զիւրքանչիւրն։ Պատմէ և վասն ընտրութեան աշակերտացն. և դնշանս և զարուեստս զրոս արար. և զխորհուրդ մատնութենէն, և զկատարածն. որպէս մատնեցաւ Պիղատոսի. և խաչեցաւ մարմնով. և զի զնոճորքն քահանայիցն զՀանդերձս նորա. և զի մարմինն եղաւ ՚ի գերեզմանի. և յարեաւ երեքօրեայ. և զիջանել Հրեշտակին. և երևիլ կանանցն. և զնոյնն պատմել աշակերտացն։

Մարկոս Հրամանաւ Պետրոսի վիմի գրեաց զԱւետարանս ևս յաշխարհսն Իտալիոյ, ի լեզու Լատինացի, զկնի ժէ ամի Համբառնալոյ Փրկչին։ Բայց քանզի մշտոյ՝ Մարկոս հրամանաւ Պետրոսի չէին՝ գրեաց զԱւետարանսն ե-ք ՚ի Յոհաննէ Ոսկեբերանէ, զկնի երկոտասանից ամաց հմբաշնան Քրիստոսի Յուհաննէս ընդ Պատմոս։ որ ե-ին՝ ՚ի Լաւոդիկիա ընդ անդրծովեայս։ Յոր անտի գնաց յԱլեքսանդրիա՝ նոյնն անդրծեալ եղեւ նոտ յԱլեքսանդրիա։

Մարկոս՝ որ թարգմանի երկ կենաց բարձր պատուաբեր, կամ ՚ի վերայ տանեացն։

ՍԿԻԶԲՆ ԳԼԽՈՑ

ԱՀԵՒՍՐԱՆՔՆ ՈՐ ԸՍՊ ՄԱՏՆՈՒՆ։

	Գլուխ.	Համար։
Ի սան դիմահարին։	1.	23։
Ի սան Պետրոսի զրքանչին։	1.	29։
Ի սան բժշկութեե հիմանդութեոյ	1.	32։
Ի սան բորոտին։	1.	40։
Ի սան անդամալուծին։	2.	3։
Ի սան գևեայ մաքսաւորին։	2.	14։
Ի սան գօսացեալ ձեռին։	3.	1։
Ի սան առաքելոցն ընտրութեան։	3.	13։
Ի սան սերմանեացն առակին։	4.	2։
Ի սան սաստելոյ ջրոյն։	4.	35։
Ի սան լեգէօնացն։	5.	1.
Ի սան դստեր Յողովրդապետին։	5.	21։
Ի սան տեռատեսին։	5.	25։
Ի սան Համարոյ առաքելոյն։	6.	7.
Ի սան Յօհաննու և Հերովդի։	6.	14։
Ի սան հինգ հացիցն՝ և երկու ձկանցն։	6.	35։
Ի սան 'ի վերայ ծովուն գնալոյն։	6.	47։
Ի սան անցանելոյ զպատուհիրա- նաւն ԱՅ։	7.	5։
Ի սան ասորւոյ կնոջն փիւնիկեցւոյ։	7.	24։
Ի սան Համերն և խլին։	7.	31։
Ի սան եօթն հացիցն։	8.	1։

Լ ասն խոտոյ փարիսեցւոցն :	8.	16:
Լ ասն կուբին :	8.	22:
Ո Հարցանելոյն 'ի կէսարիա զլետ-		
րոս:	8.	27:
Լ ասն այլակերպութեանն Տ ն :	9.	1:
Լ ասն լուսնահարին :	9.	16:
Լ ասն խորհելոյ աշակերտացն՝ թէ		
ով իցէ մեծ:	9.	32:
Լ ասն Հարցանելոյ թէ պաշտ իցէ		
արձակել զկին :	10.	1:
Ո Հարցանելոյ մեծատանն զՅն:	10.	17:
Լ ասն որդւոցն զեբեդեայ:	10	35.
Լ ասն քարափիմեոսի:	10.	46:
Լ ասն յաւանակին և իշոյն :	11.	1:
Լ ասն չորանալոյ թզենւոյն:	11.	12:
Լ ասն անչիշխարութեանն :	11.	25:
Լ ասն Հարցանելոյ քահանայապե-		
տիկն զՏէրն :	11.	27:
Լ ասն սպգւոյն :	12.	1:
Լ ասն Հարցանելոյ զդահեկանէն:	12.	13:
Լ ասն սադուկեցւոցն:	12.	18:
Լ ասն դպրացն:	11.	28:
Ո Տ ն Հարցանելոյ զնարիսեցիսն:	12.	35:
Լ ասն երկու լոմայիցն:	12.	41:
Լ ասն կատարածին:	13.	3:
Լ ասն աւուրն և ժամուն:	13.	32:
Լ ասն օծանելոյ կնոջն զՏէրն:	14.	3:
Լ ասն զատկին:	14.	12:
Լ ասն մատնուելն մարգարէանալոյ:	14.	18:

Ա՛սան Պետրոսի ուրացութեն։ 14. 66։
Ա՛սան խնդրելոյ զՏէրունական
մարմինն։ 15. 42։
Ա՛սան իւղաբեր կանանցն։ 16. 1։

Նախաբանութիւն Ղուկասու Աւետարանին։

Աւետարան որ ըստ Ղուկասու գրեալ է։ Անոյն ինքն Ղուկաս. աշակերտ պետրոսի. և Պաւղոսի ընկերակից Պօղոսի. և վկայ եղեալ ի նմանէ։ Սա գրեաց զաւետարանս զայս։ զԱկիզբն առնէ ի ծննդենէն Յովհաննու՝ և զբոլ ը նմին։ Պատմէ և զմարմնանալ Փրկչին։ ազգաբանէ՝ և ելանէ ի Յոսեփայ ի դաւթէ՝ և ի դաւթէ մինչև Ադամ։ Պատմէ սա և զմկրտութիւնն Յովհաննու՝ և լինելոյն ի լեառն գնոցա ի սատանայէ։ և զընտրութիւն աշակերտացն. և այլ եօթանասունս։ Եւ այլ նշանս և արուեստս քաղցրմս եղեալս։ և զխորհուրդ մատնութեանն։ և զկատարածն. որ մատնեցաւ Պիղատոսի պոնտացւոյ. և խաչեցաւ մարմնով։ Զի զնոմանէ քաժանեցին զհանդերձս նորա։ և որք խաչեցան, յերկուց աւազակաց մինն ապաշխարեաց խոստովանութեամբ։ Եւ զի մարմին նորա եդաւ ի գերեզմանի. և յարեաւ յերրորդ աւուր. և յետ այսորիկ համբարձաւ յերկինս՝ տեսանելով հրեշտակաց։ Ղուկաս արուեստիւ բժիշկ գոլով՝ սա աշակերտեցաւ Փրկչին, և համարեալ կոչեցաւ ի թիւս եօթանասնից։ Իսկ յետոյ աշակերտեցաւ Պօղոսի, (Բայց ըստ այլոց, Ղուկաս ոչ ի ժամանակս Քրիստոսի աշխարհեցաւ. Եւ այլ յետոյ հանդուրժով Քրիստոսի և աշխարհ-

աչելով սրբոյն Պօղոսի՝ ամոնանէցւոց աշակերտ Քրիս-
տոսի։) վասն որոյ ասի գովութեի սորա յԱռա-
տաւանի։ 2. Կորն. 8. 18։ Այս հրամանաւ Պօ-
ղոսի գրեաց զԱռաւտաւանս իւր յԱնտիոք քա-
ղաքի՝ ի լեզու Ասորի. (քան այլոց՝ ձշմարտափոյն,
նա հաւատարիմ. Յոհաննէսն էպոսաւ գրէսց)
զնի. ԺԷ. ամի. (քան այլոց չինի տասն ի վեցից
ամաց) համբառնալոյ Քրիստոսին։

ՍԿԻԶԲՆ ԳԼԽՈՑ

Աստուածայինն՝ որ քան զամենայն։

	Գլուխ.	համար։
Վասն աշխարհագրին։	2.	1։
Վասն քաղաքացեաց հաւատացելոց։	2.	8։
Վասն սիմէօնի։	3.	25։
Վասն մարգարէին աննայի։	2.	36։
Վասն լինելոյ բանին Աստուծոյ։	3.	2։
Ուրոյ հարցանէին զՅոհաննէս։	3.	10։
Վասն փորձութեոյ Քրիստոսի։	4.	2։
Վասն որ ունէր զոգի դիւականս։	4.	33։
Վասն զքանչելին Պետրոսի։	4.	38։
Վասն որոյ քաշվեցան ի պէսպէս հիւանդութեանց։	4.	40։
Վասն որսոյ ձկանցն։	5.	4։
Վասն բորոտին։	5.	12։
Վասն անդամալուծին։	5.	15։

Վասն վեհայ մեքսաւորին:	5.	27:
Վասն գօսայեալ ձեռին:	6.	6.
Վասն առաքելոյն Համարոյ:	6.	13:
Վասն երանուելիանոյն:	6.	20:
Վասն Հարիւրապետին:	7.	2:
Վասն որդւոյ այրւոյն:	7.	12:
Վասն որոց առաքեցանն՝ ի Յո- հաննէ:	7.	19:
Վասն օծանելոյ զՏէրն իւղով:	7.	38:
Վասն առակի սերմանայականին:	8.	5:
Վասն սաստելոյ Ջուրցն:	8.	24:
Վասն որ ունէր զլեգէօնն:	8.	27:
Վասն դստեր ժողովրդապետին:	8.	41:
Վասն տեառատես կնոջն:	8.	43:
Վասն առաքելոյ զերկոտասանսն:	9.	2:
Վասն հինգ հացիցն՝ եւ երկու ձկանցն:	9.	13:
Վասն զաշակերտան Հարցանելոյն:	9.	18:
Վասն այլակերպութեանն:	9.	29:
Վասն լուսնահարին:	9.	39:
Վասն խորհելոյն, թէ ով մեծ իցէ:	9.	46:
Վասն չտալոյն զՀրամանն զկնի երթալոյ:	9.	57:
Վասն երևեցուցանելոյ զեօթանասունսն:	10.	1:
Վասն Հարցանելոյ օրինականին:	10.	25:
Վասն անկելոյն՝ ի ձեռս աւազակաց:	10.	30:

Ա՛ստն Մարիամու, և Մարթայի :	10.	38:
Ա՛ստն յաղօթս կալցին :	11.	1:
Ա՛ստն Համն դիւէին :	11.	14:
Ա՛ստն որ կլինն ձայն եբարձ ՚ի ժողովրդենէն :	11.	27:
Ա՛ստն նշան խնդրելցին :	11.	29:
Ա՛ստն որ փարիսեցիքն կոչեաց զՏՐն ՚ի ձաշ :	11.	37:
Ա՛ստն վայ տալոյ օրինականացն :	11.	46:
Ա՛ստն խմորոյ փարիսեցւոցն :	12.	1:
Ա՛ստն բաժանելոյ զինչս ընդ եղբօր :	12.	13:
Ա՛ւ պտղաբերելոյ անդրդն մեծի:	12.	16:
Ա՛ստն գալիլեացւոցն, և որոց ՚ի սելովամ :	13.	1:
Ա՛ստն անպտուղ թզենւոյն:	13.	6:
Ա՛ստն կարկամեալ կնոջն այսա- հարի :	13.	11:
Ա՛ւ առակացն Հատոյ մանանխոյ:	13.	19:
Ա՛ստն թէ սակաւք են որք ապ- րելոց են :	13.	23:
Ա՛ստն որք ասացին ցՅՒ զՀե- րեվդէս :	13.	31:
Ա՛ստն որ ջրդոպեալ էր:	14.	2:
Ա՛ստն այնոցիկ, որք սիրեն զնա- խադահս :	14.	7:
Ա՛ստն կոչելոյ յընթրիս :	14.	12:
Ա՛ստն շինելոյ աշտարակին :	14.	28:
Ա՛ստն հարիւր ոչխարացն :	15.	4:

Վ|ան անառակ որդւոյն :	15.	11:
Վ|ան անիբրաւ անտեսին :	16.	1:
Վ|ան մեծատանն և դազարոս :	16.	19:
Վ|ան տանն բորոտացն :	17.	12:
Վ|ան անիբրաւ դատաւորին :	18.	2:
Վ|ա փարիսեցւոյն և մաքսաւորին:	18.	10:
Վ|ան Հարցանելոյ մեծատանն:	18.	18:
Վ|ան կուրին :	18.	35:
Վ|ան զաքէոսին :	19.	2:
Վ|ան գնալոյ առն ազնուականին առնուլ իւր թագաւորութիւն և դառնալ :	19.	12:
Վ|ան առնլոյ զտասն Ոխան :	19.	13:
Վ|ան յաւանակին, և էշոյն :	19.	30:
Վ|ան Հարցանելոյ քահանայապետիցն զՏէր :	20.	1:
Վ|ան առակի այգւոյն :	20.	9:
Վ|ան դահեկանին :	20.	23:
Վ|ան սադուկեցւոցն :	20.	27:
Վ|ան Թէ զիա՞րդ է որդի դաւիթ Քրս:	20.	41:
Վ|ան երկու լռամայիս այրւոյն :	21.	2:
Վ|ան Հարցմանն կատարածին :	21.	7:
Վ|ան զատկին :	22.	1:
Վ|ան վիճելոյն Թէ ո՛վ մեծ իցէ:	22.	24:
Վ|ան խնդրելոյն սատանայի փոր ձել զսիմօն:	22.	31:
Վ|ան նախատանացն Հերովդէ :	23.	11:
Վ|ան կոծելոյ կանանցն:	23.	27:

Վասն ապաշխարելոյ աւազակին։ 23. 40։
Վասն խնդրելոյ զՏիրուհական մարմինն։ 23. 52։
Վասն խաղաքեր կանանցն։ 24. 1։
Վասն կղերոպեանցն։ 24. 13։
Վասն համբառնալոյ Տեն։ 24. 51։

Նախադրութիւն Յոհաննու Աւետարանին։

Յոհաննու աւետարանն՝ գրեալ է Յոհաննու, որ եղբայր է Յակոբոսի զեբեդեայ. որ անկաւ ի վերայ լանջից Տեն։ Նոյն սա գրեաց զաւետարանս զայս։ Եւ գոկիզբն առնէ յիմաստական բանէն. և զբստ մարմնոյ ծնունդն յիշատակէ յասէյն. և Խանն մարմին եղև։ Եւ յիշատակէ զմկրտութիւնն Յոհաննու. և զընտրութիւն աշակերտացն։ այլ և զնշանս և զարուեստս. որք եղեն. և զկատարածն, որ մատնեցաւ պոնտացւոյ Պիղատոսի՝ և խաչեցաւ. յորում և զինուորքն բաժանեցին զհանդերձս նորա. և ի վերայ պատմուճանի նորա զվիճակ արկին. և մարմին նորա եդաւ ի գերեզմանի՝ և յարեաւ յերրորդ աւուր։ և երևեցաւ աշակերտացն ինքն։ Յոհաննէս, որ և որդի որոտման, զվերինն որոտալով պատմեաց մեզ։ Սա գինի. ծգ. ամի (ըստ այլոց ոմանց՝ ղխե. 66. ամաց) համբառնալոյ Փրկչին՝ գրեաց զԱւետարանս իւր յԵփեսոս քաղաքի, ի խնդրոյ Եկեղեցւոյն Ասիոյ, ի լեզու յոյն։

Յոհաննէս՝ որ թարգմանի Հնազանդութիւն։

ՍԿԻԶԲՆ ԳԼՈՒԽՈՑ

	Գլուխ.	Համար.
Վասն զի անսկիզբն է բանն Աճ։	1.	1։
Վասն Յովհաննու վկայելոյն բա- նին Այ։	1.	15։
Վասն գալոյն առնա գառինն Այ։	1.	29։
Վասն աշակերտացն առ Յս ագա նելոյն։	1.	39։
Վասն գտանելոյն զմեսիայն։	1։	41։
Վասն Հարսանեացն ի կանա գա- լիլեայ։	2.	1։
Վասն արուսեաք Հանելոյ ի տաճա րէն զվաճառօղսն։	2.	15։
Վասն Նիկոդիմոսի։	3.	1։
Վասն ի յայնոսն մկրտելոյն։	4.	23։
Վասն խնդիր լի՛նելոյ վս սրբուհեաց։	4.	25։
Վասն կնոջն սամարացւոյ։	4.	7։
Վասն Թագաւորազինն։	4.	46։
Վասն երեսունևուրց ամեայ հի- ւանդին։	5.	5։
Վասն զի Հայր սիրէ զորդի։	5.	20։
Վասն հինգ հայիւ, և երկու ձկանն։	6.	9։
Վասն գնալոյն ի վերայ ծովուն։	6.	19։
Վասն մարտնչելոյն կամ կապելոյն ընդ սիմեանս Հրէիցն։	6.	41։
Վասն շրջելոյն Յն ի գալիլեա։	7.	1։
Վասն խրատու եղբարցն։	7.	3։

Ա. ասն խոշրելոյն հրէից ունել զՅ։ 7. 30։
Ա. ասն ՚ի ծնէ կուրին։ 9. 1։
Ա. ասն դնելոյն Յի զանձն ՚ի վէր
ոչխարացն։ 10. 15։
Ա. ասն հաւատացեալն յԵհ։ 10. 22։
Ա. ասն զաղաւրու յարութեանն։ 11. 1։
Ա. ասն օծանելոյն զՏէրն։ 12. 3։
Ա. ասն որ ասացյ յուդայ զնուղոյն։ 12. 5։
Ա. ասն յաւանակին և խշոյն։ 12. 14։
Ա. ը ելելոյ հեթանոսացն առ Տր։ 12. 21։
Ա. ասն հատին ցորենոյ։ 12. 24։
Ա. ասն Յի լցս յաշխարհ գալոյ։ 12. 46։
Ա. ասն ընթրեացն. և լուանալոյ
ոտն աշակերտացն։ 13. 1։
Ա. ասն չարչարանաց Տն, և սփո-
փելոյ զաշակերտսն։ 13. 25։
Ա. ասն մատնութեանն Յի։ 18. 5։
Ա. ասն ուրացութեանն Պետրոսի.
և հաւտւն խօսելոյ։ 18. 25։
Ա. ասն ածելոյն զՅ ՚ի վանացն
կայիափայ։ 18. 28։
Ա. ը տանելոյն զՅ ՚ի գողգոթա։ 19. 17։
Ա. ասն աւանդելոյն Յի զՀոգին։ 19. 30։
Ա. ասն խնդրելոյն զՏէրունական
մարմինն։ 19. 38։
Ա. ը քերելոյն նիկոդիմոսի զմեռեալ։ 19. 39։
Ա. ը գալոյ կանանցն ՚ի գերեզմանն։ 20. 1։
Ա. ասն դրօքն փակելով մտանելոյն
Յի առ աշակերտսն։ 20. 19։

Վ. ՚ի զԹուլմաս Հաստատելոյ Տ՚ն : 20. 27 :
Վ. ասն ուսելոյն ը նոսա, և Հար-
ցանելոյն զՊետրոս. 21. 15 :
Վ. ասն սիրելոյ աշակերտին, որ և
գրեաց զաւետարանն : 21. 24 :

ՋԵԿՈՒՑՈՒՄՆ։

Փառք Ամենասուրբ Երրորդութեան անձառելոյ Հօրն՝ անպատմելոյ որդւոյն և անհմանալի Հոգւոյն Սրբոյ. Ծնրադրական երկրպագութիւն, երից անձանց և միոյ Աճութեանն այժմ և յապայն և յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն։

Աճապարեմ ժողովել Աճաշնչի երկրորդ տպագրութիւնը հաճեալ՝ ի լոյս ընծայել նոր կտակարան Տ՚ն մերոյ Ցի Քի, ի յօգուտ և ի շահ ընթերցողաց աղգի մերոյ։ Ժողովս այս ունի ինքեան գլուխ և անդամ ԱՄԻՆՕ-ԳՈՍՏԱՓԱՆ ԿԱՑՍՐՆ ՈՒսասց ԱԼԻՔ ՍԱՆԴՐ ՊԱՒ ԼՈՎԻՉ ընդ այլ անդամս ցեալ պատուելի իշխանօք. սրբոյն Էպիսկոպոսաց, որոց և միոյն է մերս Ռուսաստանու Առաջնորդ Սրբոյն արք Էպիսկոպոսն Յովհաննէս, որ է վերջի պրեզիտէնթ սոյնոյ ժողովոյն։ և արժանապատիւ վարդապետաց և քահանայիւք և այլ աստիճանաւորօք։ սոյն սրբա միշտ խոկան, զտիւ և զգիշեր տքնին ոչ միայն զտպեալ Աճաշունչ սրն վերատպելոյ. այլ և նոր ի նորոյ յամ լեզու թարգմանել ջանն կենայ մշանջենաւորին ԱՅ, այսինքն, զհին և զնոր կտակարանս նորա. ոչ և առնեն, և տարածեն ընդ ոլորս տիեզերի. առաքելով զնուա քարոզել զանհաւատսն, և մկրտել զծնունդս նոցա յորդեկրութի կենայց. անուն Հօր և Որդւոյ

և Հոգւոյն Սրբ. զի նախ ընթերցմամբ ՚ի մեզ առնուցուն, և ապայ զՀշմարիտ գիտութիւնն ծանիցեն. յետ այսորիկ եղիցին աշակերտք Փրկչին Յիսուսի։

ամենեցուն Ծառայ

Յովհ. Ս. Յովհաննիսեան։